

الأساسيات النورية

ESASAT-I NURIYE

RİSALE-İ NUR MESLEĞİ
HİZMET REHBERİ

İTTİHAD İLMÎ ARAŞTIRMA HEYETİ
TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR

ÖNSÖZ

Nur Mesleğinin Hizmet Prensiplerini ihtiva eden “**ESASAT-I NURİYE**” isimli bu kitab, başta Risale-i Nur Külliyyatı üzerinde ihtisas kazanan ve tahkik usulüyle kırkbeş senedir toplama ve derlemeler yapan muhterem Rüşdü Tafral Ağabeyimiz ve İTTİHAD İLMÎ ARAŞTIRMA HEYETİ tarafından uzun bir araştırma ve inceleme neticesinde titizlikle hazırlanmıştır.

Bu eser, Risale-i Nur’un pek çok müteferrik yerlerinde bahsedilen, Risale-i Nur Mesleği ve İman Hizmeti ile alâkadar mevzuları bir araya getiren bir tasnif ve derlemedir.

Risale-i Nur’un bahisleri çeşitli mânâ vecihlerine sahib olduğundan, muayyen bir mânâ çerçevesinde tasnifata girmez. Hizmet hayatı boyunca ortaya çıkan ihtiyaçlar sebebiyle yapılan ve muayyen meselelere bakan lâhikalar ve derlemelerdeki bahisler, galip ve zâhir mânâsiyle muayyen bir meseleye ve mevzu’â bakarken, dolayısıyla daha pekçok meselelere de baktığını unutmamalıyız. Hatta Gençlik Rehberini ihtiyarlar; İhtiyarlar Risalesini gençler; Hastalar Risalesini sıhhatli musibetzedeler; Hanımlar Rehberini erkekler okuyacakları ve okudukları gibi, Haşır Risalesinden de iman-ı billah dersi alınır ve hakeza...

Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin vefatından sonra ortaya çıkan ihtiyaç sebebiyle 1962 yıllarında başta merhum ağabeyimiz Zübeyir Gündüzalp olmak üzere en yakın talebeleri tarafından hazırlanan Hizmet Rehberi, giderek genişleyen hizmet sahasında istikameti muhafaza için duyulan ihtiyaç sebebiyle, ilk basılan Hizmet Rehberi sonradan takriben 3-4 kat daha genişletilip neşredildi. Hatta Rüşdü Tafral Ağabeyin ifadesiyle merhum Zübeyir Ağabeyimiz sonraları bunu da az görüyordu.

Nitekim mezkûr Hizmet Rehberi’nin mukaddimesinde:

«Risale-i Nur’un dairesi çok genişlemiş çok muhtelif efkâr ve mizaç sahipleri, bu hizmet safında yer almışlardır. Elbette bütün efkâr, kanaat, meslek ve meşrepler üstünde makam-ı sıddıkiyette yer tutmuş ve **şahs-i manevî-i Âl-i Beyt’in mümessili olarak hizmet-i Kur’aniyenin başına geçmiş** Üstad Bediüzzaman’ın azamî ihlas, azamî sadakat ve azamî fedakârlık manasını ihtiva eden, gösteren ve işaret eden **mesleğini nazara vermek** lâzım gelmektedir» deniliyor.

Yani zamanla ortaya çıkan hadiseler, Risale-i Nurdaki o meselelere bakan istikameti göstermenin lüzumuna işaret ediliyor. Hizmetin selâmet ve istikametine bakan bu vazife aynı zamanda bütün Nurcular tarafından Risale-i Nur derslerinde yapılır ve yapılmaktadır.

Hizmet düsturlarını ihtiva eden böyle derlemelerle, te’vilsiz olmak şartıyla bizzat Risale-i Nur’un sarih bahislerinin ortaya konulması, Risale-i Nur’a teslimiyeti bulunanların, o meseleleri Risale-i Nur müvacehesinde kolaylıkla görmelerine yardımcı olur ve meslek hassasiyetine teşvik eder.

Nurların muhtevasından haberi olmayanlar için de, Risale-i Nur’un meslek yapısını bizzat kaynağından görmelerini sağlar.

İşte böylece, Risale-i Nur Külliyyatındaki sarih ve mükerrer beyanların nazara verdiği Hizmet Düsturları ve Esasları, tahşidat ve tahkikat ile bir kere daha hizmet ehlinin ve müslüman münevverlerin dikkatine arz edilmiştir.

İTTİHAD YAYINCILIK olarak bizler, böyle müdakkik ve muhakkik ağabey ve kardeşlerimizi tebrik eder, Cenab-ı Hak’dan bütün Nur Talebelerinin Risale-i Nur’daki iman ve Kur’an hizmeti düsturları istikametinde, ihlas ve sadakat ile hizmetlerine devam etmelerini ve bütün ehl-i imanın uhuvvet ve ittifakını temenni ve niyaz ederiz.

İTTİHAD YAYINCILIK

Not: Kitabın içindeki ayet, hadis ve diğer metinlerin kaynakları İttihad İlmî Araştırma Heyeti tarafından verilmiştir. Karışıklığa sebep olmamak için metinlerin içindeki orjinal haşiye ve dipnotlar, Hazret-i Üstad’a atfen (Müellif) diye belirtilmiştir.

İÇİNDEKİLER

BİR TAKRİZ.....	4
TAKRİZ	4
MUKADDEME.....	5
1- İHLÂS DÜSTURU VE ESASI	17
2- SADAKAT VE FEDAKÂRLIK DÜSTUR VE ESASI	28
3- SEBAT VE METANET ESASI	33
4- RİSALE-İ NUR MESLEK DÜSTURLARIN DEĞİŞMEZLİĞİ ESASI	41
5- TAKVÂ-YI MUHAFAZA VE BİD'ATLARI TERK ESASI.....	48
6- İMAN KURTARMA HİZMETİ ESASI	50
7- CİDDİYET VE VAKAR ESASI.....	59
8- İHTİLAF ÇIKARMAMAK, TESANÜD VE İTTİFAK ETMEK ESASI.....	63
9- İKTİSAD DÜSTURU	71
10- SİYASETTEN UZAK DURMAK DÜSTUR VE ESASI.....	75
11- İSTİĞNA DÜSTURU	79
12- MÜSBET HAREKET ETMEK ESASI.....	86
13- TEBLİĞ VE NEŞİR VAZİFESİ ESASI	92
14- TARAFGİRLİĞİ TERK ESASI.....	110
15- ADAVETİ TERK DÜSTURU	112
16- ENANİYETİ TERK ESASI.....	117
17- RİYA, ŞÖHRET VE TEVECCÜH-Ü NAS'I TERK ETMEK ESASI.....	120
18- REKABETİ TERK ETMEK DÜSTURU	127
19- HUBB-U CAHI TERK ETMEK ESASI.....	131
20- MENFÎ MİLLİYETÇİLİĞİ TERK ETMEK, İSLÂM MİLLİYETİNE DAYANMAK ESASI	133
21- DAR VE GENİŞ DAİRE FARKLILIĞI ESASI	140
22- GAYE SAHİBİ OLMAK ESASI	143
23- HÜRMET ETMEK ESASI	148
24- KEYFİYET ESASI	152
25- MEŞVERET VE ŞÛRA ESASI.....	156
26- RİSALE-İ NUR ESERLERİNİ ESAS ALMAK VE NAZARLARI ONA ÇEVİRMEK VE ONDA TESLİMİYETLE KANAAT ETMEK ESASI.....	161
27- ŞAHSİ DEĞİL, KİTABI ESAS ALMAK.....	165
28- ÂL-İ BEYT'E MUHABBET ESASI.....	169
29- HASLAR DAİRESİNİN VARLIĞI RİSALE-İ NUR'DA ESASTIR	173
30- VAKF-I HAYAT ESASI	184
31- DERSHANE HİZMETLERİ ESASI.....	188
32- HATT-I KUR'ÂNÎ'NİN MUHAFAZASI ESASI.....	190
33- VAZİFE-İ İLÂHİYEYE KARIŞMAMAK DÜSTURU VE ESASI	193
BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİ KİMDİR?	196
RİSALE-İ NUR NEDİR?	208
NURCULUK NEDİR?	225
BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİNİN KRONOLOJİSİ	230
KAYNAK ESERLER.....	239

BİR TAKRİZ

Risale-i Nur talebesi, Kur'an-ı Azimüşşan'ın hükümlerini hakkıyla yaşamayı ve Resul-u Zîşan'ın Sünnet-i Seniyyesiyle amel etmeyi hayatının en büyük gaye ve maksadı olarak bilir.

Risale-i Nur'dan aldığı iman nurunun aşk ve şevkiyle marifet-i İlâhiye mertebelerinde terakki etmek ve Risale-i Nur'da serpilmiş Esasat-ı Kudsiye'ye ve Desâtir-i Nuriye'ye tam ittiba ile sırat-ı müstakimde evc-i kemâlata doğru tayanar edebilir.

Risale-i Nur'daki Esasat-ı Kudsiye, Kelam-ı İlâhidan nebean etmiş olup, Desâtir-i Nuriye'de Resul-u Ekrem'in meslek-i âliyesinden lemean etmiştir. Risale-i Nur'da serpilmiş olan Esasat-ı Kudsiye ve Desâtir-i Nuriye'nin, toplanıp bir araya getirilmesi ile efradını câmi olarak o hakikatlerin her köşesini açığa çıkarıp o esas ve düsturların daha iyi anlaşılmasına ve daha ciddi bir şekilde sarılıp ittibama vesile olacaktır inşaallah.

Aksi takdirde o Esasat-ı Kudsiye'ye ve Desâtir-i Nuriye'ye ittiba olmazsa o Nur yolunda devam edemez. Nefis ve şeytanla mücadele edemez. Bir çok maddi, manevi felaket ve helaketlerle karşılaşır ve belki menzil-i maksuda da vasil olamaz; mesuliyet-i maneviyeyi bedbaht ruhuna yüklenerek ebedi hayata göçer gider.

Fakat o Esasat-ı Kudsiye'ye ve Desâtir-i Maneviye'ye ittiba ettiği takdirde Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin buyurduğu gibi:

«Muhabbet-i İlâhiyenin ziyasını tazammun eden imanın nuruyla münevver olan İslâmiyetin terbiyesiyle tekemmül edip, insaniyet cihetinde, abdiyetin içinde bir sultansın; ve cüz'iyetin içinde bir küllîsin; küçüklüğün içinde bir âlemsin; ve hakaretin içinde öyle makamın büyük ve daire-i nezaretin geniş bir nâzırsın ki, diyebilirsin: “Benim Rabb-i Rahîmim dünyayı bana bir hane yaptı. Ay ve güneşi o haneme bir lâmba; ve baharı, bir deste gül; ve yazı, bir sofrayı nimet; ve hayvanı bana hizmetkâr yaptı. Ve nebâtâtı o hanemin ziyetli levazımatı yapmıştır.”

Netice-i kelâm: Sen eğer nefis ve şeytanı dinlersen, esfel-i sâfilîne düşersin. Eğer hak ve Kur'an'ı dinlersen, âlâ-yı illiyyîne çıkar, kâinatın bir güzel takvimi olursun.»

Cenab-ı Hak, bu kitapta dercedilen Kudsî Esaslara ve Nur'un düsturlarına ittibat müyesser kılsın ve Üstadımızın yukarıda beyan buyurduğu kelâmına ve himmetine bizleri mazhar eylesin. Amin.

M. Said Özdemir 28 Mayıs 1998 Ankara

TAKRİZ

Müdakkikâne ve mahirâne hazırlanmasıyla şu “**Esasat-ı Nuriye**” isimli kitab, Risale-i Nur'un müştâk okuyucularına, onun temel esas ve düsturlarına suhûletle götürülen ve yol gösteren delil ve rehber bir eserdir diyebilirim.

Kitabın mukaddemesinde de buna işâret edilmiştir. Yani bu kitab, Risale-i Nur'un hakikatlerinin müteferrik yerlerindeki temel düstur ve esaslarını çabuk bulup ulaşmak hususunda kolaylık sağlayan bir alettir. Dolayısıyla eser, sadece kendisiyle iktifa edilmek suretiyle, müstakil ve yegâne bir kitab niyetiyle hazırlanmış değildir. Belki arzolanduğu vechile bir delil, bir kılavuz nitelik ve vazifesini görmesi ümidiyle çalışılmış ve vucûda getirilmiştir.

Binâenaleyh eser ilmî ve şer'î kaideler ışığında hazırlanmış olduğundan Risale-i Nur okuyucularına has, umum ehl-i imana ise âmm bir rehber-i eser vasfını taşımaktadır.

Her hakikat aşığının, her keşf-i esrâr meraklısının elinde kılavuz bir eser olarak bulunabilmesini tavsiye eder, emek verip hazırlayanlardan Cenâb-ı Hakkın razı olmasını niyaz ederim.

Abdülkadir Badıllı

11 Muharrem 1419 / 7 Mayıs 1998

Şanlıurfa

MUKADDEME

Cemaatte hakiki ve makbul ittihad ve hizmet beraberliğinin sağlanması ancak düsturlar ve esasat dairesinde olabileceğinden bu eser, bu düstur ve esasat-ı nuriyeyi nazara vermesiyle ehemmiyeti haizdir.

Keza kâinatın güzellik ve manidarlığı, Sani'inin onda takib ettiği gaye ve hikmetlerin bilinmesi derecesiyle görüldüğü gibi, Kur'andan alınan ve Risale-i Nurda nazara verilen hüküm ve düsturların ehemmiyetinin bilinmesi de, onlardaki derin ve küllî İlâhî hikmetlerin bilinmesi ve hissedilmesi derecesiyledir. Kitabda bildirilen bu hikmetleri anlayabilmek için dahi ciddi bir cehd ile okumak, birinci şarttır. Bu sahada zâhirî hükümlerden hakikata geçememiş olan avamın, bu hükümlerde beşerî anlayış ve meyilleriyle tasarruf etmeden teslim olmaları şarttır. Havas dahi aynı hükümlere tasarrufsuz teslim olup onlardaki hikmetleri anlamaya çalışır. Bu tarz hareket; sadakat ve teslimiyettir. Akıl, ahkâmın menşei değil, ancak onlardaki hikmetleri anlamada muhatabdır.

Hakiki bir Nur Şakirdi, manevî mesuliyet duygusuna sahiptir. Bu hissin, vicdanî bir neticesi olarak da, Kur'andan alınmış olduğunu bildiği cihetle de Risale-i Nurdaki hakikatlara ve düsturlara tam bir teslimiyeti vardır. Yani kendi arzusuna ve şahsi anlayışlarına göre değil, **kitaba uygun düşünür, inanır, konuşur ve yaşamaya çalışır.**

Nur Dairesinde olan birisi, Risale-i Nura zıd düşen hareket ve konuşmalarının kitaba, yani açık beyanların getirdiği kat'î hükümlere ters düştüğü hatırlatılınca, kendisinin doğru düşündüğüne dair kitaptan açık delil göstermeye bedel yine kendi anlayışlarıyla konuşursa ve açık beyanlara ve hükümlere karşı te'villere kaçarsa, bu sözleri artık nazar-ı itibara alınmaz.

Dinî hükümlerde kitabın esas alınması değişmez bir kaidedir. Aksi halde dine bağlılık iddiası, mânâsız ve mantıksız olur ve böyle kimselerle de dinî meseleleri konuşmak gerekmez. Ancak manevî mes'uliyetten kurtulmak için kitaptaki hakikatler ve düsturlardan dersler ve imkân nisbetinde tebliğ yapılır. Ve iyi niyetli ve teslimiyetli olanların yanlışa düşmemelerine çalışılır.

Bu eserdeki esasatın tesbit şekli ise:

Kitabdaki sarıh beyanların getirdiği mânâ ve hükme istinad eder.

Bu hükme muhalif düşen aynı sarahatta başka bir beyan ve te'vili gerektiren bir mecaz veya makamda olmamak şartıyla ortaya konulan bu hüküm sabitlik ve bağlayıcılık vasfını kazanır.

Evet, terk edilemez mânâsında ve terkinde ehl-i hak dairesinin haricine çıkmaya sebebiyet vermesi cihetiyle **“zaruriyat”** denilen dinî **hükümlerde..** ve dinde sarahaten sâbit olduğundan bilâkayd u şart teslimiyeti gerekli olması mânâsıyla **“müsellemat”** tabir edilen şer'î **düsturlarda..** ve beşerî anlayışlarla tasarruf ve te'vil edilemezlik hususiyetiyle **“muhkemat”** vasfıyla tavsif edilen Kur'anî **beyyinatla..** ve temeli teşkil etmek mânâsıyla nazara verilen ve **“esasat”** denilen İslâmî **rükünlerde** ve kaidelerde ittifak edilir ve edilme mecburiyeti vardır.

Bu esaslardan birinin bilerek ve bilihtiyar zıddını ileri sürüp tamim etmeye çalışanlarla, tasviben ve bilihtiyar ittifak eden de aynı manevî mes'uliyete ortak olacağından ⁽¹⁾ hizmet beraberliği yapılmaz. Demek esaslarda yapılan bu tarz yanlış hareketler, ittifak yolunu kapayan sebeplerden sayılır. Bu itibarla **ehl-i İslâmın ittifakına çok şiddetli ihtiyaç duyulan bu devrede, hamiyetkâr her müslümanın, hattâ insanlık vasfını taşıyan herkesin dahi, şer'î ittifakın tek yolu olan esaslarda ittifakla** beraber teferruatın ihtilafını bırakmanın elzemiyetini lisanen ve fiilen ve tekraren nazara verip telkin etmeleri zarurîdir.

Salâhiyet ve mes'uliyeti kendinde toplayan resmîyetin haricinde, yani samimi uhuvvetkârane cemaatta, mezkûr yanlış hareketlere iştirak edilemediği gibi menfi mücadeleler de yapılmaz. Ancak hakikat tebliğ ve izhar edilir. İslâmî resmîyette ise, (49:9) âyetinde zikredildiği üzere, birbiriyle mücadeleye girişmiş iki İslâm taifesini, vazifeli resmî makam, ahkâm-ı şer'îye adaleti dairesinde sulh'a davet eder. Yani, **şahısların hâkimiyetini bertaraf ile şer'î esasların hâkimiyetini ikame etmek ister.** Eğer bu şer'î davet dinlenilmezse, resmî makam, itaatsızlara karşı mezkûr âyette bildirilen kıtal hakkını kullanır. İmam-ı Ali'nin (R.A.) yaptığı gibi...

Tesbit edilen esaslar için **toplanan parçalarda, kat'î ve sarih hüküm ifade eden kısımları koyu siyah yazı ile yazdık.** Koyu (bold) yazı haricindeki yazılar ise, nazara verilen hükmü, biraz daha etraflıca tahkik edebilmek içindir. Daha etraflıca geniş araştırmak isteyenler, gösterilen me'haz kitabın verilen sahifesine göre tahkik edebilirler.

Hazret-i İmam-ı Ali (R.A.) Kaside-i Celcelûtiyesinin Risale-i Nurdan haber verdiği kısmında:

«Risale-i Nur'u tarihiyle ve ismiyle ve mahiyetiyle ve **esaslariyle** ve hizmetiyle ve vazifesiyle gösterdikten sonra...» (Şualar sh: 750)

Hazret-i İmam-ı Ali Radıyallahü Anhü'nün mezkûr tarzdaki beyanından, bu esasların varlığına bindörtüyz sene önceden işaret ettiğini anlıyoruz.

Ve keza Bediüzzaman Hazretleri de aynı mânâda Risale-i Nur esasatının kurtuluş için yegane çare olduğunu beyan ederken şöyle der:

«Bu memlekette, bu asırda, milleti anarşilikten, tereddî ve tedennî-i mutlakadan kurtaracak yegâne çaresi, **Risale-i Nur'un esasatıdır.**» (Kastamonu Lâhikası s:131)

Her meselemizde kitabın sarih hükümlerini esas almak olan bu tarzın tahakkuku için, külliyattaki değişmez esasat ve düsturların bilinmesi şarttır ve zaruridir. Çünkü bilinmeyene uymak düşünülemez ve mantığa aykırıdır. Şu halde evvelen Risale-i Nur Külliyatında sarih beyanların neticesi olan ve esasat, zaruriyat, müsellemaat gibi ifadelerle nazara verilen ve cemaati hak dairesinde tam ittifak ettiren değişmez düsturlar hakkındaki bazı beyanları görmek gerekir!

A) ESASLARDA İTTİFAK ZARURİDİR

1- Şöyle ki: «Hak namına, hakikat hesabına olan tesaüm-ü efkâr ise; **maksatta ve esasta ittifakla beraber, vesâilde ihtilâf eder.** Hakikatin her köşesini izhar edip hakka ve hakikate hizmet eder. Fakat tarafgirâne ve garazkârâne, firavunlaşmış nefs-i emmâre hesabına hodfurşluk, şöhetperverâne bir tarzdaki tesaüm-ü efkârdan bârika-i hakikat değil, belki fitne ateşleri çıkıyor. Çünkü, maksatta ittifak lâzım gelirken, öylelerin efkârının küre-i arzda dahi

¹ Meslek Düsturlarının Değişmezliği Esası'nın sonuna bakınız. (Hazırlayanlar)

nokta-i telâkîsi bulunmaz. Hak namına olmadığı için, nihayetsiz müfritâne gider, kabil-i iltiyam olmayan inşikaklara sebebiyet verir. Hal-i âlem buna şahittir.» (Mektubat sh: 268)

2- «S – Âlem-i İslâmdaki ihtilâfı tâdil edecek **çare nedir?**

C – Evvelâ: Müttefekun aleyh olan makasid-ı âliyye nazar etmektir. Çünkü, Allah'ımız bir, Peygamberimiz bir, Kur'anımız bir... Zaruriyat-ı diniyede umumumuz müttefik... Zaruriyat-ı diniyeden başka olan teferruat veya tarz-ı telâkki veya tarik-i tefehhümdeki tefavüt, bu ittihad ve vahdeti sarsamaz, râcih de gelemiz. El-hubbu fillah düstur tutulsa, aşk-ı hakikat harekâtımızda hâkim olsa –ki, zaman dahi pek çok yardım ediyor– o ihtilâfat sahih bir mecrâyâ sevk edilebilir.

Esefâ, **gaye-i hayalden tenâsî** veya nisyân olmakla, ezhan ene'lere dönüp etrafında gezerler. İşte gaye-i hayal, maksad-ı âli bütün vuzuhuyla meydana atılmıştır.» (Sünuhât Tuluât İşârât sh: 92)

3- «BİRİNCİ NÜKTE: “Kur'an-ı Hakîmin esrarı bilinmiyor müfessirler hakikatini anlamamışlar” diye beyan olunan fikrin iki yüzü var. Ve onu diyen, iki taifedir.

Birincisi: Ehl-i hak ve ehl-i tedkiktir. Derler ki: “Kur'an bitmez ve tükenmez bir hazinedir. Her asır, **nusus ve muhkemâtını teslim ve kabul** ile beraber, tetimmat kabilinden, hakaik-i hafiyesinden dahi hissesini alır, başkasının gizli kalmış hissesine ilişmez.”

Evet, zaman geçtikçe Kur'an-ı Hakîmin daha ziyade hakaiki inkişaf eder demektir. Yoksa –hâşâ ve kellâ– Selef-i Sâlihînün beyan ettikleri **hakaik-i zâhiriye-i Kur'âniyeye şüphe getirmek değil. Çünkü onlara iman lâzımdır. Onlar nasıtır, kat'îdir, esastırlar,**

temeldirler. Kur'an, (2) **عَرَبِيٌّ مُبِينٌ** fermanıyla, mânâsı vâzıh olduğunu bildirir. Baştan başa hitab-ı İlahî o mânâlar üzerine döner, takviye eder, bedâhet derecesine getirir. **O mensus mânâları kabul etmemekten –hâşâ sümme hâşâ– Cenâb-ı Hakki tekzip ve Hazret-i Risaletin fehmini tezyif etmek çıkar.**

Demek, maânî-i mensûsa, müteselsilen menba-ı Risaletten alınmıştır. Hattâ İbni Cerîr-i Taberî, bütün maânî-i Kur'an'ı, muan'an senetle müteselsilen menba-ı Risalete îsal etmiş ve o tarzda, mühim ve büyük tefsirini yazmış.» (Mektubat sh: 388)

Kabul edilmemesi halinde küfrü netice veren Kur'anın kat'î hükmü hakkında, Bediüzzaman Hazretlerinin örnek teşkil eden bir izahı:

4- «Bundan sonra zarurî ve gayr-ı zarurîyi tefrik edeceğiz. İşte, cevab-ı Kur'anîde mefhum olan zarurî hükümler ki; inkârı kabul etmez, şudur:

Zülkarneyn “müeyyed min indillâh” bir şahıstır. Onun irşad ve tertibiyle, iki dağ arasında bir sed bina edilmiştir. Zâlimlerin ve bedevîlerin def-i fesadları için... Ve Ye'cüc-Me'cüc, iki müfsid kabiledirler. Emr-i İlahî geldiği vakit sed harab olacaktır, ilâ âhirihî. **Bu kıyasla, ona Kur'an delâlet eden hükümler, Kur'anın zaruriyatındandırlar. Bir harfin inkârı dahi kabil değildir.** Fakat o mevzuat ve mahmulâtın keyfiyatlarının teşrihatları ve mahiyetlerinin hududu ise, Kur'an onlara **kat'iyü'd-delâlet** değildir.» (Muhakemat sh: 66)

² Nahl Sûresi, 16:103.

B) ESASAT-I ŞERİATI ESAS TUTMAK

Risale-i Nur Külliyyatında bu mevzu ile alakalı muhtelif bahislerin bir kısmı şöyledir:

1- «Makamât-ı enbiya ve eâzım-ı evliyanın makamâtının bazı gölgeleri ve zılleri var. Ehl-i sülûk onlara girer, kendini o evliya-yı azîmeden daha azîm görür, belki enbiyadan ileri geçtiğini zanneder, vartaya düşer.

Fakat bu geçmiş umum vartalardan zarar görmemek için, **usul-ü imaniyeyi ve esâsât-ı şeriati daima rehber ve esas tutmak** ve meşhudunu ve zevkini onlara karşı muhalefetinde itham etmektedir.» (Mektubat sh: 455)

2- «Şeytanın evvelki desiselerine karşı mü'minin tahassungâhı, **muhakkıkîn-i asfiyanın düsturlarıyla hudutları taayyün eden hakaik-i imaniye ve muhkemât-ı Kur'âniyedir.**» (Lem'alar sh: 75)

Yani esasat-ı diniyenin tesbit salahiyeti, muhakkıkîn-i asfiyaya verilmiştir.

3- «Ey ehl-i hak ve ehl-i hidayet! Şeytan-ı ins ve cinnînin mezkûr desiselerinden kurtulmak çaresi: **Ehl-i Sünnet ve Cemaat olan ehl-i hak mezhebini karargâh yap ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânın muhkemat kal'asına gir ve Sünnet-i Seniyyeyi rehber yap, selâmeti bul.**» (Lem'alar sh: 78)

4- «Ey şeytanın desiselerine mübtelâ olan biçare insan! Hayat-ı diniye, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiyenin selâmetini dilerse ve sıhhat-i fikir ve istikamet-i nazar ve selâmet-i kalb istersen, **muhkemât-ı Kur'âniyenin mizanlarıyla ve Sünnet-i Seniyyenin terazileriyle a'mâl ve hâtırâtını tart.** Ve Kur'ân'ı ve Sünnet-i Seniyyeyi daima rehber yap. Ve Eûzü billâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm de, Cenâb-ı Hakka ilticada bulun.» (Lem'alar sh: 89)

5- «Bu hale giriftar olanlar, **mizan-ı şeriati elde tutmak ve usulüddin ulemasının düsturlarını kendine ölçü ittihaz etmek ve İmam-ı Gazâlî ve İmam-ı Rabbanî gibi muhakkıkîn-i evliyanın talimatlarını rehber etmek gerektir.** Ve daima nefsinin itham etmektedir.» (Mektubat sh: 447)

6- «Ruh-u beşerde pek çok istidat ve kabiliyetlerin tohumlarını ekmiştir. Fakat o istidatların terbiyesini ve neticesini, cüz-ü ihtiyarînin eline vermiştir. **O cüz-ü ihtiyarînin yuları da, şeriatin, yani delâil-i nakliyenin eline verilmiştir.**» (İşarat-ül İ'caz sh: 173)

7- **Evet,** «Mâlikinin izni olmaksızın Onun mülküne el uzatma. Binaenaleyh, gafletle, kendi hesabına bir iş yaptığın zaman, haddini tecavüz etme. Eğer Mâlikin hesabına olursa, istediğin şeyi al ve yap –**fakat izin ve meşiet ve emri dairesinde olmak şartıyla. İzin ve meşietini de şeriâtından öğrenirsin.**» (Mesnevi-i Nuriye sh: 82)

Burada şart koşulan ahkâm-ı şer'iyeyi, mezkûr muhakkıkîn-i asfiya tesbit eder ve etmişlerdir. Fakat zamanın bazı teslimiyetsiz insanları,

8- «Hâdisât-ı zamaniye bahanesiyle Vehhâbîlik ve Melâmîliğin bir nev'ine zemin ihzar etmek tarzında, bazı ruhsat-ı şer'iyeyi perde yapıp eserler yazılmış. Risaletü'n-Nur, gerçi umuma teşmil suretiyle değil, fakat herhalde hakikat-i İslâmiyenin içinde cereyan edip gelen esas-ı velâyet ve esas-ı takvâ ve esas-ı azimet ve esâsât-ı Sünnet-i Seniye gibi ince, fakat ehemmiyetli esasları muhafaza etmek bir vazife-i asliyesidir. Sevk-i zaruretle, hâdisâtın fetvalarıyla onlar terk edilmez.» (Kastamonu Lâhikası sh: 77) **diyerek Bediüzzaman Hazretleri bizleri ikaz eder.**

C) ZARURİYATTA İCTİHAD OLAMAZ

1- «Peygambere bildirilen umûr-u gaybiye, bir kısmı tafsil ile bildirilir. Bu kısımda hiç tasarruf edilmez ve karışamaz: Kur’ân’ın ve hadis-i kudsînin muhkematı gibi.» (Şualar sh: 579)

2- **Evet «Dinin zaruriyâtı ki, içtihad onlara giremez çünkü kat’î ve muayyendirler. Hem o zaruriyat, kut ve gıda hükmündedirler.»** (Sözler sh: 480)

3- «O kısım ehl-i dalâlet baktılar ki, müçtehidînlerle iş bitmiyor. Onların omuzlarındaki, yalnız nazariyât-ı diniyedir. Halbuki, bu kısım ehl-i dalâlet, zaruriyât-ı diniyeyi terk ve tağyir etmek istiyorlar. “Onlardan daha iyiyiz” deseler, meseleleri tamam olmuyor. Çünkü, **müçtehidîn, nazariyâta ve kat’î olmayan teferruâta karışabilirler.** Halbuki, bu mezhebsiz ehl-i dalâlet, zaruriyât-ı diniyede dahi fikirlerini karıştırmak ve kabil-i tebdil olmayan mesâili tebdil etmek ve kat’î erkân-ı İslâmiyeye karşı gelmek istediklerinden, elbette, zaruriyât-ı diniyenin hameleleri ve direkleri olan Sahâbelere ilişecekler.» (Sözler sh: 496)

4- «Din ve şeriat-ı İslâmiyenin sahibi olan Fahr-i Âlem Aleyhissalâtu Vesselâm iki cihanın sultanı, şark ve garb ve Endülüs ve Hind birer taht-ı saltanatı olduğundan, **din-i İslâmın esâsâtını bizzat kendisi gösterdiği gibi, o dinin teferruatını ve sair ahkâmını, hattâ en cüz’î âdâbını dahi bizzat o getiriyor, o haber veriyor, o emir veriyor. Demek, fûruat-ı İslâmiye, değişmeye kabil bir libas hükmünde değil ki, onlar tebdil edilse esas-ı din bâki kalabilsin.** Belki, esas-ı dine bir cesettir, lâakal bir cilttir. Onunla imtizaç ve iltiham etmiş kabil-i tefrik değildir. **Onları tebdil etmek, doğrudan doğruya Sahib-i Şeriatî inkâr ve tekzip etmek çıkar.**

Mezâhibin ihtilâfı ise, Sahib-i Şeriatin gösterdiği nazari düsturların tarz-ı tefehhümünden ileri gelmiştir. “Zaruriyât-ı diniye” denilen ve kabil-i tevil olmayan ve “muhkemat” denilen düsturları ise, hiçbir cihette kabil-i tebdil değildir ve medar-ı içtihad olamaz. Onları

tebdil eden, başını dinden çıkarıyor, ⁽³⁾ **يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الْقَوْسِ kaide-sine dahil oluyor.»** (Mektubat sh: 435)

5- «S – Kur’ân, zaruriyat-ı diniyedendir. **Zaruriyatta ihtilâf olamaz.** Halbuki müfessirlerce verilen ayrı ayrı mânâların bir kısmı birbirine muhaliftir.

C – Azizim! Kur’ân’ın herbir kelâmı, üç kaziyeyi müştemildir.

Birincisi: Bu, Allah’ın kelâmıdır.

İkincisi: Allah’ca murad olan mânâ, haktır.

Üçüncüsü: Mânâ-yı murad, budur.

Eğer Kur’ân’ın o kelâmı, başka bir mânâyâ ihtimali olmayan **muhkemattan olursa** veya Kur’ân’ın başka bir yerinde **beyan edilmişse**, birinci ve ikinci kaziyeleri aynen kabul etmek lâzımdır ve **inkârları da küfürdür.»** (İşarat-ül İ’caz sh: 66)

³ “Okun yaydan fırlaması gibi dinden çıkarlar.” Buharî, Enbiyâ: 6; Menâkıb: 25; Meğâzî: 61; Fedâilü’l-Kur’ân: 36; Edeb: 95; Tevhid: 23, 57; İstîtâbe: 95; Müslim, Zekât: 142-144, 147, 148, 154, 156, 159. (Hazırlayanlar)

D) ZAHİR-İ ŞERİATA MUHALEFET EDİLEMEZ

1- «يَعْلَمُ الْغَيْبَ اللَّهُ» sırrıyla, ehl-i velâyet, gaybî olan şeyleri, bildirilmezse

bilmezler. En büyük bir velî dahi, hasmının hakikî halini bilmedikleri için, haksız olarak mübareze etmesini Aşere-i Mübeşşerenin mabeynindeki muharebe gösteriyor. Demek, iki veli, iki ehl-i hakikat birbirini inkâr etmekle makamlarından sukut etmezler. Meğer, bütün bütün **zâhir-i şeriate muhalif ve hatâsı zahir bir içtihadla hareket edilmiş ola.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 195)

2- «İnsanda bazı letâif var ki, teklif altına giremez o lâtife hâkim olduğu vakit, tekâlif-i şer'iyeye muhalefetiyle mes'ul tutulmaz. Ve madem insanda bazı letâif var ki, teklif altına girmediği gibi, ihtiyar altına da girmez, hattâ aklın tedbiri altına da girmez o lâtife, kalbi ve aklı dinlemez. Elbette, o lâtife bir insanda hâkim olduğu zaman –fakat o zamana mahsus olarak– o zat, şeriate muhalefette velâyet derecesinden sukut etmez, mâzur sayılır. Fakat bir şartla ki, **hakaik-i şeriate ve kavâid-i imanîye karşı bir inkâr, bir tezyif, bir istihfaf olmasın. Ahkâmı yapmasa da, ahkâmı hak bilmek gerektir. Yoksa, o hale mağlûp olup –neûzü billâh– o hakaik-i muhkemeye karşı inkâr ve tekzibi işmam edecek bir vaziyet, alâmet-i sukuttur.**» (Mektubat sh: 452)

3- «Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş:

(4) كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ Yani,

(5) الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ sırrıyla, kavaid-i Şeriat-ı Garrâ ve

desâtir-i Sünnet-i Seniyye tamam ve kemâlini bulduktan sonra, yeni icadlarla o düsturları beğenmemek veyahut -hâşâ ve kellâ- nâkis görmek hissini veren bid'aları icad etmek dalâlettir, ateştir.

Sünnet-i Seniyyenin merâtibi var. Bir kısmı vâciptir, **terk edilmez.** O kısım, Şeriat-ı Garrâda tafsilâtıyla beyan edilmiş. **Onlar muhkemattır, hiçbir cihette tebeddül etmez.**» (Lem'alar sh: 53)

E) SARİH BEYANLARIN HÜKÜMLERİNDE TE'VİL YAPILAMAZ

Risale-i Nur'da bu mevzu ile alâkalı muhtelif bahislerin bir kısmı şöyledir:

1- «Halk-ı şer, şer değil belki kesb-i şer, şerdir. Çünkü, halk ve icad umum neticelere bakar. Bir şerrin vücudu çok hayırlı neticelere mukaddeme olduğu için, o şerrin icadı, neticeler itibarıyla hayır olur, hayır hükmüne geçer...

...Mutezile bu sırrı anlamadıkları için, “**Halk-ı şer, şerdir ve çirkinin icadı çirkindir**” diye, **Cenâb-ı Hakkı takdis için, şerrin icadını ona vermemişler, dalâlete düşmüşler, ve bi'l-kaderi hayrihî ve şerrihî olan bir rükn-ü imaniyeyi tevil etmişler.**» (Lem'alar sh: 76)

2- «**Kâfir ve münafıkların Cehennemde yanmalarını ve azap ve cihad gibi hadiseleri kendi şefkatine sığdırmamak ve teville sapmak, Kur'ân'ın ve edyân-ı semâviyenin bir kısm-ı azîmini inkâr ve tekzib olduğu gibi, bir zulm-ü azîm ve gayet derecede bir**

⁴ Müslim, Cum'a: 43; Ebû Dâvud, Sünnet: 5; Nesâî, İ'deyn: 22; İbn-i Mâce, Mukaddime: 6, 7.

⁵ Mâide Sûresi, 5:3.

merhametsizliktir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 75)

2.1- «Mûsâ Bekûf ise, ziyade **teceddüde taraftar ve asrîliğe mûmâşâtkâr efkârıyla çok yanlış gidiyor. Bazı hakaik-i İslâmiyeyi yanlış tevillerle tahrif ediyor.**» (Lemalar sh: 274)

2.2- «Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyan, o derece cismanî lezzetleri sarîh bir surette beyan eder ki, başka tevillerle **mânâ-yı zâhirîyi kabul etmemek imkân haricindedir.**» (Şualar sh: 229)

3- «Ey insafsız hey'et! Eğer her asırda üç yüz elli milyonun kudsî ve semâvî rehberi ve bütün saadetlerinin programı ve dünyevî ve uhrevî hayatın mukaddes hazinesi olan **Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyânın tesettür ve irsiyet ve teaddüd-ü zevcat ve zikrullah ve ilm-i dinin dersi ve neşri ve şeâir-i diniyenin muhafazası haklarında gelen ve tevil kaldırmaz sarîh çok âyât-ı Kur'âniyeyi inkâr etmek** ve bütün İslâm müçtehidlerini ve umum şeyhülislâmları suçlu yapmak...»**tır.** (Şualar sh: 432)

4- «**Sarahat-ı Kur'aniye te'vil kaldırmaz.**» (Osmanlıca Lemalar sh: 125)

4.1- «Ey akli nakl üzerine tercih eden mütefelsif, bil ki! Sen kendi felsefî aklınla nakli tevil ediyor, belki de tahrif ediyorsun. Öyledir, zira gururdan ve felsefiyatta tegalguldan tefessüh etmiş olan aklın ona dar gelir.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 208, Tercüme: A. Badıllı)

4.2- «Risale-i Nur'un mesleği, sair tarikatlar, meslekler gibi mağlûp olmayarak, belki galebe ederek pek çok muannidleri imana getirmesi, pek çok hâdisâtın şهادetiyle, bu asırda bir mucize-i mâneviye-i Kur'âniye olduğunu isbat eder. **O dairenin haricinde, ekseriyetle, bu memlekette, bu hususî ve cüz'î ve yalnız şahsî hizmet veya mağlûbane perde altında veya bid'alara müsamaha suretinde ve te'vilât ile bir nevi tahrifat içinde hizmet-i diniye tam olamaz diye, hâdisat bize kanaat vermiş.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 63)

5- «Hazret-i Ali Radiyallahu Anhü'nün Kaside-i Ercûze ve Celcelû-tiyesindeki şiddetli alâkadarlığını murad ettiği bir Varis-i Nebi ve Mukavvi-i Din ve Hâmil-i İsm-i Âzam olan Risale-i Nur ve müellifi olduğu. Çünkü, bütün dünya meydandadır ve bütün nidaları işitiyoruz ekseriya hareketleri görüyoruz ki hak ve hakikatte yanılmayan ve **Kur'ân'ın hukukunu emrolunduğu gibi te'vilsiz muhafazaya çalışan "Risale-i Nur'dur"** diye şek ve şüphesiz olarak Hazret-i Ali radiyallahu Anhü'nün muhatabı o olduğunu kat'i isbat eder.» (Lem'alar sh: 449)

6- «Hazret-i Ali'nin hilâfetinin teahhur etmesinin bir sırrı da şudur ki: Gayet muhtelif akvâmın birbirine karışmasıyla, Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâmın haber verdiği gibi sonra inkişaf eden yetmiş üç fırka efkârının esaslarını taşıyan o akvam içinde, fitne-engiz hâdisâtın zuhuru zamanında, Hazret-i Ali gibi harikulâde bir cesaret ve feraset sahibi, Hâşimî ve Âl-i Beyt gibi kuvvetli, hürmetli bir kuvvet lâzımdı ki dayanabilsin. Evet, dayandı. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın haber verdiği gibi, **"Ben Kur'ân'ın tenzili için harb ettim. Sen de tevili için harb edeceksin."** (6)» (Mektubat sh: 99)

F) NAKLÎ DELİLLERE TESLİMİYET ESASTIR

1- «Mezheb-i hak olan Ehl-i Sünnet ve Cemaat derler ki: **"Cenâb-ı Hak bir şeye emreder, sonra hasen olur. Nehyeder, sonra kabih olur."** Demek emirle güzellik, nehiyle çirkinlik tahakkuk eder. Hüsün ve kubh, mükellefin ıttılâına bakar ve ona göre takarrur eder.» (Sözler sh: 276) **demek, beşerî düşüncelerle din namına hüküm getirilemez.**

2- «Ehl-i hak olan Ehl-i Sünnet ve Cemaatin mezhebinde **birşeyin şer'an çirkinliği, pisliği, nehy-i İlâhî sebebiyledir.**» (Mektubat sh: 39)

⁶ El-Heysemî, Mecmeu'z-Zevâid, 6:244; Müsned, 3:31, 33, 82.

3- « **أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ بِهَذَا** » Yahut, acaba akıllarına güvenen akılsız feylesoflar gibi,

“Aklımız bize yeter” deyip sana ittibâdan istinkâf mı ederler? Halbuki, akıl ise sana ittibâ emreder. Çünkü bütün dediğin makuldür. Fakat **akıl kendi başıyla ona yetişemez.**» (Sözler sh: 386)

4- « **أَمْ هُمُ الْمُصِيطْرُونَ** » Veyahut, akılı hâkim yapan mütehakkim Mutezile gibi, **kendilerini**

Hâlıkın işlerine rakîb ve müfettiş tahayyül edip Hâlık-ı Zülcelâli mes’ul tutmak mı istiyorlar? Sakın fütur getirme. Öyle hodbinlerin inkârlarından birşey çıkmaz. Sen de aldırma.» (Sözler sh: 387)

5- « **أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتَبُونَ** » Veyahut, gayb-âşinâlık dâvâ eden Budeîler gibi ve

umuru gaybiyeye dair tahminlerini yakîn tahayyül eden akılfuruşlar gibi, senin gaybî haberlerini beğenmiyorlar mı? Gaybî kitapları mı var ki senin gaybî kitabını kabul etmiyorlar? Öyleyse, **vahye mazhar resullerden başka kimseye açılmayan ve kendi başıyla ona girmeye kimsenin haddi olmayan âlem-i gayb kendi yanlarında hazır, açık tahayyül edip ondan malûmat olarak yazıyorlar hülyasında bulunuyorlar.** Böyle haddinden hadsiz tecavüz etmiş mağrur hodfuruşların tekzipleri sana fütur vermesin. Zira az bir zamanda senin hakikatlerin onların hülyalarını zirüzeber edecek.» (Sözler sh: 388)

6- «Kur’ân’ın hakaik-ı İlâhiyeye dair beyanatı ve tılsım-ı kâinatı fethedip ve hilkat-i âlemin muammâsını açan beyanat-ı kevnîyesi, ihbâ-rât-ı gaybiyenin en mühimmidir. Çünkü, o **hakaik-ı gaybiyeyi, hadsiz dalâlet yolları içinde istikametle onları gidip bulmak, akl-ı beşerin kârı değildir ve olamaz. Beşerin en dâhi hükemaları o mesâilin en küçüğüne akıllarıyla yetişmediği malûmdur.**

Hem Kur’ân gösterdiği o hakaik-ı İlâhiye ve o hakaik-ı kevnîyeyi **beyandan sonra ve safayı kalb ve tezkiye-i nefisten sonra ve ruhun terakkiyatından ve aklın tekemmülünden sonra** beşerin ukulü “Sadakte” deyip o hakaikı kabul eder, Kur’ân’a “Bârekâllah” der.» (Sözler sh: 406)

7- «Hükema-yı işrâkıyyunun kitaplarına ve sünnetin mizaniyla tartmayıp keşfiyat ve meşhudâtına itimad eden mutasavvıfînin kitaplarını teemmül eden, bu hükmümüzü bilâşüphe tasdik eder. Demek, hakaik-ı Kur’ânîyenin cinsinden ve Kur’ân’ın dersinden aldıkları halde – çünkü Kur’ân değil– böyle nâkıs geliyor.» (Sözler sh: 440)

8- «Bütün uhrevî ve dünyevî, ilmî ve amelî erkân-ı sitte-i imaniyenin herbirisini tafsilen, erkân-ı hamse-i İslâmiyenin herbirisini kasten ve cidden ve saadet-i dâreyini temin eden bütün düsturları görür, gösterir. Muvazenesini muhafaza edip, tenasübünü idame edip, o hakaikın heyet-i mecmuasının tenasübünden hasıl olan hüsün ve cemâlin menbaından, Kur’ân’ın bir i’câz-ı mânevîsi neş’et eder.

İşte şu sırr-ı azîmdendir ki, ulema-i ilm-i kelâm, **Kur’ân’ın şakirdleri oldukları halde,** bir kısmı onar cilt olarak erkân-ı imaniyeye dair binler eser yazdıkları halde, Mutezile gibi **aklı nakle tercih ettikleri için,** Kur’ân’ın on âyeti kadar vuzuhla ifade ve kat’î isbat ve ciddî ikna edememişler. Adeta onlar, uzak dağların altında lâğım yapıp, borularla tâ âlemin nihayetine kadar silsile-i esbâbla gidip orada silsileyi keser, sonra âb-ı hayat hükmünde olan marifet-i İlâhiyeyi ve vücud-u Vâcibü’l-Vücudu isbat ederler.

Âyet-i kerime ise, herbirisi birer asâ-yı Mûsâ gibi, her yerde suyu çıkarabilir, herşeyden

bir pencere açar, Sâni-i Zülcelâli tanıttırır. Kur'ân'ın bahrinden tereşşuh eden Arabî Katre risalesinde ve sair Sözlere şu hakikat fiilen isbat edilmiş ve göstermişiz.

İşte, hem şu sırdandır ki, bâtın-ı umura gidip, sünnet-i seniyyeye ittibâ etmeyerek, **meşhudatına itimad ederek yarı yoldan dönen** ve bir cemaatin riyasetine geçip bir fırka teşkil eden **fırak-ı dâllenin bütün imamları**, hakaikın tenasübünü, muvazenesini muhafaza edemediğindendir ki, böyle **bid'aya, dalâlete düşüp** bir cemaat-i beşeriyeyi yanlış yola sevk etmişler. İşte bunların bütün aczleri, âyât-ı Kur'âniyenin i'câzını gösterir.» (Sözler sh: 441)

9- «Bütün mucizât-ı Ahmediye (A.S.M.) dahi Kur'ân'ın bir mucizesidir ki, **Kur'ân'ın Cenâb-ı Hakka karşı nisbetini gösterir ve o nisbetin zuhuruyla herbir kelimesi bir mucize olur. Çünkü, o vakit birtek kelime, bir çekirdek gibi, bir şecere-i hakaiki mânen tazammun edebilir.** Hem merkez-i kalb gibi, hakikat-i uzmânın bütün âzâsına münasebettar olabilir. Hem bir ilm-i muhite ve nihayetsiz bir iradeye istinad ettiği için, **hurufuyla, heyetiyle, vaziyetiyle, mevkiyle hadsiz eşyaya bakabilir.** İşte, şu sırdandır ki, ulema-i ilm-i huruf, Kur'ân'ın bir harfinden bir sayfa kadar esrar bulduklarını iddia ederler ve dâvâlarını o fennin ehline isbat ediyorlar.» (Sözler sh: 443)

10- «İslâmiyetin dairesine Selef-i Sâlihîn gibi takvâ-yı kâmile kapısıyla ve zaruriyât-ı diniyenin imtisali tarikiyle dahil olanlarda meylü't-tevessü ve irade-i içtihad bulunsa, o kemaldır ve tekemmüldür. Yoksa, **zaruriyâtı terk eden ve hayat-ı dünyeviyeyi hayat-ı uhreviyeye tercih eden ve felsefe-i maddiye ile âlûde olanlardan olan o meylü't-tevsi ve irade-i içtihad, vücud-u İslâmiyeyi tahrip ve boynundaki şer'î zincirini çıkarmaya vesiledir...**

Üç nokta-i nazar, şu zamanın içtihadâtını arziye yapar, semâvîlikten çıkarıyor. Halbuki, **şeriat semâviyedir ve içtihadât-ı şer'îye dahi, onun ahkâm-ı mesturesini izhar ettiğinden, semâviyedirler.**

Birincisi: Bir hükmün hikmeti ayrıdır, illeti ayrıdır. Hikmet ve maslahat ise, tercihe sebeptir icaba, icada medar değildir. İlet ise, vücuduna medardır...

Şu zamanın nazarı, evvelâ ve bizzat saadet-i dünyeviyeye bakıyor ve ahkâmı ona tevcih ediyor. Halbuki, şeriatın nazarı ise, evvelâ ve bizzat saadet-i uhreviyeye bakar ikinci derecede, âhirete vesile olmak dolayısıyla, dünyanın saadetine nazar eder. Demek, **şu zamanın nazarı, ruh-u şeriatın yabanîdir.** Öyleyse şeriat namına içtihad edemez.» (Sözler sh: 482) **Alimler, kişinin yaşayışı anlayışına te'sir ettiğini beyan etmişlerdir.**

11- «Hem meselâ, bir içki mübtelâsı, zaruret derecesinde mübtelâ olsa da, diyemez ki: “Zarurettir, bana helâldir.”

Şu zamanın ehl-i içtihadı, o zaruratı ahkâm-ı şer'îyeye medar yaptıklarından, içtihadları arziedir, hevesîdir, felsefidir semâvî olamaz, şer'î değil. Halbuki, **semâvat ve arzın Hâlıkının ahkâm-ı İlâhiyesinde tasarruf ve ibâdının ibâdâtına müdahale ve o Hâlıkın izn-i mânevîsi olmazsa, o tasarruf, o müdahale merduddur.**» (Sözler sh: 483)

12- «Rüyadaki adam kendi rüyasını tabir edemediği gibi, o kısım ehl-i keşif ve şuhud dahi rüyetlerini o halde iken kendileri tabir edemezler. **Onları tabir edecek, “asfiya” denilen veraset-i nübüvvet muhakkikleridir.** Elbette o kısım ehl-i şuhud dahi, asfiya makamına çıktıkları zaman, kitap ve sünnetin irşadiyle yanlışlarını anlarlar, tashih ederler, hem etmişler.» (Mektubat sh: 81)

13- «Şu meseleden anlaşılıyor ki, derece-i şuhud, derece-i iman-ı bilgaybdan çok aşağıdır. Yani, **yalnız şuhuduna istinad eden bir kısım ehl-i velâyetin ihatasız keşfiyatı, veraset-i nübüvvet ehli olan asfiya ve muhakkikînin, şuhuda değil, Kur'ân'a ve vahye, gaybî**

fakat daha sâfi, ihatalı, doğru hakaik-i imaniyelerine dair ahkâmlarına yetişmez.

Demek, **bütün ahval ve keşfiyatın ve ezvak ve müşahedatın mizanı, Kitap ve Sünnettir. Ve mihenkleri, Kitap ve Sünnetin desâtir-i kudsiyeleri ve asfiya-i muhakkikînin kavânin-i hadsiyeleridir.**» (Mektubat sh: 83)

14- «Bu fakir Said, Eski Said'den çıkmaya çalıştığı bir zamanda, rehbersizlikten ve nefsi emmârenin gururundan gayet müthiş ve mânevî bir fırtına içinde akıl ve kalbim hakaik içerisinde yuvarlandılar. Kâh Süreyya'dan serâya, kâh serâdan Süreyya'ya kadar bir sukut ve suud içerisinde çalkanıyorlardı.

İşte, o zaman müşahede ettim ki, Sünnet-i Seniyyenin meseleleri, hattâ küçük âdâbları, gemilerde hatt-ı hareketi gösteren kıblenâmeli birer pusula gibi, hadsiz zararlı, zulümatlı yollar içinde birer düğme hükmünde görüyordum. Hem o seyahat-i ruhiyede, çok tazyikat altında, gayet ağır yükler yüklenmiş bir vaziyette kendimi gördüğüm zamanda, Sünnet-i Seniyyenin o vaziyete temas eden meselelerine ittibâ ettikçe, benim bütün ağırlıklarımı alıyor gibi bir hiffet buluyordum. Bir **teslimiyetle, tereddülden ve vesveselerden, yani, "Acaba böyle hareket hak mıdır, maslahat mıdır?" diye endişelerden kurtuluyordum.** Ne vakit elimi çektiysem, bakıyordum, tazyikat çok. Nereye gittikleri anlaşılmayan çok yollar var. Yük ağır, ben de gayet âcizim. Nazarım da kısa, yol da zulümatlı. **Ne vakit Sünnete yapışsam yol aydınlaşıyor, selâmetli yol görünüyor, yük hafifleşiyor, tazyikat kalkıyor gibi bir hâlet hissediyordum.** İşte o zamanlarımda İmam-ı Rabbanînin hükmünü bilmüşahede tasdik ettim.» (Lem'alar sh: 50)

İşte birkaç kısa nûmuneler olarak nakledilen yukarıdaki ifade ve beyanlarda sarahaten görülüyor ki, dinde, te'vil kaldırmaz ve bağlayıcı bazı hüküm ve düsturlar ve mukarrer kaideler, muhkemat ve esaslar vardır. Bunlara iman ve teslimiyet şart ve zaruridir. Aksi halde şer'at dairesinden çıkmak tehlikesi doğar. Teferruat sayılan hükümler ise bu esaslara ters düşemez.

İşte bu gibi esaslarda bütün müslümanların ittifakı mecburî olduğundan bu esaslar sağlam bir İslâm Birliğini tahakkuk ettirir.

Dinî cemaatlerde sözü geçerli olan şahıslar, bu gibi esasları ve bu esaslarda birleşmenin zaruret ve elzemiyetini tekraren beyan ve telkin etmeleri icab eder.

Dinî cemaatler de aynı kaide ile, yani meşru meslek esaslarında ittifak etmeyi esas almalıdırlar. Çünkü başka meşru bir ittifak yolu yoktur.

Esaslara muhalefet edenlerle hak ve şer'i mânâda ittifak etmek ve hizmet beraberliğinde olmak, aynı hatayı desteklemekle aynı suça ortak olmayı netice verdiğiinden ittifak edilemez.

Ezcümle: Hazreti Üstad Bediüzzaman, Eğirdir Müftüsüne yazdığı (Son İhtar) yazısında diyor ki:

15- «Zatınız, herkesten ziyade hizmetimize taraftar ve hararetle himayetkâr olmak lâzım gelirken, maatteessüf, meçhul sebeplerle, aksimize tarafgirâne ve bize karşı soğukça rakîbane baktığımızdan, oğlunuzu bu köyde yerleştirip ona dost-ahbap buldurmak için çalıştınız. Neticesinde, burada öyle bir vaziyet hasıl olmuş ki, mahiyetini düşündükçe senin bedeline ruhum titriyor. Çünkü, Es-sebebü ke'l-fâil kaidesinde, bu vaziyetten gelen günahlardan, seyyiattan siz mes'ulsünüz.

Zehire tiryak namı vermekle tiryak olmadığı gibi, zendeka hissiyatını veren ve dinsizliğe zemin ihzar eden bir heyetin vaziyetine, ne nam verilirse verilsin, Genç Yurdu denilsin, hattâ Mübarekler Yurdu denilsin, ne denilirse denilsin, o mânâ değişmez. Başka yerlerde, Genç Yurdu ve Türklük Meclisi, Teceddüt Mahfeli gibi isim ve ünvanlarla bulunan heyetler, başka şekillerde zararsız bir surette bulunabilirler...

...İşte, sizin ilminize ve makam-ı içtimaînize ve mensab-ı fetvanıza ve bu havalideki

nüfuzunuza ve evlât hakkındaki müfrit şefkatinizden gelen teşvikkârâne muavenetinize istinad ederek, burada hem beni, hem seni pek ciddî alâkadar edecek bir vaziyet vücuda geliyor.

Ben kendim burada muvakkatım ıslahına da mükellef değilim belki bir derece mesuliyetten kurtulabilirim. Fakat zatınız hem sebep, hem nokta-i istinad olduğunuzdan, o vaziyetten gelen müthiş meyveler defter-i a'mâlinize geçmemek için, herşeyden evvel bu vaziyeti ıslah etmelisiniz. Veyahut oğlunu buradan çek. O daimî senin mânevî zararına günah işleyecek tezgâhı tebdil etmeye çalış.» (Barla Lâhikası sh: 196)

Aynı mesele ile alâkadar diğer birkaç kısa nümuneler de şöyledir:

16- «Umumî musibet, ekseriyetin hatasından ileri gelmesi cihetiyle, ekser nâsın o zalim eşhâsın harekâtına fiilen veya iltizamen veya iltihaken taraftar olmasıyla mânen iştirak eder, musibet-i âmmeye sebebiyet verir.» (Sözler sh: 172)

17- «Bazen bu harp boğuşmalarını merakla takip eden, bir tarafa kalben taraftar olur. Onun zulümlerini hoş görür, zulmüne şerik olur.» (Ş. 202)

18- «Zulme rıza zulümdür taraftar olsa, zâlim olur. Meyletse (7) **تَرْكُونَا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ** (Kastamonu Lâhikası sh: 207) âyetine mazhar olur.»

19- «İKİNCİ NOKTA

تَرْكُونَا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ âyet-i kerimesi fermanıyla, zulme değil yalnız âlet olanı ve taraftar olanı, belki ednâ bir meyil edenleri dahi dehşetle ve şiddetle tehdit ediyor. Çünkü, rıza-yı küfür küfür olduğu gibi, zulme rıza da zulümdür.» (Mektubat sh: 361)

20- «Küfre rıza küfür olduğu gibi dalâlete, fiska, zulme rıza da fisktır, zulümdür, dalâlettir.» (Emirdağ Lâhikası -II sh: 175)

21- «Bu asırdaki ehl-i İslâmın fevkalâde safderunluğu ve dehşetli cânileri de âlicenâbâne affetmesi ve bir tek haseneyi, binler seyyiatı işleyen ve binler mânevî ve maddî hukuk-u ibâdî mahveden adamdan görse, ona bir nevi taraftar çıkmasıdır. Bu suretle, ekall-i kalîl olan ehl-i dalâlet ve tuğyan, safdil taraftarla ekseriyet teşkil ederek, ekseriyetin hatâsına terettüp eden musibet-i âmmenin devamına ve idamesine, belki teşdidine kader-i İlâhiyeye fetva verirler “Biz buna müstehakız” derler.» (Kastamonu Lâhikası sh: 25)

Bunlar gibi hayli ifade ve beyanlar açıkça gösteriyor ki, şer'î kaidelere muhalif düşen faaliyetlerde bulunanlarla beraberlik veya taraftarlık yapılamıyor.

Keza iyi niyetli dinî cemaatlerle ittifak için, şer'iatın yasakladığını yasak, serbest bıraktıklarını serbest görüp, ona göre hareket etmeyi ifade eden “hürriyet-i şer'îye” ile beraber, anarşiye kapı açan menfî hareketleri terketmeyi şart koşan Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

22- «Muhabbet-i din saikasıyla teşekkül eden cemaatlerin iki şartla umumunu tebrik ve onlarla ittihad ederiz.

Birinci şart: Hürriyet-i şer'îyeyi ve âsâyişi muhafaza etmektir.

İkinci şart: Muhabbet üzerinde hareket etmek, başka cemiyete leke sürmekle kendisine

⁷ Hüd Sûresi, 11:113.

kıymet vermeye çalışmamak birinde hatâ bulunsa, müfti-i ümmet olan cemiyet-i ulemâya havale etmektir.» (H. Şamiye sh: 98)

Yani, çözüm isteyen teferruat meselelerindeki ihtilafın, usul-i şeri'ata ve şeri'atın temel kitaplarına istinaden halledilmesini ister. Aksi halde meşru ittifakın sağlanamayacağını bildirir.

Şimdi bu umumî esaslardan sonra Risale-i Nur'un meslekî esaslarının ehemmiyetli bir kısmını, Külliyyatın hüküm ifade eden beyanlarından sarih olanların tesbitine geçiyoruz.

-----μμμ-----

1- İHLÂS DÜSTURU VE ESASI

İhlâsın Tarifi:

1- «İhlâsı kazandıran, harekâtındaki sebebi **sırf bir emr-i İlâhî** ve neticesi rıza-yı İlâhî olduğunu düşünmeli ve vazife-i İlâhiyeye karışmamalı.» (Lem'alar sh: 133)

2- «İbadetin ruhu, **ihlâstır**. İhlâs ise, **yapılan ibadetin yalnız emredildiği için yapılmasıdır**. Eğer başka bir hikmet ve bir fayda ibadete illet gösterilse, o ibadet bâttir. Faydalar, hikmetler yalnız müreccih olabilirler, illet olamazlar.» (İşarat-ül İ'caz sh: 85)

3- Kur'an (2: 22) ayetinde geçen « **تَتَّقُو** kelimesi... **ibadetin, ancak ihlâs ile ibadet olduğuna** ve ibadetin mahzan vesile olmayıp maksud-u bizzat olduğuna ve ibadetin **sevab ve ikab için yapılmaması lüzumuna işarettir.**» (İşarat-ül İ'caz sh: 99)

İhlâs hakkındaki mezkûr tarife göre yapılan bir hareketin ibadet ve hizmetin makbul olması için önce **dinde emir veya tavsiye edilmiş olması şarttır**. Çünkü ikinci paragrafta nazara verilen ihlâsın tarifinde şart koşulan "emredildiği için" beyânına göre, yapılan hareketin emredildiğini bilmek icab ediyor. O halde kişi, kendi düşünce ve temayülü ile bir hizmet, bir hareket yapıyorsa, mezkûr İhlâs tarifine girmez. Evet, yapılan hizmetin kitabta yeri olmadığı halde İhlâstan dem vurmamak, aldatmak veya aldatmaktır. Yapılan bir işin emredilip emredilmediği de ancak kitaptan öğrenilir.

4- Evet, «Gafletle, kendi hesabına bir iş yaptığın zaman, haddini tecavüz etme. Eğer Mâlikin hesabına olursa, istediğin şeyi al ve yap –fakat izin ve meşiet ve emri dairesinde olmak şartıyla. **İzin ve meşietini de şeriatından öğrenirsin.**» (Mesnevî-i Nuriye sh: 82)

5- Kezalik «⁽⁸⁾ فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرَ emrini tamamıyla imtisal ettiği için, bütün ef'al ve akval ve ahvâlinde istikamet, kat'î bir surette görünüyor.» (Lem'alar sh: 60)

Bu âyetin hitabına ümmet dahi muhatab olup şeriatın temel kitaplarında bildirilen ahkâma uymakla istikamet-i Kur'âniyeye girmeye mükellef kılar. Her türlü kemalâtın en üstün ve erişilmez derecesinde olan Fahr-i Âlem Efendimizin (A.S.M.), İlâhî emirlere imtisal ettiği için istikamet kazandığına dikkat çekilirken, dinde kendi anlayış ve meyillerine uyanların durumu ne olur!

Hem, Resulullah (A.S.M.) ittibaen bu emrin imtisalinde, bu fitne asrında mânen vazifeli olan Üstad Bediüzzaman, bu istikameti Risale-i Nura atfederek diyor ki:

6- «Ondördüncü asırda Kur'ândan iktibas edip, istikametsiz sakim yollar içinde sırat-ı müstakîmi gösterecek âsârı neşreden bir adamı, o hadsiz efrad içinde dahil ediyor.

Hem o istikametın bir hususiyeti var ki, tarihiyle işaret ediyor. Halbuki, o asırda şahsen istikamette mümtaz bir hususiyet kesb etmek çok uzaktır. Demek, **şahsî istikamet değil**. Öyleyse, o adamın teşebbüsüyle **neşredilen esrar-ı Kur'âniye, o asırda istikamette imtiyaz kesb edecek**. O adam şahsen gayr-ı müstakim olduğu halde, müstakimler içine idhali, o imtiyaza remzeder.» (Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh: 163)

7- Evet «Rıza-yı İlâhî kâfidir. Eğer o yâr ise, herşey yârdır. Eğer o yâr değilse, bütün dünya alkışlasa beş para değmez. **İnsanların takdiri, istihsanı**, eğer böyle işte, böyle **amel-i uhrevîde illet ise, o ameli ibtal eder**. Eğer müreccih ise, o ameldeki **ihlâsı kırar**. Eğer müşevvik ise **safvetini izale eder**. Eğer sırf alâmet-i makbuliyet olarak, istemeyerek, Cenab-ı Hak ihsan etse, o amelin ve ilmin insanlarda hüsn-ü teşri namına kabul etmek güzeldir ki,

⁸ Hüd Sûresi, 11:112.

(9) وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي آخِرِينَ» (Barla Lâhikası sh: 78)

Demek İhlâs, kitabın sarih hükümlerine teslimiyeti iktiza eder ve o zaman yapılan hareket ibadet olur ve ibadet hakikatini kazanır.

İhlâs Esastır:

8- «Eğer İslâmiyetin bir sır-ı esası olan **ihlâs** ve rıza-yı İlâhî cihetinde, **Kur'ân-ı Hakîmin ders verdiği ahkâm** ve hakaik-i kudsiyeye dair harekât ve a'mâl ondan sudur etse, lisan-ı hali mânen âyât-ı Kur'âniyeyi okusa, o vakit mânen âlem-i İslâmın herbir ferdinin vird-i zebânı olan

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

duasında dahil olup hissedar olur ve umumuyla uhuvvetkârâne alâkadar olur.» (Mektubat sh: 413)

9- «Faraza hubb-u câhı kalbinden çıkarmazsa, fakat **ihlâsı ve rıza-yı İlâhîyi esas tutmak** ve hubb-u câhı hedef ittihaz etmemek **şartıyla**; bir nevi meşru makam-ı mânevî, hem muhteşem bir makam kazanır ki, o hubb-u câh damarını kemâliyle tatmin eder.» (Mektubat sh: 414)

10- «Velâyet yollarının ve tarikat şubelerinin **en mühim esası, ihlâstır**. Çünkü **ihlâs** ile hafî şirklerden halâs olur. İhlâsı kazanmayan, o yollarda gezemez.» (Mektubat sh: 450)

11-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ
 اللَّهُ الدِّينُ الْخَالِصُ⁽¹⁰⁾ âyetiyle ve
 هَلْكَ النَّاسُ أَوِ الْعَالَمُونَ وَهَلْكَ الْعَالَمُونَ أَوِ الْعَامِلُونَ
 وَهَلْكَ الْعَامِلُونَ أَوِ الْمُخْلِصُونَ وَالْمُخْلِصُونَ عَلَى حَظِّ عَظِيمٍ

(ev kemâ kâle) hadis-i şerifi, ikisi de **ihlâs** ne kadar İslâmiyette **mühim bir esas olduğunu** gösteriyorlar.» (Lem'alar sh: 148)

12- «Bu dünyada, hususen uhrevî hizmetlerde **en mühim bir esas**, en büyük bir kuvvet, en makbul bir şefaathçi, en metin bir nokta-i istinad, en kısa bir tarîk-ı hakikat, en makbul bir duâ-yı mânevî, en kerametli bir vesile-i makasıd, en yüksek bir haslet, en sâfi bir ubûdiyet, **ihlâs**dır.» (Lem'alar sh: 159)

13- «**En kıymetli ve en lüzumlu esas, ihlâstır.**» (Lem'alar sh: 201)

14- «**Risale-i Nur'un meslek-i esası, ihlâs-ı tam** ve terk-i enâniyet...» (Şualar sh: 302)

15- «Kendimizi satmak ve beğendirmek ve **temeddüh** etmek ve **hodfuruşluk** etmek ise, **Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir esası olan ihlâs** sırrını bozmaktır.» (Şualar sh: 681)

⁹ Suarâ Sûresi, 26:84

¹⁰ Zümer Sûresi, 39:2-3.

16- «Mesleğimizde, **ihlâs-ı tâmmeden sonra en büyük esas**, sebat ve metanettir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 248)

17- «Mesleğimizin “hillet” ve “**ihlâs**” ve “**uhuvvet**” esasları...» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 166)

18- «Acib bir riyakârlık olan **şöhretperestlik** ve câzibedar bir hodfuruşluk olan **tarihlere şâsaalı geçmek** ve insanlara iyi görünmek ise, **Nurun bir esası ve mesleği olan ihlâsa zıttır** ve münafidir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 195)

19- «**Mesleğimizin esası, âzamî ihlâs** ve terk-i enaniyettir. İhlâslı bir dirhem amel, **ihlâssız yüz batman amele müreccahtır**. İnsanların maddî mânevî hediyelerinden hürmet ve teveccüh-ü âmmeden, şöhretten şiddetle kaçıyorum” der. Ziyaretçi kabul etmemesinin bir hikmeti de bu sır olsa gerek.» (Tarihçe-i Hayat sh: 699)

İhlâsın lüzumu ve şartiyeti:

20- «Madem çok sevab istersin **ihlâsı esas tut** ve yalnız rıza-yı İlâhîyi düşün. Tâ ki senin ağzından çıkan mübarek kelimelerin havadaki efradları; **ihlâs** ile ve niyet-i sâdıka ile hayatlansın, canlansın, hadsiz zîşuurun kulaklarına gidip onları nurlandırısın, sana da sevab kazandırısın... Eğer rıza-yı İlâhî ve **ihlâs** o havadaki kelimelere hayat vermezse, dinlenilmez. Sevab da yalnız ağızdaki kelimeye münhasır kalır.» (Lem’alar sh: 152)

21- «A’ mâl-i salihanın ruhu, esası, **ihlâs** olduğunu derketmiyor.» (Lem’alar sh: 157)

22- «Bizler imkân dairesinde bütün kuvvetimizle Lem’a-i İhlâsın düsturlarını ve hakikî **ihlâsın sırrını** mâbeynimizde ve birbirimize karşı istimal etmek, **vücub derecesine gelmiş.**» (Şualar sh: 500)

23- «Niyette öyle bir hâsiyet vardır ki, seyyiati hasenata ve hasenatı seyyiata tahvil eder. Demek, niyet bir ruhtur. O ruhun ruhu da **ihlâstır**. Öyleyse, **necat, halâs, ancak ihlâs iledir.**» (Mesnevî-i Nuriye sh: 70)

24- «Duayı ibadet kasdıyla yapmayıp, matlubun tahsiline tahsis ettiğinden, aksülâmel olur. O dua ibadetinde **ihlâs kırılır, makbul olmaz.**» (Mesnevî-i Nuriye sh: 225)

25- «Hâfız Ali Efendi, kendine rakib olacak diğer bir kardeşimiz hakkında gösterdiği hiss-i uhuvveti, çok kıymetkar gördüğüm için size beyan ediyorum: O zat yanıma geldi ötekinin hattı, kendisinin hattından iyi olduğunu söyledim. “O daha çok hizmet eder” dedim. Baktım ki, Hâfız Ali kemal-i samimiyet ve **ihlâsla, onun tefevvukuyla iftihar etti**, telezzüz eyledi. Hem Üstadının nazar-ı muhabbetini celb ettiği için memnun oldu. Onun kalbine dikkat ettim, gösteriş değil, samimî olduğunu hissettim. Cenab-ı Allah’a şükrettim ki, kardeşlerim içinde bu âli hissi taşıyanlar var. İnşallah bu his büyük hizmet görecektir.» (Barla Lâhikası sh: 125)

Hazret-i Üstad bir talebesi için diyor:

26- «Ara sıra birer bardak çay ısrar ediyordum, ilhâhıma karşı istinkâf ediyordu. “Niçin böyle yapıyorsun?” derdim. “**Hizmetimize maddî fâide girmeyip, fisebîlillâh, ihlâslı olmak istiyoruz**” derdi.» (Barla Lâhikası sh: 200)

27- «Haddinden fazla fevkalâde hüsn-ü zan ve müfritane âlî makam vermek yerine, fevkalâde sadakat ve sebat ve müfritane irtibat ve **ihlâs lâzımdır**. Onda terakki etmeliyiz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 89)

28- «Risale-i Nur dairesine sîdk ve **ihlâsla girenlerin kazançları** pek azîm ve küllîdir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 94)

29- «Risale-i Nur'un hakikî ve sadık şakirdlerinin mabeynlerindeki düstur-u esasiye olan iştirak-i a'mal-i uhreviye kanunuyla ve samimî ve hâlis tesanüd sırrıyla herbir hâlis, hakikî şakird bir dil ile değil, belki kardeşleri adedince diller ile ibadet edip istiğfar ederek bin taraftan hücum eden günahlara, binler dil ile mukabele eder. Bazı melaikenin kırkbin dil ile zikrettikleri gibi; hâlis, hakikî, müttaki bir şakird dahi, kırkbin kardeşinin dilleriyle ibadet eder, necata müstehak ve inşâallah ehl-i saadet olur. Risale-i Nur dairesinde sadakat ve hizmet ve takva ve içtinab-ı kebair derecesiyle o ulvî ve küllî ubudiyete sahib olur. Elbette, **bu büyük kazancı kaçırmamak için, takvâda, ihlâsta, sadakatte çalışmak** gerektir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 96)

30- «Evet insanîyetin yaşamak damarı ve hıfz-ı hayat cihazı, bu asırda israfat ile ve iktisadsızlık ve kanaatsızlık ve hırs yüzünden bereketin kalkmasıyla ve fakr u zaruret-i maişet ziyadeleşmesiyle o derece o damar yaralanmış ve şerait-i hayatın ağırlaşmasıyla o derece zedelenmiş ve mütemadiyen ehl-i dalalet nazar-ı dikkati şu hayata celb ede ede o derece nazar-ı dikkati kendine celbetmiş ki; edna bir hacat-ı hayatiyeyi, büyük bir mes'ele-i diniyeye tercih ettiriyor.

Bu acib asrın bu acib hastalığına ve dehşetli marazına karşı Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyânın tiryak misâl ilâçlarının nâşiri olan Risale-i Nur dayanabilir ve onun metîn, sarsılmaz, sebatkâr, hâlis, sâdik, fedakâr şakirdleri mukavemet ederler. Öyleyse, herşeyden evvel onun **dairesine girmeli, sadakatle, tam metanet ve ciddî ihlâs ve tam itimadla ona yapışmak** lâzım ki, o acib hastalığın tesirinden kurtulsun.» (Kastamonu Lâhikası sh: 105)

31- «Madem **mesleğimiz âzamî ihlâstur**; değil benlik, enaniyet, dünya saltanatı da verilse, bâki **bir mesele-i imaniyeyi o saltanata tercih etmek âzamî ihlâsın iktizasıdır.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 246)

32- İkinci hizmet safhası: Hazret-i Üstad, «Van'da inzivada iken garba nefyedilip Isparta'nın Barla nahiyesinde ikamete memur edildiği zamandan başlar ki, Risale-i Nur'un zuhuru ve intişarındır. **Âzamî ihlâs**, âzamî fedakârlık, âzamî sadakat, metanet ve dikkat ve iktisad içinde Risale-i Nur'la giriştiği hizmet-i imaniye ve mânevî cihad-ı diniyedir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 27)

33- «Evet, Molla Said'in istikbalde Risale-i Nur'la göreceği **hizmet-i imaniyeyi kemâl-i ihlâsla ifası** ve bu hizmetin meydana gelebilmesi için **“Uhrevî hizmetin mukabilinde hiç bir şey talep etmemek”** olan kudsî düsturun icmâlî bir fihristesi, daha küçük yaşında iken rahmet-i İlâhiye tarafından ruhunda yerleştirilmişti.» (Tarihçe-i Hayat sh: 31)

34- «**Haklı şûrâ ihlâs ve tesanüdü netice verdiği**nden, üç elif, yüz on bir olduğu gibi, **ihlâs** ve tesanüd-ü hakiki ile, üç adam, yüz adam kadar millete fayda verebilir. Ve on adamın **hakikî ihlâs ve tesanüd ve meşveretin sırrıyla, bin adam kadar iş gördüklerini, çok vukuat-ı tarihiye bize haber veriyor.**» (Hutbe-i Şamiye sh: 62)

35- «Sual: Herşeyden evvel bize lazım nedir?

Sıdk, **ihlâs**, sadakat, sebat, tesanüd. (*) » (Münazarat sh: 64)

İhlâsı Kazanabilme Sebepleri:

36- «Hizmet-i Kur'âniyede bulunana, **ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli – tâ, ihlâs** ile, ciddiyet ile hizmet-i Kur'âniyede bulunsun.» (Lem'alar sh: 42)

(*) Madem muhatablar içine Nurcular girdiler. Sıdk kelimesine **ihlâs**, sadakat, sebat, tesanüd gibi kelimeler ilave olur. (Müellif)

37- İstiğnayı bozmak ihlâsı kırma sebebidir: «İktisad ise, kanaati intac eder. ... Kanaat vasıtasıyla insanlardan **istiğnâ etmek cihetinde, teveccühlerini aramaz. İhlâs kapısı açılır, riyâ kapısı kapanır.**» (Lem'alar: 146)

38- Hizmette bazı neticeleri beklemek ihlâsı bozar: «İşte bu müthiş marazın merhemi, ilâcı, **ihlâştır. Yani, hakperest-liği nefisperestliğe tercih etmekle** ve hakkın hatırı, nefsin ve enâniyetin hatırına galip gelmekle, ⁽¹¹⁾ **انْ أَجْرِيَا عَلَى اللَّهِ** sırrına mazhar olup, nâstan gelen

maddî ve mânevî ücretten istiğnâ etmekle .... hüsnü kabul ve hüsn-ü tesir ve teveccüh-ü nâsı kazanmak noktalarının Cenâb-ı Hakkın vazifesi ve ihsanı olduğunu ve kendi vazifesi olan tebliğde dahil olmadığını ve lâzım da olmadığını ve onunla mükellef olmadığını bilmekle **ihlâsa muvaffak olur. Yoksa ihlâsı kaçıır.**» (Lem'alar sh: 149)

39- «İşte bu müdhîş sebebin verdiği vahîm neticeleri görmemenin yegâne çaresi, Dokuz Emirdir.

1. **Müsbet hareket etmektir** ki, yani, kendi mesleğinin muhabbetiyle hareket etmek. Başka mesleklerin adâveti ve başkalarının tenkîsi, onun fikrine ve ilmüne müdahale etmesin, onlarla meşgul olmasın.

2. Belki, **daire-i İslâmiyet içinde**, hangi meşrepte olursa olsun, medar-ı muhabbet ve uhuvvet ve ittifak olacak çok **rabîta-i vahdet bulunduğunu** düşünüp ittifak ederek,

3. Ve **haklı her meslek** sahibinin, başkasının mesleğine ilişmemek cihetinde hakkı ise, “Mesleğim haklı,” yahut “daha güzeldir” diyebilir. Yoksa, başkasının mesleğinin haksızlığını veya çirkinliğini ima eden “Hak yalnız benim mesleğimdir” veyahut “Güzel benim meşrebimdir” diyemez olan **insaf düsturunu rehber etmek,**

4. Ve **ehl-i hakla ittifak**, tevfik-i İlâhînin bir sebebi ve diyanetteki izzetin bir medarı olduğunu düşünmekle,

5. Hem ehl-i dalâlet ve haksızlık, tesanüd sebebiyle, cemaat suretindeki kuvvetli bir şahs-ı mânevînin dehâsıyla hücumu zamanında, o şahs-ı mânevîye karşı, en kuvvetli ferdî olan mukavemetin mağlûp düştüğünü anlayıp, **ehl-i hak** tarafındaki **ittifak ile bir şahs-ı mânevî çıkarıp**, o müthiş şahs-ı mânevî-i dalâlete karşı hakkaniyeti muhafaza ettirmek,

6. Ve **hakkı, bâtılın savletinden kurtarmak için,**

7. **Nefsini ve enâniyetini,**

8. Ve yanlış düşündüğü **izzetini,**

9. Ve ehemmiyetsiz, **rekabetkârâne hissiyatını terk etmekle ihlâsı kazanır, vazifesini hakkıyla ifa eder.**» (Lem'alar sh: 151)

40- Önde görülmek hissiyatı ihlâsı kırar: «**Tarîk-i hakda gidenlere** refakatle iftihar etmek ve arkalarından gitmek ve **imamlık şerefini onlara bırakmak** ve o **hak yolunda** kim olursa olsun kendinden daha iyi olduğunun ihtimaliyle **enâniyetinden vazgeçip ihlâsı kazanmak.** Ve **ihlâs** ile bir dirhem amel, **ihlâssız** batmanlar ile amellere racih olduğunu bilmekle; ve **tâbiyeti** dahi, sebab-i mes'uliyet ve hatarlı olan **metbûiyete tercih etmekle** o marazdan kurtulur ve **ihlâsı kazanır.**» (Lem'alar sh: 153)

41- «İşte ehl-i hakkın bu haksız ihtilaf marazının merhemi ve

¹¹ Yunus Sûresi, 10:72; Hûd Sûresi, 11:29; Sebe' Sûresi, 34:47.

ilâcı: **تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ** âyetindeki şiddetli nehy-i İlahî,
وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى âyetinde hayat-ı

içtimaiyece gayet hikmetli emr-i İlahîyi düstur-u hareket etmek ve ihtilafın İslâmiyete ne derece zararlı olduğunu ve ehl-i dalaletin ehl-i hakka galebesini ne derece teshil ettiğini düşünüp, kemal-i za'f ve acz ile, o **ehl-i hakkın kafilisine** fedakârâne, samimâne iltihak etmektir, şahsiyetini unutmakla riyâ ve tasannudan kurtulup **ihlâsı elde etmektir.**» (Lem'alar sh: 154)

42- «İnsafılı hakperest, hakkın hatırı için nefsin hatırını kırıyor. Hasmının elinde **hakkı görse**, yine rıza ile kabul edip taraftar çıkar, memnun olur.

İşte bu düsturu **ehl-i din, ehl-i hakikat, ehl-i tarikat, ehl-i ilim** kendilerine rehber ittihaz etseler, **ihlâsı kazanırlar.**» (Lem'alar sh: 158)

Her türlü dinî cemaat ihlâsın mezkûr düsturlarını takip etmeleri gerek.

43- «İhlâsı kazanmak ve muhafaza etmek ve mânileri def etmek için, gelecek düsturlar rehberiniz olsun.

44- BİRİNCİ DÜSTURUNUZ: Amelinizde **rıza-yı İlâhî** olmalı...

45- İKİNCİ DÜSTURUNUZ: Bu hizmet-i Kur'âniyede bulunan **kardeşlerinizi tenkid etmemek** ve onların üstünde faziletfüruşluk nev'inden gıpta damarını tahrik etmemektir.» (Lem'alar sh: 160)

46- «ÜÇÜNCÜ DÜSTURUNUZ: **Bütün kuvvetinizi ihlâsta ve hakta bilmelisiniz.** Evet, kuvvet haktır ve **ihlâstadır.** (Lem'alar sh: 161)

47- «DÖRDÜNCÜ DÜSTURUNUZ: **Kardeşlerinizin meziyetlerini şahıslarınızda ve faziletlerini kendinizde tasavvur edip, onların şerefleriyle şâkirâne iftihar etmektir...** Kardeşler arasında buna tefânî denilir. Yani, birbirinde fâni olmaktır. Yani, kendi hissiyat-ı nefsanîyesini unutup, kardeşlerinin meziyat ve hissiyatıyla fikren yaşamaktır.» (Lem'alar sh: 162)

48- «İhlâsı kazanmanın ve muhafaza etmenin en müessir bir sebebi, rabîta-i mevttir. Evet, **ihlâsı zedeleyen ve riyâyâ ve dünyaya sevk eden tûl-i emel olduğu gibi, riyâdan nefret veren ve ihlâsı kazandıran, rabîta-i mevttir.** Yani, ölümünü düşünüp, dünyanın fâni olduğunu mülâhaza edip, nefsin desiselerinden kurtulmaktır.... Evet, hiç hayale, faraza lüzum kalmadan, bu kısa ömür ağacının başındaki tek meyvesi olan kendi cenazesine bakabilir. Onunla yalnız kendi şahsının mevtini gördüğü gibi, bir parça öbür tarafa gitse asrının ölümünü de görür daha bir parça öbür tarafa gitse dünyanın ölümünü de müşahede eder, **ihlâs-ı etemme yol açar.**» (Lem'alar sh: 163)

49- «İşte gel bu hale ne diyeceksin? Medeniyet midir? Maarifperverlik midir? Vatanperverlik midir? Milliyetperverlik midir? Cumhuriyet-perverlik midir? Hâşâ! Hâşâ! Hiç hiçbirşey değil. Belki bir kader-i İlahîdir ki, o kader-i İlâhî, o ehl-i marifet adamın dostluk ümid ettiği yerden adâvet gösterdi ki, **hürmet yüzünden ilmi riyâyâ girmesin ve ihlâsı kazansın.» (Lem'alar sh: 174)**

50- «Kardeşlerimin takvâ ve ihlâsları ve ziyaretçilerin hürmet ve hüsn-ü zanları içinde, ben bilmeyerek, nefsim müftehirâne, güya müteşekkîrâne perdesi altında riyâkârâne bir enâniyet vaziyetini almak istedi. Birden bu ehl-i dünyanın hadsiz hassasiyetle ve hattâ riyâkârlığın zerrelere de hissedebilir bir tarzda, birden bana iliştiler. Ben Cenâb-ı Hakka

şükrediyorum ki, **bunların zulmü bana bir vasıta-i ihlâs oldu.**» (Lem'alar sh: 175)

51- «Risale-i Nur şakirdlerinde sırr-ı ihlâsın ne derece yüksek bir **terk-i enaniyet ve hazz-ı nefîsden teberrî etmek gibi, ihlâsın en yüksek seciyeleri** Risale-i Nur şakirdlerinde tezahür ediyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 250)

52- «Risale-i Nur'un hakikî şakirdleri, hizmet-i imaniyeyi herşeyin fevkinde görür **kutbiyet de verilse ihlâs için hizmetkârlığı tercih eder**» (Kastamonu Lâhikası sh: 251)

53- «**Hakikat-i ihlâs, benim için şan ve şerefe ve maddî ve mânevî rütbelere vesile olabilen şeylerden** beni men ediyor.... hâlis bir hâdim olarak, hakikat-i ihlâs ile, herşeyin fevkinde hakaik-i imaniyeyi on adama ders vermek, büyük bir kutbiyetle binler adamı irşad etmekten daha ehemmiyetli görüyorum.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 75)

54- «Dünyada muvakkat zevkler, kerametler tam nefsinin mağlûp etmeyen insanlara bir maksat olup, uhrevî ameline bir sebep teşkil eder, **ihlâsı kırılır.** Çünkü **amel-i uhrevî ile dünyevî maksatlar, zevkler aranılmaz aranılrsa, sırr-ı ihlâsı bozar.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 86)

55- «Dine, imana hizmeti ve Risale-i Nur'u değil dünya siyasetine, belki kemâlât-ı mâneviyeye ve makamat-ı âliyeye âlet edemediğim gibi, herkesin hoş gördüğü saadet-i uhreviye ve Cehennemden kurtulmaya vesile etmemek ve **yalnız emr-i İlâhî ve rıza-yı İlâhîden başka hiçbir şeye âlet etmemek** bu zamanda Nurun hakikî kuvveti olan **sırr-ı ihlâs-ı hakikîyi muhafaza etmeye beni mecbur etmiş.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 152)

56- «“Benim vazifem hizmet-i imaniyedir muvaffak etmek veya etmemek Cenab-ı Hakkın vazifesidir” deyip **ihlâs ile hareket etmeyi** Kur'ân'dan ders almışım.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 242)

57- «Bu zamanın bir hastalığı daha var; o da benlik, **enaniyet, hodfuruşluk, hayatını güzelce medeniyet fantaziyesiyle geçirmek iştihası,** tiryakilik gibi hastalıklardır. Risale-i Nur'un Kur'ân'dan aldığı dersin en birinci esası benlik, enaniyet, hodfuruşluğu terk etmek lüzumudur. Tâ **ihlâs-ı hakikî ile imanın kurtarılmasına hizmet edilsin.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 245)

İhlâsı bozan şeyler:

58- «Eğer asılsız ve riyaya sebep ve **ihlâsı kıracak bir şöret-i kâzibeyi kırmak** için teveccüh-ü âmmeyi hakkımda bozmak murad ise, onlara rahmet! Çünkü teveccüh-ü âmmeye mazhar olmak ve halkların nazarında şöret kazanmak, benim gibi adamlara zarardır zannedirim.» (Mektubat sh: 65)

59- «Ben onlara müracaat ve dehalet ettikçe âdil olan kader-i İlâhî, beni onların zalim eliyle tâzip edecektir. Çünkü onlar diyanete merbutiyetimden beni sıkıyorlar **kader ise, benim diyanette ve ihlâsta noksanıyetim var, ara sıra ehl-i dünyaya riyakârlıklarım için beni sıkıyor.** Öyle ise, şimdilik şu sıkıntıdan kurtuluşum yok. Eğer ehl-i dünyaya müracaat etsem, kader der: “Ey riyakâr, bu müracaatın cezasını çek.” Eğer müracaat etmezsem, ehl-i dünya der: “Bizi tanıyorsun, sıkıntıda kal.”» (Mektubat sh: 74)

60- «**Keşf ü keramet, ezvak u envar verildiği vakit, bir iltifât-ı İlâhî nev'inden kabul edip setrine çalışıyorlar.** Fahre değil, belki şükre, ubudiyyete daha ziyade giriyorlar. Çokları o ahvâlin istitar ve inkıtâmı istemişler, tâ ki amellerindeki **ihlâs** zedelenmesin. Evet, makbul bir insan hakkında en mühim bir ihsan-ı İlâhî, ihsanını ona ihsas etmemektir-tâ niyazdan naza ve şükürden fahre girmesin.

61- İşte bu hakikate binaendir ki, velâyeti ve tarikati isteyenler; eğer velâyetin bazı

tereşşuhâtı olan **ezvak ve kerâmâtı isterlerse ve onlara müteveccih ise ve onlardan hoşlansa**, bâki, uhrevî meyveleri fâni dünyada, fâni bir surette yemek kabilinden olmakla beraber, velâyetin mayesi olan **ihlâsı kaybedip velâyetin kaçmasına meydan açar.**» (Mektubat sh: 451)

62- «Hakaik-i Kur'âniye nurdur, ziyadır. Tasannu, temellük, tezellül zulmetleriyle birleşmiyor. Onun için, bu nurların hakikatlerinin meâli benden uzaklaşıyor tarzında bulunarak bana yabanî görünüyor, yabanî kalıyordu. Cenâb-ı Haktan niyaz ediyorum ki, bundan sonra Cenâb-ı Hak bana o hizmete lâyük **ihlâs ihsan etsin, ehl-i dünyaya tasannu ve riyâdan kurtarsın.**» (Lem'alar sh: 44)

63- «Hırs, **ihlâsı kırır**, amel-i uhreviyeyi zedeler. Çünkü, bir ehl-i takvânın hırsı varsa, teveccüh-ü nâsı ister. **Teveccüh-ü nâsı mürâât eden, ihlâs-ı tâmmı bulamaz.** » (Lem'alar sh: 146)

64- «**Teveccüh-ü nâs istenilmez, belki verilir. Verilse de onunla hoşlanılmaz. Hoşlansa ihlâsı kaybeder**, riyâyâ girer. Şan ve şeref arzusuyla teveccüh-ü nâs ise, ücret ve mükâfat değil, belki **ihlâsızlık yüzünden** gelen bir itibar ve bir mücazattır.» (Lem'alar sh: 149)

65- «**Hizmet-i diniyenin mukabilinde dünyada birşey istenilmemeli ki, ihlâs kaçmasın.** Çendan hakları var ki, ümmet onların maişetlerini temin etsin. Hem zekâta da müstehaktırlar. Fakat bu istenilmez, belki verilir. Verildiği vakit de “Hizmetimin ücretidir” denilmez.» (Lem'alar sh: 150)

66- «“Şakirdlerim ne için onun yanına gidiyorlar? Ne için onun kadar şakirdlerim bulunmuyor?” diye, enâniyeti oradan fırsat bulup, mezmûm bir haslet olan **hubb-u câha temayül ettirir, ihlâsı kaçıır**, riyâ kapısını açar.

67- İşte bu hatanın ve bu yaranın ve bu müthiş maraz-ı ruhanînin ilâcı şudur ki: **Cenâb-ı Hakkın rızası ihlâs ile kazanılır kesret-i etbâ' ile ve fazla muvaffakiyet ile değildir.**» (Lem'alar sh: 152)

68- «Enâniyetten tecerrüd edemedikleri için, **ifrat ve tefrit yüzünden, ulvî bir menba-ı kuvvet olan ittifakı kaybedip, ihlâs da kırılır.** Ve vazife-i uhreviye de zedelenir. Kolayca rıza-yı İlâhî de elde edilmez.» (Lem'alar sh: 153)

69- «Gafletli ehl-i dünya ise, yalnız hayat-ı dünyeviyeyi düşündüklerin-den, bütün hissiyatıyla ve ruh u kalbiyle şiddetli bir surette hayat-ı dünyevi-yeye ait mes'elelere sarılır. Ve o mes'eledede ona yardım edene kuvvetli yapışır. Ve hakikat nokta-i nazarında beş paraya değmeyen ve ehl-i hak ona on para kıymet vermeyen mes'elelere, divane olmuş elmasçı bir yahudinin beş paralık cam parçasına beş lira fiat verdiği gibi, beşyüz lira kıymetindeki vaktini o mes'eleye hasreder. Elbette bu kadar fiyat verip ve şiddetli hissiyat ile sarılmak, bâtil yolunda dahi olsa **samimî bir ihlâs** olduğundan, o mes'eledede muvaffak olur ve ehl-i hakka galebe eder. Bu galebe neticesinde ehl-i hak zillate ve mahkûmiyete ve **tasannua ve riyâyâ düşüp ihlâsı kaybeder.** O nâmerd, himmetsiz, hamiyetsiz bir kısım ehl-i dünyaya dalkavukluk etmeye mecbur olur.» (Lem'alar sh: 155)

70- «Bazı **hissiyat-ı süfliye ve menâfi-i cüz'iyenin hatırı için ihlâsı kırmakla**, hem bu hizmetteki umum kardeşlerimizin hukukuna tecavüz, hem hizmet-i Kur'âniyenin hizmetine taarruz, hem hakaik-i imaniyenin kudsiyetine hürmetsizlik etmiş oluruz.» (Lem'alar sh: 160)

71- «İhlâsı kıran ve riyâyâ sevk eden pek çok esbabdan iki üçünü muhtasaran beyan edeceğiz.

BİRİNCİSİ: Menfaat-i maddiye cihetinden gelen rekabet, yavaş yavaş ihlâsı kırır. Hem netice-i hizmeti de zedeler. Hem o maddî menfaati de kaçıır. Evet hakikat ve âhîret için çalışanlara karşı bu millet bir hürmet ve bir muavenet fikrini daima beslemiş. Ve **bilfiil**

onların hakikat-ı ihlaslarına ve sadıkane olan hizmetlerine bir cihette iştirak etmek niyetiyle, onların hacat-ı maddiyelerinin tedarikiyle meşgul olup, vakitlerini zayi' etmemek için, sadaka ve hediye gibi maddî menfaatlerle yardım edip hürmet etmişler. Fakat bu muavenet ve menfaat istenilmez, belki verilir. Hem **kalben arzu edip muntazır kalmakla, lisan-ı hal ile dahi istenilmez. Belki ummadığı bir halde verilir. Yoksa ihlâsı zedelenir.**» (Lem'alar sh: 164)

72- «İHLÂSİ KIRAN İKİNCİ MÂNİ: Hubb-u câhtan gelen **şöhretperestlik** saikasıyla ve şan ve şeref perdesi altında **teveccüh-ü âmmeyi kazanmak, nazar-ı dikkati kendine celb etmekle enâniyeti okşamak** ve nefsi emmâreye bir makam vermektir ki, en mühim bir maraz-ı ruhî olduğu gibi, “şirk-i hafî” tabir edilen riyâkârlığa, hodfuruşluğa kapı açar, **ihlâsı zedeler.**» (Lem'alar sh: 165)

73- «Mübalağalar ile, belki yalanlarla nefsinin medh ü tenzih ederek âdeta takdis eder ve derecesine göre **مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوِيَهُ** âyetinin bir tokadını yer. **Temeddühü ve sevdirmesi ise,** aksülâmelle istiskali celb eder, soğuk düşürür. Hem **amel-i uhrevîde ihlâsı kaybeder, riyâyı karıştırır.**» (Lem'alar sh: 275)

74- «Mustafa Kemal sana üç yüz lira maaş verip, Kürdistana ve vilâyât-ı şarkiyeye, Şeyh Sinûsî yerine vâiz-i umumî yapmak teklifini neden kabul etmedin?... Eğer o teklifi ben kabul etseydim, hiçbir şeye âlet olamayan ve tâbi olmayan ve sırr-ı ihlâsı taşıyan Risale-i Nur meydana gelmezdi.» (Şualar sh: 289) (*)

75- «Hem şimdi hükmeden öyle kuvvetli cereyanlar içinde siyasete girenlerden hiçbir kimse, istiklâliyetini ve ihlâsını muhafaza edemez. Herhalde bir cereyan onun hareketini kendi hesabına alacak, dünyevî maksadına âlet edecek, o hizmetin kudsiyetini bozacak.» (Şualar s: 362)

76- «Mahdud birkaç arkadaşına bedel çok diplomatları kendisine taraftar kazanmak için zemin hazır iken, sırf siyasete karışmamak ve **ihlâsına zarar vermemek** ve hükûmetin nazarını kendine celb etmemek ve dünya ile meşgul olmamak için, bütün arkadaşlarına yazıp ki, “Sakin cereyanlara kapılmayınız, siyasete girmeyiniz, âsâyişe dokunmayınız” dediği...» (Şualar sh: 374)

77- «Siyasetten ve siyasî mânâsını işmam eden maddî ve mânevî mertebelerden ihlâs sırrıyla bütün kuvvetiyle kaçan...» (Şualar sh: 388)

78- «Ben, değil dünyevî makamâtı ve şan ve şerefi şahsıma kazandırmak, belki mânevî büyük makamât faraza bana verilse de, fakat hizmetteki ihlâsıma nefsimin hissesi karışmak ihtimaline binaen korkarak o makamâtı da hizmetime feda etmeye karar verdiğim ve fiilen de öylece hareket... » (Şualar sh: 395)

79- «İbadetlerde rekabet edilmemelidir. Olduğu takdirde ihlâsı kaybolur. Ve o rekabeti yapan, halkın takdir ve tahsinleri gibi dünyevî bir mükâfatı düşünür. Zavallı düşünmüyor ki, o düşünceyle amelini adem-i ihlâsla ibtal eder. » (Mesnevî-i Nuriye sh: 227)

(*) İnsanın his, niyet ve düşünce gibi görünmeyen iç dünyasının bazı fiilî tezahürleri vardır. Görünen bu tezahürlerle görünmeyen içteki ahvale intikal edilir. «Evet, insanın fiilleri kalbin, hissini temayülâtından çıkar.» (Hutbe-i Şamiye sh: 77) ifadesiyle nazara verilen ölçüye göre bazı paragrafları ele alacağız.

Mesela 74. p. da: Dine tabi olmayan iktidar sahiblerinin maaş ve vaiz-i umumî yapmak gibi tekliflerini kabul etmek;

75. p. da: Şer cereyanının hakimiyeti içinde siyasete girmek;

76, 85, 86. p. larda: Manevî hizmet ehlinin diplomatlarla hizmet beraberliğine girmeleri;

77, 78. p. da: Maddî - manevî mertebelerden kaçmamak;

79. p. da : Hizmette rekabet yapmak;

88, 89. p. da: Kendini makam sahibi göstermek tavırları takınmak;

94. p. da : Hizmet ehlinin maddi menfaat için insanlara el açması gibi durumlar ve hareketler, ihlas sırrına aykırı düşen fiilî tezahürleridir. (Hazırlayanlar)

80- «Çok rica ederim ki, gücenmeyiniz, **hediyeyi kabul edemedim.** Adem-i kabulün esbabı çoktur. **En mühim bir sebep,** benim kardeşlerim ve talebelerimle olan münasebetin samimiyetini ve **ihlâsı zedelememektir.**» (Barla Lâhikası sh: 122)

81- «Hakaik-i diniyenin fevâid-i dünyeviyesi, yalnız müreccih (tercih edici) ve teşvik edici derecesinde olabilir. Eğer illet derecesine çıksa ve o **amel-i hayrın yapmasına sebep o fayda olsa,** o ameli ibtal eder lâakal **ihlâsı kırılır,** sevabı kaçır.» (Kastamonu Lâhikası sh: 110)

82- «A'mâl-i sâlihanın ücretleri, meyveleri, nurları **berzahta, âhirettedir.** O bâki meyveleri **bu dünyaya çekmek ve bu dünyada onları istemek, âhireti dünyaya tâbi etmek demektir.** O amel-i salihin **ihlâsı kırılır, nuru gider.** Evet, o meyveler istenilmez, **niyet edilmez.** Verilse, teşvik için verildiğini düşünüp şükreder.» (Kastamonu Lâhikası sh: 134)

83- «Risale-i Nur dünya işlerine âlet olamaz, dünya işlerine siper edilmez. Çünkü, ehemmiyetli bir ibadet-i tefekkürîye olduğu cihetle, **dünyevî maksatlar onunla kasten istenilmez.** İstenilse, **ihlâs kırılır...** Eğer **istemekle olsa, illet olur, ihlâsı kırar,** o ibadeti kısmen ibtal eder.» (Kastamonu Lâhikası sh: 262)

84- «Benim işem için her gün iki buçuk banknot, hem yeniden benim için bir hane – mobilyasıyla beraber ve istediğim tarzda– yaptırmak için emir gelmiş. Halbuki elli-altmış senelik bir düstur-u hayatım bunu kabul etmemek iktiza eder.... Eğer kabul etsem, yetmiş senelik hayatım gücenecek ve bu zamandan haber verip tama' ve **maaş yüzünden bid'alara giren ve ihlâsı kaybeden âlimleri** tokatlayan İmam-ı Ali Radıyallahu Anh dahi benden küsecek ihtimali var ve Risale-i Nur'un hakiki ve sâfi olan **ihlâsı** beni de **ihlâssızlıkla** itham etmek ciheti var.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 24)

85- «Neden, ne dahilde, ne hariçte bulunan cereyanlara ve bilhassa **siyasetli cemaatlere hiçbir alâka peydâ etmiyorsun?** Ve Risale-i Nur ve şakirdlerini mümkün olduğu kadar o cereyanlara temastan men ediyorsun? Halbuki, **eğer temas etsen ve alâkadar olsan, birden binler adam Risale-i Nur dairesine girip, parlak hakikatlerini neşreceklerdi** hem bu kadar sebepsiz sıkıntılara hedef olmayacaktın.

86- Elcevap: Bu alâkasızlık ve içtinabın en ehemmiyetli sebebi: **Mesleğimizin esası olan ihlâs bizi men ediyor.** Çünkü, bu gaflet zamanında, hususan tarafgirâne mefkûreler sahibi, herşeyi kendi mesleğine âlet ederek, hattâ dinini ve uhrevî harekâtını da o dünyevî mesleğe bir nevi âlet hükmüne getiriyor.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 38)

87- «**Kendimizi satmak ve beğendirmek ve temeddüh etmek, hodefürüşlük etmek ise, Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir esası olan ihlâs sırrını bozmaktır.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 52)

88- «Tekellüfe ve kıymetten ziyade kendimi göstermeye ve **ziyade hüsn-ü zan edenlere karşı hoş görünmek için kendimi makam sahibi göstermek ve sırr-ı ihlâsa tam münâfi** kendini büyük göstermek ve vakar perdesi altında benliğin zararlı ve fâni zevkini aramak» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 201)

89- «Faraza velâyet olsa da, **bilerek, isteyerek makam yapmak tarzında, velâyetin mahiyetindeki ihlâs ve mahviyete münafidir.** Nübüvvetin vereseleri olan Sahabeler gibi izar ve dâvâ edemezler onlara kıyas edilmez. » (Emirdağ Lâhikası-I sh: 227)

90- «Sırr-ı **ihlâsa** ve hiçbir şeye âlet olmamaya bina edilen hizmet-i imaniye ile **şahsî makam-ı mânevîyeyi aramamak iktiza ediyor.** Harekâtında onları istememek ve düşünmemek lâzımdır ki, **hakikî ihlâsın sırrı bozulmasın.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 244)

91- «Tarafgirlik damarı ihlâsı kırar, hakikati değiştirir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 272)

92- «Kendim sadaka ve yardımları kabul etmediğim gibi, öyle yardımlara da vesile olamadığımdan, kendi elbisemi ve lüzumlu eşyayı satıp o parayla kendi kitaplarımı, yazan kardeşlerimden satın alıyorum. Tâ Risale-i Nurun ihlâsına dünya menfaatleri girmesin, bir zarar vermesin ve başka kardeşler de ibret alıp hiçbir şeye âlet edilmesin.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 272)

93- «İman dersi için gelenlere tarafgirlik nazarıyla bakılmaz. Dost düşman, derste farketmez. Halbuki siyaset tarafgirliği, bu mânâyı zedeler, ihlâs kırılır. Onun içindir ki, Nurcular emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip Nuru hiçbir şeye âlet etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 36)

94- «Risale-i Nur gibi sırf imanî ve uhrevî bir hizmet-i kudsiyeyi dünyaya âlet etmemek ve menâfi-i şahsiyeye vesile yapmamak için, o makbul âdete ve o zararsız seciyeye karşı bana bir nefret ve bir kaçınmak ve şiddet-i fakr ve zarureti kabul edip elini insanlara açmamak hâleti verilmişti ki, Risale-i Nur'un hakikî bir kuvveti olan hakikî ihlâs kırılmasın. Ve bunda bir işaret-i mânevî hissediyordum ki, gelecek zamanda maişet derdiyle ehl-i ilmin mağlûbiyeti bu ihtiyaçtan gelecektir.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 74)

95- «Mahkemelerce Nurun serbestiyet-i tâmmesi için karar vermek, hariç âlem-i İslâmda Nurların hakikî ihlâsına böyle bir şüphe gelecekti ki, ya Nurcular riyakârlığa mecbur olmuşlar veyahut böyle medenîleşmek fikrinde olanlara ilişmiyorlar, zaaf gösteriyorlar diye...» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 107)

96- «O gelecek zatın ismini vermek, üç vazifesi birden hatıra geliyor yanlış olur. Hem hiçbir şeye âlet olmayan Nur'daki ihlâs zedelenir.» (Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh:10)

Risale-i Nur Külliyatından nakledilen yukarıdaki sarih ifade ve beyanların kati neticesi olarak ihlâs düsturu, değişmez bir esastır. Hatta yapılan hizmetin makbuliyeti ve ibadet vasfını kazanması için ihlâs şarttır.

-----µµµ-----

2- SADAKAT VE FEDAKÂRLIK DÜSTUR VE ESASI

Bir ameli, Allah emrettiği için yapmak ihlas, emredildiği gibi yapmak ise sadakattir. Sadakatın biri manevî, diğeri fiilî olarak iki ciheti vardır. Kişinin bağlandığı davaya ciddi ve kalbî samimiyeti, sadakatın manevî cihetidir. Bu manevî bağlılığın fiilî tezahürü ise; bağlandığı şeyin icablarını harfiyyen ve tasarruf etmeden yerine getirmek ve fiilen sadakatını isbat etmeye çalışmaktır.

Evet bu fiilî sadakata bakan ve sadece kalb temizliğine güvenenleri ikaz eden şu beyan, cidden dikkate alınmalıdır. Şöyle ki:

1- «O biçareler, “Kalbimiz Üstadla beraberdir” fikriyle kendilerini tehlikesiz zannederler. Halbuki, ehl-i ilhâdın cereyanına kuvvet veren ve propagandalarına kapılan, belki bilmeyerek hafiyelikte istimal edilmek tehlikesi bulunan bir adamın “Kalbim sâfidir, Üstadımın mesleğine sâdık” demesi bu misale benzer ki: Birisi namaz kılarken karındaki yeli tutamıyor, çıkıyor, hades vuku buluyor. Ona “Namazın bozuldu” denildiği vakit, o diyor: “Neden namazım bozulsun? Kalbim sâfidir.” (Mektubat sh: 412)

Hizmet Rehberinin mukaddimesinde, Risale-i Nur’dan derlenmiş olan muhteviyatı hakkında deniliyor ki:

2- «Üstadımız Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin meslek ve meşrebine dair Kur’andan ders aldığı çok muazzam bazı hakikatleri, hizmet-i imaniyede bulunan Nur Şakirdleri için daima tazelenen bir dersimiz ve her vakit temessük edeceğimiz değişmez düsturumuz, maddî-manevî her türlü engeller karşısında muvaffakiyete, rıza-yı İlahîye îsal edici en ehemmiyetli rehberimiz...» (Hizmet Rehberi sh: 5) diyerek eserdeki düsturlar nazara veriliyor. Yazının devamında ise:

3- «Üstad Bediüzzaman’ın azamî ihlas, azamî sadakat ve azamî fedakârlık manasını ihtiva eden, gösteren ve işaret eden mesleğini nazara vermek lâzım gelmektedir. Ta ki, hizmet-i Nuriyede bulunacak Kur’an Şakirdleri kıyamete kadar bu düsturlar müvacehesinde hareket etsinler. Muvaffakiyetin ve rıza-yı İlahîye nailiyetin, ancak bu suretle mümkün olacağına kat’î kanaat getirsinler.» (Hizmet Rehberi sh: 6)

Şeklindeki ifade ile de sadakatın, düsturlara bağlılık olduğuna ve kıyamete kadar da değişmeyeceğine dikkat çekiliyor. Yine aynı yazıda:

4- «Risale-i Nur hizmetinde tecelli eden rıza-yı İlahî ve tevfiik nurlarının tevali ve devam etmesi için herhalde Hazret-i Üstad Bediüzzaman’ın takib ettiği meslek ve meşrebi, yarım asra yaklaşan uzun bir hizmet devresinde muhtelif hâdiseler, şiddetli tazyikat ve hücumlar karşısında maddî ve manevî engeller içerisinde takındığı tavır, niyaz ve yaşadığı halet-i ruhiye ve gösterdiği azim ve sadakat gibi ahvali olan “sıddikiyet mesleğidir” ki Nur Talebeleri için ehemmiyetle bilinmek, anlaşılacak ve yaşanmak icab eder.» (Hizmet Rehberi sh: 7) diye sadakatın lüzumunun nazara verilmesi tavsiye edilir. Aynı yazıda aynı hükmü te’yiden şu tavsiyeler var:

5- «Dersimizi hakaik-ı Kur’aniye ve envar-ı imaniye hazinesi olan Risale-i Nur’dan aldığımız gibi, birbirimizle manevî münasebet, alâka, uhuvvet ve muhabbet düsturlarımızı da hep o Risale-i Nur’dan ders alacağız. Evet bu zamanda, bu dehşetli ve cihanşümül hâdiseler hengâmında Kur’an Şakirdleri cüz’î ve küllî, ferdî ve içtimaî bütün ders ve ikazlarını Risale-i Nur’la tahsil edeceklerdir.» (Hizmet Rehberi sh: 8)

6- «Risale-i Nur’daki hakaik, nasıllık doğrudan doğruya feyz-i Kur’andan mülhem hakaik-ı imaniyedir, zaman ve zemine göre değişmez ebedî hakikatlardır. O kudsî hakaikın ders ve

taliminde, neşir ve ilânatında da hizmete taalluk eden irşad, ikaz, teşvik ve tergibi tazammun eden şu gelecek mes'eleler de herhalde değişmez dersler ve esasattır ki, Nur Talebeleri hayatın ve hizmetin muhtelif saha ve safhalarında onlardan istifade ederler, müşkilatlarını giderirler.» (Hizmet Rehberi sh: 9)

Bazan çok zor şartlar ve tehlike karşısında kalan şâkirdlerin o tazyikat içinde sadakatı muhafaza edememe halinde duadan mahrum kalmamaları için duada sâdıkın kelimesinin kaldırılabilceğine cevaz veren mektubunda Üstad Bediüzzaman diyor ki:

7- «Ben birkaç gündür bir duamı değiştirdim. Şimdiye kadar bazan yüz defa tekrar ile **وَاعْفِرْ لَنَا** veya **وَقِفْ** gibi dualarda

طَلَبَةَ رَسَائِلِ النُّورِ الصَّادِقِينَ cümlesinden **الصَّادِقِينَ** kelime-

sini kaldırdım; **tâ ki ruhsatla amele kendini mecbur bilen ve sıkıntının verdiği evham ve me'yusiyet cihetiyle zahirî inkâr ve çekinmekle azimet ve sadakata muhalif hareket eden kardeşlerimiz o dualardan mahrum kalmassınlar.»** (Şualar sh: 328)

Demek oluyor ki, normal şartlar içinde sadakat şarttır.

8- «Kardeşlerim! Herhalde bu kadar sıkıntı ve zararı çeken zayıf bir kısım aile sahipleri, bir derece Risale-i Nur'dan ve bizden çekinmek, belki vazgeçmek için bir mazeret olabilir zannıyla, tahliyeden sonra değişmek ihtimaline binaen derim: Bu derece kıymettar bir mala bu maddî ve mânevî fiyat veren ve bu azabı çeken, o maldan vazgeçmek büyük bir hasârettir. Hem herbirisi, Risale-i Nur'un eczalarını ve alâkadarlarını ve bizi muhafaza ve yardım ve hizmeti birden bıraksa, hem ona, hem bizlere lüzumsuz bir zarardır. Onun için, ihtiyatla beraber, **sadakata ve irtibatı ve hizmeti değiştirmemek lâzımdır.»** (Şualar sh: 342)

9- «Böyle ihlâslı sadakat, livechillâh uhuvvet ve fisebîlillâh muavenet, ancak âlî-himmet siddikînlerde bulunur. » (Kastamonu Lâhikası sh: 20)

10- «Dört senedir Üstadın çarşı işinde hizmet eden bir zat, birden **sadakati bırakıp mesleğini değiştirdi.** Birden şefkatsiz bir tokat yedi. Bir senedir daha çekiyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 51)

11- «Haddinden fazla fevkalâde hüsn-ü zan ve müfritane âlî makam vermek yerine, **fevkalâde sadakat ve sebat ve müfritane irtibat ve ihlâs lâzımdır.** Onda terakki etmeliyiz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 89)

12- «Yirmi senedenberi tahribkârâne eşedd-i zulüm altında o derece ahlâk bozulmuş ve metanet ve **sadakat kaybolmuş** ki, ondan, belki de yirmiden birisine itimat edilmez. Bu acib hâlâta karşı çok fevkalâde **sebat ve metanet ve sadakat ve hamiyet-i İslâmiye** lâzımdır, yoksa akîm kalır, zarar verir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 90)

Risale-i Nurun şirket-i uhreviyesinden istifade edebilmek için gereken şartlardan birisi de sadakattir. Şöyle ki:

13- «Risale-i Nur dairesinde sadakat ve hizmet ve takvâ ve içtinab-ı kebâir derecesiyle o ulvî ve küllî ubudiyete sahip olur. Elbette, bu **büyük kazancı kaçırmamak için,** takvâda, ihlâsta, **sadakatte çalışmak gerektir.»** (Kastamonu Lâhikası sh: 96)

Dünya hayatını ahirete tercih ettiren, bu asrın dehşetli hastalığından ikaz eden bir ayetin izahında Bediüzzaman Hazretleri, kurtuluş sebeplerinden biri olarak sadakatı şart koşar. Şöyle ki:

14- «Bu acib asrın bu acib hastalığına ve dehşetli marazına karşı Kur'ân-ı Mucüzü'l-

Beyânın tiryak misâl ilâçlarının nâşiri olan Risale-i Nur dayanabilir ve onun **metîn, sarsılmaz, sebatkâr, hâlis, sâdık, fedakâr** şakirdleri mukavemet ederler. Öyleyse, herşeyden evvel onun dairesine girmeli, **sadakatle, tam metanet ve ciddî ihlâs ve tam itimadla ona yapışmak** lâzım ki, o acib hastalığın tesirinden kurtulsun.» (Kastamonu Lâhikası sh: 105)

15- «Risale-i Nur, kendi **sâdık ve sebatkâr şakirdlerine kazandırdığı** çok büyük kâr ve kazanç ve pek çok kıymettar neticeye mukabil fiyat olarak, o şakirdlerden **tam ve hâlis bir sadakat ve dâimî ve sarsılmaz bir sebat ister**.... iştirak-i a'mâl-i uhreviye düsturuyla, herbir şakirdine, herbir günde binler hâlis lisanlarla edilen makbul duaları ve binler ehl-i salâhatin işledikleri a'mâl-i salihanın misil sevablarını kazandırıp, herbir **hakikî sâdık ve sebatkâr şakirdini amelce binler adam hükmüne getirdiğini**, kerametkârâne ve takdirkârâne İmam-ı Ali Radıyallahü Anhü'nün üç ihbarı ve keramet-i gaybiye-i Gavs-ı Âzamdaki (K.S.) tahsînkârâne ve teşvikkârâne beşareti ve Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyânın kuvvetli işaretiyle o hâlis şakirdler, ehl-i saadet ve ashab-ı Cennet olacaklarına müjdesi pek kat'î isbat ederler. Elbette böyle bir kazanç, öyle bir fiyat ister.» (Kastamonu Lâhikası sh: 122)

16- «Ben tahmin ediyorum ki, bütün küre-i arzın bu yangınında ve fırtınalarında selâmet-i kalbini ve istirahat-ı ruhunu muhafaza eden ve kurtaran yalnız hakikî ehl-i iman ve ehl-i tevekkül ve rızadır. Bunların içinde de en ziyade kendini kurtaranlar, **Risale-i Nur'un dairesine sadakatle girenlerdir**.» (Kastamonu Lâhikası sh: 123)

17- «Cesurca, fakat kalemsiz iki adam, Risale-i Nur dairesine biri birisini getirdi. Onlara dedim ki: “Bu dairenin verdiği büyük neticelere mukabil, **sarsılmaz bir sadakat** ve kırılmaz bir metanet ister. Isparta kahramanlarının gösterdikleri harikalar ve cihan-pesendâne hidemât-ı Nuriyenin esası, **harika sadakatleri** ve fevkalâde metanetleridir. Bu metanetin birinci sebebi, kuvvet-i imaniye ve ihlâs hasletidir. İkinci sebebi, cesaret-i fitriyedir.”

Onlara dedim: “Sizler cesaretle ve efelikle tanınmışsınız ve dünyaya ait ehemmiyetsiz şeyler için fedakârlık gösterirsiniz. Elbette Risale-i Nur'un kudsî hizmetinde ve cihana değer uhrevî neticelerine mukabil, **merdâne ve fedakârâne cesaret ve metanet gösterip sadakatinizi muhafaza edersiniz**” » (Kastamonu Lâhikası sh: 144)

18- «Ben dahi, iman ve **sadakat şartıyla**, Risale-i Nur talebelerini bütün dualarıma ve manevî kazançlarıma, yirmi dört saatte, iştirak-i a'mâl-i uhreviye düsturuyla, bazan yüz defadan ziyade “Risale-i Nur talebeleri” ünvanıyla hissedar ediyorum.» (Kastamonu Lâhikası sh: 149)

19- «**Sadakat ve kanaatle Risale-i Nur dairesine giren**, imanla kabre gireceğine gayet kuvvetli senetler var.» (Kastamonu Lâhikası sh: 263)

20- «En eski şakirdlerden olan Kâtip Osman ve Halil İbrahim, hiç sarsılmadan, **değişmeden, sadakatlerinde demir gibi devam edip** çoklara da hüsn-ü misal oluyorlar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 83)

21- «Hulûsi, Hakkı gibi yirmi seneye yakın bir zamandan beri mâbeynlerinde olan samimane dostluk ve kardeşlik tam devam ve sebat ettiği gibi, onların **Risale-i Nur'a karşı alâka ve irtibat ve sadakatleri**, aynen mâbeynlerindeki hâlisâne münasebetleri gibi hem devam ediyor, hem metanet kesb ediyor, ârizalarla sarsılmıyor.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 92)

22- «Benden ziyade Risale-i Nur ve şakirdlerini himaye ve muhafaza etmek ve ehl-i siyasetin ve benî zehirleyen düşmanlarımdan desiselerinden kurtarmak için gayet derecede bir ihtiyat, **tam bir sadakat** ve benim yerimde tam bir dikkatle mükellefsiniz. Yoksa az bir hatâ, yalnız bana değil, belki binler mâsum şakirdlere ve şimdi parlayan şerefimize dokunacak.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 144)

23- «Tahirî'nin, Denizli hapsinde, unutulmaz hâlisane hizmetiyle ve **Nurlara sarsılmaz sadakatiyle** ve yanılmaz zekâvetiyle ve çekilmez bahadırlığıyla daire-i Nurda ehemmiyetli makamı için, bütün bu defaki mektubunu Lâhikaya geçirdik.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 161)

Sadakat sıfatlarına sahip Nur talebelerinin her devrede olmalarına işaret eden bazı kısımlar:

24- «O zat, o taifenin uzun tetkikatiyle yazdıkları eseri kendine hazır bir program yapacak, onunla o **birinci vazifeyi** tam yapmış olacak. Bu vazifenin istinad ettiği kuvvet ve mânevî ordusu, yalnız ihlâs ve **sadakat ve tesanüd sıfatlarına tam sahip** olan bir kısım şakirdlerdir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 266)

25- «Bize ezâ ve cefâ edenlere karşı hiçbir talebemin kalbinde zerre kadar intikam emeli beslememesini ve onlara mukabil **Risale-i Nur'a sadakat ve sebatla çalışmalarını tavsiye ederim.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 81)

26- «O zatın ikinci vazifesi, şeriati icra ve tatbik etmektir. **Birinci vazife**, maddî kuvvetle değil, belki kuvvetli itikad ve ihlâs ve **sadakatle olduğu** halde, bu ikinci vazife gayet büyük maddî bir kuvvet ve hakimiyet lâzım..» (Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh: 9)

27- «İkincisi: Van'da inzivada iken garba nefyedilip Isparta'nın Barla nahiyesinde ikamete memur edildiği zamandan başlar ki, Risale-i Nur'un zuhuru ve intişarıdır. Âzamî ihlâs, âzamî fedakârlık, **âzamî sadakat**, metanet ve dikkat ve iktisad içinde Risale-i Nur'la giriştiği hizmet-i imaniye ve mânevî cihad-ı diniyedir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 27)

SADAKAT, ÂZAMÎ FEDAKÂRLIK İSTER

Din yolunda ve dine hizmet için azamî fedakârlık göstermek sadakatin şartlarındandır. Yani lüzumunda din için mal, aile ve hayat gibi meşru haklardan vazgeçip feda etmektir. Aynı zamanda dava arkadaşları arasında şahsî hukukta anlaşmazlık çıkarsa, hizmetin selâmeti için kendi hakkından vazgeçmek, keza din yolunda mahrumiyet ve maddî imkânsızlıklara veya din düşmanlarının zulümlerine maruz kalınmasına rağmen sabr u sebat etmek, büyük bir fedakârlıktır. İşte Nurculukta bu mânâda azamî fedakârlık bir esastır.

28- «Evet, kardeşlerim, bu zamanda öyle dehşetli cereyanlar ve hayat ve cihanı sarsacak hadiseler içinde hadsiz bir metanet ve itidal-i dem ve nihayetsiz bir **fedakârlık taşımak gerektir.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 197)

29- «Nur şakirdlerinden çokları hem **malını**, hem **istirahatini**, hem **dünya zevklerini**, hem lüzum olsa **hayatını Nurun hizmetinde feda** ediyorlar. Sen, ey nefsim neden **fedakârlıkta** en geri kalmak istersin?» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 200)

30- «**Hakikî ihlâslı** Nurcular, **menfaat-i maddiyeye ehemmiyet vermedikleri** gibi, bir kısmı, âzamî iktisad ve kanaatle ve fakirü'l-hal olmalarıyla beraber, sabır ve **insanlardan istîğna ile** ve hizmet-i Kur'âniyede hakikî bir ihlâs ve **fedakârlıkla** ve çok kesretli ve şiddetli ehl-i dalâlete karşı mağlûp olmamak için ve muhtaçları hakikate ve ihlâsa dâvet etmekte bir şüphe bırakmamak için ve rızâ-yı İllâhîden başka o hizmet-i kudsiyeyi hiçbirşeye âlet etmemek için, bir cihette **hayat-ı içtimaiye faydalarından çekiniyorlar.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 170)

31- «Bu dehşetli dinsizlik komiteleri öyle dehşetli hücumları ve desiseleri yapıyorlardı ki, bunlara karşı gelmek için **âzamî fedakârlık yapmak** ve harekât-ı dâniyesini rızâ-i İllâhîden başka hiç bir şeye âlet yapmamak lâzım geliyordu.» (Hanımlar Reh. sh: 26)

32- «Din derslerini kaldırıp Ezan-ı Muhammedîyi kaldırmak gibi dehşetli hücumlara

karşı, **âzamî fedakârlık** ve âzamî sebat ve metanet ve **herşeyden istiğna** etmek lüzumu karşısında ben bir sünnet-i seniyye olan evlenmek âdetini terk ettim ki, tâ çok haramlara girmeyeyim. Ve çok vacipleri ve farzları yapabileyim.» (Hanımlar Rehberi sh: 27)

33- «Çok bîçarelerin saadet-i bâkiyeleri için ve dalâlete düşmemeleri ve îmânlarını takviye edip kurtarmaları için ve hakikat-ı Kur'âniye ve îmâniyeye tam hizmet etmek ve hariçten gelen, dahilde çıkan dinsizlere karşı dayanmak için, zail ve fânî dünyasını terk etmek, elbette sünnet-i seniyyeye muhalefet değil belki **hakikat-ı sünnete mutabakattır**. Ve Sıddîk-ı Ekber'in: "Cehennemde vücudum büyüsün, tâ ehl-i îmâna yer bulunmasın" diye **fedakârlıkta âzamî sadakatın bir zerresini kazanmak fikriyle, bîçare Said bütün ömründe tecerrüdü, istiğnayı ihtiyar etmiş.**» (Hanımlar Rehberi sh: 29)

34- «Bediüzzaman, **Kur'ân, imân, İslâmiyet hizmeti için, dünyevî rahatlıklarını fedâ etmiş** dünyevî, şahsî servetler edinmemiş, zühd ve takvâ ve riyâzet, iktisad ve kanaatla ömür geçirerek dünya ile alâkasını kesmiştir.» (Sözler sh: 757)

35- «Amansız din düşmanlarının plânlarıyla mahkemelere sürüklenen Risale-i Nur talebelerinin müdafaaları ve bu talebelerin İslâmiyete hizmetleri esnasında, gizli İslâmiyet düşmanı, insafsız, cebbar zâlimlerin entrikalarıyla maruz kaldıkları **işkencelerden yılmamak**, şahıslarını düşünmeden, yani, **şahsî refahlarını İslâmın refah ve saadeti için fedâ ederek, siddikiyetle sebat etmeleri ve eşedd-i zulme mukavemet etmeleri**, âşikâr bir delil teşkil etmektedir.» (Sözler sh: 766)

36- «Yüzer milyon başların feda oldukları bir kudsî hakikate başımız dahi feda olsun. Dünyayı başımıza ateş yapsanız, **hakikat-i Kur'âniyeye feda olan başlar, zendekaya teslim-i silâh etmeyecek** ve vazife-i kudsiyesinden vazgeçmeyecekler inşaallah!» (Lem'alar sh: 262)

37- «Eğer başımdaki saçlarım adedince başlarım bulunsa, hergün biri kesilse, **hakikat-i Kur'âniyeye feda olan bu başı zendekaya ve küfr-ü mutlaka eğmem** ve bu hizmet-i imaniye ve nuriyeden vazgeçmem ve geçmem.» (Şualar sh: 351)

38- «Mülhidleri kat'î bir surette iskât etmek, bilfiil, maddeten öyle **fedakârlar lâzım ki, dünyanın en mühim meşgaleleri, belki büyük zararları onların hakaik-i imaniye ihtiyaçlarını susturmuyor.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 230)

39- «Bir zaman evliya-i azîmeden nefis-i emmaresinden kurtulanlardan birkaç zâttan, şiddetli mücahede-i nefsiyeler ve nefis-i emmareden şekvalarını gördüm. Çok hayret ediyordum.

Hayli zaman sonra, nefis-i emmarenin kendi desaisinden başka, daha şiddetli ve daha ziyade söz dinlemez ve daha ziyade ahlâk-ı seyyieyi idame eden ve heves ve damar ve a'sab, tabiat ve hissiyat halitasından çıkan ve nefis-i emmarenin son tahassüngâhı bulunan ve nefis-i emmareyi tezkiyeden sonra onun eski vazife-i seyyiesini gören ve mücahede-yi âhir ömre kadar devam ettiren, bir manevî nefis-i emmareyi gördüm. Ve anladım ki, o mübarek zâtlar hakikî nefis-i emmareden değil; belki mecazî bir nefis-i emmareden şekva etmişler.

Sonra gördüm ki, İmam-ı Rabbanî dahi bu mecazî nefis-i emmareden haber veriyor. Bu ikinci nefis-i emmârede şuursuz kör hissiyat bulunduğu için, akıl ve kalbin sözlerini anlamıyor ve dinlemiyor ki onlarla ıslah olsun ve kusurunu anlansın. Yalnız tokatlar ve elemelerle nefret edip, veya **tam bir fedailiğe her hissini maksadına feda etsin**. Ve Risale-i Nur'un erkânları gibi, herşeyini, enaniyetini bıraksın.» (Kastamonu Lâhikası sh: 233)

40- «Nefis ve şeytan, sizi, kardeşinize karşı itiraza ve haklı olarak tenkide sevk ettiği vakit, deyiniz ki: "Biz, değil böyle cüz'î hukukumuzu, belki hayatımızı ve haysiyetimizi ve

dünyevî saadetimizi Risale-i Nur'un en kuvvetli rabıtası olan tesanüde feda etmeye mükellefiz. O bize kazandırdığı netice itibarıyla dünyaya, enaniyete ait **herşeyi feda etmek vazifemizdir**" deyip nefsinizi susturunuz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 234)

41- «Münafıkların mezkûr plânlarının inadına, rağmına dünyayı terk edip kendini Risale-i Nur'a vakfediyor ve Üstadımızın dediği gibi diyorlar: "**Zaman, İslâmiyet fedaisi olmak zamanıdır.**"» (Tarihçe-i Hayat sh: 691)

Nümune olarak ve kısmen nakledilen mezkûr ifadelerde görüldüğü üzere Risale-i Nurun hizmet hayatında "fedakârlık"; keyfiyeti teşkil eden meziyetlerden değişmez bir esastır. Hizmet hayatında rahatını, menfaatini düşünen ve hizmetin maslahatına göre değil, kendi isteklerine göre hizmete bakanların fedakârlığı, ciddiyet kazanamaz ve kendini hizmete değil, hizmeti kendine tabi yapmış olur.

İşte yukarıda tesbit edilen beyan ve sarıh ifadeler, sadakat ve fedakârlığın değişmez bir düstur ve esas olduğunu gösteriyor.

-----µµµ-----

3- SEBAT VE METANET ESASI

1- «Mesleğimizde, ihlâs-ı tâmmeden sonra **en büyük esas, sebat ve metanettir.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 248)

Sebat etmek hasletini kazanmak yolu:

2- «Meselâ, şiddetli bir inatla, ehemmiyetsiz, zâil, fâni umurlara karşı hissiyatını sarfeder. Bakar ki, bir dakika inada değmeyen birşeye bir sene inat ediyor. Hem zararlı, zehirli birşeye inat namına **sebat** eder. Bakar ki, bu kuvvetli his böyle şeyler için verilmemiş onu onlara sarfetmek, hikmet ve hakikate münâfidir. O şiddetli inadı, o lüzumsuz umur-u zâileye veremeyip, âli ve bâki olan hakaik-i imaniyeye ve esâsât-ı İslâmiyeye ve hidemât-ı uhreviyeye sarf eder. O haslet-i rezile olan inad-ı mecazî, güzel ve âli bir haslet olan hakikî inada, yani **hakta şiddetli sebat**a inkılâb eder.» (Mektubat sh: 33)

3- «Acaba, Risale-i Nur şakirdlerindeki bu cehd ve kuvvetin, bu feragat ve **fedakârlığın** ve **bu derece sebat** ve **sadakatın** sebebi nedir? diye bir sorulursa, bu sorunun cevabı muhakkak ki şu olacaktır: Risale-i Nur'daki cerh edilmez yüksek hakikatler, iman hizmetinin yalnız ve yalnız rızâ-yı İlâhî için yapılması ve Bediüzzaman Hazretlerinin âzamî ihlâsıdır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 165)

Hizmetin neticelerine kanaat etmemek sebatkârlığı zayıflatır:

4- «Bu zamanda insanlar, ihsanını, muhtaçlara çok pahalı satarlar. Meselâ: Benim gibi bir bîçareyi, sâlih veya veli zannedip, sonra bir ekmek verir ve mukabilinde makbul bir dua ister. Bu kadar fiat vermektense, bu ihsanı istemiyorum, diye hediyelerin adem-i kabulüne bir sebep gösterdiğim gibi; –Risale-i Nur'un has şakirdleri müstesna olarak– başkaları beni büyük bir makamda bilmekle, kuvvetli bir alâka ve hizmet gösterir.

Hem mukabilinde, dünyada, ehl-i velayet gibi nuranî neticeleri ister. Sonra bize hizmeti ile ve alâkası ile manevî ihsan eder. Böylelerin bu nevi ihsanlarına karşı, istediği fiyata sahip olamadığım için mahcub oluyorum.

Onlar da ehemmiyetsizliklerimi bildikleri vakit inkisar-ı hayale uğrarlar, belki hizmette fütura düşerler. Gerçi umur-u uhreviyede hırs ve kanaatsizlik bir cihette makbuldür. Fakat

mesleğimizde ve hizmetimizde, –bazı ârızalarla– inkisar-ı hayal cihetiyle, şükür yerine, meyusiyetle şekvâ etmeye sebep olur belki de hizmetten vazgeçer. Onun için, mesleğimizde kanaat, daima şükrü ve **metaneti ve sebatı** netice verdiği için, ihlâs dairesinde, hizmet noktasında çok hırs ve kanaatsizlik gösterdiğimiz halde, neticelerine ve semeratına karşı kanaatle mükellefiz.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 90)

Sebatkârlar, hareketsizleri hareketlendirir:

5- «Sizin faaliyetiniz ve **sebatkârâne çalışmanız**, Risale-i Nur dairesinin zembereği hükmünde bizleri ve çok yerleri harekete getiriyorsunuz. Allah sizden ebeden razı olsun. Bin âmin, âmin.» (Kastamonu Lâhikası sh: 105)

6- «Risale-i Nur Külliyyatının mazhar olduğu İlâhî fütuhât, hep **bu enbiya mesleğinde sebat kahramanlığının** şaheser misali ve harikulâde neticesidir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 14)

7- «Dalâlet cereyanlarının karşısında ehl-i iman **fedakârlarından** büyük bir şahs-ı mânevî meydana çıkararak, muhkem bir sedd-i Kur'ânî ve imanî tesis edip mü'minlerin nokta-i istinadı olmasıdır. **İnandığı kudsî dâvâyâ gösterdiği azim ve sebatla**, mü'minlerin kalblerini ihtizaza vererek, ruhlarda İslâmî aşk ve heyecanı uyandırmasıdır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 23)

8- «Aziz, sıddık kardeşlerim,

Sizin sebat ve metanetiniz, masonların ve münafıkların bütün plânlarını akîm bırakıyor.» (Şualar sh: 302)

9- «Evet, **azim ve sebâtınız** ve ihlâs ve ciddiyetiniz, ehl-i dünyayı mağlûp etmiş ve ediyor. Yoksa, bir tek Tesettür Risalesiyle yüz yirmi adamı tevkif edenleri, yüz otuz risaleyle birtek adamı tevkif edemediklerinin sebebi, ihlâsınız ve **metanetinizdir**, hükmediyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 143)

10- «Ey birader! Düşman hariçte olsa, insan silâhsız o düşmanla geçinebilir. Fakat düşman kale içine girse ve gizlense, o vakit o düşmana karşı silâhlanmak, zırh giymek ve gayet dikkat etmek, **hem pek ciddi sebat etmek lâzımdır**. Ta ki hayat-ı ebedîsini hafi dar-belerden kurtarabilsin.» (Nurun İlk Kapısı sh: 143)

11- «Hususan din derslerini kaldırıp Ezan-ı Muhammedîyi kaldırmak gibi dehşetli hücumlara karşı, âzamî **fedakârlık** ve **âzamî sebat ve metanet** ve herşeyden istiğna etmek lüzumu karşısında ben bir sünnet-i seniyye olan evlenmek âdetini terkettim ki, tâ çok haramlara girmeyeyim. Ve çok vacipleri ve farzları yapabileyim.» (Hanımlar Rehberi sh: 26)

Hizmette sebat etmeye teşvik ve sebatkârların manevî derecesi:

12- «Hizmet-i Kur'âniyenin bir silsile-i kerameti ve o hizmet-i kudsiyenin etrafında izn-i İlâhî ile nezaret eden ve himmet ve duasıyla yardım eden Gavs-ı Âzamın bir nevi kerameti beyan edilecek. Tâ ki, bu hizmet-i kudsiyede bulunanlar, **ciddiyetlerinde, hizmetlerinde sebat etsinler.**» (Lem'alar sh: 40)

13- «Madem **İmam-ı Âzam** gibi eâzım-ı müçtehidîn hapis çekmiş ve **İmam-ı Ahmed İbni Hanbel** gibi bir mücahid-i ekbere, Kur'ân'ın birtek meselesi için hapiste pek çok azap verilmiş ve şekvâ etmeyerek, kemâl-i sabırla **sebat edip o meselelerde sükût etmemiş**. Ve pek çok imamlar ve allâmeler, sizlerden pek çok ziyade azap verildiği halde, kemâl-i sabır içinde şükredip sarsılmamışlar. Elbette sizler, Kur'ân'ın müteaddit hakikatleri için pek büyük sevab ve kazanç aldığınız halde pek az zahmet çektiğinize binler teşekkür etmek borcunuzdur.» (Lem'alar sh: 265)

14- «**İns ve cin şeytanları az bir fiil ile büyük tahribat ve dehşetli mânevî yangınlar**

yaparlar. Evet bütün fenalıklar ve günahlar ve şerlerin mâyesi ve esasları ademdir, tahriptir. Sureten vücudun altında, adem ve bozmak saklıdır. İşte cEinnî ve insî şeytanlar ve şerirler bu noktaya istinaden gayet zayıf bir kuvvetle hadsiz bir kuvvete karşı dayanıp, ehl-i hak ve hakikatı Cenâb-ı Hakkın dergâhına ilticaya ve kaçmaya her vakit mecbur ettiğinden, Kur'ân, onları himaye için büyük tahşidat yapar. Doksan dokuz esmâ-i İlâhiyeyi onların ellerine verir. **O düşmanlara karşı sebat etmelerine çok şiddetli emirler verir.**» (Şualar sh: 258)

15- «Bugün, büyük ve merhum kardeşim Molla Abdullah ile Hazret-i Ziyaeddin hakkındaki malûmunuz muhavereyi tahattur ettim. Sonra sizi düşündüm. Kalben dedim: Eğer perde-i gayb açılrsa, bu **sebatsız** zamanda **böyle sebat gösteren** ve bu yakıcı, ateşli hallerden **sarsılmayan** bu samimî dindarlar ve ciddî Müslümanlar eğer **herbiri bir velî, hattâ bir kutup görünse**, benim nazarımda şimdi verdiğim ehemmiyeti ve alâkayı pek az ziyadeleştirecek ve eğer birer âmî ve âdi görünse, şimdi verdiğim kıymeti hiç noksan etmeyecek diye karar verdim.» (Şualar sh: 307)

16- «Risale-i Nur'un o zahmet çekenlere kazandırdığı iman-ı tahkikî ve iman-ı tahkikî ile hüsn-ü hâtîme ve şirket-i mâneviye ile yüzer adam kadar a'mâl-i salîha o acı zahmeti tatlı bir rahmete çevirdiğinden, bu iki neticenin fiyatı, **sarsılmaz bir sadakat ve sebatkârlıktır.** Onun için, pişman olmak ve vazgeçmek, büyük bir hasârettir. Şakirdlerin dünya ile alâkası olmayan veya pek az bulunanları için bu hapis daha hayırlıdır, bir cihette hürriyet yeridir. Ve alâkası bulunan ve idaresi yerinde olanlara, sarf edilen paraları muzaaf sadakalara ve geçirilen ömür saatleri muzaaf ibadetlere çevirmesinden, şekvâ yerine şükür etmeleri iktiza ediyor. Ve fakir ve zaif kısmı ise, zaten hapsin haricinde onlara **faidesiz sevablar**, mes'uliyetli meşakkat verdiğinden, bu hayırlı, çok sevablı, mes'uliyetsiz ve arkadaşlarının müteakabil tesellileriyle hafifleşen meşakkat, onlar için medar-ı şükrandır.» (Şualar sh: 316)

17- «Mahkemede son söz olarak yüzlerine söylediğim bu cümle, "**Milyonlar kahraman başlar feda oldukları bir kudsî hakikate başımız dahi feda olsun**" ile, bizim nihayete kadar **sebat edeceğimizi** dâvâ etmişiz. Bu dâvâdan vazgeçilmez. İçinizde vazgeçecek yok ümid ediyorum. Madem şimdiye kadar sabrettiniz, "Daha kısmetimiz ve vazifemiz bitmedi" diye tahammül ve sabrediniz.» (Şualar sh: 339)

18- «Bu defaki mektubunuzun verdiği şevk ve sürur ile derim ki: Ben, hizmet-i Kur'âniyedeki tam **sadakat** ve gayret ve **sebat ve metanetinizi** gördükten sonra tam bir istirahat-i kalb ile mevti ve eceli kabul eder, arkamda siz varsınız yeter diyerek dünyadan sürurla vedaya hazırım.» (Kastamonu Lâhikası sh: 32)

19- «Haddinden fazla fevkalâde hüsn-ü zan ve müfritane âlî makam vermek yerine, fevkalâde **sadakat** ve **sebat** ve müfritane irtibat ve ihlâs lâzımdır. Onda terakki etmeliyiz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 89)

20- «Hem, yirmi senedenberi tahribkârâne eşedd-i zulüm altında o derece ahlâk bozulmuş ve **metanet** ve **sadakat** kaybolmuş ki, ondan, belki de yirmiden birisine itimat edilmez. Bu acib hâlâta karşı **çok fevkalâde sebat ve metanet** ve **sadakat** ve hamiyet-i İslâmiye lâzımdır; yoksa akîm kalır, zarar verir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 90)

21- «Bu acib asrın bu acib hastalığına ve dehşetli marazına karşı Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyânın tiryak misâl ilâçlarının nâşiri olan Risale-i Nur dayanabilir ve onun **metîn, sarsılmaz, sebatkâr**, hâlis, sâdık, **fedakâr** şakirdleri mukavemet edebilir. Öyleyse, herşeyden evvel onun dairesine girmeli, **sadakatle**, tam **metanet** ve ciddî ihlâs ve tam itimadla ona yapışmak lâzım ki, o acib hastalığın tesirinden kurtulsun.» (Kastamonu Lâhikası sh: 105)

22- «Risale-i Nur, kendi sâdık ve **sebatkâr** şakirdlerine kazandırdığı çok büyük kâr ve kazanç ve pek çok kıymettar neticeye mukabil fiyat olarak, o şakirdlerden tam ve hâlis bir

sadakat ve dâimî ve sarsılmaz bir sebat ister. Evet, Risale-i Nur on beş senede kazanılan kuvvetli iman-ı tahkikîyi on beş haftada ve bazılara on beş günde kazandırdığını, yirmi sene- de, yirmi bin zat tecrübeleriyle şahadet ederler.

Hem, iştirak-i a'mâl-i uhreviye düsturuyla, herbir şakirdine, herbir günde binler hâlis lisanlarla edilen makbul duaları ve binler ehl-i salâhatin işledikleri a'mâl-i salihanın misil sevablarını kazandırıp, **herbir hakikî, sâdik ve sebatkâr şakirdini** amelce binler adam hükmüne getirdiğine delil, kerametkârâne ve takdirkârâne İmam-ı Ali Radıyallahü Anhü'nün üç ihbarı ve keramet-i gaybiye-i Gavs-ı Âzamdaki (K.S.) tahsînkârâne ve teşvikkârâne be-şâreti ve Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyânın kuvvetli işaretiyle o hâlis şakirdler, ehl-i saadet ve ashab-ı Cennet olacaklarına müjdesi pek kat'î isbat ederler. Elbette böyle bir kazanç, öyle bir fiyat ister.» (Kastamonu Lâhikası sh: 122)

23- «Çok mühim ve mübarek kardeşimiz Hâfız Mustafa'nın bize verdikleri ehemmiyetli hadise-i taarruziye haberi bizi hayrete düşürdü. Ve Üstadımızın o zamanda endişelerinin ve heyecanının hikmetini anladık. Bir hiss-i kablelvukuyla mütemediyen bizlere der idi: “Dikkat ediniz, **sebat ediniz!** Münafıklar, taarruz plânı çeviriyorlar” diye bizi ihtiyata sevk ediyor, “Hem bir halt edemezler”» (Kastamonu Lâhikası sh: 126)

24- «Sizler, ara sıra, İhlâ'ıs ve İktisad Lem'alarını ve bazan Hücumat-ı Sitte Risalesini mâbeyninizde beraber okumalısınız. Sizin şimdiye kadar **fevkalâde sebat ve metanet ve tesanüd ve ittifakınız**, bu memlekete medâr-ı iftihar olacak ve **istikbalini kurtaracak derecededir**. Dikkat ediniz, bu yeni fırtına sizin tesanüdünüzü bozmasın.» (Kastamonu Lâhikası sh: 223)

25- «Senin ağlamana ve ağlayan mektubuna iştirak ettim.

Evet, sen de benim gibi, dünyayla iki cihetle alâkan kesiliyor. Hem öyle lâzım. Senin gibi Risale-i Nur'un bir fedaisi alâkası olmamalı ve alâka peyda etmemeli. Alâkalı olsa, **fevkalâde bir sebat**, bir ihlâsın lüzumu ile beraber, bazı ârızalar içinde sarsılır, tam **fedakârlık** edemez.

O havalinin kahramanları elhak müstesnadırlar. Alâkalar onları sarsmıyor. Fakat bazıları, Hüsrev gibi, Said gibi ve Âtîf ve emsali gibi bütün bütün alâkasız da bulunmak lâzım.» (Kastamonu Lâhikası sh: 231)

26- «Isparta ve havalisindeki Risale-i Nur şakirdlerinde fevkalâde bir **sadakat ve sebat** ve uhuvvet ve ihlâs ve kahramanlık var ki, bu acib zamanda binler esbab-ı fesad ve ifsad içinde vahdetlerini ve ittifaklarını ve hizmette ciddiyetlerini muhafaza ediyorlar.

Bu kadar fırtınalı hadiseler içinde Risale-i Nur'u muattal bırakmadınız, söndürmediniz belki öyle parlattınız ki, bizi de ışıklandırıp gayrete getirdiniz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 243)

27- «Bu şuhur-u selâse-i mübarekenizi tebrik ediyoruz. Sizin kalemlerinizin yadigârları ve **Risale-i Nur'dan ayrılmamak ve sebat etmek** senetleri olan yazılarınızı ve dininizi dünyanın çok fevkinde tutmanıza işaret veren dünya sureti üstündeki çizgilerinizi ve iman hizmetinde **daima sebat etmenize**, vesikalar hükmündeki imzalarınızı, kemâl-i memnuniyetle aldık, kabul ettik. Cenab-ı Hak sizlere, hazine-i rahmetinden onların hurufatı adedince defter-i a'mâlinize haseneler yazsın. Âmin.» (Kastamonu Lâhikası sh: 246)

28- «Hasan Âtîf'in mektubunda, cesur ve **sebatkâr** zâtlardan –ki “efeler” tâbir ediyor– bahis var. Biz, o cesur, **sebatkâr** yeni kardeşlerimizi ruh u canla kabul ediyoruz. Fakat Risale-i Nur dairesine girenler, şahsî cesaretlerini kıymetleştirmek için, **sarsılmaz bir sebat ve metanete** ve ihvanlarının tesanüdüne cidden çalışmaya sarfedip, o cam parçası hükmünde şahsî cesaretini, hakikatperestlik sıddikiyetindeki **fedakârlık** elmasına çevirmek gerekir.

Evet, **mesleğimizde, ihlâs-ı tâmmeden sonra en büyük esas, sebat ve metanettir**. Ve o **metanet** cihetiyle şimdiye kadar çok vukuat var ki, öyleler, herbiri yüze mukabil bu hizmet-i Nuriyede muvaffak olmuş âdi bir adam ve yirmi otuz yaşında iken, altmış yetmiş yaşındaki **velîlere tefevvuk etmişler var.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 248)

29- «İmam-ı Ali'nin üç keramet-i gaybiyesiyle Risale-i Nur'dan haber vermesine dairdir.

Bu sekiz parçayı Ankara ehl-i vukufu tetkik etmiş, itiraz etmemişler. Yalnız demişler: “Bu yazılmamalıydı. Keramet sahibi, kerametini yaza-maz.”

Ben de onlara cevap verdim ki:

“**Bu, benim değil, Risale-i Nur'un kerametidir. Risale-i Nur ise, Kur'ânın malıdır ve tefsiridir**” dedim. Onlar sustular, demek kabul ettiler. Gerçi bu çeşit ikramlar yazılmasaydı daha münasibdi, fakat bu kadar hadsiz muarızlar ve çok kuvvetli ve kesretli düşmanlar karşısında az ve fakir ve zayıf olan bizlere kuvve-i mâneviye ve gaybî imdat ve teşcî ve **sebat** ve **metanet** vermek için mecburiyet-i kat'îye oldu, ben de yazdım.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 13)

30- «Bu yaz mevsimi, gaflet zamanı ve derd-i maişet meşgalesi hengâmı ve şuhûr-u selâsenin çok sevablı ibadet vakti ve zemin yüzündeki fırtınaların silâhla değil, diplomatlıkla çarpışmaları zamanı olduğu cihetle, **gayet kuvvetli bir metanet ve vazife-i nuriye-i kudsiyede bir sebat olmazsa**, Risale-i Nur'un hizmeti zararına bir atâlet, bir fütur ve tevakuf başlar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 43)

31- «Kemiyet keyfiyete nisbeten ehemmiyetsiz olduğundan, hâlis bir hâdim olarak, hakikat-i ihlâs ile, herşeyin fevkinde hakaik-i imaniyeyi **on adama** ders vermek, büyük bir kutbiyetle binler adamı irşad etmekten daha ehemmiyetli görüyorum.

Çünkü o **on adam**, tam o hakikati herşeyin fevkinde gördüklerinden, **sebat edip**, o çekirdekler hükmünde olan kalbleri, birer ağaç olabilirler.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 75)

32- «Bize ezâ ve cefâ edenlere karşı hiçbir talebemin kalbinde zerre kadar intikam emeli beslememesini ve onlara mukabil Risale-i Nur'a **sadakat** ve **sebatla** çalışmalarını tavsiye ederim.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 81)

Sebat edip etmeme cihetinde kaderin imtihanı:

33- «İşte bu meselemizde elmaslar şişelerden, sıddık **fedakârlar** mütereddit **sebatsızlardan** ve hâlis muhlisler, benlik ve menfaatini bırak-mayanlardan ayrılmak için bu şiddetli imtihana girmemizin iki sebebi var:

Birisi: Ehl-i dünya ve siyasetin evhamlarına dokunan kuvvetli bir tesanüd ve ihlâsla fevkalâde hizmet-i diniyedir. Zulm-ü beşer buna baktı.

İkincisi: Herkes kendi başına bu kudsî hizmete tam ihlâs ve tam tesanüdle tam liyakat göstermediğimizden, kader dahi buna baktı.» (Şualar sh: 300)

Sebatkârları dağıtmak için münafıkların planları:

34- «O plânların en mühim bir esası, has, **sebatkâr** kardeşlerimizi **soğutmak**, fütur vermek, mümkünse Risale-i Nur'dan vazgeçirmektir. Bu noktada o kadar **acib yalanları ve desiseleri** istimal ediyorlar ki, Isparta ve havalisi, Gül ve Nur fabrikasının kahraman şakirdleri gibi, **çelik ve demir gibi bir sebat** ve **sadakat** ve **metanet** lâzım ki dayanabilsin. Bazı da dost suretinde hulûl edip, korkutmak mümkünse, habbeyi kubbe edip **evham** veriyorlar.

“Aman, aman Said'e yanaşmayınız! Hükûmet tâkip ediyor” diye zayıfları **vazgeçirmeye**

çalışıyorlar. Hattâ bazı genç talebelere, hevesatlarını tahrik için, bazı **genç kızları** musallat ediyorlar. Hattâ Risale-i Nur erkânlarına karşı da, benim **şahsımın kusurâtını**, çürüklüğünü gösterip, zahiren dindar ehl-i bid'adan bazı şöhretli zatları gösterip, “Biz de Müslümanız, din yalnız Said’in mesleğine mahsus değil” deyip, bize karşı perde altında cephe alan zındıklara ve anarşilik hesabına o **safdil ehl-i diyanet ve hocaları** âlet edip istimal ediyorlar. İnşaallah bunların bu plânları da akîm kalacak.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 125)

35- «Mücmel bir mânevî ihtar ile bir meseleyi kalbe geldiği gibi beyan edeceğim. Altı makamata giden ve galebe eden müdafaatın cevabı gelmiş ve bize tecavüze çare bulamamışlar. Yalnız bir makamın, gizli bir iş'ar ile, benim fedakâr kardeşlerimi benden soğutmak ve şiddetli alâkalarını gevşetmek planı var. Zaten çoktan beri, beni ihanetlerle ve iftiralarla ve tecritlerle, bu kudsî ve uhrevî ve imanî alâkayı bozmaya çalıştılar, muvaffak olamadılar. Şimdi Nurcuları ürkütmek, **zayıf bir damar bulup nazarlarını başka tarafa çevirmeye** bazı bahaneleri buluyorlar. İnşaallah, demir gibi metin **Nurcuların kahramanane sebatları** ve tahammülleri ve mücahid-i ekber olan Nurun hakikatleri, onun elinde birer elmas kılıç bulunan şakirdlerin şahs-ı mânevîsinin pek harika fedakârlığı, onların bu plânını da akîm bırakacak. Evet, Cennet ucuz olmadığı gibi, Cehennem dahi lüzumsuz değil. Sizlere tekrar beyan edilmiş: Eski zamanın kahraman mücahidlerine nisbeten en az zahmet, ağır şerait ve bu zamanın şiddet-i ihtiyaç cihetiyle çok sevab kazanan, inşaallah halis Nurculardır. Ve boş boşuna, bâd-ı hevâ, belki günahlı, zararlı giden birkaç sene ömrünü, böyle kudsî bir hizmet-i imaniye ve Kur'âniyeye sarf eden ve onunla ebedî bir ömrü kazanan, Nur talebeleridir. Ben, kendi hissemeye düşen bütün bu hücumlarına karşı, pek çok zaafiyetimle beraber tahammüle karar verdim. İnşaallah, kuvvetli, fedakâr, genç, kahraman kardeşlerim benden geri kalmaz ve **kaçmazlar ve kaçanları da geri çevirmeye, şimdiye kadar çalıştıkları gibi çalışacaklar.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 595)

36- «Sizin **fevkalâde sebat** ve ihlâsınızın galebesi ve o musibeti def'inden sonra, ehl-i dünya cepheyi değiştirdi. Zendekanın desiseleriyle bu havalide bizlere karşı perde altında maddî ve manevî tahşidatı başlamış. Gayet dikkatle ve şeytancasına, **şakirdlerin hakikî kuvvetleri olan tesanüdü bozmağa** çalışıyorlar. Sizlere risaleleri iade ettikleri halde, kurnazcasına dolaplar çevriliyor. Biz sizin bir şubeniz hükmünde olduğumuz halde, **bizi asıl ve merkez telakki ettiklerinden, daha ziyade desiseleri bize karşı istimal ediyorlar.** Hâfız-ı Hakikî Cenab-ı Hak'tır. İnşâallah hiçbir zarar edemeyecekler. Fakat bu şuhur-u mübarekenin eyyam ve leyalı-i mübarekesinde hâlis dualarımız ile bize yardım ediniz. Birşey yok. Fakat mümkün oldukça ihtiyatlı ve dikkatli olunuz. Hazret-i Ali (Radiyallahü Anhü) ve

Gavs-ı Geylanî (Kuddise Sırruhu) gibi kahramanların manevî teminatı **قُلْ وَ تَخَفْ**

ve **تَخْشَ وَ** hitabları, bize her vakit cesaret ve kuvve-i maneviye veriyor.» (Kastamonu

Lâhikası sh: 152)

Düşmanların taarruzundan kurtulmak için hizmetten çekilmek daha ziyade ezilmeye ve büyük mesuliyete sebebiyet verir:

37- «Bu Cuma gününde mühim bir hizb okurken siz hatıra geldiniz. “Bu musibetten kurtulmak için ne yapacağız?” lisan-ı hâl ile dediniz. Benim kalbime bu geldi: **Sıkı bir tesanüdle, el ele, omuz omuza veriniz.** Çünkü, birbirinden ve Risale-i Nur'dan ve benden çekinmek ve inkâr etmek ve **bizi ezmek isteyen gizli kuvvete dalkavukluk etmek** gibi tedbirleri yapanların zarardan başka hiçbir menfaatleri yoktur. Sizi temin ederim, eğer bilseydim

ki benden teberrî etmekle kurtulacaksınız, beni tahkir ve ihanet ve gıybet etmeye izin verip helâl ederdim. Fakat, **bizi ezmek isteyen gizli kuvvet sizi biliyor, aldanmıyor** za'finızdan, teberrînizden cesaret alır, daha ziyade ezer.» (Tarihçe-i Hayat sh: 431)

38- «Aleyhimize çevrilen dolaptan kurtulmak imkânı bulmadık. Ben hissetmişim, fakat çare yoktu. Bîçare merhum Şeyh Abdülhakîm, Şeyh Abdülbâki kurtulamadılar. Demek bu musibette biz birbirimizden şevvâ etmek hem haksız, hem mânâsız, hem zararlı, hem Risale-i Nur'dan bir nevi küsmektir. **Sakin, sakın, has rükünlerin gösterdikleri faaliyeti** bu musibete bir sebep görüp onlardan gücenmek ise, **Risale-i Nur'dan çekilmek ve hakaik-i imaniyeyi öğrenmeden pişman olmaktır.** Bu ise, maddî musibetten daha büyük bir mânevî musibettir.» (Şualar sh: 322)

39- «Kardeşlerim, madem bir kısmın mâhiyetleri bu tarzdır **onlara, o kısma teslim olmak, bir nevi intihardır,** İslâmiyetten pişman olmaktır, belki dinden insilâh etmektir. Çünkü **o derece ilhadda taassub etmiş ki,** bizim gibilerden yalnız teslimiyetle ve **tasannu** ile **razı olmuyorlar.** “Kalbini ve vicdanını bırak, yalnız dünyaya çalış” derler. İşte bu vaziyete karşı inayet-i Rabbâniyeye dayanıp **metanet** ve sabır ve tevekkül ederek **dört sandık Risale-i Nur eczaları o merkeze yetişip, kuvvetli hakikatlerle galebe çalmasına** dua etmekten başka çare yoktur. Biz **birbirimizden çekinmekle** ve gücenmekle ve **Risale-i Nur'dan çekilmekle** ve onlara teslim ve hattâ iltihak etmekle faide vermediği şimdiye kadar tecrübe edildi. Hem hiç merak etmeyiniz. O Vekilin o farfaralı telâş, zaafına ve tam korkusuna delâlet eder. Tecavüze değil, belki tedâfüe mecburiyeti bildiriyor.» (Şualar sh: 335)

40- «Vehham ve zarardan sakınmak için bizden uzaklaşan bazı dostların kuvve-i mânevîyelerini te'yid için ve hizmetimizden bazı maksadlarla çekilen ve maksadlarının aksiyle tokat yiyenleri, çok misâllerden yedi küçük misâl ile gösterir ki **siperini bırakıp kaçanlar, daha ziyade yaralanırlar.**» (Mektubat sh: 506)

41- «Hem, ey kardeşlerim, çoğunuz askerlik etmişsiniz. Etmeyenler de elbette işitmişlerdir. İşitmeyenler de benden işitsinler ki, en ziyade yaralananlar, siperini bırakıp

kaçanlardır. **En az yara alanlar, siperinde sebat edenlerdir.** تَفَرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مَلَاقِيكُمْ

قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي **ziyade karşılıyorlar.**» (Mektubat sh: 417)

Hizmette sebatsızlık, hem hizmete, hem hizmet ehlinin şevkine zarar olup mesuliyete sebebiyet verir:

42- «Kardeşlerim, herhalde bu kadar sıkıntı ve zararı çeken zayıf bir kısım aile sahipleri, bir derece Risale-i Nur'dan ve bizden çekinmek, belki vazgeçmek için bir mazeret olabilir zannıyla, tahliyeden sonra değişmek ihtimaline binaen derim: Bu derece kıymettar bir mala bu maddî ve mânevî fiyat veren ve bu azabı çeken, o maldan **vazgeçmek büyük bir hasârettir.** Hem herbirisi, Risale-i Nur'un eczalarını ve alâkadarlarını ve bizi muhafaza ve yardım ve **hizmeti birden bıraksa,** hem ona, hem bizlere lüzumsuz bir zarardır. Onun için, ihtiyatla beraber, **sadakatı ve irtibatı ve hizmeti değiştirmemek lâzımdır.**» (Şualar sh: 342)

43- «Risale-i Nur'un **tesettür perdesinden çıkıp** gayet büyük ve umumî bir meselede kendi kendine merkezlerinde mübarezesi zamanında şakirdlerini arkasında bulmak ve **kaçmamakla sarsılmaz ve mağlûp olmaz** bir hakikata bağlandıklarını müteredit ve mütehayyir ehl-i imana göstermesi gayet lüzumlu olduğunu dahi nazarınıza ve meşveretinize

alınız. **Sakin, sakın birbirinizin kusuruna bakmayın.** Hiddet yerinde hürmet ediniz, itiraz yerinde yardım ediniz.» (Şualar sh: 327)

Kur'an-ı Kerim lüğatında beyan olunduğu üzere sebat kelimesi, tezellül ve ızdırabın zıddı olan rasih, istikrarlı ve sabit olmak mânâsına gelir. (Bak. İslâm Prensipleri Ansiklopedisi, 3940/11.p.)

Sebat meziyetinin ehemmiyeti hakkında Risale-i Nurdan alınıp yukarıda sıralanan sarih beyanlar, sebatın kuvvetli bir esas olduğunu isbat eder.

-----µµµ-----

4- RİSALE-İ NUR MESLEK DÜSTURLARININ DEĞİŞMEZLİĞİ ESASI

Risale-i Nur hizmetinde temel teşkil eden ve aşağıda kısmen tesbitleri yapılmış olan meslek düsturlarının değişmezliği de bir esastır.

Hakiki keyfiyete medar ve Risale-i Nur'un hizmet hayatında hiçbir zaman değişmeyecek olan bu esaslar, Nurculuk hareketinin ehemmiyetli düsturlarından bir kısmıdır ki haslar dairesinin vasıfları ve temelidir. Bu hizmet düsturlarının ekseriyetini ihtiva eden Hizmet Rehberi isimindeki eserin mukaddimesinde bu hizmet düsturlarının değişmezliği ve Risale-i Nur'u her mes'eledede merci tutmak gerektiği anlatılırken şöyle deniliyor:

1- «Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin meslek ve meşrebine dair Kur'andan ders aldığı çok muazzam bazı hakikatleri, hizmet-i imaniyede bulunan Nur Şakirdleri için **daima tazelenen bir dersimiz ve her vakit temessük edeceğimiz değişmez düsturumuz**, maddî-manevî her türlü engeller karşısında muvaffakiyete, rıza-yı İlahîye isal edici **en ehemmiyetli rehberimiz** manasıyla neşrediyoruz.

Çünkü Risale-i Nur'un dairesi çok genişlemiş çok muhtelif efkâr ve mizaç sahipleri, bu hizmet safında yer almışlardır. Elbette bütün efkâr, kanaat, meslek ve meşrepler üstünde makam-ı sıddıkiyette yer tutmuş ve **şahs-ı manevî-i Âl-i Beyt'in mümessili olarak hizmet-i Kur'anienin başına geçmiş** Üstad Bediüzzaman'ın azamî ihlas, azamî sadakat ve azamî fedakârlık manasını ihtiva eden, gösteren ve işaret eden **mesleğini nazara vermek** lâzım gelmektedir. Ta ki, hizmet-i Nuriyede bulunacak **Kur'an Şakirdleri kıyamete kadar bu düsturlar müvacehesinde hareket etsinler**. Muvaffakiyetin ve rıza-yı İlahîye nailiyetin, ancak bu suretle mümkün olacağına kat'î kanaat getirsinler. ...

Risale-i Nur hizmetinde tecelli eden rıza-yı İlahî ve tevfiik nurlarının tevali ve devam etmesi için herhalde Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın takib ettiği meslek ve meşrebi, yarım asra yaklaşan uzun bir hizmet devresinde muhtelif hâdiseler, şiddetli tazyikat ve hücumlar karşısında maddî ve manevî engeller içerisinde takındığı tavır, niyaz ve yaşadığı halet-i ruhiye ve gösterdiği azim ve sadakat gibi ahvali olan **“sıddıkiyet mesleğidir”** ki Nur Talebeleri için ehemmiyetle **bilinmek, anlaşılmak ve yaşanmak** icab eder.

Çok dikkatle üzerinde durulması, tefekkür edilmesi gereken bedihi bir hakikat vardır ki, o da şudur: Risalelerde, mektuplarda, lâhikalarda def'alarca yazıldığı gibi mübarek Üstadımıza müracaat edenler ve ziyarete gelen bütün ziyaretçiler hemen umumiyetle daima görüyorlardı ki:

Üstadımız onların nazarlarını Risale-i Nur'a tevcih ediyordu. Acaba bunun sırr-ı hikmeti ne idi? Mütemadiyen ne için bu noktada tahşidat yapıyordu?

Evet bu muazzam bir hakikattir ve Hazret-i Bediüzzaman'a kâfil bir muazzam hakikatın ifadesidir ki, dersimizi hakaik-ı Kur'aniye ve envar-ı imaniye hazinesi olan Risale-i Nur'dan aldığımız gibi, birbirimizle manevî münasebet, alâka, uhuvvet ve muhabbet düsturlarımızı da hep o Risale-i Nur'dan ders alacağız.

Evet bu zamanda, bu dehşetli ve cihanşümül hâdiseler hengâmında Kur'an Şakirdleri cüz'î ve küllî, ferdî ve içtimaî bütün ders ve ikazlarını Risale-i Nur'la tahsil edeceklerdir. ...

Risale-i Nur'daki hakaik, nasilki doğrudan doğruya feyz-i Kur'andan mülhem hakaik-ı

imaniyedir, **zaman ve zemine göre değişmez ebedî hakikatlardır**. O kudsi hakaikın ders ve taliminde, neşir ve ilânatında hizmete taalluk eden irşad, ikaz, teşvik ve tergibi tazammun eden **şu gelecek mes'eleler de herhalde değişmez dersler ve esasattır ki**, Nur Talebeleri **hayatın ve hizmetin muhtelif saha ve safhalarında onlardan istifade ederler**, müşkilatlarını giderirler. Daha geniş istifade için bu Hizmet Rehberi'nin menbaı olan Külliyyat-ı Nuriye ve Mektubatı mütalaa etmelidirler.» (Hizmet Rehberi Mukaddemesinden)

Bediüzzaman Hazretleri, Eski Said devresinde dahi yazdıklarının değişmez hakikatler olduğunu, şöyle beyan eder:

2- «Bütün kuvvetimle derim ki:

Gazetelerde neşrettiğim umum makalâtımdaki umum hakaikte nihayet derecede musırrım. Şayet zaman-ı mazi cânibinden, Asr-ı Saadet mahkemesinden adaletnâme-i şeriatla davet olunsam; neşrettiğim hakaiki aynen ibraz edeceğim. Olsa olsa, o zamanın ilcaatının modasına göre bir libas giydireceğim.

Şayet müstakbel tarafından üç yüz sene sonraki tenkidât-ı ukalâ mahkemesinden tarih celbnâmesiyle celb olunsam, yine bu hakikatleri, tevessü ve inbisat ile çatlayan bazı yerlerini yamalamakla beraber, taze olarak orada da göstereceğim.

Demek, **hakikat tahavvül etmez hakikat hakır.**» (İki Mekteb-i Musibetin Şehadetnamesi sh: 44)

Kur'andan mülhem Risale-i Nur'un meslek esaslarının değiştirilmesini istemeyen Bediüzzaman Hazretleri, Nur dairesinin yakınında bulunan bazı şahısların Risale-i Nur mesleğine uymayan dinî faaliyetlerini, Risale-i Nur'un meslek tarzına çevirmek için yazdığı mektublarında evvelâ mültefitane ve takdirkârane karşılar, sonra Risale-i Nur'un hizmet şeklini değiştirmemenin lüzumunu, akla kapı açıp icbar etmeyen bir üslûb ve ifade ile beyan eder.

Bir şahıs veya cüz'î bir hâdise münasebetiyle yazılan böyle bir mektub, aynı zamanda umum Nurcular için her zaman tazeliğini koruyan ve Nur'un meslek tarzının tesbitine ışık tutan bir ders olarak Risale-i Nur'da yerini alır.

Ezcümle bir zatın, tarikat tarzıyla yapmak istediği dinî hizmetinden dolayı yazılan mektubda evvelâ takdirkâr ve mültefitane karşılır. Fakat mektubun sonunda, Risale-i Nur'un hizmet şeklinde karar kılınması açıklanır. Mektub aynen şöyledir:

3- «Çok aziz ve siddık, kahraman Sabri,

Cenab-ı Hak, Galib Bey gibi çok fedakârları İslâm ordusunda yetiştirdin. Bu zat, garbda, aynı şarkta Hulûsi Bey gibi imana hizmet ediyor. Tarikat cihetiyle ehl-i imanı dalâletten çekmeye çalışıyor. Bu zat, eskiden beri Risale-i Nur'u görmeden Nur mesleğinde hareket etmeye çalışmış. Sonra Nurlarla münasebeti kuvvetleştiği zaman, daha ziyade hizmet edebilir. Fakat **Nur'un mesleği, hakikat ve sünnet-i seniye ve feraize dikkat ve büyük günahlardan çekinmek esastır** tarikate ikinci, üçüncü derecede bakar. Galib kardeşimiz, Alevîler içinde Kadîrî, Şâzelî, Rûfâî tarikatlerinin bir hülâsasını sünnet-i seniye dairesinde Hulefa-yı Raşîdîn, Aşere-i Mübeşşereye ilişmemek şartıyla, muhabbet-i Âl-i Beyt dairesinde bir tarikat dersi vermesini düşünüyor. Hakikat namına ve imanı kurtarmak ve bid'alardan muhafaza etmek hesabına ehemmiyetli üç dört faydası var:

Birincisi: Alevîleri başka fena cereyanlara kaptırmamak ve müfrit Râfîzîlik ve siyasî Bektaşîlikten bir derece muhafaza etmek için ehemmiyetli faydası var.

İkincisi: Hubb-u Ehl-i Beyti meslek yapan Alevîler ne kadar ifrat da etse, Râfîzî de olsa,

zendekaya, küfr-ü mutlaka girmez. Çünkü muhabbet-i Âl-i Beyt ruhunda esas oldukça, Peygamber ve Âl-i Beytin adavetini tazammun eden küfr-ü mutlaka girmezler. İslâmiyete o muhabbet vasıtasıyla şiddetli bağlanıyorlar. Böylelerini daire-i sünnete tarikat namına çekmek büyük bir faydadır.

Hem bu zamanda, ehl-i imanın vahdetine çok zarar veren bazı siyasî cereyanlar Alevîlerin fitrî fedakârlıklarından istifade edip kendilerine âlet etmemek için Nur dairesine çekmek büyük bir maslahattır. **Madem Nur şakirdlerinin üstadı İmam-ı Ali Radıyallahu Anhü'dür ve Nur'un mesleğinde hubb-u Âl-i Beyt esastır** elbette hakikî Alevîler kemâl-i iştiyakla o daireye girmeleri gerektir.

Bu zaman, imanı kurtarmak zamanıdır. Seyr-i sülûk-ü kalbî ile tarikat mesleğinde bu bid'alar zamanında çok müşkilât bulunduğundan, Nur dairesi hakikat mesleğinde gidip, tarikatlerin faydasını temin eder diye o kardeşimize Ramazanını tebrik ve selâmımla beraber yazınız. O da bize dua etsin.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 241)

Aynı üslûbla yine Bediüzzaman Hazretleri tarafından yazdırılmış diğer bir örnek mektub:

4- «Aziz, sıddık kardeşlerimiz Ziya ve Abdülmuhsin!

Üstadımız diyor ki:

“**Eşref Edib** kırk seneden beri iman hizmetinde benim arkadaşım ve Sebilürreşad'da makale yazan ve şimdi vefat eden çok kıymetli kardeşlerimin mümessili ve hakikî İslâmiyet mücahidlerinden bir kardeşimdir. Ve Nurun bir hâmisidir. Ben vefat etsem de, Eşref Edip* Nurcular içinde bulunmasıyla büyük bir teselli buluyorum.

“Fakat Nur Risalelerinin ve Nurcuların siyasetle alâkaları yok. Ve Risale-i Nur, rıza-i İlâhîden başka hiçbir şeye âlet edilmediğinden, mümkün olduğu kadar Risale-i Nur'un mensupları, içtimaî ve siyasî cereyanlara karışmak istemiyorlar. Yalnız Sebilürreşad, Doğu gibi mücahidler iman hakikatlerini ehl-i dalâletin tecavüzatından muhafazaya çalıştıkları için, ruh u canımızla onları takdir ve tahsin edip onlarla dostuz ve kardeşiz, fakat siyaset noktasında değil.

Çünkü iman dersi için gelenlere tarafgirlik nazarıyla bakılmaz. Dost düşman, derste farketmez. Halbuki siyaset tarafgirliği, bu mânâyı zedeler, ihlâs kırılır. Onun içindir ki, Nurcular emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip **Nur'u hiçbir şeye âlet etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 35)

Risale-i Nur mesleğini değiştirmemekle alâkalı iki hatıra:

5- «Bir gün Galatasaray Lisesi'nde okuyan ve sonradan eczacı olan bir zât ziyarete gelmişti. Ben son ânında geldim. Tatsız bir vaziyet vardı, O anda anlayamadım. Onun ayrılmasından sonra Hazret-i Üstad, o anda hizmetinde bulunan kardeşlere çok hiddet etti. “Çocuk bunlar, çocuk olmasa tardedeceğim, bilmiyorlar. Çocuk bunlar!” dedi. Ben de mes'eleden çok endişeli bir halet-i ruhiyeye girmiştım. Bu sırada Üstad Hazretleri karyolada oturuyorlardı. Ben ise yerde ve halının üzerindeydim. Birden bana hitaben şöyle dedi:

“**Muhammed, kardeşim, sen hakem ol, ben diyorum ki Risale-i Nur'un neşir ve**

* 27 Mayıs ihtilalcilerinden **Ahmet Yıldız**, Hazret-i Üstad için “elektiriğe karşıydı” deyince; **Eşref Edip, Rüştü Tafrol Ağabey'e** Risale-i Nur'dan elektrikle ilgili bahsi bana oku der. Bahis okunduktan sonra “Tuh diye Ahmet Yıldız'a tükürür.” Ve bir yazı ile ona karşı cevap verir.

medrese tarzı hizmetlerinin devam ve inkişafı lâzım, bunlar ise başka şeyler, başka hizmetler düşüncesinde. Ben mes'eleyi "başka hizmetler" tabirinden anlamakla beraber, "Üstadım bizim vazifemiz, Risale-i Nur'un neşri ve medreselerin devamıdır." deyince Üstad yüksek sesle "Tamam" diye ifadede bulundu. Ve o hiddet hali akşama doğru hayli hafifledi. Sonra Muhsin Ağabeye sordum. Gelen kardeşin bizim tarz-ı hizmetimizi pasif telakki etmesi ve orada bazı konuşmaların cereyan etmesi, Üstad'ın hiddetlenmesine sebep olmuş.» (Son Şahitler-3 sh: 235)

6- «Neşriyat esnasında Isparta'ya forma götürdüğüm bir defasında, dersten ağabeyler yeni çıkmışlardı. Üstad Hazretleri dersin sonunda şöyle bir sohbetle bulunmuş. Zübeyir Ağabey taze taze nakletmişti:

"Kardeşlerim! Abdülkadir-i Geylanî şimdi gelse, "Said sen bu mesleğinden bir parça taviz versen, milyonlar insanlar senin kitaplarını okuyacak, fakat öyle yapmasan hem bunlardan mahrum kaldığın gibi, hapislerde zulümlerle, eziyetlerle cefa çekeceksin." dese, "Hayır Üstadım ben bu zulümlere işkencelere razıyım, fakat mesleğimden en küçük bir taviz vermem." diye ona söyleyeceğim.» (Son Şahitler-3 sh: 246)

Risale-i Nur mesleğinden taviz verip içtimâî geniş dairedeki unvanlı kişilerle hizmet beraberliği yapılırsa, binler kişilerin hatta diplomatların Risale-i Nura girip neşrecekleri halde, Risale-i Nur'da bir esas olan keyfiyeti yani ihlas gibi meslek esaslarını değiştirmemeyi esas alan Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

7- «Aziz, siddık kardeşlerim,

[Hem mânevî, hem maddî bir kaç cihette sorulan bir suale mecburiyet tahtında bir cevabdır.]

Sual: Neden, ne dahilde, ne hariçte bulunan cereyanlara ve bilhassa siyasetli cemaatlere hiçbir alâka peydâ etmiyorsun? Ve Risale-i Nur ve şakirdlerini mümkün olduğu kadar o cereyanlara temastan men ediyorsun? Halbuki, eğer temas etsen ve alâkadar olsan, birden binler adam Risale-i Nur dairesine girip, parlak hakikatlerini neşreceklerdi hem bu kadar sebepsiz sıkıntılara hedef olmayacaktın.

Elcevap: Bu alâkasızlık ve içtinabın en ehemmiyetli sebebi: Mesleğimizin esası olan ihlâs bizi men ediyor. Çünkü, **bu gaflet zamanında, hususan tarafgirâne mefkûreler sahibi, herşeyi kendi mesleğine âlet ederek, hattâ dinini ve uhrevî harekâtını da o dünyevî mesleğe bir nevi âlet hükmüne getiriyor.** Halbuki, hakaik-i imaniye ve hizmet-i nuriye-i kudsiye, kâinatta hiçbirşeye âlet olamaz. Rıza-yı İlâhîden başka bir gayesi olamaz. Halbuki şimdiki cereyanların tarafgirâne çarpışmaları hengâmında bu sırr-ı ihlâsı muhafaza etmek, dinini dünyaya âlet etmemek müşkülleşmiş. En iyi çare, cereyanların kuvveti yerine, inayet ve tevfiğ-i İlâhiyeye dayanmaktır.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 38)

8- «Bu sırada, dahilde, o kadar dahilî-haricî heyecanlı parti cereyanları varken ve bundan tam istifade etmek, yani mahdut birkaç arkadaşına bedel ve çok diplomatları kendisine tarafdar kazanmak için zemin hazırlarken, sırf siyasete karışmamak ve ihlâsına zarar vermemek ve hükûmetin nazarını kendine celb etmemek ve dünya ile meşgul olmamak için, bütün arkadaşlarına yazıp ki, "Sakın cereyanlara kapılmayınız, siyasete girmeyiniz, âsâyişe dokunmayınız" dediği ve bu iki cereyan bu çekinmesinden ona zarar verdikleri, eskisi evhamından, yenisi "Bize yardım etmiyor" diye ona çok sıkıntı verdikleri...» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 280)

Risale-i Nur'un mesleğini kutb-u a'zam dahi tasarrufu altına alamayacağını gösteren şu ifade:

9- «Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi ve o şahs-ı mânevîyi temsil eden has şakirdlerinin şahs-ı mânevîsi "Ferid" makamına mazhar oldukları için, değil hususî bir memleketin kutbu, belki ekseriyet-i mutlakayla Hicaz'da bulunan **kutb-u âzâmın tasarrufundan hariç** olduğunu ve onun hükmü altına girmeye mecbur değil. Her zamanda bulunan iki imam gibi, onu tanımaya mecbur olmuyor. Ben, eskide, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini, o imamlardan birisini zannediyordum. Şimdi anlıyorum ki, Gavs-ı Âzam'da, kutbiyet ve gavsiyetle beraber, "Ferdiyete" dahi bulunduğundan, âhircamanda, şakirdlerinin bağlandığı Risale-i Nur, o Ferdiyete makamının mazharıdır. Bu gizlenmeye lâyık olan bu sırr-ı azime binaen Mekke-i Mükerrremde dahi –farz-ı muhal olarak– Risale-i Nur'un aleyhinde bir itiraz kutb-u âzamdan dahi gelse, Risale-i Nur şakirdleri sarsılmayıp, o mübarek kutb-u âzâmın itirazını iltifat ve selâm suretinde telâkki edip, teveccühünü de kazanmak için, medâr-ı itiraz noktaları o büyük üstadlarına karşı izah etmek, ellerini öpmektir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 196)

Evet, dinde söz sahibi büyük imamların, kitab ve sünnete istinaden tesbit ettikleri düsturlar, Risale-i Nur meşrebini değiştirmeden muhafaza edilmesi hükmünü te'yid ettiğini beyan eden Üstad Bediüzzaman diyor ki:

10- «Ulema-i ilm-i kelâmın ve usûlü'd-din allâmelerinin ve Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaatin dâhi muhakkiklerinin İslâmî akidelere dair çok tetkik ve muhakematla ve âyât ve hadisleri müvazene ile kabul ettikleri usûlü'd-din düsturları, şimdiki Risale-i Nur'un meşrebini muhafazaya emrediyor, kuvvet veriyor.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 210)

Bediüzzaman Hazretleri, geçmiş asırlarda gelmiş müceddidlik makamındaki zâtlar bu zamanda olsaydılar, tasavvufî meslek tarzına bedel, Risale-i Nurun asıl vazifesi olan iman hizmetini esas alacaklarını şöyle ifade eder:

11- «Eğer Şeyh Abdülkadir Geylânî (R.A.) ve Şah-ı Nakşibend (R.A.) ve İmam-ı Rabbânî (R.A.) gibi zatlar bu zamanda olsaydılar, bütün himmetlerini, hakaik-i imaniyenin ve akaid-i İslâmiyenin takviyesine sarfedeceklerdi. Çünkü saadet-i ebediyenin medarı onlardır. Onlarda kusur edilse, şekavet-i ebediyeye sebebiyet verir. İmansız Cennete gidemez fakat tasavvufsuz Cennete giden pek çoktur. Ekmeksiz insan yaşayamaz, fakat meyvesiz yaşayabilir. Tasavvuf meyvedir, hakaik-i İslâmiye gıdadır.» (Mektubat sh: 23)

Hem Risale-i Nur; kesbî ilimden olmayıp, Kur'ânın bu asrın insanlarına bakan ve beşerî tasarrufu kabul etmeyen, Kur'ânî ve vehbî bir meslek olduğuna dikkat çeken beyanlar:

12- «Risale-i Nur, hükema ve ulemanın mesleğinde gitmeyip, Kur'ânın bir i'câz-ı mânevîsiyle, herşeyde bir pencere-i marifet açmış, bir senelik işi bir saatte görür gibi Kur'âna mahsus bir sırrı anlamıştır ki, bu dehşetli zamanda hadsiz ehl-i inadın hücumlarına karşı mağlûp olmayıp galebe etmiş.» (Mesnevî Nuriye sh: 8)

13- «Resâilî'n-Nur dahi ne şarkın malûmatından, ulûmundan ve ne de garbın felsefe ve fûnunundan gelmiş bir mal ve onlardan iktibas edilmiş bir nur değildir. Belki, semâvî olan Kur'ânın şark ve garbın fevkindeki yüksek mertebe-i arşîsinden iktibas edilmiştir.» (Şualar sh: 690)

14- «Risaletü'n-Nur sair telifat gibi ulûm ve fûnundan ve başka kitaplardan alınmamış. Kur'ândan başka me'hazı yok, Kur'ândan başka üstadı yok, Kur'ândan başka mercii yoktur. Te'lif olduğu vakit hiçbir kitap müellifinin yanında bulunmuyordu. Doğrudan doğruya Kur'ânın feyzinden mülhemdir ve semâ-i Kur'âniden ve âyâtının nücûmundan, yıldızlarından iniyor, nüzul ediyor.» (Şualar sh: 711)

Bütün bu tarzdaki beyanlar, Risale-i Nurun müceddidiyetini ifade eder.

Müceddid ise hataları tashih eder ve inayet-i hassa ile istikamet-i tammeye mazhardır.

15- «Kur'andan tereşşuh eden o Sözlere ve risaleler, Kur'an-ı Hakîmin bir nev'i müstakim tefsiri ve hakaik-ı îmanîyenin istikametli ve kuvvetli delilleri olduğundan; o risaleler ve Sözlere gelen şeref ve takdir ve tahsin, Kur'ana ve hakaik-ı îmana aittir.

Mâdem öyledir bilâ-perva derim ki:

(12) وَ رَطْبٍ وَ يَابِسٍ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ sırrıyla, Kur'anda elbette bu istikametli tefsirinin istikametine işaret var. Evet var. Kur'an o tefsirine hususî bakıyor.

Çünkü: Âyât-ı mühimmeden Sûre-i Hûd' daki (HAŞİYE)

(13) فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ âyeti bulunan sahifenin karşısında

فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرَ âyeti, fâ-yı atf hariç olarak كَمَا أَمَرَ makam-ı ebcedîsi bin üçyüz ikidir. Demek فَاسْتَقِمْ deki emr-i

has içinde bulunan hitab-ı âmmin hadsiz müstakim efradları içinde, o bin üçyüz iki tarihinde bir ferden bir cihette istikamet emrinin imtisali bir hususiyet kazanacak. Demek ondördüncü asırda Kur'andan iktibas edip, istikametsiz sakim yollar içinde sırat-ı müstakîmi gösterecek âsârı neşreden bir adamı, o hadsiz efrad içinde dahil ediyor.

Hem o istikamet bir hususiyeti var ki, tarihiyle işaret ediyor. Halbuki, o asırda şahsen istikamette mümtaz bir hususiyet kesb etmek çok uzaktır. Demek, şahsî istikamet değil. Öyleyse, **o adamın teşebbüsüyle neşredilen esrar-ı Kur'âniye, o asırda istikamette imtiyaz kesbedecek.** O adam şahsen gayr-ı müstakim olduğu halde, müstakimler içine idhali, o imtiyaza remzeder.» (Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh: 162)

Şu halde müceddidin mesleğinde yapılacak değiştirme, hakikati ve istikameti tağyir ve tahrib mânâsını taşır.

Hatta (gelecek zât) diye haber verilen o büyük şahsiyet "Risale-i Nuru kendine hazır bir program yapacak" (Bak: Emirdağ Lâhikası-I sh: 266 p.1 ve Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh: 9 p.2) şeklindeki beyandan anlaşılıyor ki, O zât dahi Risale-i Nurun esasatını ve düsturlarını değiştirmeden tatbik edecek. Hazret-i Üstad, senelerce takib ettiği mesleğinden ayrılmamayı, vasiyet makamında tavsiye eden beyanatının son kısmında, hassasiyetle şu hususu nazara verir:

16- «Ben maddî ve mânevî herşeyimi feda ettim, her musibete katlandım, her işkenceye sabrettim. Bu sayede hakikat-i imaniye her tarafa yayıldı. Bu sayede Nur mekteb-i irfanının yüz binlerce, belki de milyonlarca talebeleri yetişti. Artık bu yolda, hizmet-i imaniyede onlar devam edeceklerdir. Ve benim maddî ve mânevî herşeyden ferağat **mesleğimden ayrılacaklardır.**

¹² En'âm Sûresi, 6:59

HAŞİYE: Hattâ Resûl-i Ekrem (Aleyhissalâtu Vesselâm) ferman etmiş ki:

شَيْبَتِي سُوْرَةُ هُوْدٍ yâni sûre-i Hûd'daki فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرَ âyeti beni ihtiyarlattırdı. Çünkü ehemmiyeti azimdir. İstikamet-i tammeyi emrediyor. (Müellif)

¹³ Hûd Sûresi, 11:105.

Yalnız ve yalnız Allah rızası için çalışacaklardır.» (Emirdağ-II sh: 80)

Bunlar gibi daha da nûmuneler gösterilebilir. Fakat bu parçalar, maksadı açık gösterdiğinden yeterli görüldü.

Risale-i Nurdaki sarih beyanların gösterdiği ve esas teşkil eden düsturların, beşerî anlayışlarla ilga veya tebdil edilmemesinin bir hikmeti, risalelerin çoğu vehbi ilim ve ilham ile yazdırılmış olmasıdır. (Bk: İPA - İslâm Prensipleri Ansiklopedisi 2294/2. p.) yani: Risale-i Nur'un ekserisi, manevî icaz-ı Kur'andan geldiği ve dolayısıyla ilm-i beşerinin tasarruf edemeyeceği ortaya çıkıyor. Hatta Bediüzzaman Hazretleri Risale-i Nurun müellifi olduğu halde, değil manasına tasarruf etmek, manayı taşıyan tarz-ı ifadesine de dokunmadığını beyan eder. Ezcümle diyor ki:

17- «Yazdığım vakit, irade ve ihtiyarımla olmadığını hissettiğimden, kendi fikrimle tanzim veya ıslah etmeyi muvafık görmediğim için bir parça fehmi işkâl edecek bir vaziyet aldı.» (Şualar sh: 99)

Onbirinci Mektub hakkında da şöyle diyor:

18- «Halbuki tanzimsiz, müşevveş bir sûrette idiler. Onlar ne hâl ile yazılmış ise, öyle kalması lâzım geliyordu. Sonradan tashih ve tanzim etmeye me'zun değiliz!» (Mektubat sh: 488)

19- «Bütün Sözlerde konuşan ben değilim. Belki, işârât-ı Kur'âniye namına hakikattir. Hakikat ise hak söyler, doğru konuşur. Eğer yanlış birşey gördünüz muhakkak biliniz ki, haberim olmadan fikrim karışmış, karıştırmış, yanlış etmiş.» (Sözler sh: 651)

20- «İnsan kusurlardan, nisyandan, sehivden hâli değil. Benim bilmediğim çok kusurlarım var. Belki de fikrim karışmış, risalelerde hatalar da olmuş.» (Kastamonu Lâhikası sh: 161)

Buna benzer hayli ifadeler var. Evet kesbî ilim, ilhamla gelen vehbî ilme müdahale edemez. Risale-i Nur ise, ekseriyetle vehbî ve ilhamîdir. Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

21- «Hakaik dair mesâilde külliyatları ve bazan da tafsilâtları sünuhât-ı ilhâmiye nev'inden olduğundan, hemen umumiyetle şüphesizdir, kat'îdir. Onların hususunda sizlere bazı müracaat ve istişarem, tarz-ı telâkkisine dairdir. Onlar hakikat ve hak olduklarına dair değildir. Çünkü, hakikat olduklarına tereddüdüm kalmıyor.» (Barla Lâhikası sh: 138)

22- Evet «Risale-i Nur'un mesâili, ilimle, fikirle, niyetle ve kasdî bir ihtiyarla değil ekseriyet-i mutlakayla sünuhât, zuhurât, ihtârât ile oluyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 210)

23- «Bazı sualler soruyorsunuz. Aziz kardeşim, yazılan galip Sözler ve Mektuplar, ihtiyarsız, def'î ve âni bir surette kalbe geliyordu, güzel oluyordu. Eğer ihtiyar ile, Eski Said gibi kuvve-i ilmiye ile düşünüp cevap versem, sönük düşer, noksan olur.» (Mektubat sh: 279)

Bunlar gibi beyanlar, Risale-i Nur'un vehbîliğini gösteriyor ki ortaya koyduğu hakaik ve düsturlara, beşerî düşünce ve maslahat anlayışlarıyla müdahaleleri kaldırmaz. Çünkü Kur'andan irtibatı kesilir ve büyük felâkete kapı açılır. Hem yine Hazret-i Üstad kesbî ilmi, vehbî ilme tasarruf ettiremeyeceğini ihtar makamında ve dâhi-i a'zam olmasına rağmen kendi şahsını misal göstererek diyor ki:

24- «Ben Kur'ân-ı Hakîm'in sırf bir hizmetkârıyım, o mukaddes dükkânın bir dellâlıyım. Şahsî dükkânımdaki perişan, ehemmiyetsiz şeyleri satışa çıkarmıyacağım ve çıkarmak istemiyorum.» (Barla Lâhikası sh: 269)

İşte Hazret-i Bediüzzaman böyle derse, onun talebesinin, -ifade değişikliği yapmaya nisbeten en aşırı bir tasarruf sayılacak olan- düsturlardan değiştirmeye kalkışmanın ne kadar garib olacağı aşikârdır. Risale-i Nurda nazara verilen "teslimiyet" , "sadakat" ve "Risale-i Nura kanaat etme"nin bir hakikatı da budur.

Bu meselenin bir ince ciheti şudur ki: **İlham-ı ilâhî**, kâinatı yaratan Hâlik'in yarattıklarını her cihetle ihata eden ilminden geldiği cihetiyle **mu'cize-i maneviye** sırrını taşır. Yani Allaha başka hiçbir kimsenin kelâmı, hakaik-ı kâinata ve esrar-ı ilâhiyeye ve ihtiyacat ve ahval-i beşeriyeye ve terakkiyatına tam mutabık külli manaları tazammun edemez ve etmesi de muhaldir. Bu sır içindir ki, Kur'an namına manen vazifeli olan müceddidlerin eserleri, ekseriyetle ilm-i ledünden ve ilhamdan hissedardır. İlm-i beşerî edebî sahada parlak ve zâhiren şa'şaalı cümleler ortaya koyabilir. Fakat bu kelime ve cümleleri, Kur'anda "**kelimat-ı Rabbi'**" (18:109) tabiriyle bildirilen ve mezkûr mana inceliğine de bakan küllî ilhamların ve hâlî ve hilkat kelimelerinin yanında sönük kalır. Risale-i Nurların senelerce ve defalarca ve hayat boyunca okunmasının bir hikmeti de bu sır olsa gerek.

Düsturların değişmezliği cihetindeki diğer ehemmiyetli bir hususta şudur ki: **İbadet hakikatı**, ilâhî emir ve yasak ve tavsiyelere göre hareket etmekle tahakkuk eder. Bu emir ve tavsiyeleri de hakiki ehliyetli zatların Kur'andan alıp yazdıkları mutemed eserlerinden öğreniriz. Binaenaleyh Kur'andan mülhem Risalelerdeki düsturlara beşerî tasarrufun girmesi halinde, o düsturların Kur'andan gelme vasfı zedelenir ve hizmetin ibadet olma hakikatı da zail olur. Bu hususa Risale-i Nur'un muhtelif yerlerinde dikkat çekilir. Mes'eleyi uzatmamak için icmalen bâzı hikmetleri hatırlatmakla iktifa edildi. Çünkü aynı mes'ele hakkında buna benzer daha pek çok hikmetler vardır.

5- TAKVÂ-YI MUHAFAZA VE BİD'ATLARI TERK ESASI

1- «Nurun mesleği, hakikat ve sünnet-i seniye ve feraize dikkat ve **büyük günahlardan çekinmek esastır.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 241)

2- «Bu mektup gayet ehemmiyetlidir.

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bugünlerde, Kur'ân-ı Hakîmin nazarında, **imandan sonra en ziyade esas tutulan takvâ ve amel-i salih esaslarını düşündüm.** Takvâ, menhiyattan ve günahlardan içtinab etmek ve amel-i salih, emir dairesinde hareket ve hayrat kazanmaktır. Her zaman def-i şer, celb-i nef'a râcih olmakla beraber, bu tahribat ve sefahet ve câzibedar hevesat zamanında bu **takvâ olan def-i mefasid ve terk-i kebair üssü'l-esas olup büyük bir rüçhaniyet kesb etmiş. Bu zamanda tahribat ve menfî cereyan dehşetlendiği için, takvâ bu tahribata karşı en büyük esastır.** Farzlarını yapan, kebireleri işlemeyen, kurtulur..

..Risale-i Nur şakirdlerinin, bu zamanda en mühim vazifeleri, tahribata ve günahlara karşı takvâyı esas tutup davranmak gerektir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 148)

3- «Hayatın lezzetini ve zevkini isterseniz, hayatınızı iman ile hayatlandırınız ve ferâizle zinetlendiriniz ve **günahlardan çekinmekle** muhafaza ediniz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 157)

4- «Risale-i Nur talebelerinden bir genç hâfız, pek çok adamların dedikleri gibi dedi: "Bende unutkanlık hastalığı tezayüd ediyor, ne yapayım?"

Ben de dedim: "Mümkün oldukça **nâmahreme nazar etme** Çünkü rivayet var: İmam-ı Şâfiî'nin (R.A.) dediği gibi, **Haram-ı nazar, nisyan verir.**"

Evet, ehl-i İslâm'da, nazar-ı haram ziyadeleştikçe, hevesat-ı nefسانيye heyecana gelip, vücudunda su-i istimalâtle israf girer. Haftada birkaç defa gusle mecbur olur. Ondan, tibben kuvve-i hâfızasına zaaf gelir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 133)

5- **«Suretperestlik**, ahlâkı fena halde sarstığı ve sukut-u ruha sebebiyet verdiği şununla anlaşılır:

Nasıl ki, merhume ve rahmete muhtaç bir güzel kadın cenazesine nazar-ı şehvet ve hevesle bakmak, ne kadar ahlâkı tahrip eder. Öyle de, **ölmüş kadınların suretlerine veyahut sağ kadınların küçük cenazeleri hükmünde olan suretlerine hevesperverâne bakmak, derinden derine hissiyât-ı ulviye-i insaniyeyi sarsar, tahrip eder.**» (Sözler sh: 410)

6- «Âhırzamanda bir şahsın hatiât ve günahlarının gayet dehşetli bir yekûn teşkil ettiğine dair rivayetler vardır..

..Şimdi bu zamanda müteaddit esbabını gördük.

Ezcümle: Müteaddit o vücuhundan radyomla anlaşıldı ki, **o birtek adam, birtek kelimeyle bir milyon kebairi birden işler. Ve milyonlarla insanı dinlettirmekle günahlara sokar.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 71)

7- «Kardeşin hassası ve şartı şudur ki: Hakikî olarak Sözlerin neşrine ciddî çalışmakla beraber, beş farz namazını edâ etmek, **yedi kebâiri işlememektir.**» (Mektubat sh: 344)

8- «Yedi kebâiri soruyorsunuz. Kebâir çoktur fakat ekberü'l-kebâir ve mûbikat-ı seb'a tâbir edilen günahlar yedidir: **Katl, zina, şarap, ukuk-u vâlideyn (yani kat-ı sıla-i rahim), kumar, yalancı şahadetlik, dine zarar verecek bid'alara taraftar olmaktır.**» (Barla Lâhikası sh: 335)

9- «Beş farz namazını kılan ve **yedi kebâiri terk eden zatları, şu manevî münasebet ve görüşmek neticesi olarak, âhîret kardeşliğine kabul ediyorum.** Ben her sabah manevî kazancım ne ise, o âhîret kardeşlerimin sahife-i a'mâline geçmek için Cenab-ı Hakkın dergâhına niyaz edip hediye ediyorum. Onlar dahi beni manevî hayratlarına ve dualarına his-sedar etmelidirler –tâ hisselerini kazancımızdan alsınlar.» (Barla Lâhikası sh: 269)

10- «Üstadım bana ve dinleyen her zevi'l-ukule, “Tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır. Beş vakit namazını hakkıyla edâ et namazın nihayetindeki tesbihleri yap ittibâ-i sünnet et **yedi kebâiri işleme” dersini vermiştir.**» (Barla Lâhikası sh: 29)

11- «Gıybetin en fena ve en şenî ve en zâlimâne kısmı, kazf-i muhsanât nev'idir. Yani, **gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen bir insan, bir erkek veya kadın hakkında zinâ isnâd etmek, en şenî bir günah-ı kebâir ve en zâlimâne bir cinayettir, hayat-ı içtimâiye-i ehl-i imanı zehirlendirir bir hıyanettir.**» (Barla Lâhikası sh: 267)

12- «Risale-i Nur, gerçi umuma teşmil suretiyle değil, fakat herhalde hakikat-i İslâmiyenin içinde cereyan edip gelen **esas-ı velâyet ve esas-ı takvâ ve esas-ı azimet ve esâsât-ı Sünnet-i Seniye** gibi ince, fakat **ehemmiyetli esasları muhafaza etmek bir vazife-i asliyesidir. Sevk-i zaruretle, hâdisâtın fetvalarıyla onlar terk edilmez.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 77)

13- «Sen o nefersin, senin namazın, talimatındır. Ve **terk-i kebair ile takvan ve nefis ve şeytanla olan mücaheden ise harbindir. Senin yegâne gaye-i fitratın da budur.** Fakat bunda da muvaffik ve muîn yine ancak Allah'tır.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 511, Tercüme A. Badıllı)

Dahilde çıkan sinsi fitneye ve münafıkların ifsadına karşı bir ikaz:

14- «Ey birader! Düşman hariçte olsa, insan, silâhsız o düşmanla geçinebilir. Fakat **düşman kale içine girse ve gizlense**, o vakit o düşmana karşı silâhlanmak, zırh giymek ve gayet dikkat etmek, hem pek **ciddi sebat etmek** lâzımdır. Ta ki hayat-ı ebedîsini **hafî darbelerden** kurtarabilsin.

Ey kardeş! **Zırh ve silâh, namaz ve takvadır.** Kur'ânın zincirini muhkem tut. Onun sözüne kulak ver. Başkaları seni aldatmasın. Şu zamanın gafil sarhoşları içinde seni, **terk-i**

şaire ve medeniyet-i dünyaya davet edenlere de ki: “Hey sersem gafiller! Benim halim sizi dinlemeye müsait değil.» (Nurun İlk Kapısı sh: 143)

15- «Risale-i Nur şakirdleri hakkında necatlarına ve ehl-i saadet olduklarına dair kuvvetli işaret-i Kur’âniyeyi ve beşaret-i Aleviyeyi ve Gavsiyeyi düşündüm. Kalben dedim ki: “Herbiri bin yerden gelen günahlara karşı bir dille nasıl mukabele eder, galebe eder, necat bulur?” diye mütehayyir kaldım. Bu tahayyürüme mukabil ihtar edildi ki:

Risale-i Nur’un hakikî ve sâdık şakirdlerinin mâbeynlerindeki düstur-u esasiye olan iştirak-i a’-mâl-i uhreviye kanunuyla ve samimî ve hâlis tesanüd sırrıyla herbir hâlis, hakikî şakird, bir dille değil, belki kardeşleri adedince dillerle ibadet edip istiğfar ederek. Bin taraftan hücum eden günahlara, binler dille mukabele eder. Bazı melâikenin kırk bin dille zikrettikleri gibi, **hâlis, hakikî, müttakî** bir şakird dahi kırk bin kardeşinin dilleriyle ibadet eder, necata müstehak ve inşaallah ehl-i saadet olur. Risale-i Nur dairesinde **sadakat** ve **hizmet** ve **takvâ ve içtinab-ı kebâir derecesiyle** o ulvî ve küllî ubudiyete sahip olur. Elbette, bu büyük kazancı kaçırmamak için, **takvâda, ihlâsta, sadakatte** çalışmak gerektir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 96)

16- «İman etmek, Kur’ân-ı Azîmüştânın ders verdiği gibi, O Hâlıkı, sıfatlarıyla, isimleriyle, umum kâinatın şehadetine istinaden kalben tasdik etmek ve elçileriyle gönderdiği emirleri tanımak ve **günah ve emre muhalefet ettiği vakit, kalben tevbe ve nedamet etmek** iledir. Yoksa, **büyük günahları** serbest işleyip **istiğfar etmemek ve aldirmamak, o imandan hissesi olmadığına** delildir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 203)

17- «Yarın seni zillet ve rezaletlere mâruz bırakmakla terk edecek olan **dünyanın sefahetini bugün kemal-i izzet ve şerefle terk edersen, pek aziz ve yüksek olursun. Çünkü, o seni terketmeden evvel sen onu terkedersen, hayrını alır, şerrinden kurtulursun. Fakat vaziyet mâkûse olursa, kazıye de mâkûse olur.**» (Mesnevî-i Nuriye sh: 188)

18- «İnsan çok vehham, ihtiyatlı olduğuna nazaran, dünyevî bir işte onda bir zarar ihtimali varsa içtinab eder. Âhret işi olursa, onda dokuz zarar ihtimali olduğu halde, içtinab etmez. İşte cehalet bu kadar olur!» (Mesnevî-i Nuriye sh: 147)

19- «Risale-i Nur’un hakikî şakirdleri, neşriyat-ı diniyelerinde ve ittibâ-ı sünnetteki ibadetlerinde ve **içtinab-ı kebâirdeki takvâlarında, Kur’ân hesabına vazifedar sayılırlar.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 185)

20- «Üstadın iffet ve istikametteki hudutsuzluğu, bilmüşahede sabittir ve inkârı gayr-ı kabildir. Hayatı boyunca, **hanımlarla konuşmaktan, nazarıyla dahi meşgul olmaktan şiddetle içtinab etmiştir.** Bir mektubundan anlaşıldığı gibi, gençliğinde dahi iffet ve istikamet zirve-i müntehasında olduğu, onu yakından tanıyan ve hayatına âşinâ olanların müşahedeleriyle sabittir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 464)

NETİCE: Yukarıdaki kısmen ve kısaca alınmış parçaların sarıh beyanları, Risale-i Nurda takva ve içtinab-ı kebair bir esas ve şart olduğunu gösterir.

6- İMAN KURTARMA HİZMETİ ESASI

Risale-i Nur mesleğinde, iman kurtarma hizmeti en birinci vazife ve esastır. Evet iman, sonsuz bir saadeti netice verdiği için kıymeti de sonsuzdur. İmandan başka hiçbir şey iman gibi sonsuz değere sahip değildir. O halde iman kurtarma hizmetinin değerine de başka bir şey eşdeğerde olmaz ve bu hizmet hiçbir şeye vesile ve alet edilmez.

Bediüzzaman Hazretleri iki has ve hâlis talebesinin iman hizmetindeki gayretlerine ve bu hizmeti esas gaye yapmalarına dikkat çekip teşvik eden mektubunda diyor ki:

1- «Bütün makasîd-i hayatiye içinde en büyük, **en mühim maksatları**, o nurlu Sözler vasıtasıyla **Kur'âna hizmet biliyorlar**. Dünya hayatının netice-i hakikiyesinin ve **dünyaya gelmekteki vazife-i fitriyelerinin en mühimi, hakaik-i imaniyeye hizmet olduğunu telâk-kileridir.**» (Barla Lâhikası sh: 21)

2- «Ehl-i imanın **imanlarını muhafaza etmek gayreti, en yüksek derecede** taşımaları ve ehl-i imanın kalbine gelen şübehat ve evhamdan hasıl olan yaraları tedavi etmek iştiyakı, yüksek bir derece-i şefkatte hissetmeleridir.» (Barla Lâhikası sh: 22)

3- «Aziz kardeşlerim, siz kat'î biliniz ki, **Risale-i Nur ve şakirdlerinin meşgul oldukları vazife, rû-yi zemindeki bütün muazzam mesâilden daha büyüktür.** Onun için, dünyevî merak-âver meselelere bakıp, vazife-i bâkiyenizde fütur getirmeyiniz. Meyvenin Dördüncü Meselesini çok defa okuyunuz kuvve-i mâneviyeniz kırılmasın.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 43)

Bediüzzaman Hazretleri iman hizmetini maddî-manevî ve meşru hiçbir menfaatin te'siri olmadan fitrî ubudiyet ile, rıza-yı İlâhiyi tazammun eden emr-i İlâhî olduğu için yapmayı esas alır ve bu hâlisiyete tekraren teşvik edip der ki:

4- «Rıza-yı İlâhîden başka fitrî vazife-i ilmiyenin sevgiyle, **yalnız ve yalnız imana hizmet hususu bana gösterildi.** Çünkü şimdi bu zamanda hiçbir şeye âlet ve tâbi olmayan ve her gayenin fevkinde olan **hakaik-i imaniyeyi fitrî ubudiyetle, bilmeyenlere ve bilmek ihtiyacında olanlara tesirli bir surette bildirmek bu keşmekeş dünyasında imanı kurtaracak ve muannidlere kat'î kanaat verecek bir tarzda, yani hiçbir şeye âlet olmayacak bir tarzda, bir Kur'ân dersi vermek lâzımdır** ki, küfr-ü mutlakı ve mütemerrid ve inatçı dalâleti kırsın, herkese kat'î kanaat verebilsin.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 79)

İşte bunun bir vesilesi olarak menfî siyaset-i hazıradan içtinab eder.

5- **Evet,** «En mühim, en lüzumlu, en saf ve en hakikatli olan hizmet-i iman ve Kur'ân için şiddetle siyasetten kaçıyor.» (Mektubat sh: 62)

6- «Eğer **Risale-i Nuru tenkid fikriyle tetkik eden adliye memurları, imanlarını onunla kuvvetlendirip veya kurtarsalar, sonra beni idamla mahkûm etseler; şahid olunuz, ben hakkımı onlara helâl ediyorum.** Çünkü biz hizmetkârız. **Risale-i Nur'un vazifesi imanı kuvvetlendirip kurtarmaktır.** Dost ve düşmanı tefrik etmeyerek **hizmet-i imaniyeyi hiçbir tarafgirlik girmeyerek yapmaya mükellefiz.**» (Şualar sh: 393)

İman hizmeti yolunda çekilen hapisane ve sair meşakkatlerin ilahî cihetten yapılan imtihanın şهادetnamesini almaya vesile olduğunu müjdeleyen Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

7- «**Vazifemiz olan hizmet-i imaniyeyi ihlâsla yapmaya çalışmalı,** vazife-i İlâhiye olan muvaffakiyet ve hayırlı neticeleri vermek cihetine karışmamalıyız. خَيْرٌ أَمْوَرٍ أَحْمَزُهَا

deyip bu çilehanedeki sıkıntılara sabır içinde şükretmeliyiz. **Amelimizin makbuliyetine bir alâmet ve kudsî mücahedemizin imtihanında tam bir şهادetnâme almamıza bir emâ-redir bilmeliyiz.**» (Şualar sh: 482)

8- «Ehl-i vukufun hocaları, tam dikkatle Siracü'n-Nur'u okumaya mecbur oluyorlar. Hem **bu sırada çıkmamızla, bir iki cihetle hizmet-i imaniyemize bir noksan gelmek ihtimali var.** Ben sizlerden şahsen çok ziyade sıkıntı çektiğim halde çıkmak istemiyorum. Siz de

mümkün olduğu kadar sabır ve tahammüle ve bu tarz-ı hayata alışmaya ve Nurları yazmak ve okumaktan teselli ve ferah bulmaya çalışınız.» (Şualar sh: 515)

Hizmet-i imaniye herşeye tercih edilmelidir:

9- «Risale-i Nur'un hizmet-i imaniyesinde bu zamanda binler tahribatçılara mukabil yüz binler tamiratçı lâzım gelirken, hem benimle lâakal yüzer kâtip ve yardımcı bulunmak ihtiyaç varken, değil çekinmek ve temas etmemek, belki millet ve ehl-i idare takdirle ve teşvikle yardım ve temas etmek zarurî iken ve o **hizmet-i imaniye hayat-ı bâkiyeye baktığı için hayat-ı fâniyenin meşgalelerine ve faydalarına tercih etmek ehl-i imana vâcip iken...**» (Şualar sh: 680) **..diyerek hizmet-i imaniyenin herşeyin üstünde bir esas gaye olduğunu bildirir.**

10- «Cazibedar bir Nakşî evliyasından bir zat dört ay mütemadiyen Risale-i Nur'un elli altmış şakirdleri içinde celbkârâne sohbet ettiği halde, yalnız birtek şakirdi muvakkaten kendine çekebildi. Mütebakisi, o cazibedar şeyhe karşı müstağni kaldılar. Risale-i Nur'un yüksek, kıymettar hizmet-i imaniyesi onlara kâfi olarak kanaat veriyordu.

O şakirdlerin gayet keskin kalb basireti şöyle bir hakikati anlamış ki: **Risale-i Nur'a hizmet ise, imanı kurtarıyor** tarikat ve şeyhlik ise, velâyet mertebeleri kazandırıyor. **Bir adamın imanını kurtarmak ise, on mü'mini velâyet derecesine çıkarmaktan daha mühim ve daha sevablıdır.** Çünkü **iman, saadet-i ebediyeyi kazandırdığı için bir mü'mine, küre-i arz kadar bir saltanat-ı bakiyeyi temin eder.** Velâyet ise, mü'minin Cennetini genişletirir, parlattırır. Bir adamı sultan yapmak, on neferi paşa yapmaktan ne kadar yüksek ise, bir adamın imanını kurtarmak, on adamı velî yapmaktan daha sevablı bir hizmettir.

İşte bu dakik sırrı, senin Ispartalı kardeşlerin bir kısmının akılları görmese de umumunun keskin kalbleri görmüş ki, benim gibi biçare günahkâr bir adamın arkadaşlığını evliyalara, belki de eğer bulunsaydı müctehidlere dahi tercih ettiler.

Bu hakikata binaen, bu şehre bir kutub, bir Gavs-ı Âzam gelse, “Seni on günde velâyet derecesine çıkaracağım” dese, sen Risale-i Nur'u bırakıp onun yanına gitsen, Isparta kahramanlarına arkadaş olamazsın.» (Kastamonu Lâhikası sh: 83)

11- «Benim eskiden beri tekrar ettiğim bir dâvâm ki; **Risale-i Nur'un hakikî şakirdleri, hizmet-i imaniyeyi herşeyin fevkinde görür kutbiyet de verilse ihlâs için hizmetkârlığı tercih eder.**» (Kastamonu L. sh: 251)

12- «Risale-i Nur'un o kadar dehşetli muannidlere karşı galibâne mukavemeti, sırr-ı ihlâstan ve hiçbir şeye âlet edilmemesinden ve doğrudan doğruya saadet-i ebediyeye bakmasından ve **hizmet-i imaniyeden başka bir maksad takip etmemesinden** ve bazı ehl-i tarikatın ehemmiyet verdikleri keşif ve kerâmât-ı şahsiyeye ehemmiyet vermemekten ve **velâyet-i kübrâ sahipleri olan Sahabîler gibi,** veraset-i Nübüvvet sırrıyla, **yalnız iman nurlarını neşretmek ve ehl-i imanın imanlarını kurtarmaktır.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 263)

13- «**Bu zamanda herşeyin fevkinde hizmet-i imaniye en ehemmiyetli bir vazifedir.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 89)

14- «Üstad, muhtelif istidatta olan her ziyaretçinin derece-i fehim ve idrakine göre konuşur, nazarları Risale-i Nur'a ve hizmet-i imaniyeye çevirir, **Risale-i Nur hakikatleriyle imana hizmetin bu millete maddeten ve mânen en büyük menfaatleri temin edeceğini dâvâ ve izah ederdi.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 462)

15-«Her şakirdin vazifesi, **yalnız kendi imanını kurtarmak değil belki başkasının imanlarını da muhafaza etmeye mükelleftir.** O da **hizmete ciddî devamla olur.**» (Kastamonu

Lâhikası sh: 202)

16- Bediüzzaman Hazretleri iman hizmetini esas alır, «Risale-i Nur hizmetini herşeye tercih eder, Risale-i Nur'a ait, yetişecek acele bir iş zamanında diğer meşguliyetlerini bırakır, evvelâ o işi tamamlardı.» (Tarihçe-i Hayat sh: 168)

17- Zaman iman kurtarma zamanıdır. Çünkü: «Bu zaman, eski zaman gibi değildir. Eski zamanda imânı kurtaran on el varsa, şimdi bire inmiş. **İmânsızlığa sevk eden sebepler eskiden on ise, şimdi yüze çıkmış.** İşte, böyle bir zamanda **imâna hizmet için, dünyaya el atmadım, dünyayı terk ettim.»** (Sözler sh: 760)

18- «Sözler namındaki envâr-ı Kur'ânîye ise, **en mühim ibadet olan ibadet-i tefekkürîye nev'indendir. Şu zamanda en mühim vazife, imana hizmettir.** İman saâdet-i ebediyenin anahtarıdır.» (Barla Lâhikası sh: 328)

19- «Bu zaman, imanı kurtarmak zamanıdır. Seyr-i sülûk-ü kalbî ile tarikat mesleğinde bu bid'alar zamanında çok müşkilât bulunduğundan, Nur dairesi hakikat mesleğinde gidip, tarikatlerin faidesini temin eder.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 242)

20- «Risale-i Nur'un gaye ve maksadı tamamen uhrevî ve rıza-yı İlahî dairesinde imana hizmet etmek olduğundan, netice verdiği sair dünyevî iyilikler dolayısıyla, hayat-ı içtimaiyeye ait bir faidesidir.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 197)

21- «Risale-i Nur öyle câzibedar bir eserdir ki Risale-i Nur'la Kur'ân'a ve imana hizmet etmenin kudsiyet ve büyüklüğünü anladıkça, dünyada iken sizleri Cennete dâvet etseler, böyle mukaddes bir vazifeyi, böyle ulvî bir saadeti şimdi bırakıp gitmek istemeyeceksiniz. İmân cihetiyle ve imânı kurtarmak dâvâsına hizmet etmek gayesiyle dünyanın bir mânevî cennet hükmünde olduğunu hissedeceksiniz.

Risale-i Nur'a çalışanlar, imân ve İslâmiyet hizmeti uğrunda öyle bir feragat ve fedakârlığa sahip olmuşlar ki, onlarda menfaat-i şahsiye denilen âdi ve bayağı maksatlar yer bulamamış ve tutunamamıştır. Zira Nur talebelerinde en birinci maksat ve en büyük gaye rıza-i İlahîdir.» (Gençlik Rehberi sh: 251)

22- «Eğer perde-i gayb açılrsa, bu sebatsız zamanda böyle sebat gösteren ve bu yakıcı, ateşli hallerden sarsılmayan bu samimî dindarlar ve ciddî Müslümanlar eğer herbiri bir velî, hattâ bir kutub görünse, benim nazarımda şimdi verdiğim ehemmiyeti ve alâkayı pek az ziyadeleştirecek ve eğer birer âmî ve âdi görünse, şimdi verdiğim kıymeti hiç noksan etmeyecek diye karar verdim. Çünkü böyle pek ağır şerait altında iman kurtarmak hizmeti, herşeyin fevkindedir.» (Şualar sh: 307)

23- «Eskiden beri, "İman kurtarmak zamanıdır" dediğimiz ve ihtiyarım olmadan tekrarlar erkân-ı imaniyeye dâir bürhanlardan tahşidat-ı azîmeyi yaptığımız çok haklı ve lüzumlu olduğunu zaman gösterdi. Size, bir ay evvel mânevî bir muhaverede Risale-i Nur'un azîm tahşidatına dair gayptan gelen bir cevabı yazmıştım.» (Kast. Lâhikası sh: 34)

24- «Bu zamanda ehl-i İslâmın en mühim tehlikesi, fen ve felsefeden gelen bir dalâletle kalblerin bozulması ve imanın zedelenmesidir. Bunun çare-i yegânesi nurdur, nur göstermektir ki, kalbler ıslah olsun, **imanlar kurtulsun.** Eğer siyaset topuzuyla hareket edilse, galebe çalınrsa, o kâfirler münafık derecesine iner. Münafık, kâfirden daha fenadır. Demek, topuz böyle bir zamanda kalbi ıslah etmez.» (Lem'alar sh: 104)

Bir şeyhin itirazına hikmet-i İlahîye nokta-i nazariyle bakıp, bu hadisenin; hizmet ehlinin, geniş siyaset-i İslâmiye dairelerine bedel iman hizmetine kanaat edilmesi için kaderin himayetkâr müdahalesi olduğunu anlatan Bediüzzaman Hazretleri yazısının bir kısmında diyor ki:

25- «Kader-i İlâhî, bu yanlışı tashih etmek ve o ihtimali izale etmek ve öyle ümid besleyenlerin ümidlerini tâdil etmek için, en ziyade öyle cihetlerde yardım ve iltihaka koşacak olan ulemadan ve sâdâttan ve meşayihden ve ahbabtan ve hemşehriden birisini muarız çıkardı, o ifratı tâdil edip adalet etti. “**Size, kâinatın en büyük meselesi olan iman hizmeti yeter**” diye, bizi merhametkârâne o hadiseye mahkûm eyledi.» (Kastamonu Lâhikası sh: 193)

Taklidî imanın mukavemet edemediği ahirzaman fitnesi cereyanına karşı Risale-i Nur ve onun hâlis ve sâdık talebelerinin çâre olduğunu nazara veren Bediüzzaman Hz.nin yazdığı mektubun bir kısmında deniliyor ki:

26- «Bu âhirzamanın fitnesinden eski zamandan beri bütün ümmet istiâze etmesi cihetinden, hem o fitnelerin savletinden **mü'minlerin imanlarını kurtarması noktasından**, Risale-i Nur öyle bir ehemmiyet kesb etmiş ki Kur'ân ona kuvvetli işaretle iltifat etmiş. Ve Hazret-i İmam-ı Ali (R.A.) üç kerametle ona beşaret vermiş. Ve Gavs-ı Âzam (K.S.) kerametkârâne ondan haber verip tercümanını teşci etmiş.

Evet, **bu asrın dehşetine karşı taklidî olan itikadın istinad kaleleri sarsılmış ve uzaklaşmış ve perdelenmiş olduğundan**, her mü'min, tek başıyla dalâletin cemaatle hücumuna mukavemet ettirecek **gayet kuvvetli bir iman-ı tahkikî lâzımdır ki dayanabilsin**. Risale-i Nur, bu vazifeyi en dehşetli bir zamanda ve en lüzumlu ve nazik bir vakitte, herkesin anlayacağı bir tarzda, hakaik-i Kur'âniye ve imaniyenin en derin ve en gizlilerini gayet kuvvetli bürhanlarla isbat ederek, o iman-ı tahkikîyi taşıyan hâlis ve sâdık şakirdleri dahi, buldukları kasaba, karye ve şehirlerde, **hizmet-i imaniye itibarıyla âdetâ birer gizli kutub gibi, mü'minlerin mânevî birer nokta-i istinadı olarak, bilinmedikleri ve görünmedikleri ve görüşülmedikleri halde, kuvve-i mâneviye-i itikadları cesur birer zâbit gibi, kuvve-i mâneviyeyi ehl-i imanın kalblerine verip mü'minlere mânen mukavemet ve cesaret veriyorlar.**» (Mektubat sh: 466)

Aynı mevzuda şu beyanlar da sarihtir:

27- «Ben dünyanın hâlini bilmiyorum, fakat Avrupa'da istilâkârane hükmeden ve edyân-ı semâviyeye dayanmayan dehşetli cereyanın istilâsına karşı Risale-i Nur hakikatları bir kal'a olduğu gibi, âlem-i İslâm'ın ve Asya kıt'asının hâl-i hazırındaki itiraz ve ittihamını izâle ve eskideki muhabbet ve uhuvvetini iade etmeye vesile olan bir mu'cize-i Kur'âniyedir.

Bu memleketin vatanperver siyasileri çabuk aklını başına alıp Risale-i Nur'u tab'ederek resmen neşretmeleri lâzımdır ki, bu iki belâyaya karşı siper olsun.

Acaba bu yirmi sene zarfında **imân-ı tahkikîyi pek kuvvetli bir surette bu vatanda neşreden Risale-i Nur olmasaydı bu dehşetli asırda, acib inkılâp ve infilâklarda bu mübarek vatan, Kur'ân'ını ve imanını dehşetli sadmelerden tam muhafaza edebilir miydi?**» (Mektubat sh: 482)

28- «Evet, evvelâ başta

﴿ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ ﴾ اِكْرَاهَ cümlesi, makam-ı cifrî

Ve ebcedî ile bin üç yüz elli (1350) tarihine parmak basar ve mânâ-yı işârî ile der: Gerçi o tarihte, dini, dünyadan tefrik ile dinde ikraha ve icbara ve mücahede-i diniyeye ve din için silâhla cihada muarız olan hürriyet-i vicdan, hükümetlerde bir kanun-u esasî, bir düstur-u siyasî oluyor ve **hükümet, lâik cumhuriyete döner. Fakat ona mukabil mânevî bir cihad-ı dinî, iman-ı tahkikî kılıcıyla olacak. Çünkü, dindeki rüşd-ü irşad ve hak ve hakikati gözlere gösterecek derecede kuvvetli bürhanları izhar edip tebyin ve tebeyyün eden bir nur Kur'ân'dan çıkacak** diye haber verip bir lem'a-i i'caz gösterir.» (Sualar sh: 271)

29- «Şimdi şu zamanda iman-ı tahkikînin dersini vermek pek büyük bir fazilettir ve kudsî bir vazifedir. İman-ı tahkikîyi taşıyan bir mü'min, çok mü'minlere bir nokta-i istinad olur ki, şuursuz olarak avâm-ı mü'minîn o iman-ı tahkikî sahibinin kuvvet-i imanına istinad ederek kuvve-i mânevîyeleri kırılmaz dalâletlere karşı dayanırlar. İşte şöyle bir derste bulunduğunuz için Cenab-ı Hakka şükretmelisiniz.» (Barla Lâhikası sh: 250)

30- «Kur'ân-ı Hakîmin sırr-ı hakikatiyle ve i'câzının tılsımıyla, benim ve Risale-i Nur'un programımız ve mesleğimiz ve bilfiil semeresini gördüğümüz ve çalıştığımız ve gaye-i hareketimiz ve hedefimiz, ölümün idam-ı ebedîsinden iman-ı tahkikî ile biçareleri kurtarmak ve bu mübarek milleti de her nevi anarşilikten muhafaza etmektir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 28)

31- «Ümmetin beklediği, âhîrzamanda gelecek zâtın üç vazifesinden en mühimi ve en büyüğü ve en kıymetli olan iman-ı tahkikîyi neşir ve ehl-i imanı dalâletten kurtarmak cihetiyle, o en ehemmiyetli vazifeyi aynen bitemâmihâ Risale-i Nur'da görmüşler. İmam-ı Ali ve Gavs-ı Âzam ve Osman-ı Hâlidî gibi zatlar, bu nokta içindir ki, o gelecek zâtın makamını Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinde keşfen görmüşler gibi işaret etmişler.» (Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh: 9)

32- «Hadîs-i şerifte vardır ki: “Bir adam seninle imana gelmesi, sana sahra dolusu kırmızı koyunlardan daha hayırlıdır.”⁽¹⁴⁾ “Bazan bir saat tefekkür, bir sene ibadetten daha hayırlı olur.”⁽¹⁵⁾» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 104)

33- «İmânın rûkûnlerinden birisinde hâsıl olacak bir şüphe veya inkâr, dinin teferruatında yapılan lakaytlıktan pek çok defa daha felâketli ve zararlıdır. Bunun içindir ki şimdi en mühim iş, taklidî imânı tahkikî imâna çevirerek imânı kuvvetlendirmektir, imânı takviye etmektir imânı kurtarmaktır. Herşeyden ziyade imânın esasıyla meşgul olmak kat'î bir zaruret ve mübrem bir ihtiyaç, hattâ mecburiyet haline gelmiştir. Bu, Türkiye'de böyle olduğu gibi, umum İslâm dünyasında da böyledir.» (Sözler sh: 749)

34- «Böyle bir zamanda en lüzumlu, en ehemmiyetli, en birinci vazife imanı kurtarmak olduğundan, bu zamana ve bu seneye bakan beşâret-i Kur'âniye ve

(16) فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ (17) فَضْلًا كَبِيرًا âyetlerin müjdesi en büyük bir fütuhât suretinde Risaletü'n-Nur'un mânevî fütuhât-ı imaniyesini gösteriyor.

Evet, bir adamın imanı, ebedî ve dünya kadar bir mülk-ü bâkinin anahtarı ve nurudur. Öyleyse, imanı tehlikeye mâruz her adama, bütün küre-i arzın saltanatından daha faydalı bir saltanat, bir fütuhât kazandıran Risaletü'n-Nur, elbette bu âyetlerin, bu asırda, bu beşâretlerinin kastî bir medâr-ı nazarlarıdır.» (Kastamonu Lâhikası sh: 22)

35- «En muazzamı iman hakikatleri olduğundan, bu hakaik-i imaniye-i Kur'âniye başka cereyanlara, başka kuvvetlere tâbi ve âlet edilmemek ve elmas gibi o Kur'ân'ın hakikatleri, dini dünyaya satan veya âlet eden adamların nazarında cam parçalarına indirmemek ve en kudsî ve en büyük vazife olan imanı kurtarmak hizmetini tam yerine getirmek için,

¹⁴ Buhari, Cihad: 102, 143; Müslim, Fadâilü's-Sahâbe: 34; Dârimî, İlim: 10; el-Münâvî, Feyzû'l-Kadîr: 6:359, hadis no: 9606.

¹⁵ El-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 1:310; Gazâlî, İhyâ u Ulûmi'd-Dîn, 4:409 (Kitâbu't-Tefekkür); el-Heysemî, Mecmeu'z-Zevâid, 1:78.

¹⁶ Mâide Sûresi, 5:54.

¹⁷ Ahzâb Sûresi, 33:47.

Risale-i Nur'un has ve sâdık talebeleri, gayet şiddet ve nefretle siyasetten kaçıyorlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 146)

36- «Biz, imanı kurtarmak ve Kur'âna hizmet için, Mekke'de olsam da buraya gelmek lâzımdı. Çünkü, en ziyade burada ihtiyaç var. Binler ruhum olsa, binler hastalıklara mübtelâ olsam ve zahmetler çeksem, yine bu milletin imanına ve saadetine hizmet için burada kalmaya Kur'ândan aldığım dersle karar verdim ve vermişiz.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 195)

37- «Şimdi dehşetli ejderhalar hakaik-i imaniye cephesinde ehl-i imana gözümüz önünde saldırmalarından ve çokları ısırmalarından, ehl-i imanı kurtarmak mecburiyeti Kur'ânın emriyle varken, bu zamanı bırakıp, eski zamana gidip, Ehl-i Beyte gelen dehşetli zulümleri temâşâ etmek, daha ziyade ruhumu ezer ve kuvve-i mâneviyeyi kırıp ruhuma azab azab üstüne gelmektir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 209)

38- «Fen ve felsefenin tasallutuyla ve maddiyun ve tabiiyyun tâunu, beşer içine intişar etmesiyle, herşeyden evvel felsefeyi ve maddiyun fikrini tam susturacak bir tarzda imanı kurtarmaktır.... Şimdi hakikat-i hal böyle olduğu halde, en birinci vazifesi ve en yüksek mesleği olan imanı kurtarmak ve imanı, tahkikî bir surette umuma ders vermek, hattâ avamın da imanını tahkikî yapmak vazifesi ise, mânen ve hakikaten hidayet edici, irşad edici mânâsının tam sarahatini ifade ettiği için, Nur şakirdleri bu vazifeyi tamamıyla Risale-i Nur'da gördüklerinden, ikinci ve üçüncü vazifeler buna nisbeten ikinci ve üçüncü derecedir diye, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini haklı olarak bir nevi Mehdî telâkki ediyorlar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 266)

39- «Risale-i Nur imanı kurtarması cihetiyle o dar dairesi madem hayat-ı bâkiye ve ebediyeyi imanla kurtarıyor. Bir milyon talebesi bir milyar hükmündedir. Yani bir milyon değil, belki bin insanın hayat-ı ebediyesini temine çalışmak, bir milyar insanın hayat-ı fâniye-i dünyeviye ve medeniyetine çalışmaktan daha kıymetli ve mânen daha geniş olması, Eski Said'in o rüya-yı sâdika gibi olan hiss-i kablelvuku ile o dar daireyi bütün Osmanlı memleketini ihata edeceğini görmüş.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 112)

40- «Madem, bin seneden beri iman ve Kur'ân aleyhinde teraküm eden Avrupa feylesoflarının itirazları ve şüpheleri yol bulup ehl-i imana hücum ediyor. Ve bir saadet-i ebediyenin ve bir hayat-ı bâkiyenin ve bir Cennet-i daimenin anahtarı, medarı, esası olan erkân-ı imaniyeyi sarsmak istiyorlar. Elbette herşeyden evvel imanımızı taklitten tahkike çevirip kuvvetlendirmeliyiz.» (Şualar sh: 166)

41- «Bu zamanda en büyük bir ihsan, bir vazife, imanını kurtarmaktır, başkaların imanına kuvvet verecek bir surette çalışmaktır.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 62)

42- «Biçare hocalar, Nurların kıymetini bilmiyorlar değil belki derd-i maişet veyahut o heyet-i ulema'daki büyük hocalara itimad edip ve kendi tahsil ettiği ilm-i dinî kendi imanını kurtaracak derecesindedir zannıyla lâkayd kalıp, ruhsatla amel etmeye kendine fetva buluyor.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 214)

43- «Kur'ân-ı Hakîmin işârât-ı gaybiyesi ile, kahraman Türk ve Arap milletleri içinde lisan-ı Türkî ve Arabî ile bu asrı kurtaracak bir mucize-i Kur'âniyenin Risale-i Nur namıyla bir dersi intişara başlamış. Ve on altı sene evvel 600 bin adamın imanını kurtardığı gibi, şimdi milyonlardan geçtiği sabit olmuş.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 244)

44- «Beni, nefsinin kurtarmayı düşünen hodgâm bir adam mı zannediyorlar? Ben, cemiyetin imanını kurtarmak yolunda dünyamı da feda ettim, âhiretimi de.... Risale-i

Nur, hiç olmazsa birkaç yüz bin, yahut birkaç milyon kişinin –adedini de bilmiyorum ya, öyle diyorlar. Afyon Savcısı beş yüz bin demişti. Belki daha ziyade– imanını kurtarmaya vesile oldu. Ölmekle yalnız kendimi kurtaracaktım fakat hayatta kalıp da zahmet ve meşakatlere tahammül ile bu kadar imanın kurtulmasına hizmet ettim. Allah’a bin kere hamd olsun.» (Tarihçe-i Hayat sh: 629)

45- «Hayatın iman erkânına karşı remizlerine ve bilhassa kazâ ve kader rûknüne hayatın işaretine ve ism-i Kayyûmun Birinci Şuâına herkesin fikri yetişmez, fakat hissesiz de kalmaz. Belki herhalde imanını kuvvetlendirir. Saadet-i ebediyenin anahtarı olan imanın kuvvetleşmesi ehemmiyeti çok azîmdir. İmanın bir zerre kadar kuvveti ziyade olması, bir hazinedir. İmam-ı Rabbanî Ahmed-i Farukî diyor ki: “Bir küçük mesele-i imaniyenin inkişafı, benim nazarımda yüzler ezvak ve kerametlere müreccahtır.» (Lem’alar sh: 340)

46- «Hususi vazifemiz de, Kur’ân’ın imanî hakikatlerini tahkikî bir surette ehl-i imana bildirip, onları ve kendimizi idam-ı ebedîden ve daimî haps-i münferidden kurtarmaktır.» (Şualar sh: 313)

47- «Rivâyât-ı hadisiyede, tecdid-i din hakkında ziyade ehemmiyet ise, imanî hakaikteki tecdid itibarıyla. Fakat efkâr-ı âmmede, hayatperest insanların nazarında zâhiren geniş ve hâkimiyet noktasında cazibedar olan hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye ve siyaset-i diniye cihetleri daha ziyade ehemmiyetli görüldüğü için, o adese ile, o nokta-i nazardan bakıyorlar, mânâ veriyorlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 190)

48- «İmam-ı Rabbanî ve Müceddid-i Elf-i Sâni Ahmed-i Farukî (R.A.) demiş: “Hakaik-i imaniyeden birtek meselenin inkişafı ve vuzuhu, benim indimde binler ezvak ve kerâmâta müreccahtır. Hem bütün tarikatlerin gayesi ve neticesi, hakaik-i imaniyenin inkişafı ve vuzuhudur.”

Madem şöyle bir tarikat kahramanı böyle hükmediyor. Elbette, hakaik-i imaniyeyi kemâl-i vuzuhla beyan eden ve esrar-ı Kur’âniyeden tereşşuh eden Sözler, velâyetten matlub olan neticeleri verebilirler.» (Mektubat sh: 355)

49- «Eğer Ankara’ya gönderilen Risale-i Nur’un şiddetli tokatları için beni idama mahkûm eden zâtlar, Risale-i Nur ile imanlarını kurtarıp idam-ı ebedîden necat bulsalar, siz şahit olunuz, ben onları da ruh u canımla helâl ederim.» (Şualar sh: 289)

50- «Biz, Risale-i Nur vasıtasıyla en meşru bir hareket ve hizmet-i imaniye yüzünden altı yedi ay hayırlı bir sıkıntıdan neden şekvâ ediyoruz?» diyorlar. Ben de, “Bin Bârekâllah” onlara derim.

Evet, beş on sene hem imanını, hem başkalarının imanlarını kurtarmak niyetiyle zevkli, tatlı, hayırlı, kudsî bir hizmet ve yüksek bir ubudiyet-i fikriye yüzünden beş on ay zahmet çekmek, medar-ı şükür ve iftihardır.

Bir hadiste ferman etmiş ki: “Birtek adam seninle hidâyete gelse, sahrâ dolusu kırmızı koyun, keçilerden daha hayırlıdır.”⁽¹⁸⁾ İşte burada, mahkemede ve Ankara’da, sizlerin yazılarınız ve hizmetleriniz vasıtasıyla ne kadar insanlar imanlarını dehşetli şüphelerden kurtardığını ve kurtaracağını düşününüz, sabır içinde kemâl-i rıza ile şükrediniz.» (Şualar sh: 336)

51- Sa’id ve Mes’ud kılınanlar cennetliktir mealindeki 11:108. ayetin işarî manasının müjdesini bildiren Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

«Bu âyette işaret ve beşaret-i Kur’âniyede ifade eder ki, ‘Risale-i Nur dairesi içine gi-

¹⁸ Buharî, Cihâd: 102; Ebu Dâvud, İlim: 10; Dârimî, İlim:10.

derecede bırakacaktı. Onun için idi.» (Kastamonu Lâhikası sh: 112)

57- «Bir hakikatten, çok defa beyan ettiği gibi yine bir parça ondan bahsetmek lüzum oldu. Şöyle ki:

Hakaik-i imaniye, herşeyden evvel bu zamanda en birinci maksad olmak ve sair şeyler ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalmak ve Risale-i Nur'la onlara hizmet etmek en birinci vazife ve medâr-ı merak ve maksud-u bizzat olmak lâzım iken, şimdiki hâl-i âlem hayat-ı dünyeviyeyi, hususan hayat-ı içtimaiyeyi ve bilhassa hayat-ı siyasiyeyi ve bilhassa medeniyetin sefahet ve dalâletine ceza olarak gelen gadab-ı ilâhinin bir cilvesi olan Harb-i Umumînin tarafgirâne, damarları ve âsabları tehyîç edip bâtın-ı kalbe kadar, hattâ hakaik-i imaniyenin elmasları derecesine o zararlı, fâni arzuları yerleştirecek derecesinde bu meş'um asır öyle şırınga etmiş ve ediyor ve öyle aşlamış ve aşıyor ki, Risale-i Nur dairesi haricinde bulunan ulemalar, belki de velîler o siyasî ve içtimaî hayatın rabitaları sebebiyle, hakaik-i imaniyenin hükmünü ikinci, üçüncü derecede bırakıp, o cereyanların hükmüne tâbi olarak, hemfikri olan münafıkları sever. Kendine muhalif olan ehl-i hakikati, belki ehl-i velâyeti tenkid ve adâvet eder, hattâ hissiyat-ı diniyeyi o cereyanlara tâbi yaparlar.

İşte bu asrın bu acib tehlikesine karşı, Risale-i Nur'un hizmet ve meşgalesi, şimdiki siyaseti ve cerayanlarını o derece nazarımdan ıskat etmiş ki, bu Harb-i Umumîyi bu dört ayda merak etmedim, sormadım.» (Kastamonu Lâhikası sh: 117)

58- «Risale-i Nur'un hizmet ettiği hakaik-i imaniye herşeyin fevkinde olduğu gibi, bu zamanda herşeyden ziyade onlara ihtiyaç var. Fakat kalbini öldürmüş, nefsinin hevesatla şımartmış mülhidler, imandaki hakikatın derece-i ihtiyacını inkâr ettiklerinden, “Ehl-i diyanet ve ehl-i ilmi sevk eden, tahrik eden makasıd-ı dünyeviye ve ihtiyacatıdır” diye itham ediyorlar. O ithama göre de pek insafsızcasına onlara ilişiyorlar. Bu bedbaht mülhidler kat'î bir surette iskât etmek, bilfiil, maddeten öyle fedakârlar lâzım ki, dünyanın en mühim meşgaleleri, belki büyük zararları onların hakaik-i imaniye ihtiyaçlarını susturmuyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 230)

59- «Dahilde tarafgirâne adâvet ve münakaşalara vesile olan fûrûatı değil, belki bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saadeti ve umum İslâmın esas ve rabita-i uhuvveti bulunan Kur'ânın hakaik-i imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 8)

60- «Biliniz ki, şu zamanda şu vazife-i imaniye çok mühimdir. Benim gibi zayıf, fikri çok cihetlerle inkısam etmiş bir biçareye yükletmemeli, elden geldiği kadar yardım etmeli.» (Barla Lâhikası sh: 138)

Mezkûr tercihi nakillerde açıkça görülüyor ki, Risale-i Nur'un ve Nurculuk hareketinin en birinci ve asıl vazifesi olan, hakaik-i imaniyeyi keşf ve neşr ile iman kurtarmak değişmez bir esastır.

-----µµµ-----

7- CİDDİYET VE VAKAR ESASI

Ciddiyet, ağırbaşlılık, gayretlilik ve hürmetdeğer şahsiyetliliğidir. Zıddı, iş ve vazifede gevşeklik ve ihmalkârlık davranışlarda lâübalilik ve hafifliktir. Lüzumsuz konuşmak ve gülmek, el ve dil şakaları yapmak, büyük küçük arasında âdab ve hürmet kaidelerine uymamak, ciddiyete aykırı hareketlerdendir.

Diğer bir mânâsıyla ciddiyet, bir kimsenin esas gaye edindiği dâvasını ve vazifesini tam bir alâka

ve gayretle ele alması, hassasiyetle ve fedakârane takib etmesidir.

Ciddiyet, herkes için ehemmiyetli olmakla beraber, bir hizmet cemaatine dahil olan hizmet ehli için daha çok ehemmiyetlidir.

Ahlâk-ı Peygamberiden olan ciddiyet:

1- «Peygamberin delil-i sıdkı; herbir hareket, herbir hâlidir. Evet, herbir hareketinde adem-i tereddüd ve muterizlere adem-i iltifat ve muarızlara adem-i mübalât ve muhalif olanlardan adem-i tahavvüf, sıdkını ve ciddiyetini gösteriyor. Hem de evamirinde hakikatın ruhuna olan isabeti, hakkıyyetini gösterir.

Elhasıl: Tahavvüf ve tereddüd ve telâş ve mübalât gibi hile ve adem-i vüsuku ve itminansızlığı imâ eden umurlardan müberrâ iken, bilâ perva ve kuvvet-i itminanla en hatırlı makamlarda olan hareketi ve nihayette olan isabeti ve iki âlemde semere verecek olan zîhayat kaideleri harekâtıyla tesis ettiğine binaen, herbir fiil ve herbir tavrının iki taraftan, yani bidayet ve nihayetten **ciddiyeti ve sıdkı**, nazar-ı ehl-i dikkate arz-ı didar ediyor. Bahusus **mecmu-u harekâtının imtizacından ciddiyet ve hakkıyet şule-i cevvale gibi** ve in'ikâsatından ve muvazenatından sıdk ve isabet, berk-i lâmi' gibi tezahür ve tecellî ediyor.» (Muhakemat sh: 144)

2- «O zatın en yüksek derecede bulunan zühd ve takvâ ve ubudiyeti, şehadetleriyle mâlik olduğu kuvve-i imaniyeye musaddaktır. Ve keza, siyer-i nebeviyenin şehadetiyle derece-i vüsûku ve **kemal-i ciddiyet** ve metaneti ve bütün işlerinde ve harekâtında kuvve-i emniyeti, hakka mütemessik ve hakikate sâlik olduğunu tasdik eden kat'î delillerdir.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 23)

3- «O zât-ı nurânî, okuduğu o hutbe-i ezeliyeyi öyle bir tarzla okuyor ne tereddüdü var, ne hicabı, ne korkusu var, ne teessürü... Hem samimî bir safa-i kalble, **hâlis bir ciddiyetle**, hasımlarının damarlarına dokundurmak üzere, akıllarını tezyif, nefislerini tahkir edip izzetlerini kırıyor. Acaba böyle bir dâvâda, böyle bir makamda, böyle bir şahıstan zerre miskal bir hilenin bu meseleye karışmasına imkân var mıdır?» (Mesnevî-i Nuriye sh: 27)

4- «Vazifesinde nihayet hüsnündeki secâyâ-yı gâliyesini ve kemâl-i emniyetini ve kuvvet-i imanını ve gayet itminanını ve nihayet vüsukunu gösteren fevkalâde takvâsı, fevkalâde ubudiyeti, **fevkalâde ciddiyeti**, fevkalâde metaneti, dâvâsında nihayet derecede sâdik olduğunu güneş gibi âşikâre gösteriyor.» (Sözler sh: 236)

5- «Şimdi, şu zâtın delâil-i sıdkı ve berâhin-i nübüvveti, yalnız mucî-zâtına münhasır değildir. Belki, ehl-i dikkat için, hemen umum harekâtı ve ef'âli, ahval ve akvâli, ahlâk ve etvârı, sîret ve sureti, sıdkını ve **ciddiyetini isbat eder.**» (Mektubat sh: 90)

Hizmet ehlinde vazife ciddiyeti:

6- «Hizmet-i Kur'âniyenin bir silsile-i kerameti ve o hizmet-i kudsiyenin etrafında izn-i İlâhî ile nezaret eden ve himmet ve duasıyla yardım eden Gavs-ı Âzâmın bir nevi kerameti beyan edilecek. Tâ ki, **bu hizmet-i kudsiyede bulunanlar, ciddiyetlerinde, hizmetlerinde sebat etsinler.**» (Lem'alar sh: 40)

7- «Hizmet-i Kur'âniyede bulunana, ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli. Tâ, ihlâsla, **ciddiyetle hizmet-i Kur'âniyede bulunsun.**

İşte, Hulûsi'nin kalbi çendan lâyetezzel idi. Fakat bu vaziyet onu fütura sevk ettiğinden, şefkatli tokat yedi. Tam bir iki sene bazı münafıklar ona musallat oldular. Dünyanın lezzetini de kaçırdılar. Hem dünyayı ondan, hem onu dünyadan küstürdüler. **O vakit vazife-i mâne-**

viyesindeki ciddiyete tam mânâsıyla sarıldı.» (Lem'alar sh: 42)

8- «Hulûsi ise, âhirdeki Sözler'in ve ekser Mektubat'ın yazılmasına onun **gayreti ve ciddiyeti en mühim sebep** olması. Ve Sabri'nin dahi On Dokuzuncu Mektup gibi bir sülüs-ü Mektubat'ın yazılmasına sebep, onun **samimî ve ciddî iştiyakı olmasıdır.»** (Barla Lâhikası sh: 21)

9- «Kardeşimiz Hasan Âtîf, hakikaten Risale-i Nur'un hizmetine pek çok lââyık ve müstaidir. Müstesna hattıyla beraber **ihlâsı, irtibatı, alâkadarlığı, ciddiyeti, sadakati dahi mükemmeldir.** Cenab-ı Hak onun emsalini çoğaltsın.» (Kastamonu Lâhikası sh: 128)

10- «Evet, azim ve sebâtınız ve **ihlâs ve ciddiyetiniz, ehl-i dünyayı mağlûb etmiş** ve ediyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 143)

11- «Risale-i Nur şakirdlerinde fevkalâde bir sadakat ve sebat ve uhuvvet ve ihlâs ve kahramanlık var ki, bu acib zamanda binler esbab-ı fesat ve ifsat içinde vahdetlerini ve ittifaklarını ve **hizmette ciddiyetlerini muhafaza ediyorlar.**

Bu kadar fırtınalı hadiseler içinde Risale-i Nur'u muattal bırakmadınız, söndürmediniz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 243)

12- «Sizin **gayret ve ciddiyetiniz ve yardımınız her sıkıntıyı izale eder,** daimî sürur verir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 25)

13- «Kur'ân-ı Hakîmin hizmeti esnasında ve hakaik-i imaniyenin dersi vaktinde, o hakaik hesabına ve Kur'ân şerefine, o makamın iktiza ettiği **izzet ve vakar-ı ilmiyeyi ders vaktinde muhafaza** edip, başımı ehl-i dalâlete eğmemek için, o izzetli vaziyeti muvakkaten takınıyorum.» (Lem'alar sh: 173)

14- «Üstadımız, gayet mütevazidir. Tefevvuk ve temeyyüz dâirelerinden, şöhret sevdalarından ziyadesiyle sakınırlar. Kendilerine mahsus sâfi meşrebi, o gibi can sıkacak şeylerden âlîdir. Herkese, hele ihtiyaçlara ve çocuklara ve fukaralara, rıfk ve mülâyemetle uhuvvetkârane bir muamele-i hâlisane bulunurlar. **Mübarek yüzlerinde, mehâbet ve beşâsetle karışık bir nur-u vakar lemean eder.** Heybetle beraber âsar-ı üns ve ülfet dahi görünür. Daima mütebessim bulunurlar. Fakat bazan tecelliyatın muktezası olarak mehâbet ve celâl nazarı o derece tezahür eder ki, artık o zaman yanında bulunup da söz söylemek isteyen adamın, âdeta dili tutulur, ne söylemek istediği anlaşılmaz.» (Tarihçe-i Hayat sh: 326)

Ciddiyet, güzel bir ahlâk-ı İslâmiyedir.

15- «Kavînin bir zayıfa karşı da tevazuu sayılan bir sıfatı, ger olursa zayıfta, tezellül ve riyâdır.

Bir ulül'emr, makamında olursa **ciddiyeti vakardır, mahviyeti zillettir.** Hanesinde bulunsa, mahviyeti tevazu, **ciddiyeti kibirdir.»** (Sözler sh: 724)

16- «Ahlâk-ı âliyeyi ve yüksek huyları hakikate yapıştıran ve o **ahlâkı daima yaşattıran, ciddiyet ile sıdktır.** Eğer sıdk kalkıp araya kizb girerse, rüzgârlara oyuncak olan yapıklar gibi, o adam da insanlara oyuncak olur.» (İşarat-ül İ'caz sh: 107)

Ciddiyet sıfatına muhalif düşen lâübaliliğin, milletin hürmet ve itimadını sarsacağını Birinci Millet Meclisine ihtar eden Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

17- «Hasmınız ve İslâmiyet düşmanı olan frenkler, dindeki lâkaytlığınızdan pek fazla istifade ettiler ve ediyorlar. Hattâ diyebilirim ki, hasmınız kadar İslâma zarar veren, dinde

ihmalinizden istifade eden insanlardır. Maslahat-ı İslâmiye ve selâmet-i millet namına, bu ihmalî a'mâle tebdil etmeniz gerekir. Görülmüyor mu ki, İttihatçılar o kadar harika azim ve sebat ve fedakârlıklarıyla, hattâ İslâmın şu intibâhına da bir sebep oldukları halde, bir derece **dinde lâübâlilik tavrını gösterdikleri için, dahildeki milletten nefret ve tezyif gördüler. Hariçteki İslâmlar dindeki ihmallerini görmedikleri için hürmeti verdiler.**» (Mesnevî-i Nuriye sh: 100)

18- «Evet, **Hürriyetçilerin ahlâk-ı içtimaiyede ve dinde ve seciye-i milliyede bir derece lâübâlilik göstermeleriyle, yirmi-otuz sene sonra dince, ahlâkça, namusça şimdiki vaziyeti gösterdiği** cihetinden, şimdiki vaziyette de, elli sene sonra bu dindar, namuskâr, kahraman seciyeli milletin nesl-i âtisi, seciye-i diniye ve ahlâk-ı içtimaiye cihetinde ne şekle girecek, elbette anlıyorsunuz.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 21)

19- «**Ahlâk-ı âliyenin, hakikatin zeminiyle olan rabita-i ittisali ciddiyettir.** Ve deveran-ı dem gibi hayatlarını idame eden ve imtizaçlarından tevellüd eden haysiyete kuvvet veren, heyet-i mecmuasına intizam veren yalnız sıdktır. Evet, şu rabita olan **sıdk ve ciddiyet kesildiği anda o ahlâk-ı âliye kurur ve hebâen gidiyor.**» (Muhakemat sh: 145)

20- «Eğer medeniyet böyle haysiyet kırıcı tecavüzlere ve nifak verici iftiralara ve insafsızcasına **intikam fikirlerine ve şeytancasına mugalâtalara** ve diyanette **lâübâlicesine hareketlere müsait bir zemin ise,** herkes şahit olsun ki, o saadet-saray-ı medeniyet tesmiye olunan böyle mahall-i aġrâza bedel, vilâyat-ı şarkiyenin, hürriyet-i mutlakanın meydanı olan yüksek daġlarındaki **bedeviyet ve vahşet çadırlarını tercih ediyorum.** Zira bu mim'siz medeniyette görmediğim **hürriyet-i fikir ve serbesti-i kelâm ve hüsn-ü niyet ve selâmet-i kalb,** şarkî Anadolu'nun daġlarında tam mânâsıyla hükümfermadır.» (Divan-ı Harbî Örfî sh: 46)

21- «Malûmdur ki, bir zatta içtima eden **ahlâk-ı âliyenin imtizacından izzet-i nefis, haysiyet, şeref, vakar gibi, hasis, alçak şeylere tenezzül etmeye müsaade etmeyen yüksek haller husule gelir.** Evet, melâike, ulüvv-ü şanlarından, şeytanları reddeder, kabul etmezler.

Kezalik, bir zatta içtima eden ahlâk-ı âliye kizb, hile gibi alçak halleri reddeder. Evet, yalnız şecaatle iştihar eden bir zat, kolay kolay yalana tenezzül etmez.» (İşarat-ül İ'caz sh: 107)

22- «Risale-i Nur, gurur ve kibir ve hodfuruşluk ve zillet gibi, ahlâk-ı seyyieden kurtararak, tevâzu ve mahviyet ve **izzet ve vakar** gibi güzel ahlâklara sahip kılar.» (Sözler sh: 765)

İşte şu kısa ve tercihli kısımlarda görüldüğü üzere ve bilhassa dinî hizmette ciddiyet ve vakara ehemmiyet veriliyor ve sarahaten ve tekraren ve bir düstur olarak tesbit ediliyor. Evet, lakaydâne ve lâübâliyaneye halleri, hizmetin manevî şahsiyeti ve izzeti kabul etmiyor.

-----µµµ-----

8- İHTİLAF ÇIKARMAMAK, TESANÜD VE İTTİFAK ETMEK ESASI

Bediüzzaman Hazretlerine sorulan bu gelen iki sual ve cevabında, re'y-i cumhuru esas almak; yani bütün müslümanları bağlayan şer'î hükümleri dinlemek gerektiğini aksi halde ihtilafın devamına sebebiyet verileceği beyan edilir. Şöyle ki:

1- «S – Âlem-i İslâm ulemasının ortalarındaki müthiş ihtilâfata ne dersin? Reyin nedir?»

C – Ben âlem-i İslâmiyete gayr-ı muntazam veya intizamı bozulmuş bir meclis-i meb'usan ve bir encümen-i şûrâ nazarıyla bakıyorum. Şeriattan işitiyoruz ki, **rey-i cumhur budur, fetvâ bunun üzerinedir.** İşte şu, bu meclisteki rey-i ekseriyetin nazîresidir. Rey-i cumhurdan mâadâ olan akval, eğer hakikat ve mağzdan hâli ve boş olmazsa istidâdâtın reylerine bırakılır. Tâ, herbir istidad, terbiyesine münasip gördüğünü intihap etsin.» (Münazarat sh: 78)

2- «S – Âlem-i İslâmdaki **ihtilâfî tâdil edecek çare nedir?**»

C – Evvelâ: Müttefekun aleyh olan makasid-ı âliyye nazar etmektir. Çünkü, Allah'ımız bir, Peygamberimiz bir, Kur'anımız bir... **Zaruriyat-ı diniyede umumumuz müttetik...** Zaruriyat-ı diniyeden başka olan **teferruat veya tarz-ı telâkki veya tarik-i tefehhümdeki tefavüt, bu ittihad ve vahdeti sarsamaz, râcih de gelemez.** El-hubbu fillah düstur tutulsa, aşk-ı hakikat harekâtımızda hâkim olsa –ki zaman dahi pek çok yardım ediyor– o ihtilâfat sahih bir mecrâyâ sevk edilebilir.» (Sünuhât Tuluat İşarat sh: 83)

Bu adavet hissi fiile çıkartılmazsa zarar vermez:

3- «Eğer dersin: “İhtiyar benim elimde değil fitratımda adâvet var. Hem damarıma dokundurmuşlar, vazgeçemiyorum.”

Elcevap: Sû-i hulk ve fena haslet eseri gösterilmezse ve gıybet gibi şeylerle ve muktezasıyla amel edilmezse, kusurunu da anlasa, zarar vermez. Madem ihtiyar senin elinde değil, vazgeçemiyorsun. Senin, mânevî bir nedamet, gizli bir tevbe ve zımnî bir istiğfar hükmünde olan kusurunu bilmen ve o haslette haksız olduğunu anlaman, onun şerrinden seni kurtarır. Zaten bu Mektubun bu Mebhasını yazdık, tâ bu mânevî istiğfarı temin etsin haksızlığı hak bilmesin, haklı hasmını haksızlıkla teşhir etmesin.

Câ-yı dikkat bir hadise: Bir zaman, bu garazkârâne tarafgirlik neticesi olarak gördüm ki, mütedeyyin bir ehl-i ilim, fikr-i siyasîsine muhalif bir âlim-i salihî, tekfir derecesinde tezyif etti. Ve kendi fikrinde olan bir münafığı, hürmetkârâne medhetti. İşte, siyasetin bu fena neticelerinden ürktüm, Eûzü billâhi mine's-şeytânî ve's-siyaseti dedim, o zamandan beri hayat-ı siyasiyeden çekildim.» (Mektubat sh: 267)

İhtilafın müsbet ve menfî cihetleri:

4- «Eğer denilse: “Hadiste, ⁽²⁰⁾ اِخْتِلَافُ أُمَّتِي رَحْمَةٌ denilmiş. İhtilâf ise tarafgirliği iktiza ediyor.

²⁰ el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 1:64; el-Münâvî, Feyzü'l-Kadîr, 1:210-212.

“Hem tarafgirlik marazı, mazlum avâmı, zalim havassın şerrinden kurtarıyor. Çünkü bir kasabanın ve bir köyün havassı ittifak etseler, mazlum avâmı ezerler. Tarafgirlik olsa, mazlum bir tarafa iltica eder, kendisini kurtarır.

“Hem tesadüm-ü efkârdan ve tehalüf-ü ukulden hakikat tamamıyla tezahür eder.”

Elcevap:

Birinci suale deriz ki: Hadisteki ihtilâf ise, **müsbet ihtilâftır**. Yani, herbiri kendi mesleğinin tamir ve revâcına sa’y eder. Başkasının tahrib ve iptaline değil, belki tekmil ve ıslahına çalışır. Amma **menfi ihtilâf** ise –ki garazkârâne, adâvetkârâne birbirinin tahribine çalışmaktır– hadisin nazarında merduttur. Çünkü birbiriyle boğuşanlar müsbet hareket edemezler.

İkinci suale deriz ki: Tarafgirlik eğer **hak namına** olsa, haklılara melce olabilir. Fakat şimdiki gibi garazkârâne, **nefis hesabına** olan tarafgirlik, haksızlara melcedir ki, onlara nokta-i istinad teşkil eder. Çünkü, garazkârâne tarafgirlik eden bir adama şeytan gelse, onun fikrine yardım edip taraftarlık gösterse, o adam o şeytana rahmet okuyacak. Eğer mukabil tarafa melek gibi bir adam gelse, ona –hâşâ– lânet okuyacak derecede bir haksızlık gösterecek.

Üçüncü suale deriz ki: **Hak namına**, hakikat hesabına olan **tesadüm-ü efkâr** ise, maksatta ve esasta ittifakla beraber, vesâilde ihtilâf eder. Hakikatin her köşesini izhar edip hakka ve hakikate hizmet eder. Fakat tarafgirâne ve garazkârâne, firavunlaşmış **nefis-i em-mâre hesabına** hodfuruşluk, şöhetperverâne bir tarzdaki tesadüm-ü efkârdan bârika-i hakikat değil, belki fitne ateşleri çıkıyor. Çünkü, maksatta ittifak lâzım gelirken, öylelerin efkârının küre-i arzda dahi nokta-i telâkîsi bulunmaz. Hak namına olmadığı için, nihayetsiz müfritâne gider, kabil-i iltiyam olmayan inşikaklara sebebiyet verir. Hal-i âlem buna şahittir.» (Mektubat sh: 268)

Hizmet dava edip ihtilaflara sebep olanları sukut, vahşet ve hıyanet vasıfları ile tavsif edip zecreden bir ikaz:

5- «Câ-yı teessüf bir hâlet-i içtimaiye ve kalb-i İslâmı ağlatacak müthiş bir maraz-ı hayat-ı içtimaî: “Haricî düşmanların zuhur ve tehacümünde dahilî adâvetleri unutmak ve bırakmak” olan bir maslahat-ı içtimaiyeyi en bedevî kavimler dahi takdir edip yaptıkları halde, şu **cemaat-i İslâmiyeye hizmet dâvâ edenlere** ne olmuş ki, birbiri arkasında tehacüm vaziyetini alan hadsiz düşmanlar varken, cüz’î adâvetleri unutmayıp düşmanların hücumuna zemin hazır ediyorlar? Şu hal bir **sukuttur**, bir **vahşettir**, hayat-ı içtimaiye-i İslâmiyeye bir **hıyanettir**.» (Mektubat sh: 269)

Adavetli ihtilaflara kapı açmak düşmana yardım olur:

6- «İşte, ey mü’minler! Ehl-i iman aşiretine karşı tecavüz vaziyetini almış ne kadar aşiret hükmünde düşmanlar olduğunu bilir misiniz? Birbiri içindeki daireler gibi yüz daireden fazla vardır. Herbirisine karşı tesanüd ederek, el ele verip **müdafaa vaziyeti almaya mecburken**, onların hücumunu teshil etmek, onların **harîm-i İslâma girmeleri için kapıları açmak hükmünde** olan **garazkârâne tarafgirlik** ve adâvet-kârâne inat, hiçbir cihetle ehl-i imana yakışır mı? O düşman daireler, ehl-i dalâlet ve ilhaddan tut, tâ ehl-i küfrün âlemine, tâ dünyanın ehvâl ve mesâibine kadar, birbiri içinde size karşı zararlı bir vaziyet alan, birbiri arkasında size hiddet ve hırsla bakan, belki yetmiş nevi düşmanlar var. Bütün bunlara karşı kuvvetli silâhın ve siperin ve kalen, uhuvvet-i İslâmiyedir. Bu kale-i İslâmiyeyi küçük adâvetlerle ve bahanelerle sarsmak, ne kadar hilâf-ı vicdan ve ne kadar hilâf-ı maslahat-ı İslâmiye olduğunu bil, ayıl.» (Mektubat sh: 269)

İttifaktaki kuvveti düşünmeyenler, yani dâva adamı şuurunda olmayanlar, ihtilafa düşerler:

7- «İşte, ehl-i hak, **ittifaktaki hak kuvvetini** düşünmediklerinden ve aramadıklarından, haksız ve muzır bir netice olan ihtilâfa düşerler. Haksız ehl-i dalâlet ise, ittifaktaki kuvveti, aczleri vasıtasıyla hissettiklerinden, gayet mühim bir vesile-i makasid olan ittifakı elde etmişler. İşte, ehl-i hakın bu haksız **ihtilâf marazının merhemi** ve ilâcı,

(21) وَ تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ (22) âyetindeki şiddetli nehy-i İlâhî,

وَ تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ âyetinde, hayat-ı içtimaiyece gayet

hikmetli emr-i İlâhîyi düstur-u hareket etmek ve ihtilâfın İslâmiyete ne derece zararlı olduğunu ve ehl-i dalâletin ehl-i hakka galebesini ne derece teshil ettiğini düşünüp, **kemâl-i zaaf ve acz ile, o ehl-i hakın kafilesine fedakârâne, samimâne iltihak etmektir, şahsiyetini unutmakla riyâ ve tasannudan kurtulup ihlâsı elde etmektir.**» (Lem'alar sh: 154)

Biribirinin kusurlarını görmeye çalışmak, İslâm dünyasının kuvvetini darbeleyen ihtilafa sebebiyet verir:

8- «Ey ehl-i hak! Ey hakperest ehl-i şeriat ve ehl-i hakikat ve ehl-i tarikat! Bu müthiş maraz-ı ihtilâfa karşı **birbirinizin kusurunu görmeyerek**, yekdiğerinizin ayıbına karşı gözünüzü yumunuz.

(23) وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا edeb-i Furkanî ile edepleniniz. Ve

haricî düşmanın hücumunda dahilî münakaşâtı terk etmek ve **ehl-i hakkı sukuttan ve zilletten kurtarmayı en birinci ve en mühim bir vazife-i uhreviye** telâkki edip, yüzer âyât ve ehâdis-i Nebeviyenin şiddetle emrettikleri uhuvvet, muhabbet ve teavünü yapıp, bütün hissiyatınızla, ehl-i dünyadan daha şiddetli bir surette meslektaşlarınızla ve dindaşlarınızla **ittifak ediniz, yani, ihtilâfa düşmeyiniz.** “Böyle küçük meseleler için kıymettar vaktimi sarf etmektense, o çok kıymetli vaktimi zikir ve fikir gibi kıymettar şeylere sarf edeceğim” deyip çekilerek ittifakı zayıflaştırmayınız.» (Lem'alar sh: 155)

İttifak zarurîdir:

9- «Bu zaman kadar, hiç bir zaman, **din âlimlerinin ittifakına** ve münakaşa etmemesine muhtaç olmamış. Şimdilik **teferruattaki ihtilâfı bırakmaya** ve medar-ı münakaşa etmemeye mecburuz.» (Şualar sh: 403)

Nur Talebelerinin arasına ihtilaf sokma planına karşı ikaz:

10- «Bizler imkân dairesinde bütün kuvvetimizle Lem'a-i İhlâsın düsturlarını ve hakikî ihlâsın sırrını mâbeynimizde ve birbirimize karşı istimal etmek, vücub derecesine gelmiş. Kat'î haber aldım ki, üç aydan beri buradaki has kardeşleri birbirine karşı **meşreb veya fikir ihtilafıyla bir soğukluk vermek için** üç adam tayin edilmiş. Hem metin Nurcuları usandırmakla sarsmak ve nazik ve tahammülsüzleri evhamlandırmak ve hizmet-i Nuriyeden vazgeçirmek için sebepsiz mahkememizi uzatıyorlar. Sakın, sakın! Şimdiye kadar mâbeyninizdeki fedakârâne uhuvvet ve samimâne muhabbet sarsılmasın. Bir zerre kadar olsa bile, bize büyük zarar olur.» (Şualar sh: 500)

21 Enfâl Sûresi, 8:46.

22 Mâide Sûresi, 5:2.

23 Furkan Sûresi, 25:72.

İhtilaflar, ihlas düsturlarına riayetsizliğin neticesidir:

11- «Meşveret-i şer’iyeyle reylerinizi teşettütten muhafaza ediniz. İhlâs Risalesinin düsturlarını her vakit göz önünüzde bulundurunuz. Yoksa, az bir ihtilâf bu vakitte Risale-i Nur’a büyük bir zarar verebilir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 236)

Teferruata bakan ihtilafları bırakmamak, İslâm düşmanları lehine netice verir:

12- «Madem bu zamanda zendeka ve ehl-i dalâlet **ihtilâfdan istifade edip**, ehl-i imanı şaşırtıp ve şeâiri bozarak Kur’ân ve iman aleyhinde kuvvetli cereyanları var elbette bu müthiş düşmana karşı cüz’î **teferruata dair medar-ı ihtilâf münakaşaların kapısını açmamak** gerektir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 204)

Dinsizlik cereyanı, Nurcular arasında birbirine su-i zan verdirmekle ifsad etme peşindedir:

13- «Kardeşlerim, sizin zekâvetiniz ve tedbiriniz, benim tesanüdünüz hakkında nasihatime ihtiyaç bırakmıyor. Fakat bu âhirde hissettim ki, Risale-i Nur şakirdlerinin tesanüdlere zarar vermek için birbirinin hakkında **su-i zan verdiriyorlar, tâ birbirini itham etsin**. Belki “Filân talebe bize casusluk ediyor der, tâ bir inşikak düşsün. Dikkat ediniz, **gözünüzle görse-niz dahi perdeyi yırtmayınız**. Fenalığa karşı iyilikle mukabele ediniz. Fakat çok ihtiyat ediniz, sır vermeyiniz. Zaten sırrımız yok fakat vehhamlar çoktur. **Eğer tahakkuk etse, bir talebe onlara hafiyelik ediyor, ıslahına çalışınız, perdeyi yırtmayınız**»

Sizin, hususan Isparta medresesindeki tesanüdünüz, hem Risale-i Nur’u, hem şakirdlerini, hem bu memleketin yüzünü ak etmiş. Ve her tarafta **Risale-i Nur’a çalıştıran ehemmiyetli bir sebep, tesanüdünüzdür** ve şevk ve gayretinizdir. Cenab-ı Hak, sizleri bu hizmet-i imaniyede dâim ve muvaffak eylesin. Âmin, âmin.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 108)

Şer’iatın temel kitabları dairesinde olmak şartıyla mevcut farklı anlayışlara hak tanımak gerekirken, enaniyet tarafgirliği ile ihtilafa gitmenin mes’uliyeti var:

14- «**Sebeb-i ihtilaf-ı muzır**, “Bu hakır” düsturu yerine “Yalnız hak budur” ve “En güzeli budur” hükmü yerine, “Güzeli budur” hükmü ikame edilmiştir.

El-hûbbu fillah esas-ı merhametkârı yerine, el-buğzu fillah ikame edilmiştir. Kendi mesleğinin muhabbeti yerine, başka meslekten nefret, harekâtında hâkim kılınmıştır. Hakikate muhabbet yerine, **ene tarafgirliği müdahale etmiştir**. Vesail ve delâil, makasid ve gayât yerine ikame edilmiştir. Halbuki, fâsid bir delil ile, hak bir netice zihinde ikame edilir bâtil bir vesile ile hak bir gaye, fikirde tespit edilir. Madem **gaye ve maksat hakır; delil ve vesilelerdeki fesad, böyle inşikak-ı kulûba sebebiyet vermemeli**» (Sünuhât Tuluat İşarat sh: 82)

Hakkın, faziletin ve dinin ehemmiyetli neticeleri:

15- «**Hakkın şe’ni ise ittifaktır. Faziletin şe’ni, tesanüddür**. Teavünün şe’ni, birbirinin imdadına yetişmektir. **Dinin şe’ni, uhuvvettir, incizabtır**» (Sözler sh: 408)

Şahsî kusurâtı sebebiyle mü’mine adavet eden, iman ve İslâmiyet sıfatlarına değer vermeyen kimsenin akılsız, insafsız ve zâlim durumuna düşeceği hakkında ehemmiyetli bir ikaz:

16- «Ey insafsız adam! Şimdi bak ki, mü’min kardeşine kin ve adâvet ne kadar zulümdür. Çünkü, nasıl ki sen âdi, küçük taşları Kâbeden daha ehemmiyetli ve Cebel-i Uhud’dan daha büyük desen, çirkin bir akılsızlık edersin. Aynen öyle de, Kâbe hürmetinde olan iman ve Cebel-i Uhud azametinde olan İslâmiyet gibi çok evsâf-ı İslâmiye muhabbeti ve ittifakı istediği halde, mü’mine karşı adâvete sebebiyet veren ve âdi taşlar hükmünde olan **bazı kusurâtı iman ve İslâmiyete tercih etmek, o derece insafsızlık ve akılsızlık** ve pek büyük bir **zulüm** olduğunu, aklın varsa anlarsın.» (Mektubat sh: 263)

17- «Adalet-i mahzâyı ifade eden ⁽²⁴⁾ تَزْرُ وَأَزْرَةٌ وَزْرٌ أُخْرَىٰ سırrına göre, bir mü'minde

bulunan cânî bir sıfat yüzünden, sair mâsum sıfatlarını mahkûm etmek hükmünde olan adâvet ve kin bağlamak, ne derece hadsiz bir zulüm olduğunu ve bahusus bir mü'minin fena bir sıfatından darılıp, küsüp, o mü'minin akrabasına adâvetini teşmil etmek,

⁽²⁵⁾ انَّ اِنِّ نَسَانَ لَطْلُومٌ sığa-i mübalâğa ile gayet azîm bir zulüm ettiğini,

hakikat ve şeriat ve hikmet-i İslâmiye sana ihtar ettiği halde, nasıl kendini haklı bulursun, “Benim hakkım var” dersin?» (Mektubat sh: 264)

18- «Acaba birgün adâvete değmeyen birşeye bir sene kin ve adâvetle mukabele etmeyi hangi insaf kabul eder, bozulmamış hangi vicdana sığar?

Halbuki, mü'min kardeşinden sana gelen bir fenalığı bütün bütün ona verip onu mahkûm edemezsin. Çünkü, evvelâ kaderin onda bir hissesi var. Onu çıkarıp, o kader ve kazâ hissesine karşı rıza ile mukabele etmek gerektir.

Saniyen, nefis ve şeytanın hissesini de ayırıp, o adama adâvet değil, belki nefisine mağlûb olduğundan, acımak ve nedamet edeceğini beklemek.

Salisen, sen kendi nefsinde görmediğin veya görmek istemediğin kusurunu gör, bir hisse de ona ver.

Sonra bâki kalan küçük bir hisseye karşı, en selâmetli ve en çabuk hasmını mağlûp edecek **af ve safh ile ve ulüvvücenaplıkla mukabele etsen, zulümden ve zarardan kurtulursun.** Yoksa, sarhoş ve divane olan ve şişeleri ve buz parçalarını elmas fiyatıyla alan cevherci bir Yahudi gibi, beş paraya değmeyen **fâni, zâil, muvakkat, ehemmiyetsiz umur-u dünyeviyeye**, güya ebedî dünyada durup ebedî beraber kalacak gibi **şedit bir hırsla ve daimî bir kinle, mütemadiyen bir adâvetle mukabele etmek**, sığa-i mübalağa ile, bir **zalûmiyettir** veya bir **sarhoşluktur**, bir nevi **divaneliktir**.» (Mektubat sh: 266)

Ehl-i hakla, yani şeriat dairesinde olanlarla ittifak edip bir cemaat olmanın lüzumu:

19- «Ehl-i hakla ittifak, tevfik-i İlâhînin bir sebebi ve diyanetteki izzetin bir medarı olduğunu düşünmekle,

Hem ehl-i dalâlet ve haksızlık, tesanüd sebebiyle, cemaat suretindeki kuvvetli bir şahs-ı mânevînin dehâsıyla hücumu zamanında, o şahs-ı mânevîye karşı, en kuvvetli ferdî olan mukavemetin mağlûp düştüğünü anlayıp, ehl-i hak tarafındaki **ittifak ile bir şahs-ı mânevî çıkarıp**, o müthiş şahs-ı mânevî-i dalâlete karşı **hakkaniyeti muhafaza** ettirmek...» (Lem'alar sh: 151)

20- «Dört fertten bin yüz on bir kuvvet-i mânevîyeyi temin eden sırr-ı ihlâsı kazanmakla tesanüd ve ittihad-ı hakikîye muhtacız ve mecburuz.

Evet, üç elif ittihad etmezse, üç kıymeti var. Sırr-ı adediyet ile ittihad etse, yüz on bir kıymet alır. Dört kere dört ayrı ayrı olsa, on altı kıymeti var. Eğer **sırr-ı uhuvvet** ve **ittihad-ı maksat** ve **ittifak-ı vazife** ile tevafuk edip bir çizgi üstünde omuz omuza verseler, o vakit dört bin dört yüz kırk dört kuvvetinde ve kıymetinde olduğu gibi, hakikî sırr-ı ihlâs ile, on altı fedakâr kardeşlerin kıymet ve kuvvet-i mânevîyesi dört binden geçtiğine, pek çok vukuat-ı

²⁴ En'âm Sûresi, 6:164.

²⁵ İbrahim Sûresi, 14:34.

tarihiye şahadet ediyor.

Bu sırrın sırrı şudur ki: Hakikî, samimî bir ittifakta herbir fert, sair kardeşlerin gözüyle de bakabilir ve kulaklarıyla da işitebilir. Güya on hakikî müttehid adamın herbiri yirmi gözle bakıyor, on akılla düşünüyor, yirmi kulakla işitiyor, yirmi elle çalışıyor bir tarzda mânevî kıymeti ve kuvvetleri vardır. (HAŞİYE) » (Lem’alar sh: 161)

21- «Hem mûcib-i taaccüb, hem medâr-ı teessüftür ki, ehl-i hak ve hakikat **ittifaktaki fevkalâde kuvveti ihtilâfla zayi ettikleri** halde, ehl-i nifak ve ehl-i dalâlet, meşreblerine zıt olduğu halde **ittifaktaki ehemmiyetli kuvveti** elde etmek için ittifak ediyorlar. Yüzde on iken, doksan ehl-i hakikatı mağlûb ediyorlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 143)

22- «Sizler, ara sıra, İhlâs ve İktisad Lem’alarını ve bazan Hücumat-ı Sitte risalesini mâbeyninizde beraber okumalısınız. Sizin şimdiye kadar fevkalâde **sebat** ve **metanet** ve **tesanüd** ve **ittifakınız**, bu memlekete medâr-ı iftihar olacak ve istikbalini kurtaracak derecededir. Dikkat ediniz, bu yeni fırtına sizin tesanüdünüzü bozmasın.» (Kastamonu Lâhikası sh: 223)

23- «Risale-i Nur’un İhlâs Lem’alarında denildiği gibi, şimdi ehl-i iman, değil Müslüman kardeşleriyle, belki Hıristiyanın dindar ruhânîleriyle ittifak etmek ve **medar-ı ihtilâf meseleleri nazara almamak, nizâ etmemek gerektir**. Çünkü küfr-ü mutlak hücum ediyor. Senin, hamiyet-i diniye ve tecrübe-i ilmiye ve Nurlara karşı alâkanızdan rica ediyorum ki, Sabri ile geçen macerayı unutmaya çalış ve onu da affet ve helâl et. Çünkü o, kendi kafasıyla konuşmamış eskiden beri hocalardan işittiği şeyleri, lüzumsuz münakaşa ile söylemiş. Bilirsin ki, **büyük bir hasene ve iyilik, çok günahlara kefarettir** olur.

Evet, o hemşehrimiz Sabri, hakikaten Nura ve Nur vasıtasıyla imana öyle bir hizmet eylemiş ki, **bin hatâsını affettirir**.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 206)

24- «S – Belki birbirleriyle **adâvetleri, birbirinden gördükleri nâmeşrû bazı e’al içindir?**

C – Acaba ne cihetle, ne insafla, ne suretle, Subhan Dağı kadar ağır ve büyük olan **iman** ve **İslâmiyet** ve **insaniyet** ve **cinsiyet** sebebiyle hasıl olan muhabbet, şöyle çocuğun bahanesiyle bazı nâmeşrû harekât vesilesinden mütehassıl olan adâvete karşı hafif ve mağlûp olmuştur? Evet, muhabbeti iktiza eden İslâmiyet ve insaniyet, Cebel-i Uhud gibidir. Adâveti intaç eden esbab, bazı küçük çakıl taşları gibidir. Muhabbeti adâvete mağlûp ettiren adam, nazar-ı hakikatte Cebel-i Uhudu bir çakıl taşından aşağı derecesine indirmek kadar **ahmakane hareket etmiştir**. Adâvetle muhabbet, ziya ile zulmet gibi, içtima edemez. Adâvet galebe çalsa, muhabbet mümâşaata inkılâb eder. Muhabbet galebe çalsa, adâvet terahhum ve acımaya inkılâb eder. Benim mezhebim, muhabbete muhabbet etmektir, husumete husumet etmektir. Yani dünyada en sevdiğim şey muhabbet ve en darıldığım şey de husumet ve adâvettir.» (Münazarat sh: 76)

Siyaset ve zendeka cereyanlarının ifsadına aldanıp, tefrikaya alet olmak gibi feci mesuliyete düşmemek için bir ikaz:

HAŞİYE Evet, **sırr-ı ihlâs** ile **samimî tesanüd** ve **ittihad**, hadsiz menfaate medar olduğu gibi, korkulara, hattâ ölüme karşı en mühim bir siper, bir nokta-i istinaddır. Çünkü ölüm gelse, bir ruhu alır. Sırr-ı uhuvvet-i hakikiye ile, rıza-yı İlâhî yolunda, âhirete müteallik işlerde kardeşleri adedince ruhları olduğundan, biri ölse, “Diğer ruhlarım sağlam kalsınlar. Zira o ruhlar her vakit sevapları bana kazandırmakla mânevî bir hayatı idame ettiklerinden, ben ölmüyorum” diyerek, ölümü gülererek karşılar. Ve “O ruhlar vasıtasıyla sevab cihetinde yaşıyorum, yalnız günah cihetinde ölmüyorum” der, rahatla yatar. (Müellif)

25- «Sakın, sakın, dünya cereyanları, hususan siyaset cereyanları ve bilhassa harice bakan **cereyanlar sizi tefrikaya atmasın**. Karşınızda ittihad etmiş dalâlet firkalarına karşı perişan etmesin

اللَّهُ فِي الْبُغْضِ فِي اللَّهِ وَ الْحُبُّ فِي اللَّهِ düstur-u Rahmanî yerine, el'iyazü

billah الْحُبُّ فِي السِّيَاسَةِ وَالْبُغْضُ لِّلْسِيَاسَةِ düstur-u şeytanî hükmedip, melek

gibi bir hakikat kardeşine adâvet ve elhannâs gibi bir siyaset arkadaşına muhabbet ve taraftarlıkla zulmüne rıza gösterip cinayetine mânen şerik eylemesin.» (Kastamonu Lâhikası sh: 122)

Pek çok tefrika sebeplerine rağmen, tefrikalardan uzak duran ve tesanüde kuvvet veren talebeler:

26- «Evet, kardeşlerim, sizler, ihlâs sırrını tam muhafaza ediyorsunuz. Bu kadar esbab-ı tefrika içinde **vahdetinizi muhafaza, hakikaten bir harikadır**. Hâfız Ali'nin hakikaten müstesna bir mahviyet ve tevazuu içinde ihlâsı ve **fena fil'ihvan düsturunu muhafaza etmesi** ve Hüsrev'in hakikaten tedbirce bana ihtiyaç bırakmayacak bir derecede **tedbir ve dirayeti** ve Hâfız Ali gibi yüksek ihlâsı ve mahviyeti, Hâfız Mustafa'nın hizmet-i Nuriyede büyük iktidarı içinde kuvvetli bir **sadakati ve fedakârâne teslimiyeti** ve hem Abdurrahman, hem Lütfü, hem Hâfız Ali mânâsını taşıyan büyük ruhlu Küçük Ali, Risale-i Nur hizmetini dünyada herşeye tercihan **hayatının en büyük maksadı yapması** ve **sebeb-i ihtilâfa karşı kuvvetli mukavemeti** bulunduğunu bu dört mektubunuz bana bildirdi.

Aynı sistemde, meselede alâkadar kahraman Tâhirî ve kahraman Rüştü'nün dahi aynı hakikatte ve aynı ahlâkta bulduklarını hiç şüphe etmiyoruz. Bu altı rüknün, bu muvakkat sarsıntıdan, **hakikî bir tesanüde birbirine el ele, omuz omuza, baş başa vermesi, altı yüz, belki altı bin kıymet-i mâneviyeyi alıyor** diye, Cenab-ı Hakka Risale-i Nur hesabına hadsiz şükür ediyoruz ve **sizi de tebrik ediyoruz.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 242)

Hükümet merkezindeki başların hatâları cemaate te'sir eder:

27- «Ben şarkın dağlarında büyümüşüm. Merkez-i Hilâfeti güzel tahayyül ediyordum. Vaktâ ki, bundan yedi-sekiz ay mukaddem Dersaadete geldim. Gördüm ki, **İstanbul, tevahhuş ve tenafur-u kulûb sebebiyle medenî libası giymiş vahşî bir adama benzerdi**. Şimdi, ittihad-ı millî sebebiyle, medenî adam, fakat yarı medenî, yarı vahşî libasında bize arz-ı dîdâr ediyor. Evvel şarkta fenalığın sebebi, şarkın uzvu hastalanmış zannediyordum. Vaktâ ki, hasta olan İstanbul'u gördüm, nabzını tuttum, teşrih ettim. Anladım ki, **kalbindeki hastalıktır, her tarafa sirayet eder**. Tedavisine çalıştım bir divanelikle taltif edildim.» (Divan-ı Harbî Örfî sh: 79)

28- «Aziz kardeşlerim,

Evvel âhir tavsiyemiz, **tesanüdünüzü muhafaza** enâniyet, benlik, rekabetten tahaffuz ve itidal-i dem ve ihtiyattır.» (Şualar sh: 312)

Tesanüdü muhafaza edenin kazanacağı yüksek makam:

29- «Temsilde hata yok, nasıl ki büyük bir velî, küçük bir Ashâb kadar hizmet-i İslâmiyede Ehl-i Sünnetçe mevki almadığı gibi, aynen öyle de, (bu zamanda hizmet-i imaniyede hazz-ı nefsinin bırakıp ve mahviyet ile **tesanüd ve ittihadı muhafaza eden bir hâlis kardeşimiz, bir veliden ziyade mevki alıyor** diye kanaatim gelmiş.» (Şualar sh: 317)

Münafıkların hizmet ehli aleyhindeki bir planına dikkat:

30- «Münâfıklar, böyle vaziyetlerde kardeşlerin tesanüdünü ve birbirine karşı hüsn-ü zanlarını bozmak için derler: “İşte o kadar ehemmiyet verdiği zatlar âdi, âciz insanlardır.” Her ne ise...» (Ş: 320)

Tesanüdü bozan, avam-ı ehl-i imanı ehl-i dalâlet tarafına iter:

31- «Sizin tesanüdünüze benim ziyade ehemmiyet verdiğimin sebebi, yalnız bize ve Risale-i Nur’a menfaati için değil, belki tahkikî imanın dairesinde olmayan ve nokta-i istinada ve sarsılmayan bir cemaatin kat’î buldukları bir hakikate dayanmaya pekçok muhtaç bulunan avâm-ı ehl-i iman için dalâlet cereyanlarına karşı yılmaz, çekilmez, bozulmaz, aldatmaz bir merci, bir mürşid, bir hüccet olmak cihetiyle, sizin kuvvetli tesanüdünüzü gören kanaat eder ki, bir hakikat var, hiçbir şeye feda edilmez, ehl-i dalâlete başını eğmez, mağlûp olmaz diye kuvve-i mâneviyesi ve imanı kuvvet bulur, ehl-i dünyaya ve sefahete iltihaktan kurtulur.» (Şualar sh: 320)

Tesanüdü bozan, Nur’un en kuvvetli nokta-i istinadına zarar verir:

32- «Sobamın ve Feyzi’lerin ve Sabri ve Hüsrev’in iki su bardakları parça parça olması, dehşetli bir musibet geldiğini haber vermiştiler. Evet, bizim en kuvvetli nokta-i istinadımız olan hakikî tesanüd ve birbirinin kusuruna bakmamak ve Hüsrev gibi Nur kahramanından –benim yerimde ve Nurun şahs-ı mânevîsinin çok ehemmiyetli bir mümessili olmasından– hiçbir cihetle gücenmemek elzemdır. Ben kaç gündür dehşetli bir sıkıntı ve meyusiyet hissettiğimden, “Düşmanlarımız bizi mağlûp edecek bir çare bulmuşlar” diye çok telâş ederdim. Hem sobam, hem hayalî ayn-ı hakikat müşahedem doğru haber vermişler. Sakın, sakın, sakın! Çabuk, bu şimdye kadar demir gibi kuvvetli tesanüdünüzü tamir ediniz. Vallahi, bu hadisenin bizim hapse girmemizden daha ziyade Kur’ân ve iman hizmetimize –hususan bu sırada– zarar vermek ihtimali kavîdir.» (Şualar sh: 499)

Hizmet müdebbirini çürütmekle hizmet cemaatini dağıtmak olan gizli münafıkların iki planına alet olanlar, hizmete büyük hıyanet etmiş olurlar:

33- «Gizli düşmanlarımız iki plâmı takip edip, biri beni ihanetlerle çürütmek, ikincisi mâbeynimize bir soğukluk vermektir. Başta Hüsrev aleyhinde bir tenkid ve itiraz ve gücenmekle bizi birbirimizden ayırmaktır. Ben size ilân ederim ki, Hüsrev’in bin kusuru olsa ben onun aleyhinde bulunmaktan korkarım. Çünkü şimdi onun aleyhinde bulunmak, doğrudan doğruya Risale-i Nur aleyhinde ve benim aleyhimde ve bizi perişan edenlerin lehinde bir azîm hıyanettir ki, benim sobamın parçalanması gibi acîb, sebepsiz bir hadise başıma geldi. Ve bana yapılan bu son işkence dahi bu mânâsız ve çok zararlı tesanüdsüzlüğünüzden geldiğine kanaatim var. Dehşetli bir parmak buraya, hususan altıncıya karışıyor. Beni bu bayramımda ağlatmayınız, çabuk kalben tam barışınız.» (Şualar sh: 517)

Tesanüdü bozmak, kaderin tokadına vesile olur:

34- «İttihad-ı ehl-i iman cemaatindeki uhuvvet-i İslâmiye, Nurcularda pek hâlisâne, fedakârâne inkişaf ettiği gibi ve eski ecdatlarımızın kemâl-i aşkla ruhlarını feda ettikleri bir hakikate Nur şakirdleri o milyonlar kahraman ecdatlarından irsiyet aldıkları kuvvetli bir fedailikle o hakikate bağlanmaları, şimdye kadar resmî veya siyasî, gizli ve âşikâr cemiyetler ve komiteciliğe ihtiyaç bırakmıyordu. Demek şimdi bir ihtiyaç var ki, kader-i İlâhî onları bize musallat ediyor. Onlar mevhum bir cemiyet isnadıyla zulmederler. Kader ise, “Neden tam ihlâsla, tam bir tesanüdle, tam bir hizbullah olmadınız?” diye bizi onların elleriyle tokatladı, adalet etti.» (Şualar sh: 533)

Tefanî sırrını bozmak, cemaatin manevî kuvvetini, şevkini ve tesanüdünü kırma neticesini doğurur:

35- «Uhuvvet için bir düsturu beyan edeceğim ki, o düsturu cidden nazara almalısınız:

Hayat, vahdet ve ittihadın neticesidir. **İmtizaçkârâne ittihad gittiği vakit, mânevî hayat da gider.** **تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَ تَذْهَبَ رِيحُكُمْ** و işaret ettiği gibi, tesanüd bozulsa cemaatin tadı kaçır. Bilirsiniz ki, üç elif

ayrı ayrı yazılsa kıymeti üçtür. Tesanüd-ü adedîyle içtima etse, yüz on bir kıymetinde olduğu gibi, sizin gibi üç-dört hâdim-i Hak, ayrı ayrı ve taksimü'l-a'mâl olmamak cihetiyle hareket etseler, kuvvetleri üç-dört adam kadardır. Eğer hakikî bir uhuvvetle, birbirinin faziletleriyle iftihar edecek bir tesanüdle, **birbirinin aynı olmak derecede bir tefânî sırrıyla hareket etseler**, o dört adam, dört yüz adam kuvvetinin kıymetindedirler.» (Barla Lâhikası sh: 124)

Ehl-i dalâletin tesanüdümüzü bozmak planına karşı, tesanüdü korumada tam fedakârlık yapmak gerektir:

36- «Ehl-i dalâlet, Risale-i Nur'un elmas kılıçlarına mukabele edemedikleri için, şakirdleri içinde, derd-i maişet cihetinden ve bahar mevsimi gafletinden istifade ederek, meşrepler veya hissiyatları muhalefetinden zayıf damarları bulup, şakirdleri içindeki tesanüdü sarsmak istediklerini hissettim ve anladım. Sakın, çok dikkat ediniz, içinize bir mübayenet düşmesin. İnsan hatâdan hâli olamaz fakat tevbe kapısı açıktır.

Nefis ve şeytan, sizi, kardeşinize karşı itiraza ve **haklı olarak tenkide sevk ettiği vakit**, deyin ki: “Biz, değil böyle cüz'î hukukumuzu, belki hayatımızı ve haysiyetimizi ve dünyevî saadetimizi Risale-i Nur'un en kuvvetli rabitası olan **tesanüde feda etmeye mükellefiz**. O bize kazandırdığı netice itibarıyla dünyaya, enaniyete ait **herşeyi feda etmek vazifemizdir**” deyip nefsinizi susturunuz. Medâr-ı nizâ bir mesele varsa meşveret ediniz. Çok sıkı tutmayınız herkes bir meşrepte olmaz. Müsamahayla birbirine bakmak şimdi elzemdir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 234)

37- «Nurculardaki tam ihlâs ve hakikî sadakat ve sarsılmaz tesanüd vesilesiyle, başımıza gelen bütün musibetler, hizmet-i imaniyemiz noktasında büyük nimetlere çevrilmiş ve perde altında hatır ve hayale gelmeyen Nurun fütuhatları oluyor.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 123)

38- «Şu bürhan kâfi değil midir ki, hayatımızın bekası iman ve sıdkın ve tesanüdün devamıdır?» (Münazarat sh: 64)

Tercihen nakledilen yukarıdaki ders, tavsiye, emir ve îkazlar, hizmet-i diniyede ihtilafları terk etmek ve tam ihlas üzere tesanüd etmek lüzumunu sarahatla ifade eder ve bunun sabit bir esas olduğunu ortaya koyar.

-----µµµ-----

9- İKTİSAD DÜSTURU

(İstiğna Düsturuna da bakınız)

Kur'an iktisadı emreder:

1- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿۱﴾ ﴿۲۶﴾ « ۱- تَسْرِفُوا وَ اَشْرَبُوا وَ كَلُوا »

ŞU ÂYET-i KERİME, iktisada kat'î emir ve israftan nehy-i sarîh suretinde gayet mühim bir ders-i hikmet veriyor.» (Lem'alar sh: 139)

İktisadın tarifi:

Bu kelime lûgat mânâsiyle, "amelde ve hayatta i'tidal ve istikamet" demek olup "kasd" kelimesinden alınmıştır. Doğru yolu tanıyan kimse, onu kendine maksad yapar ve o yolda gider. Onu tanımayan ise, ifrat ve tefritte kalır. İsrâf, iktisadın zıddı olup hayatta ve amelde hadd-i istikameti aşmaktır.

İktisad kelimesi geniş mânâsiyle ele alınarak Bediüzzaman Hazretlerinin iktisadçılığı hakkında şu izahat veriliyor.

2- «Üstadın meşreb ve mesleğini tamamen anladıktan sonra, artık onun yüksek iktisadçılığını böyle yemek içmek gibi basit şeylerle mukayese etmeyi çok görüyorum. Zira, bu büyük insanın yüksek iktisadçılığını mânevî sahalarda tatbik etmek ve maddî olmayan ölçülerle ölçmek lâzım gelir.

Meselâ, Üstad, bu yüksek iktisadçılık kudretini sırf yemek, içmek, giymek gibi basit şeylerle değil bilâkis fikir, zihin, istidat, kabiliyet, vakit, zaman, nefis ve nefes gibi mânevî ve mücerred kıymetlerin israf ve heder edilmemesiyle ölçen bir dâhidir. Ve bütün ömrü boyunca bir karakter halinde takip ettiği bu titiz muhasebe ve murakebe usulünü, bütün talebelerine de telkin etmiştir. Binaenaleyh bir Nur talebesine olur olmaz eseri okutturmak ve her sözü dinlettirmek kolay birşey değildir. Zira, onun gönlünün mihrak noktasında yazılı olan şu "Dikkat!" kelimesi, en hassas bir kontrol vazifesi görmektedir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 14)

Evet bu iktisad hakikati, insan hayatında olduğu gibi bütün kainat nizamında da şâmil bir hikmet ahengini gösteriyor. Şöyle ki:

3- «Sâni-i Zülcelâl, ism-i Hakîmin muktezasıyla, herşeyde en hafif sureti, en kısa yolu, en kolay tarzı, en faydalı şekli ehemmiyetle takip ettiği gösteriyor ki, israf, abesiyet, faydasızlık, fitratta yoktur. İsrâf ise, ism-i Hakîmin zıddı olduğu gibi, iktisad onun lâzımıdır ve düstur-u esasıdır.

Ey iktisadsız, israflı insan! Bütün kâinatın en esaslı düsturu olan **iktisadı** yapmadığından, ne kadar hilâf-ı hakikat hareket ettiğini bil (27) شَرِبُوا وَ تَسْرِفُوا

ا وَ كَلُوا âyeti ne kadar esaslı, geniş bir düsturu ders verdiğini anla.» (Lem'alar sh: 316)

4- **Peygamberimiz (A.S.M.)** «Bütün sünen-i seniyyesinde, ahvâl-i fitriyesinde ve ahkâm-ı şer'iyesinde hadd-i istikameti ihtiyar edip, zulüm ve zulümat olan ifrat ve tefritten, **israf ve tebzirden kaçınmış**» (Lem'alar sh: 60)

26 A'râf Sûresi, 7:31.

27 A'râf Sûresi, 7:31.

5- «Ahlâk-ı âliye-i Peygamberiyeden olan ve belki kâinattaki nizam-ı hikmet-i İlahiyenin medarlarından olan iktisad ise, sefillik ve bahillik ve tamahkârlık ve hırsın bir halitası olan hisset ile hiç münasebeti yok. Yalnız sureten bir benzeyiş var.» (Lem'alar sh: 144)

6- «Semavî Kur'ân'ın kanun-u esasîsi, كَلُوا وَاشْرَبُوا وَتَسْرِفُوا⁽²⁸⁾ نِ اِّ مَا سَعَى

ferman-ı esasîsiyle, “beşerin saadet-i

hayatiyesi, iktisad ve sa'ye gayrette olduğunu ve onunla beşerin havas, avâm tabakası birbiriyle barışabilir” diye Risale-i Nur bu esas izaha binaen, kısa bir iki nükte söyleyeceğim:

Birincisi: Bedevîlikte beşer üç dört şeye muhtaç oluyordu. O üç dört hâcâtını tedarik etmeyen, on adette ancak ikisiydi. Şimdiki garb medeniyet-i zâlîme-i hâzırası, **su-i istimâlât** ve **israfat** ve **hevesatı tehyic** ve **havâic-i gayr-ı zaruriyeyi, zarurî hâcatlar hükmüne getirip** görenek ve tiryakilik cihetiyle, şimdiki o medenî insanın tam muhtaç olduğu dört hâcâtı yerine, yirmi şeye bu zamanda muhtaç oluyor. O yirmi hâcâtı tam helâl bir tarzda tedarik edecek, yirmiden ancak ikisi olabilir on sekizi muhtaç hükmünde kalır. Demek, bu medeniyet-i hâzıra insanı çok fakir ediyor. O ihtiyaç cihetinde beşeri zulme, başka haram kazanmaya sevk etmiş.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 99)

7- «Elhasıl: Medeniyet-i garbiye-i hâzıra, semavî dinleri tam dinlemediği için, beşeri hem fakir edip ihtiyacatı ziyadeleştirmiş. **İktisad ve kanaat esasını bozup israf ve hırs ve tamah ziyadeleştirmeye, zulüm ve harama yol açmış.**

Hem beşeri vesait-i sefahete teşvik etmekle, o biçare muhtaç beşeri tam tembelleğe atmış, sa'y ve amelin şevkini kırıyor. Hevesata, sefahete sevk edip ömrünü faydasız zayi ediyor.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 100)

8- «Süfyan israfı teşvik etmekle, şiddetli bir hırs ve tamah uyandırarak insanların o zayıf damarlarını tutup kendine musahhar eder” diye bu hadîs ihtar ediyor “İsraf eden ona esir olur, onun dâmına düşer” diye haber verir.» (Şualar sh: 583)

9- «Ey kardeşlerim! Eğer ehl-i dünyanın dalkavukları ve ehl-i dalâletin münafıkları, sizi, insanîyetin şu zayıf damarı olan tamah yüzünden yakalasalar, geçen hakikati düşünüp, bu fakir kardeşinizi nümune-i imtisal ediniz. Sizi bütün kuvvetimle temin ederim ki, **kanaat ve iktisad, maaştan ziyade sizin hayatınızı idame ve rızkınızı temin eder.** Bahusus size verilen o gayr-ı meşru para, sizden, ona mukabil bin kat fazla fiyat isteyecek. Hem her saati size ebedî bir hazineyi açabilir olan hizmet-i Kur'âniyeye sed çekebilir veya fütur verir. Bu öyle bir zarar ve boşluktur ki, her ay binler maaş verilse, yerini dolduramaz.» (Mektubat sh: 418)

10- «Ben itiraf ediyorum ki, hizmet-i Kur'âniyedeki kemâl-i ihlâs ve sırf livechillâh için hizmeti, iki vaziyetim ihlâl ediyordu. Şiddetli bir tokat yedim. Çünkü ben bu memlekette garip hükmündeyim, garibim. Hem, şekvâ olmasın, **Üstadımın en mühim bir düsturu olan iktisada ve kanaate riayet etmediğimden, fakr-ı hale mâruzum.** Hodbin, mağrur insanlarla ihtilâta mecbur olduğumdan –Cenâb-ı Hak affetsin–mürüvvetkârâne bir surette riâyaya ve tabasbusa da mecbur oluyordum. Üstadım çok defa beni ikaz ve ihtar ve tekdir ediyordu. Maatteessüf kendimi kurtaramıyordum. Halbuki, Kur'ân-ı Hakîmin ruh-u hizmetine zıt olan bu vaziyetimden şeytan-ı cinnî ve insî istifade etmekle beraber, hizmetimize de bir soğukluk, bir fütur veriyordu.» (Lem'alar sh: 44)

28 Necm Sûresi, 53:39.

11- «Tevekkül, kanaat ve iktisad öyle bir hazine ve bir servettir ki, hiçbir şeyle değişilmez. İnsanlardan ahz-ı mal edip o tükenmez hazine ve defineleri kapatmak istemem. Rezzâk-ı Zülcelâle yüz binler şükrediyorum ki, küçüklüğümden beri beni minnet ve zillet altına girmeye mecbur etmemiş. Onun keremine istinaden, bakiye-i ömrümü de o kaideyle geçirmesini rahmetinden niyaz ediyorum.» (Mektubat sh: 14)

12- «Ey kanaatsız, hırslı ve iktisadsız, israflı ve haksız, şekvâlı, gafil insan! Kat'iyen bil ki, kanaat, ticaretli bir şükrandır hırs, hasâretli bir küfrandır. Ve iktisad, nimete güzel ve menfaatli bir ihtiramdır. İsrâf ise, nimete çirkin ve zararlı bir istihfaftır. Eğer aklın varsa kanaate alış ve rızaya çalış.» (Mektubat sh: 285)

13- «Şükürün mikyâsı kanaattir ve iktisadtır ve rızadır ve memnuniyettir. Şükürsüzlüğün mizanı hırstır ve israftır, hürmetsizliktir, haram-helâl demeyip rast geleni yemektir.» (Mektubat sh: 366)

14- «Hâlîk-ı Rahîm, nev-i beşere verdiği nimetlerin mukabilinde şükür istiyor. İsrâf ise şükre zıttır, nimete karşı hasâretli bir istihfaftır. **İktisad ise, nimete karşı ticaretli bir ihtiramdır.**

Evet, iktisad hem bir şükür-ü mânevî, hem nimetlerdeki rahmet-i İlâhiyeye karşı bir hürmet, hem kat'î bir surette sebep-i bereket, hem bedene perhiz gibi bir medar-ı sıhhat, hem mânevî dilencilik zilletinden kurtaracak bir sebep-i izzet, hem nimet içindeki lezzeti hissetmesine ve zâhiren lezzetsiz görünen nimetlerdeki lezzeti tatmasına kuvvetli bir sebeptir. İsrâf ise, mezkûr hikmetlere muhalif olduğundan, vahîm neticeleri vardır.» (Lem'alar sh: 139)

15- «Evet, iktisad etmeyen, zillate ve mânen dilencilige ve sefaletе düşmeye namzettir. Bu zamanda isrâfâta medar olacak para çok pahalıdır. Mukabilinde bazan hayşiyet, namus rüşvet alınıyor. Bazan mukaddesât-ı diniye mukabil alınıyor, sonra menhus bir para veriliyor. Demek, mânevî yüz lira zararla maddî yüz paralık bir mal alınır.» (Lem'alar sh: 141)

16- «İsrâf, hırsı intaç eder. Hırs üç neticeyi verir:

BİRİNCİSİ: Kanaatsizliktir. Kanaatsizlik ise sa'ye, çalışmaya şevki kırar. Şükür yerine şekvâ ettirir, tembelleğe atar. Ve meşru, helâl, az malı (HAŞİYE) terk edip, gayr-ı meşru, külfetsiz bir malı arar. Ve o yolda izzetini, belki haysiyetini feda eder.» (Lem'alar sh: 144)

17- «Derd-i maişet sersemliğiyle, ekser halk âhiret işlerine ikinci derecede bakmalarından, ehl-i dalâlet istifade edip onları avlıyorlar. Risale-i Nur şakirdleri kanaat ve **iktisad düsturlarıyla bu manevî hastalığa da mukabele ederler** inşaallah.» (Kastamonu Lâhikası sh: 154)

18- «Hakikî ihlâslı Nurcular, menfaat-i maddiyeye ehemmiyet vermedikleri gibi, bir kısmı, **âzamî iktisad ve kanaatle** ve fakirü'l-hal olmalarıyla beraber, sabır ve insanlardan istigna ile ve hizmet-i Kur'âniyede hakikî bir ihlâs ve fedakârlıkla ve çok kesretli ve şiddetli ehl-i dalâlete karşı mağlûp olmamak için ve muhtaçları hakikate ve ihlâsa dâvet etmekte bir şüphe bırakmamak için ve rızâ-yı İlâhîden başka o hizmet-i kudsiyeyi hiçbirşeye âlet etmemek için, bir cihette hayat-ı içtimaiye faydalarından çekiniyorlar.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 170)

19- «Hırs ve tamah, za'f-ı fakr noktasında teveccüh-ü nâsı celbine medar riyâkârâne

---

HAŞİYE: **İktisatsızlık yüzünden müstehlikler çoğalır, müstahsiller azalır.** Herkes gözünü hükümet kapısına diker. O vakit hayat-ı içtimaiyenin medarı olan san'at, ticaret, ziraat tenakus eder. O millet de tedennî edip sukut eder, fakir düşer. (Müellif)

vaziyet almaya sevk ediyor.

Risale-i Nur'un şakirdleri, **iktisad ve kanaat ve tevekkül ve kismetine rıza** gibi, Risale-i Nur'un dersinden aldıkları izzet-i imaniye, inşaallah onları riyadan ve dünya menfaatleri için hodfuruşluktan men eder.» (Kastamonu Lâhikası sh: 184)

Bediüzzaman Hazretlerinin ikinci hizmet hayatından bir tesbit:

20- «Van'da inzivada iken garba nefyedilip Isparta'nın Barla nahiyesinde ikamete memur edildiği zamandan başlar ki, Risale-i Nur'un zuhuru ve intişarındır. **Âzamî ihlâs, âzamî fedakârlık, âzamî sadakat, metanet ve dikkat ve iktisad içinde Risale-i Nur'la giriştiği hizmet-i imaniye ve mânevî cihad-ı diniyedir.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 27)

21- «Bediüzzaman, Kur'ân, imân, İslâmiyet hizmeti için, dünyevî rahatlıklarını fedâ etmiş dünyevî, şahsî servetler edinmemiş, zühd ve takvâ ve riyâzet, **iktisad ve kanaatla ömür geçirerek dünya ile alâkasını kesmiştir.**» (Sözler sh: 757)

22- «İşte, hakaik-i Kur'âniyeden ve desâtir-i İslâmiyeden olan adalet, iktisad, nezafet hayat-ı beşeriyede ne derece esaslı birer düstur olduğunu anla.» (Lem'alar sh: 310)

Bu kısmî tesbitte de israfî terk ile a'zamî iktisad bir düstur ve esas olduğu görüldü.

-----µµµ-----

10- SİYASETTEN UZAK DURMAK DÜSTUR VE ESASI

Siyasî çalışmaların iman hizmetine nisbetle geri derecede olduğu ve çeşitli cihetlerden iman hizmetine zarar verdiği için, iman hizmetinin hakiki şakirdleri siyasî faaliyetlere girmemelerine dair Risale-i Nurdaki ikazlardan bir kısımlarıdır:

1- «İman hizmeti, iman hakaiki, bu kâinatta herşeyin fevkindedir hiç bir şeye tâbî' ve âlet olamaz. Fakat bu zamanda ehl-i gaflet ve dalâlet ve dinini dünyaya satan ve bâki elmasları şişeye tebdil eden gafil insanlar nazarında o hizmet-i imaniyeyi hariçteki kuvvetli cereyanlara tâbî' veya âlet telâkki etmek ve yüksek kıymetlerini umumun nazarında tenzil etmek endişesiyle, **Kur'an-ı Hakîm'in hizmeti bize kat'î bir surette siyaseti yasak etmiş.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 137)

2- «Madem mesleğimiz azamî ihlastır değil benlik enaniyet, **dünya saltanatı da verilse, baki bir mes'ele-i imaniyeyi o saltanata tercih etmek** azamî ihlasın iktizasıdır.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 246)

3- «Ehl-i dünya ve ehl-i siyaset ve avamın nazarında birinci derece ve hakikat nazarında, imana nisbeten **ancak onuncu derecede bulunan siyaset-i İslâmiye** ve hayat-ı içtimaiye-i ümmete dair hizmeti, **kâinatta en büyük mes'ele ve vazife ve hizmet olan hakaik-i imaniyenin çalışmasına** racih gördüklerinden o tercümana karşı arkadaşlarının pek ziyade hüsn-ü zanları ehl-i siyasete, inkılapçı bir siyaset-i İslâmiye fikrini vermek cihetinde, Risale-i Nur'a karşı hayat-ı içtimaiye noktasında cephe almak ve fütuhata mani olmak pek kuvvetli ihtimali vardı. Bunda hem hata, hem zarar büyüktür.

4- Kader-i İlahî, bu yanlış tashih etmek ve o ihtimali izale etmek ve öyle ümid besliyenlerin ümidlerini tadil etmek için, en ziyade öyle cihetlerde yardım ve iltihaka koşacak olan ülemeden ve sâdattan ve meşayihden ve ahabdan ve hemşehriden birisini muarız çıkardı

o ifratı tadil edip adalet etti. “**Size, kâinatın en büyük mes’eleşi olan iman hizmeti yeter**” diye bizi merhametkârane o hâdiseye mahkûm eyledi.» (K.L. sh: 193)

5- «Evet bu zaman hem iman ve din için, hem hayat-ı içtimaiye ve şeriat için, hem hukuku âmme ve siyaset-i İslâmiye için, gayet ehemmiyetli birer müceddid ister. **Fakat en ehemmiyetlisi, hakaik-i imaniyeyi muhafaza noktasında tecdid vazifesi, en mukaddes ve en büyüğüdür.** Şeriat ve hayat-ı içtimaiye ve siyasiye daireleri ona nisbeten ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalıyor.

6- «Rivayat-ı hadîsiyede, tecdid-i din hakkında ziyade ehemmiyet ise, imanî hakaikteki tecdid itibariyledir. ... Bu asırda, Cenab-ı Hakk’a hadsiz şükür olsun ki, Risale-i Nur’un hakikatına ve şakirdlerinin şahs-ı manevîsine, hakaik-i imaniye muhafazasında tecdid vazifesini yaptırmış.» (Kastamonu Lâhikası sh: 189)

7- «Bediüzzaman, rivayetlerde gelen eşhas-ı âhîrzamana ait haberlerin mühim bir kısmını ve hürriyetten evvel İstanbul’da te’vilini söylediği hadîslerin ihbar ettiği **âhîrzamanın dehşetli şahıslarının Âlem-i İslâm ve insaniyette zuhur ettiğini görür.** Ve yine gelen rivayetlerden, onlara karşı çıkacak ve mukabele edecek olan Hizb-ül-Kur’an hakkında, “**O zamana yetiştiğiniz zaman siyaset cânibiyle onlara galebe edilmez** ancak manevî kılınç hükmünde i’caz-ı Kur’an’ın nurlarıyla mukabele edilebilir.”» (Tarihçe-i Hayat sh: 147)

8- «**Risale-i Nur şakirdleri dünya siyasetine ve cereyanlarına ve maddî mücadelelerine karışmıyorlar ve ehemmiyet vermiyorlar ve tenezzül etmiyorlar.**» (Şualar sh: 271)

9- «**Hem Kur’an bizi siyasetten şiddetle men’etmiş.** Evet Risale-i Nur’un vazifesi ise, hayat-ı ebediyeyi mahveden ve hayat-ı dünyeviyeyi de dehşetli bir zehire çeviren küfr-ü mutlaka karşı, imanî olan hakikatlarla gayet kat’î ve **en mütemerrid zındık feylesofları dahi imana getiren** kuvvetli bürhanlar ile Kur’ana hizmet etmektir. Onun için **Risale-i Nur’u hiçbir şeye âlet edemeyiz.**» (Şualar sh: 349)

10- «**Yeni Said ne için bu kadar şiddetle siyasetten tecennüb ediyor?**

Elcevab: Milyarlar seneden ziyade olan hayat-ı ebediyeye çalışmasını ve kazanmasını meşuk bir-iki sene hayat-ı dünyeviyeye lüzumsuz, fuzulî bir surette karışma ile feda etmemek için.. hem **en mühim, en lüzumlu, en saf ve en hakikatlı olan hizmet-i iman ve Kur’an için** şiddetle siyasetten kaçıyor....

Amma Kur’an ve imanın hizmeti ne için beni men’ediyor dersen, ben de derim ki: **Hakaik-i imaniye ve Kur’aniye birer elmas** hükmünde olduğu halde, siyaset ile âlûde olsa idim elimdeki o elmaslar iğfal olunabilen avam tarafından, “Acaba taraftar kazanmak için bir propaganda-i siyaset değil mi?” diye düşünürler. O elmaslara, âdi şişeler nazarıyla bakabilirler. O halde ben o **siyasete temas etmekle, o elmaslara zulmederim ve kıymetlerini tenzil etmek hükmüne geçer.**» (Mektubat sh: 62)

11- «Hem Risale-i Nur’un **has talebeleri,** bâki elmaslar hükmünde olan hakaik-i imaniyenin vazifesi içinde iken, **zâlimlerin satranç oyunlarına bakmakla** vazife-i kudsiyelerine fütur vermemek ve fikirlerini onlar ile bulaştırmamak gerektir. **Cenab-ı Hak bize nur ve nuranî vazifeyi vermiş** onlara da, zulümlü zulümatlı oyunları vermiş. Onlar bizden istiğna edip yardım etmedikleri ve elimizdeki kudsî nurlara müşteri olmadıkları halde, biz onların karanlıklı oyunlarına vazifemizin zararına bakmağa tenezzül etmek hatadır. Bize ve merakımıza, dairemiz içindeki ezvak-ı maneviye ve envar-ı imaniye kâfi ve vâfidir.»

(Kastamonu Lâhikası sh: 118)

12- «Benim ile temas eden bütün dostlarım bilirler ki siyasete değil karışmak, değil teşebbüs, belki düşünmesi dahi esas maksadıma ve ahval-i ruhiyeme ve hizmet-i kudsiye-i imaniyeme muhaliftir ve olamıyor. **Bana nur verilmiş, siyaset topuzu verilmemiş.**

Bu halin bir hikmeti şudur ki **hakaik-i imaniyeye müştak ve memuriyet mesleğine giren birçok zatlari**, bu hakaika endişeli ve tenkidkârane baktırmamak, onlardan mahrum etmemek için, Cenab-ı Hak kalbime **siyasete karşı şiddetli bir kaçınmak ve bir nefret vermiştir** kanaatındayım.» (Tarihçe-i Hayat sh: 221)

13- «**Risale-i Nur şakirdlerinin, mümkün olduğu kadar, siyasete ve idare işine ve hükûmetin icraatına karışmamak bir düstur-u esasileridir.** Çünkü halisane hizmet-i Kur'aniye, onlara her şeye bedel kâfi geliyor.» (Şualar sh: 362)

14- «**Nur şakirdleri, hiç siyasete karışmadılar, hiçbir partiye girmediler. Çünkü iman, mâl-i umumîdir.** Her taifede muhtaçları ve sahibleri var. Tarafgirlik giremez. Yalnız küfre, zendekaya, dalâlete karşı cephe alır. **Nur mesleğinde, mü'minlerin uhuvveti esastır.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 180)

15- «Elhamdülillâh, **siyasetten tecerrüd sebebiyle, Kur'anın elmas gibi hakikatlarını propaganda-i siyaset ittihamı altında cam parçalarının kıymetine indirmedim.** Belki gittikçe o elmaslar kıymetlerini her taifenin nazarında parlak bir tarzda ziyadeleştiriyor.» (Mektubat sh: 49)

16- «**Nur Risalelerinin ve Nurcuların siyasetle alâkaları yok** ve Risale-i Nur, rıza-i İlahîden başka hiç bir şeye âlet edilmediğinden, mümkün olduğu kadar Risale-i Nur'un mensubları, içtimaî ve siyasî cereyanlara karışmak istemiyorlar. Yalnız Sebilürreşad, Doğu gibi mücahidler iman hakikatlarını ehl-i dalâletin tecavüzatından muhafazaya çalıştıkları için, ruh u canımızla onları takdir ve tahsin edip **onlarla dostuz ve kardeşiz, fakat siyaset noktasında değil. Çünkü iman dersi için gelenlere tarafgirlik nazarıyla bakılmaz.** Dost düşman derste fark etmez. Halbuki siyaset tarafgirliği, bu manayı zedeler. İhlas kırılır. Onun içindir ki, Nurcular emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip **Nur'u hiç bir şeye âlet etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 36)

17- «Aziz kardeşlerim, siz kat'î biliniz ki: **Risale-i Nur ve şakirdlerinin meşgul oldukları vazife, rûy-i zemindeki bütün muazzam mesâilden daha büyüktür.** Onun için dünyevî merak-aver mes'elelere bakıp, vazife-i bâkıyenizde fütur getirmeyiniz. Meyvenin Dördüncü Mes'elesini çok defa okuyunuz, kuvve-i maneviyeniz kırılmasın.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 43)

18- «**Evet bu zamanda siyaset, kalbleri ifsad eder ve asabi ruhlari azab içinde bırakır. Selamet-i kalb ve istirahat-ı ruh isteyen adam, siyaseti bırakmalı.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 123)

19- «**Gaflet verecek ve dünyaya boğduracak ve hakiki vazife-i insaniyeti ve âhireti unutturacak olan en geniş daire ise, siyaset dairesidir.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 57)

Dindar siyasiler, siyaseti vesile ve dini gaye görmek ve siyaseti dine alet ve yardımcı yapmak şartıyla siyasete girebilir.

20- «**Maksad-ı aslî siyasetini yapanlarda din ikinci derecede kalır, tebeî hükmüne geçer.** Hakiki dindar ise "bütün kâinatın en büyük gayesi ubudiyet-i insaniyedir" diye siyasete aşk u merak ile değil ikinci üçüncü mertebede onu **dine ve hakikata âlet etmeye -eğer**

mümkünse- çalışabilir. Yoksa bâki elmasları, kırılacak adi şişelere âlet yapar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 57)

Âl-i Beytin asil vazifesi, hizmet-i diniyedir.

21- «Eğer desen: Hilâfet-i İslâmiye noktasında **İmam-ı Ali**'nin fevkalâde iktidarı, hârikulâde zekâsı ve yüksek liyakatıyla beraber seleflerine nisbeten muvaffakiyetsizliği nedendir?

Elcevab: O mübarek zât, siyaset ve saltanattan ziyade, daha çok mühim başka vazifelere lââyık idi. Eğer **tam muvaffakiyet-i siyasiye ve tamam saltanat olsaydı, "Şah-ı Velayet" ünvan-ı manidarını bihakkın kazanamayacaktı.** Halbuki zâhirî ve siyasî hilâfetin pek çok fevkinde manevî bir saltanat kazandı ve Üstad-ı Küll hükmüne geçti hattâ kıyamete kadar saltanat-ı manevîsi bâki kaldı.» (Mektubat sh: 54)

22- «Amma kader nokta-i nazarında feci akıbetin hikmeti ise: Hasan ve Hüseyin ve onların hanedanları ve nesilleri, manevî bir saltanata namzed idiler. **Dünya saltanatı ile manevî saltanatın cem'i gayet müşkildir.** Onun için onları dünyadan küstürdü, dünyanın çirkin yüzünü gösterdi. Tâ, kalben dünyaya karşı alâkaları kalmasın. **Onların elleri muvakkat ve sûrî bir saltanattan çekildi** fakat parlak ve daimî bir saltanat-ı maneviyeye tayin edildiler âdi valiler yerine, evliya aktaablarına merci' oldular.» (Mektubat sh: 55)

23- «Eğer denilse: Neden hilâfet-i İslâmiye Âl-i Beyt-i Nebevî'de takarrur etmedi? Halbuki en ziyade lââyık ve müstehak onlardı?»

Elcevab: **Saltanat-ı dünyeviye aldatıcıdır.** Âl-i Beyt ise, hakaik-ı İslâmiyeyi ve ahkâm-ı Kur'aniyeyi muhafazaya memur idiler. Hilâfet ve saltanata geçen, ya Nebi gibi masum olmalı, veyahut Hulefa-yı Raşidîn ve Ömer İbn-i Abdülaziz-i Emevî ve Mehdi-i Abbasî gibi hârikulâde bir zühd-ü kalbi olmalı ki aldanmasın. Halbuki Mısır'da Âl-i Beyt namına teşekkül eden Devlet-i Fâtîmiye Hilâfeti ve Afrika'da Muvahhidîn Hükûmeti ve İran'da Safevîler Devleti gösteriyor ki **saltanat-ı dünyeviye Âl-i Beyte yaramaz, vazife-i asliyesi olan hıfz-ı dini ve hizmet-i İslâmiyeti onlara unutturur.** Halbuki saltanatı terk ettikleri zaman, parlak ve yüksek bir surette İslâmiyete ve Kur'ana hizmet etmişler.

İşte bak! Hazret-i Hasan'ın neslinden gelen aktaablar, hususan **Aktaab-ı Erbaa** ve bilhassa Gavs-ı Azam olan **Şeyh Abdülkadir-i Geylanî** ve Hazret-i Hüseyin'in neslinden gelen imamlar, hususan **Zeynelabidîn** ve **Cafer-i Sâdık** ki, herbiri birer manevî mehdi hükmüne geçmiş, manevî zulmü ve zulûmatı dağıtıp, **envar-ı Kur'aniyeyi ve hakaik-ı imaniyeyi neşretmişler.** Cedd-i emcedlerinin birer vârisi olduklarını göstermişler.» (Mektubat sh: 100)

Risale-i Nur, siyaset-i İslâmiyeye de âlet olamayacağını bildiren Said Nursi Hazretleri diyor ki:

24- «İnkışafa başlayan İslâm birlik fikri ve ittihad-ı İslâm siyaseti, Risale-i Nur'u kendine bir kuvvet, bir âlet yapmaya çalışacaktı ve bizleri siyaset-i İslâmiyeye bakmaya mecbur edecekti. Halbuki Risale-i Nur'un mesleğindeki sırr-ı ihlâs iman, Kur'ân hakikatlerinden başka **hiçbir şeye âlet, tâbi olmadığı...**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 257)

25- «Risale-i Nur, dünyada her cereyanın fevkinde bulunması ve umumun malı olması cihetiyle, bir tarafa tâbi ve dahil olmaz. Belki **mütecaviz dinsizlere karşı haklı tarafa yardımcı olur ve dost olur ve ihtiyat kuvveti hükmünde onlara bir nokta-i istinat olur.** Fakat siyaset hesabına değil, belki Nur'ların intişarı ve maslahatı hesabına, bazı kardeşler, **Nurlar namına değil, belki kendi şahısları namına girebilir.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 160)

Siyasetten uzak durmayı beyan eden ve kısmen tercih edilen mezkûr nakiller, bilhassa haslar

daire ehlinin ve hakiki şakirdlerin –siyasîleri ikaz etmeleri müstesna– bilfiil siyasete girmemelerini sarahatla ortaya koyar.

-----μμμ-----

11- İSTİĞNA DÜSTURU

(İktisad Düsturuna da bakınız)

Dinî hizmetlerde maddî ve manevî menfaatleri istememek olan istiğna düsturu, Risale-i Nurun hizmetinde ehemmiyetle ve ısrarla nazara verilen bir esastır.

Bediüzzaman Hazretleri bir talebesine yazdığı, fakat umuma bakan istiğna düsturu hakkındaki dersinde diyor ki:

1- «Bana bir hediye gönderdin gayet ehemmiyetli bir kaidemi bozmak istersin. Ben demiyorum ki: “Kardeşim ve biraderzadem olan Abdülmecid ve Abdurrahman’dan kabul etmediğim gibi senden de kabul etmem.” Çünkü sen onlardan daha ileri ve ruhuma daha yakın olduğundan, herkesin hediyesi reddedilse, seninki bir defaya mahsus olmak üzere reddedilmez. Fakat bu münasebetle o kaidemin sırrını söyleyeceğim. Şöyle ki:

Eski Said minnet almazdı. Minnetin altına girmektense ölümü tercih ederdi. Çok zahmet ve meşakkat çektiği halde kaidelerini bozmadı. Eski Said’in, senin bu biçare kardeşine irsiyet kalan şu hasleti ise, tezehhüd ve sun’î bir istiğnâ değil, belki **dört beş ciddî esbaba** istinat eder.

Birincisi: **Ehl-i dalâlet, ehl-i ilmi, ilmi vasıta-i cer etmekle itham ediyorlar, “İlmi ve dini kendilerine medar-ı maişet yapıyorlar”** deyip insafsızcasına onlara hücum ediyorlar. **Bunları fiilen tekzip lâzımdır.**

İkincisi: **Neşr-i hak için enbiyaya ittibâ etmekle mükellefiz. Kur’ân-ı Hakîmde, hakkı neşredenler**

إِنْ أَجْرِيَا عَلَى اللَّهِ * إِنْ أَجْرِيَا عَلَى اللَّهِ (29)

diyerek insanlardan istiğnâ göstermişler. Sûre-i Yâsin’de

(30) إِنْ أَجْرِيَا عَلَى اللَّهِ * إِنْ أَجْرِيَا عَلَى اللَّهِ cümlesi, meselemiz hakkında çok mânidardır.

Üçüncüsü: Birinci Sözde beyan edildiği gibi, Allah namına vermek, Allah namına almak lâzımdır. Halbuki, ekseriya ya veren gafildir kendi namına verir, zımnî bir minnet eder. Ya alan gafildir Mün’im-i Hakikîye ait şükürü, senâyı zâhirî esbaba verir, hata eder.

Dördüncüsü: Tevekkül, kanaat ve iktisad öyle bir hazine ve bir servettir ki, hiçbir şeyle değişilmez. İnsanlardan ahz-ı mal edip o tükenmez hazine ve defineleri kapatmak istemem. Rezzâk-ı Zülcelâle yüz binler şükrediyorum ki, küçüklüğümden beri beni minnet ve zillet altına girmeye mecbur etmemiş. Onun keremine istinaden, bakiye-i ömrümü de o kaideyle

²⁹ Yunus Sûresi, 10:72; Hûd Sûresi, 11:29; Sebe’ Sûresi, 34:47.

³⁰ Yâsin Sûresi, 36:21.

geçirmesini rahmetinden niyaz ediyorum.

Beşincisi: Bir iki senedir çok emâreler ve tecrübelerle kat'î kanaatim oldu ki, **halkların malını, hususan zenginlerin ve memurların hediyelerini almaya mezun değilim.** Bazıları bana dokunuyor belki dokunduruluyor, yedirilmiyor, bazan bana zararlı bir surete çevriliyor. Demek gayrın malını almamaya mânen bir emirdir ve almaktan bir nehiydir.

Hem bende bir tevahhuş var. Herkesi her vakit kabul edemiyorum. Halkın hediyesini kabul etmek, onların hatırını sayıp istemediğim vakitte onları kabul etmek lâzım geliyor. O da hoşuma gitmiyor. **Hem tasannu ve temellükten beni kurtaran** bir parça kuru ekmek yemek ve yüz yamalı bir libas giymek, bana daha hoş geliyor. Gayrın en âlâ baklavasını yemek, en murassâ libasını giymek ve onların hatırını saymaya mecbur olmak, bana nâhoş geliyor.

Altıncısı: Ve istiğnâ sebebinin en mühimi, mezhebimizce en muteber olan İbn-i Hâcer diyor ki: **“Salâhat niyetiyle sana verilen birşey sâlih olmazsan kabul etmek haramdır.”** (31)

İşte, şu zamanın insanları, hırs ve tama' yüzünden, küçük bir hediyesini pek pahalı satıyorlar. Benim gibi günahkâr bir biçareyi, sâlih veya velî tasavvur ederek, sonra bir ekmek veriyorlar. **Eğer –hâşâ– ben kendimi sâlih bilsem, o alâmet-i gururdur, salâhatin ademine delildir.** Eğer kendimi sâlih bilmezsem, o malı kabul etmek caiz değildir. Hem âhirete müteveccih a'mâle mukabil sadaka ve hediye almamak, âhiretin bâki meyvelerini dünyada fâni bir surette yemek demektir.» (Mektubat sh: 13)

2- «Çok rica ederim ki, gücenmeyiniz, **hediyeyi kabul edemedim. Adem-i kabulün esbabı çoktur.** En mühim bir sebep, benim kardeşlerim ve talebelerimle olan münasebetin samimiyetini ve ihlâsı zedelememektir. Hem iktisad, bereket ve kanaat sayesinde, şiddetli ihtiyacım olmadığı halde, dünya malına el uzatmak elimde değil, ihtiyarım haricindedir. Hem bir misalle ince bir sebebi anlatacağım:

Mühim bir tüccar dostum otuz kuruşluk bir çay getirdi, kabul etmedim. “İstanbul'dan senin için getirdim, beni kırma” dedi. **Kabul ettim. Fakat iki kat fiyatını verdim.**

Dedi: Niçin böyle yapıyorsun, hikmeti nedir?

Dedim: Benden aldığın dersi, elmas derecesinden şişe derecesine indirmemektir. Senin menfaatin için, menfaatımı terk ediyorum. Çünkü, **dünyaya tenezzül etmez, tamah ve zillete düşmez, hakikat mukabilinde dünya malını almaz, tasannua mecbur olmaz bir üstad-dan alınan ders-i hakikat elmas kıymetinde ise, sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete tasannua muztar kalmış, tamah zilletiyle izzet-i ilmini feda etmiş, sadaka verenlere hoş görünmek için riyakârlığa temayül etmiş, âhiret meyvelerini dünyada yemeye cevaz göstermiş bir üstaddan alınan aynı ders-i hakikat, elmas derecesinden şişe derecesine iner.** İşte, sana mânen otuz lira zarar vermekle, otuz kuruşluk menfaatımı aramak, bana ağır geliyor ve vicdansızlık telâkki ediyorum. Sen mâdem fedakârsın ben de o fedakârlığa mukabil, menfaatinizi menfaatime tercih ediyorum, gücenme. O da, bu sırrı anladıktan sonra kabul etti, gücenmedi.» (Barla Lâhikası sh: 122)

3- «**Bu zamanda zaruret olmadan, irşad-ı nâsa ve neşr-i dine çalışanların, sadakaları ve hediyeleri kabul etmemeleri lâzım geldiğinin sırrını dört sebeble beyan eder.**

اِنَّ اَجْرِي اِنَّ عَلَى اللّٰهِ

31 İbni Haceri'l-Heytemî eş-Şâfiî, Tuhfetü'l-Muhtâc li-Şerhi'l-Minhâc, 1:178.

اَتَّبِعُوا مَنْ يَسْتَلِكُمْ اَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ âyeti gibi, insanlardan istiğna hakkındaki âyâtın

mühim bir sırrını tefsir eder. Ve **ilim ve dini neşre çalışan insanlar, mümkün olduğu kadar istiğna ve kanaatle hareket etmezse hem ehl-i dalâletin ithamına hedef olur, hem izzet-i ilmiyeyi muhafaza edemez. Hem, salâhat ve neşr-i din gibi umûr-u uhreviyyeye mukabil hediyeleri almak, âhîret meyvelerini dünyada fâni bir sûrette yemek demektir.**» (Mektubat sh: 484)

4- «Ehl-i dünya bana der: “Neyle yaşıyorsun? Çalışmadan nasıl geçiniyorsun? Memleketimizde tembelce oturanları ve başkasının sa’yiyle geçinenleri istemiyoruz.”

Elcevap: Ben iktisad ve bereketle yaşıyorum. **Rezzâkımdan başka kimsenin minnetini almıyorum ve almamaya da karar vermişim.** Evet, günde yüz para, belki kırk para ile yaşayan bir adam, başkasının minnetini almaz.

Şu meselenin izahını hiç arzu etmiyordum. Belki bir gururu ve bir enaniyeti ihsas eder fikriyle, beyan etmek bana pek nâhoştur. Fakat, madem ehl-i dünya evhamlı bir surette soruyorlar. Ben de derim ki:

Küçüklüğümden beri halkların malını kabul etmemek (velev zekât dahi olsa), hem maaşı kabul etmemek (yalnız bir iki sene Dârü’l-Hikmeti’l-İslâmiyede dostlarımın icbarıyla kabul etmeye mecbur oldum), o parayı da mânen millete iade ettik. Hem **maîset-i dünyeviye için minnet altına girmemek, bütün ömrümde bir düstur-u hayatımdır.**» (Mektubat sh: 66)

5- «Şarkî Anadolu’da medrese teşkilâtındaki hususiyetlerden birisi şudur ki: İcazet almış bir âlim, istediği köyde hasbeten lillâh bir medrese açar. Medrese talebelerinin ihtiyacı, iktidarı olursa medrese sahibi tarafından, iktidarı yoksa halk tarafından temin edilir hoca meccanen ders verir, talebelerin iâşe ve levazımatını da halk deruhte ederdi. **Bunların içinde yalnız Molla Said, hiçbir suretle zekât almıyordu.** Zekât ve başkasının eser-i minneti olan bir parayı kat’iyen kabul etmiyordu. (HAŞİYE)» (Tarihçe-i Hayat sh: 31)

6- «Vasiyetnamenin bir zeyli

Eşref Edib’in neşrettiği Tarihçe-i Hayat’ın otuzuncu sayfasındaki Said’in hususiyetlerinden altı nümunesinden yedinci nümunesi ki, mukabelesiz hediyeyi ömründe kabul etmemek, kanaat ve iktisada istinaden, şiddet-i fakriyle beraber, altmış yetmiş sene evvelki kendi talebelerinin tayinatını da kendisi verdiği acib vaziyetin şimdiki bir misâli ve bir sırrı kaç senedir anlaşıldı diye, vasiyetnamenin âhîrinde bunu yazmanın zamanı geldi.

Evet, şiddet-i fakr ve istiğna ile hediye almamakla beraber, Cenab-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki, yasak olmayan daktilo makinesiyle intişar eden Risale-i Nur’un verdiği sermaye ile, şimdi mânevî Medresetü’z-Zehranın dört beş vilâyetinde hayatını Risale-i Nur’a vakfeden ve nafakasına çalışmaya zaman bulamayan fedakâr Nur talebelerinin tayinatına acib bir bereketle kâfi gelen ve Nur nüshalarının fiyatı olan o mübarek sermayeyi ben öldükten sonra da o hâlis, fedakâr kardeşlerime vasiyet ediyorum ki, **altmış yetmiş sene evvelki kaidemi yetmiş sene sonraki şimdiki düsturlarıma aynen tatbik etsinler.** İnşallah Risale-i Nur’un tab’

HAŞİYE: Zekât ve sadaka ve mukabilsiz hiç birşey almadığının sebep ve hikmeti, Risale-i Nur’dan İkinci Mektup ve sair risalelerde beyan edilmiştir. Evet, Molla Said’in istikbalde Risale-i Nur’la göreceği hizmet-i imaniyeyi kemâl-i ihlâsla ifası ve bu hizmetin meydana gelebilmesi için “**uhrevî hizmetin mukabilinde hiç bir şey talep etmemek**” olan kudsî düsturun icmâlî bir fihristesi, daha küçük yaşında iken rahmet-i İlâhiye tarafından ruhunda yerleştirilmişti. (Bediüzzaman’ın Tarihçe-i Hayatı)

serbestiyeti olsa, o düstur daha fazla inkişaf eder.

Medâr-ı hayrettir ki, o eski zamanda evkaftan beş talebenin tayinatını Van'da Eski Said kabul etmiş, o az para ile bazan talebesi yirmiyeye, otuza, altmışa kadar çıktığı halde kendi talebelerinin tayinatını kendisi veriyordu. O kanaat ve iktisadın bereketiyle ve kendi beş altı mavzer tüfeğini satmakla **istiğna kaidesini bozmadı. O zaman meşhur Tâhir Paşa gibi çok yardımcıları varken kaidesini bozmadı.** O altmış yetmiş senelik düstur-u hayatının, bir işaret-i gaybiye ile altmış yetmiş sene sonra o kanaat ve istiğnanın bir meyvesi inâyet-i İlâhiye ile ihsan edildi ki, o kadar mahkemeler ve yasaklar ve müsadereler ve eski hurufla izin vermemekle beraber, kaç senedir dört beş vilâyet vüs'atindeki mânevî Medresetü'z-Zehranın fedakâr talebelerinin tayinatını Risale-i Nur kendisi hediye etti.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 216)

7- «Hem öyle bir tarzda izzet-i ilmiyeyi hayatta muhafaza etmiş ki **asla kimseye arz-ı iffikar etmemek, hayatının en mühim bir düsturu olmuştur.** Dünya kendilerine teveccüh etmişse de, ondan yüz çevirmiş olan Üstadımız, emr-i maaşta Cenab-ı Hakkın inayetiyle, iffet ve nezahetini daima muhafaza eder sadaka, zekât ve hediyeleri almaz. Yakinen biliyoruz ki, Kastamonu'da buldukları zaman, oturdukları evin îcarını vermek için yorganını sattılar da, yine hiçbir suretle hediye kabul etmediler.» (Tarihçe-i Hayat sh: 325)

Hazret-i Üstad anlatıyor:

8- «Benimle beraber Burdur'a nefyedilen reislerden bir kısmı, parasızlıktan zillet ve sefaletle düşmemekliğim için, zekâtlarını bana kabul ettirmeye çok çalıştılar. O zengin reislere dedim: "Gerçi param pek azdır. Fakat iktisadım var, kanaate alışmışım. Ben sizden daha zenginim." Mükerrer ve musırrâne tekliflerini reddettim. Câ-yı dikkattir ki, iki sene sonra, bana zekâtlarını teklif edenlerin bir kısmı, iktisadsızlık yüzünden borçlandılar. Lillâhilhamd, onlardan yedi sene sonra, o az para, iktisad bereketiyle bana kâfi geldi, benim yüz suyumu dökürmedi, beni halklara arz-ı hâcete mecbur etmedi. **Hayatının bir düsturu olan "nâstan istiğnâ" mesleğini bozmadı.**» (Lem'alar sh: 141)

9- «Bediüzzaman, küçük yaşından beri, halkların mukabilsiz hediyelerinden istiğnâ etmiştir. Hediye kabul etmemeyi meslek edinmiştir. Zindandan zindana, memleketten memlekete sürgün edildiği zamanlarda, ihtiyarlığın tahmil ettiği zaruretler içinde dahi, bu seksen senelik **istiğnâ düsturunu bozmamıştır.** En has bir talebesi, bir lokma birşey hediye etse, mukabilini verir, vermese dokunur.

Neden hediye kabul etmediğinin sebeplerinden birisi olarak der ki: "Bu zaman, eski zaman gibi değildir. Eski zamanda imânı kurtaran on el varsa, şimdi bire inmiş. İmânsızlığa sevk eden sebepler eskiden on ise, şimdi yüze çıkmış. **İşte, böyle bir zamanda imâna hizmet için, dünyaya el atmadım, dünyayı terk ettim. Hizmet-i imâniyemi hiçbir şeye âlet etmeyeceğim**" der.

Hazret-i Üstad, kendi şahsı için birisi zahmet çekse, bir hizmetini görse, mukabilinde bir ücret, bir teberrük verir. Aksi halde, ruhuna ağır gelir, hoşuna gitmez.» (Sözler sh: 760)

Bediüzzaman Hazretlerinin hükümetin verdiği maddî yardım için cevabı:

10- «Aziz sıddık kardeşlerim,

Şimdi bir emrivaki karşısında bulunuyorum. Benim iaşem için her gün iki buçuk banknot, hem yeniden benim için bir hane –mobilyasıyla beraber ve istediğim tarzda– yaptırmak için emir gelmiş. Halbuki **elli-altmış senelik bir düstur-u hayatım bunu kabul etmemek iktiza eder.** Gerçi Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiyede bir iki sene maaşı kabul ettim, fakat o parayı kitaplarımın tab'ına sarf ederek ve ekserini meccânen millete verip, **milletin malını yine mil-**

lete iade ettim.

Şimdi eğer mecbur olsam ve size ve Risale-i Nur'a zarar gelmemek için kabul etsem, yine ileride **millete iade etmek üzere saklayacağım. Zaruret-i kat'îye derecesinde, kendime yalnız az bir parça sarf edeceğim.** İşittim ki, eğer reddetsem, onlar, hususan lehimde iaşem için çalışanlar gücenecekler. Ve aleyhimde olanlar diyecekler: “Bu adam başka yerden iâşe ediliyor.” O bedbahtlar, iktisadın hârikulâde bereketini bilmiyorlar ve iki günde beş kuruşluk ekmek bana kâfi geldiğini görmemişler ki, bütün bütün asılsız bir evhama kapılıyorlar.

Eğer kabul etsem, yetmiş senelik hayatım gücenecek ve bu zamandan haber verip tama' ve maaş yüzünden bid'alara giren ve ihlâsı kaybeden âlimleri tokatlayan İmam-ı Ali Radıyallahu Anh dahi benden küsecek ihtimali var ve Risale-i Nur'un hakiki ve sâfi olan ihlâsı beni de ihlâssızlıkla itham etmek ciheti var. Ben, hakikaten tahayyürde kaldım.

Ben işittim ki, eğer kabul etmesem, beni daha ziyade sıkacaklar ve belki Risale-i Nur'un tam serbestiyetine ilişecekler. Hattâ şimdiki tazyikleri, beni o iâşe tekliflerine mecbur etmek

içinmiş. Madem hâl böyledir **تُبِيحُ الْمَحْظُورَا إِنَّ الضَّرُورَا** kaidesiyle, zaruret derecesinde olsa, inşaallah zarar vermez. **Fakat ben reddettim** reyinize havale ediyorum.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 24)

11- «Ben işittim ki, benim iâşeme ve istirahatime buradaki hükûmet müracaat etmiş, kabul cevabı gelmiş. Ben bunların insaniyetine teşekkür-le beraber, derim:

En ziyade muhtaç olduğum ve hayatımda en esaslı düstur olan, hürriyetimdir. Asılsız evham yüzünden, emsalsiz bir tarzda hürriyetimin kayıtlar ve istibdatlar altına alınması, beni hayattan cidden usandırıyor. Değil hapis ve zindanı, belki kabri bu hale tercih ederim. Fakat, hizmet-i imaniyede ziyade meşakkat ise ziyade sevaba sebep olması bana sabır ve tahammül verir. Madem bu insaniyetli zatlar benim hakkımda zulmü istemiyorlar, en evvel benim meşru dairedeki hürriyetime dokundurma-sınlar. Ben ekmeksiz yaşarım, hürriyetsiz yaşayamam.

Evet, on dokuz sene bu gurbette yalnız iki yüz banknot ile, şiddetli bir iktisad ve kuvvetli bir riyazet içinde kendini idare ederek, hürriyetini ve izzet-i ilmiyesini muhafaza için **kimseye izhar-ı hâcet etmeyen ve minnet altına girmeyen ve sadaka ve zekât ve maaş ve hediyeleri kabul etmeyen bir adam**, elbette iâşeden ziyade, adalet içinde hürriyete muhtaçtır.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 18)

12- «Bilirsiniz ki, kendim sadaka ve yardımları kabul etmediğim gibi, öyle yardımlara da vesile olamadığımdan, kendi elbisemi ve **lüzumlu eşyayı satıp o parayla kendi kitaplarımı, yazan kardeşlerimden satın alıyorum. Tâ Risale-i Nurun ihlâsına dünya menfaatleri girmesin, bir zarar vermesin ve başka kardeşler de ibret alıp hiçbir şeye âlet edilmesin.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 272)

13- «Safranbolu, Eflâni Nahiyesi Mülâyim Köyünde mütekait muallim bir kardeşimiz ve **Nurun has şakirdi, Nurların neşri ve tab'ı için âdetâ sermayesinin kısm-ı âzamını teberru etmek istiyor, kabulünü rica ediyor.** Ben, bu **hâlis ve has kardeşimizin** fedakârâne ve hâlisane **ricasını reddedemiyorum.** Ve dünya malları kaide-i şahsiyeme girmediği ve muavenetleri kendime kabul etmediğim için, bu işteki maslahatı da bilemiyorum. İki Isparta'nın kahramanlarına ve Hüsrev ve Tahirî ve arkadaşlarına ve Nazif ve refiklerine bu meseleyi havale ediyorum. **Nurun neşri için böyle çok büyük bir hayır ve sevaba mâni olamam.** Sizler ya **bütün niyet ettiği miktarı**, veyahut **bir kısmını**, iki hisse ile, biri büyük Isparta'nın, biri küçük Isparta'nın makinelerine verilsin. Onun istediği gibi, ya **teberru** veya

ileride başka muavenet edenler gibi **bir mukabele nev'inde**, ya **Nurlardan veya başka bir istediği ne varsa vermek suretiyle** o has kardeşimizi memnun edersiniz.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 182)

Bu mektubda dikkati çeken ehemmiyetli noktalar var: Evvela, muaveneti yapmak isteyen hâlis bir Nur şakirdidir. Saniyen, yapılmak istenen yardım hemen kabul görmüyor, ancak hayra mani olmak endişesiyle reddedilmiyor. Salisen, yapılmak istenen yardımın bir kısmının alınması teklifi getiriliyor. Çünkü hissî bir heyecan anında böyle büyük bir yardım yapılmak istenmiş olabilir. Rabian, bu yardım bir borç şeklinde olması veya karşılığında kitab verilmesi gibi şıklar ortaya konulup muavenetin, ihlas ve samimiyetinin tam tebarüzüne çalışılmaktadır. Bütün bu tekliflere rağmen muavenette yine ısrar gösteriliyorsa, o zaman tam bir gönül rahatlığı mevzubahis demektir.

14- «Bu gece hiç görmediğim bir itib, bir tâzip suretinde mânevî bir şiddetli ihtar ile denildi ki:

“Dünyaya, zevke, keyfe tenezzül etmemekle Nurlardaki ihlâs ve **istiğnâyı muhafazaya mükelleftin**. Ve bu asırda

(32) **يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا** sırrıyla **dünyayı dine tercih etmek ve bilerek elması şişeye**

tebdil etmek olan hastalığa, Nur vasıtasıyla çalışmaya vazifedardın. Yüz tecrübenizle de anladın ki, insanların hediyeleri, ihsanları, yardımları, sana dokunuyor, hattâ seni hasta ediyor. Hergün eserini, tecrübesini görüyorsun. Senin en ziyade itimad ettiğin ve Risale-i Nur'un fedakâr kahramanlarının yüzlerini Risale-i Nur'un hizmetinden ziyade kendi istirahatine çevirmeye sebebiyet verdin, ilââhir...” diye daha mânen çok söylenildi diye beni tam takdir etti. Hattâ şimdi bir mânevî tokattan dahi korkuyorum. Bu hâdisenin çare-i yegânesi, bu **otomobili alan sizler ilân edeceksiniz ki, “Bu kardeşimiz Said, bunu kabul edemedi, mânevî, dehşetli bir zarar hissetti.”**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 231)

15- «Üstadımız gençliğinde bu kadar muhtaç değildi. Tek başına yaşadığı zamanlar pek az bir masraf kendisine kâfi idi. Şimdi pek çok talebelerine tayin verdiği ve birkaç hastalıkla hasta bulunduğu bir zamanda, o **istiğna düsturunun muhafazası** için, rahmet-i İlâhiye onu mukabilsiz hediyelerden hasta ediyor.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 228)

16- **وَكُنْ قَادِرِيَّ الْوَقْتِ لِلَّهِ مُخْلِصًا تَعِيشُ سَعِيدًا صَادِقًا بِمَحَبَّتِي**

İlm-i cifirle mânâsı:

“Ey Said! Sen, zamanın Abdülkadiri ol, ihlâs-ı tâmmı kazan, **fakrıyla beraber maişetini düşünme, nâstan minnet alma** ismin ‘Said’ olduğu gibi maişette de mes’ud olacaksın. Muhabbetimde sâdik olduğundan ve ihlâsa çalıştığından, Hulûsi gibi muhlis talebeler ve yardımcıları ve Süleyman, Bekir gibi sâdik hizmetkârlar ve Sabri gibi tam takdir edici ve ciddi müştak talebeler size verilmiş.”» (Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh: 152)

Bediüzzaman Hazretleri mezkûr istiğna düsturuna ittiba etmeyi talebeleri için de ister ve der ki:

17- «Ben maddî ve mânevî herşeyimi feda ettim, her musibete katlandım, her işkenceye sabrettim. Bu sayede hakikat-i imaniye her tarafa yayıldı. Bu sayede Nur mekteb-i irfanının yüz binlerce, belki de milyonlarca talebeleri yetişti. Artık bu yolda, hizmet-i imaniyede onlar

³² İbrahim Sûresi, 14:3.

devam edeceklerdir. Ve **benim maddî ve mânevî herşeyden ferağat mesleğimden ayrılmayacaklardır. Yalnız ve yalnız Allah rızası için çalışacaklardır.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 80)

18- «Yanında bulunan talebelerini aynı kendisi gibi zekât ve hediye almaktan men etmek. Onları da yalnız rıza-yı İlâhî için çalıştırırdı. Hattâ çok zamanlar talebelerini kendi iâşe ederdi.» (Tarihçe-i Hayat sh: 48)

19- «Ey kardeşlerim! Eğer ehl-i dünyanın dalkavukları ve ehl-i dalâletin münafıkları, sizi, insaniyetin şu zayıf damarı olan tamah yüzünden yakalasalar, geçen hakikati düşünüp, **bu fakir kardeşinizi nümune-i imtisal ediniz.** Sizi bütün kuvvetimle temin ederim ki, kanaat ve iktisad, maaştan ziyade sizin hayatınızı idame ve rızkınızı temin eder. Bahusus size verilen o gayr-ı meşru para, sizden, ona mukabil bin kat fazla fiyat isteyecek. Hem her saati size ebedî bir hazineyi açabilir olan hizmet-i Kur'âniyeye sed çekebilir veya fütur verir. Bu öyle bir zarar ve boşluktur ki, her ay binler maaş verilse, yerini dolduramaz.» (Mektubat sh: 418)

İstiğnayı bozacak olan sebeplerden kaçmak:

20- «Menfaat-i maddiye cihetinden gelen rekabet, yavaş yavaş ihlâsı kırar. Hem netice-i hizmeti de zedeler. Hem o maddî menfaati de kaçıırır.

Evet, hakikat ve âhiret için çalışanlara karşı bu millet bir hürmet ve bir muavenet fikrini daima beslemiş. Ve bilfiil onların hakikat-i ihlâslarına ve sâdikane olan **hizmetlerine bir cihette iştirak etmek niyetiyle, onların hâcât-ı maddiyelerinin tedarikiyle meşgul olup vakitlerini zayi etmemek için, sadaka ve hediye gibi maddî menfaatlerle yardım edip hürmet etmişler.**

Fakat **bu muavenet ve menfaat istenilmez, belki verilir.** Hem kalben arzu edip muntazır kalmakla, **lisan-ı hal ile dahi istenilmez.** Belki **ummadığı bir halde verilir. Yoksa ihlâsı zedelenir.**

Hem ⁽³³⁾ وَ تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا âyetinin nehyine yanaşır, ameli

kısmen yanar.

İşte bu maddî menfaati arzu edip muntazır kalmak, sonra nefis-i emmâre, hodgâmlık cihetiyle, o menfaati başkasına kaptırmamak için, hakikî bir kardeşine ve o hususî hizmette arkadaşına karşı bir rekabet damarı uyandırır. İhlâsı zedelenir, hizmette kudsiyeti kaybeder, ehl-i hakikat nazarında sakîl bir vaziyet alır. Ve maddî menfaati de kaybeder.» (Lem'alar sh: 164)

21- «Derd-i maişet zaruretine karşı, iktisad ve kanaatle mukabele etmeye zaruret var. Menfaat-i dünyeviye, çok ehl-i hakikati, ehl-i tarikati dahi bir nevi rekabete sevk ettiği için endişe ederim. Risale-i Nur şakirdleri içinde şimdiye kadar bu cihet onları zedelememiş. İnşallah yine zedelemes. Fakat herkes bir ahlâkta olamaz. Bazıları meşru dairede rahatını istese de, itiraz edilmemeli. **Zarurete düşen bir şakird zekâtı kabul edebilir. Risale-i Nur'un hizmetine hasr-ı vakit eden rükünlere ve çalışanlara zekâtla yardım etmek de Risale-i Nur'a bir nevi hizmettir.**

Hem **yardım edilmeli.** Fakat hırs ve tamah ve lisan-ı hal ile **istemek olmamalı.** Yoksa, ehl-i dalâlet ki, hırs ve tamah yolunda dinini feda etmiş onlar nazarında kıyas-ı binnefs cihetiyle, «Risale-i Nur'un bir kısım şakirdleri dahi, dinini dünyaya âlet ediyorlar» diye çirkin

³³ Bakara Sûresi, 2:41.

bir ithamla taarruzlarına meydan açar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 223)

22- «Hakikî ihlâslı Nurcular, menfaat-i maddiyeye ehemmiyet vermedikleri gibi, bir kısmı, âzamî iktisad ve kanaatle ve fakirü'l-hal olmalarıyla beraber, sabır ve **insanlardan istiğna ile ve hizmet-i Kur'âniyede hakikî bir ihlâs ve fedakârlıkla ve çok kesretli ve şiddetli ehl-i dalâlete karşı mağlûp olmamak için ve muhtaçları hakikate ve ihlâsa dâvet etmekte bir şüphe bırakmamak için ve rızâ-yı İlâhîden başka o hizmet-i kudsiyeyi hiçbirşeye âlet etmemek için, bir cihette hayat-ı içtimaiye faydalarından çekiniyorlar.»** (Emirdağ Lâhikası-II sh: 170)

23- «Sahabelerin senâ-i Kur'âniyeye mazhar olan **îsâr** hasletini kendine rehber etmek, yani, hediye ve sadakanın kabulünde başkasını kendine tercih etmek ve **hizmet-i diniyenin mukabilinde gelen menfaat-i maddiyeyi istemeden ve kalben talep etmeden, sırf bir ihsan-ı İlâhî bilerek, nâstan minnet almayarak ve hizmet-i diniyenin mukabilinde de almamaktır.** Çünkü, **hizmet-i diniyenin mukabilinde dünyada birşey istenilmemeli ki, ihlâs kaçmasın.** Çendan hakları var ki, **ümme onların maişetlerini temin etsin. Hem zekâta da müstehaktırlar. Fakat bu istenilmez, belki verilir.** Verildiği vakit de **“Hizmetimin ücretidir” denilmez.** Mümkün olduğu kadar kanaatkârâne, başka ehil ve daha müstehak olanların nefsinin kendi nefsinin tercih etmek,

(34) **وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ** ⁽³⁴⁾ sırrına mazhariyetle, bu müthiş tehlikeden kurtulup ihlâsı kazanabilir.» (Lem'alar sh: 150)

24- «Hem kanaat vasıtasıyla **insanlardan istiğnâ etmek cihetinde, teveccühlerini aramaz. İhlâs kapısı açılır, riyâ kapısı kapanır.**» (Lem'alar sh: 146)

İşte pek çok ders ve ikazları ihtiva eden ve kısmen alınan bu parçalarda sarahatla nazara verilen istiğna düsturu, Risale-i Nurda te'vil kaldırmaz bir esastır. Bilhassa Risale-i Nurun hizmet ehli, bu dersin birinci muhatabıdır.

Risale-i Nur Külliyyatı müvacehesinde istiğna düsturunun esas mahiyeti ehl-i hizmetin maddî yardım istememesinden ve ehl-i himmetin de, emr-i İlâhiyi ve vazife-i diniyesini ifa etmesinden ve hizmet-i diniyeye hissedar olmanın ehemmiyetini anlayarak yardım etmesinden ibarettir.

Bir elyazma Emirdağ Lâhikasındaki, Hazret-i Üstadın ifadesiyle:

“... ihlâs zararına **ver dememek** belki istemeden verilse ve kabulü rica edilmek şartıyla alınmaktadır.”

Cümlesi, en öz bir tariftir.

-----μμμ-----

12- MÜSBET HAREKET ETMEK ESASI

Müsbet hareketin tarifi:

1- «Müsbet hareket etmektir ki, yani, kendi mesleğinin muhabbetiyle hareket etmek.

³⁴ Haşir Sûresi, 59:9

Başka mesleklerin adâveti ve başkalarının tenkîsi, onun fikrine ve ilmîne müdahale etmesin, onlarla meşgul olmasın.» (Lem'alar sh: 151)

Muarızlarla meşgul olmayıp müsbet hareket etmek:

2- «Sandıklı tarafından, kemâl-i şevkle ve ciddiyetle faaliyette bulunan Hasan Âtîf kardeşimizin bir mektubundan anladım ki, orada, perde altında faaliyetini durdurmak için bazı hocalar, bir kısım tarikata mensup adamları vasıta edip fütur veriyorlar. Halbuki **mesleğimiz, müsbet hareket etmektir. Değil mübareze, belki başkaları düşünmeye de mesleğimiz müsaade etmiyor.**

Hem, müşterileri de aramaya mecbur değiliz. Müşteriler yalvarmalı. O kardeşimiz, hakikaten hâlis ve tam sâdik kalemi gibi kalbi, ruhu da güzel fakat birden herşeyi mükemmel ister, onun için biraz sıkıntı çeker. Mümkün olduğu kadar hem ihtiyat etsin, hem **mübtedî' hocalara mübareze kapısını açmasın.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 242)

3- «Kardeşimiz Hasan Âtîf'ın mektubundan anladık ki, hakikaten tam çalışıyor. Kendi tâbiriyle, Risale-i Nur'un mücahidlerinin ve efelerinin kalem yadigârlarını bize hediye olarak irsal ettiğine mukabil deriz: Cenab-ı Hak, ebeden onlardan razı olsun. Ve daha çok manidar yazdığı cümleler içinde, **bir parça ehl-i bid'aya şiddet gördüm. Zaman, zemin, Risale-i Nur'un müsbet mesleği, ehl-i bid'a ile değil fiilen, belki fikren ve zihnen dahi meşgul olmaya müsaade etmez.** İhtiyat her vakit lâzım. O hâlis kardeşimiz, inşaallah oralarda kendi gibi çok hâlis şakirdleri yetiştirecek.» (Kastamonu Lâhikası sh: 251)

4- «Hem, belki **karşımıza aldanmış veya aldatılmış bazı hocalar ve şeyhler** ve zâhirde müttakiler çıkartılır. Bunlara karşı vahdetimizi, tesanüdümüzü muhafaza **edip onlarla uğraşmamak lâzımdır, münakaşa etmemek gerektir.**» (Şualar sh: 315)

5- «Risale-i Nur şakirdleri, tam ihtiyatla beraber, **bir taarruz olduğu vakitte münakaşa etmesinler, aldırmasınlar. Aldanan ehl-i ilim ve imansa, dost olsunlar, "Biz size ilişmiyoruz. Siz de bize ilişmeyiniz. Biz ehl-i imanla kardeşiz" deyip yatıştırırsınlar.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 103)

6- «Kardeşlerim, çok dikkat ve ihtiyat ediniz. **Sakın, sakın hocalarla münakaşa etmeyiniz. Mümkün olduğu kadar musalâhakârane davranınız. Enaniyetlerine dokunmayınız. Bid'at taraftarı da olsa ilişmeyiniz. Karşımızda dehşetli zendeka varken, mübtedî'lerle uğraşıp, onları dinsizlerin tarafına sevk etmemek gerektir.** Eğer size ilişmek için gönderilmiş hocalara rastgelseniz, mümkün olduğu kadar **münazaâ kapısını açmayınız.** İlim kisvesiyle itirazları, münafıkların ellerinde bir senet olur. İstanbul'da ihtiyar hocanın hücumu ne kadar zarar verdiğini bilirsiniz. Elden geldiği kadar Risale-i Nur lehine çevirmeye çalışınız.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 133)

Mecburiyet karşısında tedafü (müdafaa) vaziyetini almak:

7- «Şimdiye kadar gizli münafıklar Risale-i Nur'a kanunla, adliye ile ve âsâyiş ve idare noktasından hükûmetin bazı erkânını iğfal edip tecavüz ediyorlardı. **Biz, müsbet hareket ettiğimiz için mecburiyet olduğu zaman tedâfûî vaziyetinde idik.** Şimdi plânları akîm kaldı. Bilâkis tecavüzleri Risale-i Nur'un dairesini genişlettirdi.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 102)

Müsbet hareket etmek tavsiyeleri:

8- «**Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir. Menfî hareket değildir.** Rıza-yı İlâhîye göre sırf hizmet-i imaniyeyi yapmaktır, vazife-i İlâhiyeye karışmamaktır. **Bizler âsâyişi muhafazayı netice veren müsbet iman hizmeti içinde herbir sıkıntıya karşı sabırla, şükürle mükellefiz.**

Meselâ, kendimi misal alarak derim: Ben eskiden beri tahakküme ve terzile karşı boyun eğmemişim. Hayatımda tahakkümü kaldırmadığım, birçok hadiselerle sabit olmuş. Meselâ, Rusya'da kumandana ayağa kalkmamak, Divan-ı Harb-i Örfîde idam tehdidine karşı mahkemedeki paşaların suallerine beş para ehemmiyet vermediğim gibi, dört kumandanlara karşı bu tavrım, tahakkümlere boyun eğmediğimi gösteriyor. Fakat **bu otuz senedir müsbet hareket etmek, menfî hareket etmemek ve vazife-i İlâhiyeye karışmamak hakikati için, bana karşı yapılan muamelelere sabırla, rıza ile mukabele ettim.** Cercis Aleyhisselâm gibi ve Bedir, Uhud muharebelerinde çok cefa çekenler gibi, sabır ve rıza ile karşıladım.

Evet, meselâ seksen bir hatâsını mahkemede isbat ettiğim bir müdde-i umumînin yanlış iddiaları ile aleyhimizdeki kararına karşı, beddua dahi etmedim. Çünkü **asıl mesele bu zamanın cihad-ı mânevîsidir.** Mânevî tahribatına karşı sed çekmektir. Bununla dahilî âsâyişe bütün kuvvetimizle yardım etmektir.

Evet, **mesleğimizde kuvvet var. Fakat bu kuvvet, âsâyişi muhafaza etmek içindir.**

تَزْرُ وَأَزْرُهُ وَزْرُ أُخْرَى düsturu ile –ki “Bir câni yüzünden onun kardeşi, hanedanı, çoluk-

çocuğu mesul olamaz”– işte bunun içindir ki, bütün hayatımda bütün kuvvetimle âsâyişi muhafazaya çalışmışım. Bu kuvvet dahile karşı değil, ancak hâricî tecavüze karşı istimal edilebilir. Mezkûr âyetin düsturuyla vazifemiz, dahildeki âsâyişe bütün kuvvetimizle yardım etmektir. Onun içindir ki, âlem-i İslâm'da âsâyişi ihlâl edici dahilî muharebat ancak binde bir olmuştur. O da aradaki bir içtihad farkından ileri gelmiştir. Ve cihad-ı mânevîyenin en büyük şartı da vazife-i İlâhiyeye karışmamaktır ki, “Bizim vazifemiz hizmettir netice Cenab-ı Hakka âittir. Biz vazifemizi yapmakla mecbur ve mükellefiz.”

Ben de Celâleddin Harzemşah gibi, “Benim vazifem hizmet-i imani-yedir muvaffak etmek veya etmemek Cenab-ı Hakkın vazifesidir” deyip ihlâs ile hareket etmeyi Kur’ân’dan ders almışım.

Hâricî tecavüze karşı kuvvetle mukabele edilir. Çünkü düşmanın malı, çoluk çocuğu ganimet hükmüne geçer. Dahilde ise öyle değildir. **Dâhildeki hareket, müsbet bir şekilde mânevî tahribata karşı mânevî, ihlâs sırrıyla hareket etmektir.** Hariçteki cihad başka, dahildeki cihad başkadır. Şimdi milyonlar hakikî talebeleri Cenab-ı Hak bana vermiş. Biz bütün kuvvetimizle dahilde ancak âsâyişi muhafaza için müsbet hareket edeceğiz. Bu zamanda dahil ve hariçteki cihad-ı mânevîyedeki fark pek azîmdir.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 241)

9- «Bununla beraber zamanın ilcaatıyla zaruretler ortalıkta zannederek bazı hocaların bid’alara taraftarlığından dolayı onlara hücum etmeyiniz. Bilmeyerek “Zaruret var” zannıyla hareket eden o biçarelere vurmayınız. Onun için kuvvetimizi dahilde sarf etmiyoruz. Biçare, zaruret derecesine girmiş, bize muhalif olanlardan hoca da olsa onlara ilişmeyiniz. Ben tek başımla daha evvel aleyhimdeki o kadar muarızlara karşı dayandığım, zerre kadar fütur getirmediğim, o hizmet-i imaniyede muvaffak olduğum halde, **şimdi milyonlar Nur talebesi olduğu halde, yine müsbet hareket etmekle onların bütün tahkiratlarına, zulümlerine tahammül ediyorum.**

Biz dünyaya bakmıyoruz. Baktığımız vakit de onlara yardımcı olarak çalışıyoruz. **Âsâyişi muhafazaya müsbet bir şekilde yardım ediyoruz.** İşte bu gibi hakikatler itibarıyla, bize zulüm de etseler hoş görmeliyiz.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 243)

10- «Kardeşlerim, hastalığım pek şiddetli belki pek yakında öleceğim veyahut bütün bütün konuşmaktan –bazan men olduğum gibi– men edileceğim. Onun için benim Nur âhret kardeşlerim, “ehvenüşşer” deyip bazı biçare yanlışçıların hatâlarına hücum etmesinler. **Daima**

müsbet hareket etsinler. Menfî hareket vazifemiz değil... Çünkü dahilde hareket menfice olmaz. Madem siyasetçilerin bir kısmı Risale-i Nur'a zarar vermiyor, az müsaadekârdır "ehvenüşşer" olarak bakınız. Daha "âzamüşşer"den kurtulmak için, onlara zararınız dokunmasın, onlara faydanız dokunsun.

Hem dahildeki cihad-ı mânevî, mânevî tahribata karşı çalışmaktır ki, maddî değil, mânevî hizmetler lâzımdır. Onun için, ehl-i siyasete karışmadığımız gibi, ehl-i siyaset de bizimle meşgul olmaya hiçbir hakları yok...» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 245)

11- «Bediüzzaman, ömrü boyunca müsbet hareket etmeyi düstur edinmiş, "Birkaç adamın hatâsıyla yüzer adamların zarar görmesine sebep olunamaz" demiştir. Bunun içindir ki, yapılan o kadar gaddarane zulümler esnasında birtek hadise meydana gelmemiş ve Bediüzzaman Said Nursî, talebelerine daima sabır ve tahammül ve yalnız iman ve İslâmiyete çalışmayı tavsiye etmiştir. Ve bu gibi evhamların, dinsizlik hesabına, maksad-ı mahsusla husule getirildiğini herkes anlamıştır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 216)

12- «Zamanın en büyük dâvâsının Kur'ân'a sarılmak olduğunu, Risale-i Nur bütün kuvvetiyle bu meseleye hasr-ı nazar ettiğiinden, vatan ve millet düşmanları, gizli dinsizler, bahanelerle hücumu geçip aleyhte tahriklerde bulduklarını "Fakat biz müsbet hareket etmeye mecburuz. Elimizde Nur var, siyaset topuzu yok. Yüz elimiz de olsa, ancak Nura kâfi gelir" diyerek Nurun din düşmanlarını mağlûp edeceğinden, müsbet hareket etmenin atom bombası gibi tesiri bulunduğundan, Risale-i Nur'un siyasetle hiçbir alâkası bulunmadığını mesleğimizin en büyük esasının ihlâs olduğunu, rıza-i İlâhîden başka hiçbir maksat ittihaz edilemeyeceğini, Nurun kuvvetinin işte bu olduğunu ihlâsla, müspet hareket etmekle inayet ve rahmet-i İlâhiyenin Risale-i Nur'u himaye edeceğini, ilâ âhir, beyan ederdi.» (Tarihçe-i Hayat sh: 462)

13- «Acaba, bu vatan ve dinin gizli düşmanlarının bu eşedd-i zulm-ü nemrudanelerine karşı, manevî pek çok kuvveti bulunan bu fedakârın tahammülü ve maddî kuvvetle ve menfî cihette mukabele etmemesinin hikmeti nedir?

İşte bunu size ve umum ehl-i vicdana ilân ediyorum ki, yüzde on zındık dinsizin yüzünden doksan mâsuma zarar gelmemek için, bütün kuvvetiyle dahildeki emniyet ve âsâyişi muhafaza etmek için, Nur dersleriyle herkesin kalbine bir yasakçı bırakmak için Kur'ân-ı Hakîm ona o dersi vermiş. Yoksa bir günde, yirmi sekiz senelik zâlim düşmanlarımdan intikamımı alabilirim. Onun içindir ki, âsâyişi mâsumların hatırı için muhafaza yolunda hay-siyetini, şerefini tahkir edenlere karşı müdafaa etmiyor ve diyor ki: "Ben, değil dünyevî hayatı, lüzum olsa âhîret hayatımı da millet-i İslâmiye hesabına feda edeceğim."» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 167)

14- «Saniyen: O vâiz ve âlim zâta benim tarafımdan selâm söyleyiniz. Benim şahsıma olan tenkidini, itirazını, başım üstüne kabul ediyorum. Sizler de, o zâtı ve onun gibileri münakaşa ve münazaraya sevk etmeyiniz. Hattâ tecavüz edilse de bedduayla da mukabele etmeyiniz. Kim olursa olsun, madem imanı var, o noktada kardeşimizdir. Bize düşmanlık da etse, mesleğimizce mukabele edemeyiz. Çünkü, daha müthiş düşman ve yılanlar var.» (Kastamonu Lâhikası sh: 247)

Hakkın müsbet tarzda ve merdane müdafaası:

15- «Biz Nur talebeleri, o cebbar gaddarlardan hakkımızı kolayca alabilirdik. Fakat İslâmiyetin asırlardır bayraktarlığını yapan kahraman Türk milletinin mâsum çoluk çocuk ve ihtiyarlarına karşı Risale-i Nur'un bizlerde husule getirdiği kuvvetli şefkat itibarıyla ve Kur'ân-ı Hakîmin bizleri maddî mücadeleden men edip elimizde topuz yerinde Nur olması haysiyetiyle ve bütün kuvvetimizle mesleğimizin icabı olan âsâyişi temin etmek esa-

siyla, o zâlimlere maddeten mukabele edemedik. Yoksa, Allah göstermesin, bir **mecburiyet-i kat'îye olursa**, komünist ve masonlar hesabına ona sebebiyet verenler bin defa pişman olacaklardır.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 27)

16- «Beni mânen cezalandıracak, vazife-i hakikiyeye karşı büyük kusurlarım var. Eğer sormak münasipse, sorunuz, cevap vereyim.

Evet, **büyük kusurlarımdan birtak suçum: Vatan ve millet ve din namına mükellef olduğum büyük bir vazifeyi, dünyaya bakmadığım için yapmadığımdan, hakikat noktasında affolunmaz bir suç olduğuna ve bilmemek bana bir özür teşkil edemediğine, şimdi bu Afyon hapsinde kanaatim geldi.»** (Şualar sh: 392)

İbrahim Suresinin 5. âyetinin mezkûr meseleye bir işareti:

17- «Risale-i Nur'un şimdilik beyanına iznim olmayan ehemmiyetli vazifesinin ve bu evâmîr-i Kur'âniyeyi imtisalının tarihine tam tamına tevafuk-u cifrî ve muvafakat-ı mâneviye karinesiyle ve kıssadan hisse almak münasebât-ı mefhumîye remzi ile Risale-i Nur'a îmaen bakar.» (Şualar sh: 726)

18- «Elimizde hak var. **Hakkımızı kuvvetle ve başka suretle aramaya Cenab-ı Hak mecbur etmesin.** Âmin.» (Emirdağ Lâhikası sh: 277)

19- «İhvanlarıma da tavsiyem budur ki:

Zaruriyet-i kat'îye olmadan bunlarla uğraşmayınız. Cevâbü'l-ahmaki's-sükût nev'inden, tenezzül edip onlarla konuşmayınız. Fakat buna dikkat ediniz ki, canavar bir hayvana karşı kendini zayıf göstermek, onu hücumla teşcî ettiği gibi, **canavar vicdanı taşıyanlara karşı dahi dalkavukluk etmekle zaaf göstermek, onları tecavüze sevk eder. Öyleyse dostlar müteyakkız davranmalı,** tâ dostların lâkaydlıklarından ve gafletlerinden, zendeka taraftarları istifade etmesinler.» (Mektubat sh: 361)

20- «Bazı zındıkların şeytanetiyle Risale-i Nur'a karşı çevrilen plânlar ve hücumlar inşaallah bozulacaklar. Onun şakirdleri başkalarına kıyas edilmez, dağıtırılmaz, vazgeçirilmez, Cenâb-ı Hakkın inayetiyle mağlûp edilmezler. Eğer maddî müdafaadan Kur'ân men etmeseydi, bu milletin can damarı hükmünde umumun teveccühünü kazanan ve her tarafta bulunan o şakirdler, Şeyh Said ve Menemen hâdiseleri gibi cüz'î ve neticesiz hadiselerle bulaşmazlar. Allah etmesin, **eğer mecburiyeti kat'îye derecesinde onlara zulmedilse ve Risale-i Nur'a hücum edilse, elbette hükümeti iğfal eden zındıklar ve münâfıklar bin derece pişman olacaklar.»** (Şualar sh: 362)

Risale-i Nur, müsbet hareketle asayîşi muhafaza eder:

21- «Risale-i Nur'un esas mesleği olan şefkat, hak ve hakikat ve vicdan, bizleri şiddetle siyasetten ve idareye ilişmekten men etmiş. Çünkü tokada ve belâya müstehak ve küfr-ü mutlaka düşmüş bir iki dinsize müteallik, yedi sekiz çoluk çocuk, hasta, ihtiyar, mâsumlar bulunur. Musibet ve belâ gelse, o biçareler dahi yanarlar. Bunun için, neticenin de husûlü meşkûk olduğu halde, **siyaset yoluyla idare ve âsâyîşin zararına hayat-ı içtimaiyeye karışmaktan şiddetle men edilmişiz.»** (Şualar sh: 349)

22- «Benim ve Risale-i Nur'un mesleğinin esası ve otuz seneden beri bir düstur-u hayatım olan şefkat itibarıyla, bir mâsuma zarar gelmemek için, bana zulmeden cânilere, değil ilişmek, belki beddua ile de mukabele edemiyorum. Hattâ en şiddetli bir garazla bana zulmeden bazı fâsık, belki dinsiz zâlimlere hiddet ettiğim halde, değil maddî, belki beddua ile de mukabeleden beni o şefkat men ediyor. Çünkü o zâlim gaddarın, ya peder

ve validesi gibi ihtiyar biçarelere veya evlâdı gibi mâsumlara maddî zarar gelmemek için, o dört beş mâsumların hatırına binaen o zâlim gaddara ilişmiyorum. Bazan da hakkımı helâl ediyorum.» (Şualar sh: 372)

23- «Herbir hükûmette muhalifler var. **Âsâyişe ilişmemek şartıyla, kanunen onlara ilişilmez.** Ben ve benim gibi dünyadan küsmüş ve yalnız kabrine çalışanlar, elbette bin üç yüz elli senede, ecdadımızın mesleğinde ve Kur'ân'ımızın daire-i terbiyesinde ve her zamanda üç yüz elli milyon mü'minlerin takdis ettiği düsturlarının müsaade ettiği tarzda hayat-ı bâkiyesine çalışmayı terk edip, gizli düşmanlarımızın icbarıyla ve desiseleriyle, fâni ve kısacık hayat-ı dünyeviyesi için, sefihâne bir medeniyetin ahlâksızcasına, belki bir nevi bolşevizmde olduğu gibi **vahşiyâne kanunlara, düsturlara tarafdâr olup onları meslek kabul etmeğimiz hiç mümkün müdür?** Ve dünyada hiçbir kanun ve zerre miktar insafı bulunan hiçbir insan bunları onlara kabul ettirmeye cebretmez. **Yalnız o muhaliflere deriz: Bize ilişmeyiniz, biz de ilişmemişiz.**

İşte bu hakikate binaendir ki Ayasofya'yı puthane ve Meşîhatı kızların lisesi yapan bir kumandanın **keyfî kanun namındaki emirlerine fikren ve ilmen taraftar değiliz. Ve şahsımız itibarıyla amel etmiyoruz.** Ve bu yirmi sene işkenceli esaretimde eşedd-i zulüm şahsıma edildiği halde siyasete karışmadık, idareye ilişmedik, **âsâyişi bozmadık. Yüz binler Nur arkadaşım varken, âsâyişe dokunacak hiç bir vukuatımız kaydedilmedi.**» (Şualar sh: 394)

24- «“Risale-i Nur'daki şefkat, vicdan, hakikat, hak, bizi siyasetten men etmiş. Çünkü mâsumlar belâya düşerler onlara zulmetmiş oluruz.” Bazı zâtlar bunun izahını istediler. Ben de dedim:

Şimdiki fırtınalı asırda gaddar medeniyetten neş'et eden hodgâmlık ve asabiyet-i unsuriye ve umumî harpten gelen istibdadat-ı askeriye ve dalâletten çıkan merhametsizlik cihetinde **öyle bir eşedd-i zulüm ve eşedd-i istibdadat meydan almış ki, ehl-i hak, hakkını kuvvet-i maddiye ile müdafaa etse, ya eşedd-i zulüm ile, tarafgirlik bahanesiyle çok biçareleri yakacak o hâlette o da ezlem olacak** ve mağlûp kalacak. Çünkü, mezkûr hissiyatla hareket ve taarruz eden insanlar, bir iki adamın hatasıyla yirmi otuz adamı, âdi bahanelerle vurur, perişan eder. Eğer ehl-i hak, hak ve adalet yolunda yalnız vurana vursa, otuz zayiata mukabil yalnız biri kazanır, mağlûp vaziyetinde kalır. Eğer mukabele-i bilmisil kaide-i zâlimânesiyle, **o ehl-i hak dahi bir ikinin hatasıyla yirmi otuz biçareleri ezseller, o vakit, hak namına dehşetli bir haksızlık ederler.**

İşte, Kur'ân'ın emriyle, gayet şiddetle ve nefretle siyasetten ve idareye karışmaktan kaçındığımızın hakikî hikmeti ve sebebi budur. **Yoksa bizde öyle bir hak kuvveti var ki, hakkımızı tam ve mükemmel müdafaa edebilirdik.**» (Şualar sh: 292)

25- «Kur'ân-ı Hakîmden aldığı hakikat dersi ve talebelerine verdiği ders şudur:

Bir hanede veya bir gemide birtek mâsum, on câni bulunsa, adalet-i Kur'âniye o mâsumun hakkına zarar vermemek için, o haneyi yakmasını ve o gemiyi batırmasını men ettiği halde, dokuz mâsumu birtek câni yüzünden mahvetmek suretinde o haneyi yakmak ve o gemiyi batırmak, en azîm bir zulüm, bir hıyanet, bir gadir olduğundan, **dahilî âsâyişi ihlâl suretinde, yüzde on canî yüzünden doksan masumu tehlike ve zararlara sokmak, adalet-i İlâhiye ve hakikat-i Kur'âniye ile şiddetle men edildiği için, biz bütün kuvvetimizle, o ders-i Kur'ânî itibarıyla, âsâyişi muhafazaya kendimizi dinen mecbur biliyoruz.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 158)

Mezkûr kısmî tesbitte açıkça görülüyor ki, hak ve hakikatı medenî cesaretle ve tavizsiz tebliğ ve müdafaa etmekle beraber fiilî mübareze ve menfî hareketler terk edilip müsbet hareketin tercih

edilmesi Risale-i Nur mesleğinde bir esastır.

-----μμμ-----

13- TEBLİĞ VE NEŞİR VAZİFESİ ESASI

(Vazife-i İlâhiyeye karışmamak düsturuna da bakınız.)

Peygamberimizin (A.S.M.) tebliğdeki ciddiyeti ve tavizsiz metaneti:

1- «ON ÜÇÜNCÜ ESAS: Hem **tebliğ** ettiği ahkâmın sağlamlığına öyle bir vüsuk ve güvenmekle söylüyor ve davet ediyor ki, **dünya toplansa**, onu bir hükmünden **geri çevirip pişman edemez**. Buna şahit, bütün tarih-i hayatı ve Siyer-i Seniyesidir.

ON DÖRDÜNCÜ ESAS: Hem öyle bir itmi'nân ile, bir itimad ile davet eder, **tebliğ eder ki**, kimseden **minnet almaz**, hiçbir müşkülâta karşı **telâş etmez**. Tereddüdsüz, kemâl-i samimiyetle ve safvetle ve herkesten evvel kendisi amel edip kabul ederek, **getirdiği ahkâmı ilân eder**. Buna şahit ise, herkesçe, dost ve düşmanca malûm olan meşhur zühdü ve istiğnâsı ve dünyanın fâni müzeyyenâtına adem-i tenezzülüdür.» (Mektubat sh: 194)

2- «Hem, **tebliğ-i risalette** ve **nâsı hakka davette** o derece **metanet** ve **sebat** ve **cesaret** göstermiş ki, büyük devletler ve büyük dinler, hattâ kavim ve kabilesi ve amcası ona şiddetli adâvet ettikleri halde, zerre miktar bir **eser-i tereddüd**, **bir telâş**, **bir korkaklık** göstermemesi ve tek başıyla **bütün dünyaya meydan okuması** ve başa da çıkarması ve İslâmiyeti dünyanın başına geçirmesi isbat eder ki, **tebliğ ve davette** dahi misli olmamış ve olamaz.» (Şualar sh:129)

3- «Hem, öyle bir **metanetle** insanları **dine dâvet** ve öyle bir cür'etle **risaletini tebliğ** etmiş ki kavmi ve amcası ve dünyanın büyük devletleri ve eski dinlerin etba'ları ona muarız ve düşman oldukları halde, zerre kadar **korkmayarak**, **çekinmeyerek** umumuna **meydan okuması** ve başa da çıkarması emsalsiz bir hâlettir.» (Şualar sh: 623)

Bütün müslümanların kendilerine örnek edinmeleri mânâsını ifade eden "mukteda-i küll" vasfiyle tavsif edilen Peygamberimizin tavizsiz tebliğindeki gayreti:

4- «Üstad-ı mutlak, muktedâ-yı küll, rehber-i ekmel olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm, (35) وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاءُ olan ferman-ı İlâhîyi kendine rehber-i mutlak ederek, **insanların çekilmesiyle ve dinlememesiyle daha ziyade sa'y ve gayret ve ciddiyetle tebliğ** etmiş. Çünkü (36) تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ sırrıyla anlamış ki, insanlara **dinlettirmek ve hidayet vermek**, Cenâb-ı Hakkın vazifesidir Cenâb-ı Hakkın vazifesine karışmazdı.» (Lem'alar sh: 131)

Tebliğ bir vazifedir:

5- «Risale-i Nur'un mesleği ise, vazifesini yapar, Cenab-ı Hakkın vazifesine karışmaz.

35 Nur Sûresi, 24:54.

36 Kasas Sûresi, 28:56.

Vazifesi tebliğdir kabul ettirmek, Cenab-ı Hakkın vazifesidir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 259)

Tebliğin muhtaçlara yapılması:

6- «Açık yazmadım ki, muhtaç olanlar işaret ile de maksad ve meramı hissetsin. **Muhtaç olmayanlar ise zaten meşgul olmazlar ki**, ihtiyaç hissetsinler. Demek **meşgul olanlar, ihtiyacı hissetmişlerdir.**» (Mesnevî-i Nuriye sh: 84, Tercüme A. Badıllı)

7- «Risale-i Nur, **müşterileri aramaz** müşteriler onu aramalı, yalvarmalı.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 223)

8- «Hem **müşterileri aramak değil**, belki müşteriler hakikî ihtiyacını hissedip ve yarasının tedavisi için Risale-i Nur'u aramasının lüzumu..» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 257)

9- «**Nurcular, müşterileri ve kendilerine taraftarları aramaya kendilerini mecbur bilmiyorlar.** “Vazifemiz hizmettir, müşterileri aramayız. Onlar gelsinler bizi arasınlar, bulsunlar” diyorlar. **Kemiyete ehemmiyet vermiyorlar.** Hakikî ihlâsı taşıyan bir adamı, yüz adama tercih ediyorlar.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 170)

10- «Sual: “Madem Kur’ân-ı Hakîmin feyziyle ve nuruyla en mütemerrid ve müteannid dinsizleri ıslah ve irşad etmeye, Kur’ân’ın himmetine güveniyorsun hem bilfiil de yapıyorsun. Neden senin yakınında bulunan bu mütecevizleri çağırıp irşad etmiyorsun?”

Elcevap: Usul-ü şeriatin kaide-i mühimmesindedir:

الرَّاضِي بِالضَّرِّ يَنْظُرُ لَهُ Yani, “Bilerek zarara razı olana şefkat edip lehinde bakılmaz.”

İşte, ben çendan Kur’ân-ı Hakîmin kuvvetine istinaden dâvâ ediyorum ki, **çok alçak olmamak** ve yılan **gibi dalâlet zehrini serpmekle telezzüz etmemek** şartıyla, en mütemerrid bir dinsizi, birkaç saat zarfında **ikna etmezsem de, ilzam etmeye** hazırım. Fakat, nihayet derecede **alçaklığa düşmüş** bir vicdan ki, **bilerek** dinini dünyaya satar ve **bilerek** hakikat elmaslarını pis, muzır şişe parçalarına mübadele eder derecede **münafıklığa girmiş** insan suretindeki **yılanlara hakaiki söylemek**, hakaike karşı bir hürmetsizliktir.

(37) كَتَعْلِقِ الدَّرِّ فِي أَعْنَاقِ الْبَقَرِ gibi oluyor. Çünkü bu işleri yapanlar, kaç defa

hakikati Risale-i Nur’dan işittiler. Ve **bilerek**, hakikatleri zendeka dalâletlerine karşı çürütmek istiyorlar. Böyleler, yılan gibi **zehirden lezzet** alıyorlar.» (Mektubat sh: 362)

Risale-i Nur eserlerinin neşir ve intişarının ehemmiyeti ve bu hizmet için yapılan teşvikler:

11- «Risale-i Nur’un telifi ve neşri

Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri öyle müşkül ve ağır vaziyetler altında Risale-i Nur Külliyyatını telif ediyor ki, tarihte hiçbir ilim adamının karşılaşmadığı zorluklara mâruz kalıyor. Fakat, **sönmeyen bir azim, irade** ve **hizmet aşkına malik** olduğu için, **yılmadan, yıpranmadan, usanıp bıkmadan**, bütün kuvvetini sarf ederek emsalsiz bir sabır ve tahammül ve feragat-ı nefis ile, **bu millet ve memleketi komünizm ejderinden, mason âfâtından, dinsizlikten muhafaza edecek, eden ve etmekte olan ve âlem-i İslâmî ve beşeriyeti tenvir ve irşadda büyük bir rehber** olan bu harikulâde Risale-i Nur eserlerini meydana getiriyor.

37 Öküzün boynuna inci takmak gibi. (Hazırlayanlar)

Yüz otuz parça olan Risale-i Nur Külliyyatının telifi, yirmi üç senede hitama eriyor. Nur Risaleleri, **şiddetli ihtiyaç zamanında telif** edildiğinden, her yazılan risale, gayet şifalı bir tiryak ve ilâç hükmünü taşıyor ve öyle de tesir edip pek çok kimselerin mânevî hastalıklarını tedavi ediyor. Risale-i Nur'u okuyan herbir kimse, güya o risale kendisi için yazılmış gibi bir hâlet-i ruhiye içinde kalarak, büyük bir iştihak ve şiddetli bir ihtiyaç hissederek mütalâa ediyor. Nihayet öyle eserler vücuda geliyor ki, **bu asır ve gelecek asırların** bütün insanların imanî, İslâmî, fikrî, ruhî, kalbî, akli ihtiyaçlarına tam cevap verecek ve kâfi gelecek Kur'ânî hakikatler ihsan ediliyor...

...**Yazılan risaleleri, etraf köylerden ve kazalardan gelenler**, büyük bir merak ve iştihakla alıp gidiyorlar ve **el yazısıyla neşrediyorlardı.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 160)

Neşriyata yardım yoluyla tebliğ hizmetine iştirak etmek:

12- «Risale-i Nur'a intisab eden zâtın en ehemmiyetli vazifesi, onu yazmak veya yazdırmaktır ve intişarına yardım etmektir. Onu yazan veya yazdıran, "Risale-i Nur talebesi" ünvanını alır. Ve o ünvan altında, her yirmi dört saatte benim lisanımla belki yüz defa, bazan daha ziyade hayırlı dualarımda ve mânevî kazançlarımda hissedar olmakla beraber, benim gibi dua eden kıymettar binler kardeşlerin ve Risale-i Nur talebelerinin dualarına ve kazançlarına dahi hissedar olur.

Hem, dört vecihle dört nevi ibadet-i makbule hükmünde bulunan kitabetinde, hem imanını kuvvetlendirmek, hem başkalarının imanlarını tehlikeden kurtarmasına çalışmak, hem hadisin hükmüyle, bir saat tefekkür bazan bir sene kadar bir ibadet hükmüne geçen tefekkür-ü imanîyi elde etmek ve ettirmek, hem hüsn-ü hattı olmayan ve vaziyeti çok ağır bulunan Üstadına **yardım etmekle hasenatına iştirak etmek** gibi çok faydaları elde edebilir. Ben kasekle temin ederim ki, **bir küçük risaleyi kendine bilerek yazan adam**, bana büyük bir hediye hükmüne geçer belki herbir sayfası bir okka şeker kadar beni memnun eder.» (Kastamonu Lâhikası sh: 24)

13- «Mübarek hanımların, kıymettar ve hâlis âhîret hemşirelerimin, Risale-i Nur'un intişarına gösterdikleri fedakârlık, beni ve bizi kemâl-i sürurdan ağlattırdı.» (Kastamonu Lâhikası sh: 95)

Muhatab aramadan, en hâlis ve en geniş sahalara ulaşan neşriyatla yapılan tebliğ ve intişar hizmeti, en çok teşvik edilen bir vazifedir. Şöyle ki:

14- «Risale-i Nur'un el yazısıyla neşri senelerinde, evlerinden yedi-sekiz sene çıkmadan Risale-i Nur'u yazıp neşredenler olmuştur. O zamanlar, Isparta havâlisinde, erkek, kadın, genç ve ihtiyarlardan binlerce Nur talebesi, hattâ Nur dershanesi olan **Sav Köyü bin kalemle, senelerce Nur Risalelerini yazıp çoğaltıyorlardı.** Risale-i Nur, telifinden yirmi sene sonra, **teksir makinesiyle** neşredilmiş ve otuz beş sene sonra da **matbaalarda** basılmaya başlanmıştır. **İnşallah, bir zaman gelecek, Risale-i Nur Külliyyatı altınla yazılacak ve radyo diliyle muhtelif lisanlarda okunacak ve zemin yüzünü geniş bir dersane-i Nuriyeye çevirecektir.**

Risale-i Nur'un neşrinde, mübarek hanımlar da ehemmiyetli fedakârlıklara mazhar olmuşlardır. Hattâ, Hazret-i Üstada gelip, "Üstadım! Ben, efendimin göreceği dünyevî işleri de yapmaya çalışacağım o senindir, Risale-i Nur'undur" diyen ve **erkeklerin Risale-i Nur hizmetinde çalışmalarına daha fazla imkânlar veren kahraman hanımlar** görülmüştür. Risale-i Nur'u yazan efendilerine geceleri lâmba tutarak, onların din, iman hizmetlerine canla başla iştirak etmişlerdir. Risale-i Nur'u, hanımlar, kızlar elleriyle yazmışlar, göz nurları dökmüşler, mübarek kâtibeler olarak imana hizmet etmişlerdir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 163)

Risale-i Nurun neşir ve intişarını kader hadiselerle de te'yid eder.

15- «Risale-i Nur, bu Anadolu memleketine, belâların def'ine ehemmiyetli bir vesiledir. Sadaka nasıl belâyı def ediyor onun **intişarı ve okunması** küllî bir sadaka nev'inde semâvî ve arzî belâların def'ine çok emâreler ve çok hâdiselerle tebeyyün etmiş. Hattâ Kur'ân'ın işaretiyle tahakkuk etmiş. Ve yazmasını ve intişarını men etmek zamanlarında dört defa zelzelelerin başlaması ve intişarıyla durmaları ve Anadolu'da ekser okunması İkinci Harb-i Umumînin Anadolu'ya girmemesine bir vesile olduğu Sûre-i Ve'l-Asr işaret ettiği, bu iki ay kuraklık zamanında mahkemenin Risale-i Nur'un beraatine ve vatana menfaatli olduğuna dair kararını Mahkeme-i Temyiz tasdik ederek **tam bir serbestiyetle Risale-i Nur'un intişar ve okunmasını** beklerken, bütün bütün aksine olarak men edilmesi ve mahkemedeki risalelerin sahiplerine iade edilmemesi ve bizi de o cihetle konuşmaktan men etmeleri cihetiyle, belâların def'ine vesile olan bu küllî sadaka-i mâneviye karşı çıkamadı, günahımız neticesi kuraklık başladı.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 33)

16- «Sizin bu defa neş'eli, güzel mektuplarımız, Risale-i Nur'un serbestiyeti ve **matbaa kapısıyla intişarı hakkında beni çok mesrur eyledi ve kahraman Tahirî'nin** yine bu ehemmiyetli işte çalışması için buraya gelmesi, beni şiddetle dünyaya bakmaya sevk etti. Kalben dedim: Madem kardeşlerim bu derece istiyorlar, çaresini arayacağız.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 82)

Neşir ve intişar, yani muhtaçlara ulaştırılması hizmetinin ehemmiyeti:

- 17-** (38) **يُوزَنُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ بِدِمَاءِ الشُّهَدَاءِ**
 (39) **مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ**

«Bu iki hadis-i şeriften alınan bir ilhamla, **Risale-i Nur'u yazmanın dünyevî ve uhrevî pek çok faydalarından**, Risale-i Nur'da beyan edilen ve şakirdlerinin tecrübeleriyle tasdik edilen yalnız birkaç tanesini beyan ediyoruz.

BEŞ TÜRLÜ İBADET:

1. En mühim bir mücadele olan ehl-i dalâlete karşı **mânen mücadele** etmektir.
2. Üstadına **neşr-i hakikat** cihetinde yardım suretiyle hizmet etmektir.
3. Müslümanlara **iman cihetinde hizmet** etmektir.
4. Kalemle **ilmi tahsil** etmektir.
5. Bazan bir saati bir sene ibadet hükmüne geçen, **tefekkürî olan bir ibadeti yapmaktır.**»

(Emirdağ Lâhikası-I sh: 190)

18- «**Talebeliğin hassası ve şartı şudur ki:** Sözlere kendi malı ve telifi gibi hissedip sahip çıksın ve **en mühim vazife-i hayatiyesini** onun neşir ve hizmeti bilsin.» (Mektubat sh: 344)

19- «**Talebeliğin hassası şudur ki:** Yazılan Sözlere kendi malı gibi sahip olmalıdır. Kendisi telif etmiş ve yazmış nazarıyla **bakıp neşrine ve ehil olanlara iblâğına çalışmaktır.**

³⁸ Gazâlî, İhyâu Ulûmi'd-Dîn, 1:6; el-Münâvî, Feyzü'l-Kadir, 6:466; el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 2:561; Süyûtî, Câmiu's-Sağîr, no: 10026.

³⁹ İbni Adiy, el-Kâmil fi'd-Duafâ, 2:739; el-Münzirî, et-Terğîb ve'Terhîb, 1:41; Taberânî, el-Mecmeu'l-Kebîr, 1394; Ali bin Hüsâmüddin, Muntehebâtü Kenzi'l-Ummâl, 1:100.

Mâşaallah, hattın güzeldir. Vakit bulursan bir kısmını yazın. Bir kısmını **Hüsrev** gibi ciddî talebeler yazar onlardan bilâhare alır, yazarsınız ve onlarla teşrik-i mesai edersiniz. Altı sene-dir Isparta'da ciddî talebelerin çıkmasına muntazırdım, bekliyordum. El-minnetü lillâh, şimdi sizinle beraber birkaç tane çıkmaya başladı. Çünkü **bir talebe, yüz dosta müreccahtır**. Sözler namındaki envâr-ı Kur'âniye ise, en mühim ibadet olan ibadet-i tefekkürîye nev'indedir. **Şu zamanda en mühim vazife, imana hizmettir**. İman saâdet-i ebediyenin anahtarıdır.» (Barla Lâhikası sh: 328)

20- «Sizin vazifeniz devam ediyor. Ve inşaallah **vazifeniz şerh ve izahla ve tekmil ve tahşiye ile ve neşir ve tâlimle**, belki Yirmi Beşinci ve Otuz İkinci Mektupları telif ve Dokuzuncu Şuânın Dokuz Makamını tekmille ve **Risale-i Nur'u tanzim ve tertip ve tefsir ve tashihle devam edecek**.» Kastamonu Lâhikası sh: 56)

Bu parçada geçen (şerh ve izah) vazifesi, Kastamonu Lâhikasının 56. sahifesinde verilen izahata göre, Risale-i Nur Külliyyatından bir mevzu ile alâkalı parçaları toplamakla yapılır, eski ve şahsî malumatla değil. (Bakınız: Sözler sh: 772)

Maişet zorlukları içinde de, neşir hizmetini bırakmamak:

21- «İhtikâr neticesinde, hayat ve yaşama hissi, hissiyat-ı diniyeye galebe çalıp, ekser nâs midesini, maişetini daima düşünüyor. Hattâ ekser fukara kısmından olan Risale-i Nur talebeleri, bu musibete karşı çabalamak mecburiyetiyle **hakiki ve en mühim vazifesi olan neşir hizmetini** bırakmaya mecbur oluyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 198)

22- «Risale-i Nur'un bir talebesi, Risale-i Nur'a çalışmadığının bir sebebi, derd-i maişetin ziyadeleşmesi olduğunu söyledi.

Biz de ona dedik: Risale-i Nur'a çalışmadığın için derd-i maişet sana şiddetlendi. Çünkü bu havalide her talebe itiraf ediyor ve ben de ediyorum ki, **Risale-i Nur'a çalıştıkça, yaşamakta kolaylık ve kalbde ferahlık ve maişette suhulet** görüyoruz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 135)

23- «**Risale-i Nur'un kahramanı Hüsrev**, benim bedelime ölmek ve benim yerimde hasta olmak samimî ve ciddî istiyor. Ben de derim: Telif zamanı değil, **şimdi neşir zamanıdır**. Senin yazın, benim yazımdan ne derece ziyade ve neşre faydalı ise, hayatın dahi hizmet-i Nuriyede benim bu azaplı hayatımdan o derece faydalıdır.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 139)

Neşriyatın resmîleşmesi:

24- «Bu memleketin **vatanperver siyasîleri** çabuk aklını başına alıp **Risale-i Nur'u tab'ederek resmen neşretmeleri lâzımdır ki**, bu iki belâya karşı siper olsun.

Acaba bu yirmi sene zarfında imân-ı tahkikîyi pek kuvvetli bir surette bu vatanda neşreden Risale-i Nur olmasaydı bu dehşetli asırda, acib inkılâp ve infilâklarda bu mübarek vatan, Kur'ân'ını ve imanını dehşetli sadmelerden tam muhafaza edebilir miydi?» (Mektubat sh: 482)

Tebliğde tavizsiz a'zamî metanet:

25- «Risale-i Nur, İslâmiyetin gayet keskin ve elmas bir kılıcıdır. Bu hakikatlara bir delil ise, Bediüzzaman'ın zâlim hükümdarlara ve kumandanlara, ölümü istihkar ederek, **hakikati pervasızca tebliğ etmesi** ve dünyayı saran dinsizlik kuvvetine mukabil Hakaik-ı Kur'âniye ve imâniyeyi, kendini fedâ ederek, **istibdadın en koyu devrinde neşretmesi** ve bu kudsî hakikata cansiperâne hizmet etmesidir.

Bir müdde-i umumî, iddianâmesinde: “Bediüzzaman, ihtiyarladıkça artan enerjisiyle dinî

faaliyete devam etmektedir.” Denizli mahkemesi, ehl-i vukuf raporunda: “Evet, Said Nursî’de bir enerji vardır, fakat bu enerjisini tarikat veya bir cemiyet kurmakta sarf etmemiş, Kur’ân hakikatlarını beyan ve dine hizmete sarf ettiği kanaatına varılmıştır” denilmektedir.» (Sözler sh: 759)

26- «Peygamber Efendimiz, şu (40) **أَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ أَنْبِيَاءٍ** yani, “Âlimler, peygamberlerin varisleridirler” hadis-i şerifleriyle, âlim olmanın pek kolay birşey olmadığını, î’câzkâr belâgatleriyle beyan buyuruyorlar.

Zira, **madem ki bir âlim, peygamberlerin varisidir o halde, hak ve hakikatin tebliğ ve neşri hususunda, aynen onların tutmuş oldukları yolu takib etmesi lâzımdır.** Her ne kadar bu yol, bütün dağ, taş, çamur, çakıl, uçurum, daha beteri, takip, tevkif, muhakeme, hapis, zindan, sürgün, tecrid, zehirlenme, idam sehpaları ve daha akıl ve hayale gelmeyen nice bin zulüm ve işkencelerle dolu da olsa...

İşte, Bediüzzaman, yarım asırdan fazla o mukaddes cihadı ile bütün ömrü boyunca bu **çetin yolda yürüyen ve karşısına çıkan binlerle engeli bir yıldırım sür’atıyla aşan ve Peygamberlerin vârisi olan bir âlim olduğunu ameli bir surette isbat eden bir zattır.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 8)

27- «Yüzlerce ulemânın susturulduğu ve dinî neşriyatın yaptırılmadığı ve **Kur’ân’ın hakikatlerini beyan ve tebliğ etmeye dinen muvazzaf oldukları** halde cebren yaptırılmadığı ve din adamlarının imha edilmesi gibi dehşetli ve tarihin görmediği bir hengâmda, Kur’ân ve iman ve İslâmiyeti yıkmak plânlarının tatbik edildiği en müthiş bir devirde ve küfr-ü mutlakın ve dinsizliğin en azgın bir zamanında, Bediüzzaman Said Nursî, Kur’ân ve iman ve İslâmiyetin **fedakâr ve pervasız bir müdafii ve muhafızı** olarak cihad-ı diniye meydanında yegâne şahıs olarak görülmüştür. Evet, Bediüzzaman, devletlere, milletlere mukabil, değil yalnız bir yerdeki firavunlara, **bütün Avrupa dinsizliğine karşı tek başıyla meydan okumuş ve okuyor.** Ve Kur’ân hakikatlerini eşedd-i zulüm ve istibdad-ı mutlak içerisinde neşrediyor. “**Vazifemiz çalışmaktır. Bizi galip etmek, mağlûp etmek, muvaffak etmek ve Nurları kabul ettirmek Cenab-ı Hakka aittir. Biz, vazife-i İlâhiyeye karışmayız**” demiş ve tarihte misline rastlanmayan zulüm ve işkenceler içerisinde çok zâlimâne muameleler görmüş ve kapısında jandarma ve polis bekletilmek suretiyle Cuma namazına dahi gitmekten men edilmiş ve bütün bu tarihî faciaları kapatmak ve kimseye işitirmemek için de sıkı bir takyidat altına alınmıştır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 693)

RİSALE-İ NUR’U AÇIK ŞEKİLDE NAZARA VERMENİN EHEMMİYETİ

Risale-i Nur’u nazara vermeden veya metinlerini aynen yazmadan yalnız Risale-i Nurdan anlaşılman mânâyı neşr ve telkin etmenin caiz olup olmadığını aşağıda derc edilen bahislerden anlamaya çalışacağız.

Çünkü çeşitli neşriyat sahasında görülen bazı konuşma ve yazılardan dolayı bu ehemmiyetli meseleye dair bir tesbit ve araştırma ihtiyacı vardır.

Şer cereyanına karşı Risale-i Nur cereyanını izhar etmek gerektir.

Bu sırada Süfyaniyet cereyanı karşısında müceddidiyet cereyanını tanıtip ona dehalet edilmesini sağlamak ve şahs-ı manevînin teşekkülüne çalışmak elzemdır. Risale-i Nur ve Nurculuk hareketi

⁴⁰ Buharî, İlim: 10; Ebû Dâvud, İlim: 1; İbn-i Mâce, Mukaddime: 17; Dârimî, Mukaddime: 32; Müsned, 5:196.

âlenî tanıtılıp nazara verilmezse böyle bir şahs-ı manevînin teşekkülüne yardım edilmemiş olur.

Hazret-i Üstad diyor ki:

28- «Ehl-i dalâlet ve haksızlık, tesanüd sebebiyle, cemaat suretindeki kuvvetli bir şahs-ı mânevînin dehâsıyla hücumu zamanında, **o şahs-ı mânevîye karşı**, en kuvvetli ferdî olan mukavemetin mağlûp düştüğünü anlayıp, **ehl-i hak tarafındaki ittifak ile bir şahs-ı mânevî çıkarıp, o müthiş şahs-ı mânevî-i dalâlete karşı hakkaniyeti muhafaza ettirmek...**» (Lem'alar sh: 151) **şarttır.**

29- «Bu hasta ve gaddar ve bedbaht asrın belâ ve vebasından ve zulüm ve zulmetinden en mücerreb bir **kurtarıcı, Risale-i Nur'un mizanları** ve muvazeneleriyle, neşrettiği nur olduğunu kırk bin şahit vardır. Demek **Risale-i Nur'un** dâiresine yakın bulunanlar **içine girmezse**, tehlike ihtimali kavîdir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 110)

Risale-i Nur ve cereyanı nazara verilip tanıtılmazsa avam taifesi Nur dairesine nasıl girecek ve asrın tehlikesinden nasıl kurtulacak?

30- Evet «Bu acib asrın bu acib hastalığına ve dehşetli marazına karşı Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyânın tiryak misâl ilâçlarının nâşiri olan **Risale-i Nur** dayanabilir; ve onun metîn, sarıılmaz, sebatkâr, hâlis, sadık, fedakâr şakirdleri mukavemet edebilir. Öyleyse, **herşeyden evvel onun dairesine girmeli, sadakatle, tam metanet ve ciddî ihlâs ve tam itimadla ona yardım etmek lâzım ki, o acib hastalığın tesirinden kurtulsun.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 105)

İhlâs ile dine hizmet etmek isteyen, şahsî ve ferdî hizmete bedel Nur hizmetine katılmalı.

31- «**Risale-i Nur'un hizmetine iltihak** etse, o iki elif gibi, on bir, belki yüz on bir kıymetinde ve kuvvetinde olacak ve karşıdaki ittifak etmiş dalâletlere karşı dayanacak. Bu zaman, ehl-i hakikat için, şahsiyet ve enaniyet zamanı değil. Zaman, cemaat zamanıdır. **Cemaatten çıkan bir şahs-ı mânevî hükmeder ve dayanabilir.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 143)

32- «Madem hakikat budur, **Risale-i Nur** dairesinin yakınında bulunan ehl-i ilim ve ehl-i tarikat ve sofî meşrep zatlar **onun cereyanına girmek** ve ilim ve tarikattan gelen eski sermayeleriyle **ona kuvvet vermek** ve genişlemesine çalışmak ve şakirdlerini teşvik etmek ve bir buz parçası olan enaniyetini, tam bir havuzu kazanmak için o dairedeki âb-ı hayat havuzuna atıp eritmek gerektir ve elzemdir. Yoksa, **Risale-i Nur'a** karşı rakîbâne başka bir **çığır açmakla** hem o zarar eder, hem bu müstakim ve metin cadde-i Kur'âniyeye bilmeyerek zarar verir, **zendekaya bir nevi yardım olur.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 122)

İşte böyle gayet ehemmiyetli hikmetler içindir ki, imha plânıyla verildikleri Afyon ağır ceza mahkemesinde muhakeme edilen kahraman Nurcular, resmen ve alenî olarak Risale-i Nuru ve Nur'un şakirdleri olduklarını haykırarak ilân etmişlerdir. Ezcümle, kahraman Zübeyr Gündüzalp ağabey mahkeme müdafaasında Nurculuğunu şöyle ilân ediyor:

33- «**Risale-i Nur talebesi olduğumu memnuniyetle ve ilân edercesine söyleyebilirim. İnkâr etmek, Risale-i Nur'un bana verdiği fazilet dersleriyle zıt olduğu için, bu cürmü işlemem. Risale-i Nur'un okuyucusu olan bir kimse, okuduğunu gizleyemez. Bilâkis iftiharla bilâperva söylemekten çekinmez. Zira çekingenliği icab ettirecek hiçbir cümlesi veya kelimesi yoktur.** » (Şualar sh: 544)

Bu müdafaaların tamamını görmek isteyenler, 14. Şuain son kısmına bakabilirler ve o dehşetli şartlar içinde yapılan alenî ve resmî ilânatları ibretle görürler.

Hatta Bediüzzaman Hazretleri böyle bozuk cemiyetlerde müstakîm bir tarikat cemaatına

mensub, bilgisiz fakat samimi bir şahıs, cemaata bağlı olmayan muhakkik bir alimden daha çok kendini muhafaza edebileceğini anlatırken diyor ki:

34- «Âdi bir samimî ehl-i tarikat, sûrî, zâhirî bir mütefenninden daha ziyade kendini muhafaza eder. O zevk-i tarikat vasıtasıyla ve o muhabbet-i evliya cihetiyle imanını kurtarır. Kebâirle fâsık olur, fakat kâfir olmaz, kolaylıkla zendekaya sokulmaz. Şedit bir muhabbet ve metin bir itikadla aktab kabul ettiği bir silsile-i meşâyihî, onun nazarında hiçbir kuvvet çürütemez. Çürütmediği için, onlardan itimadını kesemez. Onlardan itimadı kesilmezse, zendekaya giremez. **Tarikatte hissesi olmayan** ve kalbi harekete gelmeyen, bir muhakkik âlim zat da olsa, şimdiki zındıkların desiselerine karşı **kendini tam muhafaza etmesi müşkülleşmiştir.**» (Mektubat sh: 445)

Demek oluyor ki; Risale-i Nur'u ve cereyanını tanıtmadan ve ismini söylemeden onu okuyup kişinin kendi anlayışı ve anlatışı ile mânâsını söylemek veya neşretmek ve böylece ferdî hizmeti tercih etmek isabetli olmaz. Kişi bir görünür, sonra söner kaybolur.

Risale-i Nur, sırr-ı ihlasdan gelen bir makbuliyet cihetiyle hüsn-ü te'sire liyakat kazandığından ta'lim ve irşadında ikram-ı İlahiyeye mazhariyet görülüyor. Bilhassa bu asırda gayet ehemmiyetli olan bu hususiyeti nazara veren Hazret-i Üstad diyor ki:

35- «Şimdi bu zamanda hiçbir şeye âlet ve tâbi olmayan ve her gayenin fevkinde olan hakaik-i imaniyeyi **fitrî ubudiyetle** muhtaçlara tesirli bir surette bildirmenin bu dehşetli zamanda çâre-i yegânesi ve imanı kurtaracak ve kat'î kanaat verecek, bu tarzda, yani **hiçbir şeye âlet olmayan bir ders-i Kur'ânî lâzımdır** ki, küfr-ü mutlakı ve mütemerrid ve inatçı dalâleti kırsın ve herkese kanaat-i kat'îye verebilsin. Böyle bir derse, bu zamanda bu şerait dahilinde hiçbir **şahsî ve uhrevî ve dünyevî, maddî ve mânevî** birşeye **âlet edilmediğini bilmekle kat'î kanaat gelebilir...**

...Hakikaten **Risale-i Nur'un** bahsettiği hakikatlerin aynı meâlinde milyonlar kitap o **hakikatleri belğane neşrettikleri halde** ve binler hakikî âlimler ders vermeleriyle bu memlekette dehşetli küfr-ü mutlakı tam durduramadıkları halde, **Nurlar, mezkûr sırra bi-naen** bir cihette galebe ettiğini düşmanları dahi tasdik ederler.

Evet, küfr-ü mutlaka karşı, bu ağır şerait içinde Nurlar bu işi görmüş, meydandadır. Demek **Nurların kuvveti bu sırr-ı azîmden ileri geliyor.**

Ben de bütün ruh u canımla yirmi sekiz sene bu işkenceli musîbetlerime razı oldum. Hakkımı helâl ettim. Âdil kadere de derim ki: Müstehak idim senin bu şefkatli tokatlarına... Yoksa **gayet meşrû, zararsız, herkesin lillâh için** takip ettikleri **mübarek mesleğe girseydim, yani maddî ve mânevî hislerimi bütün feda etmeseydim, hizmet-i imaniyede bu acib mânevî kuvveti kaybedecektim.** İşte bu kuvvetin bir acib nümunesi bazı zatların ki, ben onların ancak ednâ bir talebesi olabildiğim halde, onların hakaik-i imaniyeye dair bir kitabını birisi okumuş. **Risale-i Nur'un** da bir sayfasını okumuş. **Risale-i Nur'un** bir sayfasıyla daha ziyade imanını kurtardığını ikrar etmiş.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 106)

Mezkûr ifadede nazara verilen ve meselemizle de çok alâkalı ve dikkat çekici şu nokta ki: Risale-i Nurun bahsettiği hakikatları pek çok âlimler belğane anlattıkları halde te'sirde geridirler. Çünkü makbuliyet için bu zamanda maddî-manevî, dünyevî-uhrevî ve meşru hiçbir menfaatı takip etmemek halisiyeti ve yapılacak hizmeti sadece emredildiği için yapmakla o a'zamî ihlasın kazanılması gerekiyor. Halbuki bu fitne asrında, feragatı istenen meşru ve uhrevî menfaatlerin terk edilmesi şöyle dursun, ihlası kıran şöret ve teveccüh-ü ammeyi kazanma hissi ve temayülleri, maddî menfaat elde etme hırsı, adavet, hased, tarafgirlik gibi hallerin istilası içinde mezkûr mânâda sırr-ı ihlasa mazhariyet ve hüsn-ü tesire liyakat kazanmak imkânı çok müşkül görülüyor.

Şu halde Risale-i Nur'u gizleyerek kendi namına irşada çalışan, Allah'ın ihsanı olan manevî te'sirden mahrum kalır.

Hazret-i Üstad'ın aynı hakikatı te'yid eden bazı ifadeleri de şöyledir:

36- «Dünyaya tenezzül etmez, tamah ve zillete düşmez, hakikat mukabilinde dünya malını almaz, tasannua mecbur olmaz bir üstaddan alınan ders-i hakikat elmas kıymetinde ise, sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete tasannua muztar kalmış, tamah zilletiyle izzet-i ilmini feda etmiş, sadaka verenlere hoş görünmek için riyakârlığa temayül etmiş, âhîret meyvelerini dünyada yemeye cevaz göstermiş bir üstaddan alınan aynı ders-i hakikat, elmas derecesinden şişe derecesine iner.» (Barla Lâhikası sh: 123)

Bu beyan ve irşadın çok dikkate şayan bir ciheti şudur ki, aynı ders verildiği halde te'sirde, ihlas veya ihlâssızlık sebepleriyle neticesi değişik oluyor. Bundan sonra gelecek parçalara da bakılırsa, Risale-i Nur düsturlarına uymanın vesilesiyle mazhar olunan halisîyet ve müessirîyetin varlığı açıkça anlaşılır. Şöyle ki:

37- «Madem çok sevab istersin; ihlâsı esas tut ve yalnız rıza-yı İlahîyi düşün. Tâ ki senin ağzından çıkan mübarek kelimelerin havadaki efradları, ihlâs ile ve niyet-i sadıka ile hayatlınsın, canlınsın, hadsiz zîşuurun kulaklarına gidip onları nurlandırısın, sana da sevab kazandırısın. Çünkü, meselâ sen “Elhamdü lillâh” dedin. Bu kelâm, milyonlarla büyük küçük Elhamdü lillâh kelimeleri, havada izn-i İlahî ile yazılır. Nakkaş-ı Hakîm abes ve israf yapmadığı için, o kesretli mübarek kelimeleri dinleyecek kadar hadsiz kulakları halk etmiş. Eğer ihlâs ile, niyet-i sadıka ile o havadaki kelimeler hayatlınsalar, lezzetli birer meyve gibi ruhanîlerin kulaklarına girer. Eğer rıza-yı İlahî ve ihlâs o havadaki kelimelere hayat vermezse, dinlenilmez.» (Lem'alar sh: 152)

38- «Hüsnü kabul ve hüsn-ü tesir ve teveccüh-ü nâsı kazanmak noktalarının Cenâb-ı Hakkın vazifesi ve ihsanı olduğunu ve kendi vazifesi olan tebliğde dahil olmadığını ve lâzım da olmadığını ve onunla mükellef olmadığını bilmekle ihlâsa muvaffak olur. Yoksa ihlâsı kaçıdır.» (Lem'alar sh: 150)

39- «Cenâb-ı Hakkın rızası ihlâs ile kazanılır; kesret-i etbâ' ile ve fazla muvaffakiyetle değildir. Çünkü onlar, vazife-i İlahîyeye ait olduğu için, istenilmez, belki bazan verilir. Evet, bazan birtek kelime sebab-i necat ve medar-ı rıza olur. Kemiyetin ehemmiyeti o kadar medar-ı nazar olmamalı. Çünkü bazan birtek adamın irşadı, bin adamın irşadı kadar rıza-yı İlahîye medar olur.» (Lem'alar sh: 152)

40- «Rıza-yı İlahî kâfidir. Eğer o yâr ise, herşey yârdır. Eğer o yâr değilse, bütün dünya alkışlasa beş para değmez. İnsanların takdiri, istihsanı, eğer böyle işte, böyle amel-i uhrevîde illet ise, o ameli ibtal eder. Eğer müreccih ise, o ameldeki ihlâsı kırar. Eğer müşevvik ise safvetini izale eder. Eğer sırf alâmet-i makbuliyet olarak, istemeyerek, Cenab-ı Hak ihsan etse, o amelin ve ilmin insanlarda hüsn-ü tesîri namına kabul etmek güzeldir

ki, وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي آخِرِينَ» buna işaret eder.» (Barla Lâhikası sh: 78)

41- «Büyük memurlardan bir kaç zat benden sordular ki: “Mustafa Kemal sana üç yüz lira maaş verip, Kürdistana ve vilâyât-ı şarkiyeye, Şeyh Sinûsî yerine vâiz-i umumî yapmak teklifini neden kabul etmedin? Eğer kabul etseydin, ihtilâl yüzünden kesilen yüz bin adamın hayatlarını kurtarmaya sebep olurdu” dediler.

Ben de onlara cevaben dedim ki: Yirmişer, otuzar senelik hayat-ı dünyeviyeyi o adamlar

için kurtarmadığıma bedel, yüz binler vatandaşa, herbirisine milyonlar sene uhrevî hayatı kazandırmaya vesile olan **Risale-i Nur**, o zâiyatın yerine binler derece iş görmüş. **Eğer o teklifi ben kabul etseydim, hiçbir şeye âlet olamayan ve tâbi olmayan ve sırr-ı ihlâsı taşıyan Risale-i Nur meydana gelmezdi.** » (Şualar sh: 289)

42- «Evet, **Risale-i Nur**'un o kadar dehşetli muannidlere karşı **galibâne mukavemeti, sırr-ı ihlâstan ve hiçbir şeye âlet edilmemesinden ve doğrudan doğruya saadet-i ebediyeye bakmasından ve hizmet-i imaniyeden başka bir maksad takip etmemesinden** ve bazı ehl-i tarikatın ehemmiyet verdikleri **keşif ve kerâmât-ı şahsiyeye ehemmiyet vermemekten** ve velâyet-i kübrâ sahipleri olan Sahabîler gibi, veraset-i Nübüvvet sırrıyla, **yalnız iman nurlarını neşretmek ve ehl-i imanın imanlarını kurtarmaktır.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 263)

43- «Amma, “Mânevî ve makbul ve zararsız ve bütün ehl-i iman ve hakikatın istedikleri nurânî makamlar ve uhrevî rütbelerden, hâlis kardeşlerimizden hüsn-ü zanla verilen ve ihlâsınıza zarar gelmediği halde, eğer kabul etsen, reddedilmeyecek derecede senetler, hüccetler bulunduğu halde; sen, değil tevazu ve mahviyetle, belki şiddet ve hiddetle ve o makamı sana veren kardeşlerinin hatırını kırmakla o rütbelerden ve makamlardan kaçırıyorsun.”

Elcevap: Nasıl ki ehl-i hamiyet bir insan, dostların hayatını kurtarmak için kendini feda eder. Öyle de, ehl-i imanın hayat-ı ebediyelerini tehlikeli düşmanlardan muhafaza etmek için, lüzum olsa –hem lüzum var– kendim, değil yalnız lâyük olmadığım o makamları, belki hakikî hayat-ı ebediyenin makamlarını dahi feda etmeye, **Risale-i Nur**'dan aldığım ders-i şefkat cihetiyle terk ederim.

Evet, her vakit, hususan bu zamanda ve bilhassa dalâletten gelen gaflet-i umumiyede, siyaset ve felsefenin galebesinde ve **enâniyet ve hodfuruşluğun heyecanlı asrında** büyük makamlar herşeyi kendine tâbi ve basamak yapar. Hattâ dünyevî makamlar için dahi mukaddesatını âlet eder. **Mânevî makamlar olsa, daha ziyade âlet eder. Umumun nazarında kendini muhafaza etmek ve o makamlara kendini yakıştırmak için bazı kudsî hizmetlerini ve hakikatleri basamak ve vesile yapıyor diye itham altında kalıp, neşrettiği hakikatler dahi tereddüdlere revacı zedelenir.** Şahsa, makama faydası bir ise, revaçsızlıkla umuma zararı bindir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 74)

44- «Tekellüfe ve kıymetten ziyade kendimi göstermeye ve ziyade **hüsn-ü zan edenlere karşı hoş görünmek** için kendimi makam sahibi göstermek ve sırr-ı ihlâsa **tam münâfi kendini büyük göstermek** ve vakar perdesi altında benliğin zararlı ve fâni zevkini aramak hâletleri ise, ey nefsim, meftun olduğun o zevkleri hiçe indirirler.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 201)

45- «Sonra bizim hizmetimiz itibarıyla bizde zayıf damar sayılan, fakat **hakikat noktasında herkesin makbulü** ve her şahıs onu kazanmaya müştak olan “**mânevî makam sahibi olmak** ve velâyet mertebelerinde terakki etmek” ve o nimet-i İlâhiyeyi kendinde bilmektir ki, insanlara **menfaatten başka hiçbir zararı yok.** Fakat böyle benlik ve **enaniyet** ve **menfaat-perestlik** ve **nefsini kurtarmak hissi** galebe çaldığı bir zamanda, elbette **sırr-ı ihlâsa** ve hiçbir şeye **âlet olmamaya bina edilen hizmet-i imaniye** ile şahsî makam-ı mâneviyeyi aramak iktiza ediyor. Harekâtında onları **istememek** ve **düşünmemek** lâzımdır ki, **hakikî ihlâsın sırrı bozulmasın.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 244)

46- «Nasıl ki **Risale-i Nur**'u ve **hizmet-i imaniyeyi**, dünyevî rütbelere ve şahsım için **uhrevî makamlarına** âlet yapmaktan **sırr-ı ihlâs şiddetle beni men ettiği** gibi; öyle de, Kendi şahsımın **istirahatine** ve dünyevî hayatımın **güzelce, zahmetsiz geçmesine**, o hizmet-i kudsiyeyi âlet yapmaktan cidden çekiniyorum. Çünkü, **uhrevî hasenatın bâki meyvelerini fâni hayatta cüz'î bir zevk için sarf etmek, sırr-ı ihlâsa muhalif** olmasından, kat'iyen

haber veriyorum ki, târikü'd-dünya **ehl-i riyâzetin arzu ve kabul ettikleri** ruhânî, cinnî hüddamlar bana hergün, hem aç olduğum zamanda ve yaralı olduğum vakitte en güzel ilâç getirirler, **hakikî ihlâs için** kabul etmemeye kendimi mecbur biliyorum. Hattâ berzahtaki evliyadan bir kısmı temessül edip bana helva baklavaları **hizmet-i imaniyeye hürmeten verseler**, yine onların elini öpüp **kabul etmemek** ve **uhrevî, bâkî meyvelerini dünyada fâni bir surette yememek** için, nefsim de kalbim gibi kabul etmemeye rıza gösteriyor. Fakat kast ve **niyetimiz olmadan**, inayet cihetinde gelen bereket gibi ikrâmât-ı Rahmâniye, hizmetin makbuliyetine bir alâmet olduğundan, **nefs-i emmâre karışmamak şartıyla** ruhumla kabul ederim. Her neyse, bu mesele bu kadar kâfi.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 12)

47- «**Risale-i Nur**'un Kur'ân'dan aldığı dersin en birinci esası benlik, enaniyet, **hodfuruşluğu terk** etmek lüzumudur. Tâ **ihlâs-ı hakikî** ile **imanın kurtarılmasına hizmet edilsin**. Cenab-ı Hakka şükür, o âzamî ihlâsı kazananların pek çok efradı meydana çıkmış. **Benliğini, şan ve şerefini en küçük bir mesele-i imaniyeye feda eden çoktur**. Hattâ Nurun biçare bir şakirdinin düşmanları dost olduğu vakit onunla **sohbet etmek çoğaldığı için, rahmet-i İlâhiye cihetinde sesi kesilmiş**. Hem de ona **takdirle bakanlar** isabet-i nazar hükmüne geçip onu incitiyor. Hattâ musafaha etmek de tokat vurmak gibi sıkıntı veriyor. “Senin bu vaziyetin nedir?” diye soruldu. “Madem milyonlar kadar arkadaşların var; neden bunların hatırlarını muhafaza etmiyorsun?”

Cevaben dedi: “Madem **mesleğimiz âzamî ihlâstır**; değil benlik, enaniyet, dünya saltanatı da verilse, bâki bir mesele-i imaniyeyi o **saltanata tercih** etmek **âzamî ihlâsın iktizasıdır**. » (Emirdağ Lâhikası-II sh: 246)

48- «Bediüzzaman Said Nursî'nin cihanşümül Kur'ân ve iman ve İslâmiyet hizmetindeki müstesna muvaffakiyet ve zaferinin ve **Risale-i Nur**'daki kuvvetli **tesiratın sırrı, kendisinin ihlâs-ı etemmi kazanmış olmasıdır**. Yani, yalnız ve yalnız rıza-yı İlâhîyi esas maksat edinmiştir. Bu hususta, “Mesleğimizin esası, âzamî ihlâs ve terk-i enaniyettir. İhlâslı bir dirhem amel, ihlâssız yüz batman amele müreccaktır. İnsanların **maddî mânevî hediyelerinden hürmet** ve **teveccüh-ü âmmeden, şöhretten şiddetle kaçıyorum**” der. **Ziyaretçi kabul etmemesinin bir hikmeti** de bu sır olsa gerek. Hem ihlâsa verdiği gayet fazla ehemmiyet, yüz otuz parça eserinden yalnız İhlâs Risalesinin başına, “Lâakal her on beş günde bir defa okunmalıdır” kaydını koymasından da anlaşılıyor. “Büyük Mahkeme Müdafaatı” kitabında, “Risale-i Nur, değil dünyaya, kâinata da âlet edilemez; gayemiz rıza-yı İlâhîdir” demiştir.

İşte **bu sırr-ı ihlâstandır ki**, İmam-ı Gazâli (R.A.) gibi en meşhur İslâm hükemalarının eserlerini tettebbu eden muhakkik ve müdakkik bir ehl-i ilim diyor ki:

“**Risale-i Nur**'dan okuduğum **bir sayfanın** bana verdiği **istifade**, diğer eserlerin **on sayfasından** daha fazladır.”» (Tarihçe-i Hayat sh: 699)

49- «Said Nursî, Kur'ân ve imâna hizmet mesleğini ihtiyar edip, hiçbir maddî ve mânevî menfaat, salâhat ve velîlik gibi mânevî makamları maksat ve gaye etmeden, sırf Cenab-ı Hakkın rızası için hizmet yapmıştır. Basiretli ehl-i ilim tarafından bütün Müslümanlarca “Zuhuru beklenen siyasî ve dinî bir halâskârdır” gibi şahsına verilen **yüksek mertebeyi** Bediüzzaman **hiddetle reddetmiş**, kendisinin ancak Kur'ân'ın bir **hizmetkârı** ve **Risale-i Nur** talebelerinin bir **ders arkadaşı** olduğuna inanmış ve beyan etmiştir.» (Sözler sh: 758)

50- «Elhasıl: Hakikat-i ihlâs, benim için şan ve şerefe ve maddî ve mânevî rütbelere vesile olabilen şeylerden beni men ediyor. Hizmet-i Nuriyeye, gerçi büyük zarar olur; fakat, kemiyet keyfiyete nisbeten ehemmiyetsiz olduğundan, hâlis bir hâdim olarak, **hakikat-i ihlâs ile**,

herşeyin fevkinde hakaik-i imaniyeyi **on adama ders vermek**, büyük bir **kutbiyetle** binler adamı irşad etmekten daha ehemmiyetli görüyorum.

Çünkü o on adam, tam **o hakikati herşeyin fevkinde gördüklerinden**, sebat edip, o çekirdekler hükmünde olan **kalbleri**, birer ağaç olabilirler. Fakat o binler adam, dünyadan ve felsefeden gelen şüpheler ve vesveselerle, o kutbun derslerini, “Hususî makamından ve hususî hissiyatından geliyor” nazarıyla bakıp, mağlûp olarak dağıtılabılırler. Bu mânâ için **hizmetkârlığı, makamlara tercih ediyorum.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 75)

51- «Âdil kadere de derim ki:

Ben senin bu şefkatli tokatlarına müstahak idim. Yoksa **herkes gibi gayet meşru ve zarrarsız olan bir yol tutarak şahsımı düşünseydim**, maddî-mânevî **füyûzât hislerimi feda** etmeseydim, **iman hizmetinde bu büyük mânevî kuvveti kaybedecektim**. Ben **maddî ve mânevî herşeyimi feda ettim**, her **musibete katlandım**, her işkenceye **sabrettim**. Bu sayede hakikat-i imaniye her tarafa yayıldı. Bu sayede Nur mekteb-i irfanının yüz binlerce, belki de milyonlarca talebeleri yetişti. Artık bu yolda, hizmet-i imaniyede onlar devam edeceklerdir. Ve benim **maddî ve mânevî herşeyden ferağat mesleğimden ayrılmayacaklardır**. Yalnız ve yalnız Allah rızası için çalışacaklardır.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 80)

Yukarıda kısmen nakledilen beyan ve derslerde görüldüğü üzere hakikatların neşir ve tebliğinde meslek hâlisiyeti ve a'zamî fedakârlık ve maddî-manevî herşeyden feragat etmek gibi makbuliyet ve te'sir şartları da lazım geliyor. Çünkü liyakatın derecesine göre te'siri ihsan eden Allah'tır. Şu halde hakaik-i Kur'âniyenin tereşşühatı olan Risale-i Nurdaki dersleri kendi namına anlatan ve neşreden ve böylece kendini, bu Kur'anî ve ulvî hakikatların sahibi ve mazharı olduğunu gösteren kişinin ihlâs yolundan yürüdüğü nasıl kabul edilir? Allah'ın inayetine ne suretle layık olunur? Hem bu yoldaki muvaffakiyetin istidracî bir ceza olmasından korkulmaz mı? İşte bu vartaya dikkat çeken Hazret-i Üstad diyor ki:

52- «Teveccüh-ü nâs istenilmez, belki verilir. Verilse de onunla hoşlanılmaz. Hoşlansa ihlâsı kaybeder, riyâyâ girer. Şan ve şeref arzusuyla teveccüh-ü nâs ise, ücret ve mükâfat değil, belki ihlâssızlık yüzünden gelen bir itibar ve bir mücazattır. Evet, amel-i salihin hayatı olan ihlâsın zararına teveccüh-ü nâs ve şan ve şeref, kabir kapısına kadar muvakkat olan bir lezzet-i cüz'iyeye mukabil, kabrin öbür tarafında azâb-ı kabir gibi nâhoş bir şekil aldığından, teveccüh-ü nâsı arzu etmek değil, belki ondan ürkmek ve kaçmak lâzımdır. Şöhretperestlerin ve şan ve şeref peşinde koşanların kulakları çınlasın!» (Lem'alar sh: 149)

Hakikatların neşir ve tebliğinde çok ehemmiyetli diğer bir husus da me'hazdaki kudsiyet hakikatıdır. Üstad Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

53- «Ben görüyorum ki: **Kur'ân-ı Hakîmin hakaikine ait bazı kemâlât**, o hakaikede delâllik eden **vasıtalara veriliyor**. Şu ise yanlıştır. Çünkü, **me'hazın kudsiyeti, çok bürhanlar kuvvetinde tesirat gösteriyor**, onunla ahkâmı umuma kabul ettiriyor. Ne vakit **dellâl ve vekil gölge etse**, yani onlara teveccüh edilse, o **me'hazdaki kudsiyetin tesiri kaybolur.**» (Mektubat sh: 319)

54- Evet, «Cumhur-u avâmı, bürhandan ziyade, **me'hazdaki kudsiyet imtisâle sevk eder.**» (Mektubat sh: 470)

55- «Mantıkça mukarrerdir ki; zihin, melzumdan tebaî olarak lâzıma intikal eder ve lâzımın lâzımına tabîî olarak etmez. Etse de, ikinci bir teveccüh ve kasıtle eder. Bu ise gayr-ı tabîîdir.

Meselâ, hükmün me'hazı olan **şariat kitapları melzum gibidir**. Delili olan **Kur'ân ise, lâzımdır**. Muharrik-i vicdan olan **kudsiyet**, lâzımın lâzımıdır. Cumhurun nazarı kitaplara

temerküz ettiğinden, yalnız **hayal meyal lâzımı tahattur eder. Lâzımın lâzımını, nâdiren tasavvur eder.** Bu cihetle, **vicdan lâkaytlığa alışır, cümudet peyda eder.**

Eğer zaruriyat-ı diniyede doğrudan doğruya **Kur'ân gösterilseydi**, zihin tabîi olarak **müşevvik-i imtisal** ve **mûkız-ı vicdan** ve **lâzım-ı zâtî** olan **kudsiyete intikal ederdi.** Ve bu suretle kalbe **meleke-i hassasiyet** gelerek, imanın ihtaratına karşı **asamm kalmazdı.**

Demek, **şeriat kitapları, birer şeffaf cam mâhiyetinde olmak lâzım** gelirken, mürur-u zamanla, **mukallidlerin hatası yüzünden paslanıp hicab olmuşlardır.** Evet bu kitaplar, Kur'âna **tefsir** olmak lâzımken, başlı başına **tasnifat** ⁽⁴¹⁾ hükmüne geçmişlerdir.

Hacat-ı diniyede cumhurun enzarını doğrudan doğruya, **câzibe-i i'câz** ile revnakdar ve **kudsiyetle hâledar** ve daima iman vasıtasıyla **vicdanı ihtizaza** getiren **hitab-ı ezelinin** timsali bulunan Kur'âna çevirmek üç tarikledir:

1. Ya müellifnin bihakkın lâyük oldukları derin bir **hürmeti, emniyeti tenkid ile kırıp** o hicabı izale etmektir. Bu ise **tehlikelidir, insafsızlıktır, zulümdür.**

2. Yahut, **tedricî bir terbiye-i mahsusa ile kütüb-ü şeriatı şeffaf birer tefsir suretine çevirip**, içinde **Kur'ânı göstermektir: Selef-i müçtehidînin kitapları gibi...** Muvatta, Fıkh-ı Ekber gibi.

Meselâ, bir adam İbni Hacer'e nazar ettiği vakit, Kur'ânı anlamak ve Kur'ânın ne dediğini öğrenmek maksadıyla nazar etmeli. Yoksa **İbni Hacer'in ne dediğini anlamak maksadıyla değil.** Bu ikinci tarik de zamana muhtaçtır.

3. Yahut cumhurun nazarını, ehl-i tarikatın yaptığı gibi, o hicabın fevkine çıkararak, üstünde Kur'ânı gösterip, **Kur'ânın hâlis malını yalnız ondan istemek** ve bilvâsıta olan ahkâmı vâsıtanı aramaktır. Bir âlim-i şeriatın vaazına nisbeten, bir **tarikât şeyhinin vaa-zındaki olan halâvet ve cazibiyet bu sırdan neş'et eder.**» (Sünihat-Tuluat-İşarat sh: 31-33)

Hazret-i Üstadın beyan ettiği mezkûr hakikati, önce kendi şahsına tatbik edip Risale-i Nurdaki hakaikin Kur'an'ın malı olduğunu, kendi malı olmadığını ısrarla nazara verir. Bizler de aynı dersi nazara alarak, konuşma ve yazılarımızın, Risale-i Nurun malı olduğunu beyan etmekle hakikatleri sahibine vermek ve böylece kudsiyetin kalb ve ruhlardaki te'sirini kırmamak mecburiyetindeyiz.

İşte bahsolunan hakikata istinaden Hazret-i Üstad diyor ki:

56- Evet, «Nev'-i insanın yüzde sekseni ehl-i tahkik değildir ki, hakikate nüfuz etsin ve hakikati hakikat tanıyıp kabul etsin. Belki, surete, hüsn-ü zanna binaen, makbul ve mu-temed insanlardan işittikleri mesâili **takliden kabul ederler.** Hattâ, **kuvvetli bir hakikati zayıf bir adamın elinde zayıf görür;** ve kıymetsiz bir meseleyi kıymettar bir adamın elinde görse, kıymettar telâkki eder.

İşte, ona binaen, **benim gibi zayıf ve kıymetsiz bir biçarenin*** elindeki hakaik-i imaniye ve Kur'âniyenin kıymetini, ekser nâsın nokta-i nazarında düşürmemek için, bilmecburiye ilân ediyorum ki, **ihtiyarımız ve haberimiz olmadan, birisi bizi istihdam ediyor;** biz bilmeyerek bizi mühim işlerde çalıştırıyor. Delilimiz de şudur ki: Şuurumuz ve ihtiyarımızdan hariç bir kısım inâyâta ve teshilâta mazhar oluyoruz. Öyleyse, o inâyetleri bağırarak ilân etmeye mecburuz.» (Mektubat sh: 370)

⁴¹ Tasnifat tabirini; mânâ külliyyetini, muayyen meselelere sınıflamakla tahsis edip tahdid etmek mânâsında anlıyorum. (Hazırlayanlar)

* Bu ifadedden fitne-i ahirzaman olan asrımızın ekser insanların durumunu anlamalı. (Hazırlayanlar)

İşte Bediüzzaman Hazretleri mazhar olduğu Risale-i Nurun hakaikını, müellifi olmasına rağmen kendine mal etmez ve şahsî ilmiyle irşad etmek kapısını kapadığını şöyle açıklar:

57- «Ben Kur’ân-ı Hakîmin sırf bir hizmetkârıyım, o mukaddes dükkânın bir dellâlıyım. Şahsî dükkânımdaki perişan, ehemmiyetsiz şeyleri satışı çıkarmayacağım ve çıkarmak istemiyorum. Çünkü, Kur’ân-ı Hakîmin kudsî elmaslarının kıymetlerine şüphe îras etmemek için, perişan ve şahsî dükkânımda bulunan kırık cam parçalarını satsam, hakikî sarraf olmayan müşteriler, dellâllık vaktinde elimde gördükleri elmaslara da şişe nazarıyla bakabilirler; zihinlerine bir iltibas, bir şüphe gelir. Onun için, şahsî dükkânımı kat’iyen kapamışım. Bana o mukaddes dükkânın hizmetkârlığı yeter. Müflis bir hizmetkâr olsam, daha hoşuma gidiyor.» (Barla Lâhikası sh: 269)

Samimi bir Nurcu bu beyandan şu dersi alır: Madem eşsiz Alleme Bediüzzaman Hazretleri Risale-i Nur’a karşı şahsî ilmini ortaya koymadığını söylüyor, bu beyan bana bakan bir ikazdır ve bu yol aslında bana kapalı olmalıdır der. Ancak Risale-i Nur hakkında teşvik, takdir, tebliğ ve müdafaaya bakan konuşma ve yazılar ve tahşiyeler müstesnadır ve hizmettir.

Evet, asrın imamını ve onun manevî cihad hareketini tanıtp ehl-i dalalet cereyanına karşı ehl-i imana istinad noktasını göstermek, ehemmiyetli bir vazife olduğu, Risale-i Nur eserlerinde ifade ve beyan edilir:

58- «Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm, vahye istinaden, herbir asırda kuvve-i mâneviye-i ehl-i imanı muhafaza etmek için, hem dehşetli hadiselerde ye’se düşmemek için, hem âlem-i İslâmiyetin bir silsile-i nuraniyesi olan Âl-i Beytine ehl-i imanı mânevî rabt etmek için Mehdîyi haber vermiş.» (Mektubat sh: 95)

Afyon Ağır Ceza Mahkemesinde Risale-i Nurun hakkıyetini ve Nur Şakirdi olduklarını kahramanca müdafa ve resmen ilân eden kahraman Nurculardan Merhum Ahmed Feyzi Efendi, mezkûr hadis-i şerifin maksad ve mânâsına istinaden mahkeme huzurunda diyor ki:

59- «Âhırzamanda hadisın haber verdiği şahısların meselesine gelince: Bu mevzuları biz kendimiz uydurmadık. Bunların aslı dinde mevcuttur. Peygamber Aleyhissalâtu Vesselâm, bazı hadislerle, ümmet-i Muhammediyenin (A.S.M.) ömrünün 1500 seneyi pek geçmeyeceğini söylüyor. O zamana kadar da ümmet-i Muhammediyenin (A.S.M.) ve dünyanın hayatında mühim tesir yapacak büyük tarih hadiselerini, “kıyamet alâmetleri” diye haber veriyor. Bunların şerri üzerine ümmet-i İslâmiyenin nazar-ı dikkatini celb ediyor. Gaflet ve cehaletle bu şerlere dûçar olanların ebedî şekavet ve helâketle karşılaşacaklarını söylüyorlar. Bunlara dair sayısız dinî bürhanlar mevcuttur. Bizki Allah’a ve Resulüne ve Kur’ân’a inanmışız. Şimdi bu imanın ve Peygamberin sıdkına olan bu itikadın neticesi olarak kendimizi helâk-ı ebedîden kurtarmak için çalışmayalım mı? Etrafımızda olup bitenleri görmeyelim mi? “Acaba bu tehlikeli zaman gelmiş midir? Sakın bu tehlikelere düşen nesil biz olmayalım?” diye bunları mevcut dinî hakikatlere tatbik cihetlerini göstermeyelim mi?» (Şualar sh: 563)

..şeklinde devam eden beyan ve müdafaasında, o günün çok ağır şartlarına rağmen âhırzaman şer cereyanını tanıtmada ve karşısındaki tamirci Nur cereyanını da nazara vermektedir.

60- «Bu mücahede-i mâneviyede Kur’ân’ın nurundan gelen bir Nur, ehl-i imana bir nokta-i istinad olacağını mânâ-yı işârî ile haber veriyor diye kalbime ihtar edildi.» (Şualar sh: 271)

61- «Aziz, sıddık kardeşlerim,

Sizin tesanüdünüze benim ziyade ehemmiyet verdiğimin sebebi, yalnız bize ve **Risale-i Nur**'a menfaati için değil, belki **tahkikî imanın dairesinde olmayan ve nokta-i istinada ve sarsılmayan bir cemaatin kat'î buldukları bir hakikate dayanmaya pekçok muhtaç bulunan avâm-ı ehl-i iman için** dalâlet cereyanlarına karşı **yılmaz, çekilmez, bozulmaz, aldatmaz** bir merci, bir mürşid, bir hüccet olmak cihetiyle, sizin **kuvvetli tesanüdünüzü gören kanaat eder** ki, bir hakikat var, hiçbir şeye feda edilmez, **ehl-i dalâlete başını eğmez**, mağlûp olmaz diye **kuvve-i mânevîyesi ve imanı kuvvet bulur**, ehl-i dünyaya ve sefahete **iltihaktan kurtulur.**» (Şualar sh: 320)

Risale-i Nur ve cereyanı nazara verilmezse, avam-ı ehl-i iman bu istinad noktasını nasıl bilecek ve avamı istinadsız ve kuvve-i manevisi kırık bir vaziyette bırakılmış olmaz mı? ve bu vaziyet gizli cereyana yardım mânâsına gelmez mi? İşte bundan sonra gelecek ders ve tavsiyelere de bu nazarla bakılsın şöyle ki:

62- «**Risale-i Nur**'un tesettür perdesinden çıkıp gayet büyük ve umumî bir meselede kendi kendine merkezlerinde **mübarezesi zamanında şakirdlerini arkasında bulmak** ve kaçmamakla sarsılmaz ve **mağlûp olmaz bir hakikate bağlandıklarını** müteredit ve mütehayyir ehl-i imana göstermesi **gayet lüzumlu** olduğunu dahi nazarınıza ve meşveretinize alınız.» (Şualar sh: 327)

63- «Üstadımız diyor ki:

Mahkemelerin tehirinde hayır var. Şimdiye kadar Nura ve Nurculara verilen zahmetler, rahmetlere dönmesi gösteriyor ki, bu tehirde de hayırlar var ki, birisi bu olmak ihtimali var:

Hariç âlem-i İslâmda Nurun ehemmiyetli tesire başlaması ve inkişaf ve intişarı ve buranın siyasileri Avrupa'ya bir rüşvet olarak bir derece Avrupalaşmak meylini göstermesi, hariçte zannedilmekle mahkemelerce Nurun serbestiyet-i tâmmesi için karar vermek, hariç âlem-i İslâmda Nurların hakikî ihlâsına böyle bir şüphe gelecekti ki, **ya Nurcular riyakârlığa mecbur olmuşlar** veyahut böyle **medenîleşmek fikrinde olanlara ilişmiyorlar**, zaaf gösteriyorlar diye, Nurun kıymetine **büyük zarar olduğu** için, bu tehir o evhamları izale eder. Ve isbat ediyor ki, otuz seneden beri **İslâmiyetin şiarına muhalif şeylere baş eğmiyorlar.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 107)

64- «Şimdi şu zamanda iman-ı tahkikînin dersini vermek pek büyük bir fazilettir ve kudsî bir vazifedir. **İman-ı tahkikîyi taşıyan bir mü'min, çok mü'minlere bir nokta-i istinad olur** ki, şuursuz olarak avâm-ı mü'minîn o iman-ı tahkikî sahibinin kuvvet-i imanına istinad ederek kuvve-i mânevîyeleri kırılmaz; **dalâletlere karşı dayanırlar**. İşte şöyle bir derste bulunduğunuz için Cenab-ı Hakka şükretmelisiniz.» (Barla Lâhikası sh: 250)

65- «Bu zamanda onun bir mucizesi ve nuru olan **Risale-i Nur** dahi, felsefe-i maddiyeden gelen dehşetli dalâlet-i ilmiyeye karşı, avâm-ı ehl-i imanın, taklîdî olan imanlarını, o dalâlet-i ilmiyenin savletinden kurtarıp, **umum ehl-i imana bir nokta-i istinad** ve yakın ve uzaklarda olanlara dahi, **zaptedilmez bir kale** hükmüne geçmiştir ki, bu emsalsiz dehşetli dalâletler içinde, yine avâm-ı mü'minin imanını, şüphelerden ve İslâmiyetini, hakikatsizlik vesveselerinden muhafaza ediyor.

Evet, her tarafta, hattâ Hint ve Çin'de ehl-i iman, bu zamanın çok dehşetli dalâletinin galbesinden, "Acaba İslâmiyette bir hakikatsizlik mi var ki, sarsılmış?" diye şüpheye ve vesveseye düştüğü vakit birden **işitir ki**, bir risale çıkmış, imanın bütün hakikatlerini kat'î isbat eder, felsefeyi mağlûp edip zendekayı susturuyor, diye anlar. Birden o şüphe ve vesvese zâil olup **imanı kurtulur** ve kuvvet bulur.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 91)

66- «Cenab-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki, bu zamanda **Risale-i Nur**'da, nokta-i istinad olarak avam-ı mü'minînin en ziyade muhtaç oldukları ve Nurda buldukları öyle bir hakikattir ki; hiçbir şeye âlet olmayacak ve hiçbir garaz ve maksat, içine girmeyecek ve hiçbir şüphe ve vesveseye meydan vermeyecek ve hiçbir düşman ona bahane bulup çürütmeyecek ve yalnız hak ve hakikat için ona çalışanlar bulunacak, dünya maksatları ona karışmayacak, tâ ki, **uzakta olan ehl-i iman, o hakikate ve sadık nâşirlerine tam itimad edip imanlarını, zındıkların ve dinsizlerin, din aleyhindeki dehşetli filozofların itirazlarından ve inkârlarından kurtarsınlar.**

Evet, o ehl-i iman, lisan-ı hal ile diyecek ki: Madem bu hakikati, bu kadar şiddetli düşmanları çürütemediler ve itiraz edemiyorlar; ve şakirdleri, haktan başka onun hizmetinde hiçbir maksat taşımıyorlar. Elbette, o hakikat, ayn-ı hak ve mahz-ı hakikattir diye, **bin bürhan kadar bir delil hükmünde imanını kuvvetlendirir ve kurtarır;** ve "İslâmiyette bir hakikatsızlık mı var?" diye daha evhama düşmeyecekler.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 214)

67- «**Dalâlet cereyanlarının karşısında ehl-i iman fedakârlarından büyük bir şahs-ı mânevî meydana çıkararak,** muhkem bir sedd-i Kur'ânî ve imanî tesis edip **mü'minlerin nokta-i istinadı olmasıdır.** İnandığı kudsî dâvâyâ gösterdiği azim ve sebatla, mü'minlerin kalblerini ihtizaza vererek, ruhlarda İslâmî aşk ve heyecanı uyandırmasıdır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 23)

68- «**Risale-i Nur**'dan tahkikî iman dersi alan ve gittikçe ziyadeleşen Nur talebelerinin imanları inkişaf etmiş, imanî bir şehamet ve İslâmî bir cesarete sahip olmuşlardır. Nasıl ki, cesur bir kumandan yüzlerce askere lisan-ı haliyle cesaret verir ve nokta-i istinad olursa, aynen öyle de, **Risale-i Nur** şahs-ı mânevîsinin mümessili olan Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri başta olarak, tahkikî iman dersleriyle imanları kuvvetlenen yüz binlerce, şimdi milyonlarca Nur talebeleri, **ehl-i imana bir nokta-i istinad** ve bir hüsn-ü misal olmuşlardır. Nur talebelerinin bu iman kuvvetleri ve **dinsizliğe karşı kahramanca mücadeleleri, halkın üzerinde çok tesir yapmış ve bir intibah (uyanıklık) husule getirmiştir.** Böylelikle, milletin içindeki korku ve evhamları da **Risale-i Nur**'la izale etmişler, vatan ve millete umumî bir cesaret, ümid ve ferahlık husule getirip Müslümanları yeisten kurtarmışlardır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 162)

69- «İslâmiyet nurundan ve iman kardeşliğinden gelen bir kuvvet ve rabita ile teşkil ettiği **Nur şakirdleri şahs-ı mânevîsi, ehl-i dalâletin cemaatle hücumuna mukabil çıkmış,** bu suretle mü'minlerin **nokta-i istinadı,** kızıl tehlikenin bu vatanı istilâsına karşı Kur'ânî bir sed ve âlem-i İslâmın kahraman Türk milletine eskisi gibi muhabbet, uhuvvet ve ittifakının medarı olmuştur.» (Tarihçe-i Hayat sh: 457)

İşte bunun gibi pek çok beyanlar gösteriyor ki, Risale-i Nur ve cemaatının varlığını ehl-i iman bilmeli ve duyurmalıki buna tebliğ vazifesi denir. Nitekim Hz. Üstadın mahkemelerin uzatılması hakkındaki şu ifadeleride bu hakikate dikkat çeker, şöyleki:

70- «Meselemizi uzatmada, **Nurlara nazar-ı dikkati geniş bir dairede celb etmesinden,** onları okumasına bir umumî dâvet ve **resmî bir ilânat hükmünde, işiten müş-takların okumak heveslerini tahrik** ettiğinden, sıkıntımızdan, zarardan yüz derece ziyade bize ve ehl-i imana menfaatlere vesiledir. Zaten bu zamanda, en geniş daire-i zeminde, en dehşetli ve küllî bir hücumda tecavüz eden dalâlet ordularına karşı böyle kudsî bir ders, bu suretle atom bombası gibi inşaallah tesirini göstermeye bir işarettir.» (Şualar sh: 517)

Hem yine Hz. Üstad matbuat ve broşürle yapılan neşriyat hakkında da şöyle der:

71- «Bu sırada, hem Ehl-i Sünnet gazetesi, hem buranın gazetesi, hem Zübeyir'in hararetili mukabelesi, Nurlarla iştigalleri **güzel bir ilânat hükmüne geçtiler**. Benim bedelime, benim hoşuma giden bize dair bahislerine bakınız, bana bildiriniz.» (Şualar sh: 530)

72- «Tahsin'in neşrettiği Tarihçe-i Hayat yirmi büyük mecmua kadar fayda verdi, fütuhât yaptı. Şimdi bir parça ilişmelerine kat'iyen merak etmesin. **Nazar-ı dikkati celb ettiği için, büyük bir ilânname hükmüne geçti.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 235)

73- «Nurlara olan **taarruzların bir zararı olsa, yirmi faydası vardır**. Elbette yirmi kazanca karşı bir zarar hiç hükmündedir. Taarruzlar ancak ve ancak Nurun neşriyat ve fütuhâtının genişlemesine, inkişafına sebeptir ve **millet-i İslâmiye nazarında itimat ve emniyet kazanmasına medardır. Risale-i Nur'un** Anadolu genişliğinde ve âlem-i İslâm vüs'atında ve Avrupa ve Amerika çapındaki maddî ve mânevî tesirat ve fütuhâtına ve neşriyatına şahit olan İslâmiyet düşmanları yine bazı taarruzlar yapmışlar. Aldığımız haberlere göre, bu **taarruzlardan sonra, hususan şark vilâyetlerinde, eskisine nazaran Nurun fütuhâtı on gün içinde on misli fazlalaşmış**. Hem böylelikle halkın **nazar-ı dikkati Risale-i Nur'a ve Üstadımıza çevrilmiş, uyuyanlar uyanmış, tembeller harekete gelmiş**, ihtiyatsızlar ihtiyata muvaffak olmuşlardır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 689)

74- «Mahkememizin tehirinde ve tahliye olan kardeşlerimizin yine mahkeme gününde burada bulunmalarında büyük hayırlar var.

Evet, **Risale-i Nur'un** meselesi, âlem-i İslâm'da, hususan bu memlekette küllî bir ehemmiyeti bulunduğundan böyle **heyecanlı toplamalarla umumun nazar-ı dikkatini Nur hakikatlerine celb etmek lâzımdır** ki, ümidimizin ve ihtiyatımızın ve gizlememizin ve muarızların küçültme-lerinin fevkinde ve ihtiyarımızın haricinde böyle şâşaa ile **Risale-i Nur kendi derslerini dost ve düşmana âşikâren veriyor. En mahrem sırlarını en nâmahremlere çekinmeyerek gösteriyor**. Madem hakikat budur; biz küçük sıkıntılarımızı "kinin" gibi bir acı ilâç bilip sabır ve şükretmeliyiz, "Yâhu bu da geçer" demeliyiz.» (Şualar sh: 502)

75- «Bu zamanda Nurlarla **hizmet-i imaniye, her tarafta ilânatla ve muhtaç olanların nazar-ı dikkatlerini celb etmekle olur**. İşte, hapsimizle, Nurlara nazar-ı dikkat celb olunur, bir **ilânat hükmüne geçer**. En ziyade muannid veya muhtaç olanlar onu bulur, imanını kurtarır ve inadı kırılır, tehlikeden kurtulur ve Nurun dershanesi genişlenir.» (Lem'alar sh: 266)

Yine bütün bu derslerde, Risale-i Nurları gizlememek ve alenî göstermek hikmetlerini nazara veriyor.

Hiz. Üstad hayatı boyunca ve en müteceviz cereyan karşısında ve hizmet faaliyetlerinde hizmetin devamını sağlamak için gerekli ihtiyat ve tedbirle beraber daima Risale-i Nuru, müdafaatiyle ve neşriyatıyla medhetmiş izhar ve ilan etmiştir.

Evet Hazreti Üstad diyor ki:

«İhtiyatla beraber, sadâkatı ve irtibatı ve hizmeti değiştirmemek lâzımdır.» (Şualar sh: 342)

Yani ihtiyat hizmeti durdurmak manasında değildir. İhtiyat hizmeti selâmetle devam ettirmek içindir. Amma çok şiddetli şartların karşısında hizmette tevakkuf hali, ayrı bir husustur. Evet Ashab-ı Kehf'in tebliğ vazifesinde tevakkufla mağaraya çekilmeleri gibi dinî hizmette de çok şiddetli ve müstevli tecavüze karşı tevakkuf caiz olur. Hazreti Üstad muvakkat ve kısmî bazı tevakkufları şöyle anlatır:

76- «Eğer Ankara’da hâkim olan Halk Partisi, oraya giden **Risale-i Nur**’un kuvvetli kitaplarına karşı inat etse ve musalâha niyetiyle himayesine çalışmazsa, bizim en rahat yerimiz hapistir ve **mülhidler, bolşevizmi zendeka ile birleştirdiğine alâmettir** ve hükümet, onları dinlemeye mecbur olur. **O zaman Risale-i Nur çekilir, tevakkuf eder, maddî ve mânevî musibetler hücumla başlarlar.**» (Şualar sh: 337)

İşte böyle şiddetli hücumların yapıldığı ve halkın ürkütüldüğü o zamanlarda dahi ihtiyatla beraber Risale-i Nurun bazı ehemmiyetli parçaları bazı resmî makam sahiplerine gönderiliyordu. Ezcümle bir mektubta şöyle deniliyor:

77- «“**Haşırdeki Mahkeme-i Kübraya Şekvâ**” namındaki ve yirmi sekiz sene evvel Meclis-i Meb’usana hitaben yazılan ve o vakit tab edilen **on maddelik namaza dair parça** ve bir de Mustafa hakkında dört sene evvel Reisicumhura yazılan **üç maddelik parça**, şimdi, bu zamanda Ankara’da bazı meb’usların nazarına ve imanlı hükûmet erkânına göstermek niyetiyle Ankara’ya gönderilmiş. Size de berâ-yı malûmat gönderi-yoruz.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 66)

78- «Bir Maarif Vekili, perdeyi yüzünden kaldırdı ve küfr-ü mutlakı başka bir kisvede gösterdi. Bizim son gönderdiğimiz müdafaatı daha almadan başka sâika ile o beyannameyi yazmış. Gerçi ben o daireye göndermeyi düşünmüyordum; fakat kardeşlerimizin tensibiyle onlara da göndermek hem münasip, hem lâzım olduğunu bu hal gösterdi. Çünkü, herhalde bu derece ilhadda taassub taşıyan bir vekil, Ankara’ya gönderilen evrak ve mahrem risalelere karşı lâkayd kalmazdı. Birden, doğrudan doğruya **cerh edilmez müdafaatlar başına vuruldu, çok iyi oldu.** İnşallah, o dairede dahi **Risale-i Nur lehinde kuvvetli bir cereyan uyandıracak.**

Kardeşlerim, madem bir kısmın mâhiyetleri bu tarzdır; onlara, **o kısma teslim olmak, bir nevi intihardır**, İslâmiyetten pişman olmaktır, belki **dinden insilâh etmektir.** Çünkü o derece ilhadda taassub etmiş ki, bizim gibilerden yalnız teslimiyetle ve tasannu ile razı olmuyorlar. “Kalbini ve vicdanını bırak, yalnız dünyaya çalış” derler. İşte bu vaziyete karşı inayet-i Rabbâniyeye dayanıp metanet ve sabır ve tevekkül ederek dört sandık **Risale-i Nur** eczaları o merkeze yetişip, kuvvetli hakikatlerle galebe çalmasına dua etmekten başka çare yoktur.» (Şualar sh: 334)

79- «Bu mes’elemizin tehiri hayırdır. Çünkü bütün **mekteplerde ve dairelerde ve halkta**, o ölmüş dehşetli adamın muhabbeti telkin ediliyor. Bu hal ise, âlem-i İslâma ve istikbale pek elîm ve acı bir tesiri olacaktı. Şimdi ihtiyarımızın haricinde, **onun mahiyeti ne olduğunu, en başta ve en ziyade alâkadar ve en son ondan vazgeçecek** adamların ellerine kat’î hüccetler gösteren ve isbat eden **Risale-i Nur** geçmesi, kemâl-i merak ve dikkatle okunması öyle bir hadisedir ki, bizler gibi **binler adam hapse girse, hattâ idam olsalar, din-i İslâm cihetiyle yine ucuzdur.** » (Şualar sh: 338)

Bu nakledilen nûmuneler gibi hayli yazılar, ikazlar ve derslerden açıkça anlaşılıyor ki, Risale-i Nur’a karşı çekingenlik hissini telkin eden ve aşağılık duygusunu aşıl原因 gereksiz gizlilikler ve tavizkâr davranışlar makbul değildir.

Çok az miktarı alınan tebliğ ve neşir ve neşrin nasıl yapılması hakkındaki bu bahisler, bu neşir ve tebliğ hizmetinin değişmez bir vazife ve esas olduğunu gösteriyor.

14- TARAFGİRLİĞİ TERK ESASI

(Adaveti terk etmek esasına da bakınız.)

Müslümanlar arasında tarafgirliğin olmaması bir esastır.

1- «Mü'minlerde nifak ve şikak, kin ve adâvete sebebiyet veren **tarafgirlik** ve inat ve haset, **hakikatçe** ve **hikmetçe** ve insaniyet-i kübrâ olan **İslâmiyetçe** ve **hayat-ı şahsiyece** ve **hayat-ı içtimaiyece** ve **hayat-ı mâneviyece** çirkin ve merduttur, muzır ve zulümdür ve hayat-ı beşeriye için zehirdir.» (Mektubat sh: 262)

2- «Gördüm ki, siyaset cereyanlarında, hem muvafıkta, hem muhalifte o nurların âşıkları var. Bütün siyaset cereyanlarının ve **tarafgirliklerin çok fevkinde** ve onların garazkârâne telâkkiyatlarından müberrâ ve sâfi olan bir makamda verilen ders-i Kur'ân ve gösterilen envâr-ı Kur'âniyeden hiçbir taraf ve hiçbir kısım çekinmemek ve itham etmemek gerekir. Meğer dinsizliği ve zendekayı siyaset zannedip ona tarafgirlik eden insan suretinde şeytanlar ola veya beşer kıyafetinde hayvanlar ola!

Elhamdü lillâh, siyasetten tecerrüd sebebiyle, Kur'ân'ın elmas gibi hakikatlerini propaganda-i siyaset ittihamı altında cam parçalarının kıymetine indirmedim. Belki, gittikçe o elmaslar kıymetlerini her taifenin nazarında parlak bir tarzda ziyadeleştiriyor.» (Mektubat sh: 49)

3- «Câ-yı dikkat bir hadise: Bir zaman, bu garazkârâne **tarafgirlik neticesi** olarak gördüm ki, mütedeyyin bir ehl-i ilim, fikr-i siyasîsine muhalif bir âlim-i salihî, tekfir derecesinde tezyif etti. Ve kendi fikrinde olan bir münafığı, hürmetkârâne medhetti. İşte, siyasetin bu fena neticelerinden ürktüm, Eûzü billâhi mine's-şeytâni ve's-siyaseti dedim, o zamandan beri hayat-ı siyasiyeden çekildim.» (Mektubat sh: 267)

4- «Mesleğimiz, sırr-ı ihlâsa dayanıp, hakaik-i imaniye olduğu için, hayat-ı dünyaya, hayat-ı içtimaiyeye mecbur olmadan karışmamak ve rekabet ve **tarafgirliğe ve mübarezeve sevk eden hâlâttan tecerrüt etmeye mesleğimiz itibarıyla mecburuz**. Binler teessüf ki, şimdi müthiş yılanların hücumuna mâruz biçare ehl-i ilim ve ehl-i diyanet, sineklerin ısırması gibi cüz'î kusurâtı bahane ederek, birbirini tenkitle, yılanların ve zındık münafıkların tahribatlarına ve kendilerini onların eliyle öldürmesine yardım ediyorlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 246)

5- «Risale-i Nur, dünyada her cereyanın fevkinde bulunması ve umumun malı olması cihetiyle, bir tarafa tâbi ve dahil olmaz. Belki mütecaviz dinsizlere karşı haklı tarafa yardımcı olur ve dost olur ve ihtiyat kuvveti hükmünde onlara bir nokta-i istinat olur. Fakat siyaset hesabına değil, belki Nur'ların intişarı ve maslahatı hesabına, bazı kardeşler, Nurlar namına değil, belki kendi şahısları namına girebilir. Hususan, mübarek Isparta'nın şimdiye kadar Nurlar medresesi olması ve muarızların dahi ona çok ilişmemesi noktasında, **dahilde tarafgirane vaziyet almamak, muterizlerin nedametine ve hakikate dönmelerine bir vesile olabilir**.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 160)

6- «Nur şakirdleri, hiç siyasete karışmadılar, hiçbir partiye girmediler. Çünkü iman, mâl-ı umumîdir. Her taifede muhtaçları ve sahipleri vardır. **Tarafgirlik giremez**. Yalnız küfre, zendekaya, dalâlete karşı cephe alır. **Nur mesleğinde, mü'minlerin uhuvveti esastır**.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 180)

7- «Risale-i Nur'un bu kadar muarızlarına mukabil en büyük kuvveti ihlâs olduğundan ve dünyanın hiçbir şeyine âlet olmadığı gibi, **tarafgirlik hissiyatına bina edilen cereyanlara,**

hususan siyasete temas eden cereyanlarla alâkadar olmaz. Çünkü tarafgirlik damarı ihlâsı kırar, hakikati değiştirir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 272)

8- «İman dersi için gelenlere tarafgirlik nazarıyla bakılmaz. Dost düşman, derste farketmez. Halbuki siyaset tarafgirliği, bu mânâyı zedeler, ihlâs kırılır. Onun içindir ki, Nurcular emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip Nuru hiçbir şeye âlet etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 36)

9- «Milletin her tabakası, muvafıkı ve muhalifî, memuru ve âmisinin o hakikatlerde hisseleri var ve onlara muhtaçtırlar. Risale-i Nur şakirdleri, tam bîtarafane kalmak için siyaseti ve maddî mübarezeyi tam bırakmak ve hiç karışmamak lâzım gelmiş.» (Şualar sh: 362)

10- «Risale-i Nur'un vazifesi imanı kuvvetlendirip kurtarmaktır. Dost ve düşmanı tefrik etmeyerek hizmet-i imaniyeyi hiçbir tarafgirlik girmeyerek yapmaya mükellefiz.» (Şualar sh: 393)

11- «Mâbeynimizdeki hakikî ve uhrevî uhuvvet, gücenmek ve tarafgirlik kaldırmaz.» (Şualar sh: 498)

12- «Tahtiecilik fikri, sû-i zan ve tarafgirlik hissini menbaı olduğundan, İslâm da lâzım olan tesanüd-ü ervah, tevhid-i kulûb, tahabbüb ve teâvüne büyük rahneler açmıştır. Halbuki hüsn-ü zanla, muhabbet ve vahdetle memuruz.» (Sünihat Tuluat İşarat sh: 34)

İslâm dünyasında tarafgirlik şiddetle yasaklanırken, müslümanın İslâma taraftarlığı da esas alınmıştır.

13- «Sözler, tûbâ-i Cennetin meyveleri gibi tatlı ve güzel olan iman ve İslâmiyetin meyvelerini ve saadet-i dâreynin mehâsini gibi hoş ve şirin öyle neticelerini göstermişler ki, görenlere ve tanyanlara nihayetsiz bir tarafgirlik ve iltizam ve teslim hissini verir. Ve silsile-i mevcudat gibi kuvvetli ve zerrat gibi kesretli iman ve İslâmın bürhanlarını göstermişler ki, nihayetsiz bir iz'an ve kuvvet-i iman verirler.

Hattâ, bazı defa Evrâd-ı Şah-ı Nakşibendîde şehadet getirdiğim vakit, **عَلَىٰ ذَٰلِكَ نَحْيِي وَ عَلَيْهِ نَمُو ۙ وَ عَلَيْهِ نُبَعَثُ غَدًا** dediğim zaman **nihayetsiz bir tarafgirlik** hissediyorum.» (Mektubat sh: 35)

14- «Evet, Âl-i Beytin efradı ise, itikad ve iman hususunda sairlerden çok ileri olmasa da, yine teslim, iltizam ve tarafgirlikte çok ileridedirler. Çünkü İslâmiyete fitraten, neslen ve cibilliyeten taraftardır. Cibillî taraftarlık zayıf ve şansız, hattâ haksız da olsa bırakılmaz. Nerede kaldı ki, gayet kuvvetli, gayet hakikatli, gayet şanlı bütün silsile-i ecdadı bağlandığı ve şeref kazandığı ve canlarını feda ettikleri bir hakikate taraftarlık, ne kadar esaslî ve fitrî olduğunu bilbedâhe hisseden bir zat, hiç taraftarlığı bırakır mı? Ehl-i Beyt, işte bu şiddet-i iltizam ve fitrî İslâmiyet cihetiyle, din-i İslâm lehinde ednâ bir emâreyi kuvvetli bir bürhan gibi kabul eder. Çünkü fitrî taraftardır. Başkası ise, kuvvetli bir bürhan ile sonra iltizam eder.» (Lem'alar sh: 22)

15- «Sünnet-i Seniyyenin herbir nev'ine tamamen bilfiil ittibâ etmek, ehass-ı havassa dahi ancak müyesser olur. Ona bilfiil olmasa da, binniyet, bilkasd, taraftarâne ve iltizamkârâne talip olmak, herkesin elinden gelir.» (Lem'alar sh: 56)

16- «Dostun hassası ve şartı budur ki: Kat'iyen Sözlere ve envâr-ı Kur'âniyeye dair olan

hizmetimize ciddî taraftar olsun ve haksızlığa ve bid'alara ve dalâlete kalben taraftar olmasın kendine de istifadeye çalışsın.» (Mektubat sh: 344)

17- «**Bu asırdaki ehl-i İslâmın fevkalâde safderunluğu** ve dehşetli cânileri de âlicenâbâne affetmesi ve bir tek haseneyi, binler seyyiatı işleyen ve binler mânevî ve maddî hukuk-u ibâdı mahveden adamdan görse, ona bir nevi **taraftar çıkmasıdır**. Bu suretle, ekall-i kalîl olan ehl-i dalâlet ve tuğyan, **safdil taraftarla ekseriyet teşkil ederek**, ekseriyetin hatâ-sına terettüp eden musibet-i âmmenin devamına ve idamesine, belki teşdidine kader-i İlâhiyeye fetva verirler “Biz buna müstehakız” derler.» (Kastamonu Lâhikası sh: 25)

18- «Binler Müslümanların hayat-ı ebediyelerini mahveden ve yüzer ehl-i imanın su-i âkıbetine ve müthiş günahlara sevk eden adamlara şefkatkârâne **taraftar olmak** ve merhametkârâne cezadan kurtulmalarına dua etmek, elbette o mazlum ehl-i imana dehşetli bir merhametsizlik ve şenî bir gadirdir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 75)

19- «⁽⁴²⁾ **نَسَانَ ظَلْمًا** âyetine en âzam bir tarzda şimdiki boğuşan insanlar mazhar

olmalarından, onlara değil taraftar olmak veya merakla o cereyanları takip etmek ve onların yalan, aldatıcı propagandalarını dinlemek ve müteessirane mücadelelerini seyretmek, belki o acib zulümlere bakmak da caiz değil. Çünkü zulme rıza zulümdür taraftar olsa, zâlim olur.

Meyletse ⁽⁴³⁾ **وَتَرْكُنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ** âyetine mazhar olur.» (Kastamonu

Lâhikası sh: 207)

20- «**Umumî musibet, ekseriyetin hatasından ileri gelmesi cihetiyle, ekser nâsın o zalim eşhâsın harekâtına fiilen veya iltizamen veya iltihaken taraftar olmasıyla mânen iş-tirak eder**, musibet-i âmmeye sebebiyet verir.» (Sözler sh: 172)

Müslümanlar arasında tarafgirlik yapmamak ve İslâma taraftarlık göstermek, mezkûr sarih beyanların neticesi olarak bir esas olduğu sâbit oluyor.

-----μμμ-----

15- ADAVETİ TERK DÜSTURU

Ehl-i iman arasında adavetsizlik yani düşmanlık etmemek sarih beyanların getirdiği bir esastır.

1- «İnsanın hayat-ı içtimaiyesini ifsad eden bir desise-i şeytaniye şudur ki: Bir mü'minin birtek seyyiesiyle bütün hasenâtını örter. **Şeytanın bu desisesini dinleyen insafsızlar, mü'mine adâvet ederler.**

Halbuki, Cenâb-ı Hak, haşirde adalet-i mutlaka ile mizan-ı ekberinde a'mâl-i mükellefîni tarttığı zaman, hasenâtı seyyiâta galibiyeti-mağlûbiyeti noktasında hükmeyle. Hem seyyiâtın esbabı çok ve vücutları kolay olduğundan, bazan birtek hasene ile çok seyyiâtını örter. Demek, bu dünyada o adalet-i İlâhiye noktasında muamele gerektir. Eğer bir adamın iyilikleri fenalıklarına kemiyeten veya keyfiyeten ziyade gelse, o adam muhabbete ve hürmete müste-haktır. Belki, kıymettar birtek hasene ile, çok seyyiâtına nazar-ı afla bakmak lâzımdır.

⁴² İbrahim Sûresi, 14:34.

⁴³ Hûd Sûresi, 11:113.

Halbuki, insan, fitratındaki zulüm damarıyla, şeytanın telkiniyle, **bir zâtın yüz hasenâtını birtrek seyyie yüzünden unuttur, mü'min kardeşine adâvet eder, günahlara girer.»** (Lem'alar sh: 88)

2- «Mü'minin şe'ni, kerîm olmaktır. Senin ikramınla sana musahhar olur. Zâhiren leîm bile olsa, iman cihetinde kerîmdir.» (Mektubat sh: 265)

3- «Ey ehl-i iman! Zillet içinde esaret altına girmemek isterseniz, aklınızı başınıza alınız. İhtilâfınızdan istifade eden zalimlere karşı

(44) **انَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ** kale-i kudsiyesi içine giriniz, tahassun ediniz. Yoksa, ne hayatınızı muhafaza ve ne de hukukunuzu müdafaa edebilirsiniz.

Malûmdur ki, iki kahraman birbiriyle boğuşurken, bir çocuk ikisini de dövebilir. Bir mizanda iki dağ birbirine karşı muvazenede bulunsa, bir küçük taş, muvazenelerini bozup onlarla oynayabilir birini yukarı, birini aşağı indirir. İşte, ey ehl-i iman! İhtiraslarınızdan ve husumetkârâne tarafgirliklerinizden, kuvvetiniz hiçe iner az bir kuvvetle ezilebilirsiniz. Hayat-ı içtimaiyenizle alâkanız varsa,

(45) **الدُّسْتُورُ الْاَلِيَّيْهِ الدُّسْتُورُ الْحَيَاتِ يَأْتِي بِكَ** düstur-u âliyeyi düstur-u hayat yapınız, sefalet-i dünyevîden ve şekavet-i uhreviyeden kurtulunuz.» (Mektubat sh: 270)

4- «Eğer dersin: “İhtiyar benim elimde değil fitratımda adâvet var. Hem damarıma dokundurmuşlar, vazgeçemiyorum.”

Elcevap: **Sû-i hulk ve fena haslet eseri gösterilmezse ve gybet gibi şeylerle ve muktezasıyla amel edilmezse**, kusurunu da anlasa, zarar vermez. Madem ihtiyar senin elinde değil, vazgeçemiyorsun. Senin, mânevî bir nedamet, gizli bir tevbe ve zımnî bir istiğfar hükmünde olan kusurunu bilmen ve o haslette haksız olduğunu anlamam, onun şerrinden seni kurtarır. Zaten bu Mektubun bu Mebhasını yazdık, tâ bu mânevî istiğfarı temin etsin **haksızlığı hak bilmesin, haklı hasmını haksızlıkla teşhir etmesin.»** (Mektubat sh: 267)

Haksızlık veya haklılık, şeriatın sarîh hükümlerine göre tesbit edilir. Beşerî düşünceler ve şahsî kanaatler ölçü olamaz. Meselâ, gybetin haram ve caiz olan kısımları şer'î kaynaklarda açıkça kayıtlıdır. O hükümlere göre hareket etmek mecburiyeti var. Demek 3. paragrafta nazara verilen fena haslet yani kötü ahlâk eserleri ve haksız gybet gibi amelî ve fiilî tezahürler, zâhir ölçülerdir ki, görülemeyen düşmanlık hissini varlığını isbat eder.

5- «Bir cânî yüzünden çok mâsumları ihtiva eden bir gemi batırılmaz. Bir cânî sıfat yüzünden, çok evsaf-ı mâsumeyi muhtevî bir mü'mine adavet edilmez.

Lâsiyyema, sebep-i muhabbet olan imân ve tevhid, Cebel-i Uhud gibidir. Sebeb-i adâvet olan şeyler çakıl taşları gibidir. Çakıl taşlarını Cebel-i Uhud'dan daha ağır telâkki etmek ne kadar akılsızlıksa, mü'minin mü'mine adâveti, o kadar kalbsizliktir. Mü'minlerde adâvet,

44 Hucurat Sûresi, 49:10.

45 Buharî, Salât: 88; Edeb: 36; Mezâlim: 5; Müslim, Birr: 65; Tirmizî, Birr: 18; Nesâî, Zekât: 67.

yalnız acımak mânâsında olabilir.

Elhasıl: İman muhabbeti, İslâmiyet uhuvveti istilzam eder.» (Hutbe-i Şamiye sh: 144)

6- «Düşmanlarımızın seyyiatı –tecavüz olmamak şartıyla– adâvetinizi celb etmesin. Cehennem ve azab-ı İlâhî kâfidir onlara...» (Hutbe-i Şamiye sh: 52)

7- «Muhabbet adâvete zıttır ziya ve zulmet gibi hakikî içtima edemezler. Hangisinin esbabı galip ise, o hakikatiyle kalbde bulunacak. Onun zıddı hakikatiyle olmayacak. Meselâ, **muhabbet hakikatiyle bulunsa, o vakit adâvet şefkate, acımaya inkılâp eder. Ehl-i imana karşı vaziyet budur.** Yahut adâvet hakikatiyle kalbde bulunsa, o vakit muhabbet, mümaşat ve karışmamak, zahiren dost olmak suretine döner. Bu ise tecavüz etmeyen ehl-i dalâlete karşı olabilir.

Evet, muhabbetin sebepleri, iman, İslâmiyet, cinsiyet ve insaniyet gibi nuranî, kuvvetli zincirler ve mânevî kalelerdir. Adâvetin sebepleri, ehl-i imana karşı küçük taşlar gibi bir kısım hususî sebeplerdir. Öyleyse, **bir Müslümana hakikî adâvet eden, o dağ gibi muhabbet esbablarını istihfaf etmek hükmünde büyük bir hatâdır.**» (Hutbe-i Şamiye sh: 53)

8- «Bizim cemaatimizin meşrebi, muhabbete muhabbet ve husumete husumettir. Yani, beyne'l-İslâm muhabbete imdat ve husumet askerini bozmaktır.» (Hutbe-i Şamiye sh: 86)

9- «⁽⁴⁶⁾ تَزْرُ وَأَزْرَةٌ وَزَرَ أُخْرَى وَ إشته siyaset-i şahsiye, cemaatiye,

milliyeye dair en âdil bir düstur-u Kur'ânî. ... Bir şahıs çok evsafa câmidir. Onların içinde bir sıfat, adâveti celb etse, birinci âyetteki kanun-u İlâhî iktiza eder ki, adavet o sığfata inhisar etsin, mecma-i evsaf-ı masume olan şahsına yalnız acısın ve tecavüz etmesin.» (Sünuhât Tuluat İşarat sh: 27)

10- «Benim mezhebim, muhabbete muhabbet etmektir, husumete husumet etmektir. Yani dünyada en sevdiğim şey muhabbet ve en darıldığım şey de husumet ve adâvettir.» (Münazarat sh: 77)

11- «Meselâ, **mü'minler mâbeyninde husûmet ve adâvet bir seyyiedir.** O seyyie içinde, kalb ve rûhu sıkıntılarla boğacak bir azâb-ı vicdânîyi, âlicenap ruhlara hissettirir. Ben kendim, belki yüz defadan fazla tecrübe etmişim ki, bir mü'min kardeşe adâvetim vaktinde, o adâvetten öyle bir azap çekiyordum şüphe bırakmıyordu ki, bu seyyieme muaccel bir cezâdır, çektiriliyor.» (Osmanlıca Lem'alar sh: 684)

12- «İstanbul'da malûm itiraz hadisesi ima ediyor ki, ileride, meşrebini çok beğenen bazı zatlar ve hodgâm bazı sofî-meşrepler ve nefsi emmaresini tam öldürmeyen ve hubb-u câh vartasından kurtulmayan bazı ehl-i irşad ve ehl-i hak, Risale-i Nur'a ve şakirdlerine karşı kendi meşreplerini ve mesleklerinin revacını ve etbâlarının hüsn-ü teveccühlerini muhafaza niyetiyle itiraz edecekler belki dehşetli mukabele etmek ihtimali var. Böyle hadiselerin vukuunda, bizlere, itidâl-i dem ve sarsılmamak ve **adavete girmemek** ve o muarız taifenin de rüesalarını çürütmemek gerektir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 196)

13- «O vâiz ve âlim zâta benim tarafımdan selâm söyleyiniz. Benim şahsıma olan tenkidini, itirazını, başım üstüne kabul ediyorum. Sizler de, o zâtı ve onun gibileri münakaşa ve münazaraya sevk etmeyiniz. Hattâ tecavüz edilse de bedduayla da mukabele etmeyiniz. Kim olursa olsun, **madem imanı var, o noktada kardeşimizdir. Bize düşmanlık da etse, mesleğimizce mukabele edemeyiz.** Çünkü, daha müthiş düşman ve yılanlar var.» (Kastamonu Lâhikası sh: 247)

⁴⁶ En'âm Sûresi, 6:164; İsrâ Sûresi, 17:15; Fâtur Sûresi, 35:18; Zümer Sûresi, 39:7.

14- «Sakın, sakın, dünya cereyanları, hususan siyaset cereyanları ve bilhassa harice bakan cereyanlar sizi tefrikaya atmasın. Karşınızda ittihad etmiş dalâlet fırkalarına karşı perişan etmesin

أَلْحَبُّ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ (47) düstur-u Rahmânî yerine (el-iyazü

billâh) düstur-u şeytanî hükmedip,

melek gibi bir hakikat kardeşine adâvet ve elhannâs gibi bir siyaset arkadaşına muhabbet ve taraftarlıkla zulmüne rıza gösterip cinayetine mânen şerik eylemesin.» (Kastamonu Lâhikası sh: 122)

15- «Şark husumeti, İslâm inkişafını boğuyordu zâil oldu ve olmalı. Garp husumeti, İslâmın ittihadına, uhuvvetin inkişafına en müessir sebeptir bâki kalmalı.» (Tarihçe-i Hayat sh: 133)

16- «Şimdi ise, en ziyade birbirine muhtaç ve birbirinden mazlum ve birbirinden fakir ve ecnebî tahakkümü altında ezilen anâsır ve kabâil-i İslâmiye içinde, fikr-i milliyetle birbirine yabanî bakmak ve birbirini düşman telâkki etmek öyle bir felâkettir ki, tarif edilmez. Adeta bir sineğin ısırılmaması için, müthiş yılanlara arka çevirip sineğin ısırmasına karşı mukabele etmek gibi bir divanelikle, büyük ejderhalar hükmünde olan Avrupa'nın doymak bilmez hırslarını, pençelerini açtıkları bir zamanda onlara ehemmiyet vermeyip, belki mânen onlara yardım edip, menfi unsuriyet fikriyle şark vilâyetlerindeki vatandaşlara veya cenup taraftaki dindaşlara adâvet besleyip onlara karşı cephe almak, çok zararları ve mehâlikiyle beraber, o cenup efradları içinde düşman olarak yoktur ki, onlara karşı cephe alınsın.

Cenuptan gelen Kur'ân nuru var İslâmiyet ziyası gelmiş; o içimizde vardır ve her yerde bulunur. İşte o dindaşlara adâvet ise, dolayısıyla İslâmiyete, Kur'ân'a dokunur. İslâmiyet ve Kur'ân'a karşı adâvet ise, bütün bu vatandaşların hayat-ı dünyeviye ve hayat-ı uhreviyesine bir nevi adâvettir. Hamiyet namına hayat-ı içtimaiyeye hizmet edeyim diye iki hayatın temel taşlarını harap etmek, hamiyet değil, hamâkattir!» (Mektubat sh: 323)

17- «ÜÇÜNCÜ MEBHAS

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ

وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا⁽⁴⁸⁾

Yani: لَتَعَارَفُوا مَنَاسِبًا ۚ الْحَيَاةِ ۚ الْجَمَاعِيَّةِ فَتَعَا

وَنُؤُوا عَلَيْهَا لَتَتَأَكَّرُوا فَتَخَاصَّمُوا

Yani, “Sizi taife taife, millet millet, kabile kabile yaratmışım, tâ birbirinizi tanımalısınız

47 Buharî, İmân: 1.

48 Hucurat Sûresi, 49:13.

ve birbirinizdeki hayat-ı içtimaiyeye ait münasebetlerinizi bilirsiniz, birbirinize muavenet edesiniz. Yoksa, sizi kabile kabile yaptım ki, yekdiğerinize karşı inkârla yabanî bakasınız, husumet ve adâvet edesiniz değildir.”» (Mektubat s. 321)

Risale-i Nur Külliyyatından kısmen nakledilen mezkûr sarîh beyanlar, mü'minler arasında adavetin kat'iyetle caiz olmadığını gösteriyor.

Ancak bazı mü'minlerin hatalı anlayış ve hareketlerinden doğabilecek zararların önlenmesi bakımından bunların tashihi için yapılan müsbet ve meşru olan hatırlatma, ikaz ve kardeşliğin gerektirdiği üslûb içinde ve adavet hissinin karıştırılmadığı tenkid bir vazifedir. Bu tarz ikazat ve tenkidle adavet iltibas edilmemelidir.

-----µµµ-----

16- ENANİYETİ TERK ESASI

(Hubb-u câh, İhlâs, Riya düsturlarına da bakınız)

Risale-i Nur Mesleğinde çok ehemmiyetle nazara verilen enaniyeti terk etmek düsturu hakkındaki sarih beyanlardan bir kısmıdır.

Bediüzzaman Hazretlerinin terk-i enaniyette nümune-i imtisal bir hali ve vasiyeti:

1- «Bu zamanda şan, şeref perdesi altında riyakârlık yer aldığından, âzamî ihlâs ile **bütün bütün enaniyeti terk lâzımdır**. Dostlar uzaktan ruhuma Fatiha okusunlar, mânevî dua ve ziyaret etsinler. Kabrimin yanına gelmesinler. Fatiha uzaktan da olsa ruhuma gelir. **Risale-i Nur'daki âzamî ihlâs ile bütün bütün terk-i enaniyet için buna bir mânevî sebep hissediyorum**. Kendini Risale-i Nur'a vakfetmiş olan, yanımda bulunanlardan nöbetle birer adam kabrimin yakınında olup, bu mânâyı, lüzumsuz ziyarete gelenlere bildirsinler.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 201)

Enaniyet en mühim bir ruhî hastalık olup şirk-i hafîye kapı açar.

2- «**İHLÂSİ KIRAN İKİNCİ MÂNİ**: Hubb-u câhtan gelen şöhret-perestlik saikasıyla ve şan ü şeref perdesi altında teveccüh-ü âmmeyi kazanmak, nazar-ı dikkati kendine celb etmekle enâniyeti okşamak ve nefis-i emmâreye bir makam vermektir ki, en mühim bir maraz-ı ruhî olduğu gibi, “şirk-i hafî” tabir edilen riyâkârlığa, hodfuruşluğa kapı açar, ihlâsı zedeler.

Ey kardeşlerim! Kur'ân-ı Hakîmin hizmetindeki mesleğimiz hakikat ve uhuvvet olduğu ve **uhuvvetin sırrı**, şahsiyetini kardeşler içinde fâni edip (HAŞİYE) onların nefislerini kendi nefesine tercih etmek olduğundan, mâbeynimizde bu nevi **hubb-u câhtan gelen rekabet tesir etmemek gerektir. Çünkü mesleğimize bütün bütün münâfidir.**» (Lem'alar sh: 165)

Enâniyeti terk edemeyen ehl-i diyanet, büyük hataya düşer.

3- «Enâniyetten tecerrüd edemedikleri için, ifrat ve tefrit yüzünden, ulvî bir menba-ı kuvvet olan ittifakı kaybedip, ihlâs da kırılır. Ve vazife-i uhrevîye de zedelenir. Kolayca rızayı İlâhî de elde edilmez. Bu mühim marazın merhemi ve ilâcı, “El-hubbu fillah” sırrıyla, **tarik-i hakta gidenlere refakatle iftihar etmek** ve arkalarından gitmek ve **imamlık şerefini onlara bırakmak** ve o **hak yolunda** kim olursa olsun kendinden daha iyi olduğunun ihtimaliyle **enâniyetinden vazgeçip ihlâsı kazanmak** ve ihlâsla bir dirhem amel, ihlâssız batmanlarla amellere râcih olduğunu bilmekle ve **tâbiyeti dahi, sebep-i mes'uliyet ve hatarlı olan metbûiyete tercih etmekle** o marazdan kurtulur ve ihlâsı kazanır, vazife-i uhrevîyesini hakkıyla yapabilir.» (Lem'alar sh: 153)

Risale-i Nur terk-i enâniyet dersini verir.

4- «**Risale-i Nur'un bize verdiği ders de, hakikat-i ihlâs ve terk-i enâniyet ve daima kendini kusurlu bilmek ve hodfuruşluk etmemektir.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 49)

5- «Hırs-ı şöhret, hubb-u câh, makam sahibi olmak, **emsaline tefevvuk etmek gibi hisler** ve insanlara iyi görünmek, tasannukârâne (haddinden fazla kendine ehemmiyet verdirmek) ve

---

HAŞİYE: Evet, bahtiyar odur ki, kevser-i Kur'âniden süzülen tatlı, büyük bir havuzu kazanmak için, bir buz parçası nev'indeki şahsiyetini ve enâniyetini o havuz içine atıp eritendir. (Müellif)

tekellüfkârâne (lâyık olmadığı yüksek makamlarda görünmek) tarzını takınmakla riya eder.

Risale-i Nur şakirdleri, ene'yi, nahnü'ye tebdil ettikleri, yani enaniyeti bırakıp, Risale-i Nur dairesinin şahs-ı mânevîsinin hesabına çalışması, ben yerine biz demeleri ve ehl-i tarikatın fenâ fi'ş-şeyh, fenâ fi'r-resul ve nefsi emmareyi öldürmek gibi riyadan kurtaran vasıtaların bu zamanda birisi de **fenâ fi'l-ihvan**, yani şahsiyetini kardeşlerinin şahs-ı manevîyesi içinde eritip öyle davrandığı için, inşaallah, ehl-i hakikatın riyadan kurtulmaları gibi, bu sırla onlar da kurtulurlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 184)

6- «Bu zaman, ehl-i hakikat için, şahsiyet ve enaniyet zamanı değil. Zaman, cemaat zamanıdır. Cemaatten çıkan bir şahs-ı mânevî hükmeder ve dayanabilir. Büyük bir havuza sahip olmak için, bir buz parçası hükmündeki enaniyet ve şahsiyetini o havuza atmaktır ve eritmek gerektir. Yoksa, o buz parçası erir, zayi olur o havuzdan da istifade edilmez.» (Kastamonu Lâhikası sh: 143)

7- «Bu zamanda enaniyet çok ileri gitmiş. Herkes, kameti miktarında bir buz parçası olan enaniyetini eritmeyip bozmuyor, kendini mazur biliyor ondan nizâ çıkıyor. Ehl-i hak zarar eder ehl-i dalâlet istifade ediyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 196)

8- «Sakın, benlik ve gurura medar şeylerden çekin. Tevazu, mahviyet ve terk-i enaniyet, bu zamanda ehl-i hakikate lâzım ve elzemdir. Çünkü, bu asırda **en büyük tehlike benlikten** ve hodfuruşluktan ileri geldiğinden, ehl-i hak ve hakikat, mahviyetkârâne daima **kusurunu görmek** ve nefisini itham etmek gerektir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 62)

9- «Bu zamanın bir hastalığı daha var o da benlik, enaniyet, hodfuruşluk, hayatını güzelce medeniyet fantaziyesiyle geçirmek iştahı, tiryakilik gibi hastalıklardır. **Risale-i Nur'un Kur'ân'dan aldığı dersin en birinci esası benlik, enaniyet, hodfuruşluğu terk etmek lüzumudur.»** (Emirdağ Lâhikası-II sh: 245)

10- «Ehl-i dalâletin tarafgirleri, enâniyetten istifade edip kardeşlerimi benden çekmek istiyorlar. Hakikaten, insanda en tehlikeli damar enâniyettir. Ve en zayıf damarı da odur. Onu okşamakla çok fena şeyleri yaptırabilirler.

Ey kardeşlerim! **Dikkat ediniz, sizi enâniyette vurmasınlar, onunla sizi avlamasınlar.** Hem biliniz ki, şu asırda ehl-i dalâlet ene'ye binmiş, dalâlet vadilerinde koşuyor. **Ehl-i hak, bilmeceburiye, eneyi terk etmekle hakka hizmet edebilir.** Enenin istimalinde haklı dahi olsa, madem ki ötekilere benzer ve onlar da onları kendileri gibi nefisperest zannederler, hakkın hizmetine karşı bir haksızlıktır. Bununla beraber, **etrafına toplandığımız hizmet-i Kur'âniye, ene'yi kabul etmiyor, nahnü istiyor.** “Ben demeyiniz, biz deyiniz” diyor.» (Mektubat sh: 424)

11- «Kardeşlerim, enâniyetin işimizde en tehlikeli ciheti kıskançlıktır. Eğer sırf lillâh için olmazsa, kıskançlık müdahale eder, bozar. Nasıl ki bir insanın bir eli bir elini kıskanmaz ve gözü kulağına haset etmez ve kalbi aklına rekabet etmez. Öyle de, bu heyetimizin şahs-ı mânevîsinde, herbiriniz bir duygu, bir âzâ hükmündesiniz. Birbirinize karşı rekabet değil, bilâkis birbirinizin meziyetiyle iftihar etmek, mütelevviz olmak bir vazife-i vicdaniyenizdir.» (Mektubat sh: 426)

12- «Aziz kardeşlerim,

Evvel âhir tavsiyemiz, tesanüdünüzü **muhafaza enâniyet, benlik, rekabetten tahaffuz** ve itidal-i dem ve ihtiyattır. Said Nursî» (Şualar sh: 312)

13- «“Biz, değil böyle cüz'î hukukumuzu, belki hayatımızı ve haysiyetimizi ve dünyevî

saadetimizi Risale-i Nur'un en kuvvetli rabıtası olan tesanüde feda etmeye mükellefiz. O bize kazandırdığı netice itibarıyla dünyaya, **enaniyete ait herşeyi feda etmek vazifemizdir**" deyip **nefsinizi susturunuz.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 234)

14- «İtidal-i dem ve tahammül etmek ve mümkün olduğu derecede bizim arkadaşlar uhuvvetlerini ve tesanüdlerini tevazu ile ve mahviyetle ve **terk-i enâniyetle** takviye etmek gayet lâzım ve zarurîdir.» (Şualar sh: 315)

15- «Said, tam toprak gibi mahviyet ve **terk-i enaniyet** ve tevazu-u mutlakta bulunmak şarttır tâ ki Risaletü'n-Nur'u bulandırmasın, tesirini kırmassın.» (Kastamonu Lâhikası sh: 18)

16- «Ey kardeşlerim, sizler biliyorsunuz ki, bizim **mesleğimizde benlik, enaniyet, şan ve şeref perdesi altında makam sahibi olmaktan, öldürücü zehir gibi ondan kaçıyoruz. Onu ihsas eden hâlâtta şiddetle ictinab ediyoruz.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 146)

17- «Bu mesele yalnız şahsıma taallük etseydi, ben cidden nefsi emmaremi tam kırmak için ona minnettar olurum. **Mesleğimiz, bu zamanda hakka hizmet, bütün bütün terk-i enaniyetle olabileceğini** kat'î kanaatimiz olduğu gibi, yirmi senedir nefsi emmarem ister istemez o mesleğe itaate mecbur olmuş. Risale-i Nur ve mukaddematları, buna bir hüccet-i kattadır. Fakat **garaz** ve **inat** ve bir nevi **taassub-u meslekiyeyi** ihsas eden ve **esrar-ı mestûreyi işaa** suretinde gelen itiraz ve ayıplara karşı Eski Said (R.A.) lisanıyla derim: İşte meydan! En mutaassıp ulemadan ve en büyük veliden tut, tâ en dinsiz filozoflara ve müdakkik hükemalara, Risale-i Nur'daki dâvâları isbat etmeye hazırım ve hem de isbat etmişim ki, benim mahvıma ve idamıma mütemadiyen çalışan zındık filozoflar ve mülhidler, o dâvâları cerh edemiyorlar ve edememişler.» (Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh: 62)

18- «**Gaflet ve dünyaperestlikten çıkan dehşetli bir enâniyet bu zamanda hükmediyor.** Onun için ehl-i hakikat –hattâ **meşrû bir tarzda dahi olsa– enâniyetten, hod-furuşluktan vazgeçmeleri lâzım** olduğundan, Risale-i Nur'un **hakikî şakirdleri**, buz parçası olan enâniyetlerini şahs-ı mânevîde ve havz-ı müşterekte erittiklerinden, inşaallah bu fırtınada sarsılmayacaklar.» (Şualar sh: 318)

19- «İslâmiyet, tevhid-i hakikî dinidir ki, vasıtaları, esbabları iskat ediyor, enâniyeti kırıyor, ubudiyet-i hâlisâ tesis ediyor. **Nefsin rububiyetinden** tut, tâ **her nevi rububiyet-i bâtılayı kat ediyor**, reddediyor. Bu sır içindir ki, havastan bir büyük insan tam dindar olsa, enâniyeti terk etmeye mecbur olur. **Enâniyeti terk etmeyen, salâbet-i diniyeyi ve kısmen de dinini terk eder.**» (Mektubat sh: 437)

20- «İslâmiyetin esası, mahz-ı tevhiddir vesâit ve esbaba tesir-i hakikî vermiyor, icad ve makam cihetiyle kıymet vermiyor. Hıristiyanlık ise, “velediyet” fikrini kabul ettiği için, vesâit ve esbaba bir kıymet verir, enâniyeti kırmaz. Adeta rububiyet-i İlâhiyenin bir cilvesini

azizlerine, büyüklerine verir. ⁽⁴⁹⁾ **اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ** âyetine

mâsadak olmuşlar. Onun içindir ki, Hıristiyanların dünyaca en yüksek mertebede olanları, gurur ve enâniyetlerini muhafaza etmekle beraber, sabık Amerika Reisi Wilson gibi, mutaassıp bir dindar olur. Mahz-ı tevhid dini olan **İslâmiyet içinde, dünyaca yüksek mertebede olanlar ya enâniyeti ve gururu bırakacak veya dindarlığı bir derece bırakacak.** Onun için, bir kısmı lâkayt kalıyorlar, belki **dinsiz oluyorlar.**» (Mektubat sh: 325)

⁴⁹ Tevbe Sûresi, 9:31.

Yukarıda kısmen nakledilen beyanlar ve açık ifadelerin bir neticesi olarak Risale-i Nur Mesleğinde terk-i enaniyet, müsellemler bir düstur ve esastır.

-----μμμ-----

17- RİYA, ŞÖHRET VE TEVECCÜH-Ü NAS'I TERK ETMEK ESASI

Bediüzzaman Hazretleri kendini misal olarak umuma ders olacak irşadında diyor ki:

1- «Sen, ey riyakâr nefsim! “Dine hizmet ettim” diye gururlanma.

(50) إِنَّ اللَّهَ لَيُؤَيِّدُ هَذَا الدِّينَ بِالرَّجُلِ الْفَاجِرِ

kendini o recül-ü fâcir bilmelisin. Hizmetini, ubudiyetini, geçen nimetlerin şükrü ve vazife-i fitrat ve farize-i hilkat ve netice-i san'at bil, ucüb ve riyadan kurtul.» (Sözler sh: 473)

2- «Bir müdür sebepsiz, gıyabımda tezyifkârâne, hakaretli sözler söylemişti. Sonra bana söylediler. Bir saat kadar Eski Said damarıyla müteessir oldum. Sonra, Cenâb-ı Hakkın rahmetiyle şöyle bir hakikat kalbe geldi, sıkıntıyı izale edip o adamı da bana helâl ettirdi. O hakikat şudur:

Nefsime dedim: Eğer onun tahkiri ve beyan ettiği kusurlar şahsıma ve nefsimde ait ise, Allah ondan razı olsun ki, benim nefsimin ayıplarını söyler. Eğer doğru söylemişse, beni nefsimin terbiyesine sevk eder ve **gururdan beni kurtarmaya yardımcıdır. Eğer yalan söylemişse, beni riyadan ve riyanın esası olan şöhret-i kâzibeden kurtarmaya yardımcıdır.** Evet, ben nefsimle musalâha etmemişim.» (Mektubat sh: 64)

3- «Eğer imana ve Kur'ân'a hizmetkârlığım cihetiyle ehl-i dünya beni tazyik ediyorsa, onun müdafaası bana ait değil. Onu, Azîz-i Cebbâra havale ediyorum.

Eğer asılsız ve riyaya sebep ve ihlâsı kıracak bir şöhret-i kâzibeyi kırmak için teveccüh-ü âmmeyi hakkımda bozmak murad ise, onlara rahmet! Çünkü **teveccüh-ü âmmeye mazhar olmak ve halkların nazarında şöhret kazanmak, benim gibi adamlara zarardır** zannederim. Benimle temas edenler beni bilirler ki, şahsıma karşı hürmet istemiyorum, belki nefret ediyorum. Hattâ kıymettar mühim **bir dostumu, fazla hürmeti için belki elli defa tek-dir etmişim.**» (Mektubat sh: 65)

Ehl-i dalâletin müslümanları kendilerine çekme planının tehlikesine karşı bir ikaz:

4- «İnsanda, ekseriyet itibarıyla, **hubb-u câh denilen hırs-ı şöhret ve hodfuruşluk ve şan ve şeref denilen riyâkârâne halklara görünmek ve nazar-ı âmmede mevki sahibi olmaya, ehl-i dünyanın her ferdinde cüz'î, küllî arzu vardır.** Hattâ o arzu için hayatını feda eder derecesinde şöhretperestlik hissi onu sevk eder.

Ehl-i âhiret için bu his gayet tehlikelidir. Ehl-i dünya için de gayet dağdağalıdır, çok ahlâk-ı seyyienin de menşeidir ve insanların da en zayıf damarıdır. Yani, bir insanı yakalamak ve kendine çekmek, onun o hissini okşamakla kendine bağlar, hem onunla onu mağlûp eder.

⁵⁰ Buhari, Cihad: 182, Meğâzi: 38, Kader: 5; Müslim, İmân: 178; İbn-i Mâce, Fiten: 35; Dârimî, Siyer: 73; Müsned, 2:309, 5:45.)

Kardeşlerim hakkında en ziyade korktuğum, bunların bu zayıf damarından ehl-i ilhâdın istifade etmek ihtimalidir. Bu hal beni çok düşündürüyor. Hakikî olmayan bazı biçare dostlarımı o suretle çektiler, mânen onları tehlikeye attılar.» (Mektubat sh: 412)

5- «Hâlık-ı Rahîmîme yüz binler şükrolsun ki, kendimi kendime beğendirmemiş. Nefsimin ayıplarını ve kusurlarını bana göstermiş. Ve o nefs-i emmâreyi başkalara beğendirmek arzusu kalmamış. **Kabir kapısında bekleyen bir adam, arkasındaki fâni dünyaya riyakârâne bakması, acınacak bir hamakattir ve dehşetli bir hasârettir.**» (Mektubat sh: 465)

Ehl-i dalâletin galebesinin sebebi:

6- «İnsanın mahiyetinde muzır madenler hükmünde bulunan fena istidatları işlettmekten ve **şan ve şeref namıyla, riyâkârâne nefsin firavuniyetini okşamaktan** ve vicdansızca tahribatlarından herkes korkmasından geliyor. Ve o misilli şeytanî desiseler vasıtasıyla muvakkaten ehl-i hakka galebe ederler.» (Lem'alar sh: 86)

7- «Dalâlette, iktidarsızlar muktedir görünmeleri ve ehemmiyetsizler şöhret kazanmaları içindir ki, **hodfuruş, şöhretperest, riyâkâr insanlar ve az birşeyle iktidarlarını göstermek ve ihâfe ve ızzar cihetinden bir mevki kazanmak için ehl-i hakka muhalefet vaziyetine girerler.** Tâ görünsün ve nazar-ı dikkat ona celb olunsun. Ve iktidar ve kudretle değil, belki terk ve atâletle sebebiyet verdiği tahribat ona isnad edilip ondan bahsedilsin. Nasıl ki böyle **şöhret divanelerinden birisi namazgâhı telvis etmiş, tâ herkes ondan bahsetsin. Hattâ ondan lânetle de bahsedilmiş de, şöhretperestlik damarı kendisine bu lânetli şöhreti hoş göstermiş diye darbimesel olmuş.**» (Lem'alar sh: 86)

8- «Kanaat vasıtasıyla insanlardan istiğnâ etmek cihetinde, **teveccühlerini aramaz. İhlâs kapısı açılır, riyâ kapısı kapanır.**» (Lem'alar sh: 146)

Teveccüh-ü nasdan kaçmak:

9- «Teveccüh-ü nâs istenilmez, belki verilir. Verilse de onunla hoşlanılmaz. Hoşlansa **ihlâsı kaybeder, riyâyâ girer.** Şan ü şeref arzusuyla teveccüh-ü nâs ise, ücret ve mükâfat değil, belki ihlâssızlık yüzünden gelen bir itibar ve bir mücazattır. Evet, amel-i salihin hayatı olan ihlâsın zararına teveccüh-ü nâs ve şan ü şeref, kabir kapısına kadar muvakkat olan bir lezzet-i cüz'iyeye mukabil, kabrin öbür tarafında azâb-ı kabir gibi nâhoş bir şekil aldığından, **teveccüh-ü nâsı arzu etmek değil, belki ondan ürkmek ve kaçmak lâzımdır.** Şöhretperestlerin ve şan ü şeref peşinde koşanların kulakları çınlasın!» (Lem'alar sh: 149)

10- «Ehl-i hidayeti, ulüvv-ü himmetten sû-i istimale ve dolayısıyla ihtilâfa ve rekabete sevk eden, âhiret nokta-i nazarında bir haslet-i memdûha sayılan hırs-ı sevab ve vazife-i uhreviyede kanaatsizlik cihetinden ileri geliyor. Yani, “Bu sevabı ben kazanayım, bu insanları ben irşad edeyim, benim sözümü dinlesinler” diye, karşısındaki hakikî kardeşi ve cidden muhabbet ve muavenetine ve uhuvvetine ve yardımına muhtaç bir zâta karşı rekabetkârâne vaziyet alır. “Şakirdlerim niçin onun yanına gidiyorlar? Niçin onun kadar şakirdlerim bulunmuyor?” diye, enâniyeti oradan fırsat bulup, **mezmûm bir haslet olan hubb-u câha temayül ettirir, ihlâsı kaçırır, riyâ kapısını açar.**» (Lem'alar sh: 151)

11- «**İHLÂSİ KIRAN İKİNCİ MÂNİ:** Hubb-u câhtan gelen **şöhret-perestlik** saikasıyla ve şan ü şeref perdesi altında **teveccüh-ü âmmeyi kazanmak, nazar-ı dikkati kendine celb etmekle enâniyeti okşamak ve nefs-i emmâreye bir makam vermektir ki, en mühim bir maraz-ı ruhî olduğu** gibi, “şirk-i hafî” tabir edilen riyâkârlığa, hodfuruşluğa kapı açar, ihlâsı zedeler.» (Lem'alar sh: 165)

Bediüzzaman Hazretlerinin hayat tecrübesinden nazara verdiği bir ikaz:

12- «Kendi kendimi aldatmak ve yine başımı gaflete sokmak için, İstanbul'da haddimden çok fazla gördüğüm makam-ı içtimaînin ezvâkına baktım, hiçbir faydası olmadı. Bütün onların teveccühü, iltifatı, tesellileri, yakınımda olan kabir kapısına kadar gelebilir, orada söner. Ve **şöhretperestlerin bir gaye-i hayali olan şan ve şerefin süslü perdesi altında sakîl bir riyâ, soğuk bir hodfuruşluk, muvakkat bir sersemlik suretinde gördüğümden, anladım ki, beni şimdiye kadar aldatan bu işler, hiçbir teselli veremez ve onlarda hiçbir nur yok.**» (Lem'alar sh: 231)

13- Kendini beğenen «Kusuru nefesine almaz belki avukat gibi kendini müdafaa ve tebric eyler. Mübalâğalarla, belki yalanlarla nefisini medih ve

tenzih ederek, adeta takdis eder ve derecesine göre, ⁽⁵¹⁾ **مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوِيَهُ** âyetinin bir tokadını yer.

Temeddühü ve sevdirmesi ise, aksülâmelle istiskali celb eder, soğuk düşürtür. Hem amel-i uhrevîde ihlâsı kaybeder, riyâyı karıştırır.» (Lem'alar sh: 275)

14- «Ey şan ve şerefi, nam ve şöreti isteyen adam! Gel, o dersi benden al. **Şöhret ayn-ı riyâdır ve kalbi öldüren zehirli bir baldır. Ve insanı insanlara abd ve köle yapar.** O belâ ve musibete düşersen,

⁽⁵²⁾ **اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ** de, o belâdan kurtul.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 83)

Riyakârlığı şeref gösteren mimsiz medeniyet:

15- «Fısk çamuruyla mülevves olan medeniyet, insanları da o çamurla telvis ediyor. Ezcümle: **Riyâyı şan ve şeref ile iltibas etmiş. İnsanları da o pis ahlâka sevk ediyor.** Hakikaten insanlar o riyâyâ öyle alışmışlar ki, şahıslara yaptıkları gibi, milletlere, hattâ unsurlara bile yapıyorlar. Gazeteleri o riyâyâ dellâl, tarihleri de alkışçı yapmışlardır. Bu yüzden şahsî hayatlar “hamiyet-i cahiliye” ünvanı altında unsurî hayatlara fedâ edilmektedir.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 188)

16- «Ey örf-ü nâsta şan u şeref namıyla müsemma olan şöreti isteyen adam! Gel bu mes'eleyi benden öğren. Zira ben, kat'iyen gördüm ki, **şöhret ayn-ı riyadır ve kalbin ölümü demektir.** Öyle ise aman ona talib olma ki, insanlara abd ve köle olmayasın. Eğer sana

verilmişse yani içine düşmüş isen ⁽⁵³⁾ **اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ** söyle.»

(Mesnevî-i Nuriye sh: 181, Tercüme A. Badıllı)

17- «Ehl-i medeniyetin terakki diye zu'mettikleri şey, ancak bir sukuttur. Ve iktidar diye zannettikleri iş, ancak bir ibtizaldır, bayağılıktır ve intibah diye dem vurdukları emir, ancak nevm-i gaflette bir batmaktır. Ve **nezaket dedikleri mes'ele, nifakî bir riyadır.** Ve zekâvet diye gururlandıkları keyfiyet, ancak şeytanî desiselerdir. Ve insaniyet diye tahmin ettikleri şey, ancak insaniyetin hayvaniyete bir inkılabıdır.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 210, Tercüme A. Badıllı)

18- «Cahiliyet devrinin menhus bir yadigârı olan unsuriyetperverlik taassubunun izahı ve iç yüzü şöyledir ki: Birbirine tesanüd ile katılaştıran bir gaflet ve birbiriyle yardımlaşarak

⁵¹ Furkan Sûresi, 25:43.

⁵² Bakara Sûresi, 2:156.

⁵³ Bakara Sûresi, 2:156.9

cevablaşan bir **riya ve bir zulümden ibarettir**. Evet bu gaflet, riya ve zulmün belasıdır ki unsiyet ve milliyeti ırkçılara mabud haline getirmiştir. El'iyazübillah.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 248, Tercüme A. Badıllı)

19- «Şu fâsık medeniyet, öyle müdhiş bir riya meydana getirmiştir ki, medeniyetçilerin o riyaadan kurtulmaları çok müşkilleşmiştir. Çünkü **medeniyet riyaaya şan ü şeref ismini takmıştır**.

Evet medeniyetin bu riyaası, adamı şahıslara dalkavukluk yapıp müraâlik ettirdiği gibi, milletler ve unsurlara riyaakâr ve tasniatçı kılmıştır. **Gazeteleri de, o riya ve müraâliğe dellâllar haline sokmuş**, tarihi ise ona teşrifatçı ve alkışçı yapmıştır. Hem gaddar ve zalim hamiyet-i cahiliyenin desisesiyle mütemerrid olan unsiyet-perverliğin hayatı içinde, şahsın mevtini ona unutturmuştur.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 412, Tercüme A. Badıllı)

20- «Ya benim Rabbim ruz-u mahşerde dese ki: “**Şu riyaakârı nîrana sevkediniz!**” Ne yaparım?

İlahî! Senin bab-ı rahmetinden başka bir melce', bir kapı yoktur.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 420, Tercüme A. Badıllı)

Riya-yı kelâmî:

21- «Nefsimin hakikatta günah ve hatalı şeylerini mehasin zannederek, onunla tasannukârane ferahlanacak kıymettar bir malı olmadığı gibi, **başkasının enaniyetle tekeddür etmiş nefislerine de bir kıymet vermiyorum. Tâ ki onlara riya-yı kelâmî ile tasannu ve ubudiyetkârane tekellüf yapayım**.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 424, Tercüme A. Badıllı)

22- «Ey kardeş bil ki! Hasenatın hayatı niyet ileidir. (Yani livechillah olan niyet ileidir.) Onların **fesadı ise ucb, riya ve gösteriş ileidir**.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 443, Tercüme A. Badıllı)

23- «**Gölgeli, gölgesiz suretler, ya bir zulm-ü mütehaccir veya bir riya-yı mütecessid** veya bir heves-i mütecessimdir ki, beşeri zulme ve riyaaya ve hevâya, hevesi kamçılıyıp teşvik eder.» (Sözler sh: 410)

24- «Ey sapık mağrur, daha sana ittiba nasıl caiz olabilir? Hem senin meşrebini ihtiyar eden, ancak şarab-ı siyaset veyahut **hırs-ı şöhret veya riyaakârlık iştihası**, yahut rikkat-i cinsiye veya felsefenin zındıklığı veya sefahet-i medeniyet veya bunlara benzer şeylerle sarhoş bulunması lâzımdır.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 493, Tercüme A. Badıllı)

Hayrı şerre çeviren riya:

25- «Rabian: Hayır, o vakit hayır olur ki Allah için ola... Eğer Allah için olsa, o vakit kat'î Onun izniyledir. Tevfik Onundur. Minnet Onadır. Senin hakkın, şükürdür, fahir değildir. Çünkü fahir, irae, yani gösteriş ve riya ileidir. **Riya ise, hayrı şer eder. Şerle iftihar edersen et!** İşte bu hakikati bilmediğindendir ki, nefsinden mağrur, gayrıya da gururlu oldun.» (Nur'un İlk Kapısı sh: 45)

Hizmet-i diniye istiğna ile yapılabilir:

26- «Dünyaya tenezzül etmez, tamah ve zillete düşmez, hakikat mukabilinde dünya malını almaz, tasannua mecbur olmaz bir üstaddan alınan ders-i hakikat elmas kıymetinde ise, sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete tasannua muztar kalmış, tamah zilletiyle izzet-i ilmini feda etmiş, **sadaka verenlere hoş görünmek için riyaakârlığa temayül etmiş**, âhret meyvelerini dünyada yemeye cevaz göstermiş bir üstaddan alınan aynı ders-i hakikat, elmas derecesinden şişe derecesine iner.» (Barla Lâhikası sh: 123)

Tenkidlere maruz kalmak, riyaadan kurtulmaya vesile olur:

27- «Süleyman'da sadakatle beraber esaslı bir ihlâs gördüm. Evet, bu günlerde insafsız insanlar, onun şeref ve haysiyetini kıracak derecede, hakkında işâalar izhar ettikleri zaman, ona tesellî nevinden dedim ki: “**Sana bu su-i şöhreti takmakla riyadan kurtulursun.**” O da kemâl-i sürur ve ciddî bir surette o teselliği kabul etti.» (Barla Lâhikası sh: 200)

Riya sayılmayan hususlar ve riyakârlık sebepleri:

28- «Bu yakında hem Isparta'da, hem bu havalide Risale-i Nur'un İhlâs Lem'aları intişara başladığı münasebetiyle ve bir iki küçük hadise cihetiyle şiddetli bir ihtar kalbe geldi. Riyaya dair Üç Nokta yazılacak.

Birincisi: **Farz ve vaciblerde ve şeâir-i İslâmiyede ve sünnet-i seniyenin ittibânda ve haramların terkinde riya giremez. İzharı, riya olamaz –meğer, gayet za'f-ı imanla beraber, fitraten riyakâr ola.** Belki, şeâir-i İslâmiyeye temas eden ibadetlerin izharları, ihfâsından çok derece daha sevablı olduğunu, Hücetü'l-İslâm İmam-ı Gazâlî (R.A.) gibi zatlar beyan ediyorlar. Sâir nevafilin ihfası çok sevablı olduğu halde, **şeaire temas eden, hususan böyle bid'alar zamanında ittibâ-ı sünnetin şerafetini gösteren ve böyle büyük kebâir içinde, haramların terkindeki takvâyı izhar etmek, değil riya, belki ihfâsından pek çok derece daha sevablı ve hâlistir.**

İkinci nokta: Riyaya insanları sevk eden esbabın,

Birincisi: Za'f-ı imandır. Allah'ı düşünmeyen, esbaba perestiş eder, halklara hodefuruşlukla riyakârâne vaziyet alır. Risale-i Nur şakirdleri, Risale-i Nur'dan aldıkları kuvvetli iman-ı tahkikî dersiyse esbaba ve **nâsa ubudiyet noktasında bir kıymet, bir ehemmiyet vermiyor ki, ubudiyetlerinde onlara gösterişle riya etsinler.**

İkinci sebep: Hırs ve tamah, za'f-u fakr noktasında teveccüh-ü nâsı celbine medar riyâkârâne vaziyet almaya sevk ediyor.

Risale-i Nur'un şakirdleri, iktisad ve kanaat ve tevekkül ve kısmetine rıza gibi, Risale-i Nur'un dersinden aldıkları **izzet-i imaniye, inşaallah onları riyadan ve dünya menfaatleri için hodefuruşluktan men eder.**

Üçüncü sebep: Hırs-ı şöhret, hubb-u câh, makam sahibi olmak, emsaline tefevvuk etmek gibi hisler ve insanlara iyi görünmek, tasannukârâne (haddinden fazla kendine ehemmiyet verdirmek) ve tekellüfkârâne (lâyık olmadığı yüksek makamlarda görünmek) tarzını takin-makla riya eder.

Risale-i Nur şakirdleri, ene'yi, nahnü'ye tebdil ettikleri, yani enaniyeti bırakıp, Risale-i Nur dairesinin şahs-ı mânevisinin hesabına çalışması, ben yerine biz demeleri ve ehl-i tarikatın fenâ fi'ş-şeyh, fenâ fi'r-resul ve nefsi emmareyi öldürmek gibi **riyadan kurtaran vasıtaların bu zamanda birisi de fenâ fi'l-ihvan, yani şahsiyetini kardeşlerinin şahs-ı mâneviyesi içinde eritip öyle davrandığı için, inşaallah, ehl-i hakikatin riyadan kurtulmaları gibi, bu sırla onlar da kurtulurlar.**

Üçüncü nokta: Vazife-i diniye itibarıyla nâsa hüsn-ü kabul ettirmek, o makamın iktiza ettiği yüksek tavırlar ve vaziyetler, hodefuruşluk ve riya sayılmaz ve sayılmamalı –**meğer o adam, o vazifeyi, kendi enaniyetine tâbi edip istimal ede.**

Evet, bir imam, imamet vazifesinde tesbihatları izhar eder, ismâ eder hiçbir cihette riya olamaz. Fakat vazife haricinde o tesbihatları âşikâre halklara işittirmeye riya girebildiği için, gizlisi daha sevablıdır.

Risale-i Nur'un hakikî şakirdleri, neşriyat-ı diniyelerinde ve ittibâ-ı sünnetteki ibadetlerinde ve içtinab-ı kebâirdeki takvâlarında, Kur'ân hesabına vazifedar sayılırlar.

İnşaallah riya olmaz. Meğer ki, Risale-i Nur'a, başka bir maksad-ı dünyeviye için girmiş ola. Daha yazılacaktı, fakat bir tevakkuf hali kesti.» (Kastamonu Lâhikası sh: 184)

Riya hissini görüp izale etmek:

29- «Hem on dakika zarfında, büyük bir mücahede-i mânevîde, benim cephemde, kırk ikilik bir top gibi düşmanlarıma atıp yol açtığı halde, o iki nefs-i emmârenin, muvakkat bir gaflet fırsatında, hodgâmlık ve meyl-i tefevvuk gibi gayet zulümlü ve zulümatlı hissiyle, büyük bir şükür ve teşekkür yerine, “Niçin ben atmadım?” diye, en **çirkin bir riya ve rekabet damarını hissettim**. Cenab-ı Hakka yüz bin şükür ediyorum ki, Risale-i Nur ve bil-hassa İhlâs Risaleleri, o iki nefsin bütün desâisini izale ve onların açtığı yaraları tedavi ettiği gibi, o bir dakika ve on dakikadaki hâletleri birden izale etti. Ve mânevî bir istiğfar olan kusurumu bildim. O hatânın muaccel cezası olan içindeki elemenden ve azaptan kurtuldum.» (Kastamonu Lâhikası sh: 234)

Şöhret, ihlâsa zıddır:

30- «Hususan **acib bir riyakârlık olan şöhretperestlik ve câzibedar bir hodfuruşluk olan tarihlere şâşaalı geçmek ve insanlara iyi görünmek ise, Nurun bir esası ve mesleği olan ihlâsa zıttır** ve münafidir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 195)

Merdumgirizlik ihlâsa vesile olur:

31- «Bu zamanda şahsiyet cihetiyle insanlara zarar verecek haller var. Risale-i Nur'un mesleğindeki âzamî ihlâs için bu hastalık verilmiş. Çünkü bu zamanda şan, şeref perdesi altında **riyakârlık yer aldığından, âzamî ihlâs ile bütün bütün enaniyeti terk lâzımdır.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 201)

32- «Hattâ **tezahüre bir riyakârlık, bir hodfuruşluk, bir enaniyet mânâsını verip halklarla görüşmeyi de terk ettiği** ve rahmet-i İlâhînin ihsanıyla sesi de kesilmiş ki, dostlarla görüşmeye mecbur olmasın ve hatırları da kırılmasın.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 237)

Geylanî Hazretlerinin riyakârlığı tedavi eden şiddetli irşadı:

33- «Fütuhu'l-Gayb kitabında “Yâ gulâm!” tâbir ettiği bir talebesine pek müthiş ameliyat-ı cerrahiye yapıyor. Ben kendimi o gulâm yerine vaz ettim. Fakat pek şiddetli hitap ediyordu: “**Eyyühe'l-münafık,**” “**Ey dinini dünyaya satan riyakâr**” diye, diye... Yarısını ancak okuyabildim. Sonra o risaleyi terk ettim. Bir hafta bakamadım. Fakat ameliyat-ı cerrahiye arkasından bir lezzet geldi iştiyakla o mübarek eseri acı tiryak gibi veya sulfato gibi içtim. Elhamdü lillâh, kabahatlerimi anladım, yaralarımı hissettim, gurur bir derece kırıldı.” » (Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh: 144)

Bediüzzaman Hazretlerinin riyakârlıktan uzak durması:

34- «Üstadımız, tekellüf ve taazzumdan asla hoşlanmaz ve talebelerinin dahi tekellüf kaydından âzade olmalarını emreder. Ve buyururlar ki: “Tekellüf, şer'an ve hikmeten fenadır, çünkü tekellüf sevdası, insanı, hadd-i mârufu tecavüze sevk eder. **Mütekellif olanlar, bazan hodbinane bir tezahür ve tefâhur tavrı ve muvakkat soğuk bir riyakâr vaziyeti takin-maktan kurtulmaz. Halbuki bunların ikisi de ihlâsı zedeler.**”» (Tarihçe-i Hayat sh: 326)

Riyakârlık yalancılıktır:

35- «Evet sıdk ve doğruluk İslâmiyetin hayat-ı içtimaiyesinde ukde-i hayatiyesidir.

Riyakârlık, fiilî bir nevi yalancılıktır. Dalkavukluk ve tasannu, alçakça bir yalancılıktır. Nifak ve münafıklık, muzır bir yalancılıktır.» (Hutbe-i Şâmiye sh: 45)

Riya, sevabı günaha çevirir:

36- «Nazar ile niyet mahiyet-i eşyayı tağyir eder. Günahı sevaba, sevabı günaha kalb eder. Evet, niyet âdi bir hareketi ibadete çevirir. Ve **gösteriş için yapılan bir ibadeti günaha kalbeder.**» (Mesnevî-i Nuriye sh: 51)

37- «**Hayrat ve hasenâtın hayatı niyetledir. Fesadı da ucub, riyâ ve gösterişledir.** Ve fitrî olarak vicdanda şuurla bizzat hissedilen vicdaniyatın esası, ikinci bir şuur ve niyetle inkıtâ bulur.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 201)

Merdumgirizlik ihlâsın muhafazasına vesiledir:

38- «İnayet-i İlâhiye dahi, hizmet-i imaniyedeki ihlâsı kırmamak ve **tasannukârâne hodfuruşluk vaziyetine girmeye mecbur etmemek ve ziyade hüsn-ü zan edenlerin karşısında beni tekellüflere ve gösterişlere mecbur etmemek** ve bu zamanda çok tesir eden şahsıma karşı **teveccüh, muhabbet ve hizmete zarar veren kendini makam sahibi göstermek vaziyetinden kurtarmak** ve Kur'ândan gelen Risale-i Nur'un elmas gibi hakikatlerini bana mâletmekle cam parçalarına indirmemek hikmetleriyle, Cenab-ı Erhamürrâhimîn bana bu hastalığı vermiştir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 61)

Şöhretli sahalardan kaçmak:

39- «**Nur mesleğinde benlik ve gösteriş bir nevi şöhretperestlik, merdud olduğundan,** bu enaniyet zamanında insanlara kendini satmaya çalışmak ve beğendirmek, bir anda Nur şakirdleri böyle büyük bir imtiyaz gibi bu eserlerle **meşhur mevkilere kendilerini göstermek bir nevi gösteriş olması** cihetiyle, kader-i İlâhî, Nur şakirdlerini tam ihlâsın muhafazası için şimdilik müsaade etmiyor.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 257)

40- «Ey fahre meftun, **şöhrete müptelâ, medhe düşkün,** hodbinlikte bîhemtâ, sersem nefsim!

Eğer binler meyve veren incirin menşei olan küçücük bir çekirdeği ve yüz salkım ona takılan üzümün siyah kurucuk çubuğu, bütün o meyveleri, o salkımları kendi hünerleri olduğu ve onlardan istifade edenler o çubuğa, o çekirdeğe medih ve hürmet etmek lâzım olduğu hak bir dâvâ ise, senin dahi sana yüklenen nimetler için fahre, gurura belki bir hakkın var.

Halbuki sen, daim zemme müstehaksın. Zira o çekirdek ve o çubuk gibi değilsin. Senin bir cüz-i ihtiyarın bulunmakla, o nimetlerin kıymetlerini fahrinle tenkis ediyorsun, **gururunla tahrib ediyorsun** ve küfranıyla ibtal ediyorsun ve temellükle gasp ediyorsun.

Senin vazifen fahir değil, şükürdür. **Sana lâyük olan şöhret değil, tevazudur, hacâlettir.** Senin **hakkın medih değil, istiğfardır, nedâmettir.** Senin kemâlin hodbinlik değil, hüdâbinliktedir.» (Sözler sh: 230)

41- «Hem **insanlara kendini bildirmek bir şöhretperestlik olma-sından,** bir enaniyet, bir hodfuruşluk, bir riyakârlık ihtimali var. Bu ise, bizim gibilere tam zarardır.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 161)

42- «Risale-i Nur Müellifi, bütün müellif ve muharrirlerin en mütevaziidir. **Şöhret ve tekebbürün en büyük düşmanıdır.** Bütün dünya metâma arka çevirmiştir. Ne mal, ne şöhret, ne nüfuz –bunların hiçbirisi onun pâyine ulaşamamıştır ve ulaşamaz.» (Tarihçe-i Hayat sh: 654)

43- «Cenâb-ı Hak, fazl ve keremiyle, ulûm-u imaniye ve Kur'âniyeye çalışmak ve fehmetmek faziletini ihsan etmiştir. Bu ihsan-ı İlâhîyi bütün hayatımda, lillâhilhamd, tevfik-i İlâhî ile şu millet-i İslâmiyenin menfaatine, saadetine sarf ederek, hiçbir vakit vasita-i tahakküm ve tagallüb olmadığı gibi, ekser ehl-i gafletçe matlup olan **teveccüh-ü nâs ve hüsn-ü kabul-ü halk dahi, mühim bir sırta binaen benim menfûrumdur**, onlardan kaçıyorum. Yirmi sene eski hayatımı zayi ettiği için onları kendime muzır görüyorum. Fakat Risale-i Nur'u beğenmelerine bir emâre biliyorum, onları küstürmüyorum.» (Lem'alar sh: 171)

Kısmen tesbit edilen mezkûr ders ve ikazlar, riya ve şöhret gibi hissiyat ve hareketlerin terk edilmesinin lüzumunu açıkça gösteriyor ve Risale-i Nur'da bir esastır.

-----µµµ-----

18- REKABETİ TERK ETMEK DÜSTURU

Rekabetin müsbet kısmı, hayırlı işlerde ve faziletlerde kişinin o iyiliklere erişebilmek isteği ve gayretini ifade eder. Rekabetin menfi ciheti ise, başkasında olan iyiliği elinden almak ve kendini önde ve üstün göstermek hırsıdır. Bu ise menfi mücadeleye kapı açar ve büyük zararlara vesile olur.

1- «Kardeşlerim, enâniyetin işimizde en tehlikeli ciheti **kıskançlıktır**. Eğer sırf lillâh için olmazsa, kıskançlık müdahale eder, bozar. Nasıl ki bir insanın bir eli bir elini kıskanmaz ve gözü kulağına haset etmez ve kalbi aklına rekabet etmez. Öyle de, bu heyetimizin şahs-ı mânevîsinde, herbiriniz bir duygu, bir âzâ hükmündesiniz. Birbirinize karşı rekabet değil, bilâkis **birbirinizin meziyetiyle iftihar etmek**, mütelevviz olmak bir vazife-i vicdaniyenizdir.» (Mektubat sh: 426)

2- «Ehl-i din ve ashab-ı ilim ve erbab-ı tarikat ise, bunların herbirisinin vazifesi umuma baktığı gibi, muaccel ücretleri de taayyün ve tahassus etmediği ve herbirinin makam-ı içtimaîde ve teveccüh-ü nâsta ve hüsn-ü kabuldeki hissesi tahassus etmiyor. Bir makama çoklar namzet olur. Maddî ve mânevî herbir ücrete çok eller uzanabilir. O noktadan müzâhame ve rekabet tevellüt edip vifakı nifaka, ittifakı ihtilâfa tebdil eder.» (Lem'alar sh: 149)

3- «Meşreplerin ihtilâfiyla, zâhir meşrebine muhalif olana karşı muavenet ihtiyacını tam hissetmiyor, ittifaka ihtiyacını göremiyor. Belki hodgâmlık ve enâniyet varsa, kendini haklı ve muhalifini haksız tevehhüm ederek, ittifak ve muhabbet yerine, ihtilâf ve **rekabet** ortaya girer. İhlâsı kaçırır, vazifesi zîrûzeber olur.» (Lem'alar sh: 150)

4- «Ey musibettede ve ihtilâfa düşmüş ehl-i hak ve ashab-ı hakikat! Bu musibet zamanında ihlâsı kaçırdığınızdan ve rıza-yı İlâhîyi münhasıran gaye-i maksat yapmadığınızdan, ehl-i hakkın bu zillet ve mağlûbiyetine sebebiyet verdiniz.

Umûr-u diniye ve uhreviyede rekabet, gıpta, haset ve kıskançlık olmamalı. Ve hakikat nokta-i nazarında olamaz. Çünkü kıskançlık ve hasedin sebebi: Birtek şeye çok eller uzanmasından ve birtek makama çok gözler dikilmesinden ve birtek ekmeği çok mideler istemesinden, müzâhame münakaşa, müsabaka sebebiyle gıptaya, sonra kıskançlığa düşerler. Dünyada bir şey-i vâhide çoklar talip olduğundan ve dünya dar ve muvakkat olması sebebiyle insanın hadsiz arzularını tatmin edemediği için, **rekabete düşüyorlar**. Fakat, âhirette tek bir adama beş yüz sene (...) mesafelik bir cennet ihsan edilmesi ve yetmiş bin kasır ve huriler verilmesi ve ehl-i Cennetten herkes kendi hissesinden kemâl-i rıza ile memnun olması işaretiyle gösteriliyor ki, âhirette medar-ı rekabet birşey yoktur ve rekabet de olamaz. Öyleyse, **âhirete ait olan a'mâl-i salihada dahi rekabet olamaz kıskançlık yeri değildir**. Kıskançlık eden ya riyâkârdır, a'mâl-i salihâ suretiyle dünyevî neticeleri arıyor. Veyahut sâdık cahildir ki, a'mâl-i salihâ nereye baktığını bilmiyor ve a'mâl-i salihanın ruhu, esası, ihlâs olduğunu derk etmi-

yor.» (Lem'alar sh: 156)

5- «Ey ehl-i hakikat ve tarikat! Hakka hizmet, büyük ve ağır bir defineyi taşımak ve muhafaza etmek gibidir. O defineyi omuzunda taşıyanlara ne kadar kuvvetli eller yardıma koşsalar daha ziyade sevinir, memnun olurlar. Kıskanmak şöyle dursun, gayet samimî bir muhabbetle o gelenlerin kendilerinden daha ziyade olan kuvvetlerini ve daha ziyade tesirlerini ve yardımlarını müftehirâne alkışlamak lâzım gelirken, nedendir ki **rekabetkârâne** o hakikî kardeşlere ve fedakâr yardımcılarına bakılıyor ve o hal ile ihlâs kaçıyor? Vazifenizde müttehem olup, ehl-i dalâletin nazarında, sizden ve sizin mesleğinizden yüz derece aşağı olan, “din ile dünyayı kazanmak ve ilm-i hakikatle maişeti temin etmek, tamah ve hırs yolunda **rekabet etmek**” gibi müthiş ithamlara mâruz kalıyorsunuz?

Bu marazın çare-i yegânesi: Nefsini itham etmek ve nefesine değil, daima karşısındaki meslektaşına taraftar olmak... Fenn-i âdâb ve ilm-i münazaranın uleması mâbeynindeki hakperestlik ve insaf düsturu olan şu “Eğer bir meselenin münazarasında kendi sözünün haklı çıktığına taraftar olup ve kendi haklı çıktığına sevinse ve hasmının haksız ve yanlış olduğuna memnun olsa, insafsızdır.” Hem zarar eder. Çünkü haklı çıktığı vakit, o münazarada bilmediği birşeyi öğrenmiyor. Belki gurur ihtimaliyle zarar edebilir. Eğer hak hasmının elinde çıksa, zararsız, bilmediği bir meseleyi öğrenip menfaattar olur, nefsin gururundan kurtulur. Demek insafı hakperest, hakkın hatırı için nefsin hatırını kırıyor. **Hasmının elinde hakkı görse, yine rıza ile kabul edip taraftar çıkar, memnun olur.**

İşte bu düsturu ehl-i din, ehl-i hakikat, ehl-i tarikat, ehl-i ilim kendilerine rehber itti-haz etseler, ihlâsı kazanırlar. Ve vazife-i uhreviyelerinde muvaffak olurlar. Ve bu fecî sukut ve musibet-i hazıradan rahmet-i İlâhiye ile kurtulurlar.» (Lem'alar sh: 157)

6- «Menfaat-i maddiye cihetinden gelen rekabet, yavaş yavaş ihlâsı kırar. Hem netice-i hizmeti de zedeler. Hem o maddî menfaati de kaçıır.

Evet, hakikat ve âhiret için çalışanlara karşı bu millet bir hürmet ve bir muavenet fikrini daima beslemiştir. Ve bilfiil onların hakikat-i ihlâslarına ve sâdıkanane olan hizmetlerine bir cihette iştirak etmek niyetiyle, onların hâcât-ı maddiyelerinin tedarikiyle meşgul olup vakitlerini zayi etmemek için, sadaka ve hediye gibi maddî menfaatlerle yardım edip hürmet etmişler. Fakat bu muavenet ve menfaat istenilmez, belki verilir.

Hem kalben arzu edip muntazır kalmakla, lisan-ı hal ile dahi istenilmez. Belki ummadığı bir halde verilir. Yoksa ihlâsı zedelenir. Hem

وَ تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا⁽⁵⁴⁾ âyetinin nehyine yanaşır, ameli kısmen yanar.

İşte bu maddî menfaati arzu edip muntazır kalmak, sonra nefs-i emmâre, hodgâmlık cihetiyle, o menfaati başkasına kaptırmamak için, hakikî bir kardeşine ve o hususî hizmette arakadaşına karşı bir rekabet damarı uyandırır. İhlâsı zedelenir, hizmette kudsiyeti kaybeder, ehl-i hakikat nazarında sakîl bir vaziyet alır.» (Lem'alar sh: 164)

7- «İşte, ey kardeşlerim! Madem umur-u dünyeviyede, kesif maddelerde böyle ittihad, ittifak ile neticeler, böyle azîm yekûn faydalar verir. Acaba, uhrevî ve nuranî ve tecezzî ve inkısama muhtaç olmayarak ve fazl-ı İlâhî ile herbirisinin aynasına umum nur in'ikâs etmek ve herbiri umumun kazandığı misil sevaba mâlik olmak, ne kadar büyük bir kâr olduğunu ki-

⁵⁴ Bakara Sûresi, 2:41.

yas edebilirsiniz. Bu azîm kâr, **rekabetle** ve ihlâssızlıkla kaçırılmaz! ...

Ey kardeşlerim! **Kur'ân-ı Hakîmin hizmetindeki mesleğimiz hakikat ve uhuvvet olduğu ve uhuvvetin sırrı, şahsiyetini kardeşler içinde fâni edip** (HAŞİYE) **onların nefislerini kendi nefesine tercih etmek olduğundan**, mâbeynimizde bu nevi hubb-u câhtan gelen **rekabet** tesir etmemek gerektir. Çünkü mesleğimize bütün bütün münâfidir. Madem kardeşlerin şerefi umumiyetle her ferde ait olabilir o büyük şeref-i mânevîyi şahsî, hodfuruşâne, rekabetkârâne, cüz'î bir şerefe ve şöhretea feda etmek, Risale-i Nur şakirdlerinden yüz derece uzak olduğu ümidindeyim.

Evet, Risale-i Nur şakirdlerinin kalbi, aklı, ruhu böyle aşağı, zararlı, süflî şeylere tenezzül etmez. Fakat herkeste nefis-i emmâre bulunur. Bazı da hissiyat-ı nefsiye damarlara ilişir, bir derece hükmünü kalb, akıl ve ruhun rağmına olarak icra eder. Sizlerin kalb ve ruh ve aklınızı itham etmem. Risale-i Nur'un verdiği tesire binaen itimad ediyorum. Fakat nefis ve hevâ ve his ve vehim bazan aldatıyorlar. Onun için bazan şiddetli ikaz olunuyorsunuz. Bu şiddet, nefis ve hevâ ve his ve vehme bakıyor ihtiyatlı davranınız.» (Lem'alar sh: 165)

8- «Aziz kardeşlerim,

Evvel âhir tavsiyemiz, tesanüdünüzü muhafaza enâniyet, benlik, **rekabetten tahaffuz** ve itidal-i dem ve ihtiyattır.» (Şualar sh: 312)

9- «Ücret alındığı zaman veya mükâfat tevzi edildiği vakit, **rekabet, kıskançlık mikrobu** oynamaya başlar. Fakat iş zamanında, hizmet vaktinde o mikrobu haberi olmuyor. Hattâ tembel olan adam çalışkanı sever. Zayıf olan, kavîyi takdir ve tahsin eder. Fakat çalışmasını ister ki, iş hafif olsun, zahmetten kurtulsun.

Dünya da umur-u dîniyeye ve a'mâl-i âhirete iş ve hizmet için kurulmuş bir fabrika olduğu cihetle ve o fabrika içerisinde işlenen ve yapılan ibadetlerin semeresi öteki âlemde görüldüğüne nazaran, **ibadetlerde rekabet edilmemelidir. Olduğu takdirde ihlâsı kaybolur. Ve o rekabeti yapan, halkın takdir ve tahsinleri gibi dünyevî bir mükâfatı düşünür. Zavallı düşünmüyor ki, o düşünceyle amelini adem-i ihlâsla ibtal eder. Çünkü, sevab itâsında ve ücret aldığı anda, nâsı Rabb-i Nâsa şerik yapar ve halkın nefretlerine hedef olur.**» (Mesnevi-î Nuriye sh: 227)

10- «Derd-i maişet zaruretine karşı, iktisad ve kanaatle mukabele etmeye zaruret var. **Menfaat-i dünyeviye**, çok ehl-i hakikati, ehl-i tarikati dahi bir nevi **rekabete sevk ettiği** için endişe ederim. Risale-i Nur şakirdleri içinde şimdiye kadar bu cihet onları zedelememiş. İnşallah yine zedelemesiz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 223)

11- «Bu acib asırda dehşetli bir aşılama ve şırıngayla hem hakikî, hem mecazî iki nefis-i emmâre ittifak edip öyle seyyiata, öyle günahlara severek giriyor. Kâinatı hiddete getiriyor. Hattâ kendim, bir dakika zarfında, yirmi paralık bir sıkıntıyla, altmış liralık bir haseneye tercih etmeye çalıştım.

Hem on dakika zarfında, büyük bir mücadele-i mânevîde, benim cephemde, kırk ikilik bir top gibi düşmanlarıma atıp yol açtığı halde, o iki nefis-i emmârenin, muvakkat bir gaflet fırsatında, **hodgâmlık ve meyl-i tefevvuk** gibi gayet zulümlü ve zulümatlı hissiyle, büyük bir şükür ve teşekkür yerine, “Niçin ben atmadım?” diye, en çirkin bir **riya ve rekabet damarını** hissettim. Cenab-ı Hakka yüz bin şükür ediyorum ki, Risale-i Nur ve bilhassa İhlâs Risaleleri,

---

HAŞİYE: Evet, bahtiyar odur ki, kevser-i Kur'âniden süzülen tatlı, büyük bir havuzu kazanmak için, bir buz parçası nev'indeki şahsiyetini ve enâniyetini o havuz içine atıp eritendir. (Müellif)

o iki nefsin bütün desâisini izale ve onların açtığı yaraları tedavi ettiği gibi, o bir dakika ve on dakikadaki hâletleri birden izale etti. Ve mânevî bir istiğfar olan kusurumu bildim. O hatânın muaccel cezası olan içindeki elemenden ve azaptan kurtuldum.» (Kastamonu Lâhikası sh: 233)

12- «Mesleğimiz, sırr-ı ihlâsa dayanıp, hakaik-i imaniye olduğu için, hayat-ı dünyaya, hayat-ı içtimaiyeye mecbur olmadan karışmamak ve **rekabet ve tarafgirliğe ve mübarezeve sevk eden hâlâttan tecerrüt etmeye mesleğimiz itibarıyla mecburuz.** Binler teessüf ki, şimdi müthiş yılanların hücumuna mâruz biçare ehl-i ilim ve ehl-i diyanet, sineklerin ısırması gibi **cüz'î kusurata bahane ederek, birbirini tenkitle, yılanların ve zındık münafıkların tahribatlarına ve kendilerini onların eliyle öldürmesine yardım ediyorlar.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 246)

13- «**Risale-i Nur'un bir esası, kusurunu bilmekle mahviyetkârane yalnız rıza-yı İlâhî için rekabetsiz hizmet etmektir.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 87)

14- «Hem mesleğimiz hillet ve uhuvvet olduğundan, şahsiyet ve enaniyet cihetinden bir **rekabet** olmaz. Benim gibi çok kusurlu ve çok zayıf bir biçarenin noksanîyetlerine değil, belki Risale-i Nur'un kemalâtına bakmalı.» (Tarihçe-i Hayat sh: 431)

15- «**Mü'minlerde nifak ve şikak, kin ve adâvete sebebiyet veren tarafgirlik ve inat ve haset, hakikatçe ve hikmetçe ve insaniyet-i kübrâ olan İslâmiyetçe ve hayat-ı şahsiyece ve hayat-ı içtimaiyece ve hayat-ı mâneviyece çirkin ve merduttur, muzır ve zulümdür ve hayat-ı beşeriye için zehirdir.**» (Mektubat sh: 262)

16- «Yedinci vehim: İttihad-ı İslâm cemaati, sair cemiyet-i diniye ile şakku'l-âsâdır. **Rekabet** ve münâferatı intaç eder.

Elcevap: Evvelâ umur-u uhreviyede haset ve müzahemet ve münakaşa olmadığından, bu cemiyetlerden hangisi münakaşaya, **rekabete kalkışsa, ibadette riya ve nifak etmiş gibidir.**» (Hutbe-i Şâmiye sh: 98)

18- «Hiçbir müfsid ben müfsidim demez. Daima suret-i haktan görünür. Yahut bâtlı hak görür. Evet, kimse demez ayranım ekşidir. **Fakat siz mihenge vurmadan almayınız.** Zira çok silik söz ticarete geziyor. Hattâ benim sözümü de, ben söylediğim için hüsn-ü zan edip tamamını kabul etmeyiniz. Belki ben de müfsidim. Veya bilmediğim halde ifsad ediyorum. Öyleyse, her söylenen sözün kalbe girmesine yol vermeyiniz. İşte, size söylediğim sözler hayalin elinde kalsın, **mihenge vurunuz.** Eğer altın çıktıysa kalbde saklayınız. Bakır çıktıysa, çok giybeti üstüne ve bedduayı arkasına takınız, bana reddediniz, gönderiniz.» (Münâzarat sh: 14)

Bu nakillerde, menfi rekabetin yapılmaması, Risale-i Nur mesleğinde bir esas olduğu nazara verilir ve rekabet, ihlâsı ve hizmeti darbeleyeceği ve terk edilmesinin zarureti beyan edilir.

Not: Yukarıda geçen miheng tabiriyle murad olunan mânâyı tesbit etmek için şu ifadelere bakılmalıdır:

19- «Yalnız şuhuduna istinad eden bir kısım ehl-i velâyetin ihatasız keşfiyatı, veraset-i nübüvvet ehli olan asfiya ve muhakkikînin, şuhuda değil, Kur'ân'a ve vahye, gaybî fakat sâfî, ihatalı, doğru hakaik-i imaniyelerine dair ahkâmlarına yetişmez.

Demek, **bütün ahval ve keşfiyatın ve ezvak ve müşahedatın mizanı, Kitap ve Sünnettir.** Ve **mihenleri,** Kitap ve Sünnetin desâtir-i kudsiyeleri ve asfiya-i muhakkikînin kavânin-i hadsiyeleridir.» (Mektubat sh: 83)

Burada geçen (miheng) tabiri, ahkâm-ı kat'îye-i İslâmiye mânâsındadır. Bu kat'î hükümleri avam-havas bütün mü'minlerin bilip kabul etmeleri ve hak ve batılın tesbitinde kıstas ve miheng yapmaları mecburîdir.

Nitekim Bediüzzaman Hazretleri bu kat'î hükümler için:

20- «Avâm-ı nâs, onların vücubunu ve haramiyetini ders almaya muhtaç değiller. Belki, teşvik ve ihtar ile o ahkâm-ı kudsiyeyi hatırlatıp, **İslâmiyet damarını ve iman hissini tahrik etmekle, imtisallerine teşvik ve tezkire ve ihtara muhtaçtırlar.**» (Sözler sh: 483)

Diyerek bu hükümleri avamın bildiğini ve bilmelerinin mecburiyetini nazara verir. Demek bu kat'î hükümler, kıstas ve mihengler mânâsında muayyen ve tesbitli olup hiçbir müslüman o hükümlere muhalefet edemez.

21- Çünkü «“Zaruriyât-ı diniye” denilen ve kabil-i tevil olmayan ve “muhkemat” denilen düsturları ise, hiçbir cihette kabil-i tebdil değildir ve medar-ı içtihad olamaz. Onları tebdil eden, başını dinden çıkarıyor.» (Mektubat sh: 435)

Bediüzzaman Hazretleri aynı hükmü te'yiden diyor:

22- «Selef-i Sâlihînin beyan ettikleri hakaik-i zâhiriye-i Kur'âniyeye şüphe getirmek değil. Çünkü onlara iman lâzımdır. Onlar nasstır, kat'idir, esastırlar, temeldirler. Kur'an

(⁵⁵) **عَرَبِيٌّ مُبِينٌ** fermanıyla, mânâsı vâzıh olduğunu bildirir. Baştan başa hitab-ı İlâhî o mânâlar

üzerine döner, takviye eder, bedâhet derecesine getirir. O mensus mânâları kabul etmemekten –hâşâ sümme hâşâ– Cenâb-ı Hakki tekzib ve Hazret-i Risaletin fehmini tezyif etmek çıkar. Demek, maânî-i mensûsa, müteselsilen menba-ı Risaletten alınmıştır.» (Mektubat sh: 388)

İşte bütün müslümanlar için, hak ve bâtılı ayıran kıstas ve mihengler, bu nusus ve muhkemat-ı şer'iyedir. İttihad-ı müslimîn ancak bu esaslar dairesinde mümkündür ki bu derlemenin de asıl mevzuu budur.

Hem de bu miheng tabirinin geçtiği Münazarat eserinden anlaşılıyor ki, Bediüzzaman Hazretleri 80-90 sene önce avam tabakasına, esasat-ı şer'iyeyi esas almalarını telkin ediyor ve rekabet ve enaniyet hislerini tahrik eden reislik ve kişi hâkimiyeti yerine her sahada hakkın hâkimiyetinin ve en üstün insanlık şerefini gösteren hürriyet-i şer'iyenin elzemiyetini ders veriyor.

-----۞-----

19- HUBB-U CAHI TERK ETMEK ESASI

Maddî ve manevî makam sevgisi ve şöret hırsı olan bu his, hizmet-i diniyede terk edilmesi düstur halinde nazara verilen bir esastır.

Hubb-u câh hissini getirdiği büyük mes'uliyetler:

1- «Şeytan-ı ins, şeytan-ı cinnîden aldığı derse binaen, hizbü'l-Kur'ân'ın **fedakâr hâdimlerini hubb-u câh vasıtasıyla aldatmak** ve o kudsî hizmetten ve o mânevî ulvî cihaddan vazgeçirmek istiyorlar. Şöyle ki:

İnsanda, ekseriyet itibarıyla, hubb-u câh denilen hırs-ı şöret ve hodfuruşluk ve şan ve şe-

⁵⁵ Nahl Sûresi, 16:103.

ref denilen riyâkârâne halklara görünmek ve nazar-ı âmmede mevki sahibi olmaya, ehl-i dünyanın her ferinde cüz'î, küllî arzu vardır. Hattâ o arzu için hayatını feda eder derecesinde şöretperestlik hissi onu sevk eder.

Ehl-i âhiret için bu his gayet tehlikelidir. Ehl-i dünya için de gayet dağdağalıdır, çok **ahlâk-ı seyyienin de menşeidir ve insanların da en zayıf damarıdır.** Yani, bir insanı yakalamak ve kendine çekmek, onun o hissini okşamakla kendine bağlar, hem onunla onu mağlûp eder. **Kardeşlerim hakkında en ziyade korktuğum, bunların bu zayıf damarından ehl-i ilhâdın istifade etmek ihtimalidir.**

Bu hal beni çok düşündürüyor. Hakikî olmayan bazı biçare dostlarımı o suretle çektiler, mânen onları tehlikeye attılar. (HAŞİYE)» (Mektubat sh: 412)

2- «Ey kardeşlerim ve ey hizmet-i Kur'ân'da arkadaşlarım! Bu hubb-u câh cihetinden gelen **dessas ehl-i dünyanın hafiyelerine veya ehl-i dalâletin propagandacılarına veya şeytanın şakirdlerine** deyiniz ki:

“Evvelâ rıza-yı İlâhî ve iltifat-ı Rahmânî ve kabul-ü Rabbânî öyle bir makamdır ki, insanların teveccühü ve istihsânı, ona nisbeten bir zerre hükmündedir. Eğer teveccüh-ü rahmet varsa, yeter. İnsanların teveccühü, o teveccüh-ü rahmetin in'ikâsı ve gölgesi olmak cihetiyle makbuldür yoksa arzu edilecek birşey değildir. Çünkü kabir kapısında söner, beş para etmez.”» (Mektubat sh: 413)

Kesret-i etbaa isteği, cemaati kendine bağlama hissi, hubb-u câh'a mağlubiyetin fiilî bir tezahürüdür:

3- «Ehl-i hidayeti, ulüvv-ü himmetten sû-i istimale ve dolayısıyla ihtilâfa ve rekabete sevk eden, âhiret nokta-i nazarında bir haslet-i memdûha sayılan hırs-ı sevab ve vazife-i uhreviyede kanaatsizlik cihetinden ileri geliyor. Yani, “Bu sevabı ben kazanayım, **bu insanları ben irşad edeyim, benim sözümü dinlesinler**” diye, karşısındaki hakikî kardeşi ve cidden muhabbet ve muavenetine ve uhuvvetine ve yardımına muhtaç bir zâta karşı rekabet-kârâne vaziyet alır. “Şakirdlerim niçin onun yanına gidiyorlar? Niçin onun kadar şakirdlerim bulunmuyor?” diye, enâniyeti oradan fırsat bulup, **mezmûm bir haslet olan hubb-u câha temayül ettirir, ihlâsı kaçıır, riyâ kapısını açar.**

İşte bu hatanın ve bu yaranın ve **bu müthiş maraz-ı ruhanînin ilâcı** şudur ki: Cenâb-ı Hakkın rızası ihlâs ile kazanılır kesret-i etbâ ile ve fazla muvaffakiyetle değildir.» (Lem'alar sh: 151)

4- «Hubb-u câhtan gelen şöretperestlik saikasıyla ve şan ve şeref perdesi altında **teveccüh-ü âmmeyi kazanmak, nazar-ı dikkati kendine celb etmekle enâniyeti okşamak ve nefsi emmâreye bir makam vermektir ki, en mühim bir maraz-ı ruhî olduğu gibi, “şirk-i hafî” tabir edilen riyâkârlığa, hodfuruşluğa kapı açar, ihlâsı zedeler.**» (Lem'alar sh: 165)

Şahsiyet kazanma saikasıyla hizmette rekabet yapmak, sırr-ı uhuvvetin yokluğuna alâmettir:

5- «Ey kardeşlerim! Kur'ân-ı Hakîmin hizmetindeki mesleğimiz hakikat ve uhuvvet

---

HAŞİYE: O biçareler, “Kalbimiz Üstadla beraberdir” fikriyle kendilerini tehlikesiz zannederler. Halbuki, ehl-i ilhâdın cereyanına kuvvet veren ve propagandalarına kapılan, belki bilmeyerek hafiyelikte istimal edilmek tehlikesi bulunan bir adamın “Kalbim sâfidir, Üstadımın mesleğine sadıktır” demesi bu misale benzer ki: Birisi namaz kılarken karnındaki yeli tutamıyor, çıkıyor, hades vuku buluyor. Ona “Namazın bozuldu” denildiği vakit, o diyor: “Neden namazım bozulsun? Kalbim sâfidir.” (Müellif)

olduğu ve uhuvvetin sırrı, şahsiyetini kardeşler içinde fâni edip (HAŞİYE) onların nefislerini kendi nefesine tercih etmek olduğundan, mâbeynimizde bu nevi hubb-u câhtan gelen rekabet tesir etmemek gerektir. Çünkü mesleğimize bütün bütün münâfidir.» (Lem'alar sh: 165)

Cemaat içinde temayüz edip kendini beğendirme ve teveccühü toplama tavır ve davranışları, hubb-u câh ve hırs-ı şöret hastalığının fiili tezahür ve emareleridir.

6- «Hırs-ı şöret, hubb-u câh, makam sahibi olmak, emsaline tefevvuk etmek gibi hisler ve insanlara iyi görünmek, tasannukârâne (haddinden fazla kendine ehemmiyet verdirmek) ve tekellüfkârâne (lâyık olmadığı yüksek makamlarda görünmek) tarzını takınmakla riya eder.

Risale-i Nur şakirdleri, ene'yi, nahnü'ye tebdil ettikleri, yani enaniyeti bırakıp, Risale-i Nur dairesinin şahs-ı mânevîsinin hesabına çalışması, ben yerine biz demeleri ve ehl-i tarikatın fenâ fi'ş-şeyh, fenâ fi'r-resul ve nefs-i emmareyi öldürmek gibi riyadan kurtaran vasıtaların bu zamanda birisi de fenâ fi'l-ihvan, yani şahsiyetini kardeşlerinin şahs-ı manevisi içinde eritip öyle davrandığı için, inşaallah, ehl-i hakikatın riyadan kurtulmaları gibi, bu sırla onlar da kurtulurlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 184)

7- «En zayıf bir damar-ı insânî olan “şan ve şeref ve rütbe” noktasında bana çok elîm bir tarzda o zayıf damarımı tutmak için emredilmiş. İhanetler, tahkirlerle, damara dokunduracak işkencelerle dahi hiçbir şeye muvaffak olamadılar. Ve kat'iyen anladılar ki, onların perestiş ettiği dünya şan ve şerefini bir riyakârlık ve zararlı bir hodfuruşluk biliyoruz, onların fevkalâde ehemmiyet verdikleri hubb-u câh ve şan ü şeref-i dünyeviyeye beş para ehemmiyet vermiyoruz, belki onları bu cihette divane biliyoruz.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 244)

Kismen nakledilen mezkûr sarîh beyanların kat'i bir neticesi olarak hubb-u câh'ı ve onun tezahürü olan tavır ve hareketleri terk etmek bir esas ve şarttır. Aksi halde hizmete büyük zararlar gelmesine vesile olunur.

20- MENFÎ MİLLİYETÇİLİĞİ TERK ETMEK, İSLÂM MİLLİYETİNE DAYANMAK ESASI

İrkçılığın verdiği zararlar:

1- «Hazret-i Hasan ve Hüseyin'in Emevîlere karşı mücadeleleri ise, din ile milliyet muharebesi idi. Yani, Emevîler, devlet-i İslâmiyeyi Arap milliyeti üzerine istinad ettirip, rabita-i İslâmiyeti rabita-i milliyetten geri bıraktıklarından, iki cihetle zarar verdiler.

Birisi: **Mile-i saireyi rencide ederek tevhiş ettiler.**

Diğeri: Unsuriyet ve milliyet esasları, adaleti ve hakkı takip etmediğinden, zulmeder, adalet üzerine gitmez. Çünkü, **unsuriyetperver bir hâkim, millettasını tercih eder, adalet edemez.**

أَسْلَامِيَّةٌ جَبَّتِ الْعَصِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ

HAŞİYE: Evet, bahtiyar odur ki, kevser-i Kur'âniden süzülen tatlı, büyük bir havuzu kazanmak için, bir buz parçası nev'indeki şahsiyetini ve enâniyetini o havuz içine atıp eritendir. (Müellif)

فَرَّقَ بَيْنَ عَبْدٍ حَبَشِيٍّ وَسَيِّدٍ قُرَيْشِيٍّ إِذَا أَسْلَمَا (56)

ferman-ı kat'îsiyle, rabıta-i diniye yerine rabıta-i milliye ikame edilmez. Edilse adalet edilmez, hakkaniyet gider.

İşte, Hazret-i Hüseyin, rabıta-i diniyeyi esas tutup, muhik olarak onlara karşı mücadele etmiş, tâ makam-ı şehadeti ihraz etmiş.» (Mektubat sh: 54)

2- «Eğer dersiniz, “Sana Said-i Kürdî derler. Belki sende unsuriyet-perverlik fikri var, o işimize gelmiyor” ben de derim:

Hey efendiler! Eski Said ve Yeni Said'in yazdıkları meydanda. Şahit gösteriyorum ki, ben أَسْلَامِيَّةٌ جَبَّتِ الْعَصِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ ferman-ı

kat'îsiyle, eski zamandan beri **menfi milliyet ve unsuriyetperverliğe, Avrupa'nın bir nevi firenk illeti olduğundan, bir zehr-i katil nazarıyla bakmışım.** Ve Avrupa, o firenk illetini İslâm içine atmış, tâ tefrika versin, parçalasın, yutmasına hazır olsun diye düşünür. O firenk illetine karşı eskiden beri tedaviye çalıştığımı, talebelerim ve bana temas edenler biliyorlar.» (Mektubat sh: 63)

3- «Fıkr-i milliyet şu asırda çok ileri gitmiş. Hususan derras Avrupa zalimleri, bunu İslâmlar içinde menfi bir surette uyandırıyorlar, tâ ki parçalayıp onları yutsunlar.

Hem fıkr-i milliyette bir zevk-i nefsanî var, gafletkârâne bir lezzet var, şeâmetli bir kuvvet var. Onun için, şu zamanda hayat-ı içtimaiye ile meşgul olanlara “Fıkr-i milliyeti bırakınız” denilmez. Fakat fıkr-i milliyet iki kısımdır:

Bir kısmı menfidir, şeâmetlidir, zararlıdır. Başkasını yutmakla beslenir, diğerlerine adâvetle devam eder, müteyakkız davranır. Şu ise, muhasamet ve keşmekeşe sebeptir. Onun içindir ki, hadis-i şerifte ferman etmiş:

أَسْلَامِيَّةٌ جَبَّتِ الْعَصِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ ve Kur'ân da ferman etmiş:

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ الْحَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ

سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالزَّمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى

وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا (57)

İşte şu hadis-i şerif, şu âyet-i kerime, **kat'î bir surette menfi bir milliyeti ve fıkr-i unsuriyeti kabul etmiyorlar.** Çünkü müsbet ve mukaddes İslâmiyet milliyeti ona ihtiyaç bırakmıyor.

Evet, acaba hangi unsur var ki, üç yüz elli milyon vardır? Ve o İslâmiyet yerine o unsuriyet fikri, fikir sahibine o kadar kardeşleri, hem ebedî kardeşleri kazandırır?

⁵⁶ Buharî, Ahkâm: 4, İmâra: 36, 37; Ebû Dâvud, Sünnet: 5; Tirmizî, Cihâd: 28, İlim: 16, Nesâî, Bey'a: 26; İbni Mâce, Cihad: 39; Müsned, 4: 69, 70, 199, 204, 205, 5:381, 6:402, 403.

⁵⁷ Fetih Sûresi, 48:26.

Evet, menfi milliyetin tarihçe pek çok zararları görülmüş. Ezcümle, Emevîler, bir parça fikr-i milliyeti siyasetlerine karıştırdıkları için, hem âlem-i İslâmı küstürdüler, hem kendileri de çok felâketler çektiler.

Hem Avrupa milletleri şu asırda unsuriyet fikrini çok ileri sürdükleri için, Fransız ve Almanın çok şeâmetli ebedî adâvetlerinden başka, **Harb-i Umumîdeki hâdisât-ı müthişe dahi, menfi milliyetin nev-i beşere ne kadar zararlı olduğunu gösterdi.**

Hem bizde, iptida-yı Hürriyette, Babil Kalesinin harabiyeti zamanında “tebelbül-ü akvam” tabir edilen teşâub-u akvam ve o teşâub sebebiyle dağılmaları gibi, menfi milliyet fikriyle, başta Rum ve Ermeni olarak pek çok kulüpler namında sebep-i tefrika-i kulûb, muhtelif mülteciler cemiyetleri teşekkül etti. Ve onlardan şimdiye kadar ecnebîlerin boğazına gidenlerin ve perişan olanların halleri, **menfi milliyetin zararını gösterdi.**

Şimdi ise, en ziyade birbirine muhtaç ve birbirinden mazlum ve birbirinden fakir ve ecnebî tahakkümü altında ezilen anâsır ve kabâil-i İslâmiye içinde, **fikr-i milliyetle birbirine yabanî bakmak ve birbirini düşman telâkki etmek öyle bir felâkettir ki, tarif edilmez.** Adeta bir sineğin ısırılmaması için, müthiş yılanlara arka çevirip sineğin ısırmasına karşı mukabele etmek gibi bir divanelikle, **büyük ejderhalar hükmünde olan Avrupa'nın doymak bilmez hırslarını, pençelerini açtıkları bir zamanda onlara ehemmiyet vermeyip, belki mânen onlara yardım edip, menfi unsuriyet fikriyle şark vilâyetlerindeki vatandaşlara veya cenup tarafındaki dindaşlara adâvet besleyip onlara karşı cephe almak, çok zararları ve mehâlikiyle beraber, o cenup efradları içinde düşman olarak yoktur ki, onlara karşı cephe alınsın. Cenuptan gelen Kur'ân nuru var İslâmiyet ziyası gelmiş o içimizde vardır ve her yerde bulunur. İşte o dindaşlara adâvet ise, dolayısıyla İslâmiyete, Kur'ân'a dokunur.**

İslâmiyet ve Kur'ân'a karşı adâvet ise, bütün bu vatandaşların hayat-ı dünyeviye ve hayat-ı uhreviyesine bir nevi adâvettir. Hamiyet namına hayat-ı içtimaiyeye hizmet edeyim diye iki hayatın temel taşlarını harap etmek, hamiyet değil, hamâkattir!

DÖRDÜNCÜ MESELE

Müsbet milliyet, hayat-ı içtimaiyenin ihtiyac-ı dahilîsinden ileri geliyor. Teâvüne, tesanüde sebeptir menfaatli bir kuvvet temin eder, uhuvvet-i İslâmiyeyi daha ziyade teyid edecek bir vasıta olur.

Şu müsbet fikr-i milliyet, İslâmiyete hâdim olmalı, kale olmalı, zırhı olmalı yerine geçmemeli. Çünkü İslâmiyetin verdiği uhuvvet içinde bin uhuvvet var âlem-i bekada ve âlem-i berzahta o uhuvvet bâki kalıyor. Onun için, uhuvvet-i milliye ne kadar da kavî olsa, onun bir perdesi hükmüne geçebilir. Yoksa onu onun yerine ikame etmek, aynı kalenin taşlarını kalenin içindeki elmas hazinesinin yerine koyup, o elmasları dışarı atmak nev'inden ahmakane bir cinayettir.

İşte, ey ehl-i Kur'ân olan şu vatanın evlâtları! Altı yüz sene değil, belki Abbasîler zamanından beri, bin senedir Kur'ân-ı Hakîmin bayraktarı olarak bütün cihana karşı meydan okuyup Kur'ân'ı ilân etmişsiniz. **Milliyetinizi Kur'ân'a ve İslâmiyete kale yaptınız. Bütün dünyayı susturdunuz, müthiş tehâcümâtı def ettiniz. Tâ**

يَا تَى اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

أَعَزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ (58)

âyetine güzel bir mâsadak oldunuz. Şimdi Avrupa'nın ve frenk-meşrep münafıkların desiselerine uyup şu âyetin evvelindeki hitaba mâsadak olmaktan çekinmelisiniz ve korkmalısınız.

CÂ-Yİ DİKKAT BİR HAL: Türk milleti anâsır-ı İslâmiye içinde en kes-retli olduğu halde, dünyanın her tarafında olan Türkler ise Müslümandır. Sair unsurlar gibi müslim ve gayr-ı müslim olarak iki kısma inkısam etmemiştir. **Nerede Türk taifesi varsa Müslümandır. Müslümanlıktan çıkan veya Müslüman olmayan Türkler, Türklükten dahi çıkmışlardır (Macarlar gibi).** Halbuki, küçük unsurlarda dahi hem müslim ve hem de gayr-ı müslim var.

Ey Türk kardeş! Bilhassa sen dikkat et. Senin milliyetin İslâmiyetle imtizaç etmiş ondan kabil-i tefrik değil. Tefrik etsen, mahvısın. Bütün senin mazideki mefâhirin İslâmiyet defterine geçmiş. Bu mefâhir, zemin yüzünde hiçbir kuvvetle silinmediği halde, sen şeytanların vesveseleriyle, desiseleriyle o mefâhiri kalbinden silme.» (Mektubat sh: 322)

4- «Tahribatçı ehl-i bid'a iki kısımdır.

Bir kısmı, güya din hesabına, İslâmiyete sadakat namına, güya dini milliyetle takviye etmek için, “Zaafa düşmüş din şecere-i nuraniyesini milliyet toprağında dikmek, kuvvetleştirmek istiyoruz” diye, dine taraftar vaziyeti gösteriyorlar.

İkinci kısım, millet namına, milliyet hesabına, unsuriyete kuvvet vermek fikrine binaen, “Milleti İslâmiyetle aşlamak istiyoruz” diye, bid'aları icad ediyorlar.

Birinci kısma deriz ki:

Ey “sâdik ahmak” itlakına mâsadak biçare ulemâü's-sû' veya meczup, akılsız, cahil sufler! **Hakikat-i kâinat içinde kökü yerleşmiş ve hakaik-i kâinata kökler salmış olan şecere-i tûbâ-i İslâmiyet, mevhum, muvakkat, cüz'î, hususî, menfî, belki esassız, garazkâr, zulüm-kâr, zulmanî unsuriyet toprağına dikilmez. Onu oraya dikmeye çalışmak, ahmakane ve tahripkârâne, bid'akârâne bir teşebbüstür.**

İkinci kısım milliyetçilere deriz ki:

Ey sarhoş hamiyetfuruşlar! Bir asır evvel milliyet asrı olabilirdi. Şu asır, unsuriyet asrı değil. Bolşevizm, sosyalizm meseleleri istilâ ediyor, unsuriyet fikrini kırıyor, unsuriyet asrı geçiyor. **Ebedî ve daimî olan İslâmiyet milliyeti, muvakkat, dağdağalı unsuriyetle bağlanmaz ve aşılalmaz. Ve aşlamak olsa da, İslâm milletini ifsad ettiği gibi, unsuriyet milliyetini dahi ıslah edemez, ibka edemez.**

Evet, muvakkat aşlamakta bir zevk ve bir muvakkat kuvvet görünüyor fakat pek muvakkat ve âkıbeti hatırlıdır. Hem **Türk unsurunda ebedî kabil-i iltiyam olmamak suretinde bir inşikak çıkacak.** O vakit milletin kuvveti, bir şık bir şikkın kuvvetini kırdığı için, hiçe inecek. İki dağ birbirine karşı bir mizanın iki gözünde bulunsa, bir batman kuvvet, o iki kuvvetle oynayabilir, yukarı kaldırır, aşağı indirir.» (Mektubat sh: 439)

5- «**Asabiyet-i cahiliye, birbirine tesanüd edip yardım eden gaflet, dalâlet, riyâ ve zulmetten mürekkep bir mâcundur.** Bunun için milliyetçiler, milliyeti mâbud ittihaz ediyorlar. Hamiyet-i İslâmiye ise, nur-u imandan in'ikâs edip dalgalanan bir ziyadır.»

58 Mâide Sûresi, 5:54.

(Mesnevî-i Nuriye sh: 112)

6- «İslâmiyet milliyetiyle 400 milyon hakikî kardeşin hergün **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ** dua-yı umumîsiyle mânevî yardım görmek yerine, ırkçılık 400 milyon mübarek kardeşleri, dört yüz serseriye ve lâübalilere yalnız dünyevî ve pek cüz'î bir menfaati için terk ettiriyor.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 174)

7- «Türk olmayan bir talebem vardı. Eski medresemde hamiyetli ve gayet zeki o talebem ulûm-u diniyeden aldığı hamiyet dersiyile her vakit derdi: “Salih bir Türk elbette fâsık kardeşimden, babamdan bana daha ziyade kardeş ve akrabadır.” Sonra aynı talebe **talih-sizliğinden sırf maddî fûnun-u cedide okumuş**. Sonra ben dört sene sonra onunla görüştim. Hamiyet-i milliye bahsi oldu. O dedi ki: “**Ben şimdi Râfizî bir Kürdü, salih bir Türk hocasına tercih ederim.**” Ben de “**Eyvah!**” dedim. “Sen ne kadar bozulmuşsun.” Bir hafta çalıştım. Onu kurtardım. Eski hakikatli hamiyetine çevirdim.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 184)

8- «İrkçılık fikri, Emevîler zamanında büyük bir tehlike verdiği ve hürriyetin başında “kulüpler” suretinde büyük zararı görülmesi ve Birinci Harb-i Umumîde yine ırkçılığın istimaliyle mübarek kardeş Arapların mücahid Türklere karşı zararı görüldüğü gibi, şimdi de uhuvvet-i İslâmiyeye karşı istimal edilebilir ve istirahat-i umumiye düşmanları **gizli dinsizler, yine o ırkçılıkla büyük zarar vermeye çalıştıklarına emareler görünüyor**. Halbuki, menfî hareketle başkasının zararıyla beslenmek ırkçılığın seciye-i fitrîsi olduğu halde, evvelâ başta Türk milleti dünyanın her tarafında Müslüman olduğundan onların ırkçılıkları İslâmiyetle mezc olmuş, kabil-i tefrik değil. **Türk, Müslüman demektir**. Hattâ Müslüman olmayan kısmı, Türklükten de çıkmışlar. Türk gibi **Araplarda da Araplık ve Arap milliyeti İslâmiyetle mezcolmuş ve olmak lâzımdır**. Hakikî milliyetleri İslâmiyettir. O kâfidir. **İrkçılık, bütün bütün bir tehlike-i azîmdir**.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 222)

9- «Altmış beş sene evvel Câmîü'l-Ezhere gitmek istiyordum. Âlem-i İslâmın medresesidir diye, ben de o mübarek medresede bir ders almaya niyet ettim. Fakat kısmet olmadı. Cenab-ı Hak rahmetiyle bir fikir ruhuma verdi ki:

Câmîü'l-Ezher Afrika'da bir medrese-i umumiye olduğu gibi, Asya Afrika'dan ne kadar büyük ise, daha büyük bir darülfünun, **bir İslâm üniversitesi Asya'da lâzımdır. Tâ ki İslâm kavimlerini, meselâ: Arabistan, Hindistan, İran, Kafkas, Türkistan, Kürdistan'daki milletleri, menfî ırkçılık ifsat etmesin. Hakikî, müsbet ve kudsî ve umumî milliyet-i hakikiye olan İslâmiyet milliyeti ile**

(⁵⁹) **انَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ** Kur'ân'ın bir kanun-u esasîsinin tam inkişafına mazhar olsun. Ve

felsefe fûnunu ile ulûm-u diniye birbiriyle barışsın ve Avrupa medeniyeti, İslâmiyet hakaikiyle tam musalâha etsin. Ve Anadolu'daki ehl-i mektep ve ehl-i medrese birbirine yardımcı olarak ittifak etsin diye, vilâyât-ı şarkiyenin merkezinde hem Hindistan, hem Arabistan, hem İran, hem Kafkas, hem Türkistan'ın ortasında, Medresetü'z-Zehra mânâsında, Câmîü'l-Ezher üslûbunda bir darülfünun, hem mektep, hem medrese olarak bir üniversite için, tam elli beş senedir Risale-i Nur'un hakaikine çalıştığım gibi ona da çalışmışım.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 223)

10- «Hürriyet-i şer'îye ile meşveret-i meşrua, hakikî milliyetimizin hâkimiyetini gösterdi.

⁵⁹ Hucurât Sûresi, 49:10.

Hakikî milliyetimizin esası, ruhu ise İslâmiyettir. Ve Hilâfet-i Osmaniye ve Türk Ordusunun o milliyete bayraktarlığı itibarıyla, o İslâmiyet milliyetinin sadefi ve kalesi hükmünde Arap ve Türk hakikî iki kardeş, o kale-i kudsiyenin nöbetarlarıdır.

İşte, bu kudsi milliyetin rabitasıyla, umum ehl-i İslâm birtek aşiret hükmüne geçiyor. Aşiretin efradı gibi, İslâm taifeleri de birbirine uhuvvet-i İslâmiye ile mürtebit ve alâkadar olur. Birbirine mânen –lüzum olsa maddeten– yardım eder. Güya bütün İslâm taifeleri bir silsile-i nuraniye ile birbirine bağlıdır.» (Hutbe-i Şamiye sh: 54)

11- «Hürriyetin başında Sultan Reşad'ın Rumeli'ye seyahati münasebetiyle, vilâyat-ı şarkiye namına ben de refakat ettim. Şimendiferimizde iki mektepli mütefennin arkadaşıyla bir mübahase oldu. Benden sual ettiler ki: “Hamiyet-i diniye mi, yoksa hamiyet-i milliye mi daha kuvvetli, daha lâzım?” O zaman dedim:

Biz Müslümanlar, indimizde ve yanımızda din ve milliyet bizzat müttehiddir. İtibarî, zahirî, ârızî bir ayrılık var. Belki **din, milliyetin hayatı ve ruhudur**. İkisine birbirinden ayrı ve farklı bakıldığı zaman, hamiyet-i diniye avâm ve havassa şâmil oluyor. Hamiyet-i milliye, yüzden birisine (yani, menâfi-i şahsiyesini millete feda edene) has kalır. Öyleyse, hukuk-u umumiye içinde **hamiyet-i diniye esas olmalı. Hamiyet-i milliye, ona hâdim ve kuvvet ve kalesi olmalı**. Hususan, biz şarklılar, garblılar gibi değiliz. İçimizde kalblere hâkim hiss-i dinîdir. Kader-i ezeli ekser enbiyayı şarkta göndermesi işaret ediyor ki, yalnız hiss-i dinî şarkı uyandırır, terakkiye sevk eder. Asr-ı Saadet ve Tâbiîn bunun bir bürhan-ı kat'îsidir.

Ey bu hamiyet-i diniye ve milliyeden hangisine daha ziyade ehemmiyet vermek lâzım geldiğini soran bu şimendifer denilen medrese-i seyyarede ders arkadaşlarım! Ve şimdi, zamanın şimendiferinde istikbal tarafına bizimle beraber giden bütün mektepliler! Size de derim ki:

“Hamiyet-i diniye ve **İslâmiyet milliyeti, Türk ve Arap içinde tamamıyla mezc olmuş ve kabil-i tefrik olamaz bir hale gelmiş. Hamiyet-i İslâmiye, en kuvvetli ve metin ve Arştan gelmiş bir zincir-i nuranîdir. Kırılmaz ve kopmaz bir urvetü'l-vüskadır. Tahrif edilmez, mağlûp olmaz bir kudsi kal'adır**”» (Hutbe-i Şamiye sh: 64)

12- «Madem ki Meşrutiyette hakimiyet millettir. Mevcudiyet-i milleti göstermek lâzımdır. Milletimiz de yalnız İslâmiyettir. Zira **Arap, Türk, Kürt, Arnavut, Çerkez ve Lâzların en kuvvetli ve hakikatli revâbit ve milliyetleri İslâmiyetten başka birşey değildir**. Nasıl ki az ihmal ile tevâif-i mülûk temelleri atılmakta ve on üç asır evvel ölmüş olan asabiyet-i cahiliyeyi ihyâ ile fitne ikaz olunmaktadır. Ve oldu gördük...» (Hutbe-i Şamiye sh: 93)

13- «Fikr-i milliyetle uyanmış bir Ermeninin himmeti, mecmu-u millettir. Güya onun milleti küçülmüş, o olmuş. Veya onun kalbinde yerleşmiş. Onun ruhu ne kadar tatlı ve kıymettar olsa da, milletini daha ziyade tatlı ve büyük bilir. Bin ruhu da olsa feda etmeye iftihar eder. Çünkü kendince yüksek düşünür. Halbuki, şimdikilere demiyorum, lâkin sizin eskiden bir yiğidiniz uyanmamış, nura girmemiş, İslâmiyet milletinin namusunu bilmemiş, yalnız bir menfaat veya bir garaz veya bir adamın veya bir aşiretin namusunu mülâhaza eder, kısa düşünürdü. Elbette tatlı hayatını öyle küçük şeylere herkes feda etmez. Faraza, İslâmî fikr-i milliyetle (HAŞİYE) onlar gibi temâşâ etseydiniz, kahramanlığınızı âleme tasdik ettirip yüksek tabakalara çıkacaktınız. Eğer Ermeniler sizin gibi sathî ve kısa düşünseydiler nihayette korkak ve sefil olacaktı. Hakikaten sizin harikulâde şecaate istidadınız vardır. Zira bir

---

HAŞİYE: Milliyetimiz bir vücuttur; ruhu İslâmiyet, aklı Kur'ân ve imandır. (Müellif)

menfaat veya cüz'î bir haysiyet veya itibarî bir şeref için veya "Filân yığittir" sözlerini işitmek gibi küçük emirlere hayatını istihfaf eden veya ağasının namusunu isti'zam için kendini feda eden kimseler, eğer uyansalar, **hazinelere değer olan İslâmiyet milliyetine, yani üç yüz milyon İslâmın uhuvvetlerini ve mânevî yardımlarını kazandıran İslâmiyet milliyetine, binler ruhu da olsa, acaba istihfaf-ı hayat etmezler mi?** Elbette hayatını on paraya satan, on liraya binler şevkle satar.

Maatteessüf, güzel şeylerimiz gayr-ı müslimler eline geçtiği gibi, güzel olan ahlâklarımızı da yine gayr-ı müslimler çalmışlar. Güya bir kısım içtimaî ahlâk-ı âliyemiz yanımızda revaç bulmadığından, bize darılıp onlara gitmiş. Ve onların bir kısım rezâili, kendileri içinde çok revaç bulmadığından cehaletimizin pazarına getirilmiş.

Hem, büyük bir taaccüple görmüyor musunuz ki, terakkiyat-ı hâzıranın üssü'l-esası ve belki din-i hakkın muktezâsı olan "Ben ölürsem devletim, milletim ve ahbablarım sağdırlar" gibi kelime-i beyza ve haslet-i hamrâyı gayr-ı müslimler çalmışlar? Çünkü onların bir fedâisi der: "Ben ölürsem milletim sağ olsun içinde bir hayat-ı mâneviyem vardır." Ve bütün sefaletin ve şahsiyatın esası olan "Ben öldükten sonra dünya ne olursa olsun. İsterse tûfan ol-

sun" veyahut **وَإِنْ مِتُّ عَطِشًا فَلَا نَزَلَ الْقَطْرُ** olan kelime-i hamka ve seciye-i avrâ,

himmetimizin elini tutmuş, rehberlik ediyor. İşte, en iyi haslet ki, dinimizin muktezâsıdır: Biz ruhumuzla, canımızla, vicdanımızla, fikrimizle ve bütün kuvvetimizle demeliyiz ki: "**Biz ölsek, milletimiz olan İslâmiyet haydır, ilelebed bâkîdir. Milletim sağ olsun. Sevâb-ı uhrevî bana kâfidir. Milletin hayatındaki hayat-ı mâneviyem beni yaşattırır âlem-i ulvîde beni mütelezziz eder.**" (Münazarat sh: 59)

14- « **وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا** (60) »

أَيُّ: لِتَعَارَفُوا فَتَعَاوَنُوا فَتَحَابُّوا لِتَنَاصَرُوا فَتَعَانَدُوا فَتَعَادُوا...

Bir nefer takımda, bölükte, taburda, fırkada birer rabıtası, birer vazifesi olduğu gibi; herkesin heyet-i içtimaiyede müteselsil, revabıt ve vezaiifi vardır. Halita şeklinde gayr-ı muayyen olsa, tearüf ve teavün olmaz.

Unsuriyetin intibahı ya müsbettir ki, şefkat-i cinsiye ile intiaşe gelir ki, tearüfle teavüne sebebidir. **Veya menfidir ki, hırs-ı ırkî ile intibaha gelir ki, tenakürle teanüdün sebebidir. İslâmiyet bunu reddeder.**» (Sünühat Tuluat İşarat sh: 8)

15- «**Frenk illeti tâbir ettiğimiz ırkçılık, unsurculuk fikriyle Avrupa, âlem-i İslâmı parçalamak için içimize bu frenk illetini aşılamış.** Fakat bu hastalık ve fikir, gayet zevkli ve câzibedar bir hâlet-i ruhiye verdiği için, pek çok zararları ve tehlikeleriyle beraber, zevk hatırı için her millet cüz'î-küllî bu fikre iştiyak gösteriyorlar.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 163)

16- «**Yazık! Eyvahlar olsun! Bizdeki unsurlar, ırklar, hava gibi muhtelittir. Su gibi memzuç olmamışlar. İnşallah, elektrik-i hakaik-i İslâmiyetle imtizaç ederek, ziya-yı maarif-i İslâmiye hararetiyle kuvvet tevlid ederek bir mizâc-ı mutedile-i adalet vücuda gelecektir.**» (Divan-ı Harbî Örfî sh: 49)

Tercihli yapılan bu nakillerden bedahetle anlaşılıyor ki, Risale-i Nur menfi ırkçılığı kat'iyyen kabul etmiyor.

⁶⁰ Hucurât Sûresi, 49:13.

-----μμμ-----

21- DAR VE GENİŞ DAİRE FARKLILIĞI ESASI

(Haslar Dairesi Esasına da bakınız)

Bediüzzaman Hazretleri Eski Said devresinde:

1- «Bu Osmanlı ülkesinde büyük bir parlak nur çıkacak. Hattâ Hürriyetten evvel pek çok defa talebelere teselli vermek için, “Bir nur çıkacak, gördüğümüz bütün fenalıklara karşı bu vatana saadet temin edecek” diyordu. İşte, kırk sene sonra Risale-i Nur o hakikati kör gözlere dahi gösterdi.

İşte **Nurun zahiren, kemiyeten dar cihetine bakmayarak, hakikat cihetinde keyfiyeten geniş ve fevkalâde menfaatini hissetmesi** suretiyle, hem de siyaset nazarıyla bütün memleket-i Osmaniyede olacak gibi ifade etmiş. O büyük veli, onun **dar daireyi geniş tasavvurundan** ona itiraz etmiş. Hem o zat haklı, hem Eski Said bir derece haklıdır. Çünkü **Risale-i Nur imanı kurtarması cihetiyle o dar dairesi madem hayat-ı bâkiye ve ebediyeyi imanla kurtarıyor. Bir milyon talebesi bir milyar hükmündedir.** Yani bir milyon değil, belki **bin insanın hayat-ı ebediyesini temine çalışmak, bir milyar insanın hayat-ı fâniye-i dünyeviye ve medeniyetine çalışmaktan daha kıymetli ve mânen daha geniş olması,** Eski Said’in o rüya-yı sâdika gibi olan hiss-i kablelvuku ile o dar daireyi bütün Osmanlı memleketini ihata edeceğini görmüş. Belki, inşaallah, o görüş, **yüz sene sonra nurların ettiği tohumların sümbüllenmesiyle aynen o geniş daire Nur dairesi olacak,** onun yanlış tâbirini sahil gösterecek.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 111)

2- « Muhtemeldir ki, burada büyük bir veli; **Eski Said'in Risale-i Nur'un dar dairesini gayet geniş ve siyasî bir daire olarak bir hiss-i kabl-el vuku'la kırk sene evvel hissederek, bu risaledeki çok cevapları o histen neş'et ettiğinden,** o veli yalnız bu noktada itiraz etmiş.» (Münazarat sh: 47)

3- «Elhasıl: **Sırr-ı İna A'taynada çok geniş bir dâire, dar bir dâirede tatbik edilmiş. Nur müjdesi ise, dar ve mânevî, fakat yüksek bir daireyi geniş ve maddî bir daire suretinde tasvir edilmişti.** Cenab-ı Hakka yüz bin şükür ediyorum ki, bu iki kusurumu kuvvetli

bir ihtar-ı mâneviyle ıslah etti. ⁽⁶¹⁾ **يَبْدِلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنًا** sırrına mazhar eyledi.»

(Kastamonu Lâhikası sh: 87)

4- «Hem bundan on dört, on beş sene evvel, “Dinsizliği çevirenler müthiş semavî tokatlar yiyecekler” diye büyük, geniş, küre-i arz dairesindeki bu dehşetli hadiseyi, dar bir memlekette ve mahdut insanlarda tasavvur etmiş. Halbuki istikbal, o iki ihbar-ı gaybiyeyi tasavvurunun pek fevkinde tefsir ve tâbir eyledi.

Evet, **Eski Said'in “Bir nur âlemi göreceğiz” demesi, Risale-i Nur dairesinin mânâsını hissetmiş,** geniş bir dâire-i siyasiye tasavvur ettiği gibi sırr-ı İna A'taynanın remziyle, on üç, on dört sene sonra, “Dinsizliği, zındıklığı neşredenler, pek müthiş tokat yiyecekler” deyip o hakikati dar bir dairede tasavvur etmiş. Şimdi zaman, o iki hakikati tam tâbir ve tefsir etti.

⁶¹ Furkan Sûresi, 25:70.

Evet, **başta Isparta vilâyeti olarak Risale-i Nur dairesi birinci hakikati pek parlak ve güzel bir surette gösterdiği** gibi ikinci hakikati de, medeniyet-i sefihenin tuğyanını ve maddiyunluk (HAŞİYE) tâununun aşılmasını çeviren ve idare eden ervah-ı habîsenin başlarına gelen bu dehşetli semavî tokatlar, geniş bir dairede, o sırr-ı İna A'taynanın hakikatini tam tamına isbat etmiş.» (Kastamonu Lâhikası sh: 215)

5- «Sırr-ı İna A'tayna'nın remizli risalesini onüç seneden beri görmediğim halde buraya göndermek bir derece ihtiyat kaidesine muhalif olduğu gibi, herkes anlamaz; hem tevil ve tefsir lâzımdır. Çünkü Lâhika'da bir mektubda yazmıştım ki, iki hakikat mücmelen bana ihtar edilmişti:

Birisi: Bir derece **dar bir dairede bir nur gösterilmişti geniş bir dairede mânâ verip, kırk sene evvel “Bir nur göreceğiz” diye müjde veriyordum.** Hattâ Hürriyetten evvel, eski talebelerime de o müjdeyi mükerrer söylüyordum. **Zannedirdim ki, geniş siyaset dairesinde olacak.** Halbuki bu memleketin en ziyade muhtaç olduğu imanî ve İslâmî ve hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye dairesinde Risale-i Nur'u göreceksiniz diye hakikatten bana ihtar edilmiş bir hiss-i kablelvuku ile musırrane ve tekrarlar ben de haber veriyordum, o hak ve hakikatlı meselenin sûretini değiştiriyordum.

İkincisi: Şeâir-i İslâmiyeye ve siyaset-i İslâmiyeye darbe vuranlar on iki, on üç, on dört, on altı sene zarfında büyük darbeler yiyecekler diye bana ihtar edildi. Evvelki meselenin aksine olarak, geniş dairede vuku bulan o hâdisâtı ve büyük cemaatlara gelen o tokatları, küçük bir dairede şahıslara gelecek tokatlar suretinde mânâ vermiştim ki, tam aynen iki dairede, hem küçük, hem büyük, on iki sene sonra en müthiş dünyayı terk ettiği gibi, büyük dairede de onun gibi dehşetli cemaatler on iki, on üç, on dört, on altı tarihlerinde aynı tokatları yediler ve yiyecekler diye ihtar edildi.

Ben, tevilimle bu büyük daireyi yalnız küçükte tatbik ettiğim gibi, **evvelki “nur” meselesinde de bilâkis küçük daireyi ve sırf imanî hâdis-e-i Nuriyeyi pek geniş daire-i siyasiyede tevilimle mânâ vermiştim.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 208)

6- «Hürriyetin bidayetinde, Risale-i Nur'dan çok evvel, kuvvetli bir ümid ve itikatla, ehl-i imanın meyusiyetlerini izale için, “İstikbalde bir ışık var bir nur görüyorum” diye müjdeler veriyordum. Hattâ, Hürriyetten evvel de talebelerime beşaret ederdim. Tarihçe-i Hayat'ımda merhum Abdurrahman'ın yazdığı gibi, Sünuhat misilli risalelerde dahi “Ben bir ışık görüyorum” diye, dehşetli hâdisâta karşı o ümidle dayanıp mukabele ederdim. **Ben de herkes gibi o ışığı siyaset âleminde ve hayat-ı içtimaiye-i İslâmiyede ve çok geniş bir dairede tasavvur ederdim. Halbuki, hâdisât-ı âlem beni o gaybî ihbarda ve beşarete bir derece tekzip edip ümidimi kırardı.**

Birden bir **ihtar-ı gaybîyle kat'î kanaat verecek bir surette kalbime geldi. Denildi ki:**

“Ciddî bir alâkayla senin eskiden beri tekrar ettiğin ‘**Bir ışık var, bir nur göreceğiz**’ diye müjdelerin tevili ve tefsiri ve tâbiri, sizin hakkınızda belki iman cihetiyle, âlem-i İslâm hakkında dahi en ehemmiyetlisi **Risale-i Nur'dur.** Bu ışıktır, seni şiddetle alâkadar etmişti. Ve bu nurdur ki, eskide de tahayyül ve tahmininle **geniş dairede, belki siyaset âleminde gelecek mes'udâne ve dindarâne hâletlerin ve vaziyetlerin mukaddemesi ve müjdecisi iken, bu muaccel ışığı o müeccel saadet tasavvur ederek eski zamanda siyaset kapısıyla onu arıyordun.**

“Evet, otuz sene evvel bir hiss-i kablelvukuyla hissettin. Fakat nasıl kırmızı bir perdeyle

---

HAŞİYE: Evet, maddiyunluk tâununun hastalığı nev-i beşere bu dehşetli sıtmayı ve küre-i arza bu titremeyi vermişti. (Müellif)

siyah bir yere bakılsa karayı kırmızı görür. **Sen dahi doğru gördün, fakat yanlış tatbik ettin. Siyaset cazibesi seni aldattı.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 26)

Merhum Hâfız Ali Ağabeyin mektubu münasebetiyle Hazret-i Üstadın yazdığı mektubtan bir parça:

7- «Risale-i Nur'un sâdık şakirdleri harikulâde olarak günden güne yükselmeleri ve tenevvür etmeleri, bizleri, belki Anadolu'yu, belki âlem-i İslâmî mesrur ve müferrah eden bir hakikatli haber telâkki ediyoruz.

Âhir fıkrasında, Muhibir-i Sâdıkın haber verdiği "Mânevî fütuhât yapmak ve zulûmatı dağıtmak zaman ve zemin hemen hemen gelmesi" diye fıkrasına, bütün ruh u canımızla rahmet-i İlâhiyeden niyaz ediyoruz, temenni ediyoruz. Fakat biz Risale-i Nur şakirdleri ise, vazifemiz hizmettir vazife-i İlâhiyeye karışmamak ve hizmetimizi onun vazifesine bina etmekle bir nevi tecrübe yapmamak olmakla beraber, **kemiyete değil, keyfiyete bakmak**, hem çoktan beri sukut-u ahlâka ve hayat-ı dünyeviyeyi her cihetle hayat-ı uhreviyeye tercih ettirmeye sevk eden dehşetli esbap altında **Risale-i Nur'un şimdiye kadar fütuhâtı ve zındıkların ve dalâletlerin savletlerini kırması ve yüz binler biçarelerin imanlarını kurtarması ve herbiri yüze ve bine mukabil yüzer ve binler hakikî mü'min talebeleri yetiştirmesi, Muhibir-i Sâdıkın ihbarını aynen tasdik etmiş ve vukuatla isbat etmiş ve inşaallah daha edecek.** Ve öyle kökleşmiş ki, inşaallah hiçbir kuvvet Anadolu'nun sinesinde onu çıkaramaz. **Tâ âhir zamanda**, hayatın **geniş dairesinde**, asıl sahipleri, yani Mehdî ve şakirdleri Cenab-ı Hakkın izniyle gelir, o daireyi genişletir ve o tohumlar sümbüllenir. Bizler de kabrimizde seyredip Allah'a şükrederiz.» (Sikke-i Tasdik-i Gaybî sh: 172)

8- «Hem iman ve hakikat noktasında, bu çeşit merakların büyük zararları var. Çünkü gaflet verecek ve dünyaya boğduracak ve hakikî vazife-i insanîyeti ve âhireti unutturacak olan en geniş daire ise siyaset dairesidir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 57)

9- «Ben, tevilimle bu büyük daireyi yalnız küçükte tatbik ettiğim gibi, evvelki "nur" meselesinde de bilâkis **küçük daireyi ve sırf imanî hâdise-i Nuriyeyi** pek geniş daire-i siyasiyede tevilimle mânâ vermiştim.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 209)

10- «Evvelâ: Siracü'n-Nur'un sıhhatli, mükemmel, güzel çıkması, Medresetü'z-Zehranın gayet ehemmiyetli bir yeni dersidir ki, **geniş daire-i Nuriyede merakla okunacaktır, inşaallah.**» (E. Lâhikası-I sh: 243)

11- «Üçüncü hakikat: Hem Eski Said, hem Yeni Said, hem maddî, hem mânevî büyük bir hadise Osmanlı memleketinde büyük ve dehşetli ve tahribatçı bir zelzele-i beşeriye Osmanlı memleketinde olacak diye, hiss-i kablelvuku ile Eski Said mükerrer ve musırrane haber veriyordu. Halbuki o his ile Nur meselesinin aksiyle gayet **geniş daireyi dar görmüş.** Zaman onu ikinci Harb-i Umumî ile tam tasdik ettiği halde, onun o çok geniş daireyi Osmanlı memleketinde gördüğünü şöyle tâbir ediyor ki:

İkinci **Harb-i Umumî beşere ettiği tahribat-ı azîme gerçi çok geniştir. Fakat hayat-ı dünyeviyeye ve bekasız medeniyete baktığı cihetinde, Osmanlıdaki tahribata nisbeten dardır.** Osmanlıdaki mânevî zelzele hayat-ı ebediye ve saadet-i bâkiyenin zararına bir tahribat ve bir **zelzele-i mânevîye-i İslâmîye mânen o ikinci Harb-i Umumîden daha dehşetli olmasından, Eski Said'in o sehvinî tashih ediyor** ve rüya-yı sâdıkasını tam tâbir ediyor ve o hiss-i kablelvukuunu gözlere gösteriyor. Ve o muteriz ehl-i velâyeti zahiren haklı, fakat hakikaten Eski Said'in o hissi daha haklı olduğunu isbatla, o velî zatın itirazını tam reddediyor.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 113)

12- «Emirdağdaki hayatı, hizmet-i Nuriyesi beyan edilecektir. Emirdağdaki hayatı, evvelki hayatına nisbeten çok daha şâşaalıdır. Hem, musibet ve ithamlara daha ziyade hedef

olmuş, daimî tarassuda, hattâ imhaya maruz kalmıştır. Bununla beraber, **Risale-i Nur geniş dairede yayılmış, üniversite, memurlar ve ehl-i siyaset muhitinde okunmaya başlanmıştır.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 453)

13- «Birbiri içinde mütedâhil dâireler gibi, her insanın kalb ve mide dairesinden ve ceset ve hane dairesinden, mahalle ve şehir dairesinden ve vatan ve memleket dairesinden ve küre-i arz ve nev-i beşer dairesinden tut, tâ zîhayat ve dünya dairesine kadar, birbiri içinde daireler var. Herbir dairede, herbir insanın bir nevi vazifesi bulunabilir. Fakat **en küçük dairede en büyük ve ehemmiyetli ve daimi vazife var. Ve en büyük dâirede en küçük ve muvakkat arasına vazife bulunabilir.** Bu kıyasla, küçüklük ve büyüklük makûsen mütenasip vazifeler bulunabilir.

Fakat **büyük dairenin câzibedarlığı cihetiyle küçük dairedeki lüzumlu ve ehemmiyetli hizmeti bıraktırıp lüzumsuz, mâlâyani ve âfâkî işlerle meşgul eder.** Sermaye-i hayatını boş yerde imha eder.» (Şualar sh: 202)

14- «Evvelâ: Sırr-ı İnnâ A'tayna hiç yanımda bulunmadığının sebebi, eski zamanda iki hiss-i kablelvukuumda bir iltibas olmuş.

Birincisi: Bir hiss-i kablelvuku ile, yalnız vatanımızda dehşetli bir hadiseyi ve zâlimlerin musibetini hissettim. Halbuki büyük dairede, zemin yüzünde, haber verdiğimiz gibi on iki sene sonra aynen o sırr-ı azîm görüldü. Benim istihracımı gerçi zâhiren bir parça tağyir etti. Fakat hakikat cihetinde pek doğru ve ayn-ı hakikat meydana çıktı. Bunun için o risaleyi yanımda buldurmuyorum ve başkalarına vermiyorum.

İkincisi: Kırk sene evvel tekrarla dedim: Bir nur göreceğiz. Büyük müjdeler verdim. **O nuru büyük daire-i vataniyede zannederdim. Halbuki o nur, Risale-i Nur idi. Nur şakirdlerinin dairesini, umum vatan ve memleket siyasî dairesi yerinde tahmin edip sehiv etmişim.**» (Ş: 539)

15- «Âlem-i İslâm, şimdiki intibahı, vahdet-i İslâma çalışması, herhalde Risale-i Nur gibi eserleri arayacak ve **büyük dairelerin geniş nazarlarına elbette büyük mecmualar lâzımdır.**» (Emir. Lâhikası-I sh: 136)

Yukarıda tesbit edilen sarih beyanlar, dar ve has daire tabir edilen ve üç vazifenin en birincisi olan iman hizmetinin ve onun has daire heyetinin varlığı sarahaten ve inkıta ve tebdile uğratılmaz hususiyetiyle sâbit ve zahir oluyor.

-----µµµ-----

22- GAYE SAHİBİ OLMAK ESASI

Rıza-yı İlahîyi esas maksad yapıp gaye-i hayal sahibi olmakla dava adamı vasfını kazanmak ve dünyayı ahirete vesile yapmak. İnsanın değeri bu gayeye bağlılığı derecesine göre olur. Fâni dünya hayatını gaye yapan insan, hakikatte değer kazanamaz.

A- Marifetullahı Kazanmak Gayesi:

1-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (62)

Bu âyet-i uzmânın sırrıyla, **insanın bu dünyaya gönderilmesinin hikmeti ve gayesi Hâlık-ı Kâinatı tanımak ve Ona iman edip ibadet etmektir.** Ve o insanın vazife-i fitratı ve fariza-i zimmeti, mârifetullah ve iman-ı billâhtır ve iz'an ve yakîn ile vücudunu ve vahdetini tasdik etmektir.» (Şualar sh: 100)

2- «Vicdanın anâsır-ı erbaası ve ruhun dört havassı olan “irade, zihin, his, lâtife-i Rabbaniye” herbirinin bir gayetü'l-gâyâtı var:

İradenin ibadetullahtır. Zihnin, mârifetullahtır. Hissin, muhabbetullahtır. Lâtifenin, müşahedetullahtır. Takvâ denilen ibadet-i kâmile, dördünü tazammun eder. **Şeriat, şunları hem tenmiye, hem tehzip, hem bu gayetü'l-gâyâta sevk eder.»** (Hutbe-i Şamiye sh: 136)

3- «**Hakikat ilmini, hakikî hikmeti istersen, Cenâb-ı Hakkın marifetini kazan.** Çünkü, bütün hakaik-ı mevcudat, ism-i Hakkın şuaâtı ve esmâsının tezâhürâtı ve sıfâtının tecelliyâtıdır. Maddî ve mânevî, cevherî-arazî, herbir şeyin, herbir insanın hakikati, birer ismin nuruna dayanır ve hakikatine istinad ederler. Yoksa, hakikatsiz, ehemmiyetsiz bir surettir.» (Sözler sh: 473)

4- «**Hilkatin en yüksek gayesi ve fitratın en yüce neticesi, iman-ı billâhtır.** Ve insanîyetin en âli mertebesi ve beşerîyetin en büyük makamı, iman-ı billâh içindeki **marifetullahtır.** Cin ve insanın en parlak saadeti ve en tatlı nimeti, o marifetullah içindeki **muhabbetullahtır.** Ve ruh-u beşer için en hâlis sürur ve kalb-i insan için en sâfi sevinç, o muhabbetullah içindeki **lezzet-i ruhaniyedir.»** (Mektubat sh: 222)

B-Ahireti Kazanmak Gayesi:

5- «Hayatın başına gelen ecel ise, şuhud derecesinde kat'î iman etmişim ki, tagayyür etmiyor, mukadderdir. Madem böyledir **hak yolunda şehadetle ölsem, çekinmek değil, iştiyakla bekliyorum.** Bahusus ben ihtiyar oldum bir seneden fazla yaşamayı zor düşünüyorum. **Zâhirî bir sene ömrü, şehadet vasıtasıyla kazanılan hadsiz bir ömr-ü bâkiye tebdil etmek, benim gibilerin en âli bir maksadı, bir gayesi olur.»** (Mektubat sh: 424)

6- «Eğer **hayat-ı uhreviyeyi gaye-i maksat yapsan** ve şu hayatı dahi ona vesile ve mezraa etsen ve ona göre çalışsan, o vakit hayvanâtın büyük bir kumandanı hükmünde ve şu dünyada Cenâb-ı Hakkın nazlı ve niyazdar bir abdi, mükerrem ve muhterem bir misafiri olursun.» (Sözler sh: 24)

7- «Eğer insan enâniyetine istinad edip, **hayat-ı dünyeviyeyi gaye-i hayal ederek, derd-i maişet içinde, muvakkat bazı lezzetler için çalışsa, gayet dar bir daire içinde boğulur, gider.** Ona verilen bütün cihazat ve âlât ve letâif, ondan şikâyet ederek haşirde onun aleyhinde şehadet edeceklerdir ve dâvâcı olacaklardır. Eğer kendini misafir bilse, misafir olduğu Zât-ı Kerîmin izni dairesinde sermaye-i ömrünü sarf etse, öyle geniş bir daire içinde uzun bir hayat-ı ebediye için güzel çalışır ve teneffüs edip istirahat eder, sonra âlâ-yı illiyyîne kadar gidebilir.» (Sözler sh: 323)

8- «Kur'ân hakikî bir şakirdine Cennet-i ebediyeyi dahi gaye-i maksat yaptırmadığı halde, bu zâil, **fâni dünyayı ona gaye-i maksat hiç yapar mı?»** (Lem'alar sh: 118)

62 Zâriyat Sûresi, 51:56.

9- «Her kim hayat-ı fâniyeyi esas maksat yapsa, zahiren bir cennet içinde olsa da, mânen cehennemdedir. Ve **her kim hayat-ı bâkiyeye ciddî müteveccih ise, saadet-i dâreyne mazhardır.**» (Sözler sh: 39)

10- «Dünyada muvakkat zevkler, **kerametler tam nefsinin mağlûp etmeyen insanlara bir maksat olup, uhrevî ameline bir sebep teşkil eder, ihlâsı kırılır.** Çünkü amel-i uhrevî ile dünyevî maksatlar, zevkler aranılmaz aranılsa, sırr-ı ihlâsı bozar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 86)

C- Kemalât-ı Maneviye Kazanmak:

11- «Nübüvvet ise, **gaye-i insaniyet ve vazife-i beşeriyet, ahlâk-ı İlâhiye ile ve secâyâyı hasene ile tahallûk etmekle** beraber, aczini bilip kudret-i İlâhiyeye iltica, zaafını görüp kuvvet-i İlâhiyeye istinad, fakrını görüp rahmet-i İlâhiyeye itimad, ihtiyacını görüp gınâ-yı İlâhiyeden istimdad, kusurunu görüp aff-ı İlâhiye istiğfar, naksını görüp kemâl-i İlâhiye tesbihân olmaktır diye, ubudiyetkârâne hükmetmişler.» (Sözler sh: 540)

12- «**Gayâtı**, hevesât-ı nefsanîyenin nâmeşru tecavüzâtına sed çekip **ruhu maâliyâta teşvik** ve hissiyat-ı ulviyesini tatmin etmektir ve **insanı kemâlât-ı insaniyeye sevk** edip insan etmektir.» (Sözler sh: 408)

13- «**Maksad-ı aslî** siyasetini yapanlarda din, ikinci derecede kalır, tebeî hükmüne geçer. Hakikî dindar ise, «**Bütün kâinatın en büyük gayesi ubudiyet-i insaniyedir**» diye, siyasete, aşk-ı merak ile değil, ikinci üçüncü mertebede onu dine ve hakikate âlet etmeye –eğer mümkünse– çalışabilir. Yoksa, bâki elmasları kırılacak âdi şişelere âlet yapar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 57)

14- «İbadetin ancak ihlâs ile ibadet olduğuna ve **ibadetin mahzan vesile olmayıp maksud-u bizzat olduğuna** ve ibadetin sevab ve ikab için yapılmaması lüzumuna işaretir.» (İşarat-ül İ'caz sh: 99)

15- «Ey gafil, zannediyor musun ki, insanın dünyaya gelmesinden **maksud-u bizzât**, yalnız dünyanın imareti ve sanayiî ihtirai ve rızkı tahsil ve saire gibi dünyaya ait şeylerdir. Halbuki "kâf ve nûn" mabeyninde emri cari olan sahib-ül mülk, **ins ve cinni kendisine ibadet etmek için** yarattığına ve insan ve hayvanın rızkını kendisi taahhüd ettiğine dair olan fermânına hem de vücud ve kevn ve vakide olan herşey ve fitrat-ı insaniye techizatının dahi tasdik ettiği olan şu âyetlerine bak.»⁽⁶³⁾ (Mesnevi-i Nuriye, Tercüme A. Badıllı sh: 360)

D- Muhabbet ve Rıza-yı İlâhîyi kazanmak gayesi:

16- «Hikmet-i Kur'âniye ise, nokta-i istinadı, kuvvete bedel "hakı" kabul eder. **Gayede menfaate bedel "fazilet ve rıza-i İlâhîyi" kabul eder.**» (Sözler sh: 133)

17- «**Kur'ân'ın tilmizi ise, yalnız liveçillah ve rıza-yı İlâhî için ve fazilet için o derece nefsinin menfaatinden tecerrüd eder ki, Cennet-i ebediyeyi dahi hakikî maksat ve gaye-i ibadet yapmaz.** Nerede kaldı ki, bu dünya-yı zailenin fâni olan menafii onu, hakikî maksat ve gayesinden çevirsin.» (Nur'un İlk Kapısı sh: 93)

18- «**Cennetin bütün letâif ve mehâsini ve lezâizi ve niamâtı bir cilve-i rahmeti olan bir Zâtın nazar-ı muhabbetini kendine celbe çalışmak ne kadar mühim ve âli bir maksat olduğu bilbedâhe anlaşılır.** Madem, nass-ı kelâmıyla, Onun muhabbetine, yalnız ittibâ-ı Sünnet-i Ahmediye (A.S.M.) ile mazhar olunur elbette **ittibâ-ı Sünnet-i Ahmediye (A.S.M.) en büyük bir maksad-ı insanî** ve en mühim bir vazife-i beşeriye olduğu tahakkuk eder.»

⁶³ Zariyat Suresi: 56, Ankebut Suresi: 60

(Lem'alar sh: 59)

19- «Bu hizmette, doğrudan doğruya, yalnız Cenâb-ı Hakkın rızasını esas maksat yapmak gerektir.» (Lem'alar sh: 160)

20- «Ubudiyet, emri İlâhîye ve rıza-yı İlâhîye bakar. **Ubudiyetin dâisi emri İlâhî ve neticesi rıza-yı Haktır.** Semerâtı ve fevâidi uhreviyedir. Fakat ille-i gaiye olmamak, hem kasten istenilmemek şartıyla, dünyaya ait faydalar ve kendi kendine terettüp eden ve istenilmeyerek verilen semereler, ubudiyete münâfi olmaz. Belki zayıflar için müşevvik ve müreccih hükmüne geçerler. Eğer o dünyaya ait faydalar ve menfaatler o ubudiyete, o virde veya o zikre illet veya illetin bir cüz'ü olsa, o ubudiyeti kısmen ibtal eder.» (Lem'alar sh: 131)

21- «**Rıza-yı İlâhî kâfidir.** Eğer o yâr ise, herşey yârdır. Eğer o yâr değilse, bütün dünya alkışlasa beş para değmez. İnsanların takdiri, istihsanı, eğer böyle işte, böyle amel-i uhrevîde illet ise, o ameli ibtal eder. Eğer müreccih ise, o ameldeki ihlâsı kırar. Eğer müşevvik ise safvetine izale eder. Eğer sırf alâmet-i makbuliyet olarak, istemeyerek, Cenab-ı Hak ihسان etse, o amelin ve ilmin insanlarda hüsn-ü tesîri namına kabul etmek güzeldir ki,

(64) **وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي آخِرِينَ** buna işaretler. Said» (Barla Lâhikası sh: 78)

E- Gaye-i hayal sahibi olmak:

22- «Gaye-i hayal olmazsa enaniyet kuvvetleşir

Bir gaye-i hayal olmazsa, yahut nisyan basarsa, ya tenâsi edilse elbette zihinler enelere dönerler, etrafında gezerler.

Ene kuvvetleşiyor, bazan sinirleniyor. Delinmez, tâ “nahnü” olsun. **Enesini sevenler başkaları sevmezler.**» (Sözler sh: 708)

23- «Bu musibet zamanında ihlâsı kaçırdığımızdan ve **rıza-yı İlâhîyi münhasıran gaye-i maksat yapmadığımızdan, ehl-i hakkın bu zillet ve mağlûbiyetine sebebiyet verdiniz.**» (Lem'alar sh: 156)

24- «Müttefekun aleyh olan **makasid-i âliyye** nazar etmektir. Çünkü, Allah'ımız bir, Peygamberimiz bir, Kur'anımız bir... Zaruriyat-ı diniyede umumumuz müttetik... Zaruriyat-ı diniyeden başka olan teferruat veya tarz-ı telâkki veya tarik-i tefehhümdeki tefavüt, bu ittihad ve vahdeti sarsamaz, râcih de gelemmez. El-hubbu fillah düstur tutulsa, aşk-ı hakikat harekâtımızda hâkim olsa –ki zaman dahi pek çok yardım ediyor– o ihtilâfat sahih bir mecrâya sevk edilebilir.

Esefâ, **gaye-i hayalden tenâsi veya nisyan olmakla, ezhan enelere dönüp etrafında gezerler.** İşte **gaye-i hayal, maksad-ı âli bütün vuzuhuyla meydana atılmıştır.**» (Sünühat Tuluat İşarat sh: 92)

Bu vecizenin beyan ettiği hakikat, gayet ciddiye alınmalıdır. İnsan için kendisini ona bağladığı ebedî bir gayesi olmazsa, kendi hayatını kendisine gaye yapmaktan başka bir şık yoktur. Böylece insan faniyatta boğulur gider.

Müslümanda bulunması gereken meşru gaye-i hayal, hamiyet-i diniye olarak tezahür eder. Bu hamiyete sahib olan şahsın, derecesi nisbetinde millet-i İslâmın küçük bir nümunesi olduğuna

64 Şuara Suresi: 26:84

söyleyen Bediüzzaman Hazretlerinin birkaç veciz ifadeleri aynen şöyledir:

25- «Kimin himmeti milleti ise, o kimse tek başıyla küçük bir millettir.» (Hutbe-i Şamiye sh: 59)

26- «İnsanın kıymetini tayin eden, mahiyetidir. Mahiyetin değeri ise, himmeti nisbetindedir. Himmeti ise, hedef ittihaz ettiği maksadın derece-i ehemmiyetine bakar.» (İşarat-ül İ'caz sh: 75)

27- «Maksadın büyümesiyle himmet de büyür. Ve hamiyet-i İslâmiyenin galeyanı ile ahlâk da tekemmül ve teâlî eder.» (Divan-ı Harbî Örfî sh: 52)

28- «İnsanın kıymet ve mahiyeti, himmeti nisbetindedir. Himmetin derecesi ise, maksad ve iştilal ettiği şeyin nisbetindedir. Hem de insan teveccüh ve kasedtiği şeyde, güya fena fi'l-maksud oluyor.» (Muhakemat sh: 127)

Bunun gibi ifadeler, ideal sahibi bir dava adamı olmanın üstün derecesini nazara verir. Evet kendi hayatını, şahsî rahat ve menfaatını ve enaniyetini kendine gaye yapan kişinin çok basit kalacağını bildiren Bediüzzaman Hazretleri şu hususa hasseten dikkat çeker:

29- «Herkes “Nefsî, nefsi” demekle ve milletin menfaatini düşünmemekle, menfaat-i şahsiyesini düşünmekle, bin adam, bir adam hükmüne sukut eder.

مَنْ كَانَ هِمَّتُهُ نَفْسَهُ فَلَيْسَ مِنْ أِنْسَانٍ نَهْ مَدْنِيٌّ بِالطَّبَعِ

Yani, kimin himmeti yalnız nefsi ise, o insan değil.» (Hutbe-i Şamiye sh: 59)

F- Kur'ana ve imana hâlisen hizmet gayesini taşımak:

30- «Bütün makasid-i hayatiye içinde en büyük, en mühim maksatları, o nurlu Sözlere vasıtasıyla Kur'ân'a hizmet biliyorlar. Dünya hayatının netice-i hakikiyesinin ve dünyaya gelmekteki vazife-i fitriyelerinin en mühimi, hakaik-i imaniyeye hizmet olduğunu telâkkileridir.» (Barla Lâhikası sh: 21)

31- «Hakaik-i imaniye, herşeyden evvel bu zamanda en birinci maksad olmak ve sair şeyler ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalmak ve Risale-i Nur'la onlara hizmet etmek en birinci vazife ve medâr-ı merak ve maksud-u bizzat olmak lâzım.» (Kastamonu Lâhikası sh: 117)

32- «Bu ikinci nefsi emmârede şuarsuz kör hissiyat bulunduğu için, akıl ve kalbin sözlerini anlamıyor ve dinlemiyor ki onlarla ıslah olsun ve kusurunu anlansın. Yalnız tokatlar ve elemelerle nefret edip, veya tam bir fedailiğe her hissini maksadına feda etsin. Ve Risale-i Nur'un erkânları gibi, herşeyini, enaniyetini bıraksın.» (Kastamonu Lâhikası sh: 233)

33- «Küçük Ali, Risale-i Nur hizmetini dünyada herşeye tercihan hayatının en büyük maksadı yapması ve sebep-i ihtilâfa karşı kuvvetli mukavemeti bulunduğunu bu dört mektubunuz bana bildirdi.

Aynı sistemde, meselede alâkadar kahraman Tâhirî ve kahraman Rüştu'nün dahi aynı hakikatte ve aynı ahlâkta bulduklarını hiç şüphe etmiyoruz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 242)

34- «Bu zamanda Risale-i Nur'da, nokta-i istinad olarak avam-ı mü'minînin en ziyade muhtaç oldukları ve Nurda buldukları öyle bir hakikattir ki hiçbir şeye âlet olmayacak ve hiçbir garaz ve maksat, içine girmeyecek ve hiçbir şüphe ve vesveseye meydan vermeyecek

ve hiçbir düşman ona bahane bulup çürütmeyecek ve **yalnız hak ve hakikat için** ona çalışanlar bulunacak, **dünya maksatları ona karışmayacak**, tâ ki, uzakta olan ehl-i iman, o hakikate ve sâdik nâşirlerine tam itimad edip imanlarını, zındıkların ve dinsizlerin, din aleyhindeki dehşetli feylesofların itirazlarından ve inkârlarından kurtarsınlar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 214)

35- «Risale-i Nur hiçbir şeye âlet olamadığını ve rıza-yı İlâhiyeden başka hiçbir maksada vesile olamadığını ve doğrudan doğruya herşeyden evvel iman hakikatlerini ders vermek ve biçare zayıfların ve şüpheye düşenlerin imanlarını kurtarmak olduğunu, elbette sizin gibi nurun has şakirdleri biliyorlar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 272)

36- «Uzun seneler ihtiyarım haricinde olarak hizmet-i imaniyemi maddî ve mânevî kemalât ve terakkiyatıma ve azabtan ve Cehennemden kurtulmama ve hattâ saadet-i ebediyeme vesile yapmaktığıma, yahut herhangi bir maksada âlet yapmaktığıma mânevî gayet kuvvetli mânialar beni men ediyordu. Bu derunî hisler ve ilhamlar beni hayretler içinde bırakıyordu. Herkesin hoşlandığı mânevî makamâtı ve uhrevî saadetleri a'mâl-i salihâ ile kazanmak ve bu yola müteveccih olmak hem meşru hakkı olduğu, hem de hiç kimseye hiçbir zararı bulunmadığı halde ben ruhen ve kalben men ediliyordum. Rıza-yı İlâhîden başka fitrî vazife-i ilmiyenin sevgiyle, yalnız ve yalnız imana hizmet hususu bana gösterildi.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 79)

37- «Talebeliğin hassası ve şartı şudur ki: Sözlere kendi malı ve telifi gibi hissedip sahip çıksın ve en mühim vazife-i hayatiyesini onun neşir ve hizmeti bilsin.» (Mektubat sh: 344)

Netice: Hizmet ehli, dava ve gaye sahibi olup, bu ana gayeleri için lüzumunda rahatını, hissiyatını ve menfaatlerini feda etmekle bu meziyetini fiilen isbat etmeğe çalışmalıdır. Mezkûr mânâda gaye-i hayal sahibi olmak, Risale-i Nurda bir esastır.

-----μμμ-----

23- HÜRMET ETMEK ESASI

Risale-i Nur, meşruiyet şartları dairesindeki hürmeti, ehemmiyetli bir seciye ve esas olarak nazara verir.

Hürmet: Müslüman bir cemiyette küçüklerin büyüklere yaş veya diyanet, ilim, hamiyet, fedakârlık, dirayet gibi faziletler itibariyle kendinden üstün olana karşı, kalbde duyulan his ve bu hissın neticesi olarak da o şahsa karşı tavır ve hareketlerinde gösterilen edebli davranış diye tarif edilebilir.

Evet hürmet, bir kimsenin şahsında bulunan İslâmî ahlâk, fazilet ve meziyetlerinden dolayı o zâta karşı kalbde duyulan bir his ve bu hissın fiilî tezahürü olduğuna binaen hürmet edenin de, hürmet etmesinin sebebi olan meziyetleri bilen ve takdir eden kâmil bir kimse olduğu anlaşılır.

Buna göre şayan-ı hürmet olan zâtlara hürmet etmeyen kişinin bu hürmetsizliği ile, sebep-i hürmet olan kâmil sıfat ve meziyetlere takdir hisleri bulunmayan sönük bir kalb ve vicdan sahibi olduğuna, manevî değerlere ehemmiyet vermeyen basitlikte kaldığına veya "enesini sevenler başkasını sevmezler" (Sözler sh: 708) hükmünce hissine mağlub olduğuna bir alâmet göstermiş oluyor.

Bu hakikî hürmetten başka, kişiden zarar görmemek için zâhiren hürmetkâr davranmak, hürmet değil, tabasbustur.

Risale-i Nurda hürmet esası, milletin anarşiliğe düşüp düşmemesine sebebiyet vermek gibi çok

ehemmiyetli bir unsur olarak nazara verilir. Şöyle ki:

1- «Bu millet ve vatan, hayat-ı içtimaiyesi ve siyasiyesi **anarşilikten kurtulmak ve büyük tehlikelerden halâs olmak için, beş esas lâzım ve zarurîdir.**

Birincisi: Merhamet.

İkincisi: **Hürmet.**

Üçüncüsü: Emniyet.

Dördüncüsü: Haram ve helâlî bilip haramdan çekilmek.

Beşincisi: Serseriliği bırakıp itaat etmektir.

İşte Risale-i Nur, hayat-ı içtimaiyeye baktığı vakit bu **beş esası** temin edip, âsâyişin temel taşını tesbit ve temin eder.» (Kastamonu Lâhikası sh: 241)

2- «Hayat-ı içtimaiyeyi idâre eden **en mühim esas olan hürmet ve merhamet** gayet sarsılmış. Bazı yerlerde, gayet elîm ve biçare ihtiyarlar, peder ve valideler hakkında dehşetli neticeler veriyor.

Cenab-ı Hakka şükür ki, Risale-i Nur, bu müthiş tahribata karşı girdiği yerlerde mukavemet ediyor, tamir ediyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 149)

Hürmete liyakat ölçüsü:

3- «İnsanın hayat-ı içtimaiyesini ifsad eden bir **desise-i şeytaniye** şudur ki: **Bir mü'minin birtek seyyiesiyle bütün hasenâtını örter.** Şeytanın bu desisesini dinleyen insafsızlar, mü'mine adâvet ederler.

Halbuki, Cenâb-ı Hak, haşirde adalet-i mutlaka ile mizan-ı ekberinde a'mâl-i mükellefîni tarttığı zaman, hasenâtı seyyiâta galibiyeti-mağlûbiyeti noktasında hükmeyle. Hem seyyiâtın esbabı çok ve vücutları kolay olduğundan, bazan birtek hasene ile çok seyyiâtını örter. Demek, bu dünyada o adalet-i İlâhiye noktasında muamele gerektir. **Eğer bir adamın iyilikleri fenalıklarına kemiyeten veya keyfiyeten ziyade gelse, o adam muhabbete ve hürmete müstehaktır.** Belki, kıymettar birtek hasene ile, çok seyyiâtına nazar-ı afla bakmak lâzımdır.

Halbuki, insan, fitratındaki **zulüm damarıyla, şeytanın telkiniyle**, bir zâtın **yüz hasenâtını birtek seyyie yüzünden unuttur**, mü'min kardeşine adâvet eder, günahlara girer. Nasıl bir sinek kanadı göz üstüne bırakılsa bir dağı setreder, göstermez. Öyle de, insan, garaz damarıyla, sinek kanadı kadar bir seyyie ile dağ gibi hasenâtı örter, unuttur, mü'min kardeşine adâvet eder, **insanların hayat-ı içtimaiyesinde bir fesat âleti olur.**» (Lem'alar sh: 88)

4- «Mağlâtalı, divanecesine bir sual:

Bir kısım ehl-i hüküm diyorlar ki: “Madem sen bu memlekette duruyorsun. Şu memleketin cumhurî kanunlarına inkiyad etmek lâzım gelirken, sen neden inzivâ perdesi altında kendini o kanunlardan kurtarıyorsun? Ezcümle, şimdiki hükûmetin kanununda, vazife haricinde bir meziyeti, bir fazileti kendine takıp, onunla bir kısım millete tahakküm edip nüfuzunu icra etmek, müsavat esasına istinad eden cumhuriyetin bir düsturuna münâfidir. Sen neden vazifesiz olduğun halde elini öptürüyorsun? Halk beni dinlesin diye hodfuruşâne bir vaziyet takınıyorsun?”

Elcevap: Kanun tatbik edenler, evvelâ kendilerine tatbik ettikten sonra başkasına tatbik edebilirler. Siz kendinize tatbik etmediğiniz bir düsturu başkasına tatbik etmekle, herkesten

evvel siz düsturunuzu, kanununuzu kırılıyorsunuz ve karşı geliyorsunuz. Çünkü bu müsavat-ı mutlaka kanununun bana tatbikini istiyorsunuz. Ben de derim:

Ne vakit bir nefer, bir müşirin makam-ı içtimaîsine çıkarsa ve milletin o müşire karşı gösterdikleri hürmet ve teveccühe iştirak ederse ve onun gibi o teveccüh ve hürmete mazhar olursa veyahut o müşir, o nefer gibi âdileşirse ve o neferin sönük vaziyetini alırsa ve o müşirin vazife haricinde hiçbir ehemmiyeti kalmazsa hem eğer en zeki ve bir ordunun muzafferiyetine sebebiyet veren bir erkân-ı harb reisi, en aptal bir neferle teveccüh-ü âmmede ve hürmet ve muhabbette müsavata girerse, o vakit sizin bu müsavat kanununuz hükmünce bana şöyle diyebilirsiniz: “Kendine hoca deme. Hürmeti kabul etme. Faziletini inkâr et. Hizmetçine hizmet et, dilencilere arkadaş ol!”

Eğer deseniz: “Bu hürmet ve makam ve teveccüh, vazife başında olduğu vakte mahsustur ve vazifedarlara hastır. Sen vazifesiz bir adamsın vazifedarlar gibi milletin hürmetini kabul edemezsin.”

Elcevap: Eğer insan yalnız bir cesetten ibaret olsa ve insan dünyada lâyetmûtâne daimî kalsa ve kabir kapısı kapansa ve ölüm öldürülse, o vakit vazife yalnız askerlik ve idare memurlarına mahsus kalırsa, sözünüzde dahi bir mânâ olurdu.

Fakat madem insan yalnız cesetten ibaret değil cesedi beslemek için kalb, dil, akıl, dimağ koparılıp o cesede yedirilmez. Onlar imhâ edilmez onlar da idare ister. Ve madem kabir kapısı kapanmıyor. Ve madem kabrin öbür tarafındaki endişe-i istikbal her ferdin en mühim meselesidir. Elbette milletin itaat ve hürmetine istinad eden vazifeler, yalnız milletin hayat-ı dünyeviyesine ait içtimaî ve siyâsî ve askerî vazifelere münhasır değildir.

Evet, yolculara seyahat için vesika vermek bir vazife olduğu gibi, ebed tarafına giden yolculara da hem vesika, hem o zulûmath yolda nur vermek öyle bir vazifedir ki, hiçbir vazife o vazife kadar ehemmiyetli değildir.» (Lem’alar sh: 172)

Yukarıda ehl-i dünya tarafından ileri sürülen «Hürmet vazife başında iken resmî vazifedarlara mahsustur» şeklindeki iddia, hakikî imandan mahrum olmanın ve bundan doğan anlayışın bir neticesidir. Çünkü yalnız fanî dünyayı esas bilen bu tarz anlayışta, hürmetin asil sebebi olan manevî değerler ve değer ölçüleri ve ebedî hayat inancı bulunmaz ve bulunamaz. Bu hakikatı nazara veren Üstad Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

5- «Aile hayatının hayatı ve saadeti ise samimî ve ciddî ve vefadarâne hürmet ve hakiki ve şefkatli ve fedakârâne merhamet ile olabilir. Ve bu hakikî hürmet ve samimî merhamet ise, ebedî bir arkadaşlık ve daimî bir refakat ve sermedî bir beraberlik ve hadsiz bir zamanda ve hudutsuz bir hayatta birbiriyle pederâne, ferzendâne, kardeşâne, arkadaşâne münasebetlerin bulunmak fikriyle ve akidesiyle olabilir.» (Şualar sh: 183)

Yine Bediüzzaman Hazretleri ehl-i dünyaya hitaben diyor ki:

6- «Senin medar-ı fahrın olan uhuvvet ve hürmet ve hamiyet gibi güzel hasletlerin, incecik bir zamana, büyük bir sahradan bir parmak kadar yere inhisar ve hadsiz zamanda yalnız hazır saate mahsus olduğundan, sun’î ve muvakkat ve sahtekâr ve asılsız ve gayet cüz’î olup, senin insaniyetin ve kemalâtın o nisbette küçülür, hiçe iner. Fakat iman ehlinin uhuvveti ve hürmeti ve muhabbeti ve hamiyeti, iman cihetiyle mevcut bulunan mâzi ve müstakbeli ihata ettiğinden, insaniyeti ve kemalâtı o nisbette teâlî eder.» (Gençlik Rehberi sh: 21)

Hürmet ve muavenetin, hizmet-i diniyede hâlisane çalışanlara gösterilmesi gereken ciheti:

7- «Hakikat ve âhiret için çalışanlara karşı bu millet bir hürmet ve bir muavenet

fikrini daima beslemiş. Ve bilfiil onların hakikat-i ihlâslarına ve sâdikane olan hizmetlerine bir cihette iştirak etmek niyetiyle, onların hâcât-ı maddiyelerinin tedarikiyle meşgul olup vakitlerini zayi etmemek için, **sadaka ve hediye gibi maddî menfaatlerle yardım edip hürmet etmişler.** Fakat bu muavenet ve menfaat istenilmez, belki verilir. Hem kalben arzu edip muntazır kalmakla, lisan-ı hal ile dahi istenilmez. Belki ummadığı bir halde verilir.» (Lem'alar sh: 164)

Hürmet ve merhamet, aile hayatının temelini teşkil eder:

8 «Nev-i beşerin hayat-ı dünyeviyesinde en cemiyetli merkez ve en esaslı zemberek ve dünyevî saadet için bir cennet, bir melce bir tahassungâh ise, aile hayatıdır. Ve herkesin hanesi, küçük bir dünyasıdır. Ve o hane ve **aile hayatının hayatı ve saadeti ise samimî ve ciddî ve vefadarâne hürmet ve hakiki ve şefkatli ve fedakârâne merhamet ile olabilir. Ve bu hakikî hürmet ve samimî merhamet ise, ebedî bir arkadaşlık ve daimî bir refakat ve sermedî bir beraberlik ve hadsiz bir zamanda ve hudutsuz bir hayatta birbiriyle ped-râne, ferzendâne, kardeşâne, arkadaşâne münasebetlerin bulunmak fikriyle ve akidesiyle olabilir.** Meselâ der: “Bu haremim, ebedî bir âlemde, ebedî bir hayatta daimî bir refika-i hayatımdır. Şimdilik ihtiyar ve çirkin olmuş ise de zararı yok. Çünkü ebedî bir güzelliği var, gelecek. Ve böyle daimî arkadaşlığın hatırı için herbir fedakârlığı ve merhameti yaparım” diyerek, o ihtiyare karısına, güzel bir hûri gibi muhabbetle, şefkatle, merhametle mukabele edebilir. **Yoksa, kıcacık bir iki saat sûrî bir refakatten sonra ebedî bir firak ve müfarakate uğrayan arkadaşlık, elbette gayet sûrî ve muvakkat ve esassız, hayvan gibi bir rikkat-i cinsiye mânâsında ve bir mecazî merhamet ve sun'î bir hürmet verebilir. Ve hayvanatta olduğu gibi, başka menfaatler ve sair galip hisler, o hürmet ve merhameti mağlûp edip o dünya cennetini cehenneme çevirir.**» (Şualar sh: 183)

Demek imandan gelen hürmet ve merhamet, hakikî insanîyetin esasıdır.

9- «Eğer âhirete iman o haneye girse, birden ışıklandıracak. Ortalarındaki münasebet ve şefkat ve karâbet ve muhabbet, kısacık bir zaman ölçüsüyle değil, belki **dâr-ı âhirette, saadet-i ebediyede dahi o münasebetlerin devamı ölçüsüyle samimî hürmet eder, sever, şefkat eder, sadakat eder, kusurlarına bakmaz gibi ahlâk yükseklendir. Hakikî insanîyet saadeti o hanede başlar inkişafa.**» (Şualar sh: 227)

İmandan gelen hürmet ve merhamet olmazsa, anarşi doğar millî ahlâk ve aile hayatı çöker:

10- «İhtilâl-i Fransavîde hürriyetperverlik tohumuyla ve aşılmasıyla sosyalistlik türedi, tevellüd etti. Ve sosyalistlik ise bir kısım mukaddesatı tahrip ettiğinden, aşladığı fikir, bilâhare bolşevikliğe inkılâp etti. Ve bolşeviklik dahi çok mukaddesat-ı ahlâkiye ve kalbiye ve insanîyeyi bozduğundan, elbette, **ektikleri tohumlar hiçbir kayıt ve hürmet tanımayan anarşistlik mahsulünü verecek. Çünkü kalb-i insanîden hürmet ve merhamet çıksa, akıl ve zekâvet, o insanları gayet dehşetli ve gaddar canavarlar hükmüne geçirir daha siyasetle idare edilmez.**» (Şualar sh: 588)

11- «İslâm Deccalı olan “Süfyan” dahi, şeriat-ı Muhammediyenin (A.S.M.) ebedî bir kısım ahkâmını nefis ve şeytanın desiseleriyle kaldırmaya çalışarak, hayat-ı beşeriyyenin maddî ve mânevî rabitalarını bozarak, serkeş ve sarhoş ve sersem nefisleri başıboş bırakarak **hürmet ve merhamet gibi nuranî zincirleri çözer,** hevesat-ı müteaffine bataklığında birbirine saldırmak için cebrî bir serbestiyet ve ayn-ı istibdat bir hürriyet vermek ile dehşetli bir anarşistliğe meydan açar ki, o vakit o insanlar gayet şiddetli bir istibdattan başka zapt altına alınamaz.» (Şualar sh: 593)

12- «Medeniyet ise, **kadınları yuvalarından çıkarıp, perdelerini yırtıp,** beşeri de baştan çıkarmıştır. Halbuki, **aile hayatı, kadın-erkek mabeyninde müteakabil hürmet ve**

muhabbetle devam eder. Halbuki, açık saçıklık, samimî hürmet ve muhabbeti izale edip ailevî hayatı zehirlemiştir.» (Sözler sh: 410)

13- «Ey Hanesinde ihtiyar bir valide veya pederi veya akrabasından veya iman kardeşlerinden bir amel-mande veya âciz, alîl bir şahıs bulunan gafil! Şu âyet-i kerimeye dikkat et, bak: Nasıl ki bir âyette, beş tabaka ayrı ayrı surette ihtiyar valideyne şefkati celb ediyor!

Evet, dünyada en yüksek hakikat, peder ve validelerin evlâtlarına karşı şefkatleridir. Ve en âli hukuk dahi, onların o **şefkatlerine mukabil hürmet haklarıdır**. Çünkü onlar, hayatlarını, kemâl-i lezzetle evlâtlarının hayatı için feda edip sarf ediyorlar. Öyleyse, **insaniyeti sukut etmemiş ve canavara inkılâp etmemiş herbir veled, o muhterem, sâdık, fedakâr dostlara hâlisâne hürmet ve samimâne hizmet ve rızalarını tahsil ve kalblerini hoşnut etmektir**. (Amca ve hala, peder hükmündedir **teyze** ve **dayı**, ana hükmündedir.)» (Mektubat sh: 259)

14- «Hem peder ve valideyi şefkatle teşhiz eden ve seni onların merhametli elleriyle terbiye ettiren hikmet ve rahmet hesabına onlara hürmet ve muhabbet, Cenâb-ı Hakkın muhabbetine aittir. O muhabbet ve **hürmet, şefkat, lillâh için olduğunun alâmeti şudur ki: Onlar ihtiyar oldukları ve sana hiçbir faydaları kalmadığı ve seni zahmet ve meşakate attıkları zaman, daha ziyade muhabbet ve merhamet ve şefkat etmektir.»** (Sözler sh: 639)

15- «Peder ve valideye karşı muhabbetin, Cenâb-ı Hak hesabına olduğu için, hem bir ibadet, hem de onlar **ihtiyarlandıkça hürmet ve muhabbeti ziyadeleştirirsin**. En âli bir hisle, en merdâne bir himmetle onların tûl-ü ömrünü ciddî arzu edip bekalarına dua etmek, tâ “Onların yüzünden daha ziyade sevab kazanayım” diye **samimî hürmetle onların elini öpmek**, ulvî bir lezzet-i ruhanî almaktır. Yoksa, nefsanî, dünya itibarıyla olsa, onlar ihtiyar oldukları ve sana bâr olacak bir vaziyete girdikleri zaman, en süflî ve en alçak bir hisle vücutlarını istiskal etmek, sebep-i hayatın olan o muhterem zatların mevtlerini arzu etmek gibi vahşî, kederli, ruhanî bir elemidir.» (Sözler sh: 644)

Kısmen kaydedilen mezkûr parçalarda meşru şartları içinde olmak şartıyla samimî hürmet, aile, cemaat ve cemiyetin rabtası ve ruhu hükmünde bir meziyet ve esastır.

-----μμμ-----

24- KEYFİYET ESASI

Risale-i Nurda keyfiyet: İhlâs, sadakat, fedakârlık, sebat, iktisad ve kanaat, maddî menfaatlerden ve teveccüh-ü nasdan istiğna gibi yüksek meziyetlere sahip olmak mânâsında bir tabirdir.

Beşeriyet âleminde kemmiyet ve keyfiyet:

1- «Kemiyetin, keyfiyete nisbeten ehemmiyeti yok. **Asıl ekseriyet, keyfiyete bakar...**

...İşte, nev-i beşer, bi'set-i enbiya ile, sırr-ı teklif ile, mücahede ile, şeytanlarla muharebe ile kazandıkları yüz binlerle enbiya ve milyonlarla evliya ve milyarlarla asfiya gibi âlem-i insaniyetin güneşleri, ayları ve yıldızları mukabilinde, kemiyetçe kesretli, **keyfiyetçe ehemmiyetsiz hayvânât-ı muzırıra nev'inden olan küffârı** ve münafıkları kaybetti.» (Mektubat sh: 44)

Keyfiyetsiz kemmiyet, çoğalma nisbetinde cemaatı kıymetten düşürür:

2- «Çendan, şeytan yüzünden ekser insanlar dalâlete giderler. Fakat **ehemmiyet ve kıymet, ekseriyetle keyfiyete bakar kemiyete az bakar veya bakmaz**. Nasıl ki, bin ve on çekirdeği bulunan bir zat, o çekirdekleri toprak altında bir muamele-i kimyeviye mazhar etse, ondan on tanesi ağaç olmuş, bini bozulmuş. O on ağaç olmuş çekirdeklerin o adama verdiği menfaat, elbette, bin bozulmuş çekirdeğin verdiği zararı hiçe indirir. Öyle de, **nefis ve şeytanlara karşı mücadele ile, yıldızlar gibi nev-i insanı şereflendiren ve tenvir eden on insan-ı kâmil yüzünden o nev'e gelen menfaat ve şeref ve kıymet, elbette, haşarat nev'inden sayılacak derecede süflî ehl-i dalâletin küfre girmesiyle insan nev'ine vereceği zararı hiçe indirip göze göstermediği için**, rahmet ve hikmet ve adalet-i İlâhiye, şeytanın vücuduna müsaade edip tasallutlarına meydan vermiş.» (Lem'alar sh: 71)

3- «Cemaatte vahid-i sahih olmazsa, cem ve zam, kesir darbı gibi küçültür.^(HAŞİYE)» (Mektubat sh: 475)

Keyfiyetli cemaatin kıymet ve kuvveti:

4- «Elbette, dört fertten bin yüz on bir kuvvet-i mânevîyeyi temin eden sırr-ı ihlâsı kazanmakla tesanüd ve ittihad-ı hakikîye muhtacız ve mecburuz.

Evet, üç elif ittihad etmezse, üç kıymeti var. Sırr-ı adediyet ile ittihad etse, yüz on bir kıymet alır. Dört kere dört ayrı ayrı olsa, on altı kıymeti var. Eğer sırr-ı uhuvvet ve ittihad-ı maksat ve ittihad-ı vazife ile tevafuk edip bir çizgi üstünde omuz omuza verseler, o vakit dört bin dört yüz kırk dört kuvvetinde ve kıymetinde olduğu gibi, **hakikî sırr-ı ihlâs ile, on altı fedakâr kardeşlerin kıymet ve kuvvet-i mânevîyesi dört binden geçtiğine, pek çok vukuat-ı tarihiye şahadet ediyor.**» (Lem'alar sh: 161)

5- «Bütün kuvvetinizi ihlâsta ve hakta bilmelisiniz.

Evet, kuvvet haktır ve ihlâstadır. Haksızlar dahi, haksızlıkları içinde gösterdikleri ihlâs ve samimiyet yüzünden kuvvet kazanıyorlar.

Evet, kuvvet hakta ve ihlâsta olduğuna bir delil, şu hizmetimizdir. Bu hizmetimizde bir parça ihlâs, bu dâvâyı isbat eder ve kendi kendine delil olur. Çünkü, yirmi seneden fazla kendi memleketimde ve İstanbul'da ettiğimiz hizmet-i ilmiye ve diniyeye mukabil, burada sizinle yedi sekiz senede yüz derece fazla edildi. Halbuki, kendi memleketimde ve İstanbul'da, burada benimle çalışan kardeşlerimden yüz, belki bin derece fazla yardımcılarım varken, burada ben yalnız, kimsesiz, garip, yarım ümmî insafsız memurların tarassudat ve tazyikatları altında, **yedi sekiz sene sizinle ettiğim hizmet, yüz derece eski hizmetten fazla muvaffakiyeti gösteren mânevî kuvvet, sizlerdeki ihlâstan geldiğine kat'iyen şüphem kalmadı.**» (Lem'alar sh: 161)

6- «Bu sırada dahilde o kadar dahilî, haricî heyecanlı parti cereyanları varken ve bundan tam istifade etmek, yani **mahdut birkaç arkadaşına bedel çok diplomatları kendisine taraftar kazanmak için zemin hazır iken**, sırf siyasete karışmamak ve ihlâsına zarar vermemek ve hükûmetin nazarını kendine celb etmemek ve dünya ile meşgul olmamak için, bütün arkadaşlarına yazıp ki, **“Sakin cereyanlara kapılmayınız, siyasete girmeyiniz, âsâyişe dokunmayınız”** dediği...» (Şualar sh: 374)

7- «Bilirsiniz ki, üç elif ayrı ayrı yazılsa kıymeti üçtür. Tesanüd-ü adedîyle içtima etse,

---

HAŞİYE: Hesapta malûmdur ki, darb ve cem ziyadeleştirir. Dört kere dört, on altı olur. Fakat kesirlerde, darb ve cem, bilâkis küçültür. Sülüsü sülüsle darb etmek, tüsu' olur, yani dokuzda bir olur. Aynen onun gibi, **insanlarda sıhhat ve istikamet ile vahdet olmazsa, ziyadeleşmekle küçülür, bozuk olur, kıymetsiz olur.** (Müellif)

yüz on bir kıymetinde olduğu gibi, sizin gibi üç-dört hâdim-i Hak, ayrı ayrı ve taksimü'l-a'mâl olmamak cihetiyle hareket etseler, kuvvetleri üç-dört adam kadardır. Eğer **hakikî bir uhuvvetle, birbirinin faziletleriyle iftihar edecek bir tesanüdle, birbirinin aynı olmak derecede bir tefâni sırrıyla hareket etseler, o dört adam, dört yüz adam kuvvetinin kıymetindedirler.**» (Barla Lâhikası sh: 124)

Keyfiyetli hizmet tarzını tercih etmek:

8- «Madem bu zamanda herşeyin fevkinde hizmet-i imaniye en ehemmiyetli bir vazifedir. Hem **kemiyet ise, keyfiyete nisbeten ehemmiyeti azdır.** Hem muvakkat ve mütehavvil siyaset âlemleri ebedî, daimî, sabit hidemat-ı imaniyeye nisbeten **ehemmiyetsizdir,** mikyas olamaz, medar da olamaz. Risale-i Nur'un talimatı dairesinde ve bizlere bahşettiği hizmet noktasında feyizli makamlara kanaat etmeliyiz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 89)

9- «**Bu acib asrın bu acib hastalığına ve dehşetli marazına karşı Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyânın tiryak misâl ilâçlarının nâşiri olan Risale-i Nur dayanabilir ve onun metîn, sarılmaz, sebatkâr, hâlis, sâdık, fedakâr şakirdleri mukavemet ederler.** Öyleyse, herşeyden evvel onun dairesine girmeli, sadakatle, tam metanet ve ciddî ihlâs ve tam itimadla ona yapışmak lâzım ki, o acib hastalığın tesirinden kurtulsun.» (Kastamonu Lâhikası sh: 105)

10- «Biz Risale-i Nur şakirdleri ise, vazifemiz hizmettir vazife-i İlâhiyeye karışmamak ve hizmetimizi onun vazifesine bina etmekle bir nevi tecrübe yapmamak olmakla beraber, **kemiyete değil, keyfiyete bakmak,** hem çoktan beri sukut-u ahlâka ve hayat-ı dünyeviyeyi her cihetle hayat-ı uhreviyeye tercih ettirmeye sevk eden dehşetli esbap altında Risale-i Nur'un şimdiye kadar fütuhâtı ve zındıkların ve dalâletlerin savletlerini kırması ve yüz binler biçarelerin imanlarını kurtarması **ve herbiri yüze ve bine mukabil yüzer ve binler hakikî mü'min talebeleri yetiştirmesi,** Muhbir-i Sâdıkın ihbarını aynen tasdik etmiş ve vukuatla isbat etmiş ve inşaallah daha edecek. Ve öyle kökleşmiş ki, inşaallah hiçbir kuvvet Anadolu'nun sinisinden onu çıkaramaz. Tâ âhir zamanda, hayatın geniş dairesinde, asıl sahipleri, yani Mehdî ve şakirdleri Cenab-ı Hakkın izniyle gelir, o daireyi genişlettirir ve o tohumlar sümbüllenir. Bizler de kabrimizde seyredip Allah'a şükrederiz.» (S. T. Gaybî sh: 172)

11- «Mesleğimizde, ihlâs-ı tâmmenden sonra en büyük esas, sebat ve metanettir. Ve o metanet cihetiyle şimdiye kadar çok vukuat var ki, öyleler, **herbiri yüze mukabil bu hizmet-i Nuriyede muvaffak olmuş âdi bir adam ve yirmi otuz yaşında iken, altmış yetmiş yaşındaki velîlere tefevvuk etmişler var.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 248)

12- «**Kemiyete ehemmiyet verilmez.** Sen o havalideki bir tek Âtîf'ı bulsan, yüzü bulmuş gibidir. Merak etme.» (Kastamonu Lâhikası sh: 259)

13- «Aziz, sıddık kardeşlerim,

[Hem mânevî, hem maddî bir kaç cihette sorulan bir suale mecburiyet tahtında bir cevaptır.]

Sual: **Neden, ne dahilde, ne hariçte bulunan cereyanlara ve bilhassa siyasetli cemaatlere hiçbir alâka peydâ etmiyorsun?** Ve Risale-i Nur ve şakirdlerini mümkün olduğu kadar o cereyanlara temastan men ediyorsun? Halbuki, **eğer temas etsen ve alâkadar olsan, birden binler adam Risale-i Nur dairesine girip, parlak hakikatlerini neşreceklerdi** hem bu kadar sebepsiz sıkıntılara hedef olmayacaktın.

Elcevap: Bu alâkasızlık ve içtinabın en ehemmiyetli sebebi: Mesleğimizin esas olan ihlâs bizi men ediyor. Çünkü, bu gaflet zamanında, hususan tarafgirâne mefkûreler sahibi, herşeyi kendi mesleğine âlet ederek, hattâ dinini ve uhrevî harekâtını da o dünyevî mesleğe bir nevi âlet hükmüne getiriyor. Halbuki, hakaik-i imaniye ve hizmet-i nuriye-i kudsiye, kâinatla hiçbirşeye âlet olamaz. Rıza-ı İlâhîden başka bir gayesi olamaz. Halbuki **şimdiki**

cereyanların tarafgirâne çarpışmaları hengâmında bu sırr-ı ihlâsı muhafaza etmek, dinini dünyaya âlet etmemek müşkülleşmiş. En iyi çare, cereyanların kuvveti yerine, inayet ve tevfik-i İlâhiyeye dayanmaktır.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 38)

14- «Aziz, siddik, sebatkâr, muhlis kardeşlerim,

Hem maddî, hem mânevî, hem nefsim, hem benimle, temas edenler gayet ehemmiyetli benden suâl ediyorlar ki: “**Neden herkese muhalif olarak, hiç kimsenin yapmadığı gibi, sana yardım edecek çok ehemmiyetli kuvvetlere bakmıyorsun, istiğna gösteriyorsun? Ve herkes müştak ve talip olduğu ve Risale-i Nur’un intişarına, fütuhatına çok hizmet edeceğine o Risale-i Nur şakirdlerinin hasları müttelik oldukları ve senden kabul ettikleri büyük makamları kabul etmiyorsun, şiddetle çekiniyorsun?”**

Elcevap: Bu zamanda ehl-i iman öyle bir hakikate muhtaçtırlar ki, kâinata hiçbirşeye âlet ve tâbi ve basamak olamaz ve hiçbir garaz ve maksat onu kirletemez ve hiçbir şüphe ve felsefe onu mağlûp edemez bir tarzda iman hakikatlerini ders versin. Umum ehl-i imanın bin seneden beri teraküm etmiş dalâletlerin hücumuna karşı imanları muhafaza edilsin.

İşte bu nokta içindir ki, **dahilî ve haricî yardımcılara ve ehemmiyetli kuvvetlerine, Risale-i Nur ehemmiyet vermiyor, onları arayıp tâbi olmuyor** –tâ avâm-ı ehl-i imanın nazarında, hayat-ı dünyeviye'nin bazı gayelerine basamak olmasın ve doğrudan doğruya hayat-ı bâkiyeden başka hiçbir şeye âlet olmadığından, fevkalâde kuvveti ve hakikatı, hücum eden şüpheleri ve tereddüdüleri izale eylesin.» (E. Lâhikası-I sh: 74)

14/1- «Elhasıl: Hakikat-i ihlâs, benim için şan ve şerefe ve maddî ve mânevî rütbelere vesile olabilen şeylerden beni men ediyor. Hizmet-i Nuriyeye, gerçi büyük zarar olur fakat, **kemiyet keyfiyete nisbeten ehemmiyetsiz olduğundan, hâlis bir hâdim olarak, hakikat-i ihlâs ile, herşeyin fevkinde hakaik-i imaniyeyi on adama ders vermek, büyük bir kutbiyetle binler adamı irşad etmekten daha ehemmiyetli görüyorum.**

Çünkü o on adam, tam o hakikati herşeyin fevkinde gördüklerinden, sebat edip, o çekirdekler hükmünde olan kalbleri, birer ağaç olabilirler. Fakat o binler adam, dünyadan ve felsefeden gelen şüpheler ve vesveselerle, o kutbun derslerini, “Hususî makamından ve hususî hissiyatından geliyor” nazarıyla bakıp, mağlûp olarak dağıtabilirler. Bu mânâ için hizmetkârlığı, makamatlara tercih ediyorum.» (E.Lâhikası-I sh: 75)

Bediüzzaman Hazretlerinin, Risale-i Nur’un te’lifinden önce hiss-i kablel vuku ile müjde verdiği, Risale-i Nurun tahkiki iman dersleriyle yaptığı, iman kurtarma hizmetinin keyfiyeten yüksek kıymeti emsalsizdir.

15- Evet, «Nurun zahiren, kemiyeten dar cihetine bakmayarak, hakikat cihetinde keyfiyeten geniş ve fevkalâde menfaatini hissetmesi suretiyle, hem de siyaset nazarıyla bütün memleket-i Osmaniyede olacak gibi ifade etmiş. O büyük veli, onun dar daireyi geniş tasavvurundan ona itiraz etmiş. Hem o zat haklı, hem Eski Said bir derece haklıdır. Çünkü **Risale-i Nur imamı kurtarması cihetiyle o dar dairesi madem hayat-ı bâkiye ve ebediyeyi imanla kurtarıyor. Bir milyon talebesi bir milyar hükmündedir. Yani bir milyon değil, belki bin insanın hayat-ı ebediyesini temine çalışmak, bir milyar insanın hayat-ı fâniye-i dünyeviye ve medeniyetine çalışmaktan daha kıymetli ve mânen daha geniş olması,** Eski Said’in o rüya-yı sâdika gibi olan hiss-i kablelvuku ile o dar daireyi bütün Osmanlı memleketini ihata edeceğini görmüş. Belki, inşaallah, o görüş, yüz sene sonra nurların ektiği tohumların sümbüllenmesiyle aynen o geniş daire Nur dairesi olacak, onun yanlış tâbirini sahil gösterecek.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 112)

16- «Nurcular, müşterileri ve kendilerine taraftarları aramaya kendilerini mecbur

bilmiyorlar. “Vazifemiz hizmettir, müşterileri aramayız. Onlar gelsinler bizi arasınlar, bulsunlar” diyorlar. **Kemiyete ehemmiyet vermiyorlar. Hakikî ihlâsı taşıyan bir adamı, yüz adama tercih ediyorlar.»** (Emirdağ Lâhikası-II sh: 170)

Kur’an (2:26) âyetinde geçen iki (kesiren) kelimesi:

17- «Evvelki كَثِيرًا den kemiyet ve adetçe çokluk irade edilmiştir.

İkinci كَثِيرًا den keyfiyet ve kıymetçe çokluk kastedilmiştir. Ve aynı zamanda, Kur’ân’ın nev-i beşere rahmet olduğunun sırrına işaretir.

Evet, insanların az bir kısmının fazilet ve hidayetlerini çok görmek ve göstermek, Kur’ân’ın beşere karşı merhametli ve lütüfkâr olduğunu gösterir.

Ve keza, **bir fazilet sahibi, bin faziletsiz mukabildir.** Bu itibarla, fazileti taşıyan, az olsa da çok görünür.» (İşarat-ül İ’caz sh: 172)

Ekser insanların Risale-i Nuru dinlememeleri sebebiyle ümidi kırılan bir talebesini ikaz münasebetiyle, umuma keyfiyet dersi veren Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

18- «Sen orada, ‘Bu insanlar ne zaman Risale-i Nur’u dinleyecekler?’ diye ümitsizliğe düşme, merak etme. Kat’iyen bil ki, mele-i âlânın hadsiz sakinleri, bugün Risale-i Nur’u alkışlıyorlar. Onun için, hiç ehemmiyeti yok. **Kıymet, kemiyette değil, keyfiyettedir. Bazan bir halis ve fedakâr talebe, bine mukabildir»** diyerek ye’sini giderir.» (T. H. sh: 463)

19- «Haklı şûrâ ihlâs ve tesanüdü netice verdiğinden, üç elif, yüz on bir olduğu gibi, **ihlâs ve tesanüd-ü hakiki ile, üç adam, yüz adam kadar millete fayda verebilir. Ve on adamın hakikî ihlâs ve tesanüd ve meşveretin sırrıyla, bin adam kadar iş gördüklerini, çok vukuat-ı tarihiye bize haber veriyor.»** (Hutbe-i Şamiye sh: 62)

Keyfiyeti esas alan haslar dairesi makamından, kemmiyete sahib geniş daire makamını istemenin mahzurlarını, kendi nokta-i nazarını misal alarak beyan eden Bediüzzaman Hazretleri şayan-ı dikkat bir mektubunda diyor:

20- «Nurların fütuhatını kalben temaşa ederken, bazı has kardeşlerimin Nur’un tercümanına verdikleri makam noktasında baktım. O makama nisbeten fütuhât az olmasından, o makamın şerefi için bir hırs ile vazife-i İlâhiyeye karışmak gibi şekva geldi. Binler derece şükür ve sırf rıza-yı İlâhî noktasında bazı biçarelerin Nurla imanlarını kurtarmak cihetiyle binler hamd, sena ve şükür lâzımken bir teşekki ve sıkıntı geldi. Sonra mahviyet ve terk-i enaniyet ve ihlas-ı tam ile aynı vaziyete baktım, gördüm ki: O fütuhatta binler hamd ve sena ve teşekkür ve manevî sürur ve sevinç ruhuma geldi. Ben o halde iken anladım ki, makamât-ı manevîye dahi mesleğimizde mevzubahis olmamalı. Eğer bazı has kardeşlerimin hakkımdan yüz derece ziyade bana verdikleri hisse ve makam hakikat olsa ve hakkım da olsa, mezkûr hakikat için bırakmağa, meslek-i Nuriyedeki ihlas-ı tamme bırakmağa mecbur eder.» (Osmanlıca teksir baskı Tilsimler Mecmuası’nın zeyli, Maidet-ül Kur’an başındaki mektubtan)

Risale-i Nur hizmetinde, bilhassa ehl-i hizmette bulunması gereken keyfiyet hususiyeti ile alâkalı mezkûr bahisler, keyfiyetin sabit bir şart ve esas olduğunu açıkça ortaya koyuyor.

-----μμμ-----

25- MEŞVERET VE ŞÛRA ESASI

Meşveret ve şûrâ-i şer’î, dinin esasat ve müsellemaat gibi kat’î ve sabit hükümlerinin hâricinde ve şer’î usûlüne göre yapılır.

Meşverette iyi niyet ve ihtisas şarttır. Yani meşverete katılanlar, istişarede ele alınacak meselenin isabetli olan cihetini ve tercihi gereken maslahat-ı umumiyesini keşfetmek niyet ve gayretine sahip olmalıdır. Yoksa kendi maksadlarını veya bağlı olduğu şahsın veya cemaatin menfaatini tahakkuk ettirmek niyetini taşıyanlarla yapılacak meşveret hak ve maslahat-ı bulmaktan daha çok karışıklıklara ve inşikaklara sebep olur.

Bu meşveret, meşveret-i şer'îye değildir ve ibadet mahiyetini taşımaz.

Risale-i Nurun muhtelif yerlerinde meşveret-i şer'îyeye çok ehemmiyet verilir. Şöyle ki:

1- «Müslümanların hayat-ı içtimaiye-i İslâmiyedeki saadetlerinin anahtarı, meşveret-i şer'îyedir. ⁽⁶⁵⁾ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ

Evet, nasıl ki, nev-i beşerdeki “telâhuk-u efkâr” ünvanı altında asırlar ve zamanların tarih vasıtasıyla birbiriyle meşvereti, bütün beşeriyetin terakkiyatı ve fününun esası olduğu gibi, en büyük kıt'a olan **Asya'nın en geri kalmasının bir sebebi, o şûrâ-yı hakikiyeyi yapmamasıdır.**

Asya kıt'asının ve istikbalinin keşşafı ve miftahı şûrâdır. Yani, nasıl fertler birbiriyle meşveret eder **taifeler, kıt'alar dahi o şûrâyı yapmaları lâzımdır** ki, üç yüz, belki dört yüz milyon İslâmın ayaklarına konulmuş çeşit çeşit istibdatların kayıtlarını, zincirlerini açacak, dağıtacak, **meşveret-i şer'îye ile şehamet ve şefkat-i imaniyeden tevellüd eden hürriyet-i şer'îyedir** ki, o hürriyet-i şer'îye, âdâb-ı şer'îye ile süslenip garb medeniyet-i sefihanesindeki seyyiatı atmaktır.» (Hutbe-i Şamiye sh: 60)

2- «Eğer denilse: Neden şûrâya bu kadar ehemmiyet veriyorsun? Ve beşerin, hususan Asya'nın, hususan İslâmiyetin hayatı ve terakkisi nasıl o şûrâ ile olabilir?

Elcevap: Nurun Yirmi Birinci Lem'a-i İhlâsında izah edildiği gibi, **haklı şûrâ ihlâs ve tesanüdü netice verdiğinden**, üç elif, yüz on bir olduğu gibi, ihlâs ve tesanüd-ü hakiki ile, üç adam, yüz adam kadar millete fayda verebilir. Ve on adamın hakikî ihlâs ve tesanüd ve meşveretin sırrıyla, bin adam kadar iş gördüklerini, çok vukuat-ı tarihiye bize haber veriyor. Madem beşerin ihtiyacı hadsiz ve düşmanları nihayetsiz, ve kuvveti ve sermayesi pek cüz'î hususan dinsizlikle canavarlaşmış, tahribatçı, muzır insanların çoğalmasıyla, elbette ve elbette, o hadsiz düşmanlara ve o nihayetsiz hâcetlere karşı, imandan gelen nokta-i istinad ve o nokta-i istimdad ile beraber hayat-ı şahsiye-i insaniyesi dayandığı gibi, **hayat-ı içtimaiyesi de yine imanın hakaikinden gelen şûrâ-yı şer'î ile yaşayabilir, o düşmanları durdurur, o hâcetlerin teminine yol açar.**» (Hutbe-i Şamiye sh: 62)

Ümmetin itimad edeceği mu'temed bir tefsirin yazılması da bir meclis-i ilmiye ile olmasını lüzumlu gören Bediüzzaman Hazretleri şu ehemmiyetli hususları nazara verir:

3- «Bu mukaddmeden maksadım, efkâr-ı umumiye bir tefsir-i Kur'ân istiyor. Evet, her zamanın bir hükmü var. Zaman dahi bir müfessirdir. Ahval ve vukuat ise, bir keşşaftır. Efkar-ı âmmeye hocalık edecek, yine efkar-ı âmme-i ilmiyedir. Bu sırta binaen ve istinaden isterim ki: Müfessir-i azîm olan **zamanın taht-ı riyasetinde, herbiri bir fende mütehasıs, muhakikîn-i ulemadan müntehap bir meclis-i meb'usan-ı ilmiye teşkiliyle, meşveretle bir tefsiri telif etmekle sair tefasirdeki münkasım olan mehasin ve kemâlâtı mühezzabe ve müzehhebe olarak cem etmelidirler.** Evet, meşrutiyettir; **herşeyde meşveret hükümfermâdır.** Efkar-ı umumiye dahi didebandır. İcma-ı ümmetin hücciyeti buna hüccettir.» (Muhakemat sh:

⁶⁵ Şûrâ Sûresi, 42: 38.

22)

4- «Kur'ân-ı Azîmüşşanın müfessiri, yüksek bir deha sahibi ve nâfiz bir içtihadı malik ve bir velâyet-i kâmileyi haiz bir zat olmalıdır. Bilhassa **bu zamanlarda, bu şartlar ancak yüksek ve azîm bir heyetin tesanüdüyle ve o heyetin telâhuk-u efkârından ve ruhlarının tenasübüyle birbirine yardım etmesinden ve hürriyet-i fikirlerinden ve taassublarından âzâde olarak tam ihlâslarından doğan dâhi bir şahs-ı mânevîde bulunur.**» (İşarat-ül İ'caz sh: 8)

5- «Saltanat-ı efkârın icrâa-yı hasenesindendir ki: Hakaik-i İslâmiyetin güneşi, evham ve hayalât bulutlarından kurtulmuş, her yeri tenvire başlamıştır. Hattâ dinsizlik bataklığında taaffün eden adamlar dahi o ziya ile istifadeye başlamışlardır.

Hem de **meşveret-i efkârın mehasinindendir** ki: Makasid ve mesalik, bürhan-ı kâti' üzerine teessüs ve her kemale mümidd olan hakk-ı sabitle hakaikı rabteylemesidir. Bunun neticesi: Batıl, hak suretini giymekle efkârı aldatmaz.» (Muhakemat sh: 37)

Meşveret-i şer'iyenin idare sistemine ve efkâr-ı milliyeye bakan hikmetleri:

6- «Meşrutiyet-i meşrua denilen dünyada **beşer saadetinin bir sebebi ve hâkimiyet-i milliyeyi temin ile makine-yi hayatın buharı olan hürriyetteki irade-i cüz'iyeyi istibdat ve tahakkümün belâsından kurtaran meşveret-i şer'iyenin mayasıyla mayalandıran meşrutiyet-i meşrua** sizi herkes gibi imtihana davet ediyor ki, sinn-i rüşde bülûğünüzü ve vasiye adem-i ihtiyacınızı görmek istiyor. İmtihana hazırlanınız. Mevcudiyetinizi ittihadla gösteriniz ve hamiyet-i diniye-i millî ile fikir ve vicdan-ı şahsiyenizi milletin kalb ve akl-ı müştereki gibi gösteriniz. Yoksa, sıfır çekecek ve şehadetnâme-i hürriyeti elinize vermeyecektir.» (Divan-ı Harbî Örfî sh: 52)

7- «S – Âlem-i İslâm ülemasının ortalarındaki müthiş ihtilâfata ne dersin? Reyin nedir?

C – Ben **âlem-i İslâmiyete gayr-ı muntazam veya intizamı bozulmuş bir meclis-i meb'usan ve bir encümen-i şûrâ nazarıyla bakıyorum.** Şeriattan işitiyoruz ki, rey-i cumhur budur, fetvâ bunun üzerinedir.» (Münazarat sh: 78)

8- «S – Acaba kâinatta, şu meclis-i âli-i İslâmî, şu sergerdan küre şehrinde bir intizamı daha bulamayacak mıdır?

C – İman ederim ki, umum **âlem-i İslâm, millet-i insaniyede ve Âdem kavminde bir meclis-i meb'usan-ı mukaddese hükmüne geçecektir.** Selef ve halef, asırlar üzerinde birbirine bakıp **mabeynlerinde bir encümen-i şûra teşkil edeceklerdir.** Fakat, birinci kısım olan ihtiyar babalar, sâkitane ve sitayişkârane dinleyeceklerdir.» (Münazarat sh: 80)

Bediüzzaman Hazretleri hem Osmanlı Devletine hem gelecekteki cemahir-i müttetika-i İslâmiyenin siyaset ehline, şûrâ'nın ehemmiyet ve lüzûmunu beyan eden yazısının bir kısmında şu hususa dikkat çeker:

9- «Sadaret üç mühim şûraya bizzat istinad ediyor, yine kifayet etmiyor. Halbuki böyle **inceleşmiş ve çoğalmış münasebat içinde, içtihadattaki müthiş fevza, efkâr-ı İslâmiyedeki teşettüt,** fâsid medeniyetin tedahülüyle **ahlâktaki müthiş tedenniyle** beraber, meşihat cenahı bir şahsın içtihadına terk edilmiş.

Ferd tesirat-ı hariciyeye karşı daha az mukavimdir. Tesirat-ı hariciyeye kapılmakla çok ahkâm-ı diniye feda edildi.

Hem nasıl oluyor ki, umûrun besateti ve taklid ve teslim câri olduğu zamanda, velev ki

intizamsız olsun, yine Meşihat bir şûraya, lâakal Kazdıaskerler gibi mühim şahsiyetlere istinad ederdi. Şimdi iş besatetten çıkmış, taklid ve ittiba gevşemiş olduğu halde, bir şahıs nasıl kifayet eder?

Zaman gösterdi ki, **hilâfeti temsil eden** şu Meşihat-ı İslâmiye, yalnız İstanbul ve Osmanlılara mahsus değildir. Umum İslâma şâmil bir müessesesi-i celiledir. Bu sönük vaziyetle, değil koca âlem-i İslâmın, belki yalnız İstanbul'un irşadına da kâfi gelmiyor. Öyle ise, **bu mevki öyle bir vaziyete getirilmelidir ki, âlem-i İslâm ona itimad edebilsin.** Hem menba, hem mâkes vaziyetini alsın. Âlem-i İslâma karşı vazife-i diniyesini hakkıyla ifa edebilsin.

Eski zamanda değiliz. Eskiden hâkim bir şahs-ı vâhid idi. O hâkimin müftüsü de, onun gibi münferid bir şahıs olabilirdi, onun fikrini tashih ve ta'dil ederdi. Şimdi ise, zaman cemaat zamanıdır. Hâkim, ruh-u cemaatten çıkmış, az mütehassis, sağırca, metin bir şahs-ı manevîdir ki, şûralar o ruhu temsil eder.

Şöyle bir hâkimin **müftüsü** de ona mücanis olup, **bir şûrâ-yı âliye-i ilmiyeden** tevellüd eden bir şahs-ı mânevî olmak gerektir. Tâ ki, sözünü ona işittirebilsin. Dine taallük eden noktalardan, sırat-ı müstakîme sevk edebilsin. Yoksa, ferd dâhî de olsa, cemaatin ferd-i manevîsine karşı sivrisinek kadar kalır. Şu mühim mevki, böyle sönük kalmakla, İslâmın ukde-i hayatiyesini tehlikeye maruz bırakıyor.

Hattâ diyebiliriz, şimdiki zaaf-ı diyanet ve şair-i İslâmiyetteki lâkaydlık ve içtihadattaki fevzâ, Meşihatın zaafından ve sönük olmasından meydan almıştır. Çünkü, hariçte bir adam reyini, ferdiyete istinad eden Meşihat'a karşı muhafaza edebilir. Fakat **böyle bir şûraya istinad eden bir Şeyhülislâmın sözü, en büyük bir dâhiyi de, ya içtihadından vazgeçirir, ya o içtihadı ona münhasır bırakır.**

Her müstaid, çendan içtihad edebilir. Lâkin içtihadı o vakit düsturu'l-amel olur ki, bir nevi icmâ veya cumhurun tasdikine iktiran ede. Böyle bir Şeyhülislâm mânen bu sırra mazhar olur. **Şeriat-ı Garrâda daima icma' ve rey-i cumhur medâr-ı fetva olduğu gibi,** şimdi de fevzâ-i ârâ için, böyle bir faysala lüzum-u kat'î vardır.» (Sünühat Tuluat İşarat sh: 37-40)

10- «Hem de mânâ-yı meşrutiyete ibtilâ ve muhabbetimin sebebi şudur ki: Asya'nın ve âlem-i İslâmın istikbalde terakkisinin birinci kapısı meşrutiyet-i meşrua ve şeriat dairesindeki hürriyettir. Ve **talih ve taht ve baht-ı İslâmın anahtarı da meşrutiyetteki şûrâdır.**» (Divan-ı Harbî Örfî sh: 48)

11- «Eski Said de, eski zamanda böyle acib bir istibdadı hissetmiş. Bazı âsârında, ona hücumla beyanatı var. O müthiş istibdâdât-ı acîbeye karşı meşruta-i meşruayı bir vasita-i necat görüyordu. Ve hürriyet-i şer'îye, **Kur'ân'ın ahkâmı dairesindeki meşveretle** o müthiş musibeti def eder diye düşünüp öylece çalışmış.» (Kastamonu Lâhikası sh: 78)

Bediüzzaman Hazretleri şurâ'ya verdiği aynı ehemmiyeti, Risale-i Nur dairesindeki hizmet faaliyetinde de meşverete ihtiyaç duyduğunu söyler. Mesela der ki:

12- «Bu mektupta bir **ince meseleyi meşveret suretiyle reynizi almak için gönderdik.** Münasip midir? » (Emirdağ Lahikası-II sh: 104)

«مَرِّمْ فِي أَمْرٍ» emriyle, **kardeşlerimle bir meşverete muhtacım.**» (Emirdağ

Lâhikası-I sh: 24)

13- «Bu büyük ve ağır ve kıymettar hizmet-i Kur'âniyeye kemal-i tesanüdle çalışmak

lâzımdır.

Sakın! Dikkat ediniz, ihtilâf-ı meşrebinizden ve zayıf damarlarınızdan ve derd-i maişet zaruretinizden ehl-i dalâlet istifade edip, birbirinizi tenkid ettirmeye meydan vermeyiniz. **Meşveret-i şer'îyeyle reylerinizi teşettütten muhafaza ediniz.** İhlâs Risalesinin düsturlarını her vakit göz önünüzde bulundurunuz. Yoksa, az bir ihtilâf bu vakitte Risale-i Nur'a büyük bir zarar verebilir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 236)

14- «Nakş-ı i'câzı göstermek tarzında bir Kur'ân yazmaya dair mühim bir niyetimi, hizmet-i Kur'ân'daki kardeşlerimin nazarlarına arz edip **meşveret etmek ve onların fikirlerini istimzac etmek ve beni ikaz etmek için şu kısmı yazdım, onlara müracaat ediyorum.**» (Mektubat sh: 405)

15- «Hâfız Ali'nin mektubunda, medrese-i Nuriyenin üstadı olan Hacı Hâfız ile **gayet samimâne ve uhuvvetkârâne görüşmeleri ve meşveretleri bizleri çok mesrur eyledi.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 199)

16- «Risale-i Nur dairesindeki şakirdler, **istişare** suretinde, tab etmek gibi çok ehemmiyetli işleri görmeye başlamalarıdır.» (Kastamonu Lâhikası sh: 129)

17- «Aziz, sıddık kardeşlerim,

Evvelâ: İhtiyat ve temkin ve **meşveret etmek lâzımdır.**» (Şualar sh: 535)

18- «Hazret-i İmam-ı Ali Radiyallahü Anh iki defa "Sırran tenevverat" demesi, Risale-i Nur perde altında tenevvür ve tenvir eder diye işaret ediyor. Mümkün olduğu kadar geçici rüzgârlara ehemmiyet vermeyiniz, bakmayınız. Zaten **mabeyninizde samimî tesanüd ve meşveret-i şer'îye, sizi öyle şeylerden muhafaza eder. İçinizdeki şahs-ı mânevînin fikrini, o meşveretle bildirir.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 130)

19- «Hem şimdi nazar-ı dikkati Risale-i Nur şakirdlerine celb etmemek münasiptir diye düşünüyorum. Fakat yedi sene Harb-i Umumîye bakmayan ve yirmi beş sene gazeteleri okumayan, dinlemeyen bu kardeşinizin fikri, bu meselede sorulmaz. **Asıl fikir sahibi, sizler ve Risale-i Nur'un has şakirdleri ve müdakkik nâşirleri, meşveretle, hususan Ispartadakilerle, maslahat ne ise yaparsınız.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 109)

20- «Bundan sonra **her meselemizde emir, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini temsil eden has şakirdlerin ve sizlerindir.** Benim de şimdi bir reyim var.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 223)

21- «**Medâr-ı nizâ bir mesele varsa meşveret ediniz.** Çok sıkı tutmayınız herkes bir meşrepte olmaz. Müsamahayla birbirine bakmak şimdi elzemdir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 234)

22- «Şimdi namazda bir hâtıra kalbe geldi ki, kardeşlerin, ziyade hüsn-ü zanlarına binaen, senden maddî ve mânevî ders ve yardım ve himmet bekliyorlar. Sen nasıl dünya işlerinde hasları tevkil ettin, erkânların **meşveretlerine bıraktın ve isabet ettin.** Aynen öyle de, uhrevî ve Kur'ânî ve imanî ve ilmî işlerinde dahi Risale-i Nur'u ve şakirdlerinin şahs-ı mânevîlerini tevkil ile o hâlis, muhlis hasların şahs-ı mânevîleri senden çok mükemmel o vazifeni kendi vazifeleriyle beraber yaparlar.» (Şualar sh: 492)

23- «Nur fabrikasının sahibiyle kahraman Tâhirî bizi gayet mesrur eden müjdeler veriyorlar, hem bazı meseleleri soruyorlar. Sizlerdeki erkânın verdikleri karar ve münasib gördüğü tarzlar, benim reyimin fevkinde inşaallah isabet ederler. Madem benim reyimi de almak istiyorlar. Şimdilik, evvelce nazlanan matbaacılara lüzum yok..» (Kastamonu Lâhikası sh: 222)

24- «Şakirdlerin tensibiyle ve **meşveretiyle** intihab edilecek bir yeni kahraman

bulununcaya kadar o vazifeleri taksimü'l-a'mâl suretinde herbir şakird bir vazifesini yapmaya başlasın.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 189)

Görüşerek ve müzakere ile hizmeti ifa ve icra etmenin mukaddemesi mânâsında olan meşveret, istişare ve şûrâ, mezkûr beyanat ve tavsiyelerin neticesi olarak bir esas ve düstur olduğu zâhir oluyor.

-----μμμ-----

26- RİSALE-İ NUR ESERLERİNİ ESAS ALMAK VE NAZARLARI ONA ÇEVİRMEK VE ONA TESLİMİYETLE KANAAT ETMEK ESASI

1- «-Zâhirden hakikate geçmek iki suretledir:

Biri: Tarikat berzahına girip, seyr ü sülûk ile kat-ı merâtib ederek hakikata geçmektir.

İkinci suret: **Doğrudan doğruya, tarikat berzahına uğramadan, lûtf-u İlâhî ile hakikate geçmektir ki, Sahabeye ve Tâbiûne has ve yüksek ve kısa tarik şudur. Demek, hakaik-i Kur'âniyeden tereşşuh eden nurlar ve o nurlara tercümanlık eden Sözler, o hassaya mâlik olabilirler ve mâliktirler.»** (Mektubat sh: 356)

2- «Madem Kur'ân-ı Hakîm mürşidimizdir, üstadımızdır, imamımızdır, her bir âdabda rehberimizdir. O kendi kendini methediyor. Biz de onun dersine ittibâen, onun tefsirini methedeceğiz.

Hem madem yazılan **Sözler onun bir nevi tefsiridir. Ve o risalelerdeki hakaik, Kur'ânın malıdır ve hakikatleridir.** Ve madem Kur'ân-ı Hakîm ekser sûrelerde, hususan elif lâm râ'larda, hâ mim'lerde kendi kendini kemâl-i haşmetle gösteriyor, kemâlâtını söylüyor, lâyük olduğu medhi kendi kendine ediyor. Elbette, Sözlerde in'ikas etmiş Kur'ân-ı Hakîm'in lemeât-ı i'câziyesinden ve o hizmetin makbuliyetine alâmet olan inâyât-ı Rabbâniyenin izharına mükellefiz. Çünkü o üstadımız öyle eder ve öyle ders verir.» (Mektubat sh: 368)

3- «Sözler hakkında, tevazu suretinde demiyorum belki bir hakikati beyan etmek için derim ki:

Sözlerdeki hakaik ve kemâlât benim değil, Kur'ân'ındır ve Kur'ân'dan tereşşuh etmiştir.» (Mektubat sh: 369)

4- «**Risale-i Nur eczaları, bütün mühim hakaik-i imaniye ve Kur'âniyeyi, hattâ en muannide karşı dahi parlak bir surette isbatı, çok kuvvetli bir işaret-i gaybiye ve bir inâyat-i İlâhiyedir.** Çünkü hakaik-i imaniye ve Kur'âniye içinde öyleleri var ki, en büyük bir dâhi telâkki edilen İbni Sina, fehminde aczini itiraf etmiş, "Akıl buna yol bulamaz" demiş. Onuncu Söz risalesi, o zâtın dehâsiyle yetişemediği hakaiki, avamlara da, çocuklara da bildiriyor.

Hem meselâ, sırr-ı kader ve cüz-i ihtiyarînin halli için, koca Sa'd-ı Taftazanî gibi bir allâme, kırk-elli sahifede, meşhur Mukaddemât-ı İsnâ Aşer namıyla telvih nam kitabında ancak hallettiği ve ancak havassa bildirdiği aynı mesâli, **kadere dair olan Yirmi Altıncı Sözde, İkinci Mebhasın iki sahifesinde tamamıyla, hem herkese bildirecek bir tarzda beyanı, eser-i inâyat olmazsa nedir?**

Hem bütün ukulü hayrette bırakan ve hiçbir felsefenin eliyle keşfedilemeyen ve **sırr-ı hilkat-i âlem ve tılsım-ı kâinat** denilen ve **Kur'ân-ı Azîmişânın i'câzıyla keşfedilen o tılsım-ı müşkülküşâ ve o muammâ-yı hayretnümâ, Yirmi Dördüncü Mektup ve Yirmi Dokuzuncu Sözün âhirindeki remizli nüktede ve Otuzuncu Sözün, tahavvülât-ı zerrâtın altı adet hikmetinde keşfedilmiştir.** Kâinattaki faaliyet-i hayretnümânın tılsımını ve hilkat-i kâinatın ve âkıbetinin muammâsını ve tahavvülât-ı zerrattaki harekâtın sırr-ı hikmetini keşif ve beyan etmişlerdir meydandadır, bakılabilir.

Hem sırr-ı ehadiyet ile şeriksiz vahdet-i rububiyeti, hem nihayetsiz kurbiyet-i İlâhiye ile nihayetsiz bu'diyetimiz olan hayret-engiz hakikatleri, kemâl-i vuzuhla On Altıncı Söz ve Otuz İkinci Söz beyan ettikleri gibi, kudret-i İlâhiyeye nisbeten zerrat ve seyyarat müsavi olduğunu ve haşr-i âzamda umum zîruhun ihyâsı, bir nefsin ihyâsı kadar o kudrete kolay olduğunu ve şirkin hilkat-i kâinata müdahalesi imtinâ derecesinde akıldan uzak olduğunu kemâl-i vuzuhla gösteren Yirminci Mektubtaki *Ve Hüve alâ külli şey'in kadîr* kelimesi beyanında ve üç temsili hâvi onun zeyli, şu azîm sırr-ı vahdeti keşfetmiştir.

Hem hakaik-i imaniye ve Kur'âniyede öyle bir genişlik var ki, en büyük zekâ-yı beşerî ihata edemediği halde, benim gibi zihni müşevveş, vaziyeti perişan, müracaat edilecek kitap yokken, sıkıntılı ve sür'atle yazan bir adamda, o hakaikin ekseriyet-i mutlakası dekaikiyle zuhuru, doğrudan doğruya **Kur'ân-ı Hakîmin i'câz-ı mânevîsinin eseri ve inâyet-i Rabbâniyenin bir cilvesi ve kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir.**»(Mektubat sh: 372)

5- «Zannederim ki, o enâniyet-i ilmiyeyi fazla taşıyan zatlar da anladılar ki, **neşrolunan Sözler, hakaik-i Kur'âniyenin birer anahtarı ve o hakaiki inkâr etmeye çalışanların başlarına inen birer elmas kılıçtır.** O ehl-i fazl u kemal ve kuvvetli enâniyet-i ilmiyeyi taşıyan zatlar bilsinler ki; bana değil, Kur'ân-ı Hakîme talebe ve şakird oluyorlar ben de onların bir ders arkadaşıyım. Haydi, farz-ı muhal olarak, ben üstadlık dâvâ etsem, madem şimdi ehl-i imanın tabakatını, **avamdan havassa kadar, maruz kaldıkları evham ve şübehattan kurtarmak çaresini bulduk; o ulema ya daha kolay bir çaresini bulsunlar veyahut bu çareyi iltizam edip ders versinler, taraftar olsunlar.**» (Mektubat sh: 425)

6- «Bu dürûs-u Kur'âniyenin dairesi içinde olanlar, allâme ve müçtehidler de olsalar, vazifeleri, ulûm-u imaniye cihetinde, yalnız yazılan şu Sözlerin şerhleri ve izahlarıdır veya tanzimleridir. Çünkü, **çok emârelerle anlamışız ki, bu ulûm-u imaniyedeki fetvâ vazifesiyle tavzif edilmişiz.** Eğer biri, dairemiz içinde nefsin enâniyet-i ilmiyeden aldığı bir hisle, şerh ve izah haricinde birşey yazsa, soğuk bir muaraza veya nâkıs bir taklidcilik hükmüne geçer. Çünkü, **çok delillerle ve emârelerle tahakkuk etmiş ki, Risale-i Nur eczaları Kur'ân'ın tereşşuhâtıdır;** bizler, taksimü'l-a'mâl kaidesiyle, herbirimiz bir vazife deruhde edip o âb-ı hayat tereşşuhâtını muhtaç olanlara yetiştiriyoruz.» (Mektubat sh: 426)

7- «Tevfik-i İlâhî refiki olan adam, tarikat berzahına girmeden zahirden hakikate geçebilir. Evet, **Kur'ân'dan, hakikat-i tarikati, tarikatsiz feyiz suretiyle gördüm ve bir parça aldım. Ve keza, maksud-u bizzat olan ilimlere ulûm-u âliyeyi okumaksızın îsal edici bir yol buldum.**

Serîüsseyir olan bu zamanın evlâdına, kısa ve selâmet bir tarîki ihsan etmek rahmet-i hâkimenin şânındandır.» (Mesnevî Nuriye sh: 212)

8- «Resâilî'n-Nur dahi gayet yüksek ve derin bir ilim olduğu halde, külfet-i tahsile ve derse çalışmaya ve başka üstaplardan taallüm edilmeye ve müderrisînin ağzından iktibas olmaya muhtaç olmadan, herkes derecesine göre o ulûm-u âliyeyi, meşakkat ateşine lüzum kalmadan anlayabilir, kendi kendine istifade eder, muhakkik bir âlim olabilir.» (Şualar sh: 690)

9- «Bir sene bu risaleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan, bu zamanın mühim, hakikatli bir âlimi olabilir.» (Lem'alar sh: 167)

10- «Onüçüncü Âyet: Sure-i Âl-i İmran'da

(66) وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ

Ondördüncü Âyet: Sure-i Nisa'da

(67) لَكِنَّ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ Bu iki âyet bu asra da hususî bakarlar.

Birincisinin meâli gösteriyor ki: Ehl-i dalâlet müteşabihat-ı Kur'âniyeyi yanlış tevilât ile tahrifine ve şüpheleri çoğaltmasına çalıştığı bir zamanda ilimde rüsuhi bulunan bir taife o müteşabihat-ı Kur'âniyenin hakikî tevillerini beyan edip ve iman ederek o şübehatı izale eder. Bu küllî mânânın her asırda mâsadaıkları ve cüz'iyatları var. Harb-i umumî vasıtasıyla, bin seneden beri Kur'ân aleyhinde terâküm eden Avrupa itirazları ve evhamları âlem-i İslâm içinde yol bulup yayıldılar. O şübehatın bir kısmı fennî şeklini giydi, ortaya çıktı. Bu şübehatı ve itirazları bu zamanda def eden, başta Risalei'n-Nur ve şakirdleri gördüğünden, bu âyet bu asra da baktığından, Risalei'n-Nur ve şakirdlerine remzen bakmakla beraber, ulema-i müteahhirîn

mezhebine göre **اللَّهُ** | da vakfedilmez. O halde makam-ı cifrîsi aynen (68) **نَّ اُنْسَانَ لِيَطْفَى**

|nın makamı gibi 1344 ederek **Resâili'n-Nur** ve

şakirdlerinin meydan-ı mücahede-i mâneviyeye atılmaları tarihine tam tamına tevafukla onları da bu âyetin harîm-i kudsîsinin içine alıyor.» (Şualar sh: 701)

11- «Hem Risalet-in Nur, sair ulemanın eserleri gibi, yalnız aklın ayağı ve nazarıyla ders vermez ve evliya misilli yalnız kalbin keşif ve zevkiyle hareket etmiyor. Belki akıl ve kalbin ittihad ve imtizacı ve ruh ve sair letâifin teavünü ayağıyla hareket ederek evc-i âlâya uçar. Taarruz eden felsefenin değil ayağı, belki gözü yetişmediği yerlere çıkar, hakaik-i imaniyeyi kör gözüne de gösterir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 12)

12- «Eskiden kırk günden tut, tâ kırk seneye kadar bir seyr ü sülûk ile bazı hakaik-i imaniyeye ancak çıkılabılırdi. Şimdi ise, Cenâb-ı Hakkın rahmetiyle, kırk dakikada o hakaik çıkarılacak bir yol bulunsa, o yola karşı lâkayt kalmak elbette kâr-ı akıl değil. İşte, otuz üç adet Sözler, böyle Kur'ânî bir yolu açtığını, dikkatle okuyanlar hükmediyorlar.

Madem hakikat budur. **Esrar-ı Kur'âniyeye ait yazılan Sözler, şu zamanın yaralarına en münasip bir ilâç, bir merhem ve zulûmatın tehacümatına maruz heyet-i İslâmiyeye en nâfi bir nur ve dalâlet vâdilerinde hayrete düşenler için en doğru bir rehber olduğu itikadındayım.**

66 Âl-i İmrân Sûresi, 3:7.

67 Nisâ Sûresi, 4:162.

68 Alâk Sûresi, 96:6.

Bilirsiniz ki, eğer dalâlet cehaletten gelse, izalesi kolaydır. Fakat dalâlet fenden ve ilimden gelse, izalesi müşküldür. Eski zamanda ikinci kısım binde bir bulunuyordu. Bulunanlardan ancak binden biri irşadla yola gelebilirdi. Çünkü, öyleler kendilerini beğeniyorlar. Hem bilmiyorlar, hem kendilerini bilir zannediyorlar. **Cenâb-ı Hak şu zamanda, i'câz-ı Kur'ân'ın mânevî lemeâtından olan malûm Sözlere, şu dalâlet zendekasına bir tiryak hâsiyetini vermiş tasavvurundayım.**» (Mektubat sh: 23)

13- «Size kat'iyen ve çok emarelerle ve kat'î kanaatimle beyan ediyorum ki, gelecek yakın bir zamanda, bu vatan, bu millet ve **bu memleketteki hükûmet, âlem-i İslâma ve dünyaya karşı gayet şiddetle Risale-i Nur gibi eserlere muhtaç olacak mevcudiyetini, haysiyetini, şerefini, mefahir-i tarihiyesini onun ibrazıyla gösterecektir.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 78)

14- «Risale-i Nur dairesinin yakınında bulunan **ehl-i ilim ve ehl-i tarikat ve softî meşrep zatlardan onun cereyanına girmek** ve ilim ve tarikattan gelen eski sermayeleriyle ona kuvvet vermek ve genişlemesine çalışmak ve şakirdlerini teşvik etmek ve bir buz parçası olan enaniyetini, tam bir havuzu kazanmak için o dairedeki âb-ı hayat havuzuna atıp eritmek gerektir ve elzendir. Yoksa, Risale-i Nur'a karşı rakîbâne başka bir çığır açmakla hem o zarar eder, hem bu müstakim ve metin cadde-i Kur'âniyeye bilmeyerek zarar verir, zendekaya bir nevi yardım olur.» (Kastamonu Lâhikası sh: 122)

15- «Eğer enâniyetli ve hodfuruş ise, Risale-i Nur şakirdlerinin metanetlerini kırarlar, **nazarlarını Risale-i Nur'un haricine çekip dağıtırlar. Şimdi çok dikkat ve metanet ve ihtiyat lâzımdır.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 202)

16- «Üstad, muhtelif istidatta olan her ziyaretçinin derece-i fehim ve idrakine göre konuşur, **nazarları Risale-i Nur'a ve hizmet-i imaniyeye çevirir, Risale-i Nur hakikatleriyle imana hizmetin bu millete maddeten ve mânen en büyük menfaatleri temin edeceğini dâvâ ve izah ederdi.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 462)

17- «Üstad Bediüzzaman'ın **a'zamî ihlas, a'zamî sadakat ve a'zamî fedakârlık mânâsını ihtiva eden, gösteren ve işaret eden mesleğini nazara vermek lâzım gelmektedir.** Tâ ki, hizmet-i Nuriyede bulunacak Kur'an Şâkirdleri kıyâmete kadar bu düsturlar müvacehesinde hareket etsinler. Muvaffakiyetin ve rıza-yı İlahiye nâiliyetin, ancak bu suretle mümkün olacağına kat'î kanaat getirsinler.» (Hizmet Rehberi sh: 6)

18- «Çok dikkatle üzerinde durulması, tefekkür edilmesi gereken bedihî bir hakikat vardır ki, o da şudur: Risalelerde, mektublarda, lâhikalarda defalarca yazıldığı gibi mübarek **Üstadımıza müracaat edenler ve ziyarete gelen bütün ziyaretçiler hemen umumiyetle dâima görüyorlardı ki: Üstadımız onların nazarlarını Risale-i Nur'a tevcih ediyordu.** Acaba bunun sırr-ı hikmeti ne idi? Mütemadiyen ne için bu noktada taahhüd yapıyordu?

Evet bu muazzam bir hakikattir. Ve Hazret-i Bediüzzaman'a kâfil bir muazzam hakikatin ifadesidir ki, **dersimizi hakaik-i Kur'aniye ve envar-ı imaniye hazinesi olan Risale-i Nur'dan aldığımız gibi, birbirimizle manevî münasebet, alâka, uhuvvet ve muhabbet düsturlarımızı da hep o Risale-i Nurdan ders alacağız.**

Evet bu zamanda, bu dehşetli ve cihanşümûl hâdiseler hengâmında Kur'an Şakirdleri cüz'i ve küllî, ferdî ve içtimaî bütün ders ve ikazlarını Risale-i Nurla tahsil edeceklerdir. Çünkü, Kur'an'ın bu asra bakan vechesini ve Resul-i Ekrem Aleyhissalatü Vesselam'ın bu zamandaki vezâif-i diniye tavrını küllî bir mânâ ile şimdi, bu suretle Risale-i Nur'la görmüş, anlamış bulunuyoruz.» (Hizmet Rehberi sh: 7)

19- «Risale-i Nur'daki hakaik, nasıllı doğrudan doğruya feyz-i Kur'andan mülhem hakaik-i imaniyedir zaman ve zemine göre değişmez ebedî hakikatlardır. O kudsî hakaikın ders ve tâliminde, neşir ve ilânatında da hizmete taallûk eden irşad, ikaz, teşvik ve tergîbi tazammun eden şu gelecek meseleler de her halde değişmez dersler ve **esastır** ki, Nur Talebeleri hayatın ve hizmetin muhtelif saha ve safhalarında onlardan istifade ederler, müşkilâtlarını giderirler.» (Hizmet Rehberi sh: 9)

Daha bunlar gibi Risale-i Nurun ehemmiyetini ve hizmet hayatında onu me' haz tutmak gerektiğini beyan eden ifadeler, sarihtir ve getirdiği hüküm esas teşkil eder.

Nurcular bu esasa bağlılıkları nisbetinde sağlam, sürekli ve meşru ittifakı sağlarlar.

-----µµµ-----

27- ŞAHSİ DEĞİL, KİTABI ESAS ALMAK

Şahıs merciiyetine bedel, tahkik mesleğinin lâzımı olarak hakaik-ı Kur'aniyeyi câmi' olan Risale-i Nur Külliyyatının esas alınması ve düsturlara tebaiyet:

1- «Üstad Bediüzzaman'ın âzamî ihlâs, âzamî sadakat ve âzamî fedakârlık mânasını ihtiva eden gösteren ve işaret eden mesleğini nazara vermek lâzım gelmektedir. Tâ ki, hizmet-i Nûriyede bulunacak Kur'an Şâkirdleri kıyâmete kadar bu **düsturlar muvacehesinde** hareket etsinler.» (Hizmet Rehberi sh: 6)

2- «Dersimizi Hakaik-ı Kur'âniye ve envar-ı îmâniye hazinesi olan Risale-i Nur'dan aldığımız gibi, birbirimizle mânevî münasebet, alâka, uhuvvet ve muhabbet **düsturlarımızı da hep o Risale-i Nur'dan ders alacağız.**

Evet bu zamanda, bu dehşetli ve cihanşümûl hâdiseler hengâmında Kur'an Şâkirdleri cüz'î ve küllî, ferdî ve içtimaî **bütün ders ve îkazlarını Risale-i Nur'la tahsil edeceklerdir.** Çünkü, Kur'an'ın bu asra bakan vechesini ve Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın bu zamandaki vezaif-i dîniye tavrını küllî bir mâna ile şimdi, bu suretle Risale-i Nur'la görmüş, anlamış bulunuyoruz.» (Hizmet Rehberi sh: 8)

3- «Risale-i Nur'daki hakaik, nasıllı doğrudan doğruya feyz-i Kur'an'dan mülhem hakaik-ı îmâniyedir zaman ve zemine göre değişmez ebedî hakikatlardır. O kudsî hakaikın ders ve tâliminde, neşir ve ilânatında da hizmete taallûk eden irşad, ikaz, teşvik ve tergîbi tazammun eden şu gelecek mes'eleler de herhalde değişmez dersler ve esastır ki, Nur Talebeleri **hayatın ve hizmetin muhtelif saha ve safhalarında onlardan istifade ederler, müşkilâtlarını giderirler.**» (Hizmet Rehberi sh: 9)

Bediüzzaman Hazretleri diyor:

4- «Ben size nisbeten **kardeşim mürşidlik haddim değil.** Üstad da değilim, belki **ders arkadaşım.** Ben sizin, kusurâtıma karşı şefkatkârâne dua ve himmetlerinize muhtacım. Benden himmet beklemeniz değil, bana himmet etmenize istihkakım var. Cenab-ı Hakkın ihsan ve keremiyle sizlerle gayet kudsî ve gayet ehemmiyetli ve gayet kıymettar ve her ehl-i imana menfaatli bir **hizmette taksimü'l-mesâi** kaidesiyle iştirak etmişiz.

...**Risale-i Nur'un talimatı dairesinde** ve bizlere bahşettiği hizmet noktasında feyizli makamlara kanaat etmeliyiz. Haddinden fazla fevkalâde hüsn-ü zan ve müfritane **âlî makam vermek yerine,** fevkalâde **sadakat ve sebat** ve müfritane **irtibat** ve **ihlâs** lâzımdır. Onda te-

rakki etmeliyiz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 89)

5- «Bu asrın ehemmiyetli ve mânevî ve ilmî bir mürşidi olan Risalet-in Nur'un heyet-i mecmuası...» (Kastamonu Lâhikası sh: 10)

6- «Bu durûs-u Kur'âniyenin dairesi içinde olanlar, allâme ve müçtehidler de olsalar, vazifeleri, ulûm-u imaniye cihetinde, yalnız yazılan şu Sözlere şerhleri ve izahlarıdır veya tanzimleridir. Çünkü, çok emârelerle anlamışız ki, bu ulûm-u imaniyedeki fetvâ vazifesiyle tavzif edilmişiz. Eğer biri, dairemiz içinde nefsin enâniyet-i ilmiyeden aldığı bir hisle, şerh ve izah haricinde birşey yazsa, soğuk bir muaraza veya nâkıs bir taklitçilik hükmüne geçer. Çünkü, çok delillerle ve emârelerle tahakkuk etmiş ki, **Risale-i Nur eczaları Kur'ânın tereşşuhâtıdır;** bizler, taksimü'l-a'mâl kaidesiyle, herbirimiz bir vazife deruhte edip o âb-i hayat tereşşuhâtını muhtaç olanlara yetiştiriyoruz!..» (Mektubat sh: 426)

7- «Yazılan Sözlere tasavvur değil, tasdikdir. Teslim değil, imandır. Marifet değil, şehadettir, şuhuddur. Taklid değil, tahkiktir. İltizam değil, iz'andır. Tasavvuf değil, hakikattir. Dâvâ değil, dâvâ içinde bürhandır.» (Mektubat sh: 376)

8- «Hem Kur'an-ı Hakîm lisanıyla

أَفَلَا تَعْقُلُونَ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ أَفَلَا يَتَفَكَّرُونَ gibi kudsî havaleler ile akli istişhad ediyor ve

ikaz ediyor ve akla havale ediyor, **tahkike sevk ediyor.** Onun ile, ehl-i ilim ve ashab-ı akla, din namına makam veriyor, ehemmiyet veriyor. Katolik mezhebi gibi akli azletmiyor, ehl-i tefekkürü susturmuyor, **körü körüne taklid istemiyor.»** (Mektubat sh: 436)

9- «وَتِلْكَ حُرُوفُ النُّورِ فَاجْمَعْ حَوَاصَّهَا وَحَقِّقْ مَعَانِيَهَا بِهَا الْخَيْرُ تَمَّتْ»

Yani, “İşte, Risale-i Nur'un sözleri, harfleri ki, onlara işaretler eyledik. **Sen onların hassalarını topla ve mânâlarını tahkik eyle.** Bütün hayır ve saadet onlarla tamam olur” der. “Harflerin **mânâlarını tahkik et**” karinesiyle mânâyı ifade etmeyen hecaî harfler murad olmayıp, belki kelimeler mânâsındaki “**Sözlere**” **namıyla risaleler muraddır.»** (Şualar sh: 298)

10- «Vakta ki mazi derelerinde hükümferma olan garaz ve husumet ve meylü't-tefevvuku tevliid eden hissiyat ve müyûlât ve kuvvet idi. O zamanın ehlini irşad için iknaiyat-i hitabiye kâfi idi. Zira hissiyatı okşayan ve müyûlâta tesir ettiren, müddeâyı müzeyyene ve şâşalandırmak veyahut hâile veya kuvve-i belâgatle hayale me'nus kılmak, bürhanın yerini tutardı. Fakat bizi onlara kıyas etmek, hareket-i ric'iyeye ile o zamanın köşelerine sokmak demektir. Herbir zamanın bir hükmü var. **Biz delil isteriz tasvir-i müddeâ ile aldanmayız.**

...Biz ehl-i haliz, namzed-i istikbaliz. Tasvir ve tezyin-i müddeâ, zihnimizi işbâ' etmiyor. **Bürhan isteriz.»** (Muhakemat sh: 36)

11- «Ben vaizleri dinledim nasihatleri bana tesir etmedi. Düşündüm. Kasâvet-i kalbimden başka üç sebep buldum:

Birincisi: Zaman-ı hâzırâyı zaman-ı sâlifeye kıyas ederek yalnız tasvir-i müddeâyı parlak ve mübalâğalı gösteriyorlar. **Tesir ettirmek için isbat-ı müddeâ ve müteharri-i hakikati iknâ lâzım iken,** ihmal ediyorlar.

İkincisi: Birşeyi terğib veya terhib etmekle ondan daha mühim şeyi tenzil edeceklerinden, muvazene-i şeriatı muhafaza etmiyorlar.

Üçüncüsü: Belâgatın muktezası olan, hale mutabık, yani ilcaat-ı zamana muvafık, yani teşhis-i illete münasib söz söylemezler. **Güya insanları eski zaman köşelerine çekiyorlar, sonra konuşuyorlar.»** (Divan-ı Harbi Örfi sh: 80)

12- «Evet, bu asrın dehşetine karşı taklidî olan itikadın istinad kal’aları sarsılmış ve uzaklaşmış ve perdelenmiş olduğundan; her mü’min, tek başıyla dalâletin cemaatle hücumuna mukavemet ettirecek gayet kuvvetli bir iman-ı tahkikî lâzımdır ki dayanabilsin. Risale-i Nur, bu vazifeyi en dehşetli bir zamanda ve en lüzumlu nazik bir vakitte, herkesin anlayacağı bir tarzda, hakaik-i Kur’âniye ve imaniyenin en derin ve en gizlilerini gayet kuvvetli bürhanlarla isbat ederek; **o iman-ı tahkikîyi taşıyan hâlis ve sâdik şakirdleri dahi**, buldukları kasaba, karye ve şehirlerde, –hizmet-i imaniye itibarıyla– **âdetâ birer gizli kutup** gibi, mü’minlerin mânevî birer nokta-i istinadı olarak, bilinmedikleri ve görünmedikleri ve görüşülmedikleri halde, kuvve-i mâneviye-i itikadları cesur birer zâbit gibi, kuvve-i mâneviyeyi ehl-i imanın kalblerine verip mü’minlere mânen mukavemet ve cesaret veriyorlar.» (Mektubat sh: 466)

13- «Acaba bu yirmi sene zarfında imân-ı tahkikîyi pek kuvvetli bir surette bu vatanda neşreden **Risale-i Nur olmasaydı**; bu dehşetli asırda, acib inkılâb ve infilâklarda bu mübarek vatan, Kur’ânını ve imanını dehşetli sadmelerden tam muhafaza edebilir miydi?» (Mektubat sh: 482)

14- «Evet, komünist perdesi altında anarşistliğin, emniyet-i umumiye bozmaya dehşetli çalışmasına karşı, **Risale-i Nur ve şakirdleri iman-ı tahkikî kuvvetiyle bu vatanın her tarafında o müthiş ifsadı durduruyor ve kırıyor»** (Lem’alar sh: 261)

15- «Madem, bin seneden beri iman ve Kur’ân aleyhinde teraküm eden Avrupa feylesoflarının itirazları ve şüpheleri yol bulup ehl-i imana hücum ediyor. Ve bir saadet-i ebediyenin ve bir hayat-ı bâkiyenin ve bir Cennet-i daimenin anahtarı, medarı, esası olan er-kân-ı imaniyeyi sarsmak istiyorlar. Elbette **herşeyden evvel imanımızı taklidden tahkike çevirip** kuvvetlendirmeliyiz.» (Şualar sh: 166)

16- «Hem âyat-ı Kur’âniye başlarında ve âhirlerinde beşeri aklına havale eder, “Aklına bak” der. “Fikrine, kalbine müracaat et, meşveret et, onunla görüş ki, bu hakikati bilesin” diyor.

Meselâ, bakınız, o âyetlerin başında ve âhirlerinde diyor ki: “Neden bakmıyorsunuz? İbret almıyorsunuz? Bakınız ki, hakikati bilesiniz.” “Biliniz” ve “Bil” hakikatine dikkat et. “Acaba neden beşer bilemiyorlar, cehl-i mürekkebe düşüyorlar? Neden taakkul etmiyorlar, divaneliğe düşerler? Neden bakmıyorlar, hakkı görmeye kör olmuşlar? Neden insan sergüzeşt-i hayatında, hâdisat-ı âlemden tahattur ve tefekkür etmiyor ki, istikamet yolunu bulsun? Neden tefekkür ve tedebbür ve aklen muhakeme etmiyorlar, dalâlete düşüyorlar? Ey insanlar, ibret alınız! Geçmiş kurunlardan ibret alıp gelecek mânevî belâlardan kurtulmaya çalışınız” mânâsında gelen âyetlerin bu cümlelerine kıyasen, **çok âyetlerde beşeri aklına, fikriyle meşverete havale ediyor.**

Ey bu Câmi-i Emevîdeki kardeşlerim gibi âlem-i İslâmın cami-i kebirinde olan kardeşlerim! Siz de ibret alınız. Bu kırk beş senedeki bu dehşetli hadisattan ibret alınız. Tam aklınızı başınıza alınız, **ey mütefekkir ve akıl sahibi ve kendini münevver telâkki edenler!**

Hâsıl-ı kelâm: Biz Kur’ân şakirdleri olan Müslümanlar, **bürhana tâbi oluyoruz, akıl ve fikir ve kalbimizle** hakaik-i imaniyeye giriyoruz. Başka dinlerin bazı efradları gibi ruhbanları taklid için bürhanı bırakmıyoruz. Onun için **akıl ve ilim ve fen hükmettiği istikbalde, elbette bürhan-ı aklıye istinad eden ve bütün hükümlerini akla tesbit ettiren Kur’ân**

hükmedecek.» (Hutbe-i Şâmiye sh: 26)

17- «Mânevî bir elektrik olan Resâilî'n-Nur dahi gayet yüksek ve derin bir ilim olduğu halde, külfet-i tahsile ve derse çalışmaya ve **başka üstadlardan taallüm edilmeye ve müderrisînin ağzından iktibas olmaya muhtaç olmadan, herkes derecesine göre o ulûm-u âliyyeyi, meşakkat ateşine lüzum kalmadan anlayabilir, kendi kendine istifade eder, muhakkik bir âlim olabilir.»** (Şualar sh: 690)

18- «Hiçbir müfsid ben müfsidim demez. Daima suret-i haktan görünür. Yahut bâtlı hak görür. Evet, kimse demez ayranım ekşidir. Fakat **siz mihenge vurmadan almayınız.** Zira çok silik söz ticarete geziyor. Hattâ **benim sözümü de, ben söylediğim için hüsn-ü zan edip tamamını kabul etmeyiniz.** Belki ben de müfsidim. Veya bilmediğim halde ifsad ediyorum. Öyleyse, her söylenen sözün kalbe girmesine yol vermeyiniz. İşte, size söylediğim sözler hâlin elinde kalsın, **mihenge vurunuz.** Eğer altın çıktıysa kalbde saklayınız. Bakır çıktıysa, çok gıybeti üstüne ve bedduayı arkasına takınız, bana reddediniz, gönderiniz.» (Münazarat sh: 14)

19- «**Hattâ Said de –el'iyâzü billâh– Risale-i Nur'un aleyhine dönse,** bizim sadakatimiz ve alâkımızı inşaallah sarsmayacak» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 125)

20- «S– Bir büyük adama ve bir veliye ve bir şeyhe ve bir **büyük âlime karşı nasıl hür olacağız?** Onlar meziyetleri için bize tahakküm etmek haklarıdır. Biz onların faziletlerinin esiriyiz.

C – Velâyetin, şeyhliğin, **büyükülüğün şe'ni tevazu ve mahviyettir, tekebbür ve tahakküm değildir.** Demek, tekebbür eden sabiyy-i müteşeyyihtir. Siz de büyük tanımayınız.» (Münazarat sh: 23)

21- «İlm-i mantıkta “kaziye-i makbule” tâbir ettikleri, yani **büyük zatların delilsiz sözlerini kabul etmektir** mantıkça yakîn ve kat'iyeti ifade etmiyor, belki zann-ı galible kanaat verir. İlm-i mantıkda bürhan-ı yakînî, hüsn-ü zanna ve makbul şahıslara bakmıyor, cerh edilmez delile bakar ki, bütün Risale-i Nur hüccetleri, bu bürhan-ı yakînî kısmındadır.

Çünkü, ehl-i velâyetin amel ve ibadet ve sülûk ve riyazetle gördüğü hakikatler ve perdeler arkasında müşahede ettikleri hakaik-i imaniye, aynen onlar gibi, **Risale-i Nur, ibadet yerinde, ilim içinde hakikate bir yol açmış; sülûk ve evrad yerinde, mantıkî bürhanlarla ilmî hüccetler içinde hakikatü'l-hakaik yol açmış ve ilm-i tasavvuf ve tarikat yerinde, doğrudan doğruya ilm-i kelâm içinde ve ilm-i akîde ve usûlü din içinde bir velâyet-i kübrâ yolunu açmış ki,** bu asrın hakikat ve tarikat cereyanlarına galebe çalan felsefî dalâletlere galebe ediyor, meydandadır.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 91)

22- «Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi ve o şahs-ı mânevîyi temsil eden **has şakirdlerinin şahs-ı mânevîsi “Ferid” makamına** mazhar oldukları için, değil hususî bir memleketin kutbu, belki ekseriyet-i mutlakayla Hicaz'da bulunan kutb-u âzâmın tasarrufundan hariç olduğunu ve onun hükmü altına girmeye mecbur değil.» (Kastamonu Lâhikası sh: 196)

23- «İstibdad-ı hissiyatın seyyielerindendir ki: Mesalik ve mezahibi ikame edecek, galiben taassub veya taddil-i gayr veya safsata idi. Halbuki üçü de nazar-ı şeriatta mezmum ve uhuvvet-i İslâmiyeye ve nisbet-i hemeinsiyeye ve teâvün-ü fitrîye münafidir. Hattâ o derece oluyor, bunlardan biri taassub ve safsatasını terk ederek nâsın icmâ ve tevatürünü tasdik ettiği gibi, birden mezheb ve mesleğini tebdil etmeye muztar kalıyor. Halbuki, **taassub yerinde hak ve safsata yerinde bürhan ve taddil-i gayr yerinde tevfik ve tatbik ve istişare ederse, dünya birleşse, hak olan mezheb ve mesleğini bir parça tebdil edemez. Nasıl ki, zaman-ı saâdette ve Selef-i Salihîn zamanlarında hükümfermâ hak ve bürhan ve akıl ve meşveret**

olduklarından, şükûk ve şübehatın hükümleri olmazdı.

Kezalik görüyoruz ki: Fennin himmetiyle, zaman-ı halde filcümle, inşaallah **istikbalde bitamamihî hüküfermâ**, kuvvete bedel **hak** ve safsataya bedel **bürhan** ve tab'a bedel **akıl** ve hevâya bedel **hüdâ** ve taassuba bedel **metanet** ve garaza bedel **hamiyet** ve müyûlât-ı nefsanîyeye bedel **temayülât-ı ukul** ve hissiyata bedel **efkâr** olacaklardır. Karn-ı evvel ve sanî ve sâlis'teki gibi ve beşinci karn'a kadar filcümle olduğu gibi. Beşinci asırdan şimdiye kadar kuvvet hakkı mağlub eylemişti.

Saltanat-ı efkârın icrâ-yı hasenesindendir ki: Hakaik-i İslâmiyetin güneşi, evham ve hayalât bulutlarından kurtulmuş, her yeri tenvire başlamıştır. **Hattâ dinsizlik bataklığında taaffün eden adamlar dahi o ziya ile istifadeye başlamışlardır.**

Hem de meşveret-i efkârın mehasinindendir ki: Makasîd ve mesalik, **bürhan-ı kâtî**' üzerine **teessüs** her kemale mümidd olan **hak-ı sabitle hakaikî rabteylemesidir**. Bunun neticesi: Batıl, hak suretini giymekle efkârı aldatmaz.» (Muhakemat sh:37)

24- «Kur'ânın zincirini muhkem tut. Onun sözüne kulak ver. Başkaları seni aldatmasın. Şu zamanın gafil sarhoşları içinde seni, terk-i şaire ve medeniyet-i dünyaya davet edenlere de ki: “Hey sersem gafiller! Benim halim sizi dinlemeye müsait değil.» (Nurun İlk Kapısı sh: 143)

Daha bunun gibi tesbiti mümkün beyanlardan açıkça görülür ki: Risale-i Nur mesleğinde taklit değil tahkik esastır ve akılları ta'lim, kalbleri irşad ve tenvir eden hakaik-i Kur'aniye asıl mürşid ve mercidir.

-----μμμ-----

28- ÂL-İ BEYT'E MUHABBET ESASI

1- «Üçüncü Nükte

اَلْمَوَدَّةُ فِي الْقُرْبَىٰ âyetinin bir kavle göre mânâsı: “Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü

Vesselâm, vazife-i risaletin icrasına mukabil ücret istemez yalnız **Âl-i Beytine meveddeti istiyor.**”

Eğer denilse: “Bu mânâyâ göre, karâbet-i nesliye cihetinden gelen bir fayda gözetilmiş görünüyor. Halbuki, (69) اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ sırrına binaen, karâbet-i nesliye değil, belki kurbîyet-i İlâhiye noktasında vazife-i risalet cereyan ediyor.”

Elcevap: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, gayb-âşinâ nazarıyla görmüş ki, Âl-i Beyti, âlem-i İslâm içinde bir şecere-i nuraniye hükmüne geçecek. Âlem-i İslâmın bütün tabakatında, kemâlât-ı insaniye dersinde rehberlik ve mürşidlik vazifesini görececek zatlar, ekseriyet-i mutlaka ile, Âl-i Beytten çıkacak. Teşehhüddeki, ümmetin âl hakkındaki duası ki,

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

⁶⁹ Hucurat Sûresi, 49:13.

كَمَا صَلَّيْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ

dir, makbul olacağını keşfetmiş.

Yani, nasıl ki millet-i İbrahimiyyede ekseriyet-i mutlaka ile nuranî rehberler Hazret-i İbrahim'in (A.S.) âlinden, neslinden olan enbiya olduğu gibi ümmet-i Muhammediyede de (A.S.M.), vezâif-i azîme-i İslâmiyyette ve ekser turuk ve mesâlikinde, enbiya-yı Benî İsrail gibi, aktâb-ı Âl-i Beyt-i Muhammediyeyi (A.S.M.) görmüş.

Onun için, **قُلْ** **أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا** **إِنَّ الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ** demesiyle emrolunarak, **Âl-i Beyte karşı ümmetin meveddetini istemiş.**

Bu hakikati teyid eden diğer rivayetlerde ferman etmiş:

“**Size iki şey bırakıyorum onlara temessük etseniz necat bulursunuz: biri Kitabullah, biri Âl-i Beytim.**”⁽⁷⁰⁾ Çünkü, Sünnet-i Seniyyenin menbaı ve muhafızı ve her cihetle iltizam etmesiyle mükellef olan, Âl-i Beyttir.

İşte bu sırta binaendir ki, Kitap ve Sünnete ittibâ ünvanıyla bu hakikat-i hadîsiye bildirilmiştir. Demek Âl-i Beytten, vazife-i risaletçe muradı, Sünnet-i Seniyyesidir. Sünnet-i Seniyyeye ittibâi terk eden, hakikî Âl-i Beytten olmadığı gibi, Âl-i Beyte hakikî dost da olamaz.

Hem ümmetini Âl-i Beytin etrafında toplamak arzusunun sırrı şudur ki: Zaman geçtikçe Âl-i Beyt çok tekessür edeceğini izn-i İlâhî ile bilmiş ve İslâmiyet zaafa düşeceğini anlamış. O halde, gayet kuvvetli ve kesretli bir cemaat-i mütesânide lâzım ki, âlem-i İslâmın terakkiyât-ı mâneviyesinde medar ve merkez olabilsin. İzn-i İlâhî ile düşünmüş ve ümmetini Âl-i Beyti etrafına toplamasını arzu etmiş.

Evet, Âl-i Beytin efradı ise, itikad ve iman hususunda sairlerden çok ileri olmasa da, yine teslim, iltizam ve taraftarlıkta çok ileridedirler. Çünkü İslâmiyete fitraten, neslen ve cibilliyeten taraftardır. Cibillî taraftarlık zayıf ve şansız, hattâ haksız da olsa bırakılmaz. Nerede kaldı ki, gayet kuvvetli, gayet hakikatli, gayet şanlı bütün silsile-i ecdadı bağlandığı ve şeref kazandığı ve canlarını feda ettikleri bir hakikate taraftarlık, ne kadar esaslı ve fitrî olduğunu bilbedâhe hisseden bir zat, hiç taraftarlığı bırakır mı? Ehl-i Beyt, işte bu şiddet-i iltizam ve fitrî İslâmiyet cihetiyle, din-i İslâm lehinde ednâ bir emâreyi kuvvetli bir bürhan gibi kabul eder. Çünkü fitrî taraftardır. Başkası ise, kuvvetli bir bürhan ile sonra iltizam eder.» (Lem'alar sh: 21)

2- «Risale-i Nur'un üstadı ve Risale-i Nur'a Celcelutiye Kasidesinde rumuzlu işaretleriyle pek çok alâkadarlık gösteren ve benim hakaik-i imaniyyede hususî üstadım, İmam-ı Ali'dir (r.a.).

Ve ⁽⁷¹⁾ **قُلْ** **أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا** **إِنَّ الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ** âyetinin nassıyla, **Âl-i Beytin**

muhabbeti, Risale-i Nur'da ve mesleğimizde bir esastır ve Vehhâbilik damarı, hiçbir cihette Nur'un hakikî şakirdlerinde olmamak lâzım geliyor.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 204)

⁷⁰ Tirmizî, Menâkıb: 31; Müsned, 3:14, 17, 26.

⁷¹ Şûrâ Sûresi, 42:23.

3- «Nur şakirdlerinin üstadı İmam-ı Ali Radıyallahu Anh'tır ve **Nur'un mesleğinde hubb-u Âl-i Beyt esastır.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 242)

4- «Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, vahye istinaden, herbir asırda kuvve-i mâneviye-i ehl-i imanı muhafaza etmek için, hem dehşetli hadiselerde ye'se düşmemek için, hem **âlem-i İslâmiyetin bir silsile-i nuraniyesi olan Âl-i Beytine ehl-i imanı mânevî raptetmek** için Mehdîyi haber vermiş.» (Mektubat sh: 95)

5- «O hadisin ve Süfyan ve Mehdî hakkındaki hadislerin⁽⁷²⁾ ifade ettikleri mânâ budur ki:

Âhırzamanda, dinsizliğin iki cereyanı kuvvet bulacak:

Birisi: Nifak perdesi altında risalet-i Ahmediyeyi (A.S.M.) inkâr edecek, Süfyan namında müthiş bir şahıs, ehl-i nifakın başına geçecek, şeriat-ı İslâmiyenin tahribine çalışacaktır. Ona karşı, **Âl-i Beyt-i Nebevînin silsile-i nuranîsine bağlanan ehl-i velâyet ve ehl-i kemâlin** başına geçecek, Âl-i Beytten Muhammed Mehdî isminde bir zât-ı nuranî, o Süfyanın şahs-ı mânevîsi olan cereyan-ı münafıkaneyi öldürüp dağıtacaktır.» (Mektubat sh: 56)

6- «Felillâhilhamd,

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

duası –umum ümmet, umum namazında, günde beş defa tekrar ettikleri bu dua– bilmüşahede kabul olmuştur ki, Âl-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm, Âl-i İbrahim Aleyhisselâm gibi öyle bir vaziyet almış ki, umum mübarek silsilelerin başında, umum aktar ve âsârın mecmalarında o nuranî zatlar kumandanlık ediyorlar.^(HAŞİYE) Ve öyle bir kesrettedirler ki, o kumandanların mecmuu, muazzam bir ordu teşkil ediyorlar. Eğer maddî şekle girse ve bir tesanüdle bir fırka vaziyetini alsalar, İslâmiyet dinini milliyet-i mukaddese hükmünde rabita-i ittifak ve intibah yapsalar, hiçbir milletin ordusu onlara karşı dayanamaz. İşte, o pek kesretli o muktedir ordu, Âl-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâmdır ve Hazret-i Mehdînin en has ordusudur.

Evet, bugün tarih-i âlemde hiçbir nesil, şecere ile ve senetlerle ve an'ane ile birbirine muttasıl ve en yüksek şeref ve âli hasep ve asil neseple mümtaz hiçbir nesil yoktur ki, Âl-i Beytten gelen seyyidler nesli kadar kuvvetli ve ehemmiyetli bulunsun. Eski zamandan beri bütün ehl-i hakikatin firkaları başında onlar ve ehl-i kemâlin namdar reisleri yine onlardır. Şimdi de, kemiyeten milyonları geçen bir nesl-i mübarektir. Mütenebbih ve kalbleri imanlı ve muhabbet-i Nebevî ile dolu ve cihandeger şeref-i intisabıyla serfirazdırlar. Böyle bir cemaat-i azîme içindeki mukaddes kuvveti tehyiç edecek ve uyandıracak hâdisât-ı azîme vücuda geliyor. Elbette o kuvvet-i azîmedeki bir hamiyet-i âliye feveran edecek ve Hazret-i Mehdî başına geçip tarik-i hak ve hakikate sevk edecek. Böyle olmak ve böyle olmasını, bu kıştan sonra baharın gelmesi gibi, âdetullahtan ve rahmet-i İlâhiyeden bekleriz ve beklemekte haklıyız.» (Mektubat sh: 440)

⁷² Mehdî ve Süfyan hakkındaki hadis kaynakları için bkz. Risale-i Nur'un Kudsî Kaynakları (Hazırlayanlar)

HAŞİYE: Hattâ onlardan bir tanesi olan **Seyyid Ahmed es-Sünûsî**, milyonlar müride kumandanlık ediyor. **Seyyid İdris** gibi diğer bir zat, yüz binden fazla Müslümanlara kumandanlık ediyor. **Seyyid Yahyâ** gibi bir başka seyyid, yüz binler adamlara emirlik ediyor, ve hâkezâ... Bu seyyidler kabilesinin efradlarında böyle zâhirî kahramanlar çok olduğu gibi, **Seyyid Abdülkadir-i Geylânî**, **Seyyid Ebu'l-Hasen-i Şâzefî**, **Seyyid Ahmed-i Bedevî** gibi mânevî kahramanların kahramanları dahi varlarmış. (Müellif)

7- «Bu defaki sualinizin iki ciheti var: Biri; sırr-ı Âl-i Abâ ciheti ki, o sırdır. Ben o sırrın ehli değilim ki, cevap vereyim, yahut herbir sırrın izharı kaleme gelmez. Çünkü Hakikat-ı Muhammediyenin bir cilvesi, o Âl-i Abâ'da tezahür ediyor. İkinci cihet-i zahirîsi ise zahirdir. Ezcümle: Sahih-i Müslim'de Ümm-ül Mü'minîn Âişe-i Sıddıka (R.A.)'dan mervîdir ki, demiş:

خَرَجَ النَّبِيُّ غَدَاةً غَدٍ وَعَلَيْهِ مِرٌّ مُرَجَلٌ مِنْ شَعْرِ أَسْوَدَ

فَجَاءَ الْحَسَنُ فَأَدْخَلَهُ فِيهِ ثُمَّ جَاءَ الْحُسَيْنُ فَأَدْخَلَهُ

ثُمَّ جَاءَ ° فَاطِمَةُ فَأَدْخَلَهَا ثُمَّ جَاءَ عَلِيٌّ فَأَدْخَلَهُ ثُمَّ قَالَ :

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا (73)

İşte bu Hadîs-i Şerif gibi, Kütüb-ü Sitte-i Sahiha'da bu mealde kesretli hadîsler vardır ki Âl-i Abâ'yı gösterir. Bir zât def'-i beliyat için istişfa' (اِسْتِشْفَاءٌ) ve istişfa' (اِسْتِشْفَاٌ °) için böyle demiş:

لِي خَمْسَةً أُطْفِئُ بِهَا نَارَ الْوَبَاءِ الْخَاطِمَةِ

«الْمُصْطَفَى وَالْمُرْتَضَى وَابْنَاهُمَا وَالْفَاطِمَةَ (74)» (Barla Lâhikası sh: 344)

8- «Eğer denilse: “Âl-i Beyte muhabbeti Kur’ân emrediyor. Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm çok teşvik etmiş. O muhabbet, Şîalar için belki bir özür teşkil eder. Çünkü, ehl-i muhabbet bir derece ehl-i sekirdir. Niçin Şîalar, hususan Râfıziler o muhabbetten istifade etmiyorlar, belki işaret-i Nebeviye ile o fart-ı muhabbete mahkûmdurlar?”

Elcevap: Muhabbet iki kısımdır.

Biri: Mânâ-yı harfiyle, yani Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm hesabına, Cenâb-ı Hak namına, Hazret-i Ali ile Hasan ve Hüseyin ve Âl-i Beyti sevmektir. Şu muhabbet, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın muhabbetini ziyadeleştirir, Cenâb-ı Hakkın muhabbetine vesile olur. Şu muhabbet meşrudur, ifratı zarar vermez, tecavüz etmez, başkalarının zemmini ve adâvetini iktiza etmez.

İkincisi: Mânâ-yı ismiyle muhabbettir. Yani bizzat onları sever. Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâmı düşünmeden, Hazret-i Ali'nin kahramanlıklarını ve kemâlini ve Hazret-i Hasan ve Hüseyin'in yüksek faziletlerini düşünüp sever. Hattâ Allah'ı bilmese de, Peygamberi tanımasa da, yine onları sever. Bu sevmek, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın muhabbetine ve Cenâb-ı Hakkın muhabbetine sebebiyet vermez. Hem ifrat olsa, başkaların zemmini ve adâvetini iktiza eder.

İşte, işaret-i Nebeviye ile, Hazret-i Ali hakkında ziyade muhabbetlerinden, Hazret-i Ebu Bekri's-Sıddık ile Hazret-i Ömer'den teberri ettiklerinden, hasârete düşmüşler. Ve o menfi muhabbet, sebab-i hasârettir.» (Mektubat sh: 106)

73 Müslim, Fadâilü's-Sahâbe: 61, hadis no: 2424.

74 Mecmuatü'l-Ahzâb, 3:505.

Âli Beyt'e hürmet ve muhabbetin lüzumunu ifade eden ve kısmen nakledilen mezkûr sarih beyanların hükmü muhkemdir ve bu muhabbet ve hürmet Risale-i Nurda bir esastır.

-----μμμ-----

29- HASLAR DAİRESİNİN VARLIĞI RİSALE-İ NUR'DA ESASTIR

(Vakfî Hayat Esasına Bakınız)

Risale-i Nur mesleğinde ve hizmet hayatında "dar daire" ve "haslar dairesi" tabir edilen birinci iman hizmeti dairesinde hizmet edenlerin varlığı muhafaza edilip devam etmesi, değişmez bir hususiyettir.

Evet, Risale-i Nurda iman, şeri'at, hayat tabir edilen üç vazifeden birinci iman hizmetini esas alanlar, medreseler bünyesinde ve irtibatında haslar dairesini teşkil ederler.

Risale-i Nur eserlerinde haslar dairesinin varlığını ifade eden ve erkânlar, vârisler, nâşirler, sâhipler ve has talebeler gibi tabirlerle nazara verilen ve birinci iman hizmetine bakan beyanlardan bazı kısımlar buraya alınmıştır.

En birinci vazife olan iman hizmetinin has dairesinde, saff-ı evvel makamını kazanan merhum Hulusî ve Sabrî Ağabeylerin haslar dairesindeki iman hizmetinde derece-i alâkalarını nazara verip bu hizmete teşvik eden Üstad Bediüzzaman Hazretleri diyor ki:

1- «Bu iki zat hakikî talebelerimden ve ciddî arkadaşlarımdan ve hizmet-i Kur'ân'da arkadaşlarım içinde **talebelik ve kardeşlik ve arkadaşlığın** üç hassası var ki, bu iki zat üçünde de birinciliği kazanmışlar.

Birinci hassa: Bana mensup herşeye malları gibi tesahup ediyorlar. Bir Söz yazılsa, kendileri yazmış ve telif etmiş gibi zevk alıyorlar, Allah'a şükrediyorlar. Adeta cesetleri muhtelif, ruhları bir hükmünde, hakikî manevî vereselerdir.

İkinci hassa: Bütün makasıd-ı hayatiye içinde en büyük, en mühim maksatları, **o nurlu Sözler vasıtasıyla Kur'ân'a hizmet biliyorlar**. Dünya hayatının netice-i hakikiyesinin ve dünyaya gelmekteki vazife-i fitriyelerinin en mühimi, **hakaik-i imaniyeye hizmet** olduğunu telâkkileridir.

Üçüncü hassa: Ben kendi nefsimde tecrübe ettiğim ve eczahane-i mukaddese-i Kur'âniyeden aldığım ilâçları, onlar da kendi yaralarını hissedip o ilâçları merhem suretinde tecrübe ediyorlar. Aynı hissiyatımla mütehassis oluyorlar. Ve **ehl-i imanın imanlarını muhafaza etmek gayreti, en yüksek derecede taşımaları** ve ehl-i imanın kalbine gelen şübehat ve evhamdan hasıl olan yaraları tedavi etmek iştiyakı, yüksek bir derece-i şefkatte hissetmeleridir.» (Barla Lâhikası sh: 21)

Risale-i Nur'a haslar gibi sahib çıkılması için yapılan teşvik:

2- «Isparta kahramanları gibi, Konya'nın mübarek âlimleri Risale-i Nur'a sahip çıktıklarından, daha dünyaca, vazife-i Nuriyeye bir endişem kalmadı. O mübarek ve kuvvetli ellere Risale-i Nur'u emanet edip rahat-ı kalb ile kabrime gidebilirim.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 129)

Yine haslar dairesini teşkil eden talebeliğin şartları ve hususiyetleri hakkında şu izahat

veriliyor:

3- «Talebeliğin hâssası şudur ki: Yazılan Sözlere kendi malı gibi sahip olmalıdır. Kendisi telif etmiş ve yazmış nazarıyla bakıp neşrine ve ehil olanlara iblâğına çalışmaktır...

Bir talebe, yüz dosta müreccahtır. Sözler namındaki envâr-ı Kur'âniye ise, en mühim ibadet olan ibadet-i tefekkürîye nev'indedir. **Şu zamanda en mühim vazife, imana hizmettir.** İman saâdet-i ebediyenin anahtarıdır.» (Barla Lâhikası sh: 328)

4- «Ben öldüğümde sizi arkamda vâris bırakarak ferahla kedersiz kabrime girmek Rahmet-i İlâhiyeden ümid ederim.» (Barla Lâhikası sh: 115)

5- «Abdurrahman'ın vazifesi de size ilâve edildi. O benim hakikî bir vârisim idi. Yazdıklarımı ve malımı kendi malı telâkki ederdi, öyle de sahip oluyordu. Sen de bundan sonra yazı ve sözleri, senin hocanın yazısı diye tutma kendi malın ve senin sözlerindir bil, öyle sahip ol. Hakkı Efendiye söyle ki, o da kardeşim Abdülmecid yerinde kendini anlasın ve onun vazifesiyle mükellef olduğunu bilsin.» (Barla Lâhikası sh: 249)

6- «Kardeşin hassası ve şartı şudur ki: Hakikî olarak Sözlerin neşrine ciddî çalışmakla beraber, beş farz namazını edâ etmek, yedi kebâiri işlememektir.

Talebeliğin hassası ve şartı şudur ki: Sözleri kendi malı ve telifi gibi hissedip sahip çıksın ve en mühim vazife-i hayatiyesini onun neşir ve hizmeti bilsin.» (Mektubat sh: 344)

Hizmet-i imaniyeyi yüklenen has daire heyeti:

7- «Senin hakikat-i rüya nev'inden olan vakıalar, o hakikatin temessülâtıdır. Şöyle ki:

O vâsi meydanlık, âlem-i İslâmiyettir. Meydanlığın nihayetindeki mescid, Isparta vilâyetidir. Etrafı bulanık, çamurlu su, hal ve zamanın sefâhet ve atâlet ve bid'atlar bataklığıdır. Sen selâmetle, bulaşmadan, sür'atle mescide eriştiğin, herkesten evvel envâr-ı Kur'âniyeye sahip çıkıp, kalbini bozmadan sağlam kaldığına işaretler. Mesciddeki küçük cemaat ise, **Hakkı, Hulûsi, Sabri, Süleyman, Rüştü, Bekir, Mustafa, Ali, Zühtü, Lütfi, Hüsrev, Refet gibi, Sözlerin hameleleridir.** Ufak kürsü ise, Barla gibi küçük bir köydür. Yüksek ses ise, Sözlerdeki kuvvet ve sür'at-i intişarlarına işaretler. Birinci safta sana tahsis edilen makam ise, Abdurrahman'dan sana münhal kalan yerdir. O cemaat, telsiz âletlerin âhizeleri hükmünde, bütün dünyaya ders işittirmek istemek işareti ve hakikati ise, inşaallah tamamıyla sonra çıkacak. Şimdi efradı birer küçük çekirdek iseler de, ileride tevfi-k-i İlâhî ile birer şecere-i âliye hükmüne geçerler ve birer telsiz telgrafın **merkezi olurlar.** Sarıklı, küçük, genç bir zat ise, Hulûsi'ye omuz omuza verecek, belki geçecek birisi, **naşirler ve talebeler** içine girmeye namzettir. Bazılarını zannederim, fakat kat'î hükmedemem. O genç, kuvve-i velâyetle meydana atılacak bir zattır.» (Mektubat sh: 349)

İlk devredeki haslar ve sonraki ehl-i hizmet:

8- «Üstad, tâ Barla'dan beri daima has talebeleriyle, Nurların neşrine çalışanlarla görüşmüş, onları hizmetlerinden dolayı tebrik ve teşcî etmişti. Bu tarihten sonra mektepliler ve memurlar Nurlara müteveccih oldular. Nur hizmetini hayatlarının gayesi addeden ve bu hizmetle vatan, millet ve İslâmiyete en büyük faydayı temin eden talebeler meydana çıkarak hizmete başladılar.» (Tarihçe-i Hayat sh: 614)

9- «Hizmet-i Kur'âniyenin bir silsile-i kerameti ve o hizmet-i kudsiyenin etrafında izn-i İlâhî ile nezaret eden ve himmet ve duasıyla yardım eden Gavs-ı Âzâmın bir nevi kerameti beyan edilecek. Tâ ki, bu hizmet-i kudsiyede bulunanlar, ciddiyetlerinde, hizmetlerinde sebat etsinler.

Bu hizmet-i kudsiyenin kerameti üç nevidir.

Birinci nevi: O hizmeti ihzar etmek ve **hâdimlerini o hizmete sevk etmek** cihetidir.

İkinci kısım: Mânileri bertaraf etmek ve muzırların şerrini def edip onları tokatlamaktır.

Bu iki kısmın hadiseleri çoktur, hem çok uzundur. (HAŞİYE) Başka vakte tâliken, en hafif olan üçüncü bir kısımdan bahsedeceğiz.

Üçüncü kısım şudur ki: **Hizmette hâlisen çalışanlara fütur geldiği vakit şefkatli bir tokat yerler, intibaha gelerek yine o hizmete girerler.»** (Lem'alar sh: 40)

10- «Evet bu risale, iki kısım olarak yazılmış. Birinci kısımda **has ve sâdık Kur'ân Hizmetkârlarının** sehv ve hataları neticesinde yedikleri tenbihkârane şefkat tokatları. İkinci kısımda zâhiri dost ve kalbi muarız olanların bilerek verdikleri zarara mukabil, zecirkârane yedikleri tokatlarından bahsedilecekti.» (Lem'alar sh: 380)

Himayet-i İlâhiye ile dünya alâkalarını terkedene has daire hizmetkârları:

11- «**Hizmet-i Kur'âniyede bulunana, ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli** –tâ, ihlâsla, ciddiyetle hizmet-i Kur'âniyede bulunsun.» (Lem'alar sh: 42)

12- «**Cenâb-ı Hak bir abdini severse, dünyayı ona küstürür, çirkin gösterir.** İnşaallah sen de o sevgililerin sınıfındasın. Sözlerin neşrine mânilerin çoğalması sizi müteessir etmesin. İnşaallah, neşrettiğin miktar bir rahmete mazhar olduğu zaman, pek bereketli bir surette o nurlu çekirdekler, kesretli çiçekler açacaklar.» (Mektubat sh: 278)

13- «Evet **Cenab-ı Hak (C.C.), bir abdini severse, dünyanın süs ve zînetlerini ona sevdirmez. Belki bela ve musibetlerle ona kerih gösterir.»** (Mesnevi-i Nuriye sh: 210, Tercüme A. Badıllı)

Has daireyi bertaraf etmek için zendekanın değişik bir planı:

14- «Sizin beraatiniz ve mânen galebeniz zâlimleri şaşırttı. Cepheyi burada değiştirdiler. Düşmanâne taarruzdan vazgeçip, dostâne hulûl edip, **has talebeleri Risale-i Nur'un hizmetinden geri bırakmak için memuriyet gibi bir meşgale buluyorlar**, veya terfian işi çok diğer bir memuriyete veya diğer bir meşgaleyi buluyorlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 147)

15- «Ehl-i dalâlet, Risale-i Nur'un intişarına set çekmek için, **has talebelerin** ve ciddî çalışanların şevklerini kırmak ve onlara fütur vermek için, ayrı ayrı tarzlarda, umumî bir plân dahilinde taarruz ediliyor. Hâlislere fütur veremediklerinden, başka meşgaleler bulmakla çalışmalarına zarar veriyorlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 197)

Has dairedeki iman hizmeti muhafızları ve bekçileri:

16- «Her vakit yanımda bulunan kardeşlerim, **Risale-i Nur'a sizin gibi pek ciddî sahip ve muhafız ve vâris ve hakikatbîn ve kıymetşinas zatların benim yerimde** benden daha kuvvetli, ihlâslı olarak vazife-i Kur'âniye ve imaniyede çalıştıklarını gördüğümünden, kemâl-i ferah ve sürur ve itminan ve istirahat-i kalble ecelimi ve mevtimi ve kabrimi karşılıyorum, bekliyorum.» (Kastamonu Lâhikası sh: 5)

17- «Rabb-i Rahîmime hadsiz şükür olsun ki, **sizin gibileri Risaletü'n-Nur'a sahip ve nâşir ve muhafız halk etmiş** benim gibi âciz bir biçarenin zayıf omuzundaki ağır yükü çok

---

HAŞİYE: Meselâ: Halk Partisi, Nur talebelerine verdikleri azap ve sıkıntı ve ihanetlerden, kendileri dünyada daha ziyade cezasını çektiler, aynıını gördüler. (Müellif)

hafifleştirmiş.» (Kastamonu Lâhikası sh: 14)

18- «Hâlık-ı Rahîme hadsiz şükrederim ki, **sizler gibi sebatkâr ve fedakâr kardeşleri Risaletü'n-Nur'a sahip ve nâşir yapmış**. Ben sizleri düşündükçe, ruhum inşirah ve kalbim ferahlarla dolar. Daha dünyadan gitmek benim için medâr-ı teessüf olamaz. Sizler kaldıkça ben yaşıyorum diye, mevte, dostâne bakıyorum, ecelimi telâşsız bekliyorum. Allah sizden ebeden râzı olsun. Âmin, âmin, âmin.» (Kastamonu Lâhikası sh: 21)

19- «İhtiyar, zayıf, âciz bir Said yerine genç, kavî, iktidarlı çok Said'ler sizlerde vardır. Aynı ruh, aynı ifade, aynı iman... Hadsiz şükür ve senâ olsun ki Rabb-i Rahîm **sizleri Risale-i Nur'a hâmi, nâşir, sahip, şakird eylemiş**. Bizlere pek çok ağır müşkilât içinde kudsî hizmete muvaffakiyet ihсан etmiş.» (Kastamonu Lâhikası sh: 27)

20- «Risale-i Nur'un iki Lütfü'leri ve Mustafa'ları ve Hâfız Ali'leri, Küçük Sabri olan Nureddin ile beraber **has talebeler dairesinde, Ramazan feyzine, mânevî kazançlara inşaallah hissedar kabul edildi**.» (Kastamonu Lâhikası sh: 36)

21- «Risale-i Nur talebelerinin hasları olan **sahip ve vârisleri** ve haslarının hasları olan erkân ve esasları olan kardeşlerime bugünlerde vuku bulan bir hadise münasebetiyle beyan ediyorum ki, Risaletü'n-Nur hakaik-i İslâmiyeye dair ihtiyaçlara kâfi geliyor, başka eserlere ihtiyaç bırakmıyor. Kat'î ve çok tecrübelerle anlaşılmış ki, imanı kurtarmak ve kuvvetlendirmek ve tahkikî yapmanın en kısa ve en kolay yolu Risale-i Nur'dadır.» (Kastamonu Lâhikası sh: 76)

Şirket-i uhreviye duasına mazhar, has kardeşler dairesi:

22- «Bu mübarek Ramazan'da, iştirâk-i a'mâl düstur-u esasiyle, **herbir has kardeşimizin kırk bin dili bulunan bir melâike hükmünde**, kırk bin dillerle, yani kardeşlerin adedince mânevî dilleriyle ettikleri ve edecekleri dualar, rahmet-i İlâhiye nezdinde makbul olmasını, o lisanlar adedince, Cenab-ı Erhamürrahiminden niyaz ediyoruz. Bu mahiyetteki Ramazan'ınızı tebrik ediyoruz.» (Kastamonu Lâhikası sh: 94)

23- «Bundan yirmi gün evvel, eyyam-ı mübarekeden sonra hatırıma geldi ki, vazifedarâne kalemi her gün istimal etmeyenler, Risale-i Nur talebeleri ünvan-ı icmâlîsinde her yirmi dört saatte yüz defa hissedar olmak yeter diye, hususî isimlerle **has şakirdler dairesi içinde bir kısmın isimleri muvakkaten tayyedildi**. Kardeşimiz Hakkı Efendi de onların içinde idi. Birkaç gün öyle devam etti. Sonra birden hiç sebep hissetmeden yine Hakkı, Hulûsi'ye arkadaş oldu. **İsmiyle, resmiyle has dairesine girdi**. Hakkı'nın "Beni duadan unutmazın" diye, mektubunuzdaki fıkranın yazıldığı aynı zamanda, hususî duayı kazanmış hesabıyla tahmin ettik.» (Barla Lâhikası sh: 372)

24- «Merhum Hâfız Ahmed'in akrabasına benim tarafımdan tâziyeyle beraber de ki: Bir iki ay evvel birden bire dua ederken, en has akraba ve en hâlis talebelerin dairesine Hâfız Ahmed girdi, "Benim de bu dairede hakkım var" dedi gibi hissettim. Onu o **has daire içinde her vakit mânevî kazançlarıma hissedar** olmak için bıraktım ve öyle de kalacak inşaallah. Ve anladım ki, ikiniz bidâyeten, beraber Risale-i Nur'a hizmetiniz içindir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 34)

25- «Sıddık Süleyman, Rüştü buraya gelmek ihtimali var. O kahraman kardeşim yakînen bilsin ki, ben ondan ziyade ona müştakım. Fakat o her gün, **has dairesinin birinci safında** mânen yanımızda bulunuyor, mânevî kazançlarımıza da hissedar oluyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 214)

26- «Umum kardeşlerime, hususan **haslarına birer birer selâm** ve dua ederim.»

(Kastamonu Lâhikası sh: 8)

27- «Hem sen, hem Hüsrev, Halil İbrahim'den bahsediyorsunuz. O zat, Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir talebesi ve iktidarlı bir nâşiridir, hem **haslardandır**.» (Kastamonu Lâhikası sh: 35)

28- «Hâfız Ali'nin kıymettar bir kardeşimiz olan Aydınlı Hasan Âtîf hakkında medhi ve tafsili bizi minnettâr etti. O kardeşimiz **haslar içinde her sabah yanımızdadır**.» (Kastamonu Lâhikası sh: 108)

29- «Salisen: Nesli Kureyşîlerden Ahmed Kureyşî, muhterem pederiyle ve ammizadesi Ahmed ile **Nurların has naşir ve talebelerinden olması**, o havalî şakirdlerinin namına Nurlar hakkında güzel manzum fıkraları Lâhikaya girdi.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 161)

30- «Teşrik-i mesai sırrıyla ve her **has Nurcu**, umum Nurcuların mânevî kazancına hissedar olmasıyla, mânen binler dille ibadet ve dua ve istiğfar ve tesbihat yapmaya hakikî uhuvvet ve ihlâs ile mazhariyetinizi rahmet-i İlâhiyeden niyaz ediyoruz ve öyle de ümid ediyoruz.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 17)

31- «Hem Sav Köyünün bahadır çobanları **torbalarında Risale-i Nur'u yazmak için taşımaları**, aynı oradaki hanımların fedakârlıkları gibi, bu havalide gayet tesirli bir medar-ı teşvik olacak. **O hanımların ve o çobanların hususî isimlerini bilmek arzu ediyoruz tâ hususî isimleriyle has talebeler içine girsinler**.» (Kastamonu Lâhikası sh: 95)

Has şakirdler, içtimâî ve siyasî alâkalardan uzak dururlar:

32- «Risale-i Nur'un **has talebeleri, bâki elmaslar hükmünde olan hakaik-i imaniyenin vazifesi içinde iken zâlimlerin satranç oyunlarına bakmakla vazife-i kudsiyelerine fütur vermemek** ve fikirlerini onlarla bulaştırmamak gerektir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 118)

33- «O zatın üçüncü vazifesi, hilâfet-i İslâmiyeyi ittihad-ı İslâma bina ederek, İsevî ruhanîleriyle ittifak edip din-i İslâma hizmet etmektir. Bu vazife, pek büyük bir saltanat ve kuvvet ve milyonlar fedakârlarla tatbik edilebilir. **Birinci vazife**, o iki vazifeden üç-dört derece daha ziyade kıymettardır. Fakat o ikinci, üçüncü vazifeler pek parlak ve çok geniş bir dairede ve şaşaalı bir tarzda olduğundan, umumun ve avâmın nazarında daha ehemmiyetli görünüyorlar. İşte o **has Nurcular** ve bir kısmı evliya olan o kardeşlerimizin tâbire ve tevile muhtaç fikirlerini ortaya atmak, ehl-i dünyayı ve ehl-i siyaseti telâşe verir ve vermiş.» (Sikke-i Tasdikî Gaybî sh: 9)

34- «Cepheyi burada değiştirdiler. Düşmanâne taarruzdan vazgeçip, dostâne hulûl edip, **has talebeleri Risale-i Nur'un hizmetinden geri bırakmak için memuriyet gibi bir meşgale buluyorlar, veya terfian işi çok diğer bir memuriyete veya diğer bir meşgaleyi buluyorlar**. Burada, o neviden çok vakıalar var. Bu taarruz, bir cihette daha zararlı görünüyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 147)

Has şakirdlerin makam-ı manevîyeleri:

35- «Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsi ve o **şahs-ı mânevîyi temsil eden has şakirdlerinin şahs-ı mânevîsi "Ferid" makamına mazhar** oldukları için, değil hususî bir memleketin kutbu, belki ekseriyet-i mutlakayla Hicaz'da bulunan kutb-u âzâmin tasarrufundan hariç olduğunu ve onun hükmü altına girmeye mecbur değil. Her zamanda bulunan iki imam gibi, onu tanımaya mecbur olmuyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 196)

36- «Hasan Feyzi'nin bir mektubu vardır. Hülâsası:

“Ey Risale-i Nur! Senin, hakkın dili ve hakkın ilhamı olup onun izniyle yazıldığına şüphe yok... Ben kimsenin malı değilim. Ben hiçbir kitaptan alınmadım, hiçbir eserden çalınmadım. Ben Rabbânî ve Kur’ânîyim. Bir lâyemutun eserinden fıskıran kerametli bir Nurum... Sen çok feyizli ve rahmetli bir hak kitapsın. Bazı **has ve hâlis talebelerini evliya ve asfiya nişanlarıyla taltif ve tezyin ediyorsun.**» (Şualar sh: 436)

37- «Bu hakaik-i imaniye-i Kur’âniye başka cereyanlara, başka kuvvetlere tâbi ve âlet edilmemek ve elmas gibi o Kur’ân’ın hakikatleri, dini dünyaya satan veya âlet eden adamların nazarında cam parçalarına indirmemek ve en kudsî ve en büyük vazife olan imanı kurtarmak hizmetini tam yerine getirmek için, **Risale-i Nur’un has ve sâdık talebeleri**, gayet şiddet-i nefretle siyasetten kaçıyorlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 146)

Has şakirdlere bakan işaret-ı gaybiye:

38- «Yalnız bu kadar anlaşıldı ki, ⁽⁷⁵⁾ بِأَيْدِي سَفَرَةٍ * كِرَامِ بَرَرَةٍ fıkrası **Risale-i Nur’un nâşir ve kâtiplerine mânâ-yı işârî ile bakıyor.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 82)

39- «İşârât-ı Kur’âniye risalesinde Fatihâ’nın âhirinde sırat-ı müstakim ashabı ki, تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي (ilâ ahir) hadisinin âhirzamanda gösterdikleri mücahidler içinde ve hem **Ve’l-Asri Sûresinin** **الَّذِينَ آمَنُوا** dan başlayan üç cümlelerin mânâ-yı işârisinde hususî bir surette bir ferdi, **Risale-i Nur’un has şakirdleri olduğuna** sebep nedir ve veçh-i tahsisi nedir?» (Kastamonu Lâhikası sh: 209)

Mahrem risaleler haslara mahsustur:

40- «İşârât-ı Kur’âniye ve üç keramet-i Aleviye ve keramet-i Gavsîye hakkındaki **Sikke-i Gaybiye** risalesine bir tenbih ve ihtardır.

Bu gayet mahrem risaleler, nasılsa, muannid bir nâmahremin eline bu risalelerden birisi geçmiş. Gayet sathî ve inad nazarıyla bir iki yerine haksız bir itirazla ehemmiyetli bir hadiseye sebebiyet verdiği için, **bu mecmua, Risale-i Nur’un has talebelerine, belki ehass-ı havassa mahsus olduğu** halde ve benim vefatımdan sonra intişarına müsaade olmasıyla beraber, şimdi mezkûr hâdisenin sebebiyle herkese değil, belki ehl-i insaf ve Risale-i Nur’la alâkadar ve talebelerinden bulunanlara **haslardan bir kaç şakirdin tensibiyle gösterilebilir** fikriyle yazdık.» (Kastamonu Lâhikası sh: 213)

41- «İşârât-ı Selâse

On Yedinci Lem’anın On Yedinci Notasının Üçüncü Meselesi iken, suallerinin şiddet ve şumulüne ve cevaplarının kuvvet ve parlaklığına binaen, Otuz Birinci Mektubun Yirmi İkinci Lem’ası olarak Lemeâta karıştı. Lem’alar bu Lem’aya yer vermelidirler. Mahremdir, **en has ve hâlis ve sâdık kardeşlerimize mahsustur.**» (Lem’alar sh: 168)

Haslarda tam fedakârlık:

42- «Bu ikinci nefis-i emmârede şuursuz kör hissiyat bulunduğu için, akıl ve kalbin

⁷⁵ Abese Sûresi, 80:15-16.

sözlerini anlamıyor ve dinlemiyor ki onlarla ıslah olsun ve kusurunu anlasın. Yalnız tokatlar ve elemelerle nefret edip, veya tam bir fedailiğe her hissini maksadına feda etsin. Ve **Risale-i Nur'un erkânları gibi, herşeyini, enaniyetini bıraksın.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 233)

İsimleriyle bilinen has şakirdler:

43- «Mübarek Hüsrev, mektubunda, **has kardeşlerimizden Refet, Rüştü, Kâtib Osman, Osman Nuri, Âtîf ve Feyzi'nin bir yâdigâr-ı tahattur olarak, birer nüsha yazılarını** bizlere hediye edilmelerini yazıyor. Cenab-ı Hak, onlara, yazdıkları herbir harfe mukabil bin hasene versin. Âmin.» (Kastamonu Lâhikası sh: 240)

44- «Başta Hüsrev, Bekir Bey, Rüşdü, Hafız Ahmed, Sezâi, Keçeci Şeyh Mustafa, Tenekeci Mehmed Efendi gibi has kardeşlerinize selâm, dua ediyorum.» (Barla Lâhikası sh: 340)

Risale-i Nur bir daire değil:

45- «**Risale-i Nur, bir daire değil mütedahil daireler gibi tabakatı var. Erkânlar ve sahipler ve haslar ve nâşirler ve talebeler ve taraftarlar gibi tabakatlari var.** Erkân dâiresine liyakatı olmayan Risale-i Nur'a muhalif cereyana taraftar olmamak şartıyla daire haricine atılmaz. Hasların hâsiyeti, bulunmayan, zıt bir mesleğe girmekle şartıyla talebe olabilir. Bid'a ile amel eden, kalben taraftar olmamak şartıyla dost olabilir. Onun için, az bir kusurla düşman sınıfına iltihak etmemek için, dışarıya atmayınız. Fakat Risale-i Nur'un erkânlarında ve sahiplerindeki esrarlar ve nazik tedbirlere onları teşrik etmemek gerekir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 248)

Has şakirdlere muhalefet etmemek:

46- «Bu musibette biz birbirimizden şekvâ etmek hem haksız, hem mânâsız, hem zararlı, hem Risale-i Nur'dan bir nevi küsmektir. Sakın, sakın, **has rükünlerin gösterdikleri faaliyeti bu musibete bir sebep görüp onlardan güvenmek ise, Risale-i Nur'dan çekilmek ve hakaik-i imaniyeyi öğrenmeden pişman olmaktır.**» (Şualar sh: 322)

Haslardan saff-ı evvel olanlar:

47- «Risale-i Nur'un gayet ehemmiyetli bir şakirdi olan Hulûsi Beyin ehemmiyetli bir mektubunu gördüm. Elhak, o kardeşimiz, birinciliğini daima muhafaza ediyor. Ben onu daima kalem elinde, Risale-i Nur'un işi başında biliyorum. Hem bütün muhabereilerimde **birinci safta** muhataptır.» (Kastamonu Lâhikası sh: 244)

48- «Pek çok alâkadar olduğum Kastamonu ve içindeki ehemmiyetli kardeşlerim, **Isparta şakirdleriyle vasıta-i irtibat, Mustafa Osman, hakikaten az bir zamanda çok ehemmiyetli bir iş görmesinden, birinci saftaki haslar içine girmeye hak kazanmış.** Demek ihlâsı tamdır ki, az bir zamanda çok zaman işini gördü. Cenab-ı Hak, onun emsalini o havalide çoğaltsın ve selâmet versin. Âmin.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 70)

Hasların hayatı Risale-i Nur'a aittir:

49- «Salâhaddin, hususî, kendine ait bir meseleyi soruyor. Dünya, hayat-ı içtimaiyeye bağlanmak istiyor. Madem o haslar içindedir, kat'iyen **Risale-i Nur'un hizmetine zararı varsa, girmeyecek.** Eğer bilse ki, o refika-i hayatını bazı has kardeşlerimiz gibi Risale-i Nur'un hizmetinde yardımcı olarak çalıştırsa, o hayata girebilir. Çünkü **hasların hayatı, Risale-i Nur'a aittir ve şahs-ı mânevîsini temsil eden şakirdlerinin tensibiyle kayıt altına girebilir.** Peder ve validesinin reyleri de varsa, inşaallah zararı olmaz.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 80)

Haslardan varis olan şakirdlerdir:**50-** «Vasiyetnamemdir

Aziz, sıddık kardeşlerim ve vârislerim,

Ecel gizli olmasından, vasiyetname yazmak sünnettir. Benim metrûkâtım ve Risale-i Nur'dan olan benim hususî kitaplarım ve güzel ciltlenmiş mecmualarım ve sair şeylerimin bütünü, **Gül ve Nur fabrikaların heyetine, başta Hüsrev ve Tahirî olarak o heyetten on iki (*) kahraman kardeşlerime vasiyet ediyorum. Onlara bırakıyorum** ki, emr-i Hak olan ecelim geldiği zaman, benim arkamda o metrûkâtım, benim bedelime o sâdik ve mübarek ellerde hizmet-i Nuriye ve imaniyede çalışsın ve istimal edilsin.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 136)

51- «Rüştü'nün çok defadır hususî selâm eden kahraman biraderi Burhan, eskiden beri, ümmîliğiyle beraber, Nurlara lüzumlu zamanlarda ehemmiyetli hizmetleri için, **onu da haslar sırasında her gün ismiyle kazançlarımızda hissedar ediyoruz.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 151)

Has şakirdler taife-i nisadan da vardır:

52- «Hüsrev'in himmetiyle daireye giren ve Nurun yeni şakirdlerinden bana mektup yazan **Hatice ve Râbia, haslar içinde kabul edildiler.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 165)

53- «Kastamonu'da iken nasıl hergün dualarımda ve mânevî kazançlarımda **Nurun has şakirdlerinden Âsiye, Ulviye, Lütfiye'ler, Zehra'lar, Şerife'ler, Hâcer'ler, Necmiye'ler, Nimet'ler, Aliye'ler hissedar olmak için mânen yanımda bulunuyordular** aynen şimdi de öyledirler.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 177)

54- «Nurlara az zamanda çok hizmet eden Mustafa Osman'ın gayet tevazukârâne ve mahviyetkârâne mektubu, tam onun hâlisane sadakatini ve ihlâsını isbat edip on beş senelik **haslarla omuz omuza geldiğini gösterir. Zaten yazdığı Asâ-yı Mûsâ mecmuası kuvvetli bir delildir.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 172)

Has şakirdler, Hazret-i Üstaddan sonra hizmeti yürütür:

55- «Benim vazifem bitmek üzeredir. Risale-i Nur, hususan mecmuaları, herbir nüshası, Said'e karşı hüsn-ü zannınızın fevkinde onun vazifesini görebilir ve görüyor. Ve **Nur şakirdlerinin haslardan herbir fedakârı, o Said'in vazifesini mükemmel görebilir.** İnşallah ileride tam görecekler. Bir Said içinizde noksan olmakla, yüzer mânevî Said olan mecmualar ve **binler maddî Said'ler, içinizde halis ve mükemmel o vazifeyi görebilirler ve görüyorlar.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 180)

56- «Size hayatımda vefattan sonra elinize geçecek mânevî malımı ve hukukumu size vermeye ve ⁽⁷⁶⁾ **مُوتُوا قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا** sırrına binaen, ölümden evvel **sizi bilfiil vâris yapmaya**

dair bir Nur şakirdi sordu ki: “Hikmet nedir? Sizi daha çok zaman aramızda görmek istiyoruz. İnşallah öyle kalacaksınız.”

(*) **Kardeşim Abdülmecid, Zübeyir, Mustafa Sungur, Ceylân, Mehmed Kaya, Hüsnü, Bayram, Rüştü, Abdullah, Ahmed Aytımur, Âtîf, Tillolu Said, Mustafa, Mustafa, Seyyid Salih.**

Ben de dedim ki: Eğer vefattan sonra bu **hakikî ve hakikatli vârislerin** eline bu malım geçse, dünya malı gibi bir derece taksim olur derecesine göre herbirisi maldan bir kısmına hakikî malik olur, umumuna mâlik olamaz. Fakat ölümden evvel vârislere verilse emvâl-i uhrevî gibi, herbirisi umum o mala, o nur lâmbasına derecesine göre mâlik sayılır. **Herbirisi küçük birer Said olur bir nöbetçi yerine, binler nöbetçiler olur. Said'in, irsiyette yalnız binden bir hisse sahibi bir Nurcu olmaz, belki tam bir genç Said olur.**

Meselâ o emvâl, emvâl-i Nuriye, faraza bir hazine kadar olsa, binler Nurculara tevziatta, taksimatta yirmişer, yüzer altın düşebilir. Fakat vefat etmeden onları onlara vermek, bir sırr-ı azîme binaen, **herbirine istidadına göre, haslara bir milyon birden düşebilir.** Bu sırrın bir sırrı var, şimdi izah edemem.

Yine o şakird dedi ki: “Herbir **has şakirdin, senin gibi hayatını ve bütün rahatını feda edebilir mi ki, o koca malı bütün birden alsın?**”

Ben de dedim ki: İnşallah, **tesanüdün sırr-ı âzîmi ile** –ki, üç elifi tesanüdle yüz on bir kuvvetinde gösterdiği gibi– **has şakirdlerin mabeynindeki tesanüd-ü hakikînin verdiği kuvvet,** benim gibi bir biçarenin sizce fevkalâde zannedilen fedakârlığından geri kalmayacaktır inşaallah.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 216)

Has şakirdler, hizmetin tedvirinde söz sahibidir:

57- «Bundan sonra her meselemizde emir, **Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini temsil eden has şakirdlerin ve sizlerindir.** Benim de şimdi bir reyim var.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 223)

58- «Asıl fikir sahibi, sizler ve Risale-i Nur'un has şakirdleri ve müdakkik nâşirleri, **meşveretle,** hususan Ispartadakilerle, **maslahat ne ise yaparsınız.»** (Emirdağ Lâhikası-I sh: 109)

Has şakirdliğe kabul edilme:

59- «Alamescid imamı faal kardeşimiz İbrahim Edhem'in kendi sisteminde tam Nurcu olarak bulunduğu vaiz Ali Şentürk'ün ve vâiz Osman Nuri'nin samimî ve fedakârane ve Nur hizmetinde azimkârane mektuplarında arzu ettikleri tarzda **has şakirdler dairesinde kabul olmuşlar.** Cenab-ı Hak onları muvaffak eylesin. Âmin.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 260)

Has, vâris şakirdlerin bazısını iftiralarla çürütme planları:

60- «Gerçi **has kardeşlerim herbirisi mükemmel bir Said hükmünde Nura sahiptirler.** Fakat ihlâstan sonra en büyük kuvvetimiz tesanüdde bulunduğundan ve meşrep-lerin ihtilâfiyla, hapiste olduğu gibi, bir derece tesanüd kuvveti sarsılmasıyla hizmet-i Nuriyeye büyük bir zarar gelmesi ihtimaline binaen bu biçare ihtiyar hasta hayatım, tâ Lem'alar, Sözler mecmuası da çıkıncaya kadar ve korkaklık ve kıskançlık damarıyla hocaları Nurlardan ürkütmek belâsı def oluncaya kadar ve tesanüd tam muhkemleşinceye kadar o hayatımı muhafazaya bir mecburiyet hissediyorum. Çünkü uzun imtihanlarda mahkemeler, düşmanlarım, benim gizli ve mevcut kusurlarımı göremediklerinden, hıfz-ı İlâhî ile bütün bütün beni çürütemediklerinden, Risale-i Nur'a galebe edemiyorlar. Fakat hayat-ı içtimaiyede çok tecrübelerle mahiyeti bilinmeyen, benim **vârislerim genç Said'lerin bir kısmını, Nurun zararına iftiralarla çürütebilirler** diye o telâştan bu ehemmiyetsiz hayatımı ehemmiyetle muhafazaya çalışıyorum.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 14)

Haslardan vakıf şakirdler:

61- «Üstadımızın vasiyetnâmesi

Hem benim şahsımın, hem Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsinin sermayesini, **kendilerini**

Risale-i Nur'un hizmetine vakfedenlerin tayinlerine vermek, hususan nafakasını çıkarımayanlara vermek lâzımdır.

Şimdiye kadar birkaç senedir tayinatları verilen Nur talebeleri, haslara malum olmuş. Ben de yanımda **şimdi bulunan kardeşlerimi kendime vâris ve benim vazifemi yapmaya çalışmak lâzım**. Tesanüdü de muhafaza etsinler.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 200)

62- «Vasiyetnamenin bir zeyli

Eşref Edib'in neşrettiği Tarihçe-i Hayat'ın otuzuncu sayfasındaki Said'in hususiyetlerinden altı nümunesinden yedinci nümunesi ki, mukabelesiz hediye ömründe kabul etmemek, kanaat ve iktisada istinaden, şiddet-i fakriyle beraber, altmış yetmiş sene evvelki kendi talebelerinin tayinatını da kendisi verdiği acib vaziyetin şimdiki bir misâli ve bir sırrı kaç senedir anlaşıldı diye, vasiyetnamenin âhirinde bunu yazmanın zamanı geldi.

Evet, şiddet-i fakr ve istiğna ile hediye almamakla beraber, Cenab-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki, yasak olmayan daktilo makinesiyle intişar eden Risale-i Nur'un verdiği sermaye ile, şimdi mânevî Medresetü'z-Zehranın dört beş vilâyetinde **hayatını Risale-i Nur'a vakfeden** ve nafakasına çalışmaya zaman bulamayan fedakâr Nur talebelerinin tayinatına acib bir bereketle kâfi gelen ve Nur nüshalarının fiyatı olan o mübarek sermayeyi ben öldükten sonra da o hâlis, fedakâr kardeşlerime vasiyet ediyorum ki, altmış yetmiş sene evvelki kaidemi yetmiş sene sonraki **şimdiki düsturlarıma aynen tatbik etsinler**. İnşallah Risale-i Nur'un tab' serbestiyeti olsa, o düstur daha fazla inkişaf eder.

Medâr-ı hayrettir ki, o eski zamanda evkaftan beş talebenin tayinatını Van'da Eski Said kabul etmiş, o az para ile bazan talebesi yirmiye, otuza, altmışa kadar çıktığı halde kendi talebelerinin tayinatını kendisi veriyordu. O kanaat ve iktisadın bereketiyle ve kendi beş altı mavzer tüfeğini satmakla istiğna kaidelerini bozmadı. O zaman meşhur Tâhir Paşa gibi çok yardımcıları varken kaidelerini bozmadı. O altmış yetmiş senelik düstur-u hayatının, bir işaret-i gaybiye ile altmış yetmiş sene sonra o kanaat ve istiğnanın bir meyvesi inâyet-i İlâhiye ile ihsan edildi ki, o kadar mahkemeler ve yasaklar ve müsadereler ve eski hurufla izin vermemekle beraber, kaç senedir dört beş vilâyet vüs'atindeki mânevî Medresetü'z-Zehranın fedakâr talebelerinin tayinatını Risale-i Nur kendisi hediye etti...

...Şimdi **mânevî evlâtlarım, fedakâr hizmetkârlarım** olan Zübeyir, Ceylân, Sungur, Bayram, Hüsnü, Abdullah, Mustafa gibi ve has ve hâlis Nurun kahramanları olan Hüsrev ve Nazif, Tahirî, Mustafa Gül gibi zatların nezaretinde o düsturumun muhafaza edilmesini vasiyet ediyorum.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 216)

63- «Şimdi Risale-i Nur kendi hakikî talebelerinin tayinlerini neşriyatıyla mükemmel vermeye başlamış. Âzamî ihlâsı kırmamak için, **Risale-i Nur has talebelerine**, hususan nafakasını tedarik edemeyenleri tam tamına idare edecek derecede Risale-i Nur'un satılan nüshalarının beşten birisi Risale-i Nur'un hakkı olduğu cihetle, şimdi **elli altmış talebesine** kâfi sermayesi çıkıyor. Benim (biçare Said'in) içinde hiçbir hakkı yoktur. Yalnız Risale-i Nur'un kıymettar hâsiyeti ve şakirdlerinin şahs-ı mânevîsinin kemâl-i sadakati bu mânevî Nur bayramına vesile oldu.

Şimdi bütün talebelerin fevkinde diyerek değil, benim en yanımda, hizmetimde olup bir derece tam tarz-ı hareketimi bilenler ve yakından görenler içinde, **dört beş adamı mutlak vekil yapıyorum**. Ben ölsem veya hayatta şuursuz kalsam, Nurlara karşı hizmetimin tarzını bilerek tam yapabilsinler. Şimdilik **Tâhirî, Sungur, Ceylân, Hüsnü ve bir iki adam daha mutlak vekilim olarak vasiyet ediyorum**. Şimdi Risale-i Nur'un satılan nüshalarının sermayesi, Risale-i Nur'un malıdır. Said de bir hizmetkârdır. Hayatta tayinini alabilir. Hattâ

bugünlerde ölüm bana çok yakın göründü. Ben de altı vilâyette bulunan elli altmış talebeyi iki üç sene Nur sermayesinden tayinini vermek kat'î niyet ederken, **belki bazılarını bazı mâniler onları talebelik hizmetinden vazgeçirecek diye vazgeçtim.** Şimdi vasiyetimi yazdım.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 232)

64- «Mânevî ve geniş Medresetü'z-Zehranın hâlis ve nafakasını temin edemeyen ve **zamanını Risale-i Nur'a sarf eden talebelerine** aynen ve eski zaman ihsan-ı İlâhî neticesi olarak şimdi yanımızdaki sermaye onların tayinleridir ve tayinlerine sarf edilecek. Ve kaç senedir benim yaptığım gibi, **benim mânevî evlâtlarım, benim vereselerim** aynen öyle yapmak vasiyet ediyorum. İnşallah tam Risale-i Nur intişara başlasa, o sermaye **şimdiki fedakâr, kendini Risale-i Nur'a vakfeden şakirdlerden çok ziyade fedakâr talebelere kâfi** gelecek ve mânevî Medresetü'z-Zehra ve medrese-i Nuriye çok yerlerde açılacak, benim bedelime bu hakikate, bu hale **mânevî evlatlarım ve has ve fedakâr hizmetkârlarım ve Nura kendini vakfeden kahraman ve herkesçe malûm kardeşlerim** bu vasiyetin tatbikine yardımlarını rica ediyorum.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 234)

65- «İki ehemmiyetli sebep ve bir kuvvetli ihtara binaen, ben bütün vazife-i müdafaatı buraya gelen ve gelecek **Nur erkânlarına** bırakmaya kalben mecbur oldum.» (Şualar sh: 492)

Haslar, hizmetin idaresinde erkânlarla meşveret eder. Yani erkânlar hasları istihdam eder:

66- «Şimdi namazda bir hâtıra kalbe geldi ki, kardeşlerin, ziyade hüsn-ü zanlarına binaen, senden maddî ve mânevî ders ve yardım ve himmet bekliyorlar. Sen nasıl **dünya işlerinde hasları tevkil ettin, erkânların meşveretlerine bıraktın** ve isabet ettin. Aynen öyle de, uhrevî ve Kur'ânî ve imanî ve ilmî işlerinde dahi Risale-i Nur'u ve **şakirdlerinin şahs-ı mânevîlerini tevkil** ile o hâlis, muhlis **hasların şahs-ı mânevîleri** senden çok mükemmel o vazifeni kendi vazifeleriyle beraber yaparlar. Hem daima da şimdiye kadar yapıyorlar. Meselâ, seninle görüşen muvakkat bir dirhem ders ve nasihat alsa, Risale-i Nur'dan, bir cüz'ünden yüz dirhem ders alabilir. Hem senin yerinde ondan nasihat alır, sohbet eder. Hem **Nur şakirdlerinin hasları**, bu vazifeni her vakit yapıyorlar. Ve inşaallah pek yüksek bir makamda bulunan ve duası makbul olan onların **şahs-ı mânevîleri, daimî beraberlerinde bir üstad ve yardımcıdır** diye ruhuma hem teselli, hem müjde, hem istirahat verdi.» (Şualar sh: 492)

Hasların hizmeti her devrede devam eder. Tesbit edilen bu birinci iman hizmeti heyeti, geniş dairedeki hâkimiyet devresinde de devam edeceği, şu ifadeden sarihane anlaşılıyor. İfade aynen şöyledir:

67- «Birincisi: Çok defa mektuplarımda işaret ettiğim gibi, Mehdî-i Âl-i Resulün temsil ettiği kudsî cemaatinin şahs-ı mânevîsinin üç vazifesi var. Eğer çabuk kıyamet kopmazsa ve beşer bütün bütün yoldan çıkmazsa, o vazifeleri onun cemiyeti ve seyyidler cemaati yapacağını rahmet-i İlâhiyeden bekliyoruz. Ve onun üç büyük vazifesi olacak:

Birincisi: Fen ve felsefenin tasallutuyla ve maddiyun ve tabiiyyun tâunu, beşer içine intişar etmesiyle, herşeyden evvel felsefeyi ve maddiyun fikrini tam susturacak bir tarzda imanı kurtarmaktır.

Ehl-i imanı dalâletten muhafaza etmek ve bu vazife hem dünya, hem herşeyi bırakmakla, çok zaman tedkikat ile meşguliyeti iktiza ettiğinden, Hazret-i Mehdînin, o vazifesini bizzat kendisi görmeye vakit ve hal müsaade edemez. Çünkü hilâfet-i Muhammediye (A.S.M.) cihetindeki saltanatı, onunla iştigale vakit bırakmıyor. Herhalde o vazifeyi ondan evvel bir taife bir cihette görecektir. O zat, o taifenin uzun tetkikatıyla yazdıkları eseri kendine hazır bir

program yapacak, onunla o birinci vazifeyi tam yapmış olacak.

Bu vazifenin istinad ettiği kuvvet ve mânevî ordusu, yalnız ihlâs ve sadakat ve tesanüd sıfatlarına tam sahi;p olan bir kısım şakirdlerdir. Ne kadar da az da olsalar, mânen bir ordu kadar kuvvetli ve kıymetli sayılırlar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 265)

Has şakirdlerin resmen diyanet işlerine bakabileceklerine dair bir cevaz:

68- «Saniyen: Ankara’da dindar Ahrarların kongresinde beni Diyanet Riyaseti dairesinde bir vazife ile tavzif etmeyi hararetle istemelerine ve Medresetü’z-Zehranın Nur talebelerini, bu meselede bana kabul ettirmekte vasıta yapmalarına karşı derim:

O toplantıda bu teklifi yapan meb’uslara ve dindar arkadaşlarına çok teşekkür ve çok selâm ve muvaffakiyetlerine çok dua ederiz. Fakat ben ziyade zayıf ve şiddetli hasta ve ihtiyar ve kabir kapısında ve perişan olduğumdan, o kudsî vazifeyi yapmaya iktidarım olmamasından, benim yerimde Risale-i Nur’un şahs-ı mânevîsi, benim bedelime **Nur şakirdlerinin has ve hâlis ve İslâmiyetin hakikî fedakârlıklarının şahsiyet-i mâneviyesi**, o kudsî vazifeyi şimdiye kadar gayr-ı resmî perde altında yaptıkları gibi, inşaallah resmî bir surette dahi yapabilecekler. Onlara havale ederiz...» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 211)

Yukarıda tesbit edilen sarih beyanlar ve üç vazifenin en birincisi olan iman hizmetinin ve onun has daire heyetinin varlığı sarahaten ve inkıta ve tebdile uğratılamaz hususiyetiyle sâbit ve zahir oluyor.

-----µµµ-----

30- VAKF-I HAYAT ESASI

(“Sadakat-Fedakârlık” ve “Haslar dairesi” esaslarına da bakınız.)

1- «Bediüzzaman, Kur’ân, imân, İslâmiyet hizmeti için, dünyevî rahatlıklarını fedâ etmiş dünyevî, şahsî servetler edinmemiş, zühd ve takvâ ve riyâzet, iktisad ve kanaatla ömür geçirerek dünya ile alâkasını kesmiştir.

Bu cümleden olarak, Müslümanların refah ve saadeti için, bütün ömür dakikalarını **sırf imân hizmetine vakf ve hasretmek** ve ihlâsa tam muvaffak olmak için, **kendini dünyadan tecrit ederek mücerred kalmıştır**. Evet, Bediüzzaman imân ve İslâmiyet hizmeti için herşeyden bu derece fedakârlık yapan, fakat bütün bunlarla beraber ubudiyet, zühd ve takvâda da bir istisna teşkil eden tarihî bir **İslâm fedâisi** ve Kur’ân-ı Hakimin muhlis bir hâdimi payesine yükselmiştir.» (Sözler sh: 757)

2- «Bediüzzaman Said Nursî, çok ilimlerde müstesna birer eser yazabilirdi. Fakat o “zaman, imânı kurtarmak zamanıdır” demiş ve **bütün himmet ve mesâisini ve hayatını, ulûm-u imâniyenin telif ve neşrine hasretmiştir.**» (Sözler sh: 763)

3- «Allâme Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi merhumdan, feragate ait şöyle bir söz işitmişim: “İslâm bugün öyle mücahitler ister ki, dünyasını değil, âhiretini dahi **feda etmeye** hazır olacak.”....

İşte, Bediüzzaman, bu müstesna tecellînin en parlak misalidir. Bütün ömrü boyunca **mücerred** yaşadı.» (Tarihçe-i Hayat sh: 11)

4- «**Daima mücerred kalmak ve dünyada hiçbir şeyle alâka peyda etmemek**. Bunun içindir ki, “Bütün malımı bir elimle kaldırıp götürübilmiyim” demiştir. Bu halin sebebi

sorulunca, “Bir zaman gelecek, **herkes benim halime gıpta edecektir.** Saniyen, mal ve servet bana lezzet vermiyor dünyaya ancak bir misafirhane nazarıyla bakıyorum” derdi.» (Tarihçe-i Hayat sh: 48)

5- «Kırk seneden beri gayet dehşetli bir zendeka hücumu karşısında, **herşeyini feda edecek hakikî fedakârlar lâzım geldiği bir zamanda,** Kur’ân-ı Hakîmin hakikatına, değil dünya saadetimi belki lüzum olsa âhîret saadetimi dahi feda etmeye karar verdim. **Değil bir sünnet olan muvakkat dünya zevcelerini almak,** belki bu dünyada on huri de bana verilse idi, bırakmaya mecburdum ki ihlâs-ı hakikî ile hakikat-ı Kur’âniyeye hizmet edebileyim...

Mâdem şahsî ve hususî kemalât-ı bâkıyesi için dünyayı terk edenler, selef-i sâlihînden çok var. Elbette hususî değil, küllî ve umumî olarak çok biçarelerin saadet-i bâkıyeleri için ve dalâlete düşmemeleri ve îmânlarını takviye edip kurtarmaları için ve hakikat-ı Kur’âniye ve îmâniyeye tam hizmet etmek ve hariçten gelen, dahilde çıkan dinsizlere karşı dayanmak için, zail ve fânî dünyasını terk etmek, elbette **sünnet-i seniye muhalefet değil belki hakikat-ı sünnete mutabakattır.** Ve Sıddîk-ı Ekber’in: “Cehennemde vücudum büyüsün, tâ ehl-i îmâna yer bulunmasın” diye fedakârlıkta âzamî sadakatın bir zerresini kazanmak fikriyle, **bîçare Said bütün ömründe tecerrüdü,** istîğnayî ihtiyar etmiş.» (Hanımlar Rehberi sh: 25-28)

Bir talebesinin şahsında, umuma bakan fedakârlığa teşvik dersi:

6- «Madem Hacı Kılıç Ali bir buçuk sene bütün Risale-i Nur eczalarına sahip çıkmış, kısmen okumuş nazarımızda yirmi senelik bir Nur talebesidir. Ben her sabah haslar içinde onun ismiyle bütün mânevî kazançlarıma, defter-i a’ mâline geçmek için hissedar ediyorum. Öyleyse **o da bütün hayatını Risale-i Nur’a vermeye mükelleftir.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 26)

7- «Hey efendiler! Ben imanın cereyanındayım. Karşımda imansızlık cereyanı var. Başka cereyanlarla alâkam yok. O adamlardan ücret mukabilinde iş görenler, belki kendini bir derece mazur görüyor. Fakat ücretsiz, hamiyet namına bana karşı tarafgirâne, rakibâne vaziyet almak ve ilişmek ve eziyet etmek, gayet fena bir hatadır. Çünkü, sabıkan isbat edildiği gibi, siyaset-i dünya ile hiç alâkadar değilim. Yalnız, **bütün vaktimi ve hayatımı hakaik-i imaniye ve Kur’âniyeye hasr ve vakfetmişim.** Madem böyledir bana eziyet verip **rakibâne ilişen adam düşünsün** ki, o muamelesi **zendeka ve imansızlık namına imana ilişmek hük-müne geçer.**» (Mektubat sh:71)

8- «Biz öyle bir hakikate **hayatımızı vakfetmişiz** ki, güneşten daha parlak ve Cennet gibi güzel ve saadet-i ebediye gibi şirindir. Elbette biz bu sıkıntılı hallerle müftehirâne, müteşekkîrâne bir mücadele-i mâneviye yapıyoruz diye, şevvâ etmemek lâzımdır.» (Şuâlar sh: 312)

9- «Ben kusurlarımla beraber bu milletin saadetine ve imanının kurtulmasına **hayatımı vakfettim.** Ve milyonlarla kahraman başların feda oldukları bir hakikate, yani Kur’ân hakikatine benim başım dahi feda olsun diye bütün kuvvetimle Risale-i Nur’la çalıştım. Bütün zâlimâne tâziplere karşı tevfiik-i İlâhî ile **dayandım. Geri çekilmedim.**» (Şuâlar sh: 446)

10- «Benim şahsımın, hem Risale-i Nur’un şahs-ı mânevîsinin sermayesini, **kendilerini Risale-i Nur’un hizmetine vakfedenlerin** tayinlerine vermek, hususan nafakasını çıkaramayana vermek lâzımdır.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 200)

11- «Ecnebîlerin entrikalarıyla ve muhalif komitecilerin dolaplarıyla mevcut ve münteşir müteaddit cemiyetlerin hiçbirisiyle, Risale-i Nur’un hiçbir şakirdinin münasebetarlığını gösterecek hiçbir madde bulunmaması, gayet zahir ve parlak bir himaye-i Rabbaniyedir. Muhafaza-i İlâhiyeye ve İmam-ı Ali (R.A.) ve Gavs-ı Âzam (K.S.), Risale-i Nur’a ait

keramet-i gaybiyelerini cidden teyid eden bir inayet-i Rahmâniyedir. Kırk ikilik bir top güllisini, kırk iki mâsum ve mazlum kardeşlerimizin dergâh-ı İlâhiyeye açılan elleriyle doldurup, geri çevirip, atanların başlarında mânen patlattırdı. Bizlere, yalnız ehemmiyetsiz, sevablı, hafif birkaç yara bereden başka olmadı. Böyle bir seneden beri doldurulan bir toptan, böyle pek az zararla kurtulmak harikadır. Böyle pek büyük bir nimete karşı, şükür ve sürur ve sevinçle mukabele etmek gerektir. **Bundan sonraki hayatımız bize ait olamaz** çünkü müfsidlerin plânlarına göre, yüzde yüz mahv idi. **Demek bundan sonraki hayatı kendimize değil, belki hak ve hakikate vakf etmeliyiz.** Şekvâ değil, şükrettirecek rahmetin izini, yüzünü, özünü görmeye çalışmalıyız.» (Tarihçe-i Hayat sh: 239)

12- «Birinci Cihan Harbinde gönüllü alay kumandanı olarak esir düştüğü Rusya’da Moskof Çarlığına karşı **izzet-i İslâmiyeyi muhafaza** edip, kurşuna dizileceği hengâmda “Âhirete gitmek için bana bir pasaport lâzımdı” diye ölümü istihkar eden böyle bir kahraman-ı İslâm Üstadımız Bediüzzaman’ın eserlerini okumak nimet-i uzmâsına mukabil canımızı da feda etsek, **ömrümüzü de ona vakfetsek**, zulümden zulme de sürüklensek, ömrümüzün nihayetine kadar şükran secdesinden de kalkmasak, bize yine ucuzdur.» (Tarihçe-i Hayat sh: 701)

13- «Risale-i Nur talebelerinin müdafaaları ve bu talebelerin İslâmiyete hizmetleri esnasında, gizli İslâmiyet düşmanı, insafsız, cebbar zâlimlerin entrikalarıyla maruz kaldıkları işkencelerden yılmamak, şahıslarını düşünmeden, yani, **şahsî refahlarını İslâmın refah ve saadeti için fedâ ederek**, siddikiyetle sebat etmeleri ve eşedd-i zulme mukavemet etmeleri, âşikâr bir delil teşkil etmektedir.

Evet, hem yirmi beş seneden beri Risale-i Nur’la **imân hizmetine, bütün varlığını vakfeden** ve şimdiye kadar “gaddar din düşmanlarının” çok defalar tecâvüz ve taarruzuna ve taharriyata mâruz kaldığı halde, yirmi beş senedir inziva içinde, **Risale-i Nur’un nâşirliğini yapan Nur kahramanları ağabeylerimiz, bizlere birer nümune-i imtisal olan, imân ve İslâmiyet fedâileridir.**» (Sözler sh: 766)

14- «Risale-i Nur’un verdiği sermaye ile, şimdi mânevî Medresetü’z-Zehranın dört beş vilâyetinde **hayatını Risale-i Nur’a vakfeden** ve nafakasına çalışmaya zaman bulamayan **fedakâr** Nur talebelerinin tayinatına acib bir bereketle kâfi gelen ve Nur nüshalarının fiyatı olan o mübarek sermayeyi ben öldükten sonra da o hâlis, fedakâr kardeşlerime vasiyet ediyorum ki, altmış yetmiş sene evvelki kaidemi yetmiş sene sonraki şimdiki düsturlarıma aynen tatbik etsinler. İnşallah Risale-i Nur’un tab’ serbestiyeti olsa, o düstur daha fazla inkişaf eder...

...kaç senedir dört beş vilâyet vüs’atindeki **mânevî Medresetü’z-Zehranın fedakâr talebelerinin tayinatını Risale-i Nur kendisi hediye etti.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 216)

15- «Üstadımız Said Nursî’nin Risale-i Nur eserleri basılmaktadır. Hissesine düşen bir miktar kitap fiyatlarını Üstadımız, **hayatını Nurlara vakfedip nafakasını çıkaramayan Nur talebelerine tayin olarak vermektedir.** Kendisi de bugün artık herkesin malûmu olmuş olan âzamî bir iktisad ve kanaatle yaşamaktadır.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 218)

16- «Ben de beyan ediyorum ki:

Benim vefatımdan sonra, benim emaneten elimde bulunan Risale-i Nur sermayesi, hem mucizatlı Kur’ânımızı tab ettirmek için Eskişehir’de muhafaza edilen sermaye, o Kur’ân’ın tevafukla ve fotoğrafla tab’ına ait.* Yanımızdaki sermaye ise, Risale-i Nur’un sermayesidir. O sermaye, Cenab-ı Erhamürrahimîne hadsiz şükür olsun ki; yetmiş küsur sene evvel, o zama-

* On bin liradır. (Müellif)

nın âdetine muhalif olarak, kendim fakirliğimle beraber onların tayinlerini verdiğime bir ihsan ve lütf-u Rabbânî olarak, o zamandan elli altmış sene sonra Cenab-ı Erhamürrahîmîn o örfî âdete muhalif kaidemi **mânevî ve geniş Medresetü’z-Zehranın hâlis ve nafakasını temin edemeyen ve zamanını Risale-i Nur’a sarf eden talebelerine** aynen ve eski zaman ihsan-ı İlâhî neticesi olarak **şimdi yanımızdaki sermaye onların tayinleridir** ve tayinlerin sarf edilecek. Ve kaç senedir benim yaptığım gibi, benim mânevî evlâtlarım, benim vereselerim aynen öyle yapmak vasiyet ediyorum. İnşallah tam Risale-i Nur intişara başlasa, o sermaye şimdiki **fedakâr, kendini Risale-i Nur’a vakfeden** şakirdlerden çok ziyade fedakâr talebelere kâfi gelecek ve mânevî Medresetü’z-Zehra ve medrese-i Nuriye çok yerlerde açılacak, benim bedelime bu hakikate, bu hale mânevî evlatlarım ve has ve fedakâr hizmetkârlarım ve **Nura kendini vakfeden kahraman** ve herkesçe malûm kardeşlerim bu vasiyetin tatbikine yardımlarını rica ediyorum.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 234)

17- «Bediüzzaman, iki buçuk sene kadar Sibirya taraflarında esarete kalır. **Bütün hayatını**, fisebilillâh Kur’ân’a, İslâmiyete, Sünnet-i Seniyenin ihyasına **hasr ve vakfeden** bu fedakâr-ı İslâm, buralarda da kat’iyen boş durmaz. İçerisinde bulunduğu muhiti tenvir ve irşad için çalışır. Bu müddet içinde kendisiyle beraber esarete bulunan zabıtlere dersler veriyordu.» (Tarihçe-i Hayat sh: 115)

18- «Hem madem, Risale-i Nur bu asra has hususiyetler taşıyor. Hem madem binlerce âlimlerin takdirleriyle karşılanıyor. Hem madem, Kur’ân’ın dellâllığını yapan kahraman Üstad, eşine rastlanmayacak bir mükemmeliyetle, dürüst adımlarla, **hakikî prensiplerle, bütün hayatını iman ve İslâmiyete vakfetmiş**, dünyevî hiçbir menfaat aramadan sırf Allah rızası uğruna çalışmıştır. Hem mâdem, bütün kuvvetiyle **Nur talebeleri de**, iman ve İslâmiyete Ehl-i Sünnet dairesinde hizmet için **hayatlarını dahi çekinmeden veriyor** ve süflî menfaat peşinde değildirler. Ve madem yüz binlerce Nur talebeleri bütün tazyik ve tehditlere rağmen bu hakikati fiilen isbat etmişler.» (Tarihçe-i Hayat sh: 624)

19- «Bu gizli din düşmanları ve münafıklar çoktandır anladılar ki, **Nur talebelerinin kefenleri boyunlarındadır**. Onları Risale-i Nur’dan ve Üstadlarından ayırmak kabil değildir. Bunun için şeytanî plânlarını, desiselerini değiştirdiler. Bir zayıf damarlarından veya sâfiyetlerinden istifade ederiz fikriyle aldatmak yolunu tuttular. O münafıklar veya o münafıkların adamları veya adamlarına aldanmış olanlar dost suretine girerek, bazan da talebe şekline girerek derler ve dedirtirler ki: “Bu da İslâmiyete hizmettir bu da onlarla mücadeledir. Şu malûmatı elde edersen, Risale-i Nur’a daha iyi hizmet edersin. Bu da büyük eserdir” gibi birtakım kandırışlarla, **sırf o Nur talebesinin Nurlarla olan meşguliyet ve hizmetini yavaş yavaş azaltmakla ve başka şeylere nazarını çevirip**, nihayet Risale-i Nur’a çalışmaya vakit bırakmamak gibi tuzaklara düşürmeye çalışıyorlar. Veyahut da maaş, servet, mevki, şöhret gibi şeylerle aldatmaya veya korkutmakla hizmetten vazgeçirmeye gayret ediyorlar.

Risale-i Nur, dikkatle okuyan kimseye öyle bir fikrî, ruhî, kalbî intibah ve uyanıklık veriyor ki, bütün böyle aldatmalar, bizi Risale-i Nur’a şiddetle sevk ve teşvik ve o dessay münafıkların maksatlarının tam aksine olarak bir tesir ve bir netice hâsıl ediyor. Fesübhanallah! **Hattâ öyle Nur talebeleri meydana gelmektedir ki**, asıl halis niyet ve kudsî gayeden sonra, bir sebep olarak da, münafıkların mezkûr plânlarının inadına, rağmen **dünyayı terk edip kendini Risale-i Nur’a vakfediyor** ve Üstadımızın dediği gibi diyorlar: **“Zaman, İslâmiyet fedaisi olmak zamanıdır.”**» (Tarihçe-i Hayat sh: 690)

20- «Yine bu azîm sır-ı ihlâsa binaendir ki, Risale-i Nur talebeleri, iman ve İslâmiyet hizmetinde ağır şartlar ve kayıtlar ve tahdidatlar içinde muvaffak oluyorlar ve **hayatlarını Risale-i Nur’a ve Üstadlarına vakfetmişler**. Risale-i Nur’u, sermaye-i ömür ve gaye-i hayat edinmişlerdir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 700)

21- «Risale-i Nur'un yüksek değerini anlamakta veya onu işitip tanımakta biraz gecikmiş olan gençler içleri sızlaya sızlaya şöyle demektedirler: “Şu geç uyanan **kıymettar gençliğimi** fâni, geçici şeylerle zayi etmeyeceğim. Ancak ve ancak Kur'ân'a ve imâna hizmet uğrunda, sevgili Allah'ım ve sevgili Peygamberimin emirlerine itaat yolundaki **hizmetlere vakfedeceğim**. Ancak böylelikle, bu muvakkat gençliğimde bâkî bir gençliği elde etmiş olacağım.» (Gençlik Rehberi sh: 253)

22- «Risale-i Nur'un hizmetine hasr-ı vakit eden rükünlere ve çalışanlara zekâtla yardım etmek de Risale-i Nur'a bir nevi hizmettir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 223)

23- «Basiretli Nur nâşirleri, otuz beş sene evvel Risale-i Nur'daki yüksek hakikatleri görmüş, o kudsî dersleri almış ve o zamandan beri ihlâs ve sadakatla gizli din düşmanlarına göğüs germiştir. Nur kahramanlarının haneleri müteaddit defalar arandığı ve kendileri defalarca hapslere atılarak orada şiddetli azaplar ve sıkıntılar çektirildiği halde, elmas kalemleriyle Risale-i Nur'un bu kadar senedir nâşirliğini yapmışlardır. İstedikleri takdirde dünya nimetleri kendilerine yâr olduğu halde, **her türlü şahsî, dünyevî rütbelerden, varlıklardan feragatle**, ömürlerini Risale-i Nur'un hizmetine vakfetmişlerdir.

“Acaba, Risale-i Nur şakirdlerindeki bu cehd ve kuvvetin, bu feragat ve fedakârlığın ve bu derece sebat ve sadakatın sebebi nedir?” diye bir sorulursa, bu soruların cevabı muhakkak ki şu olacaktır: Risale-i Nur'daki cerh edilmez yüksek hakikatler, iman hizmetinin yalnız ve yalnız rızâ-yı İlâhî için yapılması ve Bediüzzaman Hazretlerinin âzamî ihlâsıdır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 164)

Risale-i Nur eserlerinden kısmen alınarak nakledilen mezkûr beyan ve tavsiyeler, Risale-i Nurla Kur'an ve iman hizmetine hayatını vakfetmek fedakârlığı, kıyamete kadar devam etmesi gereken ve Bediüzzamanın Hazretlerinin vasiyetnameleriyle de te'yid edilen değişmez bir esastır.

Bu değişmez esası tam yerine getiremeyen talebeler, hayatını hizmete vakfeden İslâm fedailerine, tam bir muavenet, tesanüd ve teşvik ile bu fazilete ortak olup manevî şirkete dâhil olurlar.

-----µµµ-----

31- DERSHANE HİZMETLERİ ESASI

Hizmet-i nuriyede, medreselerin varlığı esas olup derslane hizmeti ve tarzı değişmez ve kıyamete kadar devam eder.

1- «Üstadımız on sene evvel işaret ve büyük menfaatini beyan ettiği Nur medreselerinin şimdi bu zamanda açılma işi, tam tahakkuk safhasına girmiş bulunuyor...

Üstadımız, Barla'daki dokuz senelik ikametgâhı olan ve Risale-i Nur'un birinci dershanesi, hem altı vilâyet genişliğindeki Medresetü'z-Zehranın çekirdeği bulunan hanesini medrese-i Nuriye olarak Risale-i Nur'a vakfetmişti. Şimdi onu müteakip hem Isparta ve civarı kazaları ve bazı köylerinde, hem Diyarbakır ve Şarkta Nur ders-haneleri açılmaktadır. Bu suretle o dersanelerde Nurların okunması ve Nurlarla meşguliyete devam edenlere ve ders alanlara talebe-i ulûm şerefini kazandırmaktadır. Talebe-i ulûmun ise, âdi harekâtı, hattâ uykusu dahi ibadet hükmüne geçtiğini bazı büyük müçtehidler beyan etmişler.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 231)

Câmii-ül Ezher Üniversitesinde okumak yerine, Risale-i Nur Medresesinde okuyup hizmet etmeyi tavsiye eden bir mektub:

2- Üstadımız diyor ki: «Risale-i Nur bu zamanda kâfidir. **On sene medresede okuyanlar, Risale-i Nur'la bir senede aynı istifadeyi ettiklerine şahit, binler ehl-i ilim var.** Madem Hacı Kılıç Ali bir buçuk sene bütün Risale-i Nur eczalarına sahip çıkmış, kısmen okumuş nazarımızda yirmi senelik bir Nur talebesidir. Ben her sabah haslar içinde onun ismiyle bütün mânevî kazançlarıma, defter-i a' mâlîne geçmek için hissedar ediyorum. Öyleyse o da **bütün hayatını Risale-i Nur'a vermeye mükelleftir.**

Demek şimdiye kadar Câmîü'l-Ezher'e gitmeye muvaffak olmaması ehemmiyetli bir hikmet içindir ki, Nurlar ona kâfi imiş. Şimdi Şam'a, Halep'e yakın olan **Urfa'da bir Medrese-i Nuriye ileride teşekkül etmesini kuvvetli ümid ediyoruz.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 26)

3- «Aziz, sıddık kardeşim Osman Nuri!

Madem Cenab-ı Hak, senin kudsî niyet ve ihlâsınla Ankara'da en mühim genç Said'leri senin etrafına toplatmış. Madem Ankara'da benim bulunmamı lüzumlu görüyorsunuz. Ben de şimdi nafakamla tedarik ettiğim nüshalarımı **o küçük medrese-i Nuriyeme benim bedelime gönderiyorum.** Onların adedince Said'ler, seninle komşu olurlar.

Hem fedakâr evlâdın çok fevkinde sadakatle şimdiye kadar hizmetleriyle herbiri birer genç Said olarak beş-on Abdurrahmanlarım hükmünde Sungur, Ceylân, Tillo'lu Said, Salih, Abdullah, Ahmed, Ziya gibi genç ve çalışkan Saidleri senin yanına hem benim vekilim, hem senin talebelerin olarak benim bedelime **o küçücük medrese-i Nuriyeye nezaret ve bir nevi dershane olarak reynize bırakıyorum.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 44)

4- «Hadsiz şükrolsun ki, şimdi Ankara içinde **küçük bir medrese-i Nuriye mânâsında, küçük Said'ler ve Nurun fedakârları her gece birisi bir mecmuayı okur, ötekiler ders alır gibi dinliyorlar.** Bazı vakit konferans zamanında bazı mühim adamlar da iştirak ediyorlar.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 60)

5- «Urfa ve Diyarbakır'daki faal Nur talebeleri **birer medrese-i Nuriye kurdular. Risale-i Nur'u her sınıf halktan, bilhassa talebelere, gençlerden gelen cemaate okumak suretiyle ilmî derslere başladılar.** Bu zamanda pek ehemmiyetli olan talebe-i ulûmun şerefini ihya ettiler. Şark havalisinde büyük hizmet-i imaniye ifa olundu.» (Tarihçe-i Hayat sh: 673)

6- «Barla sıddıkları Nurların yazmasına tam çalışmaları, herkesten evvel onların vazifeleridir. Çünkü **Barla, birinci medrese-i Nuriye şerefini kazanmasından, o mübarek medreseni talebesiz bırakmak câiz değil.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 152)

Vakıf talebelerin artması nisbetinde, tayinatları verilecek fedakârların, devamlı kalacağı medrese-i nuriyelerin açılması.

7- «İnşaaallah **tam Risale-i Nur intişara başlasa, o sermaye şimdiki fedakâr, kendini Risale-i Nur'a vakfeden şakirdlerden çok ziyade fedakâr talebelere kâfi gelecek ve mânevî Medresetü'z-Zehra ve medrese-i Nuriye çok yerlerde açılacak,** benim bedelime bu hakikate, bu hale mânevî evlatlarım ve has ve fedakâr hizmetkârlarım ve Nura kendini vakfeden kahraman ve herkesçe malûm kardeşlerim bu vasiyetin tatbikine yardımlarını rica ediyorum.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 234)

Bediüzzaman Hazretleri; Nur Medreselerine gidip ders dinlemenin, eski medreselerden daha faideli olacağını ve daha çok istifade edileceğini beyan eder.

Belki ibadet-i tefekkürîye, marifet ve huzur kazanmak gibi feyizleri olduğundan devamlı okumak

veya dinlemek gerektiğini bildiren bir mektubunda şöyle der:

8- «Elbette bizlere lâzım ve millete elzem, şimdi resmen izin verilen din tedrisatı için hususî dershaneler açılma ve izin verilmesine binaen, **Nur şakirdleri, mümkün olduğu kadar her yerde küçücük bir dershane-i Nuriye açmak lâzımdır.** Gerçi herkes kendi kendine bir derece istifade eder, fakat **herkes herbir meselesini tam anlamaz.** Hem iman hakikatlerinin izahı olduğu için, hem **ilim**, (HAŞİYE) hem **mârifet**, hem **ibadettir.** **Eski medreselerde beş on seneye mukabil, inşaallah Nur medreseleri, beş on haftada aynı neticeyi temin edecek ve yirmi senedir ediyor.»** (Emirdağ Lâhikası-I sh: 249)

İslâmın hâkimiyet devresinde de medrese hizmetlerinin devam etmesine de bakan iki bahis.

9- «Tarih denilen mâzi derelerinden sizin yüksek istikbalinize uzanan telsiz telgrafla sizinle konuşuyorum. Ne yapayım, acele ettim, kışta geldim. Siz inşaallah cennet-âsâ bir baharda gelirsiniz. Şimdi ekilen nur tohumları zemininizde çiçek açacaklar. Sizden şunu rica ederim ki, mâzi kıt'asına geçmek için geldiğiniz vakit mezarıma uğrayınız. O çiçeklerin birkaç tanesini, mezartaşı denilen, kemiklerimi misafir eden toprağın kapıcısının başına takınız...

Medresetü'z-Zehranın mekteb-i ibtidaîsi ve Van'ın yekpare taşı olan kalesinin altında bulunan Horhor medreseinin vefat etmesi ve Anadolu'da bütün medreselerin kapatılmasıyla vefat etmelerine işaret ederek, umumunun bir mezar-ı ekberi hükmünde olmasına bir alâmet olarak, o azametli mezara azametli Van Kalesi mezartaşı olmuş. **“Ey yüz sene sonra gelenler! Şu kalenin başında bir medrese-i Nuriye çiçeğini yapınız.»** (Emirdağ Lâhikası-II sh: 110)

İman, hayat, şer'at olarak tabir edilen üç vazifenin tahakkuk ettiği hâkimiyet devrinde, birinci vazife olan iman hizmetinin, haslar dairesine istinad edeceğine bakan şu ifade mânîdardır.

10- «O zat, o taifenin uzun tetkikatıyla yazdıkları eseri kendine hazır bir program yapacak, onunla o birinci vazifeyi tam yapmış olacak.

Bu vazifenin istinad ettiği kuvvet ve mânevî ordusu, yalnız ihlâs ve sadakat ve tesanüd sıfatlarına tam sahip olan bir kısım şakirdlerdir. Ne kadar da az da olsalar, mânen bir ordu kadar kuvvetli ve kıymetli sayılırlar.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 266)

Yukarıda kısmen kaydedilen beyan ve ifadelerin sarahatiyle, bu dershanelerde münhasıran Risale-i Nur eserlerinin okunmasına, iman hizmetine ait olan bu medreselerin varlığına ve kıyamete kadar değişmez bir esas olduğuna açık beyandır.

Bundan başka, bu eserde tesbit edilen “Haslar Dairesi” ve “Vakf-ı Hayat” esaslarına da bakılırsa, bu esas, daha kuvvet ve vüzh kazanacağı gibi, bir asra yaklaşan ve teamülen medreseye istinad eden Nurculuk hareketinin de aynı esasa kuvvet verdiği görülecektir.

-----μμμ-----

32- HATT-I KUR'ÂNÎ'NİN MUHAFAZASI ESASI

1- «Kur'ân kelimesi, ebced hesabıyla 351'dir. İçinde iki elif var. Mahfi elif, “elfün”

HAŞİYE: Şayet biri biliyor, taallüm etmeye muhtaç değilse, ibadete muhtaç veya marifete müştak veya huzur ister. Onun için herkese lüzumlu bir derstir. (Müellif)

okunsa, “bin” mânâsındaki elfün’dür. (HAŞİYE) Demek 1351 senesine “sene-i Kur’âniye” tabir edilebilir. Çünkü, lâfz-ı Kur’ân’daki tevafukatın sırr-ı acibi, Kur’ân’ın tefsiri olan Risale-i Nur eczalarında o sene görüldü. Ve Kur’ân’daki Lâfz-ı Celâlin i’câzkârâne sırr-ı tevafuku aynı senede tezahür etti. Ve bir nakş-ı i’câzîyi gösterecek bir Kur’ân’ın yeni bir tarzda yazılması, aynı senede oluyor. Ve **hatt-ı Kur’ân’ın tebdiline karşı, Kur’ân şakirdlerinin bütün kuvvetleriyle hatt-ı Kur’ânîyi muhafazaya çalışması aynı senededir.**» (Mektubat sh: 428)

2- «Bazı ulemanın yeni eserlerinde meslek ve meşrep ayrı ve bid’atlara müsait gittiği için, **Risale-i Nur zendekaya karşı hakaik-i imaniyeyi muhafazaya çalışması gibi, bid’ata karşı da huruf ve hatt-ı Kur’ânı muhafaza etmek bir vazifesi iken; has talebelere birisi bilfiil huruf ve hatt-ı Kur’âniye’yi ders verdiği halde, sırrı bilinmez bir hevesle, huruf ve hatt-ı Kur’âniyeye, ilm-i din perdesinde tesirli bir surette darbe vuran bazı hocaların darbeye istimal ettikleri eserleri almışlar. Haberim olmadan, dağda, şiddetli bir tarzda o has talebelere karşı bir gerginlik hissettim, sonra ikaz ettim. Elhamdü lillâh ayıldılar. İnşallah tamamen kurtuldular.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 77)

3- «İki genç muallim daha eski yazı ile Nurlara girmesi ve **çocukların, huruf-u Kur’âniyeyi öğrenmeye başlaması ile Risale-i Nur’ları da yazmaya girmeleri, büyük bir fa’l-i hayırdır. Cenab-ı Hak o mâsumları muvaffak etsin.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 226)

4- «Risale-i Nur’un neşir keyfiyeti de tarihte hiçbir eserde görülmemiştir. Şöyle ki:

Kur’ân hattını muhafaza etmek hizmetiyle de muvazzaf olan Risale-i Nur’un, muhakkak Kur’ân yazısıyla neşredilmesi lâzımdı. Eski yazı yasak edilmiş ve matbaaları kaldırılmıştı.» (Tarihçe-i Hayat sh: 162)

5- «Bediüzzaman hapiste olduğu günler dahi Risale-i Nur’un neşriyatı durmamış, perde altında yüz binlerce nüshaları eski yazı ile neşretmeye, **Nur kahramanı Hüsrev gibi Nur talebeleri muvaffak olmuşlardır.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 545)

6- «Risale-i Nur’dan eskimez yazı öğrenmeye gelince **Kur’ân yazısıyla olan Nur Risalelerini yazmaktaki kazancımız çok büyüktür. Eskimez yazıyı kısa bir zamanda öğreniyoruz,** hem yazarken malûmat elde ediyoruz. Hem, Risale-i Nur eczalarını çoğaltmakla imâna ve Kur’ân’a hizmet edildiği için pek büyük mânevi kazançlar elde ediyoruz. Hem yazılarak edinilen bilgi hâfızaya daha esaslı yerleşiyor. Bunun için şimdiye kadar **binlerce genç Risale-i Nur’u yazarak Kur’ân yazısını öğrenmiş ve öğrenmektedir.**» (Gençlik Rehberi sh: 264)

7- «Yeni hurufla yazdığımız iki mesele, cidden tesirini gösterdi. Birinci, İkinci, Üçüncü Meseleleri de yazılrsa çok iyi olur. Fakat **Hüsrev ve Tahirî gibi kalemleri Kur’ân’a ve Kur’ân hattına mahsus ve memur olmalarından bana endişe verir. Başkalar yazsalar daha münasiptir.**» (Şualar sh: 303)

8- «Risale-i Nur’un bir vazifesi huruf-u Kur’âniyeyi muhafaza olduğundan yeni hurufa zaruret derecesinde inşaallah müsaade olur.» (Kastamonu Lâhikası sh: 210)

9- «Risale-i Nur’un mühim bir vazifesi, âlem-i İslâmın ekseriyet-i mutlakasının yazısı ve hattı olan huruf-u Arabiyeyi muhafaza etmek olduğundan, **tab’ yoluyla işe girilse, şimdi ekser halk yalnız yeni hurufu bildikleri için, en çok risaleleri yeni hurufla**

HAŞİYE: İlm-i sarf kaidesince, feilün, “fe’lün” okunur –ketfün, “ketfün” okunması gibi. Buna binaen, elifün, “elfün” okunur. O halde 1351 olur. (Müellif)

tab etmek lâzım gelecek. Bu ise, Risale-i Nur'un yeni hurufa bir fetvası olup şakirdleri de o kolay yazıyı tercih etmeye sebep olur. Onun için, şimdiye kadar pek çok müstehak ve lâıyk iken, Risale-i Nur'a serbestiyet verilmemişti. Lillâhilhamd, şimdi hakikatlerinin kuvvetiyle serbestiyeti kazandı. Hattâ eski harfle tab' yasak iken, Âyetü'l-Kübrâ'yı bize teslim ettirip bir keramet-i ekber gösterdi.

Biz şimdi gayet mühim ve herkese lâzım Meyve ile Hücetü'l-Bâliğa'yı ikisi bir cilt olarak yeni hurufla tab etmek için Tahirî ile İstanbul'a gönderdim.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 82)

10- «Risale-i Nur kendi şakirdleri ile lâakal yüzer kalemle yüz parça Risale-i Nur'un eczalarıyla ve intişar eden yirmi bin nüshasıyla lâakal yüz bin adamı huruf-u Kur'âniye lehine ve sünnet-i seniyyeye ittibaa ve imanlarının takviyesine ve Hz. Ali'nin (R.A.) hiddet ettiği iki cereyana karşı tamamıyla mukavemet ettiklerinden elbette Hz. Ali'nin

(R.A.) يَا أَيُّهَا حَوَانُ tabir ettiği ihvanları içinde hususî bir surette onlara bakıyor.»

(Osmanlıca Lem'alar sh: 316)

Hatt-ı Kur'ânî, milletimizin yazısıdır:

11- «Hata 59: Hüsrev Altınbaşak, Türk Harfleri Kanununa aykırı olarak Asâ-yı Mûsâ ve Zülfikar gibi mecmuaları Arap harfleriyle yazmış.

Cevap: Şimdiye kadar Kur'ân harfleri ve hattı, Türk milletinin hatt-ı kadîmi olduğu halde, Lâtin harflerini Türk harfleri deyip Kur'ân harfleriyle Asâ-yı Mûsâ'yı yazan Hüsrev'i mes'ul etmek birkaç vecihte yanlış olduğunu ehl-i insaf anlar.» (Şualar sh: 415)

Hatt-ı Kur'ânî'nin tebdiline cevaz verenlere karşı gösterilen şiddet:

12- «Hz. Ali (R.A.) huruf-u ecnebiyi İslâmlar içinde cebren kabul ettirmek hadisesi ile ulemaü's-su'un bid'alara yardımlarından teessüfle bahsedip bu iki hadise ortasında irşadkârane bazılarında bahsediyor ki, o Sekine olan İsm-i Âzamla ecnebi hurufuna karşı mukabele ediyor. Hem ulemaü's-su'a muhalefet ediyor. İşte bu zamanda o adamların Risale-i Nur şakirdleri ve naşirleri oldukları şüphesizdir. Çünkü onlardır ki hatt-ı Kur'ân'ı muhafaza ediyorlar ve bid'akâr bir kısım ulemalara karşı da mukavemet ediyorlar.»

(Osmanlıca 18. Lem'a sh: 313)

13- «Beşinci emare: Ecnebi hurufatını ehl-i İslâmın en mühim hükümeti resmi bir surette kabul ve neşir ve cebrettiği halde Risale-i Nur şakirdleri bütün kuvvetleriyle hatt-ı Kur'âniyeyi harika bir surette neşir ve tamim ile muhafazasına çalıştıkları bir zamanda Hz. Ali (R.A.) aynı tarihiyle ondan haber vermekle gaybî kerametini beyan ettiği yerde ulema içinde birisine iltifat gösteriyor. Elbette bu iltifatın gerçi çok efradı olabilir. Fakat bu karine-i hal gösteriyor ki Risale-i Nur şakirdleri bir hususiyet kesbetmiş ki Hz. Ali (R.A.) iltifatla Risale-i Nur'u alkışlıyor.» (Osmanlıca 18. Lem'a sh: 315)

14- «Hazret-i İmam-ı Ali radiyallahu anhu, Kaside-i Ercûzesinde

أَحْرَفُ عَجْمٍ سَطْرٍ ° تَسْطِيرًا deyip, bu zamanda tamim edilen ecnebi harflerine bakıp, bu

cümledeki harflerin cifri ve ebcedi rakamlarının bu zamana parmak basmalarıyla vaki cereyan-ı küfriyâneye işaret ettiği.» (Lem'alar sh: 447)

15- Hem yine «أَحْرَفُ عَجْمٍ سَطْرٍ ° تَسْطِيرًا بِتَّ بِهَا أَمِيرٌ وَالْفَقِيرَا»

Yani, **ecnebi hurufları 1348'de tâmin edilecek**, çoluk-çocuk emirler ve fakirler icbar suretinde, gece dersleriyle öğrenmeye çalışacaklar.» (Şualar sh: 736)

Yukarıda kısmen nakledilen sarih ifade ve beyanlar, Kur'ân yazısı hem bir şair, hem bu milletin ve âlem-i İslâmın müşterek esas yazısı olduğunu ifade eder.

Ve bu yazıyı muhafaza etmek, Risale-i Nur'un bir vazifesidir. Bu beyanlar, bu sarih hükmün kat'iyetle te'vili mümkün olmadığını gösterir.

-----μμμ-----

33- VAZİFE-İ İLÂHİYEYE KARIŞMAMAK DÜSTURU VE ESASI

Bu düstur ve esas; hak ve hikmete tam muvafık muamele yapmak, ancak sonsuz hikmet-i İlâhiyenin tercihi ile olduğunu anlamakla O'na teslim olmak ve tevekkül etmek sırrını ifade eder. Bunun için Bediüzzaman Hazretleri hizmette istikamet ehlini şöyle tavsif eder.

1- «(77) وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ» sırrına mazhar olup, **hüsnü kabul ve hüsn-ü tesir**

ve **teveccüh-ü nâsı kazanmak** noktalarının Cenâb-ı Hakkın vazifesi ve ihsanı olduğunu ve kendi **vazifesi olan tebliğde** dahil olmadığını ve lâzım da olmadığını ve onunla mükellef olmadığını bilmekle **ihlâsa muvaffak olur**. Yoksa ihlâsı kaçırır.» (Lem'alar sh: 150)

2- «Tarik-i hakta çalışan ve mücahede edenler, yalnız kendi vazifelerini düşünmek lâzım gelirken, **Cenâb-ı Hakka ait vazifeyi düşünüp, harekâtını ona bina ederek hataya düşerler**. Edebü'd-Din ve'd-Dünya Risalesinde vardır ki:

Bir zaman şeytan, Hazret-i İsâ Aleyhisselâma itiraz edip demiş ki: “Madem ecel ve herşey kader-i İlâhî iledir sen kendini bu yüksek yerden at, bak nasıl öleceksin.”

Hazret-i İsâ Aleyhisselâm demiş ki:

إِنَّ لِلَّهِ أَنْ يَخْتَبِرَ عَبْدَهُ وَ لَيْسَ لِلْعَبْدِ أَنْ يَخْتَبِرَ رَبَّهُ Yani, “Cenâb-ı Hak abdinin tecrübe eder

ve der ki: ‘Sen böyle yapsan sana böyle yaparım. Göreyim seni, yapabilir misin?’ diye tecrübe eder. Fakat abdin hakkı yok ve haddi değil ki, Cenâb-ı Hakkı tecrübe etsin ve desin: ‘Ben böyle işlesem Sen böyle işler misin?’ diye tecrübevârî bir surette Cenâb-ı Hakkın rububiyetine karşı imtihan tarzı, sû-i edeptir, ubûdiyete münâfidir.”

Madem hakikat budur insan kendi vazifesini yapıp Cenâb-ı Hakkın vazifesine karışmamalı.

Meşhurdur ki, bir zaman İslâm kahramanlarından ve Cengiz'in ordusunu müteaddit defa mağlûp eden Celâleddin-i Harzemşah harbe giderken, vüzerâsı ve etbâi ona demişler:

“Sen muzaffer olacaksın. Cenâb-ı Hak seni galip edecek.”

O demiş: “Ben Allah'ın emriyle, cihad yolunda hareket etmeye vazifedarım. Cenâb-ı

⁷⁷ Nur Sûresi, 24:54.

Hakkın vazifesine karışmam. **Muzaffer etmek veya mağlûp etmek Onun vazifesidir.**”

İşte o zat bu sırr-ı teslimiyeti anlamasıyla, harika bir surette çok defa muzaffer olmuştur.

Evet, insanın elindeki **cüz-ü ihtiyarî ile işledikleri ef'allerinde, Cenâb-ı Hakka ait netâici düşünmemek gerektir.** Meselâ, kardeşlerimizden bir kısım zatlar, halkların Risale-i Nur'a iltihakları şevklerini ziyadeleştiriyor, gayrete getiriyor. **Dinlemedikleri vakit, zayıfların kuvve-i mâneviyeleri kırılıyor, şevkleri bir derece sönüyor.** Halbuki, üstad-ı mutlak, muktedâ-yı küll, rehber-i ekmel olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm,

(78) **وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاُ** olan ferman-ı İlâhîyi kendine rehber-i mutlak ederek,

insanların çekilmesiyle ve dinlememesiyle daha ziyade sa'y ve gayret ve ciddiyetle tebliğ

etmiş. Çünkü (79) **تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ** sırrıyla anlamış ki,

insanlara dinlettirmek ve hidayet vermek, Cenâb-ı Hakkın vazifesidir. Cenâb-ı Hakkın vazifesine karışmazdı.

Öyleyse, işte ey kardeşlerim! Siz de, size ait olmayan vazifeye harekâtınızı bina etmekle karışmayınız ve **Hâlıkınıza karşı tecrübe vaziyetini almayınız.**» (Lem'alar sh: 130)

3- «İhlâsı kazandıran, harekâtındaki sebebi sırf bir emr-i İlâhî ve neticesi rıza-yı İlâhî olduğunu düşünmeli ve vazife-i İlâhiyeye karışmamalı.» (Lem'alar sh: 133)

4- «Cenâb-ı Hakkın rızası ihlâs ile kazanılır. Kesret-i etbâ' ile ve fazla muvaffakiyetle değildir. Çünkü onlar, vazife-i İlâhiyeye ait olduğu için, **istenilmez,** belki bazan verilir.» (Lem'alar sh: 152)

5- «Hüner, kesret-i etbâ' ile değildir. Belki hüner, rıza-yı İlâhîyi kazanmaktır. Sen neci oluyorsun ki, böyle hırsıyla “Herkes beni dinlesin?” diye, vazifeni unutup vazife-i İlâhiyeye karışyorsun? **Kabul ettirmek, senin etrafına halkı toplamak Cenâb-ı Hakkın vazifesidir.** Vazifeni yap, **Allah'ın vazifesine karışma.**» (Lem'alar sh: 152)

6- «Vazifemiz olan hizmet-i imaniyeyi ihlâsla yapmaya çalışmalı, vazife-i İlâhiye olan muvaffakiyet ve hayırlı neticeleri vermek cihetine karışmamalıyız.» (Şualar sh: 482)

7- «Bu sırada, böyle evhamlı ve telâşlı bir zamanda, bizim için en selâmetli yer hapistir. İnşallah Nurlar hem kendimizin, hem kendilerinin serbestiyetini kazandıracaklar. Madem emsalsiz bir tarzda, çok ağır şerait altında, pekçok muarızlar karşısında bu derece Nurlar kendilerini okutturuyorlar, talebelerini hapiste çeşit çeşit suretlerde çalıştırıyor, perişaniyetlerine inâyet-i İlâhiye ile meydan vermiyorlar; biz bu dereceye kanaat edip şekvâ yerinde şükretmekle mükellefiz. Benim bütün şiddetli sıkıntılara karşı tahammülüm bu kanaatten geliyor. **Vazife-i İlâhiyeye karışmam.**» (Şualar sh: 518)

8- «Biz Risale-i Nur şakirdleri ise, vazifemiz hizmettir vazife-i İlâhiyeye karışmamak ve hizmetimizi onun vazifesine bina etmekle bir nevi tecrübe yapmamak olmakla beraber, kemi-yete değil, keyfiyete bakmak.» (Kastamonu Lâhikası sh: 107)

9- «Risale-i Nur şakirdleri, hizmet-i Nuriyeyi velâyet makamına tercih eder keşif ve

⁷⁸ Nur Sûresi, 24:54.

⁷⁹ Kasas Sûresi, 28:56.

kerâmâtı aramaz ve âhiret meyvelerini dünyada koparmaya çalışmaz ve **vazife-i İlâhiye olan muvaffakiyet ve halka kabul ettirmek ve revaç vermek ve galebe ettirmek** ve müstahak oldukları şan ve şeref ve ezvak ve inâyetlere mazhar etmek gibi, kendi vazifelerinin haricinde bulunan şeylere karışmaz ve **harekâtını onlara bina etmezler**. Hâlisen, muhlisen çalışırlar, **“Vazifemiz hizmettir, o yeter” derler.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 263)

10- «Vazifemiz, **ihlâs** ile ve **sebat** ve **tesanüdle** ve mümkün olduğu kadar **ihtiyatla**, “sırran tenevveret” irşad-ı Alevîyi fiilen tasdik etmek, ona göre hareket etmektir. Yoksa, **muarızlara mukabele** etmek ve onların hücumundan telâş etmek değil. **Muvaffakiyet ve fütuhât-ı Nuriye ve revaç ile intişarı ise, vazife-i İlâhiyedir.** Vazifemizi yapıp, vazife-i İlâhiyeye karışmamak gerektir.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 212)

11- «Her vakit **ihtiyat, ihlâs, tesanüd, sebat, sarsılmamak** ve vazifemizi yapmak ve vazife-i İlâhiyeye karışmamak “sırran tenevveret” düsturuna göre hareket etmek ve **telâş ve meys olmamak lâzım ve elzendir.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 14)

12- «Vazifemiz ihlâs ile iman ve Kur’ân’a hizmet etmektir. Amma bizi **muvaffak etmek** ve halka kabul ettirmek ve **muarızları kaçırmak** ise, o vazife-i İlâhiyedir. Biz buna karışmayacağız. **Mağlûp da olsak, kuvve-i mâneviyeye ve hizmetimize noksanlık vermeyecek.** O noktada **kanaat** etmek lâzımdır.

Meselâ, bir zaman İslâmın büyük bir kahramanı Celâleddin Harzemşah’a demişler: “Cengiz’e karşı muzaffer olacaksın.”

O demiş: “Vazifemiz cihad etmektir. Bizi galip etmek vazife-i İlâhiyedir. Ona karışmam.”

Sizin şimdiye kadar **sarsılmadan** hâlis hizmetinizin delâletiyle, siz de bu kahramana iktida etmişsiniz. **Binden bir iki adam sizden kabul etse, yine sarsılmamak gerektir. Bazan bir iki adam, bine mukabil geliyor.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 55)

13- «Bu otuz senedir müsbet hareket etmek, menfî hareket etmemek ve vazife-i İlâhiyeye karışmamak hakikati için, bana karşı yapılan muamelelere sabırla, rıza ile mukabele ettim...

Cihad-ı mâneviyenin en büyük şartı da vazife-i İlâhiyeye karışmamaktır ki, “Bizim vazifemiz hizmettir netice Cenab-ı Hakka âittir. Biz vazifemizi yapmakla mecbur ve mü-kellefiz.”

Ben de Celâleddin Harzemşah gibi, “Benim vazifem hizmet-i imaniyedir muvaffak etmek veya etmemek Cenab-ı Hakkın vazifesidir” deyip ihlâs ile hareket etmeyi Kur’ân’dan ders almışım.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 241)

14- «**Nurcular, müşterileri ve kendilerine taraftarları aramaya kendilerini mecbur bilmiyorlar.** “Vazifemiz hizmettir, müşterileri aramayız. Onlar gelsinler bizi arasınlar, bulsunlar” diyorlar. Kemiyete ehemmiyet vermiyorlar. Hakikî ihlâs taşıyan bir adamı, yüz adama tercih ediyorlar.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 170)

15- «Risale-i Nur’un mesleği ise, vazifesini yapar, Cenab-ı Hakkın vazifesine karışmaz. **Vazifesi tebliğdir kabul ettirmek, Cenab-ı Hakkın vazifesidir.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 259)

Bu nakillerden açıkça ve kat’iyetle anlaşıldı ki, emir ve tavsiye edilenleri, emredildiği için ve emredildiği gibi ve bir ibadet anlayışıyla yapmaya çalışarak neticeleri Allahın hikmetine bırakıp düşünmemek ve istememek bir esas ve düsturdur.

BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİ KİMDİR?

Bediüzzaman kelimesi zamanın bedii olan, zamanında benzeri olmayan, zamanının garib ve acibi olan mânalarına gelir. Fevkalâde meziyetlere sahip olduğundan dolayı muasırları olan âlimler, Said Nursî Hazretlerine Bediüzzaman lakabını vermişlerdir. Bediüzzaman lakabının mefhumu kendi ifadesiyle şöyledir:

«Sual: Sen imzanı bazen “Bediüzzaman” yazıyorsun. Lâkap medhi imâ eder.

Cevap: Medih için değildir. Kusurlarımı, sened-i özümlü, mazeretimi bu ünvan ile ibraz ediyorum. Zira bedi, garip demektir. Benim ahlâkım, suretim gibi ve üslûb-u beyanım, elbisem gibi gariptir, muhaliftir. Görenekle revaçta olan muhakemat ve esalibi, benim üslûp ve muhakematımla mikyas ve mihenk itibar yapmamayı bu ünvanın lisan-ı haliyle rica ediyorum. Hem de muradım, “bedî,” acib demektir.

إِلَى لَعْمَرِي قَصْدٌ كُلُّ عَجِيبَةٍ * كَأَنِّي عَجِيبٌ فِي عِيُونِ الْعَجَائِبِ

masadak oldum. Bir misali budur: Bir senedir İstanbul’a geldim, yüz senenin inkılâbatını gördüm. «وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى» (Hutbe-i Şamiye sh: 101)

Bu kısım, Bediüzzaman Hazretlerinin kendi Tarihçe-i Hayatından alınan kısa parçalardan derlenmiş olup, çocukluk ve tahsil hayatı devresi alınmamıştır. Uzun olmaması için tafsilata girilmemiştir. Tafsilatı merak edenlerin, mezkûr Tarihçe-i Hayatını mütalaa etmeleri gerekiyor.

Hayat safhalarındaki tarihleri merak edenler, bu kitabın sonundaki kronolojik tarih listesine bakabilirler.

Şimdi Tarihçe-i Hayat eserinden alınan parçalarla icmalen ve anahatlarıyla Bediüzzaman Hazretlerinin hayat safhalarına geçiyoruz:

«Üstadın hayatı, küllî hizmeti noktasından topluca iki büyük safha arz etmektedir:

Birincisi: Doğuşundan itibaren tahsil hayatı, Van’daki ikameti, İstanbul’a gelişi, siyasî hayatı, seyahatleri, harb-i umumîye iştiraki, Rusya’daki esareti, İstanbul’da Dar-ül Hikmet-il İslâmiye azalığında bulunuşu, Kuva-yı Milliye İstanbul’daki hizmeti, Ankara’ya gelerek ilk Meclis-i Mebusandaki faaliyetleri ve kısa bir müddet sonra Van’a çekilip inzivayı ihtiyar etmesi gibi herbiri ayrı bir hayat sahnesi olan Üstadın hayatının bu birinci safhası iman ve Kur’an hizmeti itibarıyla ikinci safha hayatının mukaddemesi hükmündedir. İkinci büyük hizmetine hazırlıktır. Ömrünün ellinci senesine kadardır.

İkincisi: Van’da inzivada iken Garb’a nefyedilip Isparta’nın Barla Nahiyesinde ikamete memur edildiği zamandan başlar ki Risale-i Nur’un zuhuru ve intişarıdır. **Azamî ihlas, azamî fedakârlık, azamî sadakat, metanet ve dikkat ve iktisad içinde Risale-i Nur’la giriştiği hizmet-i imaniye ve manevî cihad-ı diniyedir.**

Hayatının bu ikinci safhası: Harb-i Umumî neticesinde Osmanlı Hilafetinin inkıraz bulmasıyla insanlık âleminde medeniyet-i beşeriyeyi mahveden ve semavî dinlerle mücadeleyle esas itihaz edinen komünizm rejiminin insaniyetin yarısını istila ederek dünyayı dehşete saldırdığı ve memleketimizi tehde yeltendiği ve manevî tahribatının tehlikesine maruz kaldığımız bir devreye rastlar. Bu devre, bin senedir Kur’ana bayraktarlık yapmış, İslâmiyet’e asırlarca hizmet etmiş kahraman bir millet için dikkatle incelenmesi lâzım gelen bir devredir.»

(T. Hayatı sh: 27)

«Molla Said, Şarkın büyük ülemâ ve meşayihinden olan **Seyyid Nur Mehmed, Şeyh Abdurrahman-ı Tagî, Şeyh Fehim ve Şeyh Mehmed Küfrevî** gibi zevat-ı âliyenin herbirinden ilm ü irfan hususunda ayrı ayrı derslere nail olduğundan, onları fevkalâde severdi. Ülemeden **Şeyh Emin Efendi, Molla Fethullah ve Şeyh Fethullah Efendilere** de ziyade muhabbeti vardı.

Van'da maruf ülema bulunmadığından, Hasan Paşa'nın daveti üzerine Molla Said, Van'a gitti. Van'da onbeş sene kalarak, aşâirin irşadı için aralarında seyahatla tedris ve tederrüs vazifesiyle hayat geçirdi. Van'da bulunduğu müddet, vali ve memurîn ile ihtilat ederek, **bu asırda yalnız eski tarzdaki İlm-i Kelâm'ın İslâm dini hakkındaki şek ve şüphelerin red-dine kâfi olmadığına kanaat hasıl etmiş ve fününun tahsiline lüzum görmüştür...**

Bu kanaatı hasıl ettiği o zamanda, ulûm-u müsbete denilen bütün fenleri tettebbua başlayarak pek kısa bir zamanda **Tarih, Coğrafya, Riyaziyat, Jeoloji, Fizik, Kimya, Astronomi, Felsefe** gibi ilimlerin esaslarını elde etmiştir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 46)

«Molla Said Van'da bulunduğu zamanlarda bazı hususlarda o havalinin ülemasına muhalif bulunuyordu...

Kat'iyyen hiç kimseden hediye olarak para almamak ve maaş bile kabul etmemek.. daima mücerred kalmak ve dünyada hiçbir şeyle alâka peyda etmemek... Bunun içindir ki: “**Bütün malımı bir elimle kaldırıp götürürebilmeliyim**” demiştir. Bu halin sebebi sorulunca: “Bir zaman gelecek herkes benim halime gıpta edecektir. Saniyen mal ve servet bana lezzet vermiyor, dünyaya ancak bir misafirhane nazarıyla bakıyorum.” derdi.» (Tarihçe-i Hayat sh: 47-48)

«Bediüzzaman, Van'daki ikameti esnasında Âlem-i İslâm'ın vaziyetini bir derece öğrenmiş bulunuyordu. Bir gün Tahir Paşa bir gazetede şu müdhiş haberi ona göstermişti. Haber şu idi:

İngiliz Meclis-i Meb'usasında **Müstemlekât Nâzırı**, elinde Kur'an-ı Kerim'i göstererek söylediği bir nutukta:

Bu Kur'an, İslâmların elinde buldukça biz onlara hâkim olamayız. Ne yapıp yapmalıyız, bu Kur'an'ı onların elinden kaldırmalıyız yahut Müslümanları Kur'an'dan soğutmalıyız, diye hitabede bulunmuş.

İşte bu müdhiş haber, onda tarifin fevkinde bir tesir uyandırmıştı. İstidadı şimşek gibi alevli, duyguları ve bütün letaifi uyanık ve ilim, irfan, ihlâs, cesaret ve şecaat gibi hârika inayet ve seciyelere mazhar olan Bediüzzaman'ın bu havadis üzerine: “**Kur'an'ın sönmez ve söndürülmez manevî bir güneş hükmünde olduğunu, ben dünyaya isbat edeceğim ve göstereceğim!**” diye kuvvetli bir niyet ruhunda uyanır ve bu sâikle çalışır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 51)

«Bediüzzaman, Şarkî Anadolu'da “Medresetüzzehra” namında **bir dâr-ül fünün açmak,** ya Van'da veyahut da Diyarbakır'da **dâr-ül fünün derecesinde bir medrese** te'sisine çalışmak için İstanbul'a geldi.» (Tarihçe-i Hayat sh: 52)

«İstanbul'daki ikametgâhının kapısında şöyle bir levha asılı idi: “**Burada her müşkül halledilir, her suale cevap verilir; fakat sual sorulmaz.**” (HAŞİYE)

HAŞİYE: Burada şunu ilâveten beyan etmek icap eder ki: Said Nursî'nin hayatının son otuz-kırk senesinde, din-i İslâma ve Kur'an'a hizmet cihetinde fevkalâde bir rahmet ve inayete Risale-i Nur ihsan edildiğinden ve âlemşümül bir mânevî

İstanbul’da grup grup gelen ulemanın suallerini cevaplandırıyor. Genç yaşında böyle bilâ istisna bütün suallere cevap vermesi ve gayet mukni ve belîğ ifade ve harika hal ve tavırlarıyla, ehl-i ilmi hayranlıkla takdire sevk ediyordu. Ve “**Bediüzzaman**” ünvanına bihakkin lâyük görüyorlar ve bu fevkalâde zatı, bir “**nâdire-i hilkat**” olarak tavsif ediyorlardı.

Hattâ bu zamanlarda **Mısır Câmîü’l-Ezher Üniversitesi reislerinden meşhur Şeyh Bahît Efendi** İstanbul’a bir seyahat için geldiğinde, Kürdistan’ın sarp, yalçın kayaları arasından gelerek İstanbul’da bulunan Bediüzzaman Said Nursî’yi ilzam edemeyen İstanbul uleması, Şeyh Bahît’ten bu genç hocanın ilzam edilmesini isterler. Şeyh Bahîd de bu teklifi kabul ederek bir münazara zemini arar. Ve bir namaz vakti **Ayasofya Camiinden** çıkıp çayhaneye oturduğunda bunu fırsat telâkki eden Şeyh Bahît Efendi, yanında ulema hazır

bulunduğu halde Bediüzzaman’a hitaben, مَا تَقُولُ فِي حَقِّ أَوْرُوبَايَّةِ وَالْعُثْمَانِيَّةِ yani, “Avrupa ve Osmanlılar hakkında ne diyorsunuz, fikriniz nedir?” der.

Şeyh Bahît Efendinin bu sualden maksadı, Bediüzzaman’ın şek olmayan bir bahr-ı umman gibi ilmini ve ateşpâre-i zekâsını tecrübe etmek değil, belki, zaman-ı istikbale ait şiddet-i ihatasını ve idare-i âlemdeki siyasetini anlamak idi. Buna karşı Bediüzzaman’ın verdiği cevap şu oldu:

انَّ أَوْرُوبَا حَامِلَةٌ بِأَسْلَامِيَّةٍ فَسَتَلِدُ يَوْمًا مَا
وَأَلْعُثْمَانِيَّةٍ حَامِلَةٌ بِأَوْرُوبَايَّةٍ فَسَتَلِدُ يَوْمًا مَا

Yani, “**Avrupa bir İslâm devletine hâmilelerdir, günün birinde onu doğuracak. Osmanlılar da Avrupa ile hâmilelerdir; o da onu doğuracak.**”

Bu cevaba karşı Şeyh Bahît Hazretleri,

“Bu gençle münazara edilmez. Ben de aynı kanaatteyim. Fakat bu kadar **veciz ve belîğâne bir tarzda ifade etmek, ancak Bediüzzaman’a hasır**”^{*} demiştir.” (Tarihçe-i Hayat sh: 52-54)

«**Japon Başkumandanı** bir heyetle birlikte İstanbul’a gelmiş. İslâm Dinini tedkik etmiş olan bu kumandan, zihnindeki bazı istifhamları gidermek amacıyla, İslâm Hilafetinin payitahtı olan İstanbul’un büyük ülemasından çeşitli sualler sormuştu. O sıra **Bediüzzaman Said-i Kürdî Hazretlerinin** sît ü şöhreti de âfâkı kapladığı günler idi. İstanbul uleması, altından kalkamadıkları çetin ve mu’dil sualleri gelip Bediüzzaman’a sorarlar. Ona sorulan bu suallerin ekserisi müteşabih olan bazı hadîs-i şeriflerin hakikatlerine dairdir. Bu hâdiseyi

---

cihad-ı diniye ve hizmet-i Kur’âniyede bulunduğundan anlaşılmalı ve sonra kendileri de bir mânevî ihtarla kaleme almışlardır ki, onun hayatı bir intizam dairesinde geçiyordu. Yani, ileride mühim bir hizmet-i Kur’âniyede bulunacağı için, Cenab-ı Hak o hizmet-i Kur’âniyeye zemin hazırlamak hikmetiyle, Said’i fevkalhad şartlar içerisinde ve fevkalâde inayet altında harika bir zekâ ve deha ile mücehhez olarak istihdam ve istimal ediyordu. Onun için, Tarihçe-i Hayat’ın başında beyan edildiği vecihle, onun hayat ve ahvâline bu nokta-i nazarla bakmak lâzımdır. Ve hattâ kendisi Hürriyetten evvel birçok talebelerine, dostlarına,

“Bir nur görüyorum, istikbale büyük ümidlerle bakıyorum” diye, ehemmiyetli bir Kur’ân hizmetinin vuku bulacağını haber veriyordu. Bir hiss-i kablelvuku ile, Risale-i Nur’un şimdiki mânevî hizmet-i Kur’âniye ve imaniyesini, o zamanları siyaset âleminde olacak zannedip, bütün kuvvetiyle İstanbul’da siyaseti dine, Kur’ân’a âlet ederek çalışıyordu.

(Bediüzzaman’ın Tarihçe-i Hayatı)

* Nitekim Bediüzzaman’ın dediği gibi, ihbaratın iki kutbu da tahakkuk etmiş; bir iki sene sonra Meşrutiyet devrinde şeâir-i İslâmiyeye muhalif çok âdât-ı ecnebiyeyi ahzetmek ve gittikçe Türkiye’de yerleştirmek; ve şimdi Avrupa’da Kur’ân’a ve İslâmiyete karşı gösterilen hüsn-ü alâka ve bilhassa bahtiyar Alman milletinde fevc fevc İslâmiyeti kabul etmek gibi hadiseler, o ihbarı tamamiyle tasdik etmişlerdir.

(Bediüzzaman Said Nursi Tarihçe-i Hayatı)

Bediüzzaman bilâhare Denizli ve Afyon Mahkeme Müdafaatında bir münasebetle şöyle anlatır:

Hürriyet'ten bir sene evvel İstanbul'a geldim. O zaman **Japonya'nın başkumandanı**, İslâm ülemasından dinî bazı sualler sormuştu. Onları İstanbul hocaları benden sordular. Hem çok şeyleri o münasebetle sual ettiler. Ezcümle, bir hadîste: **"Âhîrzamanda dehşetli bir şahıs sabah kalkar, alnında "Hâzâ kâfirun" yazılmış bulunur"** diye hadîs var deyip benden sordular. Dedim: "Bir acib şahıs, bu milletin başına geçer ve sabah kalkar başına şapka giyer ve giydirebilir." Bu cevabdan sonra bunu sordular: "Acaba o zaman onu giyen kâfir olmaz mı?" Dedim: "Şapka başa gelecek, secdeye gitme diyecek. Fakat baştaki iman o şapkayı da secdeye getirecek, inşaallah müslüman edecek." Sonra dediler: **"Aynı şahıs bir su içecek, onun eli delinecek ve bu hâdise ile Süfyan olduğu bilinecek?"** Ben de cevaben dedim: "Bir darb-ı mesel var: Çok israflı adama "eli deliktir" denilir. Yani elinde mal durmuyor, akıyor, zayi oluyor, deniliyor. İşte o dehşetli adam bir su olan rakıya mübtela olup, onun ile hasta olacak ve kendisi hadsiz israfata girecek, başkalarını da alıştıracak." Sonra birisi sordu ki: **"O öldüğü zaman İstanbul'da Dikili Taş'ta şeytan dünyaya bağırarak ki filan öldü."** O vakit ben dedim: "Telgrafla haber verilecek." Fakat bir zaman sonra radyo çıkmış işittim. Eski cevabım tam değilmiş bildim. Sekiz sene sonra Dar-ül Hikmet'te iken dedim: "Şeytan gibi radyo ile dünyaya işittirecek." Sonra **Sedd-i Zülkarneyn ve Ye'cüc ve Me'cüc ve dabbet-ül arz ve Deccal ve nüzûl-ü İsa (A.S.)** hakkında sualler sormuşlardı. Ben de cevap vermiştim. Hattâ eski risalelerimde onlar kısmen yazılmışlar. (Şualar sh: 358)

«Bediüzzaman Hazretleri bu acib tevillerle manalandırıldığı ve istikbale rasihane nüfuz eden cevapları, o zaman Japon Başkumandanına verilir. **Başkumandan bunun üzerine Bediüzzaman'ı görmeyi ve onunla görüşmeyi arzu eder ve görüşürler.**» (B.S.N. Mufassal Tarihçe-i Hayatı sh: 186)

«Hürriyetten sonra mücahid arkadaşlarıyla beraber İttihad-ı Muhammedî (A.S.M.) Cemiyeti'ni kurmuşlar, cemiyet pek kısa bir zamanda inkişafa başlamış, hattâ Bediüzzaman'ın bir makalesiyle Adapazarı ve İzmit havalisinde elli bin kişi cemiyete dâhil olmuştu.

Hürriyeti sû'-i tefsir etmemek ve meşrutiyeti meşrutiyet-i meşrua olarak kabul etmek lâzım geldiğini ileri sürerek bu hususta dinî gazetelerde makaleler neşrediyor ve hitabelerde bulunuyordu. Bu makale ve hitabeleri, emsalsiz denecek kadar belîğ ve mukni' idi. Ehl-i ilim ve ehl-i siyaset, Said Nursî'nin bu yazılarından ve derslerinden çok istifade etmişlerdir. O zamandaki intibah-ı millîyi, Anadolu ve Asya'nın saadet-i dünyeviyesinin fecr-i sâdıkı olarak müjde veriyor, fakat elden kaçmaması için evamir-i şer'iyeyi çabuk imtisal etmenin zarurî olduğunu ileri sürüyordu. **"Eğer meşrutiyeti hürriyet-i şer'iyeye ile kabul etmezsek ve öyle tatbik edilmezse, elimizden kaçacak, müstebid bir idareye yerini terkedecek"** diye ihtar ediyordu.» (Tarihçe-i Hayat sh: 54)

«Nihayet menhus Otuzbir Mart hâdisesi meydana gelir. Şeriat isteyen ve o hâdisede ismi karışan onbeş kadar hoca idam edilir. Bediüzzaman, onlar mahkeme binasının bahçesinde asılı durdukları ve kendisi de pencereden onları gördüğü bir halde muhakeme olunur.

Mahkeme reisi **Hurşid Paşa sorar: "Sen de şeriat istemişsin?.."**

Bediüzzaman cevap verir: **"Şeriatın bir hakikatına, bin ruhum olsa feda etmeye hazırım. Zira şeriat, sebep-i saadet ve adalet-i mahz ve fazilettir. Fakat, ihtilalcilerin isteği gibi değil!"**

Bediüzzaman'ın divan-ı harbdeki bu kahramanca müdafaaası, o zaman iki defa tab'edilip

neşredilmiştir. O dehşetli mahkemeden idamını beklerken beraet etmiş ve mahkemeye teşekkür etmeyerek, yolda Bayezid'den tâ Sultanahmet'e kadar arkasında kalabalık bir halk kitlesi mevcut olduğu halde: “Zâlimler için yaşasın Cehennem! **Zâlimler için yaşasın Cehennem!**” nidalarıyla ilerlemiştir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 60)

Bediüzzaman'ın bu mahkemedeki uzun müdafaasından iki parça:

«Eğer medeniyet, böyle haysiyet kırıcı tecavüzlere ve nifak verici iftiralara ve insafsızcasına intikam fikirlerine ve şeytancasına mugalatalara ve diyanette lâübalicesine hareketlere müsaid bir zemin ise, herkes şahid olsun ki o “saadet-saray-ı medeniyet” tesmiye olunan böyle mahall-i ağraza bedel Vilâyat-ı Şarkiyenin hürriyet-i mutlakanın meydanı olan yüksek dağlarındaki bedeviyet ve vahşet çadırlarını tercih ediyorum. **Zira bu mimsiz medeniyette görmediğim hürriyet-i fikir ve serbesti-i kelâm ve hüsn-ü niyet ve selamet-i kalb, Şarkî Anadolu'nun dağlarında tam mânasıyla hükümfermâdır...**» (Tarihçe-i Hayat sh: 77)

«Bu hükûmet, zaman-ı istibdadda akla husumet ediyordu şimdi de hayata adavet ediyor... Eğer hükûmet böyle olursa, yaşasın cünun!.. Yaşasın mevt!.. Zâlimler için de yaşasın Cehennem!.. Ben zaten bir zemin istiyordum ki, efkârımı onda beyan edeyim. Şimdi bu Divan-ı Harb-i Örfî iyi bir zemin oldu.» (Tarihçe-i Hayat sh: 61)

(Tafsilat için aynı kaynak kitaba bakınız)

«Bundan sonra İstanbul'da fazla kalmaz, Van'a gitmek üzere İstanbul'dan ayrılır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 78)

«Van'a muvasalat ettikten sonra, aşâiri (aşiretleri) dolaşarak içtimaî, medenî, ilmî derslerle onları irşada çalışmıştır. Bu hususta, sual-cevab halinde, “**Münâzarat**” isimli bir kitab neşretmiştir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 79)

«Sonra Van'dan Şam'a gider. **Şam ülemâsının ilhahı ve ısrarı üzerine, Câmi-ül Emevî'de on bine yakın ve içerisinde yüz ehl-i ilim bulunan azîm bir cemaata karşı bir hutbe irad eder.** Bu hutbe fevkalâde takdir ve tahsin ile kabule mazhar olur. Bilâhare buradaki hutbesi, “**Hutbe-i Şâmiye**” namıyla tabedilmiştir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 88)

«Şam'da fazla kalmadı. Şarkî Anadolu'da Medreset-üz Zehra namıyla vücuda getirmek istediği dârülfünunun küşadı için çalışmak üzere İstanbul'a geldi. Sultan Reşad'ın Rumeli'ye seyahatı münasebetiyle, Vilâyât-ı Şarkîye namına refakat etti.» (Tarihçe-i Hayat sh: 101)

«O vakit Kosova'da, büyük bir İslâm dârülfünununun tesisine teşebbüs edilmişti. Orada hem İttihadçılara, hem Sultan Reşad'a der ki: “**Şark, böyle bir dârülfünuna daha ziyade muhtaç ve Âlem-i İslâm'ın merkezi hükmündedir.**” Bunun üzerine şarkta bir dârülfünun açılacağını va'dederler. Bilâhare Balkan Harbi çıkmasıyla o medrese yeri, yâni Kosova istila edilir. Bunun üzerine müracaatla Kosova'daki dârülfünun için tahsis edilen ondokuz bin altın liranın şark dârülfünunu için verilmesini talep eder, bu talebi kabul edilir.

Bediüzzaman tekrar Van'a hareket eder. **Van Gölü kenarındaki Artemit'te (Edremit) o dârülfünunun temeli atılır.** Fakat ne çare ki Harb-i Umumî'nin zuhuruyla, teşebbüs geri kalır. Zaten o kış Molla Said talebelerine: “Hazır olunuz, büyük bir musibet ve felaket bize yaklaşıyor” diye haber vermişti.» (Tarihçe-i Hayat sh: 105)

Said Nursi Hazretleri, Birinci Cihan Harbinde gönüllü alay kumandanı olarak büyük fedakârlıklar göstermiştir.

«Bediüzzaman, Kafkas cephesinde Enver Paşa ve fırka kumandanının hayranlıkla takdir ettikleri hizmet-i cihadiyeyi yaptıktan sonra, Rus kuvvetlerinin ilerlemesinden dolayı Van'a

çekildi. Van'ın tahliyesi ve Rusların hücumu sırasında, bir kısım talebeleriyle Van kal'asında şehid oluncaya kadar müdafaaya kat'î karar verdikleri halde, geri çekilen Van Valisi Cevdet Bey'in ısrarıyla, Vastan kasabasına çekildi. Vali, kaymakam, ahali ve asker Bitlis tarafına çekilirken bir alay Kazak süvarisi Vastan üzerine hücum etmişti. Molla Said, Van'dan kaçan ahalinin mal ve çoluk-çocuklarının düşman eline geçmemesi için otuz-kırk kadar kaçamamış asker ve bir kısım telebeleriyle o Kazaklara karşı koymuş ve hepsinin kurtulmasını sağlamıştır. Hattâ hücum eden Kazaklara dehşet vermek için, geceleyin onların üstündeki yüksek bir tepeye hücum tarzında çıkıyor güya büyük bir imdat kuvveti gelmiş zannettirerek, Kazakları oyalayıp ilerletmiyordu. **Böylelikle Vastan'ın Rus istilasından kurtulmasına sebep olmuştur.**

O muharebe zamanlarında sipere döndüğü vakit, kıymettar talebesi Molla Habib ile **“İşârât-ül İ'caz”** namındaki tefsirini te'lif ediyordu. Bazan avcı hattında, bazan at üzerinde, bazan da sipere girdikleri zaman kendisi söylüyor, Molla Habib de yazıyordu. İşârât-ül-İ'caz'ın büyük bir kısmı bu vaziyette te'lif edilmiştir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 107)

«Bediüzzaman, o harbde gönüllülere cesaret vermek için sipere girmeyerek avcı hattında dolaşırdı.» (Tarihçe-i Hayat sh: 111)

«Avcı hattında dolaşırken, vücuduna dört gülle isabet etmiş, fakat geri çekilmemiş ve gönüllülerin cesareti kırılmaması için sipere dahi girmemiştir. Hattâ bunu işiten Vali Memduh Bey ve Kumandan Kel Ali, “Aman geri çekilsin!” diye haber gönderdikleri zaman, demiş:

Bu kâfirlerin güllesi beni öldürmeyecek...

Hakikaten üç gülle, ölecek yerine isabet ettiği halde biri hançerini, diğeri tütün tabakasını delip geçmiş ve kendisine bir zarar vermemiştir. Sabahleyin düşmanın bir taburu ile müsademe ederler, arkadaşlarının çoğu şehid olur. Hattâ yeğeni ve fedakâr bir talebesi olan **Ubeyd** dahi kendi bedeline şehid düştükten sonra düşmanın üç sıra askerini yararak geçip, hayatta kalan üç talebesiyle pek acib bir surette su üzerinde bulunan bir sütreye girer. Hem yaralı, hem ayağı kırık bir halde, otuzüç saat su ve çamur içinde kalır.

Latif bir inayet-i İlahiyedir ki otuzüç saat onlar Rus askerlerini gördükleri ve Ruslar da onları aradıkları halde bulamadılar. Bu esnada Bediüzzaman, talebeleri olan gönüllü fedâilere hitaben:

Arkadaşlar! Durmayınız... Sizlere hakkımı helâl ettim, beni bırakınız, siz kendinizi kurtarmaya çalışınız, demesi üzerine, **fedakâr ve kahraman talebeler:**

Sizi bu halde bırakıp gidemeyiz şehid olursak, yine hizmetinizde olsun, deyip kalırlar. Sonra Ruslar esir edip Van, Celfa, Tiflis, Kiloğrif, Kosturma'ya sevkederler.» (Tarihçe-i Hayat sh: 113-114)

«Bediüzzaman'ı üserâ kampına götürürler. Burada şu şekilde şayan-ı takdir bir hâdise cereyan eder. Şöyle ki:

Bir gün **Rus Başkumandanı** esirleri teftişe gelir. Teftiş esnasında, Bediüzzaman kumandana selâm vermez ve yerinden kalkmaz. Kumandan kızar, belki tanımamıştır diyerek tekrar önünden geçtiği zaman yine yerinden kalkmayınca, kumandan tercüman vasıtasıyla der: “Beni herhalde tanımadılar?”

Bediüzzaman: **“Tanıyorum, Nikola Nikolaviç'tir.”**

Kumandan: **“Şu halde Rus ordusuna, dolayısıyla Rus Çarına hakaret ediyorlar.”**

Bediüzzaman: **“Hakaret etmedim. Ben bir Müslüman âlimiyim. İmanlı bir kimse,**

Cenab-ı Hakk'ı tanımayan bir adamdan üstündür. Binaenaleyh, ben sana kıyam etmem.” der.

Bunun üzerine Bediüzzaman divan-ı harbe verilir. Birkaç zâbit arkadaşı, hemen özür dileyerek vahim neticenin önlenmesine çalışmasını istirham ederler.

Fakat Bediüzzaman: **“Bunların idam kararı, benim ebedî âleme seyahat etmem için bir pasaport hükmündedir.”**deyip kemal-i izzet ve şecaatle hiç ehemmiyet vermez.

Nihayet idamına karar verilir. Hüküm infaz edileceği vakit, namaz kılmak için müsaade ister vazife-i diniyesini ifadan sonra, atılacak kurşunlara göğsünü gereceğini beyan eder. Tam bu esnada, namazını eda ederken, Rus kumandanı gelerek, Bediüzzaman'dan özür dileyip:

O hareketinizin, mukaddesatınıza olan bağlılıktan ileri geldiğine kanaat getirdim, rica ederim, beni affediniz, diyerek verilen idam hükmünü geri aldırır.

Bediüzzaman, iki buçuk sene kadar Sibiryaya taraflarında esarette kalır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 114-115)

«Nihayet esaretten firar ile kurtulup Petersburg ve Varşova'ya gelmeye muvaffak olur. Bilâhare Viyana tarikiyle (R. 1334) senesinde İstanbul'a teşrif eder.» (Tarihçe-i Hayat sh: 116)

O tarihte memleketin büyük bir kısmı çeşitli düşman devletler tarafından işgal edildiği gibi, İstanbul da İngilizlerin işgali altındaydı.

«İstanbul'da İngilizler desiseleriyle Şeyhülislâmı ve diğer bazı ülemayı lehlerine çevirmeğe çalışmalarına mukabil, Bediüzzaman **“Hutuvat-ı Sitte”** adlı eseri ve İstanbul'daki faaliyeti ile **İngiliz'in âlem-i İslâm ve Türkler aleyhindeki müstemlekecilik siyasetini ve entrikalarını, tarihî düşmanlığını etrafa neşrederek** Anadolu'daki Millî Kurtuluş Hareketini desteklemiş, bu hususta en büyük âmillerden birisi olmuştu.» (Tarihçe-i Hayat sh: 138)

Bediüzzaman 1920'de neşrettiği mezkûr Hutuvat-ı Sitte eserinde İngiliz'in aleyhimizdeki aldatıcı propagandasının içyüzünü efkâr-ı ammeye şöyle beyan ediyor:

«Herbir zamanın insî bir şeytanı vardır. Şimdi beşerde insan suretinde şeytanın vekili olan ruh-u gaddar, fitnekârane siyasetiyle cihanın her tarafına kundak sokan **“El-Hannas”** altı hutuvatıyla âlem-i İslâm'ı ifsad için insanlarda ve insan cemaatlarındaki habis menbaları ve tabiatlarındaki muzır madenleri fiilî propaganda ile işlettiriyor, zayıf damarları buluyor.

Kiminin **hırs-ı intikamını**, kiminin **hırs-ı câhını**, kiminin **tamamını**, kiminin **humkunu**, kiminin **dinsizliğini**, hattâ en garibi kiminin de **taassubunu** işletip siyasetine vasıta ediyor.» (Asar-ı Bediyye sh: 114)

...diyerek devam eden Altı Hatve, yani İngiliz'in İslâm aleyhindeki menfî ve aldatıcı propagandalarının içyüzünü efkâr-ı ammeye, hayatını tehlikeye atarak açıklar ve İngilizlere karşı mücadele verir.

Hem yine 1921 senesinde İngiltere'nin en büyük dinî dairesi olan Anglikan Kilisesi başpapaasının Meşihat-ı İslâmiye'den sorduğu bir suale, o zaman Dar-ül Hikmet-il İslâmiye azası olan Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin verdiği nim-manzum cevabı şöyledir:

«Bir zaman bî-aman İslâm'ın düşmanı, siyasî bir dessay, yüksekte kendini göstermek isteyen vesvas bir papaz, desise niyetiyle, hem inkâr suretinde, hem de boğazımızı pençesiyle sıkıldığı bir zaman-ı elîmde, pek şematetkârane bir istifhamıyla dört şey sordu bizden. Altiyüz kelime istedi.

Şematetine karşı, yüzüne “tuh!” demek desisesine karşı, küsmekle sükût etmek inkârına karşı da, tokmak gibi bir cevap-ı müskit vermek lâzımdı. Onu muhatab etmem. Bir hak-perest adama böyle cevabımız var:

O dedi birincide: “**Muhammed (Aleyhissalâtü Vesselâm) dini nedir?**”

Dedim: **İşte Kur’ân’dır. Erkân-ı sitte-i iman, erkân-ı hamse-i İslâm esas maksad-ı Kur’ân.**

Der ikincisinde: “**Fikir ve hayata ne vermiş?**”

Dedim: **Fikre tevhid, hayata istikamet.**

Buna dair şahidim: ⁽⁸⁰⁾ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۖ فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمِرٌ

Der üçüncüsünde: “**Mezâhim-i hazıra nasıl tedavi eder?**”

Derim: **Hurmet-i ribâ, hem vücub-u zekâtla.**

Buna dair şahidim ⁽⁸¹⁾ يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا da.

وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ⁽⁸³⁾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ⁽⁸²⁾

Der dördüncüsünde: “**İhtilâl-i beşere ne nazarla bakıyor?**”

Derim: **Sa’y asıl, esastır. Servet-i insaniye zalimlerde toplanmaz saklanmaz ellerinde.**

Buna dair şahidim: ⁽⁸⁴⁾ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى

(Sözler ⁽⁸⁵⁾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَ يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ sh: 746)

«İstanbul’daki bu çok ehemmiyetli ve muvaffakiyetli hizmetinden, Türk Milletine pek ziyade menfaatler husule geldiğini müşahede eden Ankara Hükûmeti Bediüzzaman’ın kıymet ve ehemmiyetini takdir ederek Ankara’ya davet ederler. M. Kemal Paşa şifre ile davet etmiş ise de, cevaben:

Ben tehlikeli yerde mücadele etmek istiyorum. Siper arkasında mücadele etmek hoşuma gitmiyor. Anadolu’dan ziyade, burayı daha tehlikeli görüyorum, demiştir.

Üç defa şifre ile davet ediliyor. Eski Van Valisi, dostu mebus Tahsin Bey vasıtasıyla davet edildiği için, nihayet karar verir ve Ankara’ya gelir. Ankara’da alkışlarla karşılanır. Fakat ümid ettiği muhiti bulamaz. Kendisi Hacı Bayram civarında ikamet eder.

Meclis-i Meb’usanda dine karşı gördüğü lâkaydlık ve garblılaşmak bahanesi altında, Türk Milleti’nin kudsî mefahir-i tarihiyesi olan Şair-i İslâmiyeden bir soğukluk

⁸⁰ Hûd Sûresi, 11:112.

⁸¹ Bakara Sûresi, 2:276.

⁸² Bakara Sûresi, 2:43.

⁸³ Bakara Sûresi, 2:275.

⁸⁴ Necm Sûresi, 53:39.

⁸⁵ Tevbe Sûresi, 9:34.

gördüğü için, meb'usların ibadete, bilhassa namaza müdavim olmalarının lüzum ve ehemmiyetine dair bir beyanname neşreder ve meb'uslara dağıtır. (Tarihçe-i Hayat sh: 138)

Bediüzzaman Hazretleri bu hâdiseyi kendileri şöyle anlatıyor:

«Ankara'da divan-ı riyasetinde pek çok meb'uslar varken **Mustafa Kemal** şiddetli bir hiddet ile divan-ı riyasetine girip, bana karşı bağırarak: “Seni buraya çağırdık ki, bize yüksek fikir beyan edesin. Sen geldin, namaza dair şeyler yazıp içimize ihtilaf verdin.” **Ben de onun hiddetine karşı dedim: “Namaz kılmayan haindir, hainin hükmü merduddur.”** Dehşetli bir pot kırdım. Hâzır meb'us dostlarım telaş ettikleri ve herhalde beni ezeceklerini tahmin ettikleri sırada, bana karşı bir nevi tarziye verip o mecliste hiddetini geri alması, **âdeta dehşetli bir kuvveti ve hakikati hissedip geri çekilmesi**, ikinci gün hususi riyaset odasında: “Hücumat-ı Sitte”nin “Birinci Desise” içinde bulunan “Meselâ: Ayasofya Camii ehl-i fazl ve kemalden ilâ âhir...” cümlesinden başlayan, tâ “İkinci Desise” ye kadar, **bir saat tamamen ona söyledim.**⁽⁸⁶⁾ Bütün hissiyatını ve prensibini rencide ettiğim halde bana ilişmemesi, hattâ taltifime çok çalışması, kat'iyyen bu üç cebbar fevkalâde kumandanların⁽⁸⁷⁾ bu üç acib hâletleri, **âdeta Eski Said'den korkmaları, şüphesiz ki Risale-i Nur'un, ileride kahraman şâkirdlerin şahs-ı mânevîsinin hârika bir kuvveti ve Risale-i Nur'un parlak bir kerametidir.**» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 246)

«Bediüzzaman İlâhî kudretin tecellisiyle ve ihsanıyla, böyle en elzem bir vakitte, dine revaç verebilecek bir teşekkülün zuhuru dolayısıyla ve kendisi de beraber çalışmak ümidiyle Ankara'ya gelmişti. Avn-i İlâhî ve mucize-i Peygamberî ile düşman taarruzlarını def'eden ve milletin idaresinin başına geçen **yeni Hükümet-i Cumhuriyede, doğrudan doğruya Kur'an'a istinad eden ve Âlem-i İslâm'ın vahdetini nokta-i istinad yapacak** ve İslâmiyet'in hakikatında mevcut kuvve-i ulviye ile maddî ve manevî medeniyeti meydana getirecek bir niyet ve gayeyi bulundurmak ve aşlamak üzere mecliste çalışıyordu.

Fakat pek kuvvetli mâniler karşısına çıktı. Âlem-i İslâm'ı alâkadar eden ve bin üçyüz yıllık ümmetin, dehşetli tehlikesinden istiaze ettiği (Allah'a sığındığı) bir zamanı ve fitneyi ateşlendireceklerin kimler olduğunu anlamış bulunuyordu. **Bir gün riyaset odasında, M. Kemal Paşa ile iki saat kadar konuştular.** İslâm ve Türk düşmanlarının arasında nam kazanmak emeliyle, Şeair-i İslâmiyeyi tahrib etmenin, bu millet ve vatan ve Âlem-i İslâm hakkında büyük zarar tevliid edeceğini **eğer bir inkılâb yapmak icab ediyorsa, doğrudan doğruya İslâmiyet'e müteveccihen Kur'an'ın kudsî kanun-u esasîsi noktasından yapmak lâzım geldiği mealinde ihtarlarda bulunur.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 145)

«M. Kemal Paşa itiraz ile, içindeki niyet ve hâlet-i ruhiyesini ifade ile, Bediüzzaman'ı kendine çekmek ve nüfuzundan istifade etmek ister. **Ve Bediüzzaman'a meb'usluk, hem Darülhikmet'teki eski vazifesini, hem Şark'ta Şeyh Sünusî'nin yerine vaiz-i umumî, hem bir köşk tahsisi gibi teklifler yapar.**

Bediüzzaman, rivayetlerde gelen eşhas-ı âhîrzamana ait haberlerin mühim bir kısmını ve hürriyetten evvel İstanbul'da te'vilini söylediği Hadîslerin ihbar ettiği âhîrzamanın dehşetli şahıslarının Âlem-i İslâm ve insaniyette zuhur ettiğini görür. Ve yine gelen rivayetlerden, onlara karşı çıkacak ve mukabele edecek olan Hizb-ül-Kur'an hakkında, **“O zamana yettiğiniz zaman, siyaset cânibiyle onlara galebe edilmez ancak**

⁸⁶ Bu bahis, Tarihçe-i Hayat 145'inci sahifede de vardır. (Hazırlayanlar)

⁸⁷ Üç cebbar kumandanlar, aynı mektub içinde: 31 Mart Hadisesinde Hareket Ordusunun başkumandanı Mahmud Şevket Paşa, İstanbul'un İngiliz işgalinde İngiliz Başkumandanı ve M. Kemal Paşa olarak gösteriliyor. (Hazırlayanlar)

manevî kılınc hükmünde i'caz-ı Kur'an'ın nurlarıyla mukabele edilebilir." (88) tavsiyesine müraatla, Ankara'da teşrik-i mesai edemeyeceği için, kendisine tevdi edilmek istenen mebusluk, Dar-ül Hikmet-il İslâmiye gibi Diyanet'teki azalığı, hem Vilayat-ı Şarkıye vaiz-i umumîliği tekliflerini kabul etmez. Kendisini fikrinden vazgeçirmek için çalışan ve Ankara'dan ayrılmamasını rica için istasyona kadar gelen bir kısım mebusların da arzularına uyamayacağını bildirerek Ankara'dan ayrılır, Van'a gider. Ve orada hayat-ı içtimaiyeden uzaklaşarak Erek Dağı eteğinde, Zernebad Suyu başında bir mağaracıkta idame-i hayat etmeye başlar.» (Tarihçe-i Hayat sh: 147)

Bundan sonraki hayatında, iman hizmeti yolunda karşılaştığı meşakatlara, sabır ve sebatla mukabele eder.

Yukarıda bahsi geçen hâdisle ile alâkalı olarak Kur'an (68:9) âyeti, dinî şahsiyetlerin siyasetin içine girip âlet edilmemeleri dersini verir.

Evet Kur'anın (68:8,9,10) ayetleri bizzat Resulullah (A.S.M.) ve ikinci derecede ve mânâ-yı küllisiyle de O'nun yolundan giden dinî şahsiyetlere bakar. Ayette geçen (tüdhinu) kelimesi: yumuşak davranmak, müsamaha göstermek demektir.

Bu âyet ümmeti ikaz makamında diyor ki:

«Ehli dalâlet isterler ki, ehl-i ilim, kendilerine müsamaha gösterebilir, dalâletlerinin çirkinliğini beyan etmesin, sefahetlerine medenî hayat diye baksın ve baktırsın ve övsün.

O zaman bunlar da, bu tavizkâr din adamını övecek, gerçek din adamı budur deyip lehinde teşvikatta bulunacaklar ve böylece kendi maksadlarına âlet edecekler.

Halbuki bu ehl-i dalâlet âyetin ifadesiyle (mükezzib)tirler. Asıl mahiyetlerinde inkârcılık var. Hem de (hallaf)tırlar. Yani halkı aldatmak için çok yemin eden ve aldatici ve fikirleri karıştıracı sözleri yayan müfsidlerdir.

Ve yine onlar, (mehîn) yani, alçak şahsiyetsiz ve anlayışsız kimselerdir. Onun için sakın bunlara itaat etmeyiniz, müsamaha göstermeyiniz diyerek bu âyetler küllî mânâsiyle her asra bakıp dersini verir, ikazını yapar.» (Mutemed Kur'an Lügatından ve Elmalılı Tefsirinden tahkiken tesbittir)

«Van'da, mezkûr mağarada yaşamakta iken, Şark'ta ihtilal ve isyan hareketleri oluyor. "Sizin nüfuzunuz kuvvetlidir" diyerek yardım isteyen bir zâtın mektubuna: "**Türk Milleti asırlardan beri İslâmiyet'e hizmet etmiş ve çok veliler yetiştirmiştir. Bunların torunlarına kılınc çekilmez, siz de çekmeyiniz teşebbüsünüzden vazgeçiniz. Millet, irşad ve tenvir edilmelidir!**" diye cevap gönderiyor. Fakat yine hükûmet, Bediüzzaman'ı Garbî Anadolu'ya nefyediyor.

Evvelâ, Burdur Vilayetine askerî muhafızlarla nefyediliyor. Nihayet Burdur'da Said Nursî boş durmuyor, dinî musahabelerde bulunuyor, diye gizli din düşmanları tarafından rapor tanzim ettiriliyor ve gurbet hayatı içinde kendi kendine ölür gider düşüncesiyle dağlar arasında تنها bir yer olan Isparta Vilayetine bağlı Barla Nahiyesine gönderilmeye karar veriliyor.» (Tarihçe-i Hayat sh: 150-151)

Barla'ya 1926 senesinde gelen Bediüzzaman, Risale-i Nur namındaki eserlerini te'lîfe başlıyor.

88 Müslim 2937. hadis ve ibn-i Mace 4077. hadîste (hacîc) ifadesi, "hasmını hüccetle yenen" mânâsında tefsir edilir. (Hazırlayanlar)

Eserler elyazma olarak çoğaltılıp okunuyor.

«Risale-i Nur'un gittikçe inkişaf ettiğini, iman ve İslâmiyet'in kuvvetlenmeye başladığını anlayan gizli din düşmanları, "Bediüzzaman gizli cemiyet kuruyor, rejim aleyhindedir, rejimin temel nizamlarını yıkıyor!" gibi uydurma ve hükûmeti aldatici tertib ve ittihamlarla **1935 senesinde Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesinde, idam kasdıyla** ve muhakkak surette mahkûm edilmesi direktifiyle hakkında dâva açtırılıyor. Bunun üzerine, Dâhiliye Vekili ve Jandarma Umum Kumandanı, teçhiz edilmiş askerî bir kıt'a ile birlikte Isparta'ya geliyorlar. Isparta-Afyon yolu boyunca süvari askerleri yerleştiriliyor. Isparta Vilayeti ve civarı, askerî birliklerle kontrol altında bulunduruluyor. Bir sabah vakti mâsum ve mazlum Bediüzzaman inzivagâhından çıkarılarak, talebeleriyle beraber, elleri kelepçeli olarak kamyonlarla Eskişehir'e sevkediliyor. Yolda, Bediüzzaman ve talebelerine yakın bir alâka duyan Müfreze Kumandanı Ruhi Bey, kelepçeleri çözdürüyor. Bu suretle, namazlar kazaya bırakılmadan yola devam ediliyor. **Hakikatı ve Bediüzzaman'ın masumiyetini idrak eden Müfreze Kumandanı, Bediüzzaman ve talebelerinin bir dostu olmuştur...**

Yüzyirmi talebesiyle Eskişehir Hapishanesine getirilen Said Nursî, tam bir tecrid-i mutlak içerisine alınarak, kendisine ve talebelerine dehşetli işkenceler tatbikine başlanıyor. Bediüzzaman Said Nursî, kendisine yapılan bu işkence ve azablara rağmen, Otuzuncu Lem'a ve Birinci ve İkinci Şualar'ı te'lif ediyor. Hapisteki birçok kimseler Üstad Bediüzzaman hapse girdikten sonra ıslah-ı nefis ederek mütedeyyin bir hale geliyorlar.» (Tarihçe-i Hayat sh: 215)

27 Mart 1936'da Eskişehir hapsinden tahliye edilen Bediüzzaman, Kastamonu'da ikamete mecbur edildi.

«Risale-i Nur'un neşriyat ve fütuhât dairesi gittikçe genişliyor... İhtiyakla Nurları okuyanlar, günden güne ziyadeleşiyor. Risale-i Nur'daki hârika kuvvet ve tesiratın neticesini müşahede eden gizli İslâmiyet düşmanları, yine bir entrika çevirip Risale-i Nur'a ve müellifi Bediüzzaman'a suikastla: "**Bediüzzaman gizli cemiyet kuruyor, halkı hükûmet aleyhine çeviriyor, inkılabları kökünden yıkıyor, Mustafa Kemal'e deccal, süfyan, din yıkıcısı diyor, bunu Hadîslerle isbat ediyor.**" gibi bir sürü bahaneler ve plânlarla ittiham edilerek Kastamonu'dan Denizli Ağırceza Mahkemesine, yüz yirmialtı talebesiyle beraber 1943 senesinde sevkediliyor. Sonra, Risale-i Nur Külliyyatında siyasî bir mevzu olup olmadığını tedkik için bir kaç memurdan müteşekkil bir ehl-i vukuf teşkil edilerek, müsadere edilen Nur Risaleleri ve mektublar tedkike başlanınca, Bediüzzaman "Bu vukufsuz ehl-i vukuf, Risale-i Nur'u tedkik edemez. **Ankara'da yüksek, ilmî bir ehl-i vukuf teşkil ettirilsin. Avrupa'dan feylesoflar getirilsin. Eğer onlar bir suç bulurlarsa, en ağır cezaya razıyım.**" der.

Bunun üzerine Risale-i Nur Külliyyatı ve bütün mektublar **Ankara'da profesörler ve yüksek âlimlerden mürekkebe bir ehl-i vukufa satır satır tedkik ettirilir.** Ehl-i vukuf tarafından "**Bediüzzaman'ın siyasî bir faaliyeti yoktur. Onun mesleğinde cemiyetçilik ve tarikatçılık mevcut değildir. Eserleri ilmî ve imanîdir, Kur'an'ın bir tefsiridir**" diye rapor veriliyor. Mahkemeye verilmişindeki ittihamlar, delilsiz ve isbatsız olduğu için, bir takım uydurma bahane ve tertiblerden ibaret olduğu anlaşılıyor. Neticede, Bediüzzaman büyük bir müdafaa yapıyor. Nihayet, mahkeme ittifakla 15/6/1944 tarih ve 199/136 sayılı beraet kararını veriyor. Yüzotuz parça Risale-i Nur Külliyyatının hepsine serbestiyet verip, sahiblerine tamamen iade ediyor. Beraet kararını, Temyiz Birinci Ceza Dairesi, **30/12/1944 tarihli ilamla ittifakla tasdik edip, Risale-i Nur dâvâsının hakkaniyeti kazıyye-i muhkeme halini alıyor.**

Bediüzzaman ve talebelerinden bir kısmı hapiste dokuz ay kaldıktan sonra beraet kararı

üzerine tahliye ediliyor. Fakat Said Nursî Hazretlerini hapisanede zehirliyorlar, ölüm tehlikesi geçiriyor. Cenab-ı Hakk'ın inayetiyle kurtuluyor.» (Tarihçe-i Hayat sh: 399)

«Denizli Ağırceza Mahkemesinin Haziran 1944 tarihli beraet kararı ile hapisten tahliye olunan Nur talebeleri memleketlerine gitmişler, Üstad ise Ankara'dan bir emir alıncaya kadar Denizli'de Şehir Otelinde kalmıştır...

Said Nursî Denizli'de iki ay kaldıktan sonra, Afyon vilayetinin Emirdağ kazasında ikamete memur edilir. Emirdağ'ına 1944 senesi Ağustos ayında nefyedilir. İlk önce onbeş gün kadar bir otelde kalır, sonra kira ile bir eve yerleşir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 458)

Emirdağ'da Bediüzzaman'ın zehirlenmesi:

«Bir siyasî memurun iğfali ve “imhası için yukarıdan emir aldık” demesine aldanan bir bekçibaşı, Üstad'ın penceresine geceleyin merdivenle çıkarak **yemeğine zehir atmış**, ertesi gün **Üstad zehirlenerek kıvranmaya başlamıştır**. Zehirin tesiri çok azım olduğu halde, kendisi “Cevşen-ül Kebir gibi evrad-ı kudsiyelerin feyziyle ölümden muhafaza olunuyorum. Fakat hastalık, ızdırab çok şiddetlidir.” derdi. Bir hafta kadar aç susuz denecek bir halde perişan bir vaziyette inlemiş, sonra biiznillah şifa bulup, tekrar tashihat gibi Risale-i Nur vazifeleriyle iştigale başlamıştı.

Bu şiddetli hastalık zamanlarında aslâ namazlarını terketmedi. Yalnız ikinci ve üçüncü zehirlenmek zamanında, tahammülü gayrikabil bir hastalıkta iki üç gün farzını yatağında ancak kılabilirdi.

Ölüm tehlikesi geçirdiği günlerde, bir gece sabaha kadar yanında nöbet bekleyip gözyaşları içinde Üstad'a dikkat eden iki talebesi diyor:

“Sabaha yakın, gözleri kapalı olduğu halde doğruldu, ellerini dergah-ı İlahiyeye açıp yavaş bir sesle birkaç kelime ile Risale-i Nur hizmetinin inkişafına ve talebelerinin selâmetine dua etti. Sonra bayılmış vaziyette yatağa düştü.”

Hizmetini sıra ile iki üç genç talebesi ifa ederdi. Bir müddet onlar da men'edilmişse de, çalışkan talebeleri hizmetinden aslâ vazgeçmiyerek yüksek bir fedakârlık gösterdiler.» (Tarihçe-i Hayat sh: 461)

«Evet, Bediüzzaman, bindokuzyüz kırkdörtte Denizli Mahkemesinde beraat ettiği halde, Afyon Vilâyetine bağlı Emirdağ Kazasında ikamete memur ediliyor. Orada, kendi âhireti ve Risale-i Nurla meşgul olurken, bindokuz yüz kırk sekiz senesinde; gizli din düşmanları, yapılan zulümler az geliyormuş gibi aynı nakarat ile, "**Gizli cemiyet kuruyor, halkı hükûmet aleyhine çeviriyor; ihtiyarladıkça artan enerjisiyle, kuvvetiyle, rejimi yıkmaya çalışıyor. Mustafa Kemal'e, İslâm Deccalı, Süfyan! diyor**" gibi bir sürü bahanelerle, elli Risale-i Nur Talebesiyle birlikte Afyon Ağır Ceza Mahkemesine sevkediliyor ve hapse konuluyor.

Yapılan derin ve uzun tahkikat neticesinde, bir tek suç delili bulunamıyor. Fakat, ne oldu ise oldu, ne yaptılarsa yaptılar.. nihayet, mahkeme -güya kanaat-i vicdaniye ile-Bediüzzamana yirmi ay; ve müdakkik bir âlime onsekiz ay; yirmiiki kişiye de altışar ay hüküm veriyor. Diğerlerini de, "Bunlar Bediüzzamanı büyük bir mürşid olarak bilmişler ve içlerindeki derunî boşluğu doldurmak için Risale-i Nuru okumuşlar" diye beraat veriyor. Hüküm alanları da, "Bediüzzamanın kurduğu gizli cemiyete yardım etmişler!" diye cezalandırıyor. Hükümü derhal infaz edip hepsini tevkif ediyorlar.

Tabîî, mahkûmiyet kararı hemen temyiz ediliyor. Temyiz mahkemesi kısa bir zamanda tetkikatını bitirerek, "Mâdem, Bediüzzaman Said Nursî Denizli mahkemesinde aynı suçtan

beraet etmiş. Denizli mahkemesinin kararı hatalı da olsa, temyiz tasdikinden geçen bir dâva tekrar taht-ı muhakemeye alınamaz." diye, verilen mahkûmiyet kararını esasdan bozuyor.

Bunun üzerine yeniden mahkeme başlıyor. Maznunlardan ne istedikleri soruluyor. O, tamamen mâsum olan Nur Talebeleri, temyiz mahkemesinin kararına uyulmasını istiyorlar. Afyon mahkemesi, temyiz kararına uyulup uyulmayacağını uzun uzadıya düşünüyor.. nihayet uyulmasına karar veriyor. Sonra da, noksanların ikmalî için çalışmaya başlıyor. Fakat, bu çalışma bir türlü tamamlanmıyor ve mahkeme mütemadiyen talik ediliyor. **Bediüzzaman ve talebeleri, hüküm kat'iyet kesbetmeden verilen ceza müddetini hapisnede geçirdikten sonra tahliye edilmişlerdir.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 543)

«Üstad Said Nursî, Afyon hapisanesinden 1949'da bir Eylül sabahı tahliye edildi. İki komiser arasında faytonla bir eve geldi. Üstad Afyon'da iki ay kadar ikametden sonra da Emirdağı'na geldi. Emirdağı'nda bir çok Risale-i Nur talebeleri vardı. Oradaki hizmet-i Nuriyeyi bu talebeler ifa ettiler.» (Tarihçe-i Hayat sh: 612)

«Afyon'da mahkeme devam ederken iktidarı ele alan **Demokrat Parti hükûmeti, umumî af ilân etti.** Afyon mahkemesi de Af Kanunu'nun daire-i şümülüne girdiği için dosya ortadan kaldırıldı. Fakat mahkeme heyeti, Risale-i Nur eserlerinin beraetine karar vermedi, müsadere sine karar verdi. Bu karar 1956 tarihine kadar devam etti. Mahkeme iki defa Nur Risalelerine müsadere kararı verdi. Temyiz Mahkemesi bu iki kararı da bozdu. Afyon Mahkemesi Temyiz'in kararına uyarak Nurların beraetine karar verdi. Bu sefer Temyiz, usûlde noksanlık yüzünden bozdu ve eserlerin Diyanet İşlerince tedkikini istedi. **Diyanet İşleri Müşavere Kurulunca bütün eserler tedkik ettirildi. Neticede Nurların hakikatını bir derece belirten bir rapor verildi.**

Ehl-i vukufun mezkûr raporuna istinaden **Afyon Mahkemesi, Haziran 1956 tarihinde ittifakla Nurların beraetine ve serbestiyetine karar verdi.** Karar kat'ileşti. Artık bu tarihten sonra, merkez-i hükûmette Risale-i Nur mecmuaları **matbaalarda tab' edilmeye başladı.**» (Tarihçe-i Hayat sh: 614)

-----مumu-----

RİSALE-İ NUR NEDİR?

RİSALE-İ NUR, Kur'anın i'caz-ı manevisinin tefsiri olup, Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri tarafından 1920-1960 seneleri arasında telif edilmiş olan eserlerdir.

Risale-i Nur isminin verilışı eserlerinde şöyle ifade edilir:

«Kur'an-ı Kerim'in feyzinden kalbime doğan füyuzatı yanımdaki kimselere yazdırarak birtakım risaleler vücuda geldi. Bu risalelerin heyet-i mecmuasına **Risale-i Nur ismini verdim.** Hakikaten Kur'an'ın nuruna istinad edildiği için bu isim vicdanımdan doğmuş. Bunun **ilham-ı İlahî** olduğuna bütün imanım ile kaniim.» (Şualar sh: 496)

Risale-i Nur'un Barla'da başlayan te'lifi ve o devrin çok ağır tahakküm ve istibdadı, Bediüzzaman Hazretlerinin Tarihçe-i Hayatı'nda şöyle beyan ve tasvir edilir:

«**Barla**, ehl-i imanın manevî imdadına gönderilen Risale-i Nur Külliyyatının te'lif edilmeye başlandığı ilk merkezdir. **Barla**, Millet-i İslâmiyenin hususan Anadolu halkının başına gelen dehşetli bir dalalet ve dinsizlik cereyanına karşı, Kur'andan gelen bir hidayet nurunun, bir saadet güneşinin tulu' ettiği beldedir. **Barla**, rahmet-i İlahiyenin ve ihsan-ı

Rabbanînin ve lütf-u Yezdanînin bu mübarek Anadolu hakkında, bu kahraman İslâm Milletinin evladları ve âlem-i İslâm hakkında, hayat ve mematlarının, ebedî saadetlerinin medarı olan eserlerin lemean ettiği bahtiyar yerdir.

Bediüzzaman Said Nursî **Barla nahiyesinde daimî ve çok şiddetli bir istibdad ve zulüm ve tarassud altında bulunduruluyordu.** Barla'ya nefiy sebebi ise kalabalık şehirlerden uzaklaştırıp, böyle hücre bir köye atılarak ruhunda mevcut hamiyet-i İslâmiyenin feveran etmesine mani olmak, onu konuşturmamak, söyletmemek, İslâmî imanî eserler yazdırmamak, âtil bir vaziyete düşürüp dinsizlerle mücahededen ve Kur'an'a hizmetten men'etmek idi. Bediüzzaman ise, bu plânın tamamen aksine hareket etmekte muvaffak oldu bir an bile boş durmadan, Barla gibi تنها bir yerde Kur'an ve iman hakikatlarını ders veren Risale-i Nur eserlerini te'lif ederek perde altında neşrini temin etti. Bu muvaffakiyet ve bu muzafferiyet ise çok muazzam bir galibiyet idi. Zira **o pek dehşetli dinsizlik devrinde, hakikî bir tek dinî eser bile yazdırılmıyordu.** Din adamları susturulup, yok edilmeğe çalışılıyordu. Dinsizler, Bediüzzaman'ı yok edememişler, uyuşmuş kalb ve akılları ihtizaza getiren İslâmî ve imanî neşriyatına mani olamamışlardı.

Bediüzzaman'ın yaptığı bu dinî neşriyat, yirmibeş senelik eşedd-i zulüm ve istibdad-ı mutlak devrinde hiçbir zatın yapamadığı bir iş idi.

Bediüzzaman, **Barla'ya 1925-1926 senelerinde nefyedilmiştir.** Bu tarihler, Türkiye'de yirmi beş sene devam edecek bir istibdad-ı mutlakın icra-yı faaliyetinin ilk seneleri idi. Gizli dinsiz komiteleri, **“İslâmî şairleri birer birer kaldırarak İslâm ruhunu yok etmek, Kur'anı toplatıp imha etmek”** plânlarını güdüyorlardı. Buna muvaffak olunamayacağını iblisane düşünerek, **“Otuz sene sonra gelecek neslin kendi eliyle Kur'anı imha etmesini intac edecek bir plân yapalım”** demişler ve bu plânı tatbik etmişlerdi. İslâmiyeti yok etmek için, tarihte görülmemiş bir tahribat ve tecavüzat hüküm sürmüştür.

Evet altıyüz sene, belki Abbasiler zamanından beri yani bin seneden beri Kur'an-ı Hakîm'in bir bayraktarı olarak bütün cihana karşı meydan okuyan **Türk Milletini, bu vatan evladlarını, İslâmiyetten uzaklaştırmak ve mahrum bırakmak için, müslümanlığa ait her türlü bağların koparılmasına çalışılıyor ve bilfiil de muvaffak olunuyordu.** Bu vâkıa cüz'î değil, küllî ve umumî idi. Milyonlarca insanın hususan gençlerin ve milyonlar masumların, talebelerin iman ve itikadlarına dünyevî ve uhrevî felaketlerine taalluk eden çok geniş ve şümüllü bir hâdise idi. Ve kıyamete kadar gelip geçecek Anadolu halkının ebedî hayatlarıyla alâkadardı.

O zaman ve o senelerde, bin yıllık parlak mazinin delalet ve şehadetiyle, Kur'anın bayraktarı olarak en yüksek bir mevki-i muallayı ihraz etmiş bulunan kahraman bir milletin hayatında, **İslâmiyet ve Kur'an aleyhinde dehşetli tahavvüller ve tahribler yapılıyor** ve cihanın en namdar ordusunun bin senelik cihad-ı diniye ile geçen parlak mazisi ve o mazide medfun muhterem ecdadı, yeni nesillere ve mektebli talebelere unutturulmaya çalışılıyor ve mazi ile irtibatları kesilerek bir takım maskeli ve sûreta parlak kelâmlarla iğfalatta bulunularak, **komünizm rejimine zemin hazırlanıyordu!**

İslâmiyetin hakikatında mevcut maddî-manevî en yüksek terakki ve medeniyet umdeleri yerine **dinsiz felsefenin bataklığındaki nursuz prensipler, edepsiz edip ve feylesofların fikir ve ideolojileri, gizli komünistler, farmasonlar, dinsizler tarafından telkin ediliyor ve çok geniş bir çapta tedris ve talime çalışılıyordu.** Bilhassa **İngiliz, Fransız** gibi İslâm düşmanlarının İslâm Âlemini maddeten ve manen yıpratmak, sömürmek emellerinin başında, **Kahraman Türk Milletinin dinî bağlardan uzaklaştırılması örf-âdet, an'ane ve ahlâk bakımından tamamen İslâmiyete zıt bir duruma getirilmek plânları vardı** ve bu plânlar maalesef tatbik sahasına konmuştu!

İşte Bediüzzaman Said Nursî'nin, Risale-i Nur'la Anadolu'daki hizmet-i imaniye ve Kur'anîyesine cansiperane çalışan bir fedai-yi İslâm olarak başladığı seneler ki, **zemin yüzünün görmediği pek dehşetli bir dinsizlik devrinin başlangıcı ve teessüs zamanı idi.** Bunun için Bediüzzaman'ın Risale-i Nur'la hizmetine nazar edildiği vakit, böyle dehşetli bir zamanı göz önünde bulundurmamak icab eder. **Zira tarihte emsali görülmemiş bu kadar ağır şerait tahtında yapılan zerre kadar hizmet, dağ gibi bir kıymet kazanabilir** ufacık bir hizmet, büyük bir değeri ve neticeyi haiz olabilir! İşte Risale-i Nur böyle dehşetli ve ehemmiyetli bir zamanın mahsulü ve neticesidir. Risale-i Nur'un müellifi, yirmibeş senelik din yıkıcılığının hükmettiği dehşetli bir devrin cihad-ı diniye meydanının en büyük kahramanı ve tâ kıyamete kadar **Ümmet-i Muhammediyeyi (A.S.M.) Dar-üs Selâm'a davet eden ve beşeriyete yol gösteren rehber-i ekmelemdir.** Ve hem Risale-i Nur, Kur'anın elmas bir kılıncıdır ki, zaman ve zemin ve fiiliyat bunu kat'iyetle isbat etmiş ve gözle göstermiştir. İşte öyle elîm ve fecî ve dehşetli bir devri ihdas eden dinsizlerin icraatı olan pek ağır şartlar dâhilinde Bediüzzaman'ın inayet-i Hak'la te'lîfe muvaffak olduğu **Risale-i Nur eserleri, dinsizliğin istilasına karşı, yıkılması gayr-ı kabil olan muazzam ve muhteşem bir sed teşkil etmiştir.** Risale-i Nur maddiyyunluk, tabiiyyunluk gibi dine muarız felsefenin muhal, bâtil ve mümteni' olduğunu cerhedilmez bürhanlarla, aklî mantıkî delillerle isbat ederek en dinsiz feylesofları dahi ilzam etmiştir. **Küfr-ü mutlakı mağlubiyete dūçar etmiş, dinsizliğin istilasını durdurmuştur.**

Evet Bediüzzaman'a yapılan o tarihî zulüm ve işkence ve ihanetler altında feveran edip parlayan **Risale-i Nur, bu zamanda ve istikbalde bir seyf-ül İslâmdır.** Risale-i Nur ruhların sevgilisi, kalblerin mahbubu, âşıkların maşuku, canların cananı olmuş icabında bu canan için canlar feda edilmiştir. Risale-i Nur beşerin sertacı ve halaskârı mevki-i muallasında hizmet yapmış ve yapmaktadır. **Risale-i Nur, Kur'anın son asırlarda beklenen bir mu'cize-i manevisi** olarak tulû' etmiş ve başta müellifi Bediüzzaman Said Nursî olarak milyonlarla talebeleri ve kardeşleri, bu hakikat-ı Kur'aniye etrafında pervaneler gibi dönerek onun nuruyla nurlanmışlar, ondaki Kur'an ve iman hakikatlarını massetmişler (emmişler), imanlarını kuvvetlendirmişler ve bu hakikat-ı kübrayı bütün dünyaya ilân etmek ve ölünceye kadar onu okumak ve ona hizmet etmek gayesini azmetmişlerdir.

Evet Türk Milletini ve bu vatan ahalisini ve âlem-i İslâmı ebede kadar şerefle yaşatacak ve mazide olduğu gibi istikbalde de, tarihin altın sahifelerine, **Kur'an ve İslâmiyet hizmetinde âlem-i İslâmın pişdarı ve namdar kumandanı olarak kaydettirecek medar-ı iftiharını Risale-i Nur'dur.** Büyük bir vüs'at ve külliyyeti taşıyan ve Anadolu'da ve İslâm Âleminde zuhur edip her tarafta hüsn-ü kabule ve tesire mazhariyetle gittikçe inkişaf ve intişar eden bu eser Kur'anın malıdır, âlem-i İslâmın ve ehl-i imanın malıdır ve bu vatan ahalisinin İslâmî bir medar-ı iftiharıdır. Bu memlekette hükmeden bir hükûmetin nokta-i istinadı, hem aynı zamanda bütün dünyaya duyuracağı muazzam hakikatlar manzumesidir ki, **inşâallah bir zaman gelip radyo ile bütün âlemlere ders verilecek ve ilân edilecektir.**

Evet dünya ilim ve irfan sahasına Türkiye'den bir güneş doğmuştur. Bu yeni doğan güneş, bin üçyüz yıl evvel âlem-i beşeriyete doğmuş olan güneşin bir in'ikasıdır ve o manevî güneşin her asırda parlayan lem'alarından birisidir ve beklenen son mu'cize-i manevîsidir! Yalnız maneviyat sahasında değil, zâhîren ve maddeten dahi tesirini göstermiştir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 151-156)

Nur Risalelerinde bütün Kur'an âyetleri değil, **devrin ihtiyacına cevap veren, imanî hakikatları anlatan âyetler tefsir edilmiştir.** Eserin yegâne istinadgâhı Kur'andır. Mehmed Akif Ersoy'un:

Doğrudan doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı

Asrın idrakine söyletmeliyiz İslâmı.

beytiyle ifade ettiği idealini, Nur müellifi tahakkuk ettirmiştir. Risale-i Nur 1957 senesinden beri matbaalarda muhtelif defalar basılarak neşredilmiştir ve edilmektedir.

Daha has bir tarifile Risale-i Nur Bediüzzaman Said Nursî'nin “Yeni Said” devresinde yazdığı eserlerinin hepsine birden verilen isimdir. “Eski Said” devresinde yazdığı eserlerinin de bir kısmını sonradan bizzat kendisi Risale-i Nur’a dâhil etmiştir. Bazı mektublarında buna dair beyanları vardır.

Bu eserlerinin bir kısmı ciltli kitaplar halinde, bir kısmı da cep kitapları şeklindedir. **Ciltli kitap halinde olanlar şunlardır:**

Sözler, **Mektubat**, Lem’alar, **Şualar**, Barla Lâhikası, **Kastamonu Lâhikası**, Emirdağ Lâhikası, **İşarat-ül İ’caz**, Mesnevi-i Nuriye.

Son ikisinin aslı Arabça olup, kardeşi Abdülmecid Efendi tarafından yapılmış tercümeleri neşredilmektedir. Mesnevi-i Nuriye daha sonraları Abdülkadir Badıllı tarafından da tercüme edilmiştir.

Bir de Bediüzzaman Hazretlerinin hayatına dair yakın talebeleri tarafından yazılmış Tarihçe-i Hayat eseri bu meyanda zikredilebilir. Bu ciltli kitaplardan alınarak tertib edilen ciltli iki kitap daha vardır: **Asa-yı Musa** ve **Sikke-i Tasdik-i Gaybî**.

Küçük cep kitabı olarak neşredilen ve ciltli kitaplardan alınmamış eserleri ise şunlardır:

Hutbe-i Şamiye, **İki Mekteb-i Musibetin Şahadetnamesi**, Münazarat, **Muhakemat**, Sünihat, **Tuluat**, İşarat, **Nurun İlk Kapısı**, Nur Âleminin Bir Anahtarı.

Gerek mecmua şeklinde birarada gerekse müstakil olarak neşredilen bu risalelerden bazılarında hususi isimler de verilmiştir. Tesbit edebildiklerimiz şunlardır:

Türkçe Risaleler:

Âyet-i Feth Risalesi,
 Âyet-i Hasbiye Risalesi,
 Âyet-ül Kübra Risalesi,
 Bismillah Risalesi,
Elhüccet-üz Zehra Risalesi,
 Es’ile-i Sitte Risalesi,
Esmâ-i Sitte Risalesi ,
 Fihriste Risalesi,
Hakikat Çekirdekleri Risalesi,
 Hastalar Risalesi,
Haşır Risalesi,
 Hikmet-ül İstiaze Risalesi,
Hutbe-i Şamiye Risalesi,
 Hutuvat-ı Sitte Risalesi,
Hücumat-ı Sitte Risalesi,
 İctihad Risalesi,
İhlas Risaleleri,
 İhtiyarlar Risalesi,

İktisad Risalesi,
 İşarat-ı Kur'aniye Risalesi,
İşarat-ı Seb'a Risalesi,
 İşarat-ı Selase Risalesi,
Kader Risalesi,
 Keramet-i Aleviye Risalesi,
Lemeat Risalesi,
 Meyve Risalesi,
Minhac-üs Sünne Risalesi,
 Mi'rac Risalesi,
Mirkat-üs Sünne Risalesi,
 Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesi,
Mu'cizat-ı Kur'aniye Risalesi,
 Muhakemat Risalesi,
Müdafaat Risalesi,
 Münacat Risalesi,
Münazarat Risalesi,
 Nokta Risalesi,
Notalar Risalesi,
 Nur Âleminin Bir Anahtarı Risalesi,
Nurun İlk Kapısı Risalesi,
 Nübüvvet-i Ahmediye Risalesi,
Pencereler Risalesi,
 Ramazan Risalesi,
Rumuzat-ı Semaniye Risalesi,
 Sünuhat Risalesi,
Şakk-ı Kamer Risalesi,
 Şefkat Tokatları Risalesi,
Şuaat-ı Marifet-in Nebi Risalesi,
 Şükür Risalesi,
Tabiat Risalesi,
 Telvihât-ı Tis'a Risalesi,
Tesettür Risalesi,
 Uhuvvet Risalesi,
Zerrat Risalesi.

Arabî Risaleler:

Habbe,
Hubab (Habab),
 İşarat-ül İ'caz,
Katre,
 Kızıl İcaz,
Lasiyyemalar (El-Lasiyyemat) ,
 Lem'alar (El-Lemeat),
Reşhalar (Er-Reşahat),
 Şemme,
Şu'le,
 Ta'likat,
Zerre,
 Zühre (Zehre).

Risale-i Nur Külliyyatında risaleler hakkında verilen bilgilerden bazı örnekler:

«Risalet-ün Nur'un eczaları **Sözler** namıyla **iştihar** etmişler. Sözler ise Arabça “kelimat”tır.» (Şualar sh: 699)

İmam-ı Ali (R.A.) meşhur Celcelutiye Kasidesinde

«Risale-i Nur'un mühim eczalarına tertibiyle işaretlerin hâtimesinde, mukabil sayfada der:

وَتِلْكَ حُرُوفُ النُّورِ فَاجْمَعْ خَوَاصَّهَا وَحَقِّقْ مَعَانِيَهَا بِهَا الْخَيْرُ تَمَّتْ

Yani, “İşte, Risale-i Nur’un sözleri, hurufları ki, onlara işaretler eyledik. Sen onların hassalarını topla ve mânâlarını tahkik eyle. Bütün hayır ve saadet onlarla tamam olur” der. “Hurufların mânâlarını tahkik et” karinesiyle mânâyı ifade etmeyen hecaî harfler murad olmayıp, belki kelimeler mânâsındaki “Sözler” namıyla risaleler muraddır.

«رَبَّنَا تَوَّأَخِدْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا»⁽⁸⁹⁾ يَعْلَمُ الْغَيْبَ ۗ اللَّهُ

«Malûmdur ki Risale-Nur başta otuzüç adet Sözler’dir ve Sözler namıyla yad edilir. Fakat Otuzüçüncü Söz müstakil değil, belki otuzüç adet Mektubat’tan ibarettir. Ve Mektubat namıyla zikredilir. Sonra Otuzbirinci Mektub dahi müstakil değil, belki otuzbir adet Lem’alar’dan mürekkebirdir. Ve Lem’alar adı ile müştahirdir. Sonra Otuzbirinci Lem’a dahi müstakil olmamış, o da inşaallah otuzbir adet Şualar’dan mürekkebe olacak.» (Şualar sh: 730)

Görüldüğü gibi bütün risaleler müteselsilen Sözler’den geldiğinden, Sözler ismi bu makamda Risale-i Nur külliyyatını ifade eder.

En çok iman esaslarının izah ve isbatı üzerinde duran bu eserler Velayet-i Kübra yolundan giderek akıl ve kalbi beraber inkişaf ettirir. Mes’eleleri, teferruatıyla ele almak yerine, kâinata şamil hikmet-i İlahiyenin küllî nokta-i nazarıyla izah eder. Okuyucunun mantık ve anlayış seviyesini yükselterek, mes’eleleri küllî ve isabetli anlama imkânını verir ve ikna kabiliyetini artırır, az söyler çok öğretir.

«Bediüzzaman, eserlerinde hemen bütün büyük müellif ve ediplerden farklı olarak lafızdan ziyade manaya ehemmiyet vermiştir. Manayı, lafza feda etmemiş lafız manaya feda etmiştir. Üslûbda okuyucunun bir nevi hevesini nazara almamış, hakikatı ve manayı esas tutmuştur. Vücuda elbiseyi yaparken vücuttan kesmemiş, elbiseden kesmiştir.» (Tarihçe-i Hayat sh: 697)

«Risale-i Nur’da müstesna bir edebiyat ve belâgat ve îcaz, nazirsiz cazib ve orijinal bir üslûb vardır. Evet **Bediüzzaman, zatına mahsus bir üslûba maliktir.** Onun üslûbu başka üslûblarla müvazene ve mukayese edilemez. Eserlerin bazı yerlerinde, edebiyat kaidesine veya başka üslûblara nazaran pek münasib düşmemiş gibi zannedilen bir noktaya rastlanırsa, orada gayet ince bir nükte, bir ima veya ince bir mana veya hikmet vardır. Ve o beyan tarzı, oraya tam muvafıktır. Fakat o ince inceliği, âlimler de birden pek anlamadıklarını itiraf etmişlerdir. Bunun için Bediüzzaman’ın eserlerindeki hususiyet ve incelikleri, Risale-i Nur’la fazla işteğal etmemiş olanlar birden intikal edemezler.

Büyük şairimiz, edebiyatımızın medar-ı iftiharını merhum Mehmed Akif, bir üdeba meclisinde, “Viktor Hügo’lar, Şekspir’ler, Dekart’lar edebiyatta ve felsefede Bediüzzaman’ın bir talebesi olabilirler” demiştir.» (Sözler sh: 764)

Bediüzzaman Hazretleri, Lemaat adlı eserinde şöyle der:

«Zannımca lafz ve nazım, san’atça cazibedar olsa, nazarı kendiyle meşgul eder. Nazarı manadan çevirmemek için perişan olması daha iyidir.» (Sözler sh: 694)

İşte Risale-i Nur bu tarz üzere gittiği için, lafza ehemmiyet verenlerin nazarında edebî meziyeti tam görünmeyebilir. Bediüzzaman bu hususu belirtirken: «Nur, nar görüldüğü gibi

⁸⁹ Bakara Sûresi, 2:286.

bazan şiddet-i belâgat dahi, mübalağa görünür.» (Mektubat sh: 475)

...diyerek Kur'anî belîğ eserlere, Kur'anın belâgat nazarıyla bakılması gerektiğini hatırlatır.

Böyle edebî meziyetleri sebebiyledir ki, İmam-ı Ali'nin (R.A.) "Celcelutiye" nam eserinden işarı manada bir istihracında Bediüzzaman Hazretleri şöyle diyor:

«Celcelutiye, Süryanice bedi' demektir ve bedi' manasındadır. İbareleri bedi' olan Risale-i Nur, Celcelutiye'de mühim bir mevki tutup ekser yerlerinde tereşşuhâtı görüldüğünden, kasidenin ismi ona bakıyor gibi verilmiş. Hem şimdi anlıyorum ki **eskiden beri benim liyakatım olmadığı halde, bana verilen Bediüzzaman lakabı benim değildi. Belki Risale-i Nur'un manevî bir ismi idi.** Zâhir bir tercümanına âriyeten ve emaneten takılmış. Şimdi o emanet isim, hakiki sahibine iade edilmiş. Demek Süryanice bedi' manasında ve kasidede tekerrürüne binaen kasideye verilen Celcelutiye ismi, işarı bir tarzda **bid'at zamanında çıkan Bediülbeyan ve Bediüzzaman olan Risale-i Nur'un** hem ibare, hem mana, hem isim noktalarıyla bedi'liğine münasebettarlığını ihsas etmesine ve bu isim bir parça ona da bakmasına ve bu ismin müsemmasında Risale-i Nur çok yer işgal ettiği için hak kazanmış olmasına.. tahmin ediyorum.» (Şualar sh: 747)

Bediüzzaman Hazretleri, Risale-i Nur'un bu ulvî meziyet ve hususiyetini, İmam-ı Rabbani Hazretlerinin bir beyanını naklederek şöyle ifade eder:

«O imam, ders verirken diyordu:

“Bütün tarikatlerin en mühim neticesi hakaik-ı imaniyenin inkişafıdır” ve “Birtek mesele-i imaniyenin vuzuhla inkişafı, bin kerâmâta ve ezvâka müreccahtır.”

Hem diyordu: “Eski zamanda, büyük zâtlar demişler ki: **‘Mütekellimînden ve ilm-i kelâm ulemasından birisi gelecek, bütün hakaik-i imaniye ve İslâmiyeyi delâil-i akliye ile kemâl-i vuzuhla isbat edecek.**’ Ben istiyorum ki, ben o olsam, belki HAŞİYE o adamım” diye, iman ve tevhid bütün kemâlât-ı insaniyenin esası, mayası, nuru, hayatı olduğunu ve

(90) تَفَكَّرُ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ düsturu, tefekkürat-ı imaniyeye ait bulunması ve Nakşî tarikatında hafî zikrin ehemmiyeti ise, bu çok kıymetli tefekkürün bir nev'i olmasıdır diye tâlim ederdi.» (Şualar sh: 166)

Bediüzzaman Hazretleri, Muhakemat eserinin unsur-u belâgat kısmında üslûbun ehemmiyetli unsurlarını anlatırken diyor ki:

«Üslûbun esasları üçtür:

Birincisi: Üslûb-u mücerreddir. Seyyid Şerif'in ve Nasıruddin-i Tûsî'nin sade olan ma'rez-i kelâmları gibi...

İkincisi: Üslûb-u müzeyyendir. Abdülkahir'in “Delail-ül İ'caz ve “Esrar-ül Belâga”sındaki müşa'şa ve parlak kelâmı gibi...

Üçüncüsü: Üslûb-u âlîdir. Sekkakî ve Zemahşerî ve İbn-i Sina'nın bazı muhteşem

---

HAŞİYE: Zaman isbat etti ki, o adam, adam değil, Risale-i Nur'dur. Belki ehl-i keşif Risale-i Nuru ehemmiyetsiz olan tercümanı ve nâşiri sûretinde müşahede etmişler, “bir adam” demişler. (Müellif)

⁹⁰ el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ: 1:310; Gazâlî, İhyâu Ulûmü'd-Dîn: 4:409 (Kitâbu't-Tefekkür); el-Heysemî, Mecmeu'z-Zevâid: 1:78.

kelâmları gibi... Veyahut şu kitabın mealindeki arabiyy-ül ibare, lâsiyyema makale-i sâlisdeki müşevveş fakat muhkem parçaları gibi. Zira **mevzuun ulviyeti**, şu kitabı üslûb-u âlî'ye ifrağ etmiştir. Yoksa benim san'atımın te'siri cüz'îdir.

Elhasıl: Eğer İlahiyat ve usûl bahis ve tasvirinde isen, şiddet ve kuvvet ve heybeti tazammun eden **üslûb-u âlîden** ayrılmamak gerektir.

Eğer hitabiyat ve iknaiyatta isen, zinet ve parlaklık ve terhib ve terhibi tazammun eden **üslûb-u müzeyyenî** elinden gelirse elden bırakma. Fakat gösteriş ve tasannu' ve avamperestane nümâyîş etmemek gerektir.

Eğer muamelat ve muhaverat ve âlet olan ilimlerde isen vefa ve ihtisar ve selâmet ve selâset ve tabiiliği tekeffül eden ve sadeliği ile cemel-i zatiyeyi gösteren **üslûb-u mücerrede** iktisar et.» (Muhakemat sh: 109)

Bununla beraber Risale-i Nur gibi akla, kalbe ve hissiyata ders veren eserlerden daha iyi istifade edebilmek için, hitabetin güzelliği ile beraber muhabbat da gereken bazı hususiyetler vardır. O hususiyetler ise: Kur'andan alınan o manevî ilaçlara ihtiyacını hissetmek ve kendi manevî hastalıklarının farkında olup izalesini istemek ve bekadan başka hiçbir şeye razı olmayan ve vicdanın derinlerinde bulunan fitrî aşk-ı bekanın faniyat âleminin boğucu dalgaları içinde vaveylalarını işiterek manevî imdad aramak haletlerinde olmak gibi şartlardır.

Evet Bediüzzaman Hazretleri bir eserinde şöyle der:

«Bu birinci mertebe, bana mahsus gayet ehemmiyetli bir muhakeme-i hissî ve gayet ruhlı bir muamele-i imanî ve gayet gizli bir mükâleme-i kalbî suretinde mütenevvi ve derin dertlerime şifa olarak tebarüz etmiş. Bana tam tevafuk eden tam hissedebilir. Yoksa tam zevkedemez.» (Şualar sh: 60)

«Hem yazılan eserler, risaleler, -ekseriyet-i mutlakası- **hariçten hiçbir sebep gelmiyerek, ruhumdan tevellüd eden bir hacete binaen, ani ve def'î olarak ihsan edilmiş.** Sonra bazı dostlarıma gösterdiğim vakit, demişler: “Şu zamanın yaralarına devadır.” İntişar ettikten sonra ekser kardeşlerimden anladım ki, tam **şu zamandaki ihtiyaca muvafık ve derde lâyıık bir ilaç** hükmüne geçiyor.» (Mektubat sh: 375)

Bediüzzaman Hazretleri, müellifi olduğu ve hayatı boyunca okuyup istifade ettiği eserlerinin manevî ihtiyaçlarına nasıl deva olduğunu anlatırken, sahib olduğu halet-i ruhiyelerinden bir kaçını zikredersek, mes'elemiz bir derece daha tavazzuh eder. Çünkü eserlerinin bir kısmı, Bediüzzaman Hazretlerinin kendi ifadesiyle:

«**Kur'andan gelen o Sözlere** ve o Nurlar, yalnız aklî mesail-i ilmiye değil belki kalbî, ruhî, halî mesail-i imaniyedir ve pek yüksek ve kıymettar maarif-i İlahiye hükmündedir.» (Mektubat sh: 356)

İşte hakaik-i imaniyeye şiddetli ihtiyaç duyuran o haletlerden birisi:

«Bir zaman yüksek bir dağ başında idim. Gafleti dağıtacak bir intibah-ı ruhî vasıtasıyla, kabir tam manasıyla, ölüm bütün çıplaklığıyla ve zeval ve fena, ağlattırıcı lehvalarıyla bana göründü. Herkes gibi fitratımdaki fitrî aşk-ı beka, birden zevale karşı isyan edip galeyana geldi. Ve muhabbet ve takdir ile pek çok alâkadâr olduğum ehl-i kemalat ve meşahir-i enbiya ve evliya ve asfiyanın sönmelerine, mahvolmalarına karşı mahiyetimdeki rikkat-i cinsiye ve şefkat-i nev'îye dahi kabre karşı tuğyan edip feveran etti. Ve altı cihete istimdâkârane baktım. Hiç bir teselli, bir meded göremedim. Çünkü zaman-ı mazi tarafı, bir mezar-ı ekber ve müstakbel bir karanlık ve yukarı bir dehşet ve aşağı ve sağ ve sol taraflarından elîm ve hazin

haller, hadsiz muzır şeylerin tevacümatını gördüm. Birden sırr-ı tevhid imdadıma yetişti, perdeyi açtı. Hakikat-ı halin yüzünü gösterdi. Bak, dedi. En evvel beni çok korkutan ölümün yüzüne baktım. Gördüm ki **ölüm, ehl-i iman için bir terhistir ecel, terhis tezkeresidir. Bir tebdil-i mekândır, bir hayat-ı bakiyenin mukaddimesi ve kapısıdır.** Zindan-ı dünyadan çıkmak ve bağistan-ı cinana bir uçmaktır. Hizmetinin ücretini almak için huzur-u Rahman'a girmeğe bir nöbettir ve dar-ı saadete gitmeğe bir davettir diye kat'ı anladığımdan, ölümü ve mevdi sevmeğe başladım.» (Şualar sh: 16)

...diye devam eden bahiste, sırr-ı tevhidin şifakâr nurlarının tafsilatını Nur risalelerine havale eder.

Dinî hizmette ehemmiyeti haiz olan tebliğde dikkat edilmesi gereken hususlardan birisi, muhatabın o hakikatlara ihtiyaç duyan kişi olmasıdır. Bediüzzaman, eserlerinde tebliğ hakkında ihtiyaç duymak şartını ısrarla bildirir. Ezcümle: Herkesle görüşmediği cihetle sorulan bir sual ve cevabı çok dikkat çekicidir:

«Sual: Senin bu teveccüh-ü ammeden çekilmen Nur'un intişarına ve istifadesine belki bir zarar olur?»

Elcevab: Vazifemizi yapmak ve vazife-i İlahiyeye karışmamak elzemdir. Nurları halka kabul ettirmek ve onları ondan istifade ettirmek vazife-i İlahiyedir, ona karışamayız. Yalnız **müşteri ve muhtaç olanlara tebliğ ve göstermektir.** Ve onları aramak ve Nurları satın almağa teşvik etmeğe ihtiyaç kalmamış. Çünkü hem bu şiddetli imtihanlarda Nurlar çok kıymetli olduğu tahakkuk ettiği için **müşteri aramaz, müşteri onu aramalı ve yalvarmalı.** Hem Nur, onbeş sene zarfında o dört dehşetli imtihan meydanında muhtaç müşterilere kendini göstermiş.» (Siyaset-Neşriyat sh: 113)

«Nurcular, müşterileri ve kendilerine **tarafdarları aramaya** kendilerini mecbur bilmiyorlar. "Vazifemiz hizmettir, müşterileri aramayız, onlar gelsinler bizi arasınlar, bulsunlar." diyorlar. Kemiyyete ehemmiyet vermiyorlar. Hakiki ihlası taşıyan **bir adamı, yüz adama tercih** ediyorlar.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 170)

«Hem **müşterileri aramak** değil, belki müşteriler hakiki ihtiyacını hissedip ve yarasının tedavisi için Risale-i Nur'u aramasının lüzumu...» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 257)

Hem «yazdığım hakaik-ı imaniyeyi doğrudan doğruya nefsim hitab etmişim. Herkesi davet etmiyorum. Belki ruhları muhtaç ve kalbleri yaralı olanlar o edviye-i Kur'aniyeyi arayıp buluyorlar.» (Mektubat sh: 70)

«Hem **Risale-i Nur, müşterileri aramaz** müşteriler onu aramalı, yalvarmalı.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 223)

...şeklindeki ifadelerden anlaşılıyor ki Risale-i Nur'da kemmiyetten ziyade keyfiyet esas alınır.

Yine Bediüzzaman bu mevzumuzla alâkalı olarak kendisinin bazı ifadeleri hakkında şöyle der:

«**Açık yazmadım** ki, muhtaç olanlar işaret ile de maksad ve meramı hissetsin. **Muhtaç olmayanlar** ise zaten meşgul olmazlar ki, ihtiyaç hissetsinler. Demek meşgul olanlar, **ihtiyacı hissetmişlerdir.**» (Mesnevi Tercümesi/A.Badıllı sh: 84)

«**Sa'b olan bir kelâmın iğlak ve işkâli,** ya lafız ve üslûbun perişanlığından neş'et eder - bu kısım Kur'an-ı Vâzih-ül Beyan'a yanaşmamıştır- veyahut mânânın **dakik, derin** veyahut **kıymetdar** veyahut **gayr-ı me'luf, gayr-ı mebzul** olduğundan güya fehme karşı **nazlanmak** ve **şevki arttırmak** için kendini göstermemek ve kıymet ve ehemmiyet vermek ister **müşkilat-ı Kur'aniye** bu kısım dandır.» (Muhakemat sh: 41)

Daha bu misaller «gibi pek çok misaller var. Onlar gösteriyorlar ki: Ulûm-u imaniye, hususan doğrudan doğruya ihtiyaca binaen ve yaralarına devaen Kur'an-ı Hakim'in esrarından manevî ilaçlar alınsa ve tecrübe edilse elbette o ulûm-u imaniye ve o edviye-i ruhaniye, **ihhtiyacını hissedenlere** ve ciddi ihlas ile istimal edenlere yeter, kâfi gelir.» (Mektubat sh: 358)

...diyen Bediüzzaman Hazretleri Risale-i Nur'un, insanlık dünyasının ve hele bu asır insanlığının ızdırabını çektiği manevî dertlerinin devası olduğunu ilân eder. Hülâsa, Risale-i Nur'dan ileri derecede istifade edebilmek için, manevî yaralarını hissedip tedavisine ihtiyaç duymak gerektir. Aksi halde yani dünya emellerine ve hayatına meftun olmuş ve sefahete dalmış veya acz ve fakrını hissetmez bir istiğna ve gurur haletine girmiş veya enaniyet, şan ü şeref hırsı ve siyaset sarhoşluğu içine gömülmüş olanlar, hakaik-i imaniyeyi aklen anlasalar bile vicdanen, kalben ve ruhen tefeyyüz edip hakiki istifade edemezler veya çok noksan ve sathî kalırlar. Bediüzzaman Hazretlerinin şu ifadeleri şayan-ı dikkattir:

«Bir **mevhibe-i İlahiye** olan o esrar, halis bir niyet ile ve dünyadan ve **huzuzat-ı nefsaniyeden** tecerrüd etmek vesilesiyle o feyizler gelebilir.» (Mektubat sh: 70)

«Risale-i Nur, **siyasetle alâkası olmadığından**, siyasî bir kafa çabuk takdir edemiyor.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 223)

«Evet evet.. acz ve tevekkül ile, fakr ve iltica ile nur kapısı açılır, zulmetler dağılır.» (Mektubat sh: 26)

«Hakaik-i Kur'aniye nurdur, ziyadır. Tasannu', temelluk, tezellül zulmetleriyle birleşmiyor.» (Lem'alar sh: 44)

Bu misaller hayli çoğaltılabilir.

Risale-i Nur külliyatının kıymeti ve mümtaz hususiyetleri hakkında müellifi bulunan Bediüzzaman Hazretlerinin eserlerinde hayli beyan ve ifadeler vardır. Ezcümle:

«Risale-i Nur eczaları, bütün mühim hakaik-i imaniye ve Kur'aniyeyi hattâ en muannide karşı dahi parlak bir surette isbatı, çok kuvvetli bir işaret-i gaybiye ve bir inayet-i İlahiyedir. Çünkü hakaik-i imaniye ve Kur'aniye içinde öyleleri var ki en büyük bir dâhî telakki edilen İbn-i Sina, fehminde aczini itiraf etmiş, “Akıl buna yol bulamaz!” demiş. **Onuncu Söz Risalesi, o zatın dehasıyla yetişemediği hakaikı avamlara da, çocuklara da bildiriyor.**

Hem meselâ: Sırr-ı Kader ve cüz'-ü ihtiyarının halli için, koca **Sa'd-ı Taftazanî** gibi bir allâme kırk-elli sahifede, meşhur “**Mukaddemat-ı İсна Aşer**” namıyla “**Telviḥ**” nam kitabında ancak hallettiği ve ancak havassa bildirdiği aynı mesaili, Kadere dair olan Yirmialtıncı Söz'de, İkinci Mebhas'ın iki sahifesinde **tamamıyla, hem herkese bildirecek bir tarzda beyanı**, eser-i inayet olmazsa nedir?

Hem bütün ukûlü hayrette bırakan ve hiçbir felsefenin eliyle keşfedilemeyen ve sırr-ı hilkat-i âlem ve tılsım-ı kâinat denilen ve Kur'an-ı Azimüşşan'ın i'caziyle keşfedilen o tılsım-ı müşkil-küşa ve o muamma-yı hayret-nüma, Yirmi dördüncü Mektub ve Yirmidokuzuncu Söz'ün âhirindeki remizli nüktede ve Otuzuncu Söz'ün tahavvülat-ı zerratın altı adet hikmetinde keşfedilmiştir. Kâinattaki faaliyet-i hayret-nümanın tılsımını ve hilkat-i kâinatın ve akıbetinin muammasını ve tahavvülat-ı zerrattaki harekâtın sırr-ı hikmetini keşf ve beyan etmişlerdir, meydandadır, bakılabilir.

Hem sırr-ı ehadiyet ile, şeriksiz vahdet-i rububiyeti hem nihayetsiz kurbiyet-i İlahiye ile, nihayetsiz bu'diyetimiz olan hayret-engiz hakikatları kemal-i vuzuh ile Onaltıncı Söz ve Otuz

ikinci Söz beyan ettikleri gibi, kudret-i İlahiye nisbeten zerrat ve seyyarat müsavi olduğunu ve haşr-i a'zamda umum ziruhun ihyası, bir nefsin ihyası kadar o kudrete kolay olduğunu ve şirkin hilkat-ı kâinata müdahalesi imtina' derecesinde akıldan uzak olduğunu kemal-i vuzuh

ile gösteren Yirminci Mektub'daki **وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ** kelimesi kelimesi beyanında ve üç temsili havi onun zeyli, şu azîm sırr-ı vahdeti keşfetmiştir.

Hem hakaik-ı imaniye ve Kur'anîyede öyle bir genişlik var ki, en büyük zekâ-i beşerî ihata edemediği halde benim gibi zihni müşevveş, vaziyeti perişan, müracaat edilecek kitab yokken, sıkıntılı ve sür'atle yazan bir adamda, o hakaikın ekseriyet-i mutlaka dekaikıyla zuhuru doğrudan doğruya Kur'an-ı Hakîm'in i'caz-ı manevîsinin eseri ve inayet-i Rabbanîyenin bir cilvesi ve kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir.» (Mektubat sh: 372)

Evet «Resail-in Nur'un mesaili ilim ile, fikir ile, niyet ile ve kasdî bir ihtiyarla değil ekseriyet-i mutlaka ile sünühat, zuhurat, ihtarat ile oluyor.» (Kastamonu Lâhikası sh: 210)

«Sözler hakkında tevazu' suretinde demiyorum belki bir hakikatı beyan etmek için derim ki: **Sözlerdeki hakaik ve kemalat, benim değil Kur'an'ındır ve Kur'an'dan tereşşuh etmiştir.** Hattâ Onuncu Söz, yüzer ayat-ı Kur'anîyeden süzölmüş bazı katarattır. Sair risaleler dahi umumen öyledir. Madem ben öyle biliyorum ve madem ben faniyim, gideceğim elbette baki olacak birşey ve bir eser, benimle bağlanmamak gerektir ve bağlanmamalı.

Ve madem ehl-i dalalet ve tuğyan, **işlerine gelmiyen bir eseri, eser sahibini çürütmekle eseri çürütmek âdetleridir** elbette sema-yı Kur'anın yıldızlarıyla bağlanan risaleler, benim gibi çok itirazata ve tenkidata medar olabilen ve sukut edebilen çürük bir direk ile bağlanmamalı. Hem madem örf-i nâsda, bir eserdeki mezaya, o eserin masdarı ve menba'ı zannettikleri müellifinin etvarında aranılıyor ve bu örf'e göre, o hakaik-ı âliyeyi ve o cevahir-i galiyeyi kendim gibi bir müflise ve onların binde birini kendinde gösteremiyen şahsiyetime mal etmek hakikata karşı büyük bir haksızlık olduğu için risaleler kendi malım değil, **Kur'an'ın malı olarak, Kur'an'ın reşhat-ı meziyatına mazhar olduklarını izhar etmeye mecburum.** Evet lezzetli üzüm salkımlarının hasiyetleri, kuru çubuğunda aranılmaz. İşte ben de öyle bir kuru çubuk hükmündeyim.» (Mektubat sh: 369)

«Kırk elli sene evvel Eski Said, ziyade ulûm-u akliye ve felsefiyede hareket ettiği için, hakikat-ül hakaik karşı ehl-i tarikat ve ehl-i hakikat gibi bir meslek aradı. Ekser ehl-i tarikat gibi yalnız kalben harekete kanaat edemedi. Çünkü akı, fikri hikmet-i felsefiye ile bir derece yaralı idi tedavi lâzımdı. Sonra hem kalben, hem aklen hakikate giden bazı büyük ehl-i hakikatın arkasında gitmek istedi. Baktı, onların herbirinin ayrı cazibedar bir hassası var. Hangisinin arkasından gideceğine tahayyürde kaldı. İmam-ı Rabbanî de ona gaybî bir tarzda **“Tevhid-i kible et!”** demiş yani **“Yalnız bir üstadın arkasından git!”** O çok yaralı Eski Said'in kalbine geldi ki:

“Üstad-ı hakiki Kur'an'dır. Tevhid-i kible bu üstadla olur.” diye, yalnız o üstad-ı kudsînin irşadıyla hem kalbi, hem ruhu gayet garib bir tarzda sülûke başladılar. Nefs-i emmaresi de şükûk ve şübehatıyla onu manevî ve ilmî mücahedeye mecbur etti.

Gözü kapalı olarak değil belki **İmam-ı Gazalî** (R.A.), **Mevlana Celaleddin** (R.A.) ve **İmam-ı Rabbanî** (R.A.) gibi kalb, ruh, akıl gözleri açık olarak, ehl-i istiğrakın akıl gözünü kapadığı yerlerde, o makamlarda gözü açık olarak gezmiş. Cenab-ı Hakk'a hadsiz şükür olsun ki, Kur'an'ın dersiyle, irşadıyla hakikate bir yol bulmuş, girmiş.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 7)

«Sahabelerden ve Tabiîn ve Tebe-i Tabiînden en yüksek mertebeli velayet-i kübra sahibi

olan zatlar, nefis-i Kur'an'dan bütün letaiflerinin hisselerini aldıklarından ve Kur'an onlar için hakiki ve kâfi bir mürşid olduğundan gösteriyor ki: **Her vakit Kur'an-ı Hakîm, hakikatları ifade ettiği gibi velayet-i kübra feyizlerini dahi ehil olanlara ifaza eder.**

Evet, zâhirden hakikata geçmek iki suretledir:

Biri: Tarikat berzahına girip seyr ü sülûk ile kat'-ı meratib ederek hakikata geçmektir.

İkinci suret: **Doğrudan doğruya, tarikat berzahına uğramadan, lütf-u İlahî ile hakikata geçmektir ki, Sahabeye ve Tabîine has ve yüksek ve kısa tarik şudur.** Demek hakaik-ı Kur'aniyeden tereşşuh eden Nurlar ve o Nurlara tercümanlık eden Sözler, o hassaya malik olabilirler ve maliktirler.» (Mektubat sh: 356)

«**Risale-i Nur Kur'anın çok kuvvetli, hakiki bir tefsiridir.**» tekrar ile dediğimizden, bazı dikkatsizler tam manasını bilemediğinden bir hakikatı beyan etmeğe bir ihtar aldım. O hakikat şudur.

Tefsir iki kısımdır:

Birisi: Malûm tefsirlerdir ki, **Kur'an'ın ibaresini ve kelime ve cümlelerinin manalarını** beyan ve izah ve isbat ederler.

İkinci kısım tefsir ise: Kur'anın imanî olan hakikatlarını kuvvetli hüccetlerle beyan ve isbat ve izah etmektir. Bu kısmın pekçok ehemmiyeti var. Zâhir malûm tefsirler, bu kısmı bazan mücmel bir tarzda dercediyorlar. Fakat Risale-i Nur doğrudan doğruya bu ikinci kısmı esas tutmuş, emsalsiz bir tarzda muannid feylesofları susturan bir manevî tefsirdir.» (Şualar sh: 515)

Hem Kur'an (2:129, 151, 269) âyetlerinden istifaza ile:

«**Risale-in Nur'un müstesna bir hassası, İsm-i Hakem ve Hakîm'in mazharı olup bütün safahatında, mebahisinde nizam ve intizam-ı kâinatın ayinesinde İsm-i Hakem ve Hakîm'in cilveleri olan hikmet-i kudsîyeyi ve hikemiyat-ı Kur'aniyeyi ders veriyor.** Mevzuu ve neticesi, hikmet-i Kur'aniyedir.» (Şualar sh: 700)

Hem «Risale-i Nur, hükema ve ülemanın mesleğinde gitmeyip, Kur'an'ın bir i'caz-ı manevîsiyle, **her şeyde bir pencere-i marifet açmış bir senelik işi bir saatte görür gibi Kur'an'a mahsus bir sırrı anlamıştır** ki, bu dehşetli zamanda hadsiz ehl-i inadın hücumlarına karşı mağlub olmayıp galebe etmiş.» (Mesnevî-i Nuriye sh: 8)

«Evliya divanlarını ve ülemanın kitaplarını çok mütalaa eden bir kısım zatlar taraflarından soruldu: «**Risalet-in Nur'un verdiği zevk ve şevk ve iman ve iz'an onlardan çok kuvvetli olmasının sebebi nedir?**»

Elcevab: Eski mübarek zatların ekseri divanları ve ülemanın bir kısım risaleleri imanın ve marifetin neticelerinden ve meyvelerinden ve feyizlerinden bahsederler. Onların zamanlarında imanın esasatına ve köklerine hücum yoktu ve erkân-ı iman sarsılmıyordu. **Şimdi ise köklerine ve erkânına şiddetli ve cemaatli bir surette taarruz var.** O divanlar ve risalelerin çoğu has mü'minlere ve ferdlere hitab ederler, bu zamanın dehşetli taarruzunu def'edemiyorlar.

Risalet-in Nur ise, Kur'an'ın bir manevî mu'cizesi olarak imanın esasatını kurtarıyor ve mevcut imandan istifade cihetine değil, belki çok deliller ve parlak bürhanlar ile imanın isbatına ve tahkikine ve muhafazasına ve şübehattan kurtarmasına hizmet ettiğinden herkese bu zamanda ekmek gibi, ilaç gibi lüzumu var olduğunu dikkatle bakanlar

hükmediyorlar...

Hem **Risalet-in Nur**, sair ülemanın eserleri gibi, **yalnız aklın ayağı ve nazarıyla** ders vermez ve evliya misillü **yalnız kalbin keşf ve zevkiyle hareket etmiyor belki akıl ve kalbin ittihad ve imtizacı ve ruh vesair letaifin teavünü ayağıyla hareket ederek evc-i a'lâya uçar** taarruz eden felsefenin değil ayağı, belki gözü yetişmediği yerlere çıkar hakaik-i imaniyeyi kör gözüne de gösterir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 11)

Bu zamandaki dehşetli dinsizlik cereyanlarına karşı Risale-i Nur'un en isabetli ve muvaffakiyetli eserler olduğunu beyan eden Bediüzzaman, bu sebeble Nurcuların münhasıran Risale-i Nur'la hizmet ettiklerini ifade eder ve bunu elzem görür. Ezcümle bir mektubunda şöyle diyor:

Bazı kimseler «diyorlar: “Said, yanında başka kitapları bulundurmuyor. Demek onları beğenmiyor. Ve İmam-ı Gazalî'yi de (R.A.) tam beğenmiyor ki, eserlerini yanına getirmiyor.” İşte bu acib manasız sözlerle bir bulantı veriyorlar. Bu nevi hileleri yapan, perde altında ehl-i zendekadır fakat, safdil hocaları ve bazı sofuları vasıta yapıyorlar.

Buna karşı deriz ki: “Hâşâ, yüz defa hâşâ!.. Risale-i Nur ve şakirdleri, **Hüccet-ül-İslâm İmam-ı Gazalî ve beni Hazret-i Ali ile bağlayan yegâne üstadımı beğenmemek değil**, belki bütün kuvvetleriyle onların takib ettiği mesleği ehl-i dalaletin hücumundan kurtarmak ve muhafaza etmektir.

Fakat onların zamanında bu dehşetli zendeka hücumu, erkân-ı imaniyeyi sarsmıyordu. O muhakkik ve allâme ve müçtehid zatların asırlarına göre münazara-i ilmiyede ve diniyede isti'mal ettikleri silahlar hem geç elde edilir, hem bu zaman düşmanlarına birden galebe edemediğinden **Risale-i Nur, Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'dan hem çabuk, hem keskin, hem tam düşmanların başını dağıtacak silahları bulduğu için**, o mübarek ve kudsî zatların tezgâhlarına müracaat etmiyor. Çünkü umum onların merci'leri ve menba'ları ve üstadları olan Kur'an, Risale-i Nur'a tam mükemmel bir üstad olmuştur. Ve hem vakit dar, hem bizler az olduğumuz için vakit bulamıyoruz ki, o nuranî eserlerden de istifade etsek.

Hem **Risale-i Nur şakirdlerinin yüz mislinden ziyade zatlar, o kitaplara meşguldürler ve o vazifeyi yapıyorlar. Biz de, o vazifeyi onlara bırakmışız.** Yoksa hâşâ ve kellâ! O kudsî üstadlarımızın mübarek eserlerini ruh u canımız kadar severiz. Fakat herbirimizin birer kafası, birer eli, birer dili var, karşımızda da binler mütecaviz var. Vaktimiz dar. En son silah, mitralyoz gibi **Risale-i Nur bürhanlarını gördüğümüzden, mecburiyetle ona sarılıp iktifa ediyoruz.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 182)

«Gizli din düşmanları ve münafıklar çoktandır anladılar ki, **Nur Talebelerinin kefenleri boyunlarındadır. Onları Risale-i Nur'dan ve üstadlarından ayırmak kabil değildir. Bunun için şeytanî plânlarını, desiselerini değiştirdiler.** Bir zayıf damarlarından veya safiyetlerinden istifade ederiz fikriyle aldatmak yolunu tuttular.

O münafıklar veya o münafıkların adamları veya adamlarına aldanmış olanlar dost suretine girerek, bazan da talebe şekline girerek derler ve dedirtirler ki: “Bu da İslâmiyete hizmettir bu da onlarla mücadeledir. Şu malûmatı elde edersen, Risale-i Nur'a daha iyi hizmet edersen. Bu da büyük eserdir.” gibi **bir takım kandırışlarla** sırf o **Nur Talebesinin Nurlarla olan meşguliyet ve hizmetini yavaş yavaş azaltmakla ve başka şeylere nazarını çevirip**, nihayet Risale-i Nur'a çalışmaya vakit bırakmamak gibi tuzaklara düşürmeye çalışıyorlar. Veyahut da maaş, servet, mevki, şöhret gibi şeylerle aldatmaya veya korkutmakla hizmetten vazgeçirmeye gayret ediyorlar.

Risale-i Nur, dikkatle okuyan kimseye öyle bir fikrî, ruhî, kalbî intibah ve uyanıklık

veriyor ki bütün böyle aldatmalar, bizi Risale-i Nur'a şiddetle sevk ve teşvik ve o derras münaflıkların maksatlarının tam aksine olarak bir tesir ve bir netice hâsıl ediyor.

Fesübhanallah!.. Hattâ öyle Nur Talebeleri meydana gelmektedir ki, asıl halis niyet ve kudsî gayeden sonra -bir sebep olarak da- münaflıkların mezkûr plânlarının inadına, rağmen dünyayı terk edip kendini Risale-i Nur'a vakfediyor ve Üstadımızın dediği gibi diyorlar:

Zaman, İslâmiyet fedaisi olmak zamanıdır.» (Tarihçe-i Hayat sh: 690)

Bediüzzaman bir hoca efendiye (dolayısıyla da bütün hocalara) bu zamanda Risale-i Nur'la dine hizmet etmeyi tavsiye ederken diyor ki:

«Zatınız gibi metin ve imanlı ve hakikatlı zatlar Risale-i Nur dairesine giriniz. Çünkü bu asırda **Risale-i Nur, bütün tehacümata karşı mağlub olmadı**. En muannid düşmanlarına da, serbestiyetini resmen teslim ettirdi. Hattâ iki seneden beridir büyük makamatlar ve adliyeler, tedkikat neticesinde, **Risale-i Nur'un serbestiyetini tasdik** ve mahrem ve gayr-i mahrem bütün eczalarını sahiplerine teslim karar verdiler.

Risale-i Nur'un mesleği, sair tarikatlar, meslekler gibi mağlub olmıyarak belki galebe ederek pek çok muannidleri imana getirmesi pek çok hâdisatın şahadetiyle, bu asırda bir mu'cize-i maneviye-i Kur'aniye olduğunu isbat eder. **O dairenin haricinde, ekseriyetle bu memlekette bu hususi ve cüz'î ve yalnız şahsî hizmet veya mağlubane perde altında veya bid'alara müsamaha suretinde ve te'vilat ile bin nevi tahrifat içinde hizmet-i diniye tam olamaz** diye, hâdisat bize kanaat vermiş.

Madem sizde büyük bir himmet ve kuvvetli bir iman var **tam bir ihlas ve tam bir mahviyetle, sebatkârane Risale-i Nur'a şakird ol**. Ta binler, belki yüzbinler şakirdlerin şirket-i maneviye-i uhreviyelerine hissedar ol. Ta senin hayırların, iyiliklerin cüz'iyetten çıkıp küllîleşsin, âhirette tam kârlı bir ticaret olsun.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 63)

Bediüzzaman, Risale-i Nur dairesinde bulunan ilim sahibi hocalara da şöyle diyor:

«Bir şey daha kaldı, en tehlikesi odur ki: İçinizde ve ahbabınızda, bu fakir kardeşinize karşı bir kıskançlık damarı bulunmak, en tehlikelidir. **Sizlerde mühim ehl-i ilim de var. Ehl-i ilmin bir kısmında, bir enaniyet-i ilmiye bulunur**. Kendi mütevazi de olsa, o cihette enaniyetlidir. Çabuk enaniyetini bırakmaz. Kalbi, aklı ne kadar yapışsa da nefsi, o **ilmî enaniyeti** cihetinde imtiyaz ister, kendini satmak ister, hattâ yazılan risalelere karşı muaraza ister. Kalbi risaleleri sevdiği ve akli istihsan ettiği ve yüksek bulduğu halde nefsi ise, **enaniyet-i ilmiyeden** gelen kıskançlık cihetinde zımnî bir adavet besler gibi, Sözlere'nin kıymetlerinin tenzilini arzu eder, ta ki kendi mahsulat-ı fikriyesi onlara yetişsin onlar gibi satılsın. Halbuki bilmeceburiye bunu haber veriyorum ki:

“**Bu dürûs-u Kur'aniyenin dairesi içinde olanlar, allâme ve müctehidler de olsalar vazifeleri -ulûm-u imaniye cihetinde- yalnız yazılan şu Sözlere'nin şerhleri ve izahlarıdır veya tanzimleridir. Çünkü çok emarelerle anlamışız ki: Bu ulûm-u imaniyedeki fetva vazifesiyle tavzif edilmişiz.**

Eğer biri, dairemiz içinde nefsin enaniyet-i ilmiyeden aldığı bir his ile, **şerh ve izah haricinde birşey yazsa soğuk bir muaraza veya nâkıs bir taklidcilik hükmüne geçer**. Çünkü çok delillerle ve emarelerle tahakkuk etmiş ki: **Risale-i Nur eczaları, Kur'anın tereşşuhatıdır** bizler taksim-ül a'mal kaidesiyle, herbirimiz bir vazife deruhde edip, o ab-ı hayat tereşşuhatını muhtaç olanlara yetiştiriyoruz!..» (Mektubat sh: 395)

Yukarıda gayet mücmel olarak geçen (şerh ve izah) ifadesinin hududu ve şekli, Kastamonu Lâhikası'nda açıkça beyan edildiği gibi, Risale-i Nur'un bazı yerlerinde de tafsilat vardır. Risale-i

Nur'un mücmel yerlerini yine Risale-i Nur'la izah etmek, Risale-i Nur'da bir kaidedir. İşte Bediüzzaman Hazretleri izah şekli hakkında gayet açık olarak şöyle diyor:

«**Risale-i Nur'un tekmil ve izahı ve haşiyelerle beyanı ve isbatı size tevdi' edilmiş** tahmin ediyorum. Bir emaresi de şudur ki bu sene çok defa ihtar edilen hakikatleri kaydetmek için teşebbüs ettim ise de çalıştırılmadım. Evet **Risale-i Nur size mükemmel bir me'haz olabilir.** Ve ondan erkân-ı imaniyenin her birisine, meselâ Kur'an kelâmullah olduğuna ve i'cazî nüktelerine dair müteferrik **risalelerdeki parçalar toplansa** veya haşre dair ayrı ayrı bürhanlar cem'edilse ve hakeza.. **mükemmel bir izah ve bir haşiye ve bir şerh olabilir.** Zannedirim ki, hakaik-ı âliye-i imaniyeyi tamamıyla Risale-i Nur ihata etmiş, başka yerlerde aramaya lüzum yok.» (Kastamonu Lâhikası sh: 56)

Evet Risale-i Nur eserleri bu zamanın ihtiyaçlarına cevap olarak yazılmıştır. Bu zaman ile eski zaman arasında büyük farklar vardır. Zira:

«Eski zamanda esasat-ı imaniye mahfuzdu, teslim kavi idi. Teferruatta, ariflerin marifetleri delilsiz de olsa, beyanatları makbul idi, kâfi idi. Fakat **şu zamanda dalalet-i fenniye, elini esasata ve erkâna uzatmış** olduğundan, her derde lâyük devayı ihсан eden Hakîm-i Rahim olan Zat-ı Zülcelal, Kur'an-ı Kerim'in en parlak mazhar-ı i'cazından olan temsilatından bir şu'lesini acz ve zaafıma, fakr ve ihtiyacıma merhameten hizmet-i Kur'an'a ait yazılarıma ihсан etti.

Felillahilhamd **sırr-ı temsil** dürbünüyle, en uzak hakikatlar gayet yakın gösterildi. Hem **sırr-ı temsil** cihet-ül vahdetiyle, en dağınık mes'eleler toplattırıldı. Hem sırr-ı temsil merdiveniyle, en yüksek hakaika kolaylıkla yetiştirildi. Hem **sırr-ı temsil** penceresiyle hakaik-ı gaybiyeye, **esasat-ı İslâmiyeye şuhuda yakın bir yakîn-i imaniye hâsil oldu.** Akıl ile beraber vehim ve hayal, hattâ nefis ve heva teslime mecbur olduğu gibi, şeytan dahi teslim-i silaha mecbur oldu.

Elhasıl: Yazılarımda ne kadar güzellik ve te'sir bulunsa, ancak temsilat-ı Kur'anîyenin lemaatındandır. Benim hissem yalnız şiddet-i ihtiyacımla talebdir ve gayet aczimle tazarruumdur. Derd benimdir, deva Kur'anındır.» (Mektubat sh: 376)

«Çoklar tarafından hem bana, hem bazı Nur kardeşlerime sual etmişler ve ediyorlar: **“Neden bu kadar muarızlara karşı ve muannid filozoflara ve ehl-i dalâlete mukabil Risale-i Nur mağlûp olmuyor? Milyonlar kıymettar hakiki kütüb-ü imaniye ve İslâmiyenin intişarlarına bir derece sed çekmekle ve sefahet ve hayat-ı dünyeviyenin lezzetleriyle çok bîçare gençleri ve insanları hakaik-i imaniyeden mahrum bırakıyorlar. Halbuki en şiddetli hücum ve en gaddarâne muamele ve en ziyade yalanlarla ve aleyhinde yapılan propagan-dalarla Risale-i Nur'u kırmak, insanları ondan ürkütmek ve vazgeçirmeye çalıştıkları halde, hiçbir eserde görülmediği bir tarzda Risale-i Nur'un intişarı, hatta çoğu el yazmasıyla altı yüz bin nüsha risalelerinden kemâl-i iştiyakla perde altında intişar etmesi ve dahil ve hariçte kemâl-i iştiyakla kendini okutturmasının hikmeti nedir? Sebebi nedir?”** diye bu mealde çok suallere karşı el-cevap deriz ki:

Kur'ân-ı Hakîmin sırr-ı i'câzıyla hakikî bir tefsiri olan **Risale-i Nur, bu dünyada bir mânevî cehennemi dalâlette gösterdiği gibi, imanda dahi bu dünyada mânevî bir cennet bulunduğunu isbat ediyor.** Ve günahların ve fenalıkların ve haram lezzetlerin içinde mânevî elîm elemeleri gösterip hasenat ve güzel hasletlerde ve hakaik-i Şeriatın amelinde cennet lezaizi gibi mânevî lezzetler bulunduğunu isbat ediyor. Sefahet ehlini ve dalâlete düşenleri o cihetle, akli başında olanlarını kurtarıyor. Çünkü, bu zamanda iki dehşetli hal var.

Birincisi: Âkıbeti görmeyen, bir dirhem hazır lezzeti ileride bir batman lezzetlere tercih

eden hissiyat-ı insaniye akıl ve fikre galebe ettiğinden, **ehl-i sefaheti sefahetten kurtarmanın çare-i yegânesi, aynı lezzetinde elemi gösterip hissini mağlûp etmektir.**

Ve ⁽⁹¹⁾ **يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَىٰ آخِرَةِ** âyetinin işaretiyle, bu zamanda âhiretin elmas

gibi nimetlerini, lezzetlerini bildiği halde, dünyevî kırılacak şişe parçalarını onlara tercih etmek, ehl-i iman iken ehl-i dalâlete o hubb-u dünya ve o sır için tâbi olmak tehlikesinden kurtarmanın çare-i yegânesi, **dünyada dahi cehennem azabı gibi elemeleri göstermekle olur ki, Risale-i Nur o meslekten gidiyor.** Yoksa, bu zamandaki küfr-ü mutlakın ve fenden gelen dalâletin ve sefahetteki tiryakiliğin inadı karşısında, Cenâb-ı Hakkı tanıttırdıktan sonra ve Cehennem vücutunu isbat ile ve onun azabıyla insanları fenalıktan, seyyiattan vazgeçirmek yoluyla ondan, belki de yirmiden birisi ders alabilir. Ders aldıktan sonra da, “Cenâb-ı Hak Gafûr-ü’r-Rahîmdir, hem Cehennem pek uzaktır” der, yine sefahetine devam edebilir. Kalbi, ruhu hissiyatına mağlûp olur.

İşte, Risale-i Nur ekser muvazeneleriyle küfür ve dalâletin dünyadaki elîm ve ürkütücü neticelerini göstermekle, en muannid ve nefisperest insanları dahi o menhus, gayr-ı meşru lezzetlerden ve sefahetlerden bir nefret verip, aklı başında olanları tevbeye sevkeder.» (Hutbe-i Şamiye sh: 7)

«**Bu asırda ikinci dehşetli hal:** Eski zamanda küfr-ü mutlak ve fenden gelen dalaletler ve küfr-ü inadîden gelen temerrüd bu zamana nisbeten pek azdı. Onun için eski İslâm muhakkiklerinin dersleri, hüccetleri o zamanda tam kâfi olurdu. **Küfr-ü meşkûkû** çabuk izale ederlerdi. Allah’a iman umumî olduğundan Allah’ı tanıttırmakla ve Cehennem azabını ihtar etmekle çokları sefahetlerden, dalaletlerden vazgeçebilirlerdi.

Şimdi ise, eski zamanda bir memlekette bir kâfir-i mutlak yerine şimdi bir kasabada yüz tane bulunabilir. Eskide fen ve ilim ile dalalete girip inad ve temerrüd ile hakaik-ı imana karşı çıkana nisbeten şimdi yüz derece ziyade olmuş. Bu mütemerrid inadçılar firavunluk derecesinde bir gurur ile ve dehşetli dalaletleriyle, hakaik-ı imaniyeye karşı muaraza ettiklerinden, elbette **bunlara karşı atom bombası gibi bu dünyada onların temellerini parça parça edecek bir hakikat-ı kudsiye lâzımdır** ki, onların tecavüzatını durdursun ve bir kısmını imana getirsin.

İşte Cenab-ı Hakk’a hadsiz şükürler olsun ki, bu zamanın tam yarasına bir tiryak olarak Kur’an-ı Mucizülbeyan’ın bir mucize-i maneviyesi ve lemaatı bulunan **Risale-i Nur, pek çok müvazenelerle en dehşetli muannid mütemerridleri, Kur’anın elmas kılıncı ile kırıyor ve kâinat zerrelere adedince vahdaniyet-i İlahiye ve imanın hakikatlarına hüccetleri, delilleri gösteriyor.**» (Hutbe-i Şamiye sh:15)

«Madem hakikat böyledir, ben tahmin ediyorum ki: Eğer Şeyh **Abdülkadir-i Geylanî (R.A.)** ve **Şah-ı Nakşibend (R.A.)** ve **İmam-ı Rabbanî (R.A.)** gibi zatlar bu zamanda olsaydılar, bütün himmetlerini hakaik-ı imaniyenin ve akaid-i İslâmiyenin takviyesine sarfedeceklerdi. Çünkü saadet-i ebediyenin medarı onlardır. Onlarda kusur edilse, şekavet-i ebediyeye sebebiyet verir.

İmansız Cennet’e gidemez, fakat tasavvufsuz Cennet’e giden pek çoktur. Ekmeksiz insan yaşyamaz, fakat meyvesiz yaşyabilir. **Tasavvuf meyvedir, hakaik-ı İslâmiye gıdadır.** Eskiden kırk günden tut ta kırk seneye kadar bir seyr-i sülûk ile bazı hakaik-ı imaniyeye ancak çıkılabilirdi. Şimdi ise Cenab-ı Hakk’ın rahmetiyle, **kırk dakikada o hakaika çı-**

⁹¹ İbrahim Sûresi, 14:3.

kılacak bir yol bulunsa, o yola karşı lâkayd kalmak elbette kâr-ı akıl değil!..

İşte otuzüç adet Sözler, böyle Kur'anî bir yolu açtığını, dikkatle okuyanlar hükmediyorlar. Madem hakikat budur esrar-ı Kur'aniyeye ait yazılan **Sözler, şu zamanın yaralarına en munasib bir ilaç, bir merhem ve zulümatın tehacümatına maruz hey'et-i İslâmiyeye en nafi' bir nur ve dalalet vadilerinde hayrete düşenler için en doğru bir rehber olduğu** itikadındayım.

Bilirsiniz ki: Eğer dalalet cehaletten gelse izalesi kolaydır. Fakat dalalet, fenden ve ilimden gelse, izalesi müşkildir. Eski zamanda ikinci kısım, binde bir bulunuyordu. Bulunanlardan ancak binden biri irşad ile yola gelebilirdi. Çünkü öyleler kendilerini beğeniyorlar hem bilmiyorlar, hem kendilerini bilir zannediyorlar.

Cenab-ı Hak şu zamanda, i'caz-ı Kur'anın manevî lemeatından olan malûm Sözler'i, şu dalalet zendekasına bir tiryak hasiyetini vermiş tasavvurundayım.» (M.ektubat sh: 23)

Bediüzzaman Hazretleri, âhircamanda gelip fesadı izale edeceği rivayetlerde müjdelenen zatın kendisi olduğu yolundaki has şakirdlerinin kanaatlarının daima Risale-i Nur ve şahs-ı manevîsi hakkında doğru olduğunu beyan ederek, kendini nazara vermekten çekinmiştir. Ezcümle, mevzu ile alakalı bir mektubunda şöyle diyor:

«Ümmetin beklediği, âhircamanda gelecek zatın üç vazifesinden en mühimmi ve en büyüğü ve en kıymetdarı olan iman-ı tahkikîyi neşir ve ehl-i imanı dalaletten kurtarmak cihetiyle o en ehemmiyetli vazifeyi aynen bitemamiha Risale-i Nur'da görmüşler. İmam-ı Ali ve Gavs-ı Azam ve Osman-ı Halidî gibi zatlar bu nokta içindir ki, o gelecek zatın makamını Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsinde keşfen görmüşler gibi işaret etmişler. Bazan da o şahs-ı manevîyi bir hâdimine vermişler, o hâdime mültefitane bakmışlar. Bu hakikattan anlaşılıyor ki sonra gelecek o mübarek zat, Risale-i Nur'u bir programı olarak neşir ve tatbik edecek.» (Sikke-i Tasdik sh: 9)

Risale-i Nur'un resmen neşredilmesinin lüzumu:

«Risale-i Nur bu mübarek vatanın manevî bir halaskârı olmak cihetiyle şimdi **iki dehşetli manevî belâyı** def'etmek için **matbuat âlemiyle tezahüre başlamak**, ders vermek zamanı geldi veya gelecek gibidir zannederim.

O dehşetli belâdan birisi: Hristiyan dinini mağlub eden ve anarşiliği yetiştiren şimalde çıkan **dehşetli dinsizlik cereyanı**, bu vatani manevî istilasına karşı Risale-in Nur, sedd-i Zülkarneyn gibi bir sedd-i Kur'anî vazifesini görebilir ve âlem-i İslâmın bu mübarek vatanın ahalisine karşı pek şiddetli itiraz ve ithamlarını izale etmek için matbuat lisanıyla konuşmak lâzım gelmiş diye kalbime ihtar edildi.

Ben dünyanın halini bilmiyorum fakat **Avrupa'da istilâkârane hükmeden** ve edyan-ı semaviyeye dayanmayan dehşetli cereyanın istilasına karşı Risale-i Nur hakikatları bir kal'a olduğu gibi âlem-i İslâmın ve Asya kıtasının hal-i hazırdaki itiraz ve ithamını izale ve eskideki muhabbet ve uhuvvetini iade etmeğe vesile olan bir mu'cize-i Kur'aniyedir.

Bu memleketin vatanperver siyasîleri çabuk aklını başına alıp **Risale-i Nur'u tab' ederek resmi neşretmeleri lâzımdır** ki, bu iki belâyı karşı siper olsun.» (Emirdağ Lâhikası-I sh: 102)

Evet «bu millet ve vatan, hayat-ı içtimaiyesi ve siyasiyesi anarşilikten kurtulmak ve büyük tehlikelerden halâs olmak için **beş esas** lâzım ve zaruridir:

Birincisi: merhamet. **İkincisi:** hürmet. **Üçüncüsü:** emniyet. **Dördüncüsü:** haram ve helali bilip haramdan çekilmek. **Beşincisi:** serseriliği bırakıp itaat etmektir. İşte **Risale-i Nur, hayat-ı içtimaiyeye baktığı vakit bu beş esası te'min edip, asayişin temel taşını tesbit ve**

te'min eder.» (Kastamonu Lâhikası sh: 241)

Bu asırda müceddidiyetin bir şahs-ı manevî olduğunu beyan eden Bediüzzaman Hazretleri şöyle diyor:

«Her asırda dine ve imana tam hizmet eden müceddidler geldikleri gibi, bu acib ve komitecilik ve şahs-ı manevî-i dalaletin tecavüzü zamanında bir şahs-ı manevî müceddid olmak lâzım gelir. Eski zamana benzemez. Şahıs ne kadar da hârika olsa, şahs-ı manevîye karşı mağlub olmak kabildir.

Risale-i Nur'un o cihette bir nevi müceddid olması kaviyyen muhtemel olduğundan o sıfatlar, hâşâ benim haddim değil belki mükerrer yazdığım gibi, benim hayatım Risale-i Nur'a bir nevi çekirdek olabilir. Kur'anın feyziyle Cenab-ı Hakk'ın ihsanıyla o çekirdekten Risale-i Nur'un meyvedar, kıymettar bir ağaç hükmüne icad-ı İlahî ile geçmesidir. Ben bir çekirdektim, çürüdüm gittim. Bütün kıymet, **Kur'an-ı Hakîm'in mânası** ve hakikatlı tefsiri olan Risale-i Nur'a aittir.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 152)

«Evet, ⁽⁹²⁾ **عُلَمَاءُ أُمَّتِي كَأَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ** fermân etmiş. Gavs-ı Âzam Şâh-ı Geylânî,

İmam-ı Gazâlî, İmam-ı Rabânî gibi hem şahsen, hem vazifeten büyük ve harika zatlar, bu hadisi, kıymettar irşadlarıyla ve eserleriyle fiilen tasdik etmişler. O zamanlar bir cihette ferdiyet zamanı olduğundan, hikmet-i Rabbaniye onlar gibi feridleri ve kudsî dâhileri ümmetin imdadına göndermiş.

Şimdi ise, aynı vazifeye, fakat müşkilâtlı ve dehşetli şerait içinde, bir şahs-ı mânevî hükmünde bulunan **Risale-i Nur'un ve sırr-ı tesanüdle bir ferid-i ferid mânâsında olan şakirdlerini bu cemaat zamanında o mühim vazifeye koşturmuş.** Bu sırra binaen, benim gibi bir neferin ağırlaşmış müşiriyet makamında ancak bir düm达尔lık vazifesi var.» (Kastamonu Lâhikası sh: 7)

-----μμμ-----

NURCULUK NEDİR?

Bediüzzaman Hazretleri, Risale-i Nur eserleriyle başladığı imanı kurtarmak ve tahkikî yapmak yani imanda tecdid faaliyeti, **Nurculuk cereyanı namıyla iştihar etmiştir.**

Siyasî ve dünyevî cemiyetçilikten uzak ve aynı eserleri okumaktan doğan manevî alâkadarlık ile gönüllerde kurulan Nur irfan müessesesi olan Nurculuk cereyanı mensublarına, yani Risale-i Nur eserlerini okuyanlara “Risale-i Nur Talebesi”, kısaltılmış şekli ile “Nur Talebesi” veya “Nurcu” denilmektedir.

Diğer bir tarif ile Nurculuk:

Zamanımızda çok umumî ve tahribkâr hale gelen maddeci ve inkârcı cereyanların ifsadının neticesi dinî düşünce ve yaşayışın tehdid altına girmesiyle bunalan insanlığa İslâmın hidayet yolunu göstermek ve asrın ihtiyacına tam cevap vermek üzere bir Kur'an tefsiri olan **Risale-i Nur Külliyyatını okumak, anlamak ve ihtiyaç duyanlara bildirmekle dine getirilmek istenen şüpheleri izale etmek, taklidî imandan tahkikî imana yükselmek,**

⁹² el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ: 2:64; Tecrid-i Sarîh Tercemesi, 1:107.

böylece şuurlu olarak İslâmiyeti aslına ve ruhuna uygun yaşamak cehdidir. Hem cemiyet, teşkilat gibi unsurlardan mücerred, din ve hakaik-ı imaniyeyi muhafaza noktasında tecdid vazifesi ve hizmetidir.

Bu manevî cihad ve hizmet hareketi, rıza-yı İlahî dairesinde ve yalnız Kur'an ve iman hakikatlarına istinad ederek, maddiyunluk ve âhîrzaman fitnesinden zarar gören insanlık âlemine İslâmın hidayet ışığını ulaştırmaktır.

Nitekim bu hareket âlem-i İslâma, hattâ dünyanın her tarafına kadar genişlemiş ve hüsn-ü kabule mazhar olmuştur.

Risale-i Nur ve Nurculuk isimlerinin verilişindeki hikmetlerin birisi şudur:

Karanlığın varlıkları örtüp göstermediğine karşı, maddî nur karanlığı yok ederek varlıkların görünüp bilinmesine sebep olduğu gibi küfür ve inkâr manevî karanlıkları da iman ve Kur'an hakikatlarını ins ve cinnin nazarında örter, göstermez.

Kur'an ve imanın manevî nuru ise, o manevî küfür karanlıklarını yok edip Kur'an ve iman hakikatlarını gösterir. İşte **Risale-i Nur, Kur'anın ve imanın manevî nurunu açıklayıp küfürün manevî karanlıklarını yokettiği cihetiyle, Risale-i Nur eserlerine dayanan Nurculuk cereyanına bu isim uygun düşmüştür.**

Diyanet İşleri Başkanlığının 2.7.1963 tarih, 18746 sayılı yazısına ekli, Müşavere ve Dinî Eserleri İnceleme Kurulu'nun 29.6.1963 tarih, 326 sayılı kararında:

“Nurculuk: Bir tarikat veya bir mezheb olmayıp, Said-i Nursî adındaki zatın, son zamanlarda yayılma istidadı gösteren dinsizlik cereyanına karşı, Kur'an-ı Kerim âyetlerini ele alarak, Risale-i Nur namıyla yazdığı eserlere izafe edilen bir cereyandır. Adı geçen eserler, imanı fikirlerle birleştirmeye çalışmaktadır.” şeklinde beyan edilmiştir.

Hakaik-ı imaniye ve Kur'anîyeye hizmet cereyanı olan Nurculuğun, hassasiyetle üzerinde durduğu hizmet düsturları vardır. Ancak bu düsturları daha isabetli anlayabilmek için Risale-i Nur'da yer yer temas edilen dar ve geniş daireyi nazara almak gerekiyor. Zira **Risale-i Nur Külliyyatında bazı ifade ve beyanlara, makamına göre bakılmazsa hakikat iltibasa uğrar, yanlış te'villere sebebiyet verilir.**

Meselâ: Risale-i Nur'dan Mektubat adlı eserde Yirmidokuzuncu Mektub'un Yedinci Kısmının Beşinci İşaretinde: Âl-i Beyt'ten olan **Büyük Mehdi'nin hâkimiyeti** ve Beşinci Şua'nın Ondokuzuncu Mes'elesinin sonunda:

Büyük Mehdi'ye bağlı olan Âl-i Beyt'in, şeriat-ı Muhammediyeyi ihya ve icra edecekleri yani siyasî hâkimiyet sahibi olacakları kaydedilir.

Bu beyanlara karşı Ondokuzuncu Mektub'un “Beşinci Nükteli İşaret”inde, saltanat ve siyaset-i İslâmiyet hâkimiyetinin Âl-i Beyt'e yaramadığı ve asıl vazife-i diniyelerini unuttuğu yani siyasî hâkimiyete girmemeleri gerektiği beyan ediliyor.

Bu iki beyan arasında zâhirî bir münafat görünüyor. Fakat hakikatta ve makamlarına göre bakılınca münafat yoktur. Çünkü bu son beyan hakikatta en ehemmiyetli ve en büyük olan hizmet-i imaniye ve hidayet yolunun mümessili olan müceddidlere ve mürşidlere, bilhassa **Mehdi'nin haslar cemaatına bakar ki, buna “dar daire” tabir edilir.**

Diğer ifade ise, geniş ve hâkimiyet dairesine nazar eder. Bu geniş dairenin hâkimiyet ve icraatı dahi, dar dairenin yani imanî sahadaki tecdidiyetten alınan ikaz, irşad ve düsturlara dayanacağı ve onun programını tatbik edeceği cihetle de bu maddî hâkimiyet dahi asıl

Mehdi'nin hâkimiyeti manasında olur. Çünkü bir **hükmü icra eden, memur hükmü vaz' eden ise âmir durumundadır.**

Bediüzzaman, Kur'anın i'caz-ı manevîsinden tereşşuh eden **Risale-i Nur'u, mükemmel ve daimî bir merci ve müceddid** göstermiştir.

Esasen ittihad-ı İslâm kuvvetine dayanan, hattâ hakiki İsevilerle de ittifak edecek olan **Mehdiyet cereyanı, "iman", "hayat" ve "şariat" tabir edilen ve her üçünün de istinad ettiği heyeti bulunan üç vazifeyi hâmindir.**

Fakat birinci vazife en ehemmiyetlisi ve keyfiyet şartları içinde hakaik-i Kur'aniyenin muhafızı ve irşad âleminde nezzaredir ve **Mehdiyetin asliyetine istinad eder.** İkinci ve üçüncü vazifeler ise geniş daire olup, icraat ve hâkimiyeti haizdir.

Risale-i Nur her daireye dersini ve düsturlarını vermiştir.

Meselâ, **Hutbe-i Şamiye Risalesi ve bir kısım içtimaî hayatla alâkalı mektupların birinci derecede muhatabları, geniş dairenin siyaset ehlidir.** Yirmibirinci Lem'a olan İhlas Risalesi'nin ise birinci derecede muhatabları Risale-i Nur'un haslar dairesidir. Haslar dairesinde hizmet düsturlarına a'zamiyet derecesinde riayet edilmesi isteniyor.

Bediüzzaman eserlerinin çok yerlerinde dar ve geniş daireden bahseder demiştik. Meselâ, Risale-i Nur'un müteferrik yerlerinde izah edilen üç vazife ki, **"iman - hayat - şariat"** diye tarif edilip, birincisi olan iman hizmetinde bilfiil hizmet edenlerin hizmet sahasına **"dar daire"** veya **"haslar dairesi"** tabir edilir ve bu daire ehlinin, iman hizmetinin dışındaki meşgalelerden azade kalmaları istenir.

Haslar dairesi hakkında Risale-i Nur eserlerinden birkaç örnek verelim:

«Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsi ve o şahs-ı manevîyi temsil eden **has şakirdlerinin şahs-ı manevîsi "ferid" makamına mazhar oldukları.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 196)

Hem «Risale-i Nur, bir daire değil, **mütedâhil daireler gibi tabakatı var.** Erkânlar ve sahibler ve haslar ve naşirler ve talebeler ve taraftarlar gibi tabakaları var.» (Kastamonu Lâhikası sh: 248)

Hem «Her mes'elemizde emir, **Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsini temsil eden has şakirdlerin ve sizlerindir.**» (Emirdağ Lâhikası-Ish: 223)

«Şimdi namazda bir hatıra kalbe geldi ki: Kardeşlerin, ziyade hüsn-ü zanlarına binaen, senden maddî ve manevî ders ve yardım ve himmet bekliyorlar. Sen nasıl dünya işlerinde hasları tevkil ettin, erkânların meşveretlerine bıraktın ve isabet ettin. Aynen öyle de uhrevî ve **Kur'anî ve imanî ve ilmî işlerinde dahi Risale-i Nur'u ve şakirdlerinin şahs-ı manevîlerini tevkil ile o halis, muhlis hasların şahs-ı manevîleri senden çok mükemmel o vazifeni kendi vazifeleriyle beraber yaparlar.**» (Şualar sh: 492)

«Madem **Hacı Kılınç Ali** birbuçuk sene bütün Risale-i Nur eczalarına sahip çıkmış, kısmen okumuş nazarımızda yirmi senelik bir Nur talebesidir. Ben her sabah haslar içinde onun ismiyle bütün manevî kazançlarıma, defter-i a'maline geçmek için hissedar ediyorum. Öyle ise, **o da bütün hayatını Risale-i Nur'a vermeye mükelleftir.**» (Emirdağ L.II sh: 26)

«Azamî ihlası kırmamak için Risale-i Nur has talebelerine, hususan nafakasını tedarik edemiyenleri tam tamına idare edecek derecede **Risale-i Nur'un satılan nüshalarının beşten birisi Risale-i Nur'un hakkı olduğu cihetle şimdi elli-altmış talebelerine kâfi sermayesi çıkıyor.**» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 232)

«Risale-i Nur talebelerinin **hasları olan sahib ve varisleri ve haslarının hasları olan erkân ve esasları** olan kardeşlerime bugünlerde vuku' bulan bir hâdise münasebetiyle beyan ediyorum ki:

Risale-i Nur, hakaik-ı İslâmiyeye dair ihtiyaçlara kâfi geliyor, başka eserlere ihtiyaç bırakmıyor... Siz dahi, **Risale-i Nur'a kanaat etmeniz lâzımdır, belki bu zamanda elzendir.**» (Kastamonu Lâhikasışh: 76)

«Risale-i Nur'un has talebeleri, baki elmaslar hükmünde olan hakaik-ı imaniyenin vazifesi içinde iken **zâlimlerin satranç oyunlarına bakmakla vazife-i kudsiyelerine fütür vermemek** ve fikirlerini onlar ile bulaştırmamak gerektir.» (Kastamonu Lâhikası sh: 118)

«Cepheyi burada değiştirdiler. **Düşmanane taarruzdan vazgeçip, dostane hulûl edip,** has talebeleri Risale-i Nur'un hizmetinden geri bırakmak için, me'muriyet gibi bir meşgale buluyorlar veya terfian işi çok diğer bir me'muriyete veya diğer bir meşgaleyi buluyorlar. Burada, o neviden çok vakıalar var. **Bu taarruz, bir cihette daha zararlı görünüyor.**» (Kastamonu Lâhikası sh: 147)

«Ehl-i dalalet, **Risale-i Nur'un intişarına sed çekmek** için, has talebelerin ve ciddi çalışanların şevklerini kırmak ve onlara fütür vermek için, ayrı ayrı tarzlarda, **umumî bir plân dâhilinde taarruz ediliyor.** Halislere fütür veremediklerinden, başka meşgaleler bulmakla çalışmalarına zarar veriyorlar.» (Kastamonu Lâhikası sh: 197)

Bediüzzaman «Bundan otuz kırk sene evvel diyordu: Bir Nur gelecek, bir nuranî âlemi göreceğiz deyip o mana, geniş bir dairede ve siyasette tasavvur edilmiş... Evet Eski Said'in bir nur âlemi göreceğiz demesi, Risale-i Nur dairesinin manasını hissetmiş.» (Kastamonu Lâhikası sh: 215)

«İşte Nur'un zâhiren, **kemmiyeten dar cihetine bakmıyarak, hakikat cihetinde keyfiyeten geniş** ve fevkalâde menfaatını hissetmesi suretiyle hem de siyaset nazarıyla bütün memleket-i Osmaniyede olacak gibi ifade etmiş.» (Emirdağ Lâhikası-II sh: 112)

«Halbuki o Nur, Risale-i Nur idi. Nur şakirdlerinin dairesini umum vatan ve memleket siyasî dairesi yerinde tahmin edip sehiv etmişim.» (Şualar sh: 539)

«Ömür sermayesi pek azdır. Lüzumlu işler pek çoktur. Birbiri içinde mütedâhil daireler gibi, her insanın kalb ve mide dairesinden ve cesed ve hane dairesinden, mahalle ve şehir dairesinden ve vatan ve memleket dairesinden ve küre-i arz ve nev'-i beşer dairesinden tut, ta zihayat ve dünya dairesine kadar, birbiri içinde daireler var.

Herbir dairede, her bir insanın bir nevi vazifesi bulunabilir. Fakat en küçük dairede en büyük ve ehemmiyetli ve daimî vazife var. Ve en büyük dairede en küçük ve muvakkat arasıra vazife bulunabilir. Bu kıyas ile **-küçüklük ve büyüklük makûsen mütenasib- vazifeler bulunabilir.**

Fakat **büyük dairenin cazibedarlığı cihetiyle küçük dairedeki lüzumlu ve ehemmiyetli hizmeti bıraktırıp,** lüzumsuz malayani ve âfakî işlerle meşgul eder. Sermaye-i hayatını boş yerde imha eder. O kıymetdar ömrünü kıymetsiz şeylerde öldürür.» (Şualar sh: 202)

«Sözler ile alâkadarlık edenlere, evvelki üç hâfız ile mutaf Hâfız Mahmud Efendi'ye selâm, hem dua ediyorum. **Sebat etsinler onları kardeş dairesine dâhil etmişim, talebe dairesine girmeye çalışsınlar.**» (Barla Lâhikası sh: 341)

Dost kardeş ve talebeliğin hususiyetleri:

«Dostun hassası ve şartı budur ki: Kat'iyen Sözler'e ve envar-ı Kur'aniyeye dair olan hizmetimize **ciddi taraftar olsun** ve haksızlığa ve **bid'alara ve dalalete kalben taraftar olmasın**, kendine de istifadeye çalışsın.

Kardeşin hassası ve şartı şudur ki: Hakiki olarak Sözler'in neşrine ciddi çalışmakla beraber, beş farz namazını eda etmek, yedi kebairi işlememektir.

Talebeliğin hassası ve şartı şudur ki: Sözler'i kendi malı ve te'lifi gibi hissedip sahip çıksın ve en mühim vazife-i hayatiyesini, onun neşir ve hizmeti bilsin.» (Mektubat sh: 344)

Birkaç nümunelerini naklettiğimiz bu parçalarda, dar ve haslar dairesi sarahatla görülüyor.

-----μμ-----

BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİNİN KRONOLOJİSİ

Kaynak:

(Bediüzzaman Said Nursi Mufassal Tarihçe-i Hayat, Abdülkadir Badıllı)

Bediüzzaman'ın hayat seyri ve safahatından mühim bir kısmının tarihleri:

1877

Said Nursî Hazretleri Bitlis Vilayeti Hizan İlçesi Nurs Köyü'nde doğar..

1885 İlk tahsil hayatına başlar.

Yaş 9

Said Nursî ilk tahsile başlamak için ailesinden ayrıлып Tağ Köyü Medresesine gelir... Burada çok az bir süre kalıp tekrar köyüne döner..

1886

Bediüzzaman 1303 Hicrî senesinde Arabî ilmin temeli olan gramer kitaplarına başlar.

1891 Doğubayezid'e gider ve gerçek tahsil hayatı başlar..

Yaş 14

Hiz. Üstad'ın Resulullah'ı (A.S.M.) rüyasında görmesi ve emsalsiz üç aylık tahsilini yaptığı yer olan Doğu Beyazıt'a gitmesi... Bu sıralarda kendisinin lakabı, Molla Said-i Meşhur'dur.

1892 Bediüzzaman ünvanı verilir..

Yaş 15

Said Nursî Hazretlerine, görülen hârika haller ve zamana uymayan durumlar karşısında Bediüzzaman ünvanı verilir ve böyle anılmaya başlanılır..

1893

Yaş 16

Siirt'e bağlı Tillo'ya gelir, bir kubbede inzivaya çekilir, karıncaların ve arı milletinin cumhuriyetçi olduklarından bahseder ve Cumhuriyet hakkındaki görüşünü beyan eder..

1894

Yaş 17

Cizre, Nusaybin ve Mardin taraflarında bulunur, Mardin'de siyaset-i İslâmiye ve içtimaî mes'elelerle ilgilenir..

Bediüzzaman Hazretleri, Abdülkadir-i Geylanî Hazretlerinden rüyasında aldığı emir üzerine, Cizre'de aşiret reislerinden Mustafa Paşa'yı ikaz için Cizre ve Mardin taraflarında bulunur...

1895**Yaş 18**

Mardin'den nefiy ile Bitlis'e gönderilir ve iki yıl orada Bitlis Valisinin ilme hürmetinden dolayı tahsis ettiği odada kalır...

1897**Yaş 20**

Van Valisi Hasan Paşa'nın daveti üzerine Van'a gider ve Valinin konağında kalır..

Hasan Paşa Van'dan gidip, yerine **İşkodralı Tahir Paşa** gelir. **Tahir Paşa**, Bediüzzaman'la daha çok saygı ve takdir içinde ilgilenmeye başlar. İrfan seviyesi yüksek olan bu Paşa da, Bediüzzaman'ı konağına alır.

Burada müsbet ilimlerle meşgul olarak hârikulâde bilgi sahibi olur..

Bu zamana kadar hıfzına aldığı 80-90 cild kitabı, üç ayda bir ezberden devreder..

1898**Yaş 21**

Van Kal'asından düşme hadisesi vukuu bulur ve –**Ah! da'vam!...** veya “**Eyvah! maksadım gitti**” der.

1899

İngiliz Müstemlekât Nâzırı Gladiston'un gazetelerde çıkan beyanatı üzerine Bediüzzaman o zamana kadar elde ettiği bütün ilimleri, Kur'anın hakikatlerine çıkmak için basamak yapmaya karar verir ve der:

“Kur'anın sönmez ve söndürülmez manevî bir güneş hükmünde olduğunu, ben dünyaya isbat edeceğim ve göstereceğim!”

1899

Câmi-ül Ezher gibi büyük bir **İslâm Dâr-ül Fünunu** inşa ettirerek, bu üniversitede hem Kur'an ilmiyle, hem de fennî bilgilerle mücehhez talebe yetiştirme projesini yapar...

1899**Yaş 22**

Van'da Horhor Medresesini kurar.

Üstâd'ın Van'daki Horhor Medresesi, uzunca bir salon şeklinde olup boydan boya uzanan bir masa salona yerleştirilmiş, talebelerini masanın etrafında oturtur, kendisi ayakta dolaşır, ders verirmiş. Ekser alet ilimlerini kendisi ezberle söyler, talebelerine not ettirmiş.

1901**Yaş 24**

Tedristen te'lif vazifesine başlaması tarihidir..

1907**Yaş 30**

Din ilimleriyle fen ilimlerinin beraber okutulacağı ve Arapça, Türkçe, Kürtçe tedrisat yapabilecek bir **İslâm Üniversitesi**'nin Şark'ta tesisi için İstanbul'a gelir..

Kaldığı yerin kapısına **“Her suale cevap verilir”** levhasını asıp, âlimleri sual sormaya davet eder..

Sultan Abdülhamid'e Şark'ta üniversite açılması için müracaat eder.. Yıldız Divan-ı Harbi'ne verilir..

1908**Yaş 31**

Meşrutiyete, yani seçim ve meclis sistemine (tam meşruiyete istinadı için) sahip çıkar..

24 Temmuz 1908'de ilân edilen Meşrutiyet'in üçüncü gününde Bediüzzaman ilk önce İstanbul'da, bilâhare de **Selanik Hürriyet Meydanı**'nda **“Hürriyete Hitap”** başlığıyla bir nutuk verir.

Nutkun içinde Hürriyet'e şöyle hitab eder, der ki:

“Ey Hürriyet-i şer'î!

Eğer ayn-ül hayat-ı şeriât'ı menba-ı hayat yapsan ve o cennette neşv ü nema bulsan; bu millet-i mazlûme de eski zamana nisbeten bin derece terakkî edeceğini müjde veriyorum. Eğer hakkıyla seni rehber etse ağraz-ı şahsî ve fikr-i intikam ile seni lekedar etmezse...”

Evet, Bediüzzaman Hazretleri şu ilk nutkunun hemen başında, hürriyet hakkındaki anlayışını ve hürriyetin ne demek olduğunu ve İslâm dini ve şeriâtının hakikî hürriyete nasıl müsait, belki rehber olduğunu beyân ederken; eğer böylesi bir hürriyeti bu millet kendine rehber etse, şahsî menfaatlar, garazlar ve intikam fikirleriyle onu lekedar etmezse, bu mazlum milletin eski zamana nisbeten bin derece daha yükseleceğini müjdeliyor.

Yine aynı nutkunun devamında:

“Ey mazlum ihvan-ı vatan! Gidelim dahil olalım!

Birinci kapısı: **İttihad-ı Kulûb;**

İkincisi: **Muhabbet-i Milli;**

Üçüncüsü: **Ma'arif;**

Dördüncüsü: **Sa'y-i İnsanî;**

Beşincisi: **Terk-i Sefahettir.**

1909 Otuzbir Mart Hadisesi**Yaş 32**

Otuzbir Mart hadisesi denilen menhus vakıa çıkar..

31 Mart'ta Bediüzzaman yatıştırıcı rol oynar ve isyan etmiş olan sekiz taburu itaata

getirir..

Bediüzzaman Divan-ı Harb'e verilir ve Divan-ı Harb'de beraet edip ve serbest bırakılır..

1910

Yaş 33

Divan-ı Harb'den beraet eden Bediüzzaman Van'a gitmek üzere İstanbul'dan ayrılır..

Şark'ta aşiretleri dolaşarak hürriyeti, meşrutiyeti anlatır ve içtimaî dersler verir..

Üstâd'ın başlattığı bu seyahatları esnasında sorulan suallere verilen cevaplardan, gerekse müşahede ettiği umumî durum veya ulemanın İslâm dini hakkındaki telakkîlerinden öğrendiği genel ahvalin hey'et-i umumiyesinden iki tane eser vücuda getirdi. Bunlardan birisi **Reçetet'ül Avam** veya **Reçetet'ül Ekrâd**.. İkincisi **Saykâl'ül-İslâm** veya **Reçetet'ül Havas** eserleridir. Bu iki eseri evvela Arapça, sonra da aynı meal ve ma'nada, fakat daha biraz genişçe Türkçe olarak kaleme almış ve "**Reçetet'ül Avam**" eserine **Münâzarât** ismini, "**Saykal'ül İslâm**" veya "**Reçetet'ül Ulema**" kitabına da **Muhakemât** ismini vermiştir.

1911

Şam'a gider ve Câmî-i Emeviye'de muhteşem bir hutbe ile İslâm Âleminin dertlerini ortaya koyar ve hal çarelerini gösterir..

1327 Rumî senesinin başı olan Mart ayı içinde yani 1911'in üçüncü ayı içinde, Şam ulemâsının ısrarıyla bir Cuma Hutbesini kendisinin okumasını teklif ederler. Bu ısrarlı teklif karşısında Bediüzzaman Hazretleri **Emeviye Camii**'nin minberine çıkar ve ebediyen yaşayacak olan manidar ve İslâm Âlemi'nin her zaman dersi olacak azim hutbesini Arapça olarak irad eder. O günü Emevî Camii çok mahşeri bir kalabalığa, sahne olur. Onbin insan ve içinde en az yüz ulemâ olan muazzam bir cemaat Bediüzzaman'ın irad ettiği hutbesini dinler.

Şam Hutbesinin Arapçasının, Şam'da bir hafta içerisinde iki defa basıldığı yazılmıştır. Bediüzzaman Hazretleri Şam'dan İstanbul'a döndüğünde de iki defa basılmıştır. Elde bulunan ikinci baskısı **1912'de İstanbul** Ebuuzziya Matbaasında, **Teşhis'ül İlet** isimli zeyli olan milliyet ve din mevzuunu mukayese eden risaleyle birlikte basılır.

1911

Sultan Reşad'la beraber Rumeli seyahatine Vilâyât-i Şarkiye namına refakat eder...

1912

Telif ettiği kitablarının İstanbul'da baskısını yaptırır..

1913

Van'a gider ve Şark Üniversitesinin temelini atar..

Molla Abdülmecid Efendi hatıra defterinde: "Büyük bir merasimle Van gölü kenarında Artemit bölgesinde Medreset-üz Zehra'nın temelini atmıştır." diyor.

1914

Yaş 37

İşarat-ül İ'caz tefsirine, Horhor Medresesinde başlar...

Bir rüya-yı sadıkada veya hadise-i ruhaniyede kendisine verilen **“İ'caz-ı Kur'ân'ı beyan et!”** emri ve tevdi' edilen azim hizmeti yerine getirmek üzere, 1914 yılı içinde Kur'ân'ın i'cazını kaydetmeye başlar.

1914

Bediüzzaman Hazretleri Birinci Cihan Harbine talebeleriyle birlikte iştirak eder..

Bediüzzaman Hazretleri, harbin başından beri evvela **Orduya vaiz ve imam** olarak, sonra da fedai talebeleriyle **Gönüllü Alayını** teşkil etmek üzere hazırlıklarını yapıp **Kafkas, Erzurum Pasinler, Van Gevaş, İspartit ve Bitlis** cephelerindeki harplere iştirak eder.

1915

Yaş 38

Milis Kumandanı Bediüzzaman, **Erzurum Pasinler, Van Gevaş, İspartit ve Bitlis** cephe-sinde Ruslarla çarpışır...

1916

Yaş 39

Bediüzzaman Ruslara esir düşer ve esir olarak Rusya'nın Sibiryâ bölgesine götürülür ve iki yıl esaret hayatı yaşar..

1918

Yaş 41

Bediüzzaman Hazretleri Sibiryâ bölgesindeki Kosturma'dan firar eder..

1918

Bediüzzaman Varşova, Viyana ve Sofya üzerinden İstanbul'a avdet eder..

İstanbul'a muvasalatını **Tanin** gazetesi haber olarak şöyle vermiştir:

“Kürdistan ulemâsından olup, talebeleriyle beraber Kafkas cephesinde muharebeye iştirak eylemiş ve Ruslara esir düşmüş olan Bediüzzaman Said-i Kürdî Efendi ahiren şehrimize muvasalat eylemiştir.”

1918

Bediüzzaman Hazretleri esaretten avdet edip, İstanbul'a dönmesi üzerine, eski dostu ve ahbabı **Harbiye Nazırı Enver Paşa**, Bediüzzaman'a **Harbiye Nezareti** adına ordunun iftiharlı bir harb madalyasını takdim eder.

Ordu-yu Hümayun'un tavsiyesiyle Dâr-ül Hikmet'e âzâ tayin edilir ve Sultan Vahdeddin, Bediüzzaman'a “Mahreç” pâyesi verir..

1919

Yaş 42

İslâm'ın mukadderatıyla çok alâkadar, **“Rü'yada Bir Hitabe”** unvanlı, misal aleminde cereyan etmiş bir vakıa-yı ruhaniyeyi ana çizgileriyle kaleme almıştır..

1920

Yaş 43

Bediüzzaman Hazretleri İngiliz işgaline karşı “**Hutuvat-ı Sitte**”yi neşrederek mücadele eder.. Anglikan Kilisesi’ne cevap verir.. ve Anadoludaki Kuvâ-yı Milliyeyi destekler..

1921 Yeni Said devresi

Yaş 44

1921’in sonlarından itibaren **Yeni Said**’in hâlâtı zuhura başlamış olarak, kendi iç âlemi ve maneviyatıyla, nefis mücadelesi ve tefekküratiyle meşgul bulunur..

1922

Yaş 45

Bediüzzaman davet üzerine İstanbul’dan Ankara’ya gelir.. Meclis’de kendisine hoşâmedî yapılır.

Bu arada M. Kemal Paşa, Bediüzzaman’a büyük iltifatlarda bulunur ve taltif etmek ister. İlk başta umum Kürdistan’a Şeyh Sinusî yerine üçyüz lira maaşla umumi vâizlik vazifesini teklif eder. Ayrıca da -eğer isterse- meb’usluk, Diyanet riyasetinde büyük me’muriyet ve hususî bir köşk tahsisi ve daha ne isterse yerine getirileceğini teklif eder.

Daha sonraki günlerde, **Medreset-üz-Zehra**’sı için Meclis’e verilmiş kanun teklifi mevcut ikiyüz meb’ustan M. Kemal Paşa’nın içinde olduğu 163 gibi kahir bir ekseriyetle kabul edilir.

1923

Yaş 46

Bediüzzaman Milli Hükûmet erkânını ve meb’usları namaz kılmaya ve **İslâmî Şeair ve An’aneleri** yerine getirmeye dair irşadkâr beyannamesinin dağıtılmasından sonra, M. Kemal Paşa ile arasında şiddetli bir münakaşa hadisesi vuku bulur..

Beyannamenin bir suretini **Kâzım Karabekir Paşa, M. Kemal Paşa**’ya okuduktan sonra, her nedense **M. Kemal Paşa** çok ziyade hiddetlenmiş ve kendini zaptedemiyerek; **Büyük Millet Meclisi’nin Divan-ı Riyaseti**’ne, diğer bir rivayette meclisin teneffüs salonuna girdiğinde; Bediüzzamanın ellerini kollarını çemremiş, abdest almış, soba başında mendilini kurutmakta ve altmış kadar meb’uslarla sohbet etmekte olduğunu görünce, daha da çok hiddete gelerek:

“Hocam! burası Millet Meclisidir, bu ne hal?.. Biz seni buraya çağırdık ki, bize yüksek fikirler beyan edesin. Sizin yüksek fikirlerinizden istifade edelim. Siz geldiniz, en evvel namaza dair şeyler yazdınız, aramıza ihtilâf verdiniz!” diyerek şiddetli bağırır.

Bunun üzerine, daha çok hiddetlenen Bediüzzaman: **“Evet, burası milletin meclisidir...”** ve devam ederek: **“Paşa, Paşa! Kâinatta en yüksek hakikat imandır. İmandan sonra namazdır. Namazı kılmıyan hâindir, hâinin hükmü merduttur..”** şeklinde ciddî ve sert bir mukabelede bulunur. Üstâd’ın bu sert mukabelesi ve şiddetli cevabı karşısında M. Kemal Paşa hiddetini -zahiren- geri almış ve: “Hocam haklıdır...” diyerek işi yatıştırmış, hem de Bediüzzaman’a tarziye vermiştir.

1923

Ankara’da umduğunu bulamayan ve kendisine yapılan bütün teklifleri reddeden Bediüzzaman Van’a gitmek üzere yola çıkar..

Zübeyr Ağabey'in not defterinden: “Bediüzzaman Ankara B.M.M.’de bir müddet cansiperane hizmet eder. Fakat kendilerinde böyle bir asırda siyaset yoluyla iman ve İslâmiyet’e, vatan ve milletin ebedî saadet ve selâmetine hizmet edilemeyeceği, dehşetli bir küfr-i mutlakın çıkmakta olduğunu kanaatı hasıl olur. Meclis’e gitmemeye başlar. Nihayet içtimaî meseleleri terkederek Van’da bir mağaraya gidip orada inziva hayatına çekilip ibadet ve taatle meşgul olmaya karar verir.

Ankara’dan hareket edeceği esnada **Kâzım Karabekir, Rauf Orbay** gibi bazı paşalar Hazret-i Üstâd’ın Ankara’yı terketmemesini, Ankara’da ikamet buyurmalarını ısrarla istirham ederlerse de, muvafakat etmez.”

1925

Yaş 48

Hz. Bediüzzaman, Van’dan Batı’ya nefyedilir.. Bediüzzaman Van’dan İstanbul’a oradan da Burdur’a getirilir..

Hazret-i Üstâd Bediüzzaman’ın Burdur’a varışı 20/05/1925 tarihidir.

1926

Burdurdan Ispartaya getirilir.. Hazret-i Üstâd Isparta merkezine **25 Ocak 1926** tarihinde nakledilmiştir.

Isparta’da bir müddet kalan Bediüzzaman, önce Eğridir oradan da Barla’ya getirilir..

1926

Barla Hayatı 25 Şubat 1926

Mübarek ve aziz ömrü tam elli yaşındadır.

1928

“Tuğyanların zuhuru” zamanı..

1929

“Dine tağiyane hücûm” zamanı..

Başta Sözler, Mektubat, Lem’alar’ın bir kısmı olmak üzere Risale-i Nur’lar te’lif edilmeye başlanır..

1932

Tevafuklu Kur’ân yazdırılır..

1932-1933 yıllarında Hazret-i Üstâd’ın **Kur’ân**’ın i’caz lem’alarını ve delillerini çeşitli şekil ve sûretlerde kaydetmeye başladığı sıralarda, **Kur’ân**’ın, ayet, cümle, kelime ve harflerinin de, **Kur’ân**’a yakışır mu’cizane şekilde bir kasdî intizam dahilinde dizilişlerini görmüş, hissetmiş.. Ve **Kur’ân**’ın gözle görünecek bir i’caz vechini keşfedip kaydetmiştir.

1934

Hazret-i Üstâd Bediüzzaman Said-i Nursi **1934** yılı Temmuz sonu veya Ağustos başlarında Barla’dan Isparta vilâyet merkezine nakledilir.

1935

1935 yılı 25 Nisanında Eskişehir Mahkemesi için tevkiflere başlanır..

Dâhiliye Vekili Şükrü Kaya ve Jandarma Umum Kumandanı askerî bir kıt'a ile Isparta'ya geliyor ve Bediüzzaman tevkif olunuyor..

Başta Üstâd Bediüzzaman Hazretleri olmak üzere masum ve mazlum halktan yüzyirmi kişi tutuklanmış, Isparta mahkemesince **25 Nisan 1935** tarihinde tevkifleri kesilmiş ve askerî cemselerle Isparta'dan **8 Mayıs 1935** günü Eskişehir hapisanesine nakledilmek suretiyle gerçekleşmiş ve hapis faslı başlamıştır.

Tesettür âyetinin tefsirinden dolayı Bediüzzaman'a 11 ay ceza veriliyor.

Temyiz edilen mahkûmiyet kararının neticesi Temyiz'den gelmeden hapis müddeti tamamlandığı için Bediüzzaman tahliye edilir.

1936

Kastamonu Hayatı

Mübarek yaşları 59'dur

Tahliye edilen Bediüzzaman, Kastamonu'da ikamete mecbur edilir..

Üç ay karakolda kalan Bediüzzaman, karakol karşısında bir eve yerleştiriliyor. Burada da bir kısım insanlar ona talebe olurlar. Âyet-ül Kübra ve bir kısım risalelerin telifi yapılır. Başka yerlerdeki talebeleriyle, Kastamonu Lâhikası adıyla toplanan kitaptaki mektuplarla haberleşir ve hizmet metodları hakkında ikazlarda bulunur..

1943

Bediüzzaman tevkif edilerek Ankara, Isparta ve oradan Denizli'ye getirilir..

1944

Denizli Mahkemesi başlar..

15 Haziran 1944 Denizli Ağırceza Mahkemesi Bediüzzaman'ın beraetini ilân eder..

1944

Emirdağ Hayatı-1

Ağustos 1944 sonlarında Ankara'dan gelen emirle Bediüzzaman Emirdağ'da ikamete mecbur edilir..

1948

Afyon Mahkemesi

Hiz. Üstad'ın mübarek yaşı 71

17 Ocak 1948 Emirdağ'da kış ortasında Bediüzzaman ve talebeleri tevkif edilir ve Afyon mahkemesine sevk edilir..

6 Aralık 1948 Afyon Mahkemesi mevhum ve mesnedsiz iddialarla Bediüzzaman ve talebelerine mahkûmiyet kararı verir ve karar temyiz edilir..

1949

20 Eylül 1949 Yirmi ay mevkuf tutulan Bediüzzaman Hazretleri, halkın tezahüratına mâni olmak için Afyon hapisanesinden şafak vakti tahliye edilir..

1949

Emirdağ-2 hayatı

20 Kasım 1949 Bediüzzaman tekrar Emirdağ'a getirilir..

1952

Ocak 1952'de Gençlik Rehberi mahkemesi için Bediüzzaman İstanbul'a gelir.

22 Ocak 1952 Gençlik Rehberi mahkemesinin ilk duruşması yapılır..

5 Mart 1952 Bediüzzaman Gençlik Rehberi dâvasından beraet eder..

1953

Mayıs 1953 İstanbul'a gelen Bediüzzaman'ın üç ay kadar kalır. Bu zaman zarfında İstanbul'un Fetih kutlamaları törenini seyredip takip eder.

Hazret-i Üstâd Bediüzzaman 1953 yaz aylarında, hususi şekilde gidip **İstanbul Fener Patriği ATHENAGORAS** ile görüşme yapar ve tebliğde bulunur.

1956

23 Mayıs 1956 Sekiz senedir devam eden Afyon Mahkemesinde Risale-i Nurlar beraet eder ve iade edilir..

1957-1958

Nur Risaleleri ve bu arada Tarihçe-i Hayat matbaalarda neşredilir..

1960**Mübarek yaşları 83**

23 Mart 1960 Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Ramazan'ın 25. günü gece saat 03.00 civarında bu fani âleme veda eder..

12 Temmuz 1960 Mezarı açılan Bediüzzaman'ın naaşı çıkarılarak askerî bir helikopterle meçhul bir istikamete götürülür ve bilinmeyen bir kabristana defnedilir..

Allah ü Zülcelâl Hazretleri ondan ebediyen razı olsun, rahmet ve nuruna gark eylesin, âmin âmin âmin!

Ruhuna el-fatiha

-----μμμ-----

KAYNAK ESERLER

- Asar-ı Bediîye, Bediüzzaman Said Nursî, Osmanlıca
- Barla Lâhikası, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1996
- Divan-ı Harb-i Örfî, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1995
- Emirdağ Lâhikası, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1996
- Hanımlar Rehberi, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1992
- Hizmet Rehberi, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1989
- Hutbe-i Şamiye, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1993
- İslâm Prensipleri Ansiklopedisi, İttihad Yayıncılık, İstanbul 1994
- İşarat-ül İ'caz Tercümesi, Bediüzzaman Said Nursî, Mütercim: Abdülmecid Nursi, Envâr Neşriyat - İstanbul 1996
- İşarat-ül İ'caz Tercümesi (Osmanlıca), Bediüzzaman Said Nursî, Mütercim: Abdülmecid Nursi
- Kastamonu Lâhikası, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1993
- Konferans, Envâr Neşriyat - İstanbul 1988
- Lem'alar, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1992
- Lem'alar (Osm.), Bediüzzaman Said Nursî, 879 sahifelik
- Mektubat, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1996
- Mektubat (Osmanlıca), Bediüzzaman Said Nursî, (879) sahifelik
- Mesnevî-i Nuriye Tercümesi, Bediüzzaman Said Nursî, Mütercim: Abdülmecid Nursi, Envâr Neşriyat - İstanbul 1993
- Mesnevî-i Nuriye Tercümesi, Bediüzzaman Said Nursî, Mütercim: Abdülkadir Badıllı, İstanbul 1980
- Mufassal Tarihçe-i Hayat, Abdülkadir Badıllı, Timaş Yayınları - İstanbul 1990, 2. Baskı 1998 Çalış Ofset İstanbul
- Muhakemat, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1993
- Münazarat, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1993
- Nur Çeşmesi, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1980
- Nur'un İlk Kapısı, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1987
- Risale-i Nur'un Kudsî Kaynakları, Abdülkadir Badıllı, Envâr Neşriyat - İstanbul 1994
- Sikke-i Tasdik-i Gaybî, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1996
- Siyaset Neşriyat Broşürü, Envâr Neşriyat - İstanbul 1979
- Sözler, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1993
- Sünuhat Tuluât İşârât, Bediüzzaman Said Nursi, Envâr Neşriyat - İstanbul 2002
- Şualar, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul 1993
- Şualar (Osm.), Bediüzzaman Said Nursî, 847 sahifelik
- Tarihçe-i Hayatı, Bediüzzaman Said Nursî, Envâr Neşriyat - İstanbul